

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑΣ**

ΤΑΧ. Δ/ΝΣΗ: Αθηνών 99
Καλαμάτα 24134
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Σοφία Μπουρίκα
ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 2721360739

EMAIL: s.mpourika@kalamata.gr

**Προς: Δημοτικό Συμβούλιο
Δήμου Καλαμάτας**

ΘΕΜΑ: Υποβολή Πρότασης Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (Ο.Χ.Ε.) στην περιοχή παρέμβασης ορεινού όγκου Ταυγέτου, στην πρόκληση με αριθμ. πρωτ. 316833/18-10-2024 του Ε.Π. Πελοπόννησος 2021-2027

Έχοντας υπόψη :

1) Την υπ' αριθμό πρωτ. 316833/18-10-2024 (ΑΔΑ: ΨΠΨ07Λ1-133) Πρόσκληση για την υποβολή της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης - (ΟΧΕ) στην περιοχή παρέμβασης ορεινού όγκου Ταυγέτου» στο πρόγραμμα «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027 με δικαιούχους τους Δήμους Καλαμάτας και Σπάρτης.

Το Πρόγραμμα «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027 θα διαθέσει/ χρηματοδοτήσει την ανωτέρω Στρατηγική ΟΧΕ ως εξής:

(α) **9.310.000 €** από τους πόρους **ΕΤΠΑ** του Προγράμματος και ειδικότερα μέσω: - της Προτεραιότητας 1 «Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού, καθώς και της περιφερειακής ψηφιακής διασυνδεσιμότητας»,
- της Προτεραιότητας 2 «Αειφορική ανάπτυξη και βιώσιμη διαχείριση των πόρων της Περιφέρειας» και
- της Προτεραιότητας 6 «Ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών της Περιφέρειας»,

αξιοποιώντας πόρους των πεδίων παρέμβασης των Ειδικών Στόχων 1ii, 1iii, 2iv, 2v, 2vi, 2vii και 5ii.

(β) **2.360.000€** από τους πόρους **ΕΚΤ+** του Προγράμματος και ειδικότερα μέσω της Προτεραιότητας 5 «Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού, Κοινωνική Ένταξη, Αντιμετώπιση της Φτώχειας και ενίσχυση της Κοινωνικής Συνοχής της Περιφέρειας» αξιοποιώντας πόρους των πεδίων παρέμβασης των Ειδικών Στόχων 4α, 4ια και 4ιβ.

Αναλυτική παρουσίαση των επιλέξιμων Ειδικών στόχων και των διαθέσιμων Πεδίων Παρέμβασης από του ΠεΠ, προς αξιοποίηση στο πλαίσιο της Πρόσκλησης, για την κατάρτιση της Στρατηγικής και του αντίστοιχου Σχεδίου Δράσης, αποτυπώνεται στο συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ της παρούσας Πρόσκλησης.

Καταληκτική ημερομηνία υποβολής της πρότασης είναι η 17η-02-2025 σύμφωνα με την αρ. πρωτ. 26807/29-01-2025 2^η τροποποίηση της εν λόγω πρόσκλησης .

2) Την με αρ. 93/2024 Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Καλαμάτας που αφορά την «Διακυβέρνηση της Ο.Χ.Ε. Ταυγέτου (Δήμοι Σπάρτης – Καλαμάτας) – Έγκριση συγκρότησης Τοπικής Ομάδας Υποστήριξης».

3) Την αρ. 84/33528/29-03-2024 Απόφαση κ. Δημάρχου Καλαμάτας με θέμα: « Συγκρότηση Τοπικής Ομάδας Υποστήριξης Ο.Χ.Ε. Ταυγέτου (Δήμοι Σπάρτης- Καλαμάτας)»

Κατόπιν των ανωτέρω παρατίθεται η Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης - (ΟΧΕ) στην περιοχή παρέμβασης ορεινού όγκου Ταυγέτου.

Με βάση τα παραπάνω, παρακαλούμε όπως το Δημοτικό Συμβούλιο αποφασίσει για:

1. Την έγκριση κειμένου «Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης-(ΟΧΕ) στην περιοχή παρέμβασης ορεινού όγκου Ταυγέτου» συνολικού προϋπολογισμού 19.470.000,00€, εκ των οποίων για το ποσό των **11.670.000,00 €**, προβλέπεται, καταρχάς, χρηματοδότηση μέσω του Ε.Π. «Πελοπόννησος 2021 – 2027», όπως ορίζεται στην ανωτέρω πρόσκληση.
- 2) Την υποβολή πρότασης «Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης-(ΟΧΕ) στην περιοχή παρέμβασης ορεινού όγκου Ταυγέτου» στο πλαίσιο της πρόσκλησης με αριθμό πρωτ. 316833/2024 της Ε.Υ.Δ. Προγράμματος Πελοπόννησος 2021 – 2027, με τίτλο «Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης - (ΟΧΕ) στην περιοχή παρέμβασης ορεινού όγκου Ταυγέτου», όπως τροποποιήθηκε με την α.π. 4323/08.01.2025 (ΑΔΑ: 6Χ1Π7Λ1-ΜΛΡ) 1η τροποποίηση της Πρόσκλησης και την αρ. πρωτ. 26807/29-01-2025 (ΑΔΑ: ΨΨΥΦ7Λ1-ΜΗΔ) 2^η τροποποίηση της πρόσκλησης.
- 3) Την εξουσιοδότηση του κ. Δημάρχου ως νομίμου εκπροσώπου του Επικεφαλής Φορέα Δήμου Καλαμάτας, για την υπογραφή της Αίτησης και όλων των σχετικών με την υποβολή εγγράφων

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ

Ο ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ &

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΟΥΔΕΤΕΡΟΤΗΤΑΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

Συν/να:

- Η υπ' αριθμ. πρωτ. 316833/24 πρόσκληση και οι υπ. αριθμ. 4323/25 και 26807/25

Τροποποιήσεις αυτής .

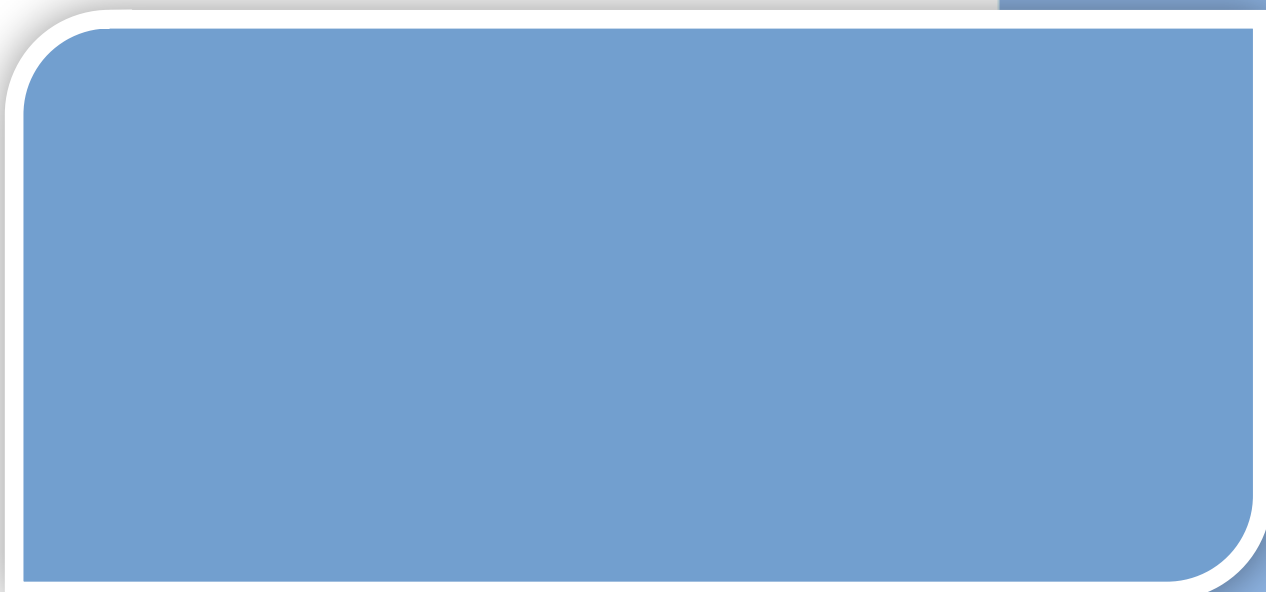
Δήμος Καλαμάτας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΟ.....	17
1. ΑΙΤΗΣΗ.....	18
1.1 ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ.....	18
1.2 ΧΩΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ.....	18
1.3 ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.....	18
1.4 ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ.....	18
1.5 ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΧΕ.....	18
1.6 ΔΗΛΩΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ.....	19
2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.....	20
2.1 ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.....	20
2.1.1 Ακριβή όρια της Περιοχής Παρέμβασης.....	20
2.1.2.Χαρτογραφική Απεικόνιση της Περιοχής Παρέμβασης.....	29
2.1.3 Υφιστάμενη Κατάσταση Περιοχής Παρέμβασης.....	32
Α. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	34
Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.....	51
Β.1 Οικονομικά Χαρακτηριστικά και Οικονομικές Δραστηριότητες του Δήμου Καλαμάτας.....	51
Β.2 Οικονομικά Χαρακτηριστικά και Οικονομικές Δραστηριότητες του Δήμου Σπάρτης.....	75
Γ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ.....	87
Γ.1 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά και Κοινωνικές Υποδομές και Υπηρεσίες του Δήμου Καλαμάτας... ..	89
Γ.2 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά και Κοινωνικές Υποδομές και Υπηρεσίες του Δήμου Σπάρτης.....	117
Δ. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ.....	138
Δ.1 Φυσικό Περιβάλλον του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.....	138
Δ.2 Φυσικό Περιβάλλον του Δήμου Καλαμάτας.....	154
Δ.3 Φυσικό Περιβάλλον του Δήμου Σπάρτης.....	158
Ε. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	161
Ε.1 Πολιτιστικό Περιβάλλον του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.....	161
Ε.2 Πολιτιστικό Περιβάλλον του Δήμου Καλαμάτας.....	170
Ε.3 Πολιτιστικό Περιβάλλον του Δήμου Σπάρτης.....	173
ΣΤ. ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ.....	175

ΣΤ.1 Δομημένο Περιβάλλον και Βασικές Υποδομές του Ορεινού Όγκου Ταΐγεταιου.....	175
ΣΤ.2 Δομημένο Περιβάλλον και Βασικές Υποδομές του Δήμου Καλαμάτας.....	181
ΣΤ.3 Δομημένο Περιβάλλον και Βασικές Υποδομές του Δήμου Σπάρτης.....	186
Ζ. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ – ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ.....	188
Ζ.1 Χωροταξική - Πολεοδομική Οργάνωση και Χρήσεις Γης του Ορεινού Όγκου Ταΐγεταιου.....	188
Ζ.2 Χωροταξική - Πολεοδομική Οργάνωση και Χρήσεις Γης του Δήμου Καλαμάτας.....	190
Ζ.3 Χωροταξική - Πολεοδομική Οργάνωση και Χρήσεις Γης του Δήμου Σπάρτης.....	192
Η. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟΝ ΟΡΕΙΝΟ ΟΓΚΟ ΤΑΪΓΕΤΟΥ.....	193
2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ ΒΑΣΕΙ ΣΧΕΔΙΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ.....	194
2.2.1 Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης.....	194
2.2.1.1 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία (ΦΕΚ 151/ΑΑΠΘ/13.04.2009) και Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.....	194
2.2.1.2 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464/Β΄/3.12.2008) και Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.....	196
2.2.1.3 «Νέο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό» και Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.....	197
2.2.2 Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Πελοποννήσου και άλλα Περιφερειακά Σχέδια.....	199
2.2.2.1 Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου (ΦΕΚ 1485/Β΄/10.10.2003).....	199
2.2.2.2 Χωροταξικά Πλαίσια, Προγράμματα και Στρατηγικές για το σύνολο της χώρας και για την Περιφέρεια Πελοποννήσου.....	205
2.2.3 Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια, Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) του Δήμου Καλαμάτας και του Δήμου Σπάρτης.....	213
2.2.3.1 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) Δήμου Καλαμάτας.....	213
2.2.3.2 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) Δήμου Σπάρτης.....	215
2.2.4 Επιχειρησιακά Σχέδια του Δήμου Καλαμάτας και του Δήμου Σπάρτης.....	219
2.2.4.1 Επιχειρησιακό Σχέδιο του Δήμου Καλαμάτας.....	219
2.2.4.2 Επιχειρησιακό Σχέδιο του Δήμου Σπάρτης.....	220
2.2.5 Άλλο Κείμενο Πολιτικής / Μελέτη.....	223
2.2.5.1 Στρατηγικές και Σχέδια Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων.....	223
2.2.5.2 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΚ).....	229

2.2.5.3 Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτροκίνητων Οχημάτων (ΣΦΗΟ).....	232
2.2.5.4 Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Δήμου Καλαμάτας.....	235
3. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.....	236
3.1 ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ.....	236
3.1.1.α Σκοπιμότητα ως προς τις Οικονομικές Ανάγκες και Προκλήσεις.....	237
3.1.1.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Οικονομικές Ανάγκες και Προκλήσεις	240
3.1.2.α. Σκοπιμότητα ως προς τις Κοινωνικές Ανάγκες και Προκλήσεις.....	242
3.1.2.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Κοινωνικές Ανάγκες και Προκλήσεις	244
3.1.3.α. Σκοπιμότητα ως προς τις Περιβαλλοντικές Ανάγκες και Προκλήσεις και τις Προκλήσεις της Κλιματικής Αλλαγής.....	245
3.1.3.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Περιβαλλοντικές Προκλήσεις & τις Προκλήσεις της Κλιματικής Αλλαγής.....	246
3.1.4.α. Σκοπιμότητα ως προς τις Ανάγκες και τις Προκλήσεις του Πολιτιστικού Περιβάλλοντος. .	247
3.1.4.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Ανάγκες και Προκλήσεις του Πολιτιστικού Περιβάλλοντος.....	248
3.1.5.α. Σκοπιμότητα ως προς τις Ανάγκες και τις Προκλήσεις του Δομημένου Περιβάλλοντος και των Βασικών Υποδομών.....	249
2.1.5.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Προκλήσεις του Δομημένου Περιβάλλοντος και των Βασικών Υποδομών.....	250
3.1.6.α. Σκοπιμότητα ως προς τις Ανάγκες και τις Προκλήσεις της Χωροταξικής – Πολεοδομικής Οργάνωσης και των Χρήσεων Γης.....	251
3.1.6.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Προκλήσεις της Χωροταξικής – Πολεοδομικής Οργάνωσης και των Χρήσεων Γης.....	253
3.1.7 Συνολική Σκοπιμότητα.....	253
4. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ.....	255
4.1 Όραμα – Στρατηγικοί Στόχοι.....	255
4.1.1 Διατύπωση Οράματος και Στρατηγικών Στόχων.....	255
4.1.2 Αποτύπωση και Αιτιολόγηση των Στρατηγικών Στόχων.....	256
4.2 ΑΞΟΝΕΣ & ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ.....	265
4.2.1 Άξονες Στρατηγικής.....	265
4.2.2 Συγκρότηση των Αξόνων Στρατηγικής σε Ειδικούς Στόχους.....	266

4.2.3 Αντιστοίχιση Αξόνων Στρατηγικής και Ειδικών Στόχων με το Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027 και τα λοιπά Προγράμματα – Πηγές Χρηματοδότησης.....	268
4.3 ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ, ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.....	271
4.3.1 Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027.....	271
4.3.2 Στρατηγικές και Πολιτικές.....	278
4.3.2.1 ΕΘΝΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ.....	278
4.3.2.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ.....	286
4.3.2.3 ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ/ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	297
4.3.3 Ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.....	315
5. ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ – ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	319
5.1 ΑΝΑΛΥΣΗ - ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΞΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΧΕ.....	319
5.1.1. Άξονας Στρατηγικής 1.....	349
5.1.2 Άξονας Στρατηγικής 2.....	387
5.1.3 Άξονας Στρατηγικής 3.....	453
5.2 ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ.....	477
5.3 ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ.....	489
5.4 ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΩΝ.....	497
6. ΣΧΕΔΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ.....	506
7. ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	517
7.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ.....	517
7.1.1 Διοικητική Οργάνωση του Δήμου Καλαμάτας.....	518
7.1.2 Διοικητική Οργάνωση του Δήμου Σπάρτης.....	526
7.2 ΠΡΟΤΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	529
7.2.1 Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης σε Επίπεδο Χωρικής Αρχής.....	529
7.2.2 Εκπόνηση Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης.....	532
7.2.3 Παρακολούθηση Υλοποίησης Πράξεων.....	534
7.2.4 Διαδικασίες διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ανασχεδιασμού της Στρατηγικής.....	534
7.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ.....	536
8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ – ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ.....	543

8.1 ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΟΧΕ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2014-2020.....	543
8.2 ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΟΧΕ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2021-2027.....	552
8.2.1 Εσωτερική Διαβούλευση.....	552
Α. Πρώτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στο Τουριστικό Περίπτερο Ταυγέτου (19/12/2023).....	552
Β. Δεύτερη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στο Ξηροκάμπι, Δ.Ε. Φάρδος (1/4/2024).....	555
Γ. Τρίτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στο Μυστρά, Δ.Ε. Μυστρά (2/4/2024).....	559
Δ. Τέταρτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στο Καστόρειο, Δ.Ε. Πελλάνας (2/4/2024).....	563
Ε. Πέμπτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στην Καλαμάτα (26/4/2024)	567
ΣΤ. Έκτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 (2 ^η Διαδικτυακή Συνάντηση, 29/04/2024)	569
Ζ. Έβδομη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στην Καλαμάτα (8/5/2024)	575
Η. Όγδοη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στην Δ.Κ. Αλαγονίας (28/5/2024).....	578
Θ. Ένατη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στην Καλαμάτα (17/9/2024).....	580
Ι. Δέκατη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 (20/11/2024).....	581
Κ. Ενδέκατη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 (3 ^η Διαδικτυακή Συνάντηση, 03/01/2025).....	584
Λ. Δωδέκατη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 (4 ^η Διαδικτυακή Συνάντηση, 20/01/2025).....	585
Μ. Δέκατη τρίτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στην Τρίπολη (22/01/2025).....	586
8.2.2 Εξωτερική Διαβούλευση.....	588
8.2.2.1 Αποτελέσματα εξωτερικής διαβούλευσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.....	608
9. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ.....	623
9.1 Κοινό Στόχου.....	624
9.1.1 Δυνητικοί Δικαιούχοι & Δικαιούχοι.....	624
9.1.2 Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες.....	624
9.1.3 Ευρύ κοινό.....	625
9.2 Μέσα Διάδοσης και Ενημέρωσης.....	625
9.2.1 Επιλογή Μέσων Επικοινωνίας.....	625

9.2.2 Internet/Ιστοσελίδα.....	625
9.2.3 Ενημερωτικές Εκδηλώσεις, Ημερίδες.....	626
9.2.4 Συναντήσεις εργασίας.....	626
9.2.5 Ενημερωτικό Υλικό.....	626
9.2.6 Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης.....	626
9.2.7 Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Social Media).....	626
9.2.8 Η Διάσταση της Αναπηρίας και της Προσβασιμότητας στην Επικοινωνία.....	627

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Υψόμετρα των Δ.Κ. του Δήμου Καλαμάτας.....	21
Πίνακας 2. Πληθυσμός στην Περιοχή Παρέμβασης (2011, 2021).....	26
Πίνακας 3. Έκταση Περιοχής Παρέμβασης.....	27
Πίνακας 4. Ποσοστιαία μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού στην Περιοχή Παρέμβασης και στις ευρύτερες περιοχές που εντάσσεται (2011-2021).....	34
Πίνακας 5. Πληθυσμιακή εξέλιξη των Δ.Κ. της Περιοχής Παρέμβασης που ανήκουν στο Δήμο Καλαμάτας.....	36
Πίνακας 6. Πληθυσμιακή εξέλιξη των Δ.Ε. και Δ.Κ. της Περιοχής Παρέμβασης που ανήκουν στο Δήμο Σπάρτης.....	40
Πίνακας 7. Πληθυσμιακή πυκνότητα στην Περιοχή Παρέμβασης και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες στις οποίες εντάσσονται (2021).....	44
Πίνακας 8. Ποσοστιαία μεταβολή (%) του αριθμού των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2001-2021).....	52
Πίνακας 9. Το μέσο δηλωθέν εισόδημα για το Δήμο Καλαμάτας (2013-2016).....	53
Πίνακας 10. Ελαιόδεντρα στο Δήμο Καλαμάτας.....	55
Πίνακας 11. Εγγειοβελτιωτικά Έργα στο Δήμο Καλαμάτας.....	55
Πίνακας 12. Ζωική παραγωγή στο Δήμο Καλαμάτας.....	56
Πίνακας 13. Στοιχεία για τη μελισσοκομία στο Δήμο Καλαμάτας.....	56
Πίνακας 14. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και στις Περιφερειακές Ενότητες που υπάγονται σ' αυτήν (2021).....	60
Πίνακας 15. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και αριθμός των απασχολούμενων ανά παραγωγικό τομέα στην Π.Ε Μεσσηνίας (2021).....	61
Πίνακας 16. Το πλήθος των επιχειρήσεων της ΠΕ Μεσσηνίας ανά Δήμο (2010).....	62
Πίνακας 17. Ο αριθμός των επιχειρήσεων ανά παραγωγικό τομέα στο Δήμο Καλαμάτας για το έτος 2010.....	62

Πίνακας 18. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενοι ανά τριψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα των καταλυμάτων (NACE Αναθ. 2) στην Π.Ε. Μεσσηνίας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (2021).....	70
Πίνακας 19. Αφίξεις, διανυκτερεύσεις και πληρότητα κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ και καταλυμάτων σύντομης διαμονής) στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες περιοχές στις οποίες υπάγεται (2023).....	72
Πίνακας 20. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενοι ανά τριψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα της εστίασης και της αναψυχής (NACE Αναθ. 2) στην Π.Ε. Μεσσηνίας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.....	74
Πίνακας 21. Χωρική κατανομή καταλυμάτων σε Δ.Κ. του Δήμου Καλαμάτας.....	75
Πίνακας 22. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και αριθμός των απασχολούμενων ανά παραγωγικό τομέα στην Π.Ε Λακωνίας (2021).....	79
Πίνακας 23. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενοι ανά τριψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα των καταλυμάτων (NACE Αναθ. 2) στην Π.Ε. Λακωνίας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.....	82
Πίνακας 24. Αφίξεις, διανυκτερεύσεις και πληρότητα κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ και καταλυμάτων σύντομης διαμονής) (2023).....	85
Πίνακας 25. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενοι ανά τριψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα της εστίασης και της αναψυχής (NACE Αναθ. 2) στην Π.Ε. Λακωνίας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.....	86
Πίνακας 26. Εγγεγραμμένοι άνεργοι ανά Περιφέρεια (Δεκέμβριος 2023).....	88
Πίνακας 27. Εγγεγραμμένοι άνεργοι ανά Περιφέρεια και διάρκεια ανεργίας (Δεκέμβριος 2023).....	88
Πίνακας 28. Μόνιμος Πληθυσμός κατά ομάδες χωρών ιθαγένειας στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).....	91
Πίνακας 29. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός, απασχολούμενοι κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, άνεργοι στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2011).....	96
Πίνακας 30. Ο οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός του Δήμου Καλαμάτας (2011).....	98
Πίνακας 31. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός, απασχολούμενοι κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, άνεργοι στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).....	99
Πίνακας 32. Αριθμός απασχολούμενων και ποσοστό (%) ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες περιοχές στις οποίες υπάγεται (2001, 2011,2021).....	102
Πίνακας 33. Οι υποδομές Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης στο Δήμο Καλαμάτας.....	117
Πίνακας 34. Μόνιμος Πληθυσμός Δήμου Σπάρτης και των χωρικών ενοτήτων στις οποίες υπάγεται κατά ομάδες υπηκοότητας (2011)	117
Πίνακας 35. Μόνιμος Πληθυσμός κατά ομάδες χωρών ιθαγένειας στο Δήμο Σπάρτης και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).....	121
Πίνακας 36. Οικονομικά ενεργοί και μη ενεργοί στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2011).....	125

Πίνακας 37. Η διάρθρωση του μόνιμου πληθυσμού στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2021).....	127
Πίνακας 38. Αριθμός απασχολούμενων και ποσοστό αυτών (%) ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Σπάρτης και στις χωρικές ενότητες στις οποίες υπάγεται (2001, 2011,2021).....	130
Πίνακας 39. Μετεωρολογικά δεδομένα από τον Μετεωρολογικό Σταθμό Αρτεμισίας, που ανήκει στο ΕΘΙΑΓΕ (1960-2003).....	140
Πίνακας 40. Μετεωρολογικά δεδομένα από τον ιδιωτικό Μετεωρολογικό Σταθμό Τουριστικού Ταΐγέτου (μόνο για το 2009).....	141
Πίνακας 41. Προστατευόμενες περιοχές ενταγμένες στο Δίκτυο Natura 2000 στο Δήμο Καλαμάτας....	149
Πίνακας 42. Οι παραλιακές ακτές του Δήμου Καλαμάτας.....	155
Πίνακας 43. Προστατευόμενες περιοχές ενταγμένες στο Δίκτυο NATURA 2000 στο Δήμο Σπάρτης.....	160
Πίνακας 44. Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους στο Δήμο Σπάρτης.....	161
Πίνακας 45. Η κατανομή πολιτιστικών πόρων ανά Δημοτική Ενότητα του Δήμου Καλαμάτας βάσει του καθεστώτος προστασίας.....	170
Πίνακας 46. Η κατανομή πολιτιστικών πόρων του Δήμου Καλαμάτας ανά είδος μνημείου.....	170
Πίνακας 47. Διατηρητέα κτήρια κυριότητας Δήμου Καλαμάτας.....	172
Πίνακας 48. Οδικοί άξονες που διέρχονται από το Δήμο Καλαμάτας.....	181
Πίνακας 49. Χρήσεις Γης στο Δήμο Σπάρτης.....	193
Πίνακας 50. Προτεραιότητες ΣΒΑΚ Σπάρτης.....	232
Πίνακας 51. Τα σημεία φόρτισης Η/Ο σύμφωνα με το οριστικό σενάριο του ΣΦΗΟ Δήμου Καλαμάτας.	233
Πίνακας 52. Ο προγραμματισμός της χωροθέτησης των φορτιστών Η/Ο στο Δήμο Καλαμάτας.....	233
Πίνακας 53. Ανάλυση προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών ως προς τις Οικονομικές Ανάγκες.....	240
Πίνακας 54. Ανάλυση προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών ως προς τις Κοινωνικές Ανάγκες.....	244
Πίνακας 55. Ανάλυση προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών ως προς τις Ανάγκες του Περιβάλλοντος και της Κλιματικής Αλλαγής.....	246
Πίνακας 56. Ανάλυση προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών ως προς τις Ανάγκες του Πολιτιστικού Περιβάλλοντος.....	248
Πίνακας 57. Ανάλυση προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών ως προς τις Ανάγκες και Προκλήσεις του Δομημένου περιβάλλοντος και των Βασικών υποδομών.....	250
Πίνακας 58. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Προκλήσεις της Χωροταξικής – Πολεοδομικής Οργάνωσης και των Χρήσεων Γης.....	253
Πίνακας 59. Άξονες Στρατηγικής, Ειδικοί Στόχοι και Συνέργειες.....	266
Πίνακας 60. Αντιστοίχιση Στρατηγικής στο Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027 και σε Λοιπά Προγράμματα.....	268

Πίνακας 61. Εξειδίκευση Αξόνων Στρατηγικής και Ειδικών Στόχων σε Παρεμβάσεις – Δράσεις και Πράξεις (Έργα).....	319
Πίνακας 62. Πίνακας ωριμότητας Προτεινόμενων Πράξεων/Έργων Δημόσιων Επενδύσεων/ ΕΤΠΑ στο Σχέδιο Δράσης.....	477
Πίνακας 63. Πίνακας Ωριμότητας Προτεινομένων Ομαδοποιημένων Πράξεων/Έργων Δημόσιων Επενδύσεων / ΕΤΠΑ.....	488
Πίνακας 64. Πίνακας Τεκμηρίωσης της Κοστολόγησης των μη Συμβασιοποιημένων και χωρίς οριστική μελέτη Πράξεων / Έργων / Δημόσιων Επενδύσεων ΕΤΠΑ (Στάδιο / Φάση Ωριμότητας 5 και 6).....	489
Πίνακας 65. Πίνακας Τεκμηρίωσης της Κοστολόγησης των έργων κατηγοριών Δράσεων ΕΤΚ+ & Κατηγοριών Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων ΕΤΠΑ.....	495
Πίνακας 66. Χρονοπρογραμματισμός Δράσεων – Πράξεων.....	497
Πίνακας 67. Χρηματοδοτικός Πίνακας της Στρατηγικής.....	506
Πίνακας 68. Η αναγνώριση και ιεράρχηση κινδύνων.....	536
Πίνακας 69. Η διαχείριση κινδύνων.....	540

Κατάλογος Χαρτών

Χάρτης 1. Η Περιοχή Παρέμβασης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.....	25
Χάρτης 2. Οι Δημοτικές Κοινότητες του Δήμου Καλαμάτας και του Δήμου Σπάρτης που ανήκουν στην Περιοχή Παρέμβασης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.....	26
Χάρτης 3. Η περιοχή NATURA του Ταυγέτου σύμφωνα με το NATURA 2000.....	27
Χάρτης 4. Πυκνότητα των κατοίκων του Δήμου Καλαμάτας συγκριτικά με τα μεγαλύτερα επίπεδα διοίκησης.....	42
Χάρτης 5. Πυκνότητα των κατοίκων του Δήμου Σπάρτης συγκριτικά με τα μεγαλύτερα επίπεδα διοίκησης.....	43
Χάρτης 6. Περιοχή Παρέμβασης και Περιοχές Natura 2000.....	148
Χάρτης 7. Μεταβολή του μέσου δείκτη κινδύνου δασικής πυρκαγιάς (FWI) αντιτυρικής περιόδου (Μάιος-Οκτώβριος) στο εγγύς και το απώτερο μέλλον της ευρύτερης περιοχής του Ταυγέτου.....	149
Χάρτης 8: Μεταβολή του αριθμού των ημερών με ακραίο κίνδυνο εκδήλωσης δασικής πυρκαγιάς (FWI>50) ανά έτος στο εγγύς και το απώτερο μέλλον της ευρύτερης περιοχής του Ταυγέτου.....	150
Χάρτης 9. Προστατευόμενες περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Καλαμάτας.....	152
Χάρτης 10. Η θέση των μνημείων του Δήμου Καλαμάτας.....	167
Χάρτης 11. Χρήσεις Γης και Προστασία Περιβάλλοντος ΟΤΑ (Π.2.) του Δήμου Καλαμάτας.....	211

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1. Η ποσοστιαία αποτύπωση της έκτασης της Περιοχής Παρέμβασης.....	23
--	----

Διάγραμμα 2. Ποσοστιαία μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού στην Περιοχή Παρέμβασης και στις ευρύτερες περιοχές που εντάσσεται (2011-2021).....	31
Διάγραμμα 3. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Αλαγονίας (1920-2021).....	32
Διάγραμμα 4. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Αρτεμισίας (1920-2021).....	33
Διάγραμμα 5. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Ελαιοχωρίου (1920-2021).....	33
Διάγραμμα 6. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Καρβελίου (1920-2021).....	34
Διάγραμμα 7. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Νεδούσης (1920-2021).....	34
Διάγραμμα 8. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Πηγών (1920-2021).....	35
Διάγραμμα 9. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Βέργας (1920-2021).....	35
Διάγραμμα 10. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Λαδά (1920-2021).....	36
Διάγραμμα 11. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Δ.Ε. Μυστρά (1991-2021).....	37
Διάγραμμα 12. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Δ.Ε. Πελλάνας (1991-2021).....	37
Διάγραμμα 13. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Δ.Ε. Φάριδος (1991-2021).....	38
Διάγραμμα 14. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Δ.Κ. Καλυβίων Σοχάς (1991-2021).....	38
Διάγραμμα 15. Ποσοστιαία κατανομή (%) του μόνιμου πληθυσμού ανά φύλο για τους Δήμους Σπάρτης και Καλαμάτας και τις ευρύτερες χωρικές ενότητες στις οποίες εντάσσονται (2021).....	39
Διάγραμμα 16. Ποσοστιαία μεταβολή (%) του μόνιμου πληθυσμού ανά φύλο μεταξύ για τους Δήμους Σπάρτης και Καλαμάτας και τις ευρύτερες χωρικές ενότητες στις οποίες εντάσσονται (2011-2021).....	40
Διάγραμμα 17. Ηλικιακή κατανομή του μόνιμου πληθυσμού των εξεταζόμενων περιοχών (2021).....	44
Διάγραμμα 18. Ηλικιακή κατανομή στο Δήμο Καλαμάτας (2021).....	45
Διάγραμμα 19. Ηλικιακή κατανομή στο Δήμο Σπάρτης (2021).....	45
Διάγραμμα 20. Ηλικιακή κατανομή ανά φύλο στο Δήμο Καλαμάτας (2021).....	46
Διάγραμμα 21. Ηλικιακή κατανομή ανά φύλο στο Δήμο Σπάρτης (2021).....	46
Διάγραμμα 22. Ποσοστιαία μεταβολή (%) του αριθμού των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2001-2021).....	49
Διάγραμμα 23. Το μέσο δηλωθέν εισόδημα για το Δήμο Καλαμάτας (2013-2016).....	49
Διάγραμμα 24. Ποσοστό (%) των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και των απασχολούμενων ανά Περιφερειακή Ενότητα της Περιφέρειας Πελοποννήσου (2021).....	56
Διάγραμμα 25. Ποσοστό (%) των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και των απασχολούμενων ανά παραγωγικό τομέα στην Π.Ε Μεσσηνίας (2021).....	57
Διάγραμμα 26. Το πλήθος των επιχειρήσεων της ΠΕ Μεσσηνίας ανά Δήμο (2010).....	58
Διάγραμμα 27. Ποσοστό (%) των επιχειρήσεων ανά παραγωγικό τομέα στο Δήμο Καλαμάτας (2010)..	59
Διάγραμμα 28. Διαχρονική εξέλιξη αφίξεων κρουαζιερόπλοιων στο λιμάνι της Καλαμάτας (2013-2018).	61
Διάγραμμα 29. Κατανομή τουριστικών γραφείων ανά Περιφέρεια, αριθμός επιχειρήσεων και % επί του συνόλου (2019).....	63

Διάγραμμα 30. Κατανομή τουριστικών γραφείων ανά Περιφερειακή Ενότητα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, % επί του συνόλου (2019).....	63
Διάγραμμα 31. Κατανομή επιχειρήσεων ενοικίασης αυτοκινήτων και μηχανών ανά Περιφέρεια, αριθμός επιχειρήσεων και % επί του συνόλου (2019).....	64
Διάγραμμα 32. Κατανομή επιχειρήσεων ενοικίασης αυτοκινήτων και μηχανών ανά Περιφερειακή Ενότητα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, % επί του συνόλου (2019).....	65
Διάγραμμα 33. Ποσοστό των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενων στον κλάδο των καταλυμάτων της Π.Ε. Μεσσηνίας στο σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου (2021).....	67
Διάγραμμα 34. Ποσοστό (%) αφίξεων ημεδαπών και αλλοδαπών στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες περιοχές στις οποίες υπάγεται (2023).....	68
Διάγραμμα 35. Ποσοστό (%) διανυκτερεύσεων ημεδαπών και αλλοδαπών στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες περιοχές στις οποίες υπάγεται (2023).....	69
Διάγραμμα 36. Ποσοστό των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενων στον κλάδο της εστίασης και της αναψυχής της Π.Ε. Μεσσηνίας στο σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου (2021).....	70
Διάγραμμα 37. Μέσο δηλωθέν εισόδημα (€) για το Δήμο Σπάρτης (2013-2016).....	75
Διάγραμμα 38. Ποσοστό (%) των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και των απασχολούμενων ανά παραγωγικό τομέα στην Π.Ε. Λακωνίας (2021).....	75
Διάγραμμα 39. Ποσοστό των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενων στον κλάδο των καταλυμάτων της Π.Ε. Λακωνίας στο σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου (2021).....	78
Διάγραμμα 40. Ποσοστό (%) αφίξεων ημεδαπών και αλλοδαπών (2023).....	81
Διάγραμμα 41. Ποσοστό (%) διανυκτερεύσεων ημεδαπών και αλλοδαπών (2023).....	82
Διάγραμμα 42. Ποσοστό των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενων στον κλάδο της εστίασης και της αναψυχής της Π.Ε. Λακωνίας στο σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου (2021).....	83
Διάγραμμα 43. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού κατά ομάδες χωρών ιθαγένειας στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).....	88
Διάγραμμα 44. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού κατά ομάδες χωρών ιθαγένειας εκτός της ελληνικής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).....	88
Διάγραμμα 45. Ποσοστό (%) του μόνιμου πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2011).....	89
Διάγραμμα 46. Ποσοστό (%) του μόνιμου πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).....	91
Διάγραμμα 47. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός (%) στο Δήμο Καλαμάτας (2011).....	93
Διάγραμμα 48. Απασχολούμενοι και άνεργοι (%) στο Δήμο Καλαμάτας (2011).....	93
Διάγραμμα 49. Απασχολούμενοι (%) ανά παραγωγικό τομέα στο Δήμο Καλαμάτας (2011).....	94

Διάγραμμα 50. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).....	96
Διάγραμμα 51. Απασχολούμενοι και άνεργοι στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).....	97
Διάγραμμα 52. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2021).....	97
Διάγραμμα 53. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας (2001, 2011, 2021).....	98
Διάγραμμα 54. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2011).....	99
Διάγραμμα 55. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2001).....	99
Διάγραμμα 56. Ποσοστιαία μεταβολή (%) της ποσοστιαίας αποτύπωσης των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2001-2021).....	100
Διάγραμμα 57. Η κατανομή των οικονομικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Καλαμάτας (2011).....	102
Διάγραμμα 58. Η κατανομή επαγγελματών στο Δήμο Καλαμάτας (2011).....	103
Διάγραμμα 59. Η κατανομή των οικονομικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Καλαμάτας (2021).....	104
Διάγραμμα 60. Απασχολούμενοι κατά επάγγελμα (μονοψήφιο) στο Δήμο Καλαμάτας (2021).....	105
Διάγραμμα 61. Ποσοστό του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Σπάρτης και των χωρικών ενοτήτων στις οποίες υπάγεται κατά ομάδες υπηκοότητας (2011)	114
Διάγραμμα 62. Ποσοστό (%) του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Σπάρτης και των χωρικών ενοτήτων στις οποίες υπάγεται κατά ομάδες υπηκοότητας εκτός της ελληνικής (2011).....	115
Διάγραμμα 63. Ποσοστό (%) του συνόλου του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Σπάρτης και των χωρικών ενοτήτων στις οποίες υπάγεται κατά ομάδες υπηκοότητας (2011).....	115
Διάγραμμα 64. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού κατά ομάδες χωρών ιθαγένειας στο Δήμο Σπάρτης και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).....	118
Διάγραμμα 65. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού με ξένη ιθαγένεια (μη ελληνική) στο Δήμο Σπάρτης και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).....	118
Διάγραμμα 66. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης στο Δήμο Σπάρτης και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2011).....	119
Διάγραμμα 67. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης στο Δήμο Σπάρτης και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).....	120
Διάγραμμα 68. Οικονομικά ενεργοί και μη ενεργοί στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2011).....	121
Διάγραμμα 69. Άνεργοι και απασχολούμενοι στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2011).....	122
Διάγραμμα 70. Απασχολούμενοι (%) ανά τομέα οικονομικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2011).....	122

Διάγραμμα 71. Οικονομικά ενεργοί και μη ενεργοί στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2021).....	124
Διάγραμμα 72. Άνεργοι και απασχολούμενοι (%) στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2021).....	124
Διάγραμμα 73. Απασχολούμενοι (%) ανά τομέα οικονομικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2021).....	125
Διάγραμμα 74. Κατανομή Απασχόλησης ανά Τομέα Παραγωγής στο Δήμο Σπάρτης (2001, 2011,2021).	126
Διάγραμμα 75. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2021).....	127
Διάγραμμα 76. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2011).....	128
Διάγραμμα 77. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2001).....	128
Διάγραμμα 78. Το ομβροθερμικό διάγραμμα Gausse-Bagnouls του μετεωρολογικού σταθμού της Αρτεμισίας και η ξηροθερμική περίοδος (Ιούνιος –Αύγουστος).....	138
Διάγραμμα 79. Ιδιότητα των συμμετεχόντων στην ηλεκτρονική διαβούλευση της ΟΧΕ Δήμου Μεγαλόπολης 2021-2027.....	602
Διάγραμμα 80. Τόπος διαμονής/έδρας των συμμετεχόντων στην ηλεκτρονική διαβούλευση της ΟΧΕ Δήμου Μεγαλόπολης 2021-2027.....	603
Διάγραμμα 81. Ποσοστό (%) συμμετεχόντων σχετικά με το αν είναι ενημερωμένοι για την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.....	604
Διάγραμμα 82. Μέσος όρος επίδοσης στις δυνητικές ανάγκες/προκλήσεις στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ.....	607
Διάγραμμα 83. Μέσος όρος επίδοσης στα δυνητικά πλεονεκτήματα/δυνατότητες στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ.....	610
Διάγραμμα 84. Τομείς που πρέπει να επικεντρωθεί περισσότερο η Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου σύμφωνα με τους συμμετέχοντες.....	611
Διάγραμμα 85. Ειδικοί Στόχοι της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου βάσει της σημαντικότητάς τους σύμφωνα με τους συμμετέχοντες.....	612
Διάγραμμα 86. Κατηγορίες Δράσεων βάσει της σπουδαιότητάς τους για τη Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης στην περιοχή παρέμβασης σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων.....	615

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 1. Ενδεικτικά μονοπάτια Ταυγέτου.....	146
Εικόνα 2. Το τείχος στο Ελαιχώρι.....	160
Εικόνα 3. Προτάσεις Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Σπάρτης.....	212

Εικόνα 4. Βήματα Β΄ Κύκλου για την οικοδόμηση του προγράμματος.....	260
Εικόνα 5. Ο ρόλος του φορέα υλοποίησης.....	260
Εικόνα 6. Το Οργανόγραμμα των υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας.....	515
Εικόνα 7. Το Οργανόγραμμα των Δημοτικών Υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας (Α).....	515
Εικόνα 8. Το Οργανόγραμμα των Δημοτικών Υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας (Β).....	516
Εικόνα 9. Στιγμιότυπα από την πρώτη εκδήλωση διαβούλευσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 στο Περίπτερο Ταυγέτου (19/12/2023).....	547
Εικόνα 10. Στιγμιότυπο από την πρώτη εκδήλωση διαβούλευσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 στο Περίπτερο Ταυγέτου (19/12/2023).....	548
Εικόνα 11. Στιγμιότυπο από την πρώτη εκδήλωση διαβούλευσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 στο Περίπτερο Ταυγέτου (19/12/2023).....	549
Εικόνα 12. Στιγμιότυπα από τη δεύτερη Διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 στο Ξηροκάμπι, Δ.Ε. Φάριδος (01/04/2024).....	551
Εικόνα 13. Στιγμιότυπα από την τρίτη Διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 στο Μυστρά, Δ.Ε. Μυστρά (02/04/2024).....	555
Εικόνα 14. Στιγμιότυπα από την τέταρτη Διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 στο Καστόρειο, Δ.Ε. Πελλάνας (02/04/2024).....	559
Εικόνα 15. Στιγμιότυπα από την πέμπτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ Ταυγέτου 2021-2027 (26/4/2024).....	561
Εικόνα 16. Στιγμιότυπα από τη 2 ^η Διαδικτυακή Διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 (29/4/2024).....	568
Εικόνα 17. Στιγμιότυπα από την όγδοη Διαβούλευση για την ΟΧΕ Ταυγέτου 2021-2027 (28/5/2024).....	573
Εικόνα 18. Στιγμιότυπο από την ένατη Διαβούλευση στο πλαίσιο της ΟΧΕ Ταυγέτου 2021-2027 (17/9/2024).....	575
Εικόνα 19. Στιγμιότυπα από την δέκατη Διαβούλευση στο πλαίσιο της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου (20/11/2024).....	576
Εικόνα 20. Στιγμιότυπα από την ενδέκατη διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 (03/01/2025).....	578
Εικόνα 21: Στιγμιότυπα από την δωδέκατη διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 (20/01/2025).....	579

ΑΡΚΤΙΚΟΛΕΞΟ

Γ.Π.Σ.: Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο

Δ.Ε.: Δημοτική Ενότητα

Δ.Κ.: Δημοτική Κοινότητα

ΕΚΤ: Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΤΠΑ: Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΚΑΠ: Κοινή Αγροτική Πολιτική

ΚΓΠ: Κοινή Γεωργική Πολιτική

Π.Ε.: Περιφερειακή Ενότητα

ΠΠ: Προγραμματική Περίοδος

ΠΣΕΕ: Περιφερειακή Στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης

ΣΒΑΚ: Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας

ΣΔΑΕΚ: Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια και το Κλίμα

ΣΣ: Στρατηγικό Σχέδιο

ΣΦΗΟ: Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων

ΤΠΕ: Τεχνολογία πληροφοριών, Τεχνολογία Πληροφοριών και Επικοινωνίας ή Τεχνολογία της Πληροφορίας

RIS: Research and Innovation Strategies for Smart Specialization

1. ΑΙΤΗΣΗ

1.1 ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Ο τίτλος πρότασης είναι: «Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) στην περιοχή παρέμβασης ορεινού όγκου Ταυγέτου» στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027.

1.2 ΧΩΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ

Οι αρμόδιοι χωρικοί φορείς είναι ο Δήμος Καλαμάτας και ο Δήμος Σπάρτης.

1.3 ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η περιοχή παρέμβασης της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) είναι ο ορεινός όγκος Ταυγέτου. Η περιοχή μελέτης απαρτίζεται από τις διοικητικές ενότητες που αποτελούν τα σύνορα των Δήμων Καλαμάτας-Σπάρτης ενώ συμπεριλαμβάνεται και η ζώνη Προστατευόμενης Περιοχής Natura 2000 του Όρους Ταυγέτου, η οποία βρίσκεται εντός των προαναφερθέντων Δήμων.

Συγκεκριμένα, οι Δημοτικές Κοινότητες που αποτελούν την περιοχή παρέμβασης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου και ανήκουν στο Δήμο Καλαμάτας είναι: η Δημοτική Κοινότητα Αλαγονίας, η Δημοτική Κοινότητα Αρτεμισίας, η Δημοτική Κοινότητα Βέργας, η Δημοτική Κοινότητα Ελαιοχωρίου, η Δημοτική Κοινότητα Καρβελίου, η Δημοτική Κοινότητα Λαδά, η Δημοτική Κοινότητα Νεδούσης, και η Δημοτική Κοινότητα Πηγών ενώ οι Δημοτικές Ενότητες που αποτελούν την περιοχή παρέμβασης και ανήκουν στο Δήμο Σπάρτης είναι οι: Δημοτική Ενότητα Μυστρά, η Δημοτική Ενότητα Πελλάνας, η Δημοτική Ενότητα Φάριδος και η Δημοτική Κοινότητα Καλυβίων Σοχάς.

1.4 ΝΟΜΙΜΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

Όνοματεπώνυμο	
Τίτλος/θέση στο Χωρικό Φορέα	
Τηλέφωνο Επικοινωνίας	
Email Επικοινωνίας	

1.5 ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΧΕ

Όνοματεπώνυμο	
---------------	--

Τίτλος/θέση στο Χωρικό Φορέα	
Τηλέφωνο Επικοινωνίας	
Email Επικοινωνίας	

1.6 ΔΗΛΩΣΗ ΑΙΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Σας υποβάλλουμε τη Στρατηγική Ολοκληρωμένη Χωρικής Επένδυσης με τίτλο: «Στρατηγική ΟΧΕ για την Περιοχή Παρέμβασης του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου» για την περιοχή του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου του Χωρικού Φορέα του Δήμου Καλαμάτας και του Δήμου Σπάρτης στο πλαίσιο της πρόσκλησης υπ' αριθμ. 316833/18-10-2024 (ΑΔΑ: ΨΠΨ07Λ1-133), της 1^{ης} τροποποίησης πρόσκλησης υπ' αριθμ. 4323/8-1-2025 (ΑΔΑ: 6Χ1Π7Λ1-ΜΛΡ) και της 2^{ης} τροποποίησης πρόσκλησης υπ' αριθμ. 26807/29-01-2025 (ΑΔΑ: ΨΨΥΦ7Λ1-ΜΗΔ) της ΕΥΔ του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027 και βεβαιώνουμε για την ακρίβεια των στοιχείων που περιέχονται στην παρούσα.

Ημερομηνία / /2025

Για το Χωρικό Φορέα
Δήμος Καλαμάτας και Δήμος Σπάρτης

Ονοματεπώνυμο

Υπογραφή

Σφραγίδα

2. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

2.1 ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Στο εν λόγω κεφάλαιο παρουσιάζεται η Περιοχή Παρέμβασης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου. Ειδικότερα, πραγματοποιείται ο προσδιορισμός της και αποτυπώνεται η υφιστάμενη κατάστασή της. Ιδιαίτερη βάση δίνεται στα πληθυσμιακά και κοινωνικά στοιχεία των κατοίκων και χρηστών της, σε χωρικά, περιβαλλοντικά, οικονομικά και πολιτιστικά δεδομένα που διαθέτει, καθώς και στα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της σε σχέση με το ευρύτερο χωρικό και μακροοικονομικό περιβάλλον.

2.1.1 Ακριβή όρια της Περιοχής Παρέμβασης

Ως Περιοχή Παρέμβασης για το σχεδιασμό και την προώθηση Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου ορίζεται το σύνολο των εδαφικών περιοχών που εντάσσεται στα διοικητικά όρια των παρακάτω Δημοτικών Κοινοτήτων του Δήμου Καλαμάτας της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Μεσσηνίας και Δημοτικών Ενοτήτων και Δημοτικής Κοινότητας του Δήμου Σπάρτης της Π.Ε. Λακωνίας.

Από την πλευρά του Δήμου Καλαμάτας περιλαμβάνονται οι οχτώ (8) Δημοτικές Κοινότητες, που εμπεριέχονται στη Δημοτική Ενότητα Καλαμάτας:

- Δημοτική Κοινότητα Αλαγονίας
- Δημοτική Κοινότητα Αρτεμισίας
- Δημοτική Κοινότητα Ελαιοχωρίου
- Δημοτική Κοινότητα Καρβελίου
- Δημοτική Κοινότητα Νέδουσας
- Δημοτική Κοινότητα Πηγών
- Δημοτική Κοινότητα Βέργας
- Δημοτική Κοινότητα Λαδά

Από την πλευρά του Δήμου Σπάρτης περιλαμβάνονται τρεις (3) Δημοτικές Ενότητες και μία (1) Δημοτική Κοινότητα:

- Δημοτική Ενότητα Μυστρά
- Δημοτική Ενότητα Πελλάνας
- Δημοτική Ενότητα Φάριδος
- Δημοτική Κοινότητα Καλυβίων Σοχάς

Η προτεινόμενη Περιοχή Παρέμβασης απαρτίζεται από τις διοικητικές ενότητες που αποτελούν τα σύνορα των Δήμων Καλαμάτας-Σπάρτης ενώ συμπεριλαμβάνεται και η ζώνη Προστατευόμενης Περιοχής Natura 2000 του Όρους Ταυγέτου, η οποία βρίσκεται εντός των προαναφερθέντων Δήμων.

Η περιοχή αποτελεί ουσιαστικά το ανατολικό τμήμα του Ταυγέτου και τους ορεινούς και ημιορεινούς οικισμούς δυτικά της κοιλάδας του Ευρώτα, οι οποίοι ταυτόχρονα αποτελούν τις βασικές πύλες εισόδου στον κυρίως ορεινό όγκο.

Τονίζεται ότι το κομμάτι της Περιοχής Παρέμβασης που ανήκει στο Δήμο Καλαμάτας προτείνεται και υιοθετώντας υψομετρικό κριτήριο, δηλαδή την περιοχή των ΔΚ με βάση την υψομετρική στάθμη που είναι **450 με 500 μέτρα και πάνω**.

Πίνακας 1. Υψόμετρα των Δ.Κ. του Δήμου Καλαμάτας.

Όνομασίες	υψόμετρο
Τ.Κ.Αλαγονίας	
Αλαγονία,η	750
Μαχαλάς,ο	850
Τ.Κ.Αρτεμισίας	
Αρτεμισία,η	700
Θεοτόκος,η	690
Τ.Κ.Καρβελίου	
Καρβέλιον,το	650
Αγία Τριάς,η	630
Εμιαλοί,οι	550
Κάτω Καρβέλιον,το (Χανάκια,τα)	540
Τ.Κ.Λαδά	
Λαδάς,ο	680
Αγία Μαρίνα,η	860
Άγιος Βασίλειος,ο	1330
Τ.Κ.Νεδούσης	
Νέδουσα,η	700
Τ.Κ.Πηγών	
Πηγαί,αι	760
Σκουρόλακκος,ο	720
Τ.Κ.Ελαιοχωρίου	
Ελαιοχώριον,το (Γιάντσα,η)	540
Αράχοβα,η	900
Διάσελλα,τα	300
Μονή Διμιόβης,η	800
Περιβολάκια,τα	450
Δ.Κ.Βέργας	
Παραλία Βέργας,η	25
Άνω Βέργα,η (Άνω Σέλιτσα)	860

Πηγή: Δήμος Καλαμάτας

Παρακάτω γίνεται μια σύντομη περιγραφή των βασικών χωρικών χαρακτηριστικών των προαναφερόμενων Διοικητικών Ενοτήτων που ανήκουν στην Περιοχή Παρέμβασης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που εντάσσονται:

Δήμος Καλαμάτας

Ο Δήμος Καλαμάτας διαθέτει 72.906 κατοίκους ως μόνιμο πληθυσμό, βάσει της απογραφής του 2021, έκταση 440,3 τ.χλμ. και πυκνότητα πληθυσμού 165,58 κατ./τ.χλμ. Ο εν λόγω Δήμος υπάγεται διοικητικά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και στην Περιφερειακή Ενότητα (ΠΕ) Μεσσηνίας, από την οποία καλύπτει το 14,7% της συνολικής της έκταση. Η περιοχή του Δήμου εντάσσεται χωρικά στο κεντρικό και ανατολικό τμήμα του Μεσσηνιακού Κόλπου. Είναι όμορος με το Δήμο Μεσσήνης (ΠΕ Μεσσηνίας) στα δυτικά, βορειοδυτικά με το Δήμο Οιχαλίας (ΠΕ Μεσσηνίας), με το Δήμο Μεγαλόπολης (ΠΕ Αρκαδίας) στα βόρεια, ανατολικά με το Δήμο Σπάρτης (ΠΕ Λακωνίας) και νοτιοανατολικά με το Δήμο Δυτικής Μάνης (ΠΕ Μεσσηνίας). Η παρούσα σύσταση του Δήμου Καλαμάτας προέκυψε με το «Πρόγραμμα Καλλικράτης¹» την 1^η Ιανουαρίου του 2011. Ο παρόν Δήμος δημιουργήθηκε από τη συνένωση των προγενέστερων Δήμων Καλαμάτας, Θουρίας, Άριος και Αρφαρών. Διοικητικά ο Δήμος Καλαμάτας υποδιαιρείται σε 4 Δημοτικές Ενότητες (ΔΕ) και 34 Δημοτικές Κοινότητες, εκ των οποίων οι 8 ανήκουν στην Περιοχή Μελέτης. Εκτός από τη ΔΚ Καλαμάτας, οι υπόλοιπες Κοινότητες εκτείνονται από τις πεδινές περιοχές δυτικά της πόλης έως ανατολικά τον κεντρικό όγκο του Ταυγέτου και τα ανατολικά παράλια του Μεσσηνιακού κόλπου.

Δημοτική Ενότητα Καλαμάτας

Η Περιοχή Παρέμβασης περιλαμβάνει οχτώ (8) Δ.Κ. που ανήκουν στην Δ.Ε. Καλαμάτας, οι οποίες αναλύονται παρακάτω.

Η Δημοτική Ενότητα Καλαμάτας είναι ο πρώην Δήμος Καλαμάτας που είχε συσταθεί το 1997 με το Σχέδιο «Καποδίστριας» και λειτούργησε από το 1999 μέχρι το 2010, ενώ από το 2010 με το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» αποτελεί την Δημοτική Ενότητα Καλαμάτας, του διευρυμένου Δήμου Καλαμάτας. Η Δ.Ε. Καλαμάτας συνορεύει με την Δ.Ε. Μεσσήνης (Δυτικά) του Δήμου Μεσσήνης, με την Δ.Ε. Θουρίας (Δυτικά) του Δήμου Καλαμάτας, με την Δ.Ε. Φαλαισίας (Βόρεια) του Δήμου Μεγαλόπολης, με την Δ.Ε. Πελλάνας (Βορειοανατολικά) και την Δ.Ε. Μυστρά (Νοτιοανατολικά) του Δήμου Σπάρτης, την Δ.Ε. Αβιάς (Νοτιοανατολικά) του Δήμου Δυτικής Μάνης ενώ νοτιοδυτικά βρέχεται από τον Μεσσηνιακό Κόλπο. Η Δ.Ε. Καλαμάτας αποτελείται από 14 Δ.Κ. (Καλαμάτας, Αλαγονίας, Αντικαλάμου, Αρτεμισίας, Ασπροχώματος, Βέργας, Ελαιοχωρίου, Καρβελίου, Λαδά, Λαιίκων, Μικράς Μαντινείας, Νεδούσης, Πηγών, Σπερχογείας). Η Δ.Ε. Καλαμάτας έχει έκταση 253,2 τ.χλμ. και πληθυσμό 66.135 μόνιμους κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2021 (ΕΛ.ΣΤΑΤ.). Το ανάγλυφό της διαμορφώνεται από παραθαλάσσιες, πεδινές, ημιορεινές και ορεινές εκτάσεις με κυρίαρχο χαρακτηριστικό τη μεγάλη

¹ Πρόκειται για το νόμο 3852/2010 (ΦΕΚ 87Α) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης». Με τον συγκεκριμένο νόμο μεταρρυθμίστηκε η διοικητική διαίρεση της Ελλάδας το 2011 και επανακαθορίστηκαν τα όρια των αυτοδιοικητικών μονάδων, ο τρόπος εκλογής των οργάνων και οι αρμοδιότητές τους. Ψηφίστηκε από την Ελληνική Βουλή το Μάιο του 2010 και η πλήρη μορφή του τέθηκε σε ισχύ την 1^η Ιανουαρίου του 2011. Η δομή της Νέας Αρχιτεκτονικής της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, βάσει του Προγράμματος Καλλικράτη είναι: Αποκεντρωμένη Διοίκηση, Περιφέρεια, Περιφερειακή Ενότητα, Δήμος, Δημοτική Ενότητα, Δημοτική Κοινότητα, Τοπική Κοινότητα (www.ypes.gr).

έκταση που καταλαμβάνει ο ορεινός όγκος του του Ταυγέτου. Από τη συνολική έκταση της Δ.Ε. Καλαμάτας το 4,4% καταλαμβάνεται από τις πεδινές ΔΚ Αντικαλάμου, Ασπροχώματος και Σπερχογείας, το 18,3% από τις ημιορεινές Δ.Κ. Καλαμάτας και Μικρής Μαντίνειας, και το 77,3% από τις ορεινές ΔΚ Αλαγονίας, Αρτεμισίας, Βέργας, Ελαιοχωρίου, Καρβελίου, Λαδά, Λαιίκων, Νέδουσας και Πηγών. Βασικό γνώρισμα του Δήμου είναι ότι ένα ποσοστό της τάξης του 70% της συνολικής του έκτασης καλύπτεται από βοσκοτόπους και δασικές εκτάσεις.

Οι Δημοτικές Κοινότητες της Δ.Ε. Καλαμάτας που εμπεριέχονται στην Περιοχή Παρέμβασης αποτελούν ουσιαστικά τη βορειοδυτική πλευρά του Ταυγέτου, μέχρι να καταλήξει στην πεδινή περιοχή της ευρύτερης αστικής συγκέντρωσης της Καλαμάτας.

Δημοτική Κοινότητα Αλαγονίας

Η Δ.Κ. Αλαγονίας είναι χτισμένη στην αμφιθεατρική καταπράσινη πλαγιά της κεντρικής κοιλάδας της περιοχής που περικλείει και τους οικισμούς Πηγές και Αρτεμισία. Βορειότερα βρίσκεται η κοιλάδα της Νέδουσας ενώ νοτιότερα βρίσκεται η κοιλάδα του Λαδά και του Καρβελίου. Συνορεύει με την Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) Λακωνίας (Ανατολικά) και με ορισμένες Δ.Κ. του Δήμου Καλαμάτας: τη Δ.Κ. Πηγών (Νότια), τη Δ.Κ. Αρτεμισίας (Δυτικά) και τη Δ.Κ. Νεδούσης (Βόρεια). Η Δ.Κ. Αλαγονίας έχει 154 μόνιμους κατοίκους (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2021) και καλύπτει συνολική έκταση 22,1 τ.χλμ. Χαρακτηρίζεται ως ορεινή ενώ μέχρι και το 1927 ονομάζονταν «Σίτσοβα». Βρίσκεται σε υψόμετρο 750 μέτρων στη δυτική πλευρά του Ταυγέτου. Γεωμορφολογικά η Δ.Κ. Αλαγονίας έχει έντονο ανάγλυφο, με μεγάλες - έντονες κλίσεις. Μαζί με τις ορεινές Δ.Κ. Αρτεμισίας, Βέργας, Ελαιοχωρίου, Καρβελίου, Λαιίκων, Νεδούσης και Πηγών καταλαμβάνουν το 77,3% της συνολικής έκτασης του Δήμου Καλαμάτας. Η Δ.Κ. Αλαγονίας αποτελείται από τους οικισμούς Αλαγονία με υψόμετρο 750 μέτρων και Μαχαλά με υψόμετρο 850 μέτρων.

Δημοτική Κοινότητα Αρτεμισίας

Η Δ.Κ. Αρτεμισίας συνορεύει με την Π.Ε. Αρκαδίας (Βόρεια), με τη Δ.Ε. Θουρίας (Βορειοδυτικά) και με τις εξής Δ.Κ. του Δήμου Καλαμάτας: Δ.Κ. Νεδούσης (Βορειοανατολικά), Δ.Κ. Αλαγονίας (Ανατολικά), Δ.Κ. Πηγών (Ανατολικά), Δ.Κ. Λαδά, (Νοτιοανατολικά), Δ.Κ. Καρβελίου (Νότια) και Δ.Κ. Καλαμάτας (Νοτιοδυτικά). Το 2021 η Δ.Κ. διέθετε 88 μόνιμους κατοίκους (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ενώ καλύπτει συνολική έκταση 38,8 τ.χλμ. Παλαιότερα και μέχρι το 1927 ονομάζονταν «Τσερνίτσα». Βρίσκεται σε υψόμετρο 700 μέτρων στη δυτική πλευρά του Ταυγέτου στο μέσον περίπου της γραφικής διαδρομής Καλαμάτας – Σπάρτης (24 χλμ. από την Καλαμάτα και 36 χλμ. από την Σπάρτη) αποτελώντας συγκοινωνιακό κόμβο που συνδέει τις δύο πόλεις. Γεωμορφολογικά η Δ.Κ. Αρτεμισίας έχει έντονο ανάγλυφο, με μεγάλες - έντονες κλίσεις και χαρακτηρίζεται ως ορεινή.

Δημοτική Κοινότητα Ελαιοχωρίου

Η Δημοτική Κοινότητα Ελαιοχωρίου, συνορεύει με τις Δ.Κ. της Δ.Ε. Καλαμάτας: Δ.Κ. Καρβελίου (Βόρεια), Δ.Κ. Καλαμάτας (Δυτικά), Δ.Κ. Βέργας (Νοτιοδυτικά) και τη Δ.Κ. Πηγαδιών της Δ.Ε. Αβίας. Διατάσσεται σε σχήμα λωρίδας από το κέντρο περίπου του Δήμου Καλαμάτας, και εκτείνεται ανατολικά προς τον Ταυγέτο. Γεωμορφολογικά η Δ.Κ. Ελαιοχωρίου στη συντριπτική της πλειοψηφία έχει έντονο ανάγλυφο,

με μεγάλες - έντονες κλίσεις και κατατάσσεται ως ορεινή. Οι μόνιμοι κάτοικοί της είναι 244 (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2021) και καταλαμβάνει έκταση 24.448 στρεμμάτων. Η Δ.Κ. Ελαιοχωρίου αποτελείται από τους οικισμούς τα Διάσελλα με υψόμετρο 300 μ., τα Περιβολάκια με υψόμετρο 450 μ., το Ελαιοχώρι (η Γιάντισα) με υψόμετρο 540 μ., τη Μονή Διμιόβης με υψόμετρο 800 μ. και την Αράχοβα με υψόμετρο 900 μ.

Δημοτική Κοινότητα Καρβελίου

Η Δημοτική Κοινότητα Καρβελίου συνορεύει με τις εξής Δ.Κ. της Δ.Ε. Καλαμάτας: Δ.Κ. Λαδά (Βορειοανατολικά), Δ.Κ. Αρτεμισίας (Βορειοδυτικά), Δ.Κ. Καλαμάτας (Δυτικά), Δ.Κ. Ελαιοχωρίου (Νότια) και τη Δ.Κ. Πηγαδιών της Δ.Ε. Αβίας (Νοτιοανατολικά). Διατάσσεται σε σχήμα λωρίδας από το κέντρο του Δήμου Καλαμάτας και εκτείνεται ανατολικά προς τον Ταΰγετο. Γεωμορφολογικά η Δ.Κ. Καρβελίου στη συντριπτική του πλειοψηφία έχει έντονο ανάγλυφο, με μεγάλες - έντονες κλίσεις και κατατάσσεται κι αυτή ως ορεινή. Σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., το 2021 οι μόνιμοι κάτοικοι της Δ.Κ. Καρβελίου ήταν 73 ενώ η έκτασή της εκτιμάται 29.891 στρέμματα. Η Δ.Κ. Καρβελίου αποτελείται από τους οικισμούς το Καρβέλι με υψόμετρο 650 μ., την Αγία Τριάδα με υψόμετρο 630 μ., τους Εμιαλούς με υψόμετρο 550 μ. και το Κάτω Καρβέλι (Χανάκια) με υψόμετρο 540 μ.

Δημοτική Κοινότητα Νεδούσης

Η Δημοτική Κοινότητα Νεδούσης συνορεύει με την Π.Ε. Αρκαδίας (Βόρεια), την Π.Ε. Λακωνίας (Βορειοανατολικά) και με τις Δ.Κ. του Δήμου Καλαμάτας, Αλαγονία (Νότια) και Αρτεμισία (Νοτιοδυτικά). Το 2021 οι μόνιμοι κάτοικοι ήταν 86 (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) ενώ καλύπτει συνολική έκταση 19,8 τ.χλμ. Βρίσκεται σε υψόμετρο επτακόσια (700) μέτρα στη δυτική πλευρά του Ταΰγету στο μέσον περίπου της γραφικής διαδρομής Καλαμάτας – Αρτεμισίας. Γεωμορφολογικά χαρακτηρίζεται από έντονο ανάγλυφο, με μεγάλες - έντονες κλίσεις και κατατάσσεται ως ορεινή.

Δημοτική Κοινότητα Πηγών

Η Δημοτική Κοινότητα Πηγών συνορεύει με την Π.Ε. Λακωνίας (Ανατολικά) και με τις εξής Δ.Κ. του Δήμου Καλαμάτας: Δ.Κ. Αλαγονίας (Βόρεια), Δ.Κ. Αρτεμισίας (Δυτικά) και Δ.Κ. Λαδά (Νότια). Η Δ.Κ. Πηγών διαθέτει 71 μόνιμους κατοίκους (ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2021) και καλύπτει συνολική έκταση 11,5 τ.χλμ. Παλαιότερα ονομάζονταν «Μικρή Αναστάσοβα». Αποτελείται από δύο οικισμούς, τις Πηγές, που βρίσκονται σε υψόμετρο 760 μέτρα και από τον Σκουρόλακκο, που έχει υψόμετρο 720 μ. Η Δ.Κ. Πηγών βρίσκεται στη δυτική πλευρά του Ταΰγету ενώ, όπως και οι υπόλοιποι όμοροι οικισμοί, γεωμορφολογικά έχει έντονο ανάγλυφο, με μεγάλες - έντονες κλίσεις και κατατάσσεται ως ορεινή.

Δημοτική Κοινότητα Βέργας

Η Δημοτική Κοινότητα Βέργας συνορεύει με την Δ.Κ. Μικράς Μαντινείας (νότια), Δ.Κ. Ελαιοχωρίου (βόρεια) και Δ.Κ. Καλαμάτας (βόρεια) του Δήμου Καλαμάτας και με τις Δ.Κ. Σωτηριανικών (νότια), Αλτομιρών (νότια) και Πηγαδιών (ανατολικά) της Δ.Ε. Αβίας του Δήμου Δυτικής Μάνης. Στα ανατολικά βρέχεται από τον Μεσσηνιακό κόλπο. Σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., το 2021 οι μόνιμοι κάτοικοι ήταν 2.126 ενώ συνολικά καλύπτει μια έκταση 23,3 τ.χλμ. Η Δ.Κ. Βέργας αποτελείται από δύο οικισμούς, όπου η

Άνω Βέργα (ή Άνω Σέλιτσα) φτάνει τα 860 μ. Συνεπώς, γεωμορφολογικά η Δ.Κ. Βέργας στη συντριπτική της πλειοψηφία έχει έντονο ανάγλυφο, με μεγάλες - έντονες κλίσεις και κατατάσσεται ως ορεινή.

Δημοτική Κοινότητα Λαδά

Η Δημοτική Κοινότητα Λαδά συνορεύει με τις παρακάτω Δ.Κ. της Δ.Ε. Καλαμάτας: με τις Δ.Κ. Πηγών και Δ.Κ. Αρτεμισίας (βόρεια), την Δ.Κ. Καρβελίου (νοτιοδυτικά), την Π.Ε. Λακωνίας (ανατολικά) και την Δ.Κ. Πηγαδιών της Δ.Ε. Αβίας (νότια). Σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., το 2021 έμεναν μόνιμα 101 κάτοικοι ενώ καλύπτει συνολική έκταση 12,6 τ.χλμ. Βρίσκεται σε υψόμετρο 680 μέτρων στη δυτική πλευρά του Ταυγέτου και γεωμορφολογικά έχει έντονο ανάγλυφο, με μεγάλες - έντονες κλίσεις ενώ κατατάσσεται ως ορεινή. Αποτελείται από τους οικισμούς Λαδά με υψόμετρο 680 μ., Αγία Μαρίνα με υψόμετρο 860 μ. και Άγιο Βασίλειο με υψόμετρο 1330 μ.

Δήμος Σπάρτης

Ο Δήμος Σπάρτης, συστάθηκε με το Πρόγραμμα Καλλικράτης την 1η Ιανουαρίου 2011, ενώ προέκυψε από τη συνένωση των προϋπαρχόντων Δήμων Σπάρτης, Θεραπνών, Μυστρά, Οινούντος, Πελλάνας, Φάριδος και της Κοινότητας Καρυών. Η έκταση του νέου Δήμου είναι 1.181,78 τ.χλμ. και ο πληθυσμός του 32.786 μόνιμοι κάτοικοι, σύμφωνα με την απογραφή του 2021. Έδρα του νέου Δήμου ορίστηκε η Σπάρτη και ιστορική έδρα ο Μυστράς. Χαρακτηρίζεται ως μεσαίος προς μεγάλος ηπειρωτικός Δήμος και έχει χαρακτήρα αγροτικό και τουριστικό ενώ γεωγραφικά αναπτύσσεται βορειοδυτικά στην Π.Ε. Λακωνίας και στο Νότιο τμήμα της Πελοποννήσου.

Δημοτική Ενότητα Μυστρά

Σχετικά με τη Δημοτική Ενότητα Μυστρά, βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της Π.Ε. Λακωνίας και ήταν Δήμος του Νομού Λακωνίας που συστάθηκε με το πρόγραμμα Καποδίστριας από τη συνένωση παλαιότερων κοινοτήτων της περιοχής, που αποτέλεσαν στη συνέχεια τα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου. Λειτούργησε την περίοδο 1999 - 2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στο νέο Δήμο Σπάρτης. Συνορεύει με τη Δ.Ε. Καλαμάτας (Δυτικά) του Δήμου Καλαμάτας, με την Δ.Ε. Αβίας (Νότια) του Δήμου Δυτικής Μάνης και τις Δ.Ε. Πελλάνας (Βόρεια), Οινούντος (Βορειοανατολικά), Σπαρτιατών (Ανατολικά) του Δήμου Σπαρτιατών. Η Δ.Ε. Μυστρά έχει έδρα τη Μαγούλα ενώ η συνολική της έκταση είναι 131,9 τ.χλμ. και ο συνολικός της πληθυσμός 4.236 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2021.

Δημοτική Ενότητα Πελλάνας

Η Δημοτική Ενότητα Πελλάνας, βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Π.Ε. Λακωνίας και αποτελούσε Δήμο του Νομού Λακωνίας που συστάθηκε με το πρόγραμμα Καποδίστριας. Λειτούργησε την περίοδο 1998 - 2010 οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στο νέο Δήμο Σπάρτης. Συνορεύει με τη Δ.Ε. Φαλαισίας (Βορειοδυτικά) του Δήμου Μεγαλόπολης, τη Δ.Ε. Βαλτετσίου (Βόρεια) και τη Δ.Ε. Σκιρίτιδας (Βορειοανατολικά) του Δήμου Τρίπολης, τις Δ.Ε. Οινούντος (Νοτιοανατολικά) και Μυστρά (Νότια) του Δήμου Σπάρτης και τη Δ.Ε. Καλαμάτας (Νοτιοδυτικά) του Δήμου Καλαμάτας. Με έδρα το Καστόρειο, η Δημοτική Ενότητα Πελλάνας,

καταλαμβάνει έκταση 153,7 τ.χλμ. και έχει συνολικό πληθυσμό 1.933 κατοίκους σύμφωνα με την απογραφή του 2021.

Δημοτική Ενότητα Φάριδος

Όσον αφορά τη Δημοτική Ενότητα Φάριδος, βρίσκεται στο δυτικό τμήμα της Π.Ε. Λακωνίας και όπως και στις προηγούμενες περιπτώσεις, αποτελούσε Δήμο της Π.Ε. Λακωνίας που συστάθηκε με το πρόγραμμα Καποδίστριας. Λειτουργήσε την περίοδο 1999 - 2010, οπότε και καταργήθηκε με την εφαρμογή του προγράμματος Καλλικράτης και εντάχθηκε στο νέο Δήμο Σπάρτης. Συνορεύει με τη Δ.Ε. Σπαρτιατών (Βορειοδυτικά) και τη Δ.Ε. Θεραπνών (Βορειοανατολικά) του Δήμου Σπάρτης, τη Δ.Ε. Κροκεών (Ανατολικά) του Δήμου Ευρώτα, τη Δ.Ε. Σμύνους (Νότια) του Δήμου Ανατολικής Μάνης, τις Δ.Ε. Λεύκτρου (Νοτιοδυτικά) και Αβίας (Βορειοδυτικά) του Δήμου Δυτικής Μάνης. Έχει ως έδρα το Ξηροκάμπι, συνολική έκταση 183,7 τ.χλμ. και συνολικό πληθυσμό 2.897 κατοίκους, σύμφωνα με την απογραφή του 2021. Με βάση τη μορφολογία της η περιοχή χαρακτηρίζεται ως πεδινή σε ποσοστό 10,45%, ως ημιορεινή σε ποσοστό 59,39% και ως ορεινή σε ποσοστό 30,16%.

Δημοτική Ενότητα Σπαρτιατών

Η Δημοτική Ενότητα Σπαρτιατών βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) Λακωνίας, σε απόσταση 213 χλμ. από την Αθήνα και 60 περίπου χλμ. από την Τρίπολη. Έδρα της είναι η Σπάρτη, η οποία είναι και η πρωτεύουσα της Π.Ε. Λακωνίας. Συνορεύει με τη Δ.Ε. Οινούντος (Βόρεια), τη Δ.Ε. Θεράπνων (Ανατολικά), τη Δ.Ε. Φαρίδος (Νότια), την Δ.Ε. Αβίας (Νοτιοδυτικά) και τη Δ.Ε. Μυστρά (Βορειοδυτικά).

Συνολικά, η Δ.Ε. Σπαρτιατών, έχει έκταση 84,4 τ.χλμ. και μόνιμο πληθυσμό σύμφωνα με την απογραφή του 2021 19.862 κατοίκους, όντας η μεγαλύτερη πληθυσμιακά Δημοτική Ενότητα. Με βάση τη μορφολογία της χαρακτηρίζεται κυρίως ως πεδινή, καθώς η διαίρεσή της με βάση τα μορφολογικά της χαρακτηριστικά είναι πεδινή έκταση 64,70% και ορεινή έκταση 35,30%. Παράλληλα, στο πεδινό τμήμα της Δ.Ε. και ιδιαίτερα στην πόλη της Σπάρτης, είναι συγκεντρωμένο το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού, όπως και οι περισσότερες οικονομικές δραστηριότητες της περιοχής.

Δημοτική Κοινότητα Καλυβίων Σοχάς

Η Δημοτική Κοινότητα Καλυβίων Σοχάς βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Δημοτικής Ενότητας Σπαρτιατών. Συνορεύει με τις Δ.Ε. Φάριδος (Νότια), Δ.Ε. Αβίας (Δυτικά), Δ.Ε. Μυστρά (Βόρεια) και τη Δ.Κ. Σπαρτιατών (Βορειοανατολικά), τη Δ.Κ. Αγίου Ιωάννου Λακεδαιμόνος (Βορειοανατολικά) και τη Δ.Κ. Αμυκλών (Ανατολικά). Σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., το 2021 ο μόνιμος πληθυσμός της Δ.Κ. αντιστοιχούσε σε 286 κατοίκους. Το υψόμετρό της εκτιμάται στα 288 μέτρα.

Όσον αφορά στα δημογραφικά χαρακτηριστικά της Περιοχής Παρέμβασης, σύμφωνα με την πιο πρόσφατη απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2021), η Περιοχή Παρέμβασης διαθέτει 12.295 μόνιμους κατοίκους. Συγκριτικά με την προηγούμενη απογραφή του 2011, παρατηρείται μία μείωση της τάξεως του 12,6% (14.073 μόνιμους κατοίκους το 2011). Στον Πίνακα 2 παρουσιάζεται ο μόνιμος πληθυσμός της περιοχής παρέμβασης για τα έτη 2011-2021.

Πίνακας 2. Πληθυσμός στην Περιοχή Παρέμβασης (2011, 2021).

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΔΗΜΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΜΟΝΙΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
		2021	2011
ΣΠΑΡΤΗΣ	Δημοτική Ενότητα Μυστρά	4.236	4.265
ΣΠΑΡΤΗΣ	Δημοτική Ενότητα Πελλάνας	1.933	2.422
ΣΠΑΡΤΗΣ	Δημοτική Ενότητα Φάριδος	2.897	3.846
ΣΠΑΡΤΗΣ	Δημοτική Κοινότητα Καλυβίων Σοχάς	286	337
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	Δημοτική Κοινότητα Αλαγονίας	154	176
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	Δημοτική Κοινότητα Αρτεμισίας	88	142
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	Δημοτική Κοινότητα Βέργας	2.126	2.252
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	Δημοτική Κοινότητα Ελαιοχωρίου	244	270
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	Δημοτική Κοινότητα Καρβελίου	73	63
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	Δημοτική Κοινότητα Λαδά	101	85
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	Δημοτική Κοινότητα Νεδούσης	85	135
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	Δημοτική Κοινότητα Πηγών	72	80
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ		12.295	14.073

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία

Όσον αφορά στην πυκνότητα, η περιοχή μελέτης είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένη με περίπου 18,05 άτομα ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο. Η συνολική έκταση της περιοχής παρέμβασης είναι 681,09 Km², το οποίο αντιστοιχεί στο 4,4% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

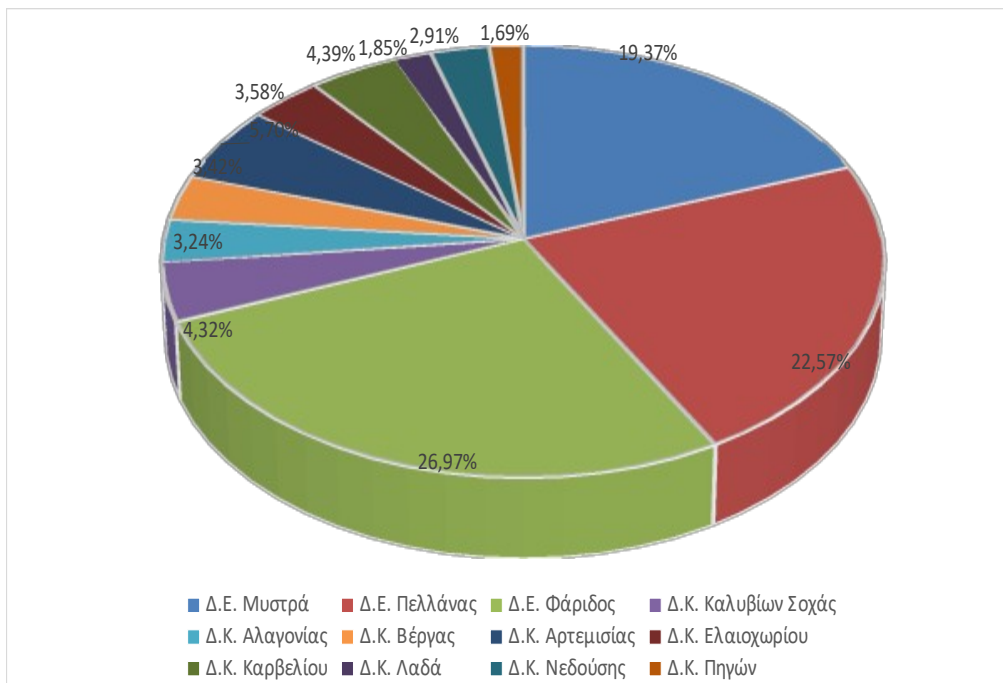
Ειδικότερα τώρα, όπως παρατηρείται και στον Πίνακα 3, η Δημοτική Ενότητα Φάριδος αντιπροσωπεύει παραπάνω από το 25% της έκτασης της περιοχής μελέτης (183,7 km²) καταλαμβάνοντας και το μεγαλύτερο ποσοστό έκτασης σε σχέση με τις υπόλοιπες Ενότητες – Κοινότητες. Μεγάλα ποσοστά επίσης καταλαμβάνουν οι Δημοτικές Ενότητες Πελλάνας και Μυστρά με 22,57% και 19,37% αντίστοιχα. Τα μικρότερα ποσοστά σε σχέση με την εξεταζόμενη περιοχή, συγκεντρώνουν η Δημοτική Κοινότητα Πηγών με 1,69% (11,5 km²) και η Δημοτική Κοινότητα Λαδά με 1,85% (12,6 km²).

Πίνακας 3. Έκταση Περιοχής Παρέμβασης.

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΕΚΤΑΣΗ (km ²)	%
Δ.Ε. Μυστρά	131,9	19,37
Δ.Ε. Πελλάνας	153,7	22,57
Δ.Ε. Φάριδος	183,7	26,97
Δ.Κ. Καλυβίων Σοχάς	29,39	4,32
Δ.Κ. Αλαγονίας	22,1	3,24
Δ.Κ. Βέργας	23,3	3,42
Δ.Κ. Αρτεμισίας	38,8	5,70
Δ.Κ. Ελαιοχωρίου	24,4	3,58
Δ.Κ. Καρβελίου	29,9	4,39
Δ.Κ. Λαδά	12,6	1,85
Δ.Κ. Νεδούσης	19,8	2,91
Δ.Κ. Πηγών	11,5	1,69
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	681,09	100,00
Περιφερειακή Ενότητα ΛΑΚΩΝΙΑΣ	3.639	23,5
Περιφερειακή Ενότητα ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	2.997	19,3
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	15.506	100

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 1. Η ποσοστιαία αποτύπωση της έκτασης της Περιοχής Παρέμβασης.

Πηγή: www.kalamata.gr, ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία

2.1.2.Χαρτογραφική Απεικόνιση της Περιοχής Παρέμβασης

Στην παρούσα υποενότητα πραγματοποιείται χαρτογραφική απεικόνιση της Περιοχής Παρέμβασης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου και της περιοχής που έχει χαρακτηριστεί ως NATURA 2000 εντός της Περιοχής Παρέμβασης.

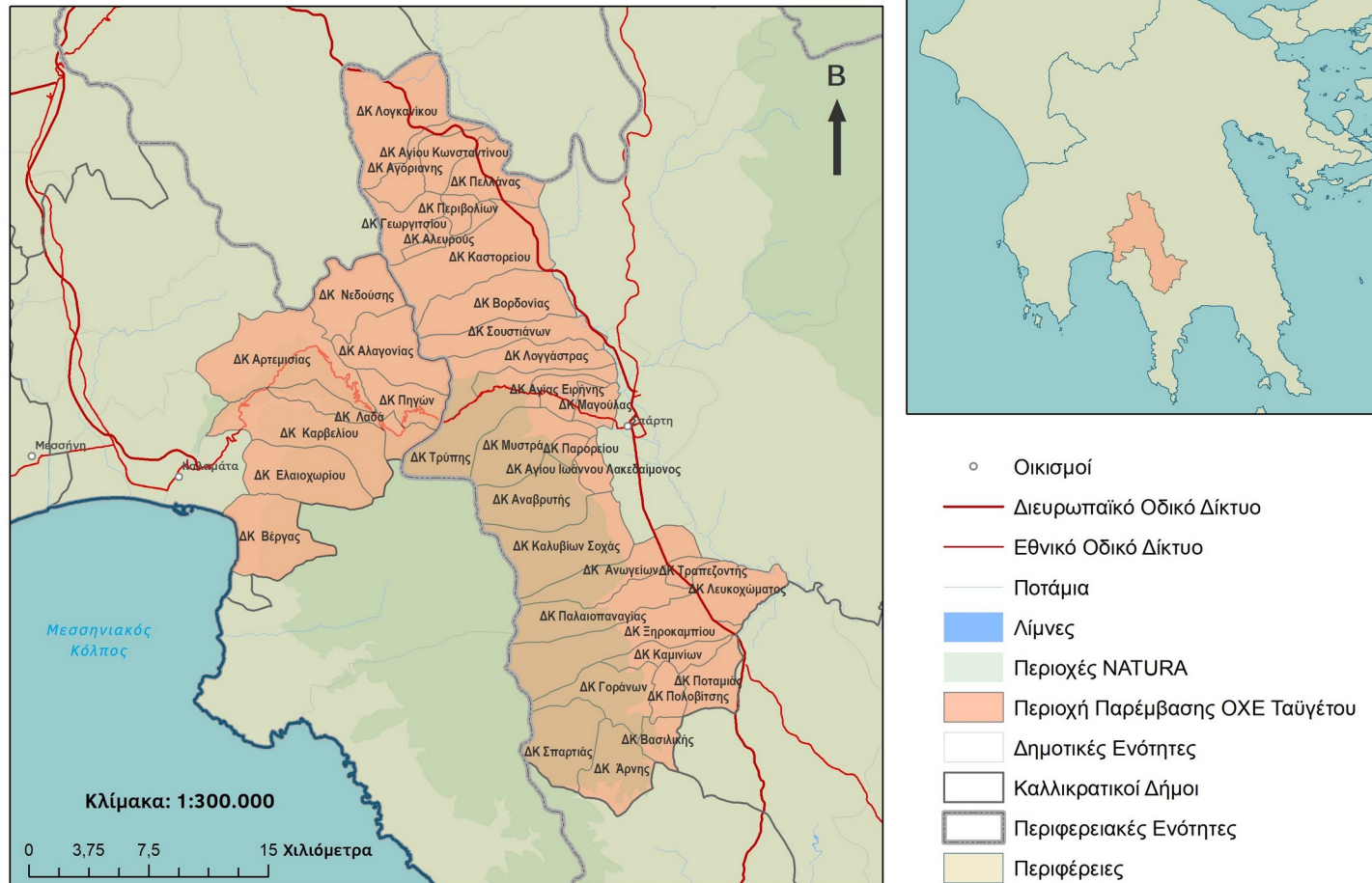
Χάρτης 1. Η Περιοχή Παρέμβασης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου.

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

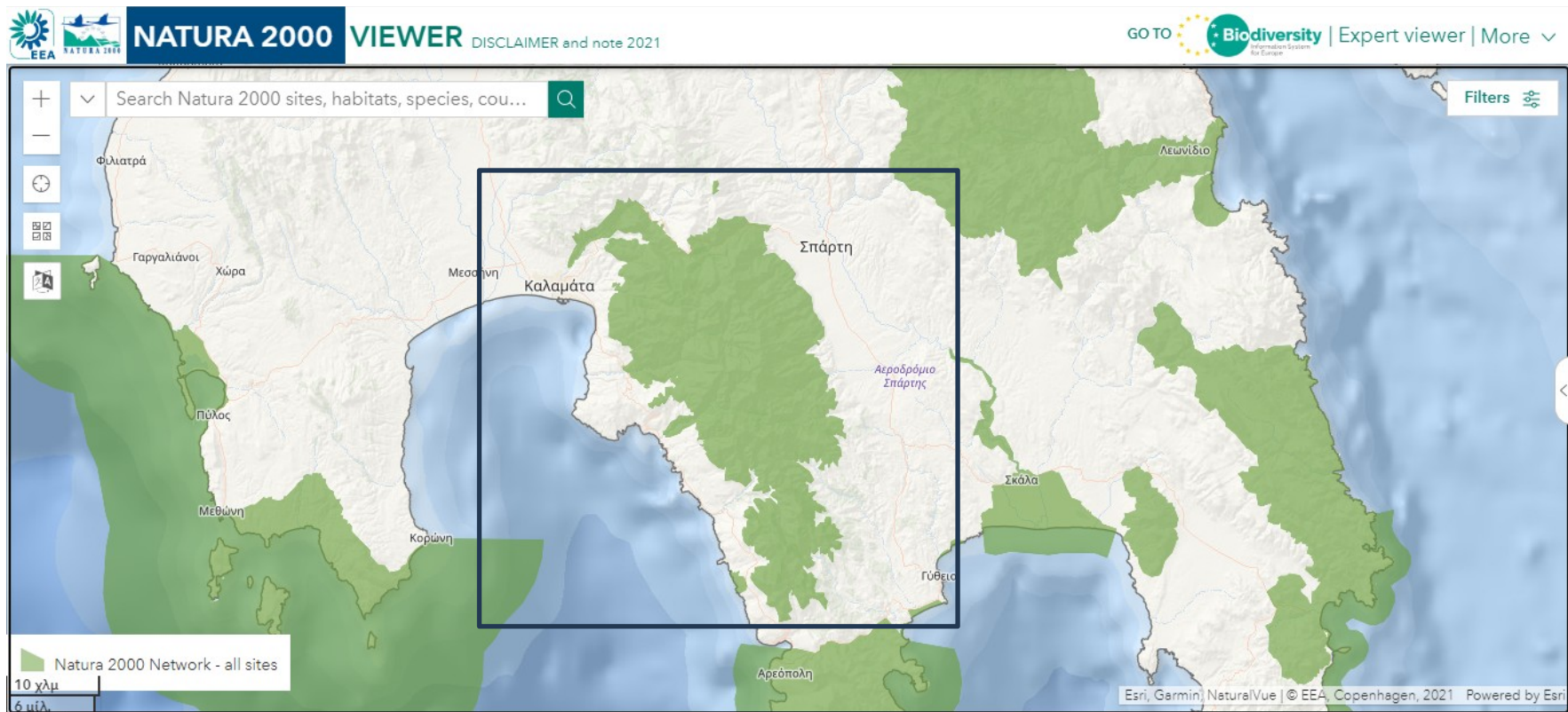
Χάρτης 2. Οι Δημοτικές Κοινότητες του Δήμου Καλαμάτας και του Δήμου Σπάρτης που ανήκουν στην Περιοχή Παρέμβασης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Χάρτης 3. Η περιοχή NATURA του Ταϊγέτου σύμφωνα με το NATURA 2000.

Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu/>

2.1.3 Υφιστάμενη Κατάσταση Περιοχής Παρέμβασης

Η Περιοχή Παρέμβασης της ΟΧΕ Ορεινού όγκου Ταΰγétου απαρτίζεται από τις διοικητικές ενότητες που αποτελούν τα σύνορα των Δήμων Καλαμάτας-Σπάρτης ενώ συμπεριλαμβάνεται και η ζώνη Προστατευόμενης Περιοχής Natura 2000 του Όρους Ταΰγétου, η οποία βρίσκεται εντός των προαναφερθέντων Δήμων.

Τονίζεται ότι το κομμάτι της Περιοχής Παρέμβασης που ανήκει στο Δήμο Καλαμάτας προτείνεται και υιοθετώντας υψομετρικό κριτήριο, δηλαδή την περιοχή των ΔΚ με βάση την υψομετρική στάθμη που είναι 450 με 500 μέτρα και πάνω.

Στην παρούσα υποενότητα αναφέρονται τα κύρια αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της χωρικής αυτής ενότητας, τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζει καθώς και οι προοπτικές ανάπτυξής της, τα οποία αναλύονται όλα παρακάτω.

Βασικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της Περιοχής Παρέμβασης αποτελούν:

- Η ορεινότητα του εδάφους και ο αραιοκατοικημένος χαρακτήρας της,
- Η έντονη δημογραφική γήρανση και η υψηλή ανεργία,
- Η έντονη παρουσία πολιτιστικού στοιχείου και οικιστικού αποθέματος,
- Η πλούσια χλωρίδα και πανίδα,
- Η έντονη παρουσία προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000,
- Οι δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων,
- Οι δυνατότητες ανάπτυξης αγροτικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων με σύγχρονη αντίληψη οργάνωσης και διαχείρισης των εκμεταλλεύσεων,
- Η παρουσία μεταποιητικών δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας,
- Η παραγωγή Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ).

Η υπό διερεύνηση Περιοχή Παρέμβασης στην οροσειρά του Ταΰγétου, διαθέτει απaráμιλλης αξίας φυσικό περιβάλλον, το οποίο υπόκειται στους κινδύνους από την κλιματική αλλαγή (κυρίως όσον αφορά στις δασικές πυρκαγιές). Αρκετά τμήματα της οροσειράς έχουν χαρακτηριστεί ως προστατευόμενες περιοχές από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία (περιοχές NATURA, Ζώνες Ειδικής Προστασίας). Ο ορεινός όγκος του Ταΰγétου είναι μια από τις σημαντικότερες σε Εθνικό αλλά και σε Ευρωπαϊκό Επίπεδο περιοχές, συνδυάζοντας με μοναδικό τρόπο φυσικό περιβάλλον και ανθρωπογενές περιβάλλον. Επιπρόσθετα, πλούσια χαρακτηρίζεται η χλωρίδα και η πανίδα με πολλά ενδημικά είδη, αρκετά από τα οποία διαβιούν αποκλειστικά στην περιοχή αυτή, ενώ η εικόνα της περιοχής συμπληρώνεται από τον μεγάλο αριθμό δασών, πηγών, κοιλάδων, ποταμών και φαραγγίων με αξιόλογα οικοσυστήματα. Επιπλέον, η περιοχή μελέτης διαθέτει σημαντικό πολιτιστικό απόθεμα όπως αρχαιολογικούς χώρους και αρχαιολογικές διαδρομές, μοναστήρια και βυζαντινές εκκλησίες, και παραδοσιακούς οικισμούς.

Ταυτόχρονα όμως πλήττεται από σωρεία προβλημάτων του κοινωνικού της ιστού, όπως αρνητικά δημογραφικά δεδομένα, χαμηλό ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και υψηλή ανεργία που δυσχεραίνουν την επιχειρηματικότητα σε συνδυασμό με τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του πρωτογενή τομέα (μικρός κλήρος και δύσκολο ανάγλυφο, ελλείψεις υποδομές κτηνοτροφικής παραγωγής, παρωχημένες παραγωγικές πρακτικές, διάρρηξη της αλυσίδας αξίας/μικρό ποσοστό μεταποιημένων προϊόντων), ο οποίος απασχολεί σημαντικό τμήμα του ανθρώπινου δυναμικού. Οι ελλείψεις σε επίπεδο υποδομών είναι σημαντικές σε όλους τους τομείς και ιδιαίτερα στον τομέα της υγείας, της προσβασιμότητας, των ΤΠΕ, του πολιτισμού, της πολιτικής προστασίας και του περιβάλλοντος. Κρίσιμη αναδεικνύεται η προώθηση δράσεων ανάδειξης και οργάνωσης του οικολογικού και πολιτιστικού πλούτου με έμφαση στην σύνδεση με τον τομέα του τουρισμού και την οργάνωση ελκυστικών τουριστικών προϊόντων, βάσει και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής.

Το υπό μελέτη χωρικό σύστημα περιλαμβάνει ορεινούς και ημιορεινούς οικισμούς του Ταυγέτου που ανήκουν στους Δήμους Καλαμάτας και Σπάρτης. Στο μεγαλύτερο κομμάτι του ορεινού όγκου του Ταυγέτου, με εξαίρεση τις περιοχές με πολύ μεγάλο υψόμετρο, υπάρχουν οικισμοί, οι οποίοι στην πλειονότητά τους κατοικούνται και κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Οι οικισμοί αυτοί αντιμετωπίζουν στην πλειοψηφία τους το πρόβλημα της περιφερειακότητας, καθώς λόγω του γεωγραφικού ανάγλυφου, ορισμένοι από αυτούς είναι αρκετά απομακρυσμένοι από τα αστικά κέντρα των Π.Ε. Λακωνίας, Μεσσηνίας με αποτέλεσμα να υπάρχουν δυσκολίες προσβασιμότητας σε δίκτυα και υποδομές. Οι οικισμοί συνδέονται μεταξύ τους και με τα αστικά κέντρα των Π.Ε. μέσω του οδικού δικτύου, το οποίο παρουσιάζει την τυπική εικόνα ορεινού οδικού δικτύου, με απότομες κλίσεις και αρκετά τμήματα όπου, λόγω του περιορισμένου πλάτους του οδοστρώματος, δυσχεραίνεται η ομαλή κυκλοφορία. Η οικονομία των οικισμών του Ταυγέτου βασίζεται κυρίως στον πρωτογενή τομέα παραγωγής (γεωργία-κτηνοτροφία) ενώ τα βασικά αγροτικά προϊόντα που παράγονται στην περιοχή είναι οι ελιές και γενικότερα τα προϊόντα ελαιοπαραγωγής, τα σπυροκρηπυτικά, τα προϊόντα αμπελοκαλλιέργειας και τα εσπεριδοειδή. Βασική δραστηριότητα αρκετών κατοίκων της περιοχής είναι επίσης η μελισσοκομία. Σχετικά με την κτηνοτροφία εκτρέφονται κυρίως αιγοπρόβατα, ενώ έχει αρχίσει να αναπτύσσεται και η βιολογική κτηνοτροφία. Αναπτύσσεται επίσης και μεταποιητική δραστηριότητα, η οποία συνδέεται με την επεξεργασία και την τυποποίηση αγροτικών προϊόντων ενώ ταυτόχρονα σε αρκετές ορεινές περιοχές αναπτύσσονται ήπιες μορφές τουριστικής δραστηριότητας χωρίς όμως να επιβαρύνουν το φυσικό περιβάλλον. Όπως είδαμε και προηγουμένως υπάρχουν σημαντικοί φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι, γεγονός που συμβάλλει στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Ο Ταυγέτος, επίσης, διαθέτει ένα σύγχρονο ορειβατικό καταφύγιο, τουριστικό περίπτερο και ένα αναρριχητικό πάρκο. Παράλληλα, υπάρχουν αρκετά σηματοδοτημένα μονοπάτια, ορεινές διαδρομές για πεζοπορία και σημασμένες ορεινές ποδηλατικές διαδρομές.

Παρακάτω γίνεται ανάλυση των δημογραφικών, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών, περιβαλλοντικών κ.λπ. χαρακτηριστικών της Περιοχής Παρέμβασης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου καθώς και των ευρύτερων χωρικών ενοτήτων στις οποίες εντάσσεται.

A. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Στην παρούσα υποενότητα παρουσιάζονται τα δημογραφικά στοιχεία της Περιοχής Παρέμβασης. Η συγκεκριμένη ανάλυση πραγματοποιήθηκε βάσει του μόνιμου πληθυσμού. Ως μόνιμος πληθυσμός κάποιος χωρικός ενότητας ορίζεται το σύνολο των ατόμων που έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε αυτήν. Στα κατωτέρω διαγράμματα η αρνητική μεταβολή του πληθυσμού καταδεικνύεται με κόκκινο περίγραμμα και η θετική με πράσινο.

Όσον αφορά στα δημογραφικά χαρακτηριστικά της Περιοχής Παρέμβασης, όπως παρατηρήθηκε και παραπάνω, ο μόνιμος πληθυσμός της αριθμείται στους 12.295 μόνιμους κατοίκους σύμφωνα με την πιο πρόσφατη απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2021). Οι Περιφερειακές Ενότητες Λακωνίας και Καλαμάτας εναρμονίζονται με τη γενική μείωση που παρατηρείται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και τα ποσοστά μείωσης όλων των εξεταζόμενων χωρικών οντοτήτων είναι σχεδόν διπλάσια σχέση με το σύνολο της χώρας.

Συγκρίνοντας το μόνιμο πληθυσμό του 2011 με αυτόν του 2021, οι τρεις Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Σπάρτης που ανήκουν στην Περιοχή Παρέμβασης παρουσιάζουν μείωση πληθυσμού. Συγκεκριμένα, η Δημοτική Ενότητα Μυστρά εμφάνισε μια ισχυρή μείωση της τάξεως του -0,68% ενώ οι Δημοτικές Ενότητες Πελλάνας και Φαρίδος παρουσιάζουν μεγάλη μείωση με ποσοστά που ξεπερνούν το -20%. Αξίζει να αναφερθεί ότι η Δημοτική Ενότητα Σπαρτιατών παρουσίασε μια πολύ μικρή αύξηση της τάξεως του 0,04% ενώ η Δημοτική Κοινότητα Καλυβίων Σοχάς εμφάνισε μείωση που ανέρχεται στο 15,13%.

Η Δημοτική Ενότητα Καλαμάτας παρουσιάζει αύξηση του πληθυσμού κατά 5,97% σε σχέση με την απογραφή του 2011. Οι Δημοτικές Ενότητες που ανήκουν στη Δ.Ε. Καλαμάτας και στην περιοχή μελέτης, δεν ακολουθούν ένα μοτίβο στη μεταβολή ποσοστού. Για παράδειγμα, οι Δ.Κ. Αρτεμισίας και Νεδούσης παρουσιάζουν μείωση πάνω από -35%, ενώ η αντίστοιχη μείωση στις Δ.Κ. Πηγών, Ελαιοχωρίου και Αλαγονίας κυμαίνεται περίπου στο -10%. Οι Δ.Κ. Καρβελίου και Λαδά παρουσιάζουν αύξηση που είναι πάνω από 15%. Παρακάτω, στον Πίνακα 4 και στο Διάγραμμα 2 αποτυπώνονται οι παραπάνω μεταβολές που αναφερθήκαν.

Πίνακας 4. Ποσοστιαία μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού στην Περιοχή Παρέμβασης και στις ευρύτερες περιοχές που εντάσσεται (2011-2021).

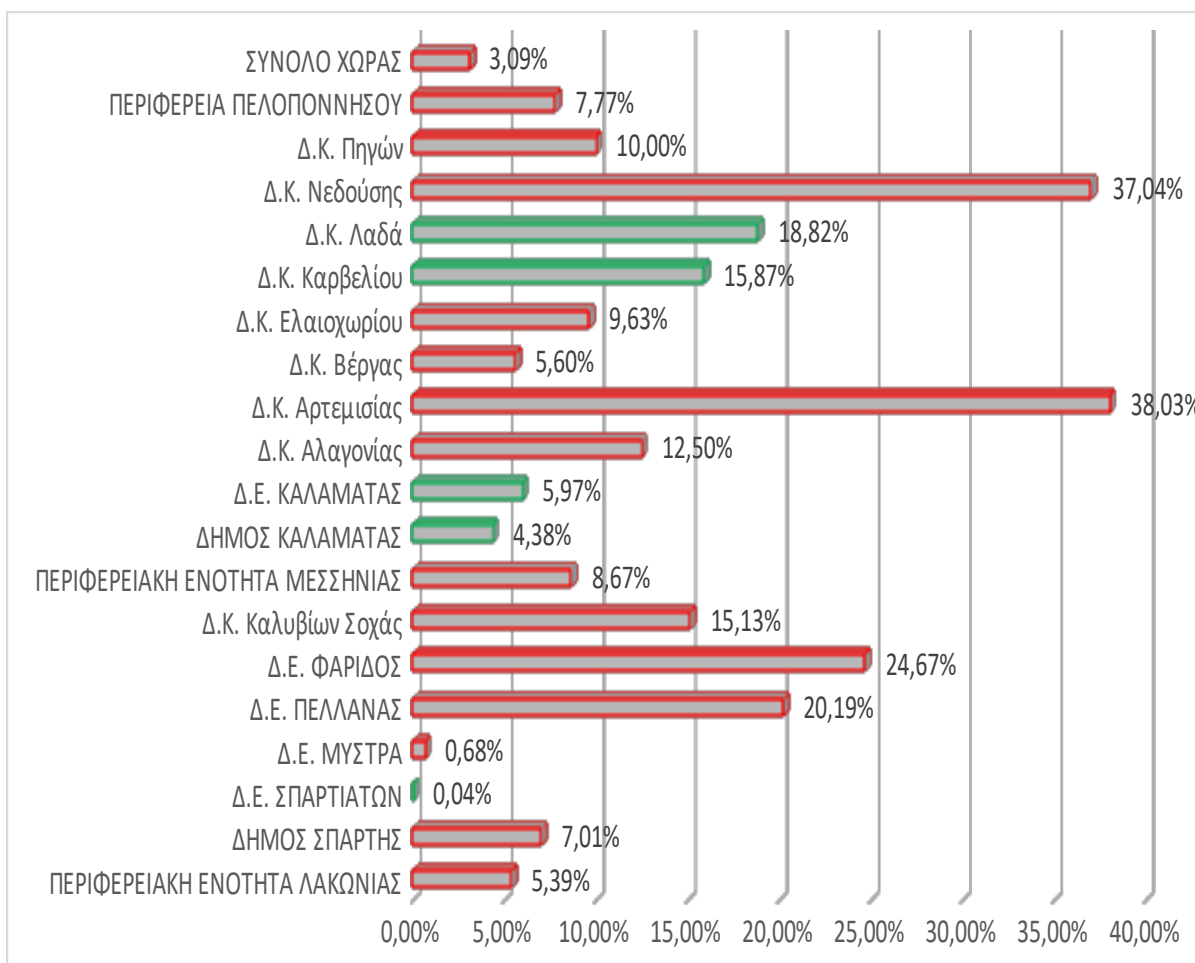
Χωρική Ενότητα	Μόνιμος Πληθυσμός 2021	Μόνιμος Πληθυσμός 2011	Ποσοστιαία Μεταβολή %
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	84.337	89.138	-5,39%
ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ	32.786	35.259	-7,01%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΠΑΡΤΙΑΤΩΝ	19.862	19.854	0,04%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΥΣΤΡΑ	4.236	4.265	-0,68%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΕΛΛΑΝΑΣ	1.933	2.422	-20,19%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΑΡΙΔΟΣ	2.897	3.846	-24,67%
Δημοτική Κοινότητα Καλυβίων Σοχάς	286	337	-15,13%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	146.082	159.954	-8,67%
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	72.906	69.849	4,38%
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	66.135	62.409	5,97%
Δημοτική Κοινότητα Αλαγονίας	154	176	-12,50%

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Χωρική Ενότητα	Μόνιμος Πληθυσμός 2021	Μόνιμος Πληθυσμός 2011	Ποσοστιαία Μεταβολή %
Δημοτική Κοινότητα Αρτεμισίας	88	142	-38,03%
Δημοτική Κοινότητα Βέργας	2.126	2.252	-5,60%
Δημοτική Κοινότητα Ελαιοχωρίου	244	270	-9,63%
Δημοτική Κοινότητα Καρβελίου	73	63	15,87%
Δημοτική Κοινότητα Λαδά	101	85	18,82%
Δημοτική Κοινότητα Νεδούσης	85	135	-37,04%
Δημοτική Κοινότητα Πηγών	72	80	-10,00%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	539.533	584.989	-7,77%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.482.487	10.816.286	-3,09%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 2. Ποσοστιαία μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού στην Περιοχή Παρέμβασης και στις ευρύτερες περιοχές που εντάσσεται (2011-2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία

Αναλυτικότερα, η πληθυσμιακή εξέλιξη του Δήμου Καλαμάτας στο σύνολο του, ακολουθεί τις γενικές τάσεις που διαπιστώνονται για ολόκληρη τη χώρα, ενώ στο εσωτερικό του Δήμου καταγράφονται διακυμάνσεις που εν πολλοίς εξαρτώνται από τη γειτνίαση ή τη λειτουργική σχέση των οικισμών με την

Καλαμάτα. Στο χρονικό αυτό διάστημα, ο πληθυσμός των ορεινών οικισμών μειώνεται δραματικά, ενώ αντίθετα αυξάνεται η σημασία των παραλιακών οικισμών ή των οικισμών της ενδοχώρας που γειτνιάζουν με την Καλαμάτα και σταδιακά ενσωματώνονται στην πόλη, αποτελώντας προάστιά της.

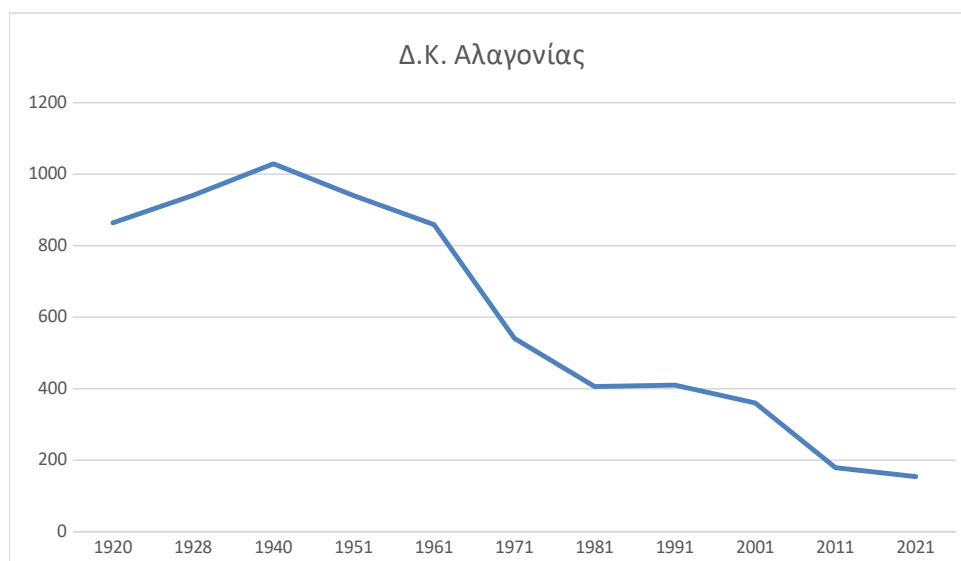
Με τη βοήθεια του παρακάτω Πίνακα και των αντίστοιχων Διαγραμμάτων, διαπιστώνεται η συνεχή πτωτική πορεία του πληθυσμού ανά Δ.Κ. του Δήμου Καλαμάτας που ανήκουν στην Περιοχή Παρέμβασης για τη χρονική περίοδο 1920-2021. Με εξαίρεση τη Δ.Κ. Βέργας που παρουσιάζει αυξητική πορεία της τάξης του 210%, σε όλες τις υπόλοιπες Δ.Κ. η αρνητική ποσοστιαία μεταβολή ξεπερνά το 69%.

Πίνακας 5. Πληθυσμιακή εξέλιξη των Δ.Κ. της Περιοχής Παρέμβασης που ανήκουν στο Δήμο Καλαμάτας

Έτος Απογραφής	1920	1928	1940	1951	1961	1971	1981	1991	2001	2011	2021	Ποσοστιαία μεταβολή 1920-2021
Δ.Κ. Αλαγονίας	864	941	1029	940	859	541	406	410	360	179	154	-82%
Δ.Κ. Αρτεμισίας	569	563	683	517	512	291	240	339	310	142	88	-85%
Δ.Κ. Ελαιοχωρίου	775	941	1042	618	696	562	488	352	385	274	244	-69%
Δ.Κ. Καρβελίου	579	544	515	409	297	246	211	180	180	63	73	-87%
Δ.Κ. Νεδούσης	467	509	594	514	408	229	180	206	158	130	85	-82%
Δ.Κ. Πηγών	242	245	314	275	239	142	115	149	103	87	72	-70%
Δ.Κ. Βέργας	685	646	729	736	680	896	1.060	1.271	2.110	2.390	2.126	210%
Δ.Κ. Λαδά	363	396	494	308	292	218	192	231	223	131	101	-72%

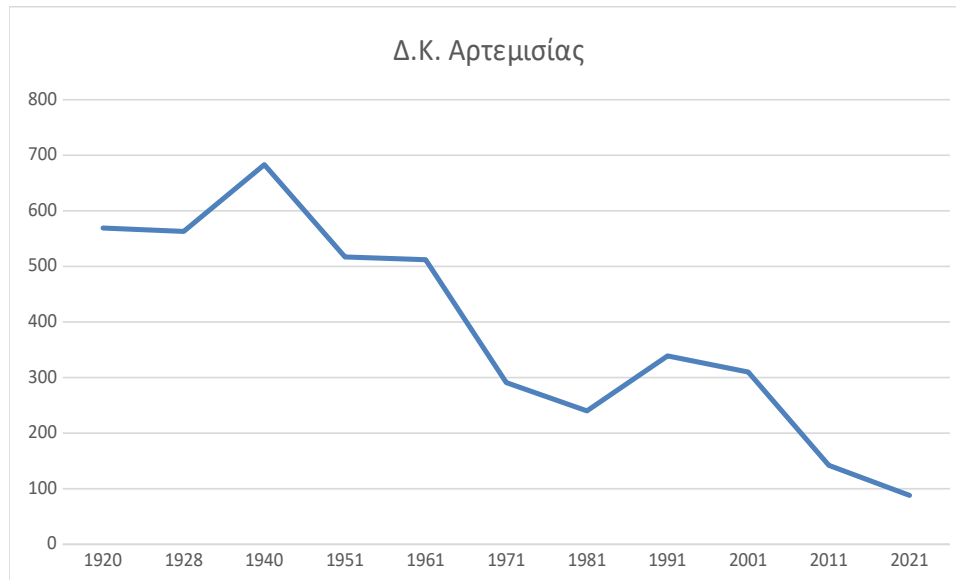
Πηγή: Διαχειριστική Μελέτη των Δημοτικών Κοινοτήτων, ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2023 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 3. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Αλαγονίας (1920-2021).

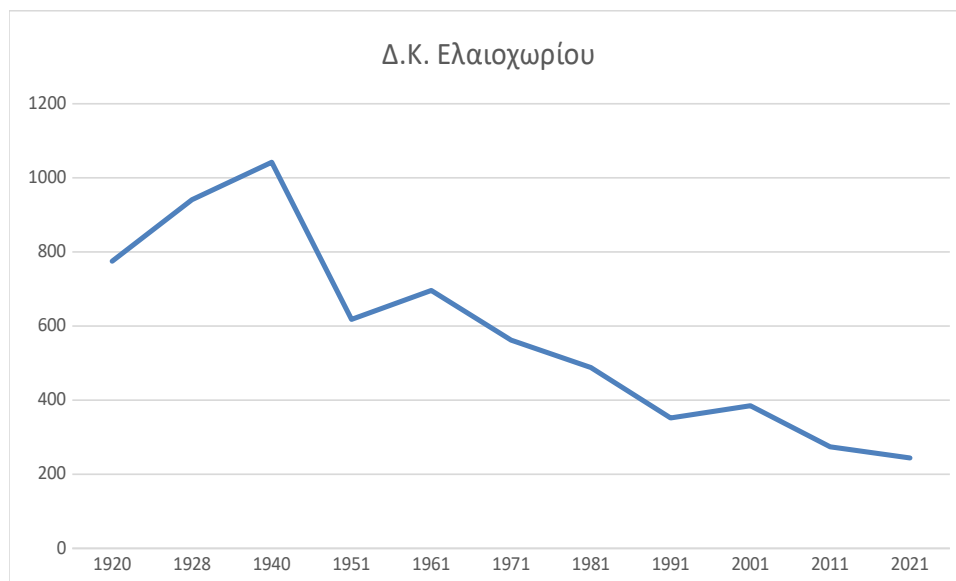
Πηγή: Διαχειριστική Μελέτη Δ.Κ. Αλαγονίας, ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 4. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Αρτεμισίας (1920-2021).

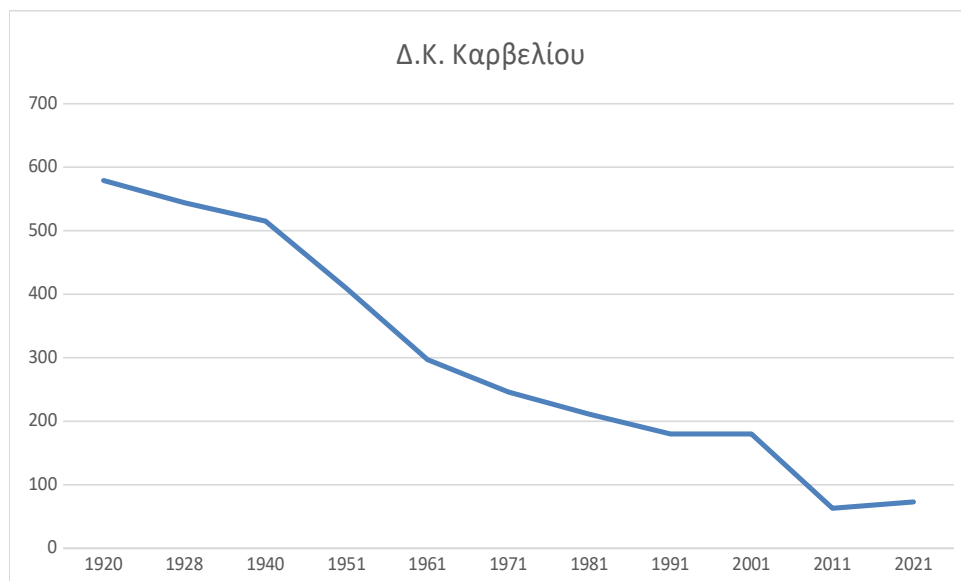
Πηγή: Διαχειριστική Μελέτη Δ.Κ. Αρτεμισίας, ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 5. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Ελαιοχωρίου (1920-2021).

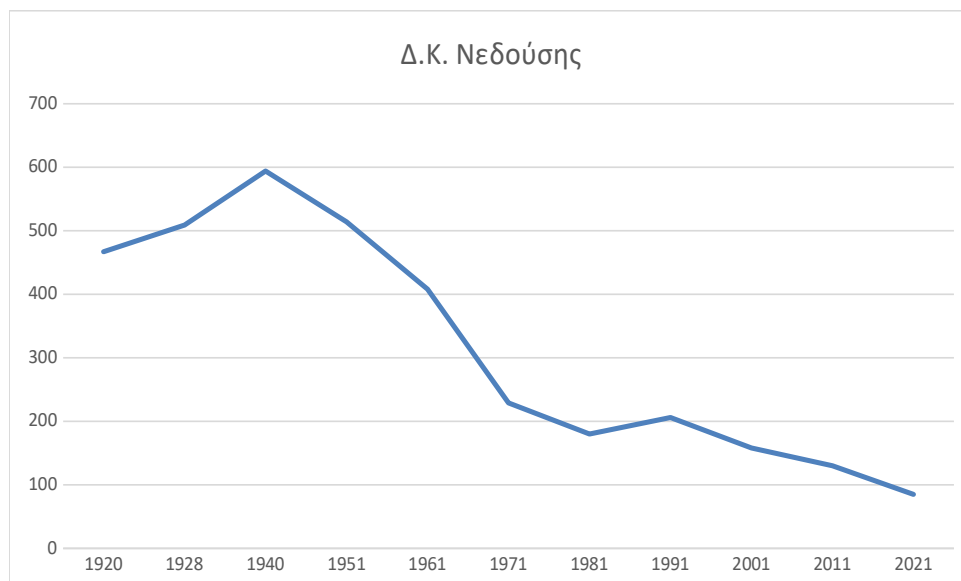
Πηγή: Διαχειριστική Μελέτη Δ.Κ. Ελαιοχωρίου, ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 6. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Καρβελίου (1920-2021).

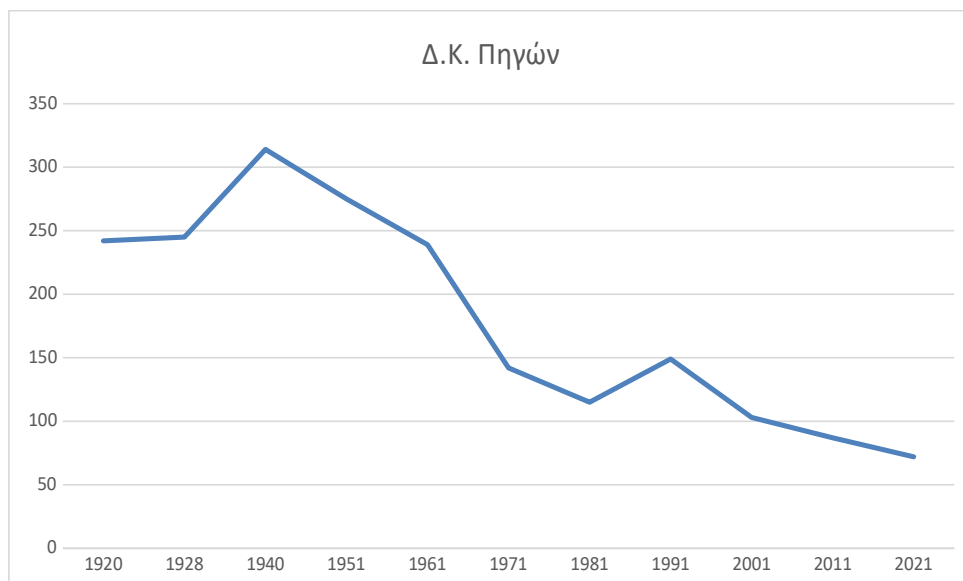
Πηγή: Διαχειριστική Μελέτη Δ.Κ. Καρβελίου, ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 7. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Νεδούσης (1920-2021).

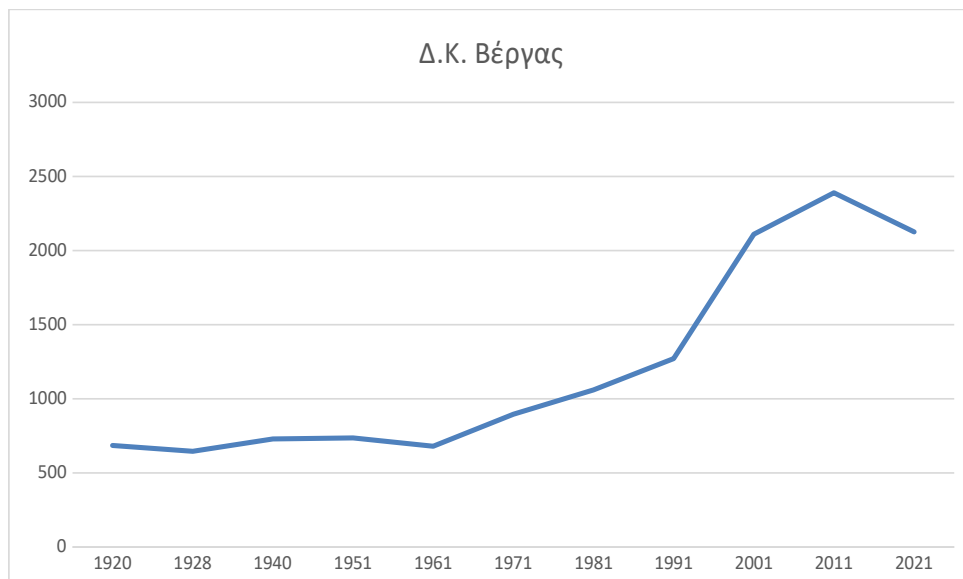
Πηγή: Διαχειριστική Μελέτη Δ.Κ. Νεδούσης, ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 8. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Πηγών (1920-2021).

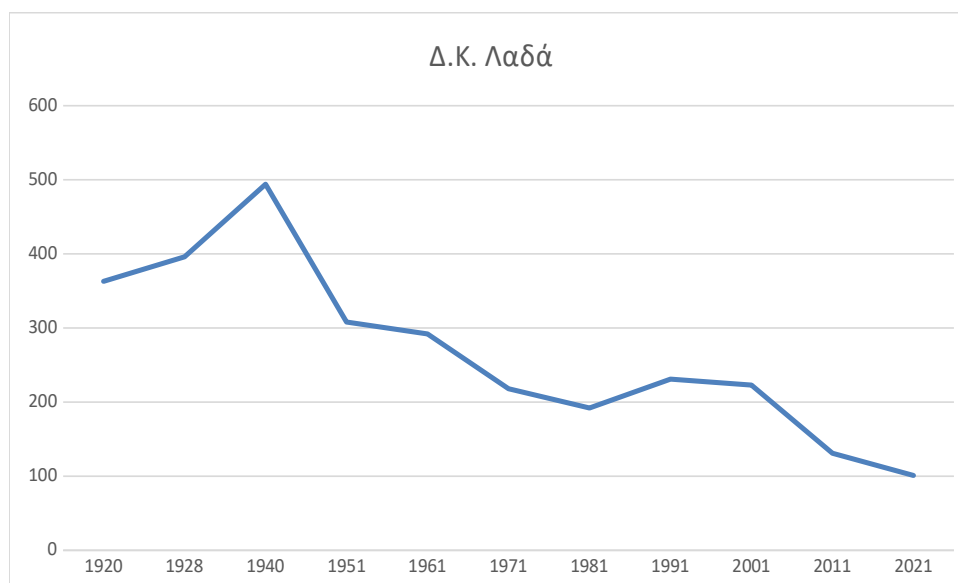
Πηγή: Διαχειριστική Μελέτη Δ.Κ. Πηγών, ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 9. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Βέργας (1920-2021).

Πηγή: Διαχειριστική Μελέτη Δ.Κ. Βέργας, ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 10. Πληθυσμιακή εξέλιξη Δ.Κ. Λαδά (1920-2021).

Πηγή: Διαχειριστική Μελέτη Δ.Κ. Λαδά, ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Παρόμοια με το Δήμο Καλαμάτας, οι εξεταζόμενες χωρικές ενότητες που ανήκουν στο Δήμο Σπάρτης, παρουσιάζουν σημαντική μείωση πληθυσμού κατά τη χρονική περίοδο 1991-2021. Πιο συγκεκριμένα, η Δ.Ε. Μυστρά εμφανίζει αρνητική ποσοστιαία μεταβολή της τάξης του 8%, η Δ.Κ. Καλυβίων Σοχάς -24% ενώ οι υπόλοιπες δύο Δ.Ε. Πελλάνας και Φάριδος, αγγίζουν το -50%.

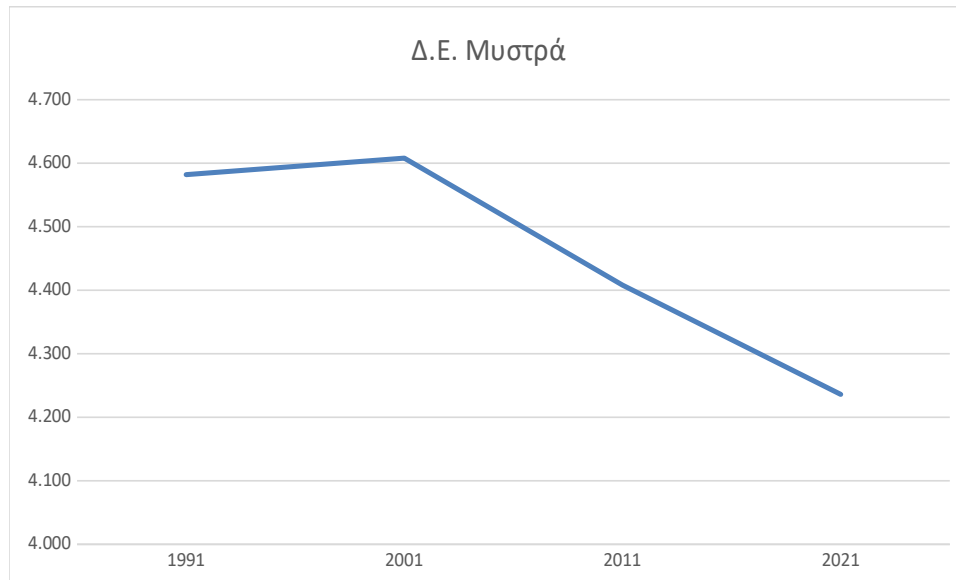
Παρακάτω, παρουσιάζεται ο αντίστοιχος Πίνακας (6) πληθυσμιακής εξέλιξης για τις χωρικές ενότητες του Δήμου Σπάρτης που ανήκουν στην Περιοχή Παρέμβασης για την χρονική περίοδο 1991-2021.

Πίνακας 6. Πληθυσμιακή εξέλιξη των Δ.Ε. και Δ.Κ. της Περιοχής Παρέμβασης που ανήκουν στο Δήμο Σπάρτης.

Έτος Απογραφής	1991	2001	2011	2021	Ποσοστιαία Μεταβολή 1991-2021
Δ.Ε. Μυστρά	4.582	4.608	4.408	4.236	-8%
Δ.Ε. Πελλάνας	3.863	3.405	2.524	1.933	-50%
Δ.Ε. Φάριδος	5.483	5.269	3.842	2.897	-47%
Δ.Κ. Καλυβίων Σοχάς	374	388	318	286	-24%

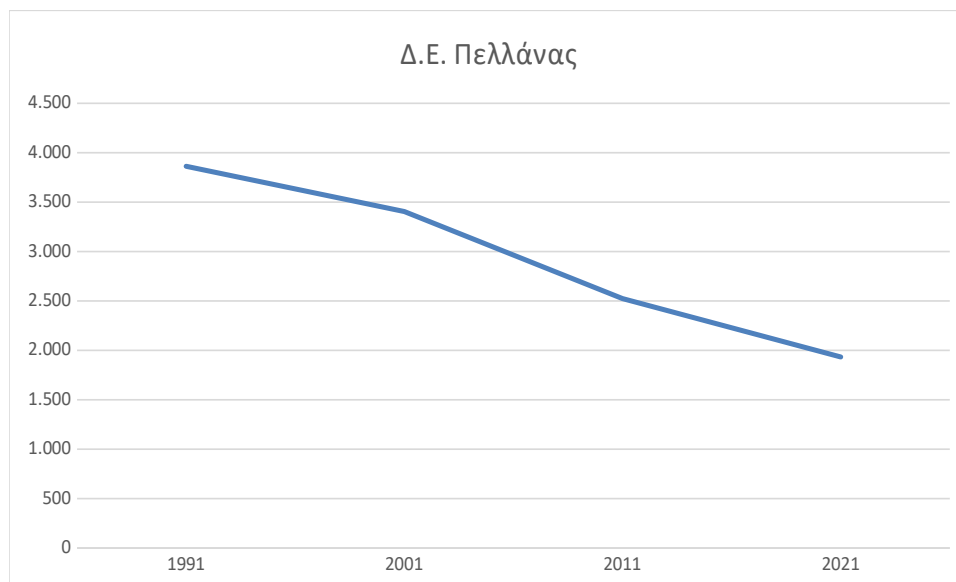
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2023 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 11. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Δ.Ε. Μυστρά (1991-2021).

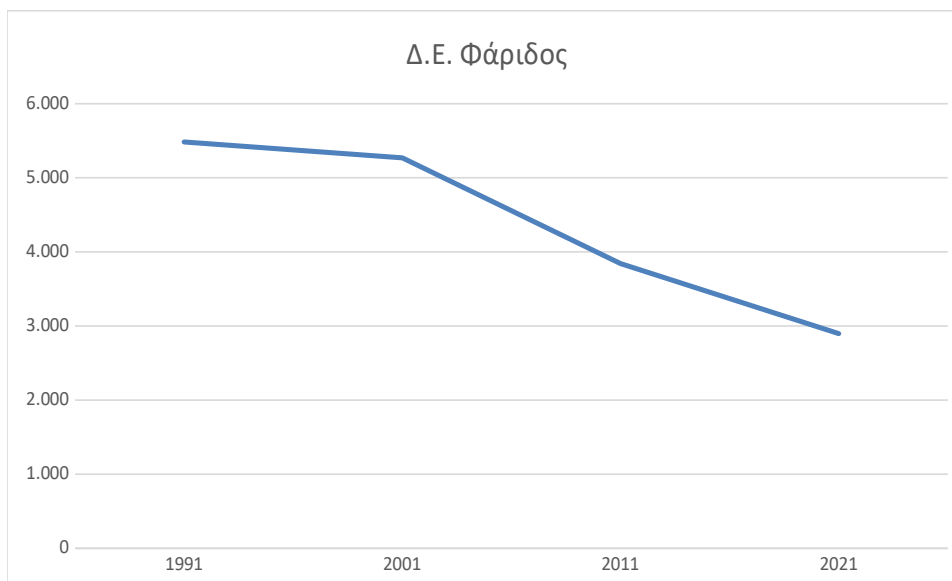
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 12. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Δ.Ε. Πελλάνας (1991-2021).

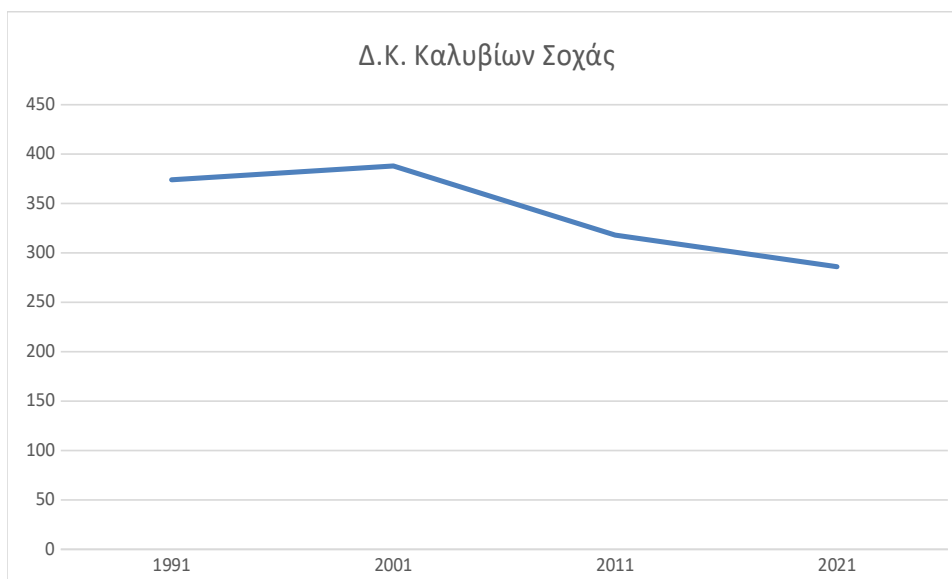
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 13. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Δ.Ε. Φάριδος (1991-2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 14. Πληθυσμιακή εξέλιξη της Δ.Κ. Καλυβίων Σοχάς (1991-2021).

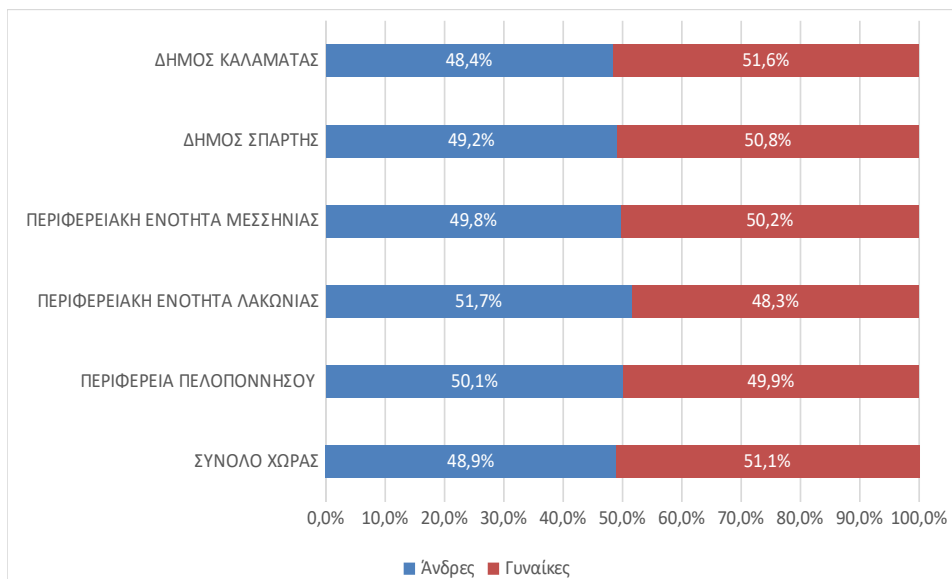

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Στο Διάγραμμα 15 απεικονίζεται η κατανομή του μόνιμου πληθυσμού ανά φύλο στους Δήμους Καλαμάτας και Σπάρτης καθώς και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες στις οποίες εντάσσονται για το έτος 2021. Ο πληθυσμός των γυναικών στο Δήμο Σπάρτης (50,8%) και στο Δήμο Καλαμάτας (51,6%) είναι μεγαλύτερος σε σχέση με των ανδρών (49,2% και 48,4% αντίστοιχα). Ο Δήμος Καλαμάτας φαίνεται να ακολουθεί την τάση που καταγράφεται στην ΠΕ Μεσσηνίας (50,2% ο πληθυσμός των γυναικών έναντι 49,8% των ανδρών) και στο σύνολο της χώρας (48,9% ο ανδρικός πληθυσμός και 51,1% ο γυναικείος).

Ωστόσο, στην ΠΕ Λακωνίας καθώς και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου παρατηρείται ότι ο πληθυσμός των ανδρών είναι υψηλότερος κατά ποσοστό της τάξεως του 3,4% (51,7% οι άνδρες και 48,3% οι γυναίκες) και 0,2% αντίστοιχα (50,1% οι άνδρες και 49,9% οι γυναίκες) από των γυναικών.

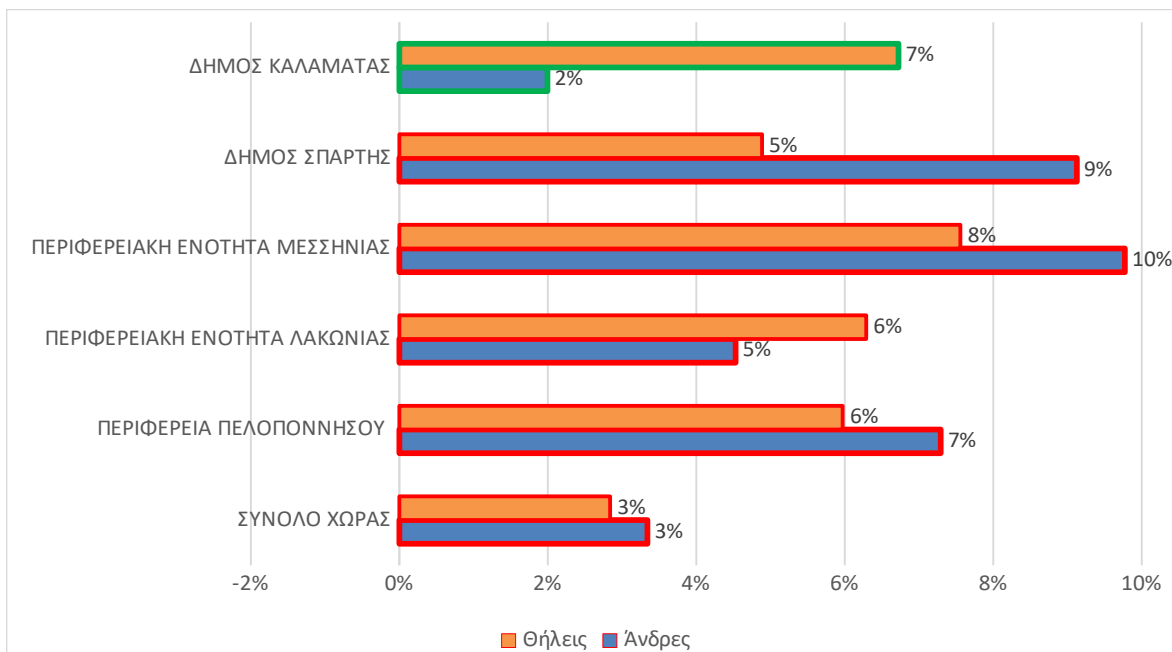
Διάγραμμα 15. Ποσοστιαία κατανομή (%) του μόνιμου πληθυσμού ανά φύλο για τους Δήμους Σπάρτης και Καλαμάτας και τις ευρύτερες χωρικές ενότητες στις οποίες εντάσσονται (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ιδία επεξεργασία.

Στο Διάγραμμα 16 εξετάζεται ο πληθυσμός των Δήμων Σπάρτης και Καλαμάτας βάσει φύλου σε σύγκριση με τις ευρύτερες χωρικές ενότητες στις οποίες εντάσσονται. Διαπιστώνεται πως η κατά φύλο ποσοστιαία μεταβολή του μόνιμου πληθυσμού μεταξύ των ετών 2011-2021 των εξεταζόμενων περιοχών ήταν κατά βάση αρνητική, με εξαίρεση το Δήμο Καλαμάτας όπου το ποσοστό των ανδρών αυξήθηκε κατά 2% ενώ των γυναικών κατά 7%. Επίσης, φαίνεται πως υπάρχει υψηλότερη μείωση στους άνδρες απ' ότι στις γυναίκες με εξαίρεση την ΠΕ Λακωνίας (6% στις γυναίκες και 5% στους άνδρες) και το σύνολο της χώρας που έχει ίσο ποσοστό και στα δύο φύλα (3%).

Διάγραμμα 16. Ποσοστιαία μεταβολή (%) του μόνιμου πληθυσμού ανά φύλο μεταξύ για τους Δήμους Σπάρτης και Καλαμάτας και τις ευρύτερες χωρικές ενότητες στις οποίες εντάσσονται (2011-2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Ο Πίνακας 7 που ακολουθεί, παρουσιάζει την πληθυσμιακή πυκνότητα των χωρικών ενότητων της Περιοχής Παρέμβασης, βάσει της απογραφής του 2021. Η Δ.Κ. Βέργας διαθέτει τη μεγαλύτερη πληθυσμιακή πυκνότητα (91,2 κατ./τ.χλμ.) ενώ την χαμηλότερη την κατέχει η Δ.Κ. Αρτεμισίας (2,3 κατ./τ.χλμ.). Συγκριτικά με το σύνολο της χώρας (79,4 κατ./τ.χλμ.), οι περισσότερες εξεταζόμενες περιοχές και συγκεκριμένα η πλειοψηφία των Δ.Κ. της Δ.Ε. Καλαμάτας έχουν πολύ χαμηλή πυκνότητα καθώς οι μόνιμοι κάτοικοι είναι κάτω από 10 κάτοικοι ανά τ.χλμ. με εξαίρεση την Δ.Κ. Βέργας όπου εκτιμάται πως κατοικούν μόνιμα 91,2 κατ./τ.χλμ.

Πίνακας 7. Πληθυσμιακή πυκνότητα στην Περιοχή Παρέμβασης και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες στις οποίες εντάσσονται (2021).

Χωρική Ενότητα	Μόνιμος Πληθυσμός 2021	Έκταση	Πυκνότητα (κατ./τ.χλμ.)
Δ.Ε. Μυστρά	4.236	131,9	32,1
Δ.Ε. Πελλάνας	1.933	153,7	12,6
Δ.Ε. Φάριδος	2.897	183,7	15,8
Δ.Κ. Καλυβίων Σοχάς	286	29,39	9,7
Δ.Κ. Αλαγονίας	154	22,1	7,0
Δ.Κ. Βέργας	2.126	23,3	91,2
Δ.Κ. Αρτεμισίας	88	38,8	2,3
Δ.Κ. Ελαιοχωρίου	244	24,4	10,0
Δ.Κ. Καρβελίου	73	29,9	2,4
Δ.Κ. Λαδά	101	12,6	8,0
Δ.Κ. Νεδούσης	85	19,8	4,3
Δ.Κ. Πηγών	72	11,5	6,3

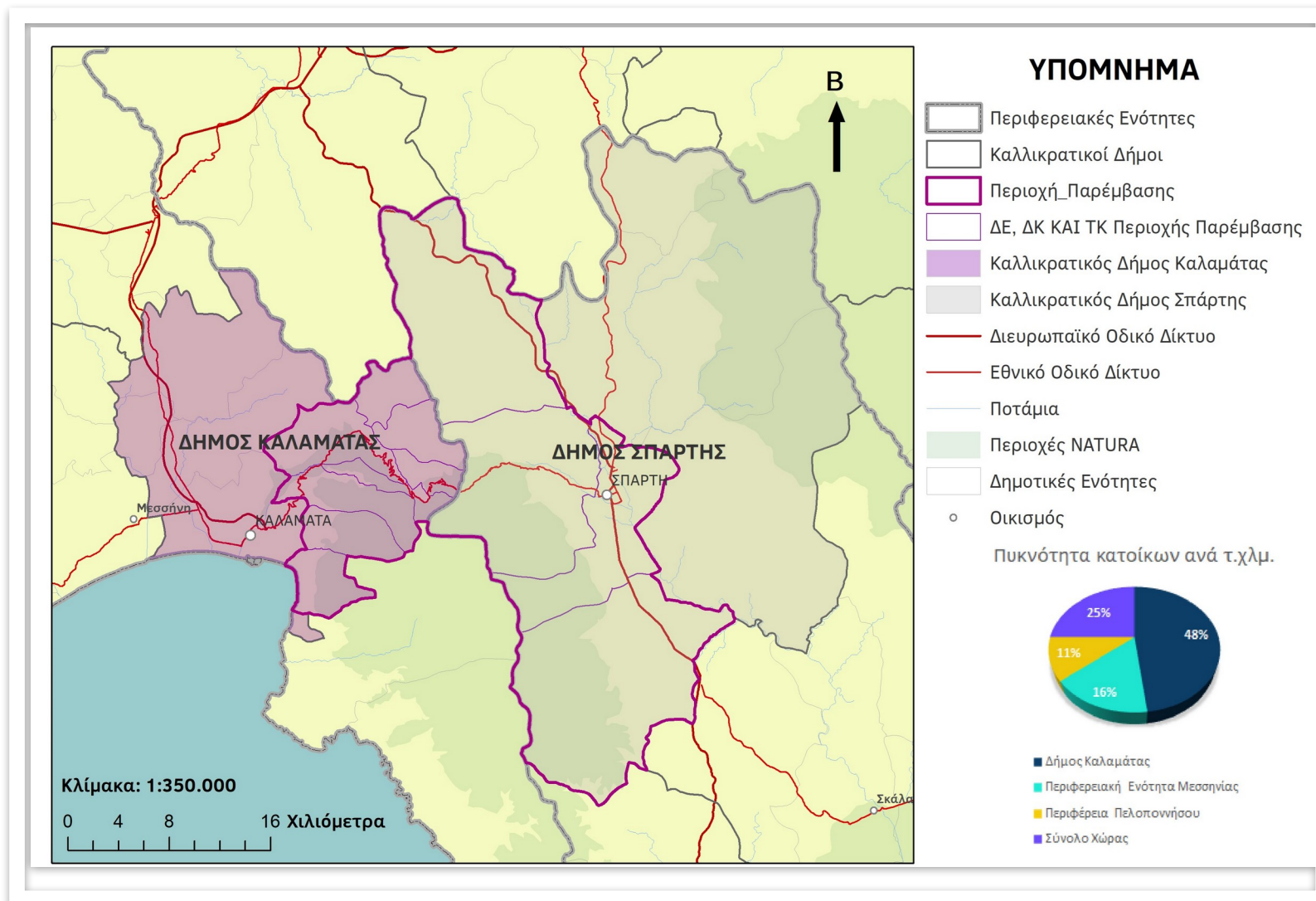
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Χωρική Ενότητα	Μόνιμος Πληθυσμός 2021	Έκταση	Πυκνότητα (κατ./τ.χλμ.)
Δ.Ε. Σπαρτιατών	19.862	84,4	235,3
Δ.Ε. Καλαμάτας	66.135	253,2	261,2
Δήμος Καλαμάτας	72.906	440,3	165,6
Δήμος Σπάρτης	32.786	1.182,00	27,7
ΠΕ Μεσσηνίας	146.082	2.991,00	48,8
ΠΕ Λακωνίας	84.337	3.639,00	23,2
Περιφέρεια Πελοποννήσου	539.533	15.490,00	34,8
Σύνολο χώρας	10.482.487	131.957,40	79,4

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ (2025) & Ιδία επεξεργασία.

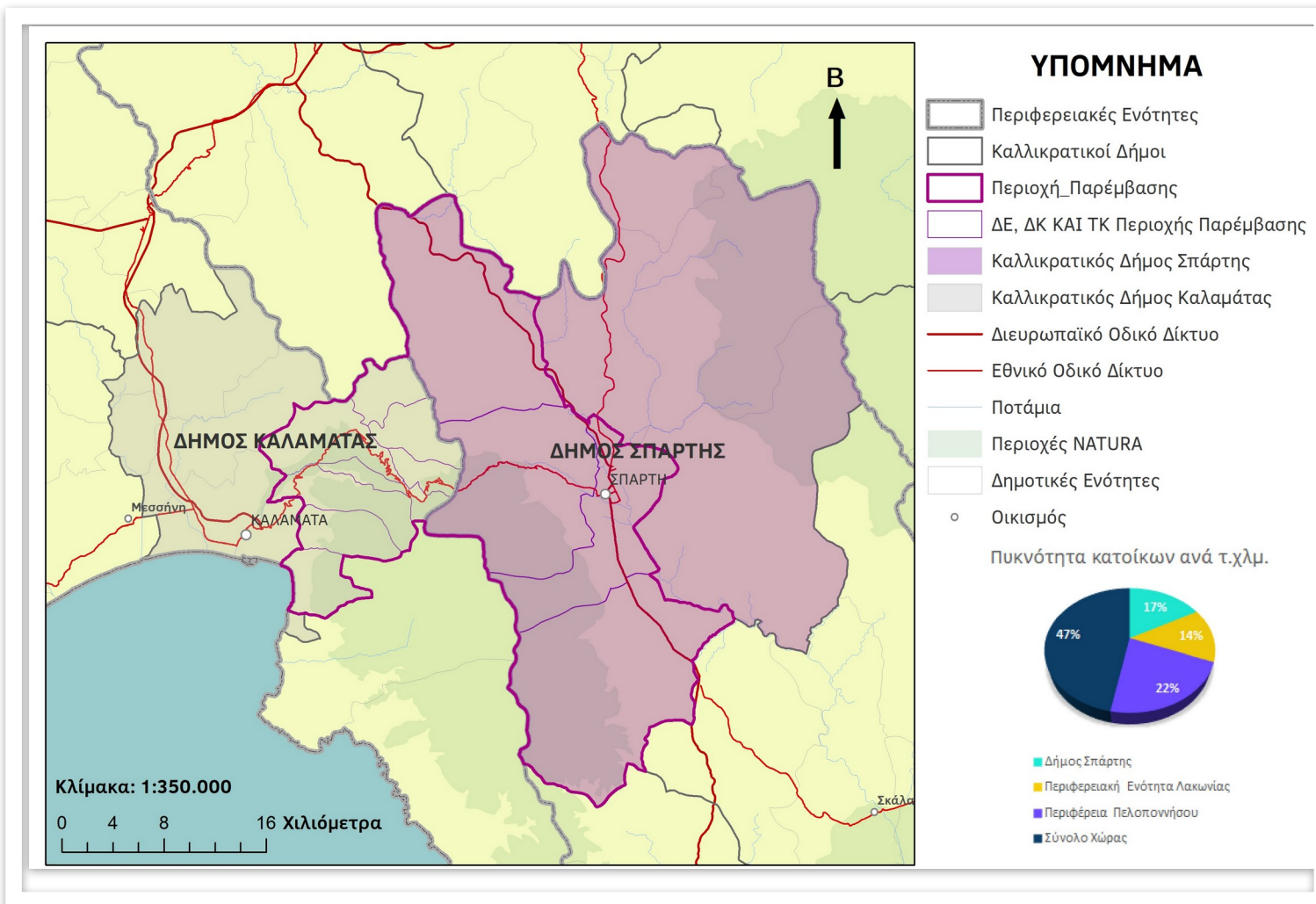
Στους Χάρτες 4 και 5 απεικονίζονται οι πυκνότητες των πληθυσμών ανά Δήμο με βάση την απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2021.

Χάρτης 4. Πυκνότητα των κατοίκων του Δήμου Καλαμάτας συγκριτικά με τα μεγαλύτερα επίπεδα διοίκησης.

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2021 & ίδια επεξεργασία

Χάρτης 5. Πυκνότητα των κατοίκων του Δήμου Σπάρτης συγκριτικά με τα μεγαλύτερα επίπεδα διοίκησης.

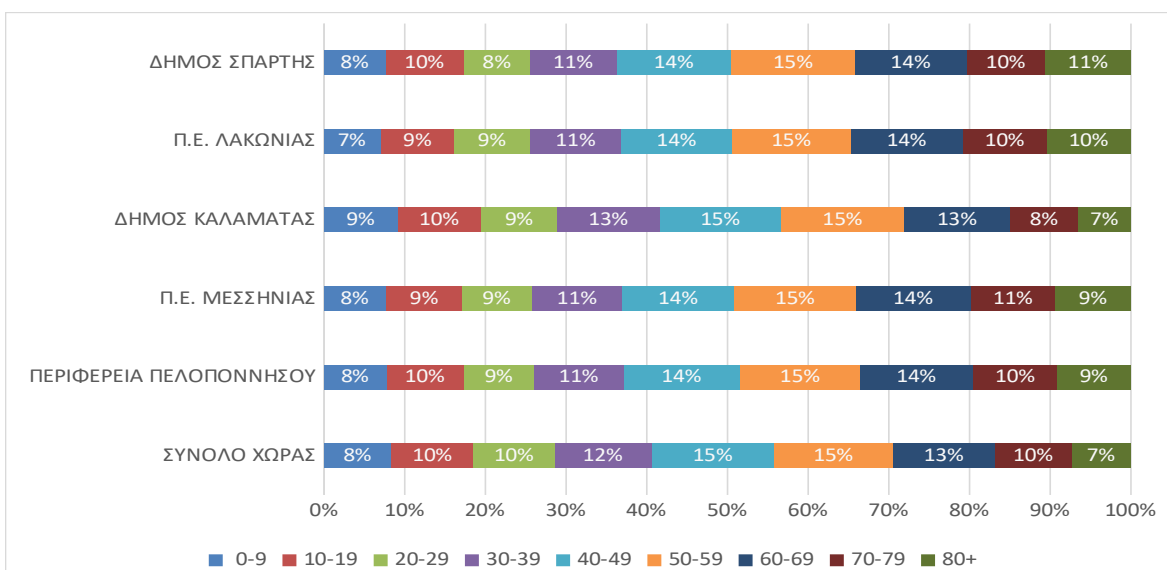

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2021 & ίδια επεξεργασία

Στη συνέχεια εξετάζεται η ηλικιακή κατανομή των εξεταζόμενων χωρικών ενοτήτων σύμφωνα με την απογραφή μόνιμου πληθυσμού για το έτος 2021.

Όπως είναι φανερό και από το παρακάτω διάγραμμα, το μεγαλύτερο ποσοστό σε κάθε εξεταζόμενη περιοχή το κατέχουν οι κάτοικοι που ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 50-59 ετών (15%) και 40-49 ετών (14-15%).

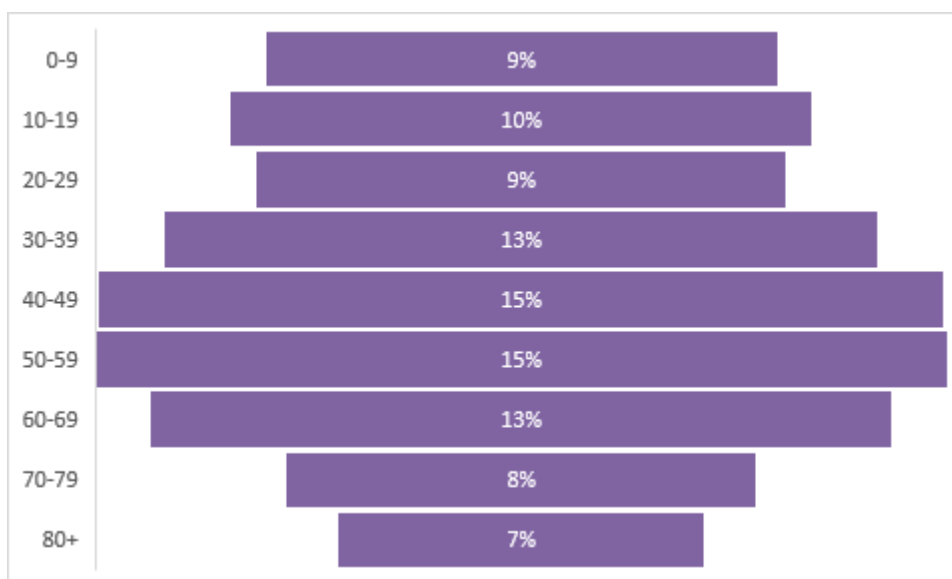
Διάγραμμα 17. Ηλικιακή κατανομή του μόνιμου πληθυσμού των εξεταζόμενων περιοχών (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2024 & ιδία επεξεργασία.

Εξετάζοντας πιο σχολαστικά την ηλικιακή κατανομή στο Δήμο Καλαμάτας, παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των κατοίκων κυμαίνονται μεταξύ 40 και 59 ετών (15%), ενώ η μειοψηφία είναι άτομα ηλικίας άνω των 80 ετών (7%).

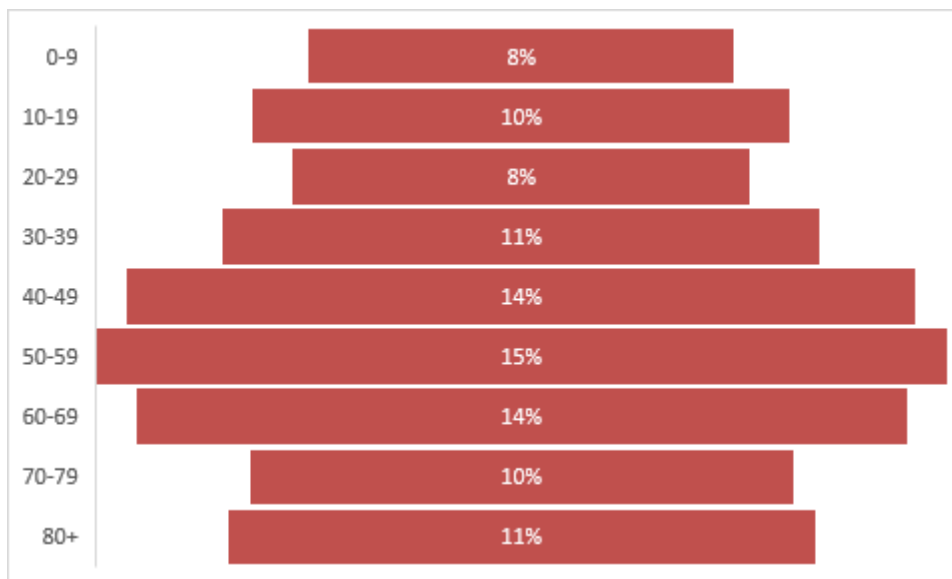
Διάγραμμα 18. Ηλικιακή κατανομή στο Δήμο Καλαμάτας (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2024 & ίδια επεξεργασία.

Αναφορικά με το Δήμο Σπάρτης, το μεγαλύτερο μέρος των κατοίκων είναι 50-59 ετών (15%) ενώ το μικρότερο μέρος είναι τα παιδιά κάτω των 9 ετών (8%).

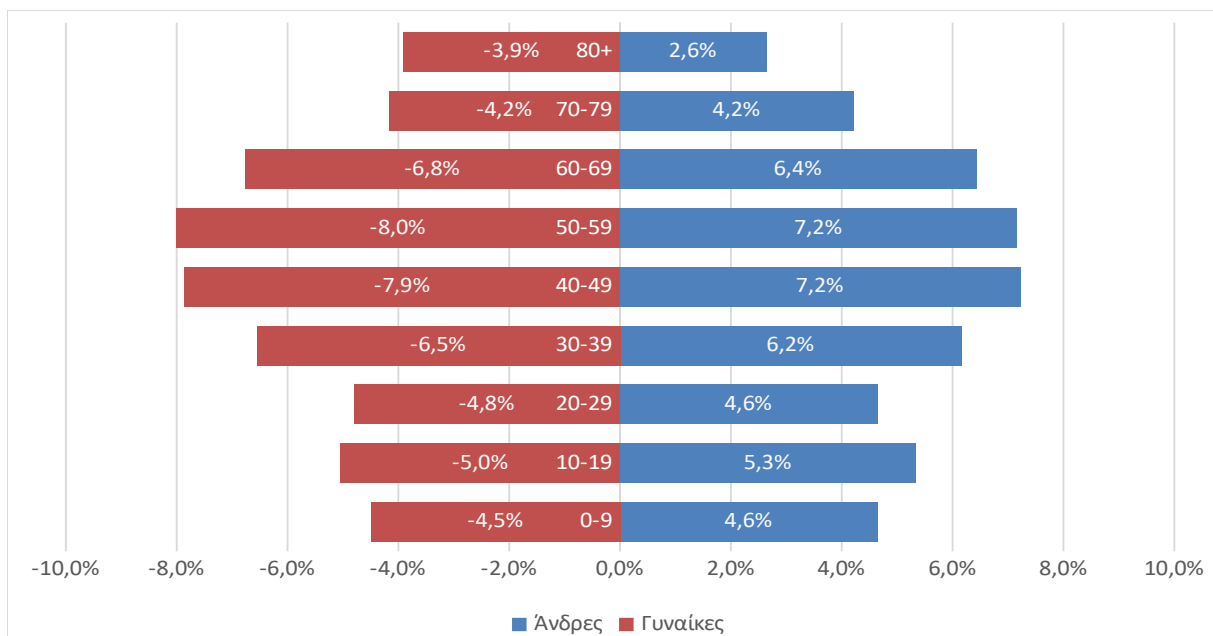
Διάγραμμα 19. Ηλικιακή κατανομή στο Δήμο Σπάρτης (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2024 & ίδια επεξεργασία.

Συγκρίνοντας τους κατοίκους του Δήμου Καλαμάτας ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα, την πλειοψηφία κατέχουν οι γυναίκες 40-49 (7,9%) και 50-59 ετών (8,0%) ενώ η μικρότερη σε ποσοστό ομάδα είναι οι άνδρες άνω των 80+ ετών (3,9%).

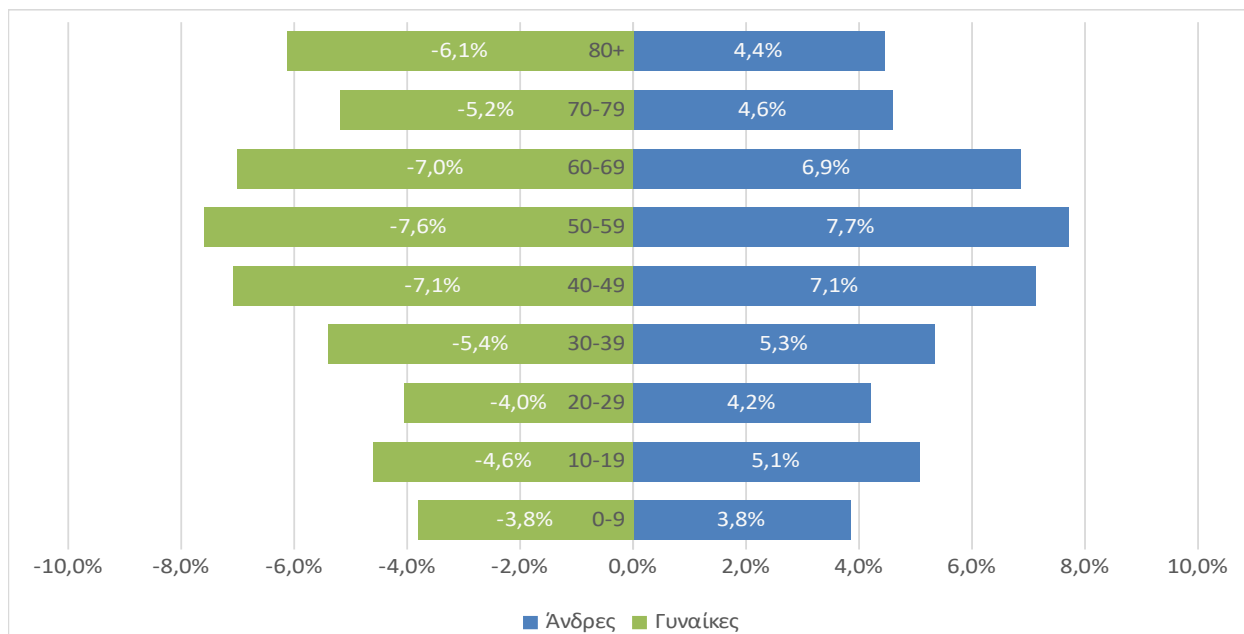
Διάγραμμα 20. Ηλικιακή κατανομή ανά φύλο στο Δήμο Καλαμάτας (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2024 & ιδία επεξεργασία.

Αναφορικά με το Δήμο Σπάρτης, την πλειοψηφία κατέχουν οι άνδρες και οι γυναίκες ηλικίας 50-59 ετών (7,6%) ενώ το χαμηλότερο ποσοστό ανήκει στα αγόρια και κορίτσια μέχρι 9 ετών (3,8%).

Διάγραμμα 21. Ηλικιακή κατανομή ανά φύλο στο Δήμο Σπάρτης (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ., 2024 & ιδία επεξεργασία.

B. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

B.1 Οικονομικά Χαρακτηριστικά και Οικονομικές Δραστηριότητες του Δήμου Καλαμάτας

Η συγκεκριμένη υποενότητα παρουσιάζει τα οικονομικά χαρακτηριστικά και τις οικονομικές δραστηριότητες του Δήμου Καλαμάτας. Πιο ειδικά, αποτελεί συνοπτική περιγραφή της οικονομικής διάρθρωσης και των οικονομικών δραστηριοτήτων του. Παράλληλα πραγματοποιεί σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία σε ευρύτερες χωρικές ενότητες (π.χ. Περιφέρεια Πελοποννήσου). Ακόμη, αναφέρει τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στις οικονομικές δραστηριότητές της, τις οικονομικές προκλήσεις και τις χωρικές ιδιαιτερότητες και περιορισμούς της περιοχής αναφοράς.

Ο Δήμος Καλαμάτας είναι ένας Δήμος με έντονη την παρουσία του τριτογενή τομέα, η οποία διαχρονικά έχει γίνει εντονότερη. Η δραστηριότητα της μεταποίησης και ο δευτερογενής τομέας, παρουσιάζει κάποια δυναμική ενώ όσον αφορά στον πρωτογενή τομέα, αποτελεί το λιγότερο σημαντικό τομέα, με έντονες τάσεις περαιτέρω αποδυνάμωσης.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, ο **πρωτογενής τομέας** αποτελεί το λιγότερο σημαντικό τομέα, με έντονες τάσεις περαιτέρω αποδυνάμωσης. Ο Δήμος ακολουθεί την τάση που επικρατεί γενικότερα, τόσο στην Π.Ε. Μεσσηνίας, όσο και στο σύνολο της Χώρας, της συρρίκνωσης του πρωτογενή τομέα, ο οποίος γίνεται όλο και περισσότερο συμπληρωματική δραστηριότητα, έναντι του τριτογενή. Οι θέσεις απασχόλησης στο συγκεκριμένο τομέα, αντιπροσωπεύουν το 8% περίπου της συνολικής απασχόλησης

του Δήμου, κατά το 2021. Οι απασχολούμενοι παρουσιάζουν μικρή αύξηση σε σχέση με το 2011, οι οποίοι έφταναν το 7%, αιτιολογώντας την ενδυνάμωση του τριτογενή τομέα, καθώς φαίνεται ότι πλέον η απασχόληση στον τομέα της παροχής υπηρεσιών δεν είναι συμπληρωματική, αλλά απορροφά εξ ολοκλήρου το δυναμικό του αγροτικού τομέα. Ως προς την Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας, όπου υπάγεται ο Δήμος Καλαμάτας, οι απασχολούμενοι του πρωτογενή τομέα αποδυναμώνουν την παρουσία τους σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία, γεγονός που υποδηλώνει ότι στην Περιφερειακή Ενότητα επικρατεί εντονότερα η φθίνουσα πορεία του τομέα, τουλάχιστον όσον αφορά το δυναμικό που απασχολείται σε αυτόν (από 27% το 2011 σε 22% το 2021). Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι στο Δήμο Καλαμάτας καλλιεργούνται 1.235.033 ελαιόδεντρα, ενώ στην ΠΕ Μεσσηνίας παράγονται κατά μέσο όρο 42.000 τόνοι ελαιόλαδου, γεγονός που την κατατάσσει στη 2η θέση ελαιοπαραγωγής μετά την ΠΕ Ηρακλείου.

Η δραστηριότητα της μεταποίησης και ο **δευτερογενής τομέας** στο Δήμο Καλαμάτας παρουσιάζει κάποια δυναμική, η οποία αντικατοπτρίζεται και στα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το έτος 2021. Συγκεκριμένα, οι απασχολούμενοι στον τομέα αντιπροσωπεύουν το 14% περίπου του συνόλου των απασχολούμενων, έχοντας όμως σημειώσει μείωση σε σχέση με το έτος 2001 (21%) και 2011 (18%). Παρόλα αυτά, είναι εντονότερη η παρουσία του δευτερογενή τομέα στο Δήμο Καλαμάτας, συγκριτικά με την Π.Ε. Μεσσηνίας, όπου το 2021 φτάνει το 12%. Η συμμετοχή του Δήμου στην αντίστοιχη απασχόληση, σε επίπεδο Περιφέρειας, διαμορφώνεται στο 13,2%, αυξημένη σε σχέση με το 2011 (12,7%) και το 2001 (12,0%). Ωστόσο, σε γενικές γραμμές φαίνεται ότι ο δευτερογενής τομέας και ειδικότερα η μεταποίηση, παρουσιάζει φθίνουσα πορεία, τόσο στο Δήμο όσο και στις ευρύτερες περιοχές που υπάγεται. Αναφέρεται ότι στο Δήμο απαντώνται αρκετές βιομηχανίες μεταποίησης και τυποποίησης αγροτικών προϊόντων, με σημαντικότερη την καπνοβιομηχανία Καρέλια².

Τέλος, ο **τριτογενής παραγωγικός τομέας** έχει έντονη παρουσία, η οποία διαχρονικά έχει γίνει εντονότερη. Συμμετέχει κατά 79% στο σύνολο της απασχόλησης του Δήμου (ενώ ο τριτογενής του Δήμου συμμετέχει κατά 62,4% στον τριτογενή τομέα της Περιφερειακής Ενότητας και κατά 17,3% στον τριτογενή τομέα της Περιφέρειας Πελοποννήσου). Ο τριτογενής τομέας κυριαρχεί τόσο στην απογραφή του 2011, όσο και στην απογραφή του 2001 ενώ παρουσιάζει αυξητικές τάσεις (+47% αύξηση των απασχολούμενων που εργάζονται στον τριτογενή τομέα από το 2001 έως το 2021).

Ακολουθεί πίνακας και διάγραμμα που απεικονίζουν την ποσοστιαία μεταβολή (%) του αριθμού των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται για την χρονική περίοδο 2001-2021.

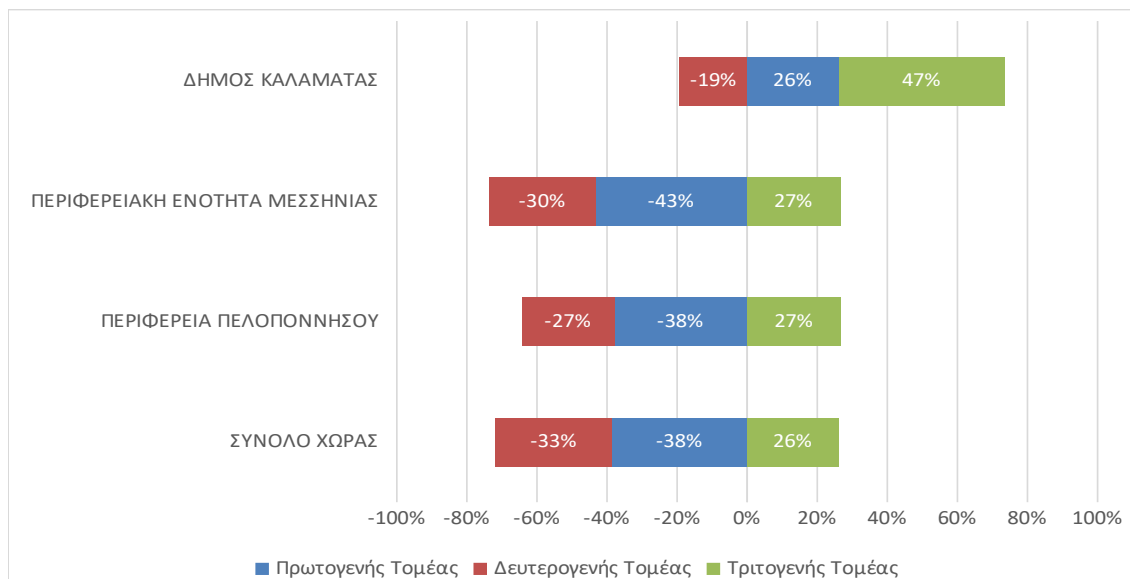
Πίνακας 8. Ποσοστιαία μεταβολή (%) του αριθμού των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2001-2021).

² Βλαχοπούλου Ε. (2020) «Πολιτιστική πολιτική και αδελφοποίηση πόλεων. Μια διασυγκριτική περίπτωση μελέτης Η αδελφοποίηση της πόλης της Καλαμάτας με το Δήμο Αγλαντζιάς της Κύπρου». Σχολή Κοινωνικών Επιστημών, Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Διοίκηση Πολιτισμικών Μονάδων», Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Αθήνα: https://apothesis.eap.gr/bitstream/repo/49760/1/110803_%ce%92%ce%9b%ce%91%ce%a7%ce%9f%ce%a0%ce%9f%ce%a5%ce%9b%ce%9f%ce%a5_%ce%95%ce%99%ce%a1%ce%97%ce%9d%ce%97.pdf

Χωρική Ενότητα	Πρωτογενής Τομέας	Δευτερογενής Τομέας	Τριτογενής Τομέας
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	-38%	-33%	+26%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	-38%	-27%	+27%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	-43%	-30%	+27%
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	+26%	-19%	+47%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 22. Ποσοστιαία μεταβολή (%) του αριθμού των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2001-2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

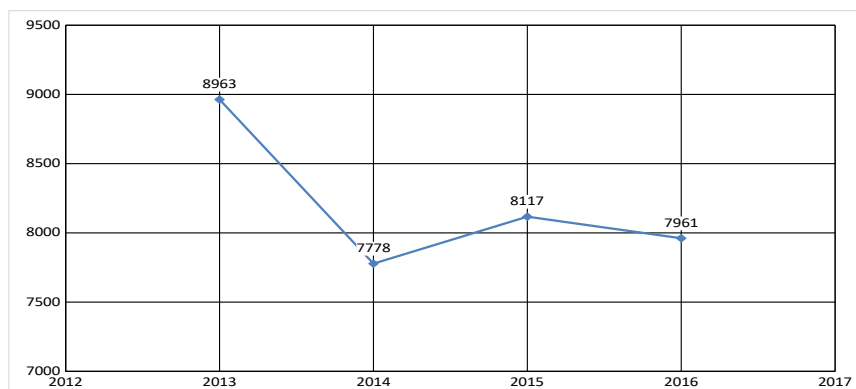
Παρατηρείται, λοιπόν, ότι οι απασχολούμενοι στον τριτογενή τομέα αυξήθηκαν πάνω από 25% σε κάθε εξεταζόμενη περιοχή, με το ποσοστό στο Δήμο Καλαμάτας να φτάνει σχεδόν το 50%. Αντίθετα, ο αριθμός απασχολούμενων στον δευτερογενή τομέα έπεσε κατακόρυφα με ποσοστά που ξεκινάνε από 20% στο Δήμο Καλαμάτας και ξεπερνούν μέχρι και το 33% στο σύνολο της χώρας. Τέλος, ενδιαφέρον παρουσιάζει ότι στον πρωτογενή τομέα παρατηρείται αύξηση των εργαζομένων μόνο στο Δήμο Καλαμάτας (26%) ενώ σε όλες τις υπόλοιπες περιοχές που μελετώνται, υπάρχει μείωση της τάξης του 30%.

Συνεχίζοντας, ο παρακάτω πίνακας και τα διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζουν το μέσο δηλωθέν εισόδημα στο Δήμο Καλαμάτας μεταξύ του διαστήματος 2013-2016. Παρατηρείται μεγάλη μείωση το 2014 ως αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης και σημειώθηκε μείωση κατά 14% ενώ τα επόμενα δύο έτη δεν υφίστανται σημαντικές αυξομειώσεις.

Πίνακας 9. Το μέσο δηλωθέν εισόδημα για το Δήμο Καλαμάτας (2013-2016).

Έτος Απογραφής	2013	2014	2015	2016
Δήμος Καλαμάτας	8.963	7.778	8.117	7.961

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 23. Το μέσο δηλωθέν εισόδημα για το Δήμο Καλαμάτας (2013-2016).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία

Παρακάτω γίνεται περαιτέρω ανάλυση των τομέων παραγωγής του Δήμου Καλαμάτας και των εξεταζόμενων Δ.Κ. της Περιοχής Παρέμβασης, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στον Τουριστικό Κλάδο.

Παραγωγικές δραστηριότητες στις εξεταζόμενες Δημοτικές Κοινότητες

Οι παραγωγικές δραστηριότητες των οικισμών στον Ταΰγετο σχετίζονται κυρίως με την αγροτική ή την κτηνοτροφική παραγωγή. Επίσης πρέπει να αναφερθεί ότι ελαιοκαλλιέργεια είχαν και οι Δημοτικές Κοινότητες Αλαγονίας, Πηγών, Αρτεμισίας, Λαδά, Καρβελίου και Νεδούσης αλλά καταστράφηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό κατά την πυρκαγιά του 2007, ενώ τώρα βρίσκεται σε διαδικασία ανασύστασης. Άλλες καλλιέργειες που συμπληρώνουν το εισόδημα των οικισμών αυτών είναι τα κεράσια, τα καρύδια και τα κάστανα σε μικρές ποσότητες για την τοπική αγορά της Καλαμάτας και για τα οποία απαιτείται πιστοποίηση. Η αξιοποίηση της άγριας χλωρίδας του Ταΰγету επίσης μπορεί να προμηθεύσει με γενετικό υλικό χρήσιμο στη βελτίωση των καλλιεργούμενων φυτών και στη φαρμακευτική. Στον ορεινό όγκο του Ταΰγету επίσης, και πιο συγκεκριμένα στην περιοχή της Αλαγονίας και της Αρτεμισίας, υπάρχει μικρός αριθμός καταλυμάτων, σε σχέση με το παραλιακό μέτωπο. Η δε Δημοτική Κοινότητα Βέργας θεωρείται ως πόλος ανάπτυξης παραθεριστικής κατοικίας.

Πρωτογενής Τομέας

Ο Δήμος Καλαμάτας, αν και έχει κυρίως αστικό χαρακτήρα και στηρίζεται στον τριτογενή τομέα, προσφέρει ευκαιρίες απασχόλησης και στο γεωργικό τομέα. Αποκτώντας σημαντική αγροτική έκταση, η οποία συνδυάζει ορεινά (Ταΰγετος) και πεδινά τμήματα, με δυο ποταμούς (Πάμισο, Άρι), οι οποίοι έχουν αξιοποιηθεί με εγχειροβελτιωτικά έργα, με εδαφοκλιματικές συνθήκες που επιτρέπουν την καλλιέργεια κηπευτικών ακόμα και τον χειμώνα (π.χ. πατάτα), με περιοχές φυσικού κάλλους ενταγμένες στο πρόγραμμα Natura, που φιλοξενούν πλούσια και σπάνια χλωρίδα. Ο Δήμος Καλαμάτας έχει όλα τα απαραίτητα πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη σύγχρονων μεθόδων εντατικής καλλιέργειας ενώ ο συσχετισμός δραστηριοτήτων αναψυχής με παραδοσιακούς τρόπους καλλιέργειας μπορεί να δώσει ώθηση στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού. Η καλλιεργούμενη έκταση του Δήμου είναι 95.754 στρέμματα. Κύρια καλλιέργεια στο Δήμο και σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες είναι η ελαιοκαλλιέργεια, ενώ ο αριθμός των ελαιόδεντρων και τα στρέμματα φαίνονται στον επόμενο Πίνακα.

Πίνακας 10. Ελαιόδεντρα στο Δήμο Καλαμάτας.

Δημοτική Κοινότητα	Αριθμός Ελαιόδεντρων	Στρέμματα
Δ.Κ. Βέργας	65.460	4.015
Δ.Κ. Αλαγονίας	18.908	1.160
Δ.Κ. Αρτεμισίας	15.276	937
Δ.Κ. Λαδάς	11.269	691
Δ.Κ. Καρβελίου	19.423	1.191
Δ.Κ. Πηγές	9.312	571
Δ.Κ. Νέδουσας	4.235	259
Δ.Κ. Ελαιοχωρίου	66.188	4.060
ΣΥΝΟΛΟ ΔΗΜΟΥ	1.235.033	75.754

Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Καλαμάτας (<https://kalamata.gr/el/>)

Τα εγγειοβελτιωτικά έργα καλύπτουν έκταση, που ανήκει στο Δήμο Καλαμάτας, 32.000 στρεμμάτων και αποτελούν μια σημαντική δυνατότητα οικονομικής ανάπτυξης του Δήμου. Η τοποθεσία «βάλτος» της Δημοτικής Κοινότητας Σπερχογείας μπορεί να καλλιεργηθεί με κτηνοτροφικά φυτά για παραγωγή ζωοτροφών που θα υποστηρίξουν την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας. Στον Πίνακα 11 παρουσιάζονται τα είδη των εγγειοβελτιωτικών Έργων και η έκτασή τους.

Πίνακας 11. Εγγειοβελτιωτικά Έργα στο Δήμο Καλαμάτας.

Είδος Έργου	Έκταση
Ανοικτό δίκτυο	25.000 στρέμματα
Κλειστό δίκτυο	5.000 στρέμματα
14 Κρατικές γεωτρήσεις	2.000 στρέμματα
805 ιδιωτικές γεωτρήσεις	2.000 στρέμματα
Αγροτικό Οδικό δίκτυο	50 χιλιόμετρα
Πρωτεύον στραγγιστικό δίκτυο	50 χιλιόμετρα
Δευτερεύον στραγγιστικό δίκτυο	100 χιλιόμετρα

Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Καλαμάτας (<https://kalamata.gr/el/>)

Στο ανοικτό δίκτυο δεν καλλιεργούνται τα 10.000 στρέμματα ενώ στο κλειστό τα 3.500 στρέμματα. Επίσης αποτελεί σημαντική δυνατότητα οικονομικής ανάπτυξης η ύπαρξη του ορεινού όγκου του Ταυγέτου για την ανάπτυξη της ποιμενικής κτηνοτροφίας, δεδομένης της ελλειμματικότητας σε ζωοκομικά προϊόντα, με ανάλογη μείωση της ανεργίας του αστικού χώρου. Κύρια καλλιέργεια όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως στο Δήμο αλλά και σε όλες τις Δημοτικές Ενότητες είναι η ελαιοκαλλιέργεια και το παραγόμενο ελαιόλαδο είναι προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ). Αυτό σημαίνει ότι δεν χρειάζεται διαφήμιση γιατί το προϊόν έχει σχηματίσει ένα «όνομα» στην αγορά ενώ στο σύνολό του ανήκει στην κατηγορία του έξτρα παρθένου και σύμφωνα με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί περιουσιακό στοιχείο του προϊόντος, δηλαδή των παραγωγών του, αποτελώντας μια δυνατότητα του προϊόντος, με την προϋπόθεση εφαρμογής ολοκληρωμένης διαχείρισης ή βιολογικής γεωργίας, από τις οργανώσεις παραγωγών και της αντίστοιχης πιστοποίησης. Το ίδιο ισχύει και για την επιτραπέζια ελιά Καλαμάτας. Η ζωική παραγωγή, επίσης, ανέρχεται σε 21.961

αιγοπρόβατα 556 βοοειδή, 94 χοιρινά, 195.00 μελισσοσμήνη, τα οποία αυτά νούμερα αποτυπώνονται στους Πίνακες 12 και 13.

Πίνακας 12. Ζωική παραγωγή στο Δήμο Καλαμάτας.

Είδος	Αριθμός Ζώων	Αριθμός εκμεταλλεύσεων
Αιγοπρόβατα	21.961	362
Βοοειδή	556	267
Χοίροι	94	2

Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Καλαμάτας (<https://kalamata.gr/el/>)

Πίνακας 13. Στοιχεία για τη μελισσοκομία στο Δήμο Καλαμάτας.

Είδος	Τιμή
Μελισσοσμήνη	19.500
Αριθμός απασχολουμένων	318
Μέλι σε τόνους	285

Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Καλαμάτας (<https://kalamata.gr/el/>)

Η παραγωγή εσπεριδοειδών τέλος, τείνει να εκλείψει λόγω της οικοπεδοποίησης της περιοχής καλλιέργειάς τους και λόγω του ότι οι προσφερόμενες τιμές δεν καλύπτουν το κόστος παραγωγής, ως εκ τούτου δεν γίνονται εργασίες και υποβαθμίζεται η ποιότητα, με αποτέλεσμα έλλειψη ενδιαφέροντος των φορέων εμπορίας ή μεταποίησης. Προτείνεται η μετατροπή τους σε βιολογική καλλιέργεια. Η καλλιέργεια ρυζιού (σε έκταση 650 στρ.) γίνεται από τρεις παραγωγούς και φυσικά υφίσταται τον ανταγωνισμό από το φθηνό κινέζικο και ινδικό ρύζι.

Δευτερογενής Τομέας

Ο δευτερογενής τομέας του Δήμου Καλαμάτας κατέχει αρκετά σημαντική θέση στον παραγωγικό και κοινωνικοοικονομικό ιστό του Δήμου, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της απασχόλησης, αλλά και από τον αριθμό καταστημάτων και επιχειρήσεων που καταγράφονται στο Δήμο. Όπως φαίνεται και από τα διαθέσιμα στοιχεία, ο δευτερογενής τομέας του Δήμου, εστιάζεται κατά κύριο λόγο στη μεταποιητική και δευτερευόντως στην κατασκευαστική δραστηριότητα, η εξορυκτική δραστηριότητα είναι πολύ μικρή, ενώ υπάρχουν επίσης επιχειρήσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (φωτοβολταϊκών συστημάτων) και ανακύκλωσης.

Όσον αφορά βέβαια τις θέσεις απασχόλησης, παρατηρείται μείωση μεταξύ 2001 και 2021 σε απόλυτο αριθμό απασχολούμενων, της τάξης του 19,3%, αλλά και ταυτόχρονη αποδυνάμωση του τομέα ως προς τη συμμετοχή του στο συνολικό αριθμό απασχολούμενων του Δήμου έναντι του τριτογενή τομέα (14% έναντι 79%). Παρόλα αυτά, ο δευτερογενής τομέας εξακολουθεί να είναι ο δεύτερος, σε αριθμό απασχολούμενων, συγκεντρώνοντας με βάση τα στοιχεία της ΕΛ. ΣΤΑΤ. για το 2021 το 14% του συνόλου των απασχολούμενων. Πρέπει να επισημανθεί ότι, στις επιχειρήσεις του τομέα, κυρίως σε όσες σχετίζονται με κατασκευαστική δραστηριότητα, εκτός από τους ντόπιους, απασχολείται και σημαντικός αριθμός αλλοδαπών εργαζομένων.

Με βάση τα στοιχεία του Εμπορικού - Βιοτεχνικού Επιμελητηρίου διαπιστώνεται ότι το 21% των συνολικά εγγεγραμμένων στο Επιμελητήριο επιχειρήσεων του Δήμου, είναι επιχειρήσεις του

δευτερογενή τομέα. Σε αυτές, κυριαρχούν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη μεταποίηση σε ποσοστό 66%, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των υπόλοιπων επιχειρήσεων δραστηριοποιούνται στις κατασκευές. Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι υπάρχει μία επιχείρηση εξόρυξης.

Για τα ευρωπαϊκά δεδομένα πρόκειται ουσιαστικά για κυρίως οικογενειακές επιχειρήσεις με λίγα κεφάλαια κίνησης. Οι προκλήσεις όμως της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας αγοράς δημιουργούν την απαίτηση σε αρκετές τέτοιες επιχειρήσεις για ανταγωνιστικό περιβάλλον παραγωγής, ποιότητας και διάθεσης των προϊόντων τους. Οι επιχειρήσεις που απαντώνται συχνότερα είναι επιχειρήσεις επεξεργασίας και τυποποίησης ελαιόλαδου, ελιών, βιοτεχνίες παρασκευής αλλαντικών, τυροκομεία, βιοτεχνίες αποφλοίωσης/συσκευασίας ξηρών καρπών, εργαστήρια παρασκευής άρτου και ζαχαροπλαστικής, οινοποιεία και ποτοποιεία.

Ο κλάδος της κατασκευής μεταλλικών προϊόντων, όπου συγκεντρώνεται το 12,7% των συνολικών μεταποιητικών επιχειρήσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν κυρίως επιχειρήσεις επεξεργασίας αλουμινίου και σιδήρου, κατασκευής κουφωμάτων, κατασκευής προϊόντων από σίδηρο και επιχειρήσεις συναφών δραστηριοτήτων.

Η βιομηχανία ξύλου και προϊόντων από ξύλο και φελλό, που συγκεντρώνει το 7% του συνόλου των μεταποιητικών επιχειρήσεων. Στον κλάδο αυτό, οι επιχειρήσεις που κυριαρχούν είναι τα ξυλουργικά εργαστήρια και εργαστήρια κατασκευής ξύλινων κουφωμάτων. Ο κλάδος των εκδόσεων, εκτυπώσεων, στον οποίο συγκεντρώνεται σχεδόν το 9% των μεταποιητικών επιχειρήσεων, όπου περιλαμβάνονται τυπογραφεία, φωτογραφεία κ.λπ. Η κατασκευή επίπλων, κοσμημάτων, παιχνιδιών, όπου συγκεντρώνεται το 6,4% των μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Οι υπόλοιπες μικρού πλήθους μεταποιητικές επιχειρήσεις του Δήμου δραστηριοποιούνται στην παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, στην κατασκευή ειδών ένδυσης, στην κατασκευή προϊόντων από ελαστικό (καουτσούκ) και πλαστικές ύλες, στην κατασκευή άλλων προϊόντων από μη μεταλλικά υλικά, στην κατασκευή μηχανημάτων και ειδών εξοπλισμού και κάποιους ακόμα κλάδους, με πολύ μικρό αριθμό επιχειρήσεων. Πρέπει να επισημανθεί η λειτουργία της καπνοβιομηχανίας «ΚΑΡΕΛΙΑ» στην περιοχή της Καλαμάτας, η οποία κάνοντας ενεργητική τελειοποίηση καπνού, είναι σημαντική για τη συνολική οικονομική φυσιογνωμία του, δεδομένου του μεγέθους της επιχείρησης και του σημαντικού αριθμού ατόμων που απασχολούνται σε αυτήν (περίπου 500).

Όσον αφορά την κατασκευαστική δραστηριότητα, σε αυτήν δραστηριοποιείται το 32,1% των επιχειρήσεων του δευτερογενή τομέα του Δήμου. Ο αριθμός επιχειρήσεων υποδηλώνει ότι πρόκειται για μια σημαντική δραστηριότητα, η οποία συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στην παραγωγή του ακαθάριστου προϊόντος του τομέα. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην κατασκευή, έχουν ως αντικείμενο εργασίες που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με οικοδομική δραστηριότητα. Οι κοινωφελείς δραστηριότητες του δευτερογενή τομέα με ποσοστό 6,2%, αφορούν παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά (εταιρείες που αναπτύχθηκαν κυρίως τα έτη 2009 – 2013) και εταιρίες ανακύκλωσης.

Σχετικά με τη χωρική κατανομή των επιχειρήσεων του δευτερογενούς τομέα, διαπιστώνεται ότι η κύρια συγκέντρωση παρατηρείται, όπως είναι αναμενόμενο, στην Καλαμάτα και στα όμορα δημοτικά

διαμερίσματα, το Ασπρόχωμα, τη Σπερχόγεια, τη Θουρία και τη Βέργα, όπου συγκεντρώνεται το 97% των επιχειρήσεων του Δήμου. Διαμορφώνεται έτσι ένας πόλος συγκέντρωσης οικονομικών δραστηριοτήτων στη δυτική πλευρά του Δήμου, ενώ στις υπόλοιπες περιοχές του υπάρχουν ελάχιστες ή και καθόλου επιχειρήσεις του δευτερογενή τομέα. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι το αριθμητικό ποσοστό επιχειρήσεων δευτερογενούς τομέα της Δημοτικής Κοινότητας Καλαμάτας ως προς το σύνολο του Δήμου είναι 90,7%. Τέλος, όσον αφορά στις οργανωμένες περιοχές υποδοχής βιομηχανικών-βιοτεχνικών επιχειρήσεων, στην περιοχή του Δήμου Καλαμάτας, υπάρχει μια ΒΙ.ΠΕ στην περιοχή της Σπερχογείας, καθώς και ένα ΒΙΟ.ΠΑ. Όσον αφορά τη ΒΙ.ΠΕ, από τις 22 μονάδες που υπάρχουν παρουσιάζονται σήμερα 10 ως λειτουργούσες. Οι εγκατεστημένες επιχειρήσεις εντός αυτής εξειδικεύονται στον κλάδο των τροφίμων και ποτών, του χονδρικού εμπορίου τροφίμων και ποτών, στην κατασκευή ψυκτικών θαλάμων, στις εκδόσεις / εκτυπώσεις, στην κατασκευή προϊόντων από ξύλο, σιδηροκατασκευές, μηχανουργείο, μεταφορές. Όσον αφορά το ΒΙΟ.ΠΑ, φορέας διαχείρισής του είναι η Κτηματική Καλαμάτας Δημοτική Ανώνυμη Εταιρεία «ΔΙΟΚΛΗΣ Α.Ε.». Με βάση τα στοιχεία της Εταιρείας, το ΒΙΟΠΑ εκτείνεται σε 52.000 τ.μ. και φιλοξενεί 62 επιχειρήσεις, φθάνοντας το 100% της πληρότητάς του.

Η βιομηχανική κρίση στην Π.Ε. Μεσσηνίας άρχισε περίπου στις αρχές της δεκαετίας του 1980. Για μεγάλο χρονικό διάστημα η Μεσσηνία στήριξε την ανάπτυξή της σε ένα σχετικά περιορισμένο αριθμό μονάδων που ήταν προσανατολισμένες σε παραδοσιακούς κλάδους βιομηχανικής δραστηριότητας (π.χ. κλωστοϋφαντουργία). Η κρίση που στις αρχές της δεκαετίας του 1980 έπληξε τους κλάδους αυτούς, σε συνδυασμό με πολιτικές μαζικής ανασυγκρότησης ή εκποίησης προβληματικών επιχειρήσεων των κλάδων αυτών, επέφεραν μία γενικότερη αποδιοργάνωση της παραγωγικής βάσης στη Μεσσηνία. Άμεσες συνέπειες της κρίσης αυτής ήταν πολύ υψηλά φαινόμενα της ανεργίας και η αποδιοργάνωση όχι μόνο του οικονομικού αλλά και του κοινωνικού ιστού.

Εξετάζοντας την οικοδομική δραστηριότητα στην περιοχή του Δήμου Καλαμάτας, αλλά και στην Π.Ε. Μεσσηνίας γενικότερα, με βάση τα στοιχεία της ΕΛ. ΣΤΑΤ. για τα έτη 2005 έως 2014, παρατηρείται μια συνεχή φθίνουσα πορεία που ακολουθεί η συγκεκριμένη δραστηριότητα, επακόλουθο της οικονομικής κρίσης.

Τριτογενής Τομέας

Ο τομέας της παροχής υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας καλύπτει τις καθημερινές ανάγκες των κατοίκων, ενώ ταυτόχρονα παρέχει εξειδικευμένες εξυπηρετήσεις, ως διοικητικό –οικονομικό κέντρο, με εμβέλεια που ξεπερνάει τα όρια της Π.Ε. Παράλληλα θα λέγαμε ότι αποτελεί τουριστικό προορισμό, τόσο πολιτιστικής όσο και επαγγελματικής κατεύθυνσης. Πιο συγκεκριμένα υπάρχει το δίπολο Καλαμάτας - Βέργας, στο οποίο συγκεντρώνεται περίπου το 40% της τουριστικής κίνησης της Π.Ε., με βάση τη μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου, η μεν πόλη της Καλαμάτας, ως προορισμός πολιτιστικού και επαγγελματικού τουρισμού, η δε Βέργα ως πόλος ανάπτυξης παραθεριστικής κατοικίας. Ταυτόχρονα, η Καλαμάτα αποτελεί δίοδο πρόσβασης σε τουριστικούς πόλους της Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας, της Καρδαμύλης - Στούπας, Πεταλιδίου – Κορώνης και Πύλου – Μεθώνης - Φοινικούντας περιοχές οι οποίες αποτελούν κατεξοχήν προορισμούς διακοπών.

Εξαιτίας αυτών των χαρακτηριστικών που συγκεντρώνει, ο Δήμος παρέχει εξυπηρετήσεις σε όλους τους τομείς των υπηρεσιών, ήτοι διοικητικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας, εκπαίδευσης, μεταφορών κ.λπ., καθώς και τουριστικές εξυπηρετήσεις, λόγω της τουριστικής κίνησης, τόσο στην πόλη της Καλαμάτας αλλά και στην ευρύτερη περιοχή, η οποία συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Παράλληλα, η πολιτιστική φυσιογνωμία του Δήμου και η δράση που αναπτύσσεται στον τομέα αυτό, συμβάλλουν στην ενίσχυση του ρόλου του ως κέντρου παροχής υπηρεσιών υπερτοπικής σημασίας. Με βάση τα στοιχεία της απασχόλησης, ο τριτογενής τομέας του Δήμου έχει σημαντικά μεγαλύτερη βαρύτητα στο σύνολο της οικονομίας του, συγκριτικά με το σύνολο της Π.Ε. Η θέση του τριτογενή τομέα έχει ενισχυθεί σε μεγάλο βαθμό κατά τη διάρκεια της δεκαετίας 2001-2021, γεγονός που συνεπάγεται την ενίσχυση της φυσιογνωμίας του Δήμου ως κέντρου παροχής υπηρεσιών. Οι απασχολούμενοι στον τριτογενή τομέα υπερτερούν σημαντικά έναντι των απασχολούμενων των δύο άλλων παραγωγικών τομέων, ως απόλυτος αριθμός θέσεων, και κατ' ακολουθία ως συμμετοχή στο σύνολο των θέσεων απασχόλησης.

Στην παροχή υπηρεσιών, αξιοσημείωτη παρουσία έχουν η εκπαίδευση, οι τηλεπικοινωνίες, η διαχείριση ακίνητης περιουσίας, η ενοικίαση μηχανημάτων – εξοπλισμού, η υγεία, οι νομικές λογιστικές υπηρεσίες, η παροχή προστασίας και έρευνας, τα τυχερά παιχνίδια και στοιχήματα, η διαφήμιση, οι επιστημονικές δραστηριότητες, οι χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες, η πληροφορική κ.λπ..

Στον κλάδο του εμπορίου περιλαμβάνονται οι πάσης φύσεως εμπορικές δραστηριότητες δηλαδή τόσο το εμπόριο-συντήρηση οχημάτων και η πώληση καυσίμων, όσο και το χονδρικό και λιανικό εμπόριο οι οποίες χρειάζονται πιστοποίηση κατά ISO 9000 για την ποιότητα (και ISO 22000 για την υγιεινή και ασφάλεια τροφίμων για τον κλάδο τροφίμων) προκειμένου να ενισχυθεί η εξωστρέφειά τους.

Στον κλάδο των ξενοδοχείων – εστιατορίων περιλαμβάνονται οι επιχειρήσεις εστίασης (εστιατόρια, ταβέρνες, καφετέριες), αλλά και αριθμός επιχειρήσεων ενοικίασης δωματίων οι οποίες χρειάζονται πιστοποίηση κατά ISO 9000 για την ποιότητα και ISO 22000 για την υγιεινή και την ασφάλεια τροφίμων προκειμένου να ενισχυθεί η εξωστρέφειά τους.

Στον κλάδο των μεταφορών περιλαμβάνονται όλες οι επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες στις χερσαίες και πλωτές μεταφορές και τις συναφείς δραστηριότητες οι οποίες χρειάζονται πιστοποίηση κατά ISO 9000 για την ποιότητα προκειμένου να ενισχυθεί η εξωστρέφειά τους.

Ως προς τη χωρική οργάνωση των επιχειρήσεων, όπως είναι αναμενόμενο, η μεγαλύτερη συγκέντρωση, παρατηρείται στη Δ.Ε. Καλαμάτας, ενώ στις υπόλοιπες περιοχές εμφανίζονται ελάχιστες ή και καθόλου επιχειρήσεις του τριτογενή τομέα. Στις περιοχές αυτές, η κάλυψη των άμεσων/καθημερινών αναγκών γίνεται από τις γειτονικές Δημοτικές Κοινότητες ενώ οι υπόλοιπες ανάγκες των κατοίκων, τόσο καταναλωτικές, όσο και περισσότερο εξειδικευμένες, καλύπτονται από την πόλη της Καλαμάτας.

Στη συνέχεια, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2021 και εξετάζοντας τον κλάδο των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, παρατηρείται ότι η Π.Ε. Μεσσηνίας κατέχει το υψηλότερο ποσοστό νομικών μονάδων (30%) σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες, το δεύτερο μεγαλύτερο ποσοστό κύκλου εργασιών (26%) ακολουθώντας την Π.Ε. Κορινθίας και τον μεγαλύτερο αριθμό απασχολούμενων (27%).

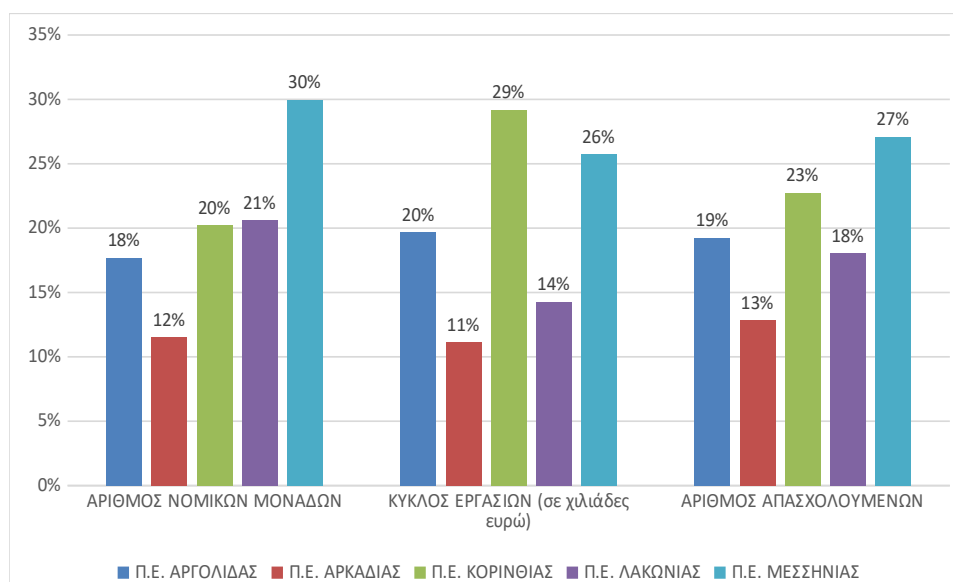
Ακολουθεί πίνακας και διάγραμμα που απεικονίζουν τον αριθμό νομικών μονάδων, τον κύκλο εργασιών και τον αριθμό απασχολούμενων σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας για το 2021 (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) για την καλύτερη κατανόηση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων στην Π.Ε. Μεσσηνίας.

Πίνακας 14. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενοι στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και στις Περιφερειακές Ενότητες που υπάγονται σ' αυτήν (2021).

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλ. €)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Π.Ε. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	19.780	1.604.301	35.718
Π.Ε. ΑΡΚΑΔΙΑΣ	12.877	909.504	23.859
Π.Ε. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	22.576	2.380.979	42.213
Π.Ε. ΛΑΚΩΝΙΑΣ	23.014	1.165.433	33.488
Π.Ε. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	33.478	2.099.269	50.272
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	111.725	8.159.486	185.550

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 24. Ποσοστό (%) των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και των απασχολούμενων ανά Περιφερειακή Ενότητα της Περιφέρειας Πελοποννήσου (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία.

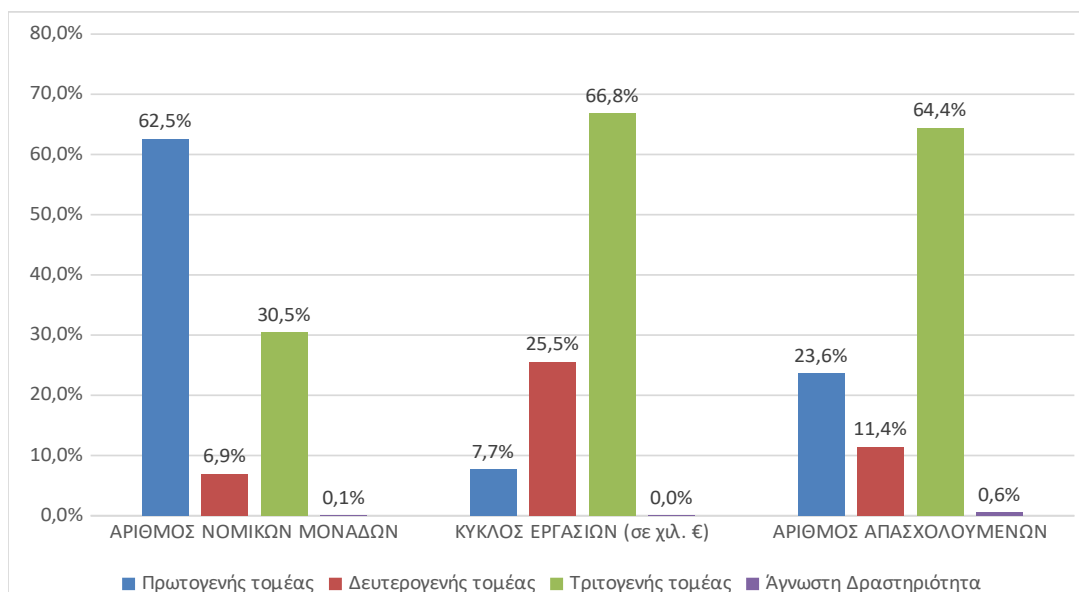
Αναφορικά με τις νομικές μονάδες της Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας ανά παραγωγικό τομέα, σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., το 2021 το 62,5% των νομικών μονάδων δραστηριοποιούνταν στον πρωτογενή τομέα, το 66,8% του κύκλου εργασιών προερχόταν από νομικές μονάδες του τριτογενή τομέα ενώ το 64,8% των απασχολούμενων εργάζονταν στον τριτογενή τομέα.

Πίνακας 15. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και αριθμός των απασχολούμενων ανά παραγωγικό τομέα στην Π.Ε Μεσσηνίας (2021).

Παραγωγικός τομέας	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλ. €)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Πρωτογενής τομέας	20.939	161.606	11.886
Δευτερογενής τομέας	2.318	535.472	5.740
Τριτογενής τομέας	10.196	1.402.141	32.363
Άγνωστη Δραστηριότητα	25	50	283

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 25. Ποσοστό (%) των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και των απασχολούμενων ανά παραγωγικό τομέα στην Π.Ε Μεσσηνίας (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία.

Στη συνέχεια, οι Πίνακες και τα Διαγράμματα που ακολουθούν απεικονίζουν τον αριθμό των επιχειρήσεων σε επίπεδο Δήμου στην Π.Ε. Μεσσηνίας και των επιχειρήσεων ανά παραγωγικό τομέα στο Δήμο Καλαμάτας. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2010 σχετικά με την επιχειρηματική δραστηριότητα, ο Δήμος Καλαμάτας κατέχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στο σύνολο της επιχειρηματικότητας (6.365 επιχειρήσεις) της ΠΕ Μεσσηνίας με ποσοστό 48,70%. Η κυριαρχία του τριτογενή τομέα είναι εμφανής και από την τοπική επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς το 90,59% των επιχειρήσεων του υπό μελέτη Δήμου υπάγονται στον τριτογενή παραγωγικό τομέα. Συγκεκριμένα ο κλάδος του εμπορίου στο Δήμο Καλαμάτας αριθμούσε το 2010 1.990 επιχειρήσεις, καταλαμβάνοντας μερίδιο 31,26% στη συνολική επιχειρηματικότητα της περιοχής (IN.ΕΜ.Υ. – ΕΣΣΕ, 2017).

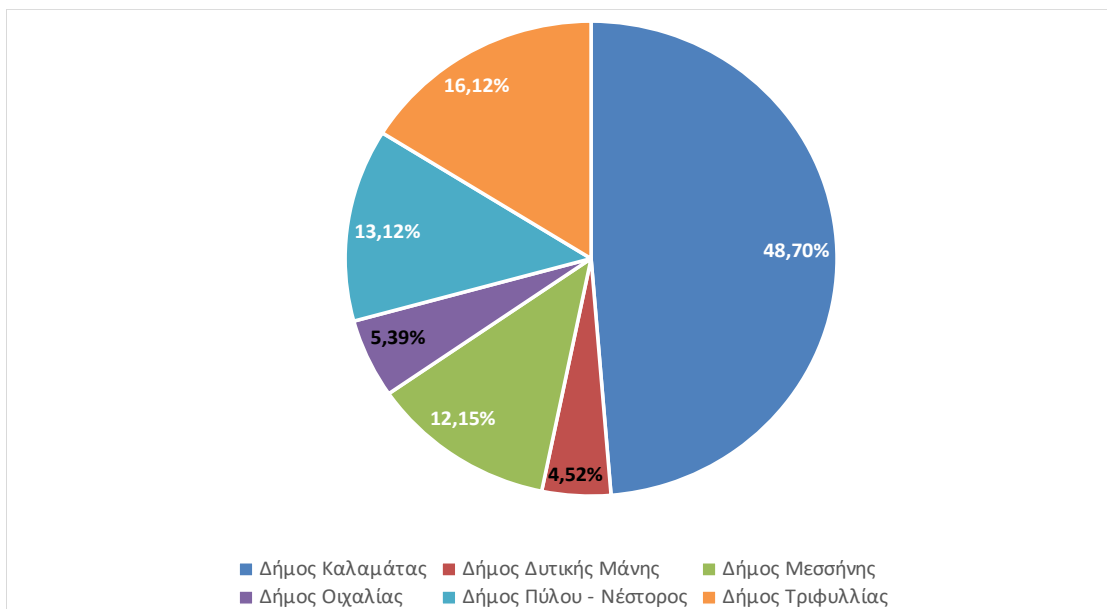
Πίνακας 16. Το πλήθος των επιχειρήσεων της ΠΕ Μεσσηνίας ανά Δήμο (2010).

Χωρική Ενότητα	Πλήθος	Ποσοστό (%)
----------------	--------	-------------

Δήμος Καλαμάτας	6.365	48,70%
Δήμος Δυτικής Μάνης	591	4,52%
Δήμος Μεσσήνης	1.588	12,15%
Δήμος Οιχαλίας	704	5,39%
Δήμος Πύλου - Νέστορος	1.715	13,12%
Δήμος Τριφυλλίας	2.107	16,12%
ΣΥΝΟΛΟ	13.070	100,00%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2017), ΙΝ.ΕΜ.Υ. – ΕΣΕΕ & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 26. Το πλήθος των επιχειρήσεων της ΠΕ Μεσσηνίας ανά Δήμο (2010).

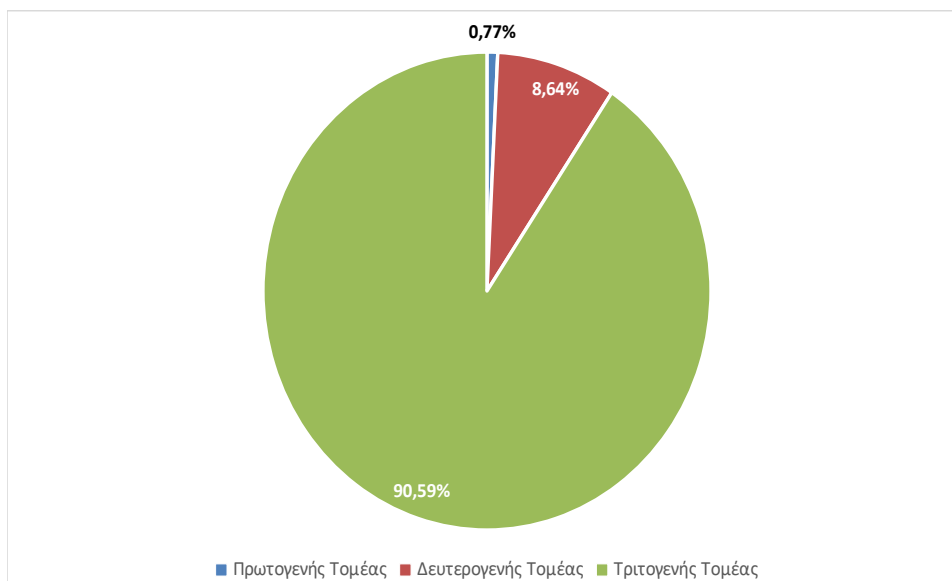
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2017), ΙΝ.ΕΜ.Υ. – ΕΣΕΕ & ίδια επεξεργασία

Πίνακας 17. Ο αριθμός των επιχειρήσεων ανά παραγωγικό τομέα στο Δήμο Καλαμάτας για το έτος 2010.

Παραγωγικός Τομέας	Αριθμός Επιχειρήσεων	Ποσοστό (%)
Πρωτογενής Τομέας	49	0,77%
Δευτερογενής Τομέας	550	8,64%
Τριτογενής Τομέας	5.766	90,59%
Σύνολο	6.365	100,00%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2017), ΙΝ.ΕΜ.Υ. – ΕΣΕΕ & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 27. Ποσοστό (%) των επιχειρήσεων ανά παραγωγικό τομέα στο Δήμο Καλαμάτας (2010).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2017), ΙΝ.ΕΜ.Υ. – ΕΣΕΕ & ίδια επεξεργασία

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να τονισθεί η δυσκολία πρόσβασης, από τις περισσότερο απομακρυσμένες Δημοτικές Κοινότητες, τόσο στην έδρα του Δήμου, όσο και στις υπόλοιπες τοπικές κοινότητες, καθώς η έλλειψη ή η μικρή συχνότητα μεταφορικών συνδέσεων, είναι μία από τις πλέον σημαντικές αδυναμίες της περιοχής. Οι μετακινήσεις εντός του Δήμου, στις περισσότερες περιπτώσεις, γίνονται με ιδιωτικά μέσα μεταφοράς, ενώ αν ληφθεί υπόψη ο υψηλός δείκτης γήρανσης των κατοίκων του Δήμου, είναι προφανές ότι οι μετακινήσεις δυσχεραίνονται ακόμα περισσότερο.

Τουρισμός

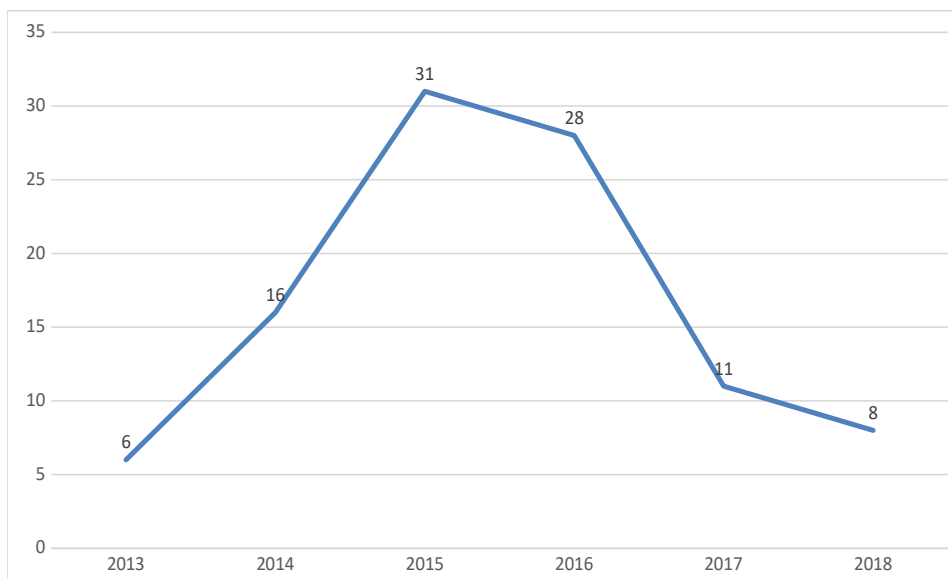
Ο τουρισμός αποτελεί ένα κύριο πυλώνα της οικονομίας της χώρας μας, αντιστοιχεί περίπου στο 20% του ελληνικού ΑΕΠ αλλά και στο 20% περίπου των θέσεων εργασίας. Βρίσκεται σύμφωνα με όλες τις Στρατηγικές Μελέτες ανάμεσα στους τέσσερις νευραλγικούς τομείς, οι οποίοι μπορούν να αποτελέσουν τους τομείς ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας. Κεντρικός άξονας για τον αναπτυξιακό σχεδιασμό του Δήμου Καλαμάτας είναι η ανάδειξη και καθιέρωση της πόλης της Καλαμάτας καθώς και της ευρύτερης περιοχής του Δήμου, σε σημαντικό τουριστικό προορισμό, τόσο στη χώρα μας όσο και στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια αγορά.

Βασική προϋπόθεση γι' αυτό είναι η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και η πρόσβαση από χώρες και τουριστικές αγορές που έχουν ενδιαφέρον για την περιοχή. Για να πετύχει αυτές τις δύο προϋποθέσεις ο Δήμος Καλαμάτας προωθεί εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως, τον φυσιολατρικό, τον θρησκευτικό, τον αρχαιολογικό, τον πολιτιστικό, το συνεδριακό, τον αθλητικό, τον τουρισμό Σαββατοκύριακου (city break), τον τουρισμό κρουαζιέρας και τη διοργάνωση διεθνών πολιτιστικών εκδηλώσεων, προσελκύοντας τουρίστες με ειδικά ενδιαφέροντα, δίνοντας έτσι διεξόδους σε προβλήματα τουριστικής εποχικότητας. Επιπλέον, εστιάζει τις προσπάθειές του στη βελτίωση και την ολοκλήρωση υποδομών που θα διευκολύνουν την προσβασιμότητα μέσω οδικών, αεροπορικών και

θαλάσσιων οδών. Ήδη, με την ολοκλήρωση του εθνικού οδικού δικτύου, οι αποστάσεις από τα μεγάλα αστικά κέντρα μειώθηκαν αισθητά και ο αυτοκινητόδρομος κλειστού τύπου κάνει την οδήγηση πιο ασφαλή, με αποτέλεσμα την αύξηση των επισκεπτών του Σαββατοκύριακου. Ο Δήμος Καλαμάτας διαθέτει πολλά συγκριτικά πλεονεκτήματα, σε σχέση με άλλες περιοχές της χώρας, με πλούσια φυσική ομορφιά, αυθεντικά στοιχεία και μακραίωνη ιστορία (φυσικό κάλλος, ξεχωριστές παραλίες, αρχαιολογικούς χώρους, κάστρα, τον ορεινό όγκο Ταΰγετο, παράδοση και προϊόντα με ονομασία προέλευσης). Παράλληλα, η πόλη της Καλαμάτας έλκει επισκέπτες καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου για λόγους επαγγελματικούς, πολιτιστικούς, ψυχαγωγικούς κ.α., ενώ ταυτόχρονα λειτουργεί ως κέντρο εξυπηρέτησης της τουριστικής δραστηριότητας για την ευρύτερη περιοχή της Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας. Ο σύνθετος αυτός χαρακτήρας αποτυπώνεται και στα χαρακτηριστικά της υποδομής υποδοχής επισκεπτών. Ο Δήμος Καλαμάτας στηρίζει το τουρισμό με τη δημιουργία γραφείου τουριστικής υποστήριξης στο Ιστορικό Κέντρο της Καλαμάτας, τη δημιουργία γραφείου υποδοχής και τουριστικής υποστήριξης στον Κρατικό Αερολιμένα της πόλης καθώς και στο λιμάνι για την εξυπηρέτηση των κρουαζιερόπλοιων που όλο και πιο συχνά επιλέγουν την πόλη της Καλαμάτας σαν προορισμό.

Ένας σημαντικός τομέας του τουρισμού που μπορεί να ανταποκριθεί στο Δήμο Καλαμάτας και που μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας είναι ο τουρισμός κρουαζιέρας. Σύμφωνα με μελέτη της Εθνικής Τράπεζας, η κρουαζιέρα αποτελεί ένα δυναμικό και ταχέως αναπτυσσόμενο τομέα στον τουρισμό, με τους επιβάτες να διπλασιάζονται τα τελευταία χρόνια και τη διεθνή ζήτηση να εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει τα 30 εκατομμύρια τουριστικούς επισκέπτες το 2016 από 20 εκατομμύρια το 2011. Η Ελλάδα ελκύει κάθε χρόνο 2 έως 2,5 εκατομμύρια τουρίστες κρουαζιέρας, κάτι που αντιστοιχεί στο 11% του συνολικού αριθμού τουριστών εξωτερικού που επισκέπτονται την Ελλάδα. Η Ελλάδα επωφελομένη από την αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης μπορεί να αυξήσει τα έσοδα της από την κρουαζιέρα κατά 300 εκατομμύρια ευρώ σε ορίζοντα πενταετίας. Η σημαντικότερη ώθηση στα έσοδα του κλάδου θα μπορούσε να δοθεί αν ενισχυόταν ο ρόλος των ελληνικών λιμανιών ως βάσεις κρουαζιέρας. Αν τα 2/3 των επιβατών που επισκέπτονται την Ελλάδα ξεκινούσαν από ελληνικά λιμάνια, ακόμα και με σταθερή διεθνή ζήτηση, τα συνολικά ετήσια έσοδα θα μπορούσαν να ξεπεράσουν τα 1,2 δις ευρώ το 2016 από 0,6 δις ευρώ το 2011. Συγκεκριμένα για το λιμάνι της Καλαμάτας, παρατηρείται αύξηση των αφίξεων κρουαζιερόπλοιων κατά 33% από το 2013-2018.

Διάγραμμα 28. Διαχρονική εξέλιξη αφίξεων κρουαζιερόπλοιων στο λιμάνι της Καλαμάτας (2013-2018).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία.

Ο Δήμος Καλαμάτας στην προσπάθειά του να συμβάλει στη στήριξη και ενίσχυση του τουρισμού κρουαζιέρας, θεωρεί απαραίτητο να αναλάβει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για τη διαμόρφωση ενός συγκεκριμένου επιχειρησιακού σχεδιασμού. Στόχος του είναι η καθιέρωση του λιμανιού της Καλαμάτας σε σημαντικό προορισμό κρουαζιέρας, προσφέροντας ποιοτικές υπηρεσίες για την περαιτέρω ανάδειξη των τουριστικών, πολιτιστικών και περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων της περιοχής.

Τουριστικά προϊόντα

Σύμφωνα με την μελέτη «Ελληνικός Τουρισμός 2030| Σχέδια Δράσης: Περιφέρεια Πελοποννήσου»³ (2021), η Καλαμάτα αποτελεί σημαντικό τουριστικό κόμβο και λειτουργεί ως πύλη εισόδου-εξόδου της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Συγκεκριμένα:

- Η Καλαμάτα θεωρείται δευτερεύον εθνικός πόλος σύμφωνα με το αναθεωρημένο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο και το σημαντικότερο οικιστικό κέντρο της Περιφέρειας. Βρίσκεται στη νοτιοδυτική πλευρά της Πελοποννήσου, ενώ συγκεντρώνει πολλά χαρακτηριστικά που την καθιστούν κόμβο διαπεριφερειακής σύνδεσης, με δυνατότητες ανάπτυξης διεθνών συνδέσεων.
- Το οδικό δίκτυο που διέρχεται από την Καλαμάτα αποτελεί τμήμα διεθνούς/ευρωπαϊκής εμβέλειας (Καλαμάτα – Ρίο/ Αντίρριο) ή εθνικής εμβέλειας (Καλαμάτα – Αθήνα), επιπλέον η πόλη διαθέτει λιμένα εθνικής σημασίας που σύμφωνα με την αναθεώρηση του ΠΧΠ1 προορίζεται ως κύρια πύλη εισόδου της Περιφέρειας με διεθνές ενδιαφέρον στους άξονες των εμπορευματικών μεταφορών και της προσέλκυσης της τουριστικής κίνησης. Επιπρόσθετα,

³ Deloitte & REMACO, 2021. «Ελληνικός Τουρισμός 2030| Σχέδια Δράσης: Περιφέρεια Πελοποννήσου». Ανακτήθηκε από: <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/perifereies/peloponnisos-analusi.pdf>

σχεδιάζεται η αναβάθμιση του αεροδρομίου αλλά και των οδικών αξόνων με ταυτόχρονη πύκνωση του δικτύου και η αξιοποίηση των σιδηροδρομικών υποδομών.

- Η Καλαμάτα συγκεντρώνει διοικητικές υπηρεσίες της Περιφέρειας, υποδομές μαζικού τουρισμού ενώ στόχος είναι να αναδειχθεί σε κέντρο υποστήριξης θαλάσσιου τουρισμού και να αξιοποιηθούν περαιτέρω οι συνδυασμένες μεταφορές ώστε να επιτευχθεί η δημιουργία εμπορευματικού κέντρου.
- Στον κλάδο Καταλύματος & Εστίασης απασχολείται το 7,63% του συνόλου των εργαζομένων στο Δήμο Καλαμάτας, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 12,37% των απασχολούμενων σε αυτό τον κλάδο σε όλη την Περιφέρεια.

Τουριστικές Υποδομές

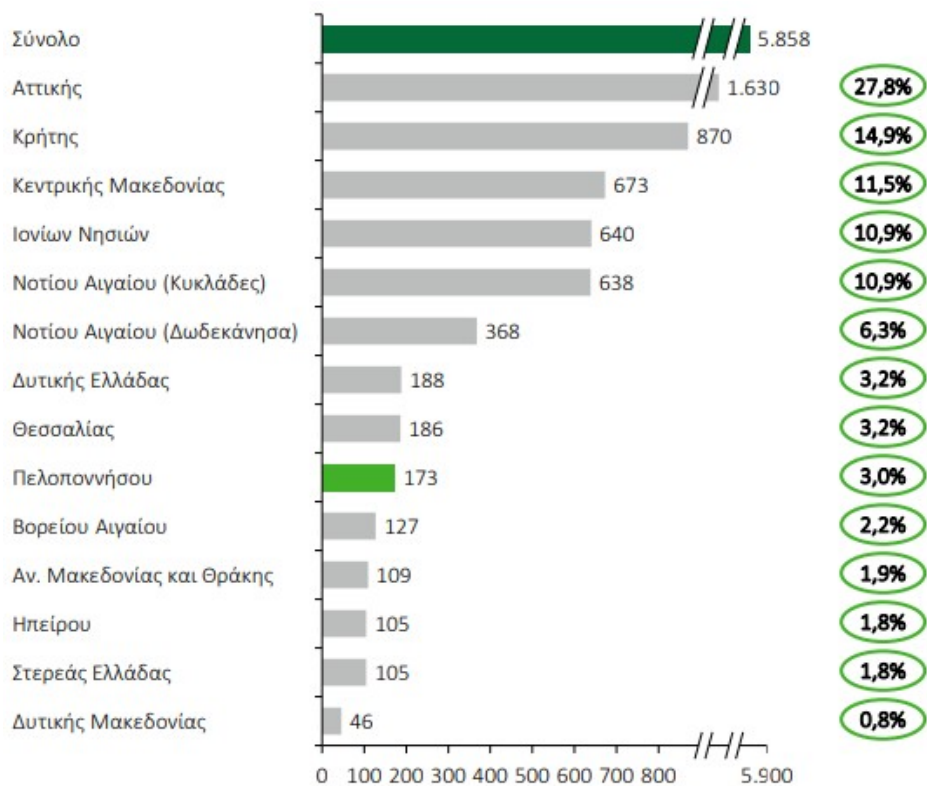
Σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων έχει αναπτυχθεί και δραστηριοποιείται στον τουριστικό τομέα, ως αποτέλεσμα της ελκυστικότητας της περιοχής. Παράλληλα, υπάρχουν οι προϋποθέσεις για περαιτέρω ανάπτυξη νέων τουριστικών υποδομών, τόσο λόγω της αύξησης της ζήτησης που παρουσιάζεται από τους εν δυνάμει επισκέπτες της περιοχής, όσο και από την επιδιωκόμενη επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, κάτι που αποτελεί επιτελικό στόχο του Δήμου Καλαμάτας.

- Τουριστικά γραφεία⁴

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου δραστηριοποιείται το 3,0% των τουριστικών γραφείων της χώρας. Οι ΠΕ Μεσσηνίας και Αργολίδας συγκεντρώνουν το 34,1% και το 25,4% των σχετικών επιχειρήσεων, ενώ στις ΠΕ Κορινθίας, Αρκαδίας και Λακωνίας εντοπίζονται το 21,4%, το 10,4% και το 8,7% αυτών, αντίστοιχα.

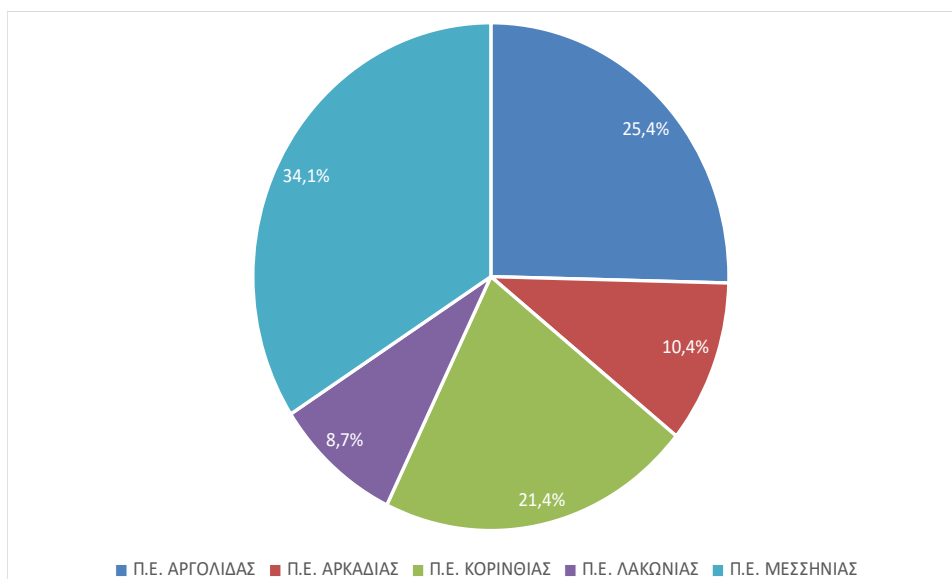
⁴ Deloitte & REMACO, 2021. «Ελληνικός Τουρισμός 2030| Σχέδια Δράσης: Περιφέρεια Πελοποννήσου». Ανακτήθηκε από: <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/perifereies/peloponnisos-analusi.pdf> & ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Διάγραμμα 29. Κατανομή τουριστικών γραφείων ανά Περιφέρεια, αριθμός επιχειρήσεων και % επί του συνόλου (2019).

Πηγές: Στοιχεία Μητρώου Τουριστικών επιχειρήσεων (Τελευταία ενημέρωση 20 Σεπτεμβρίου 2019).

Διάγραμμα 30. Κατανομή τουριστικών γραφείων ανά Περιφερειακή Ενότητα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, % επί του συνόλου (2019).

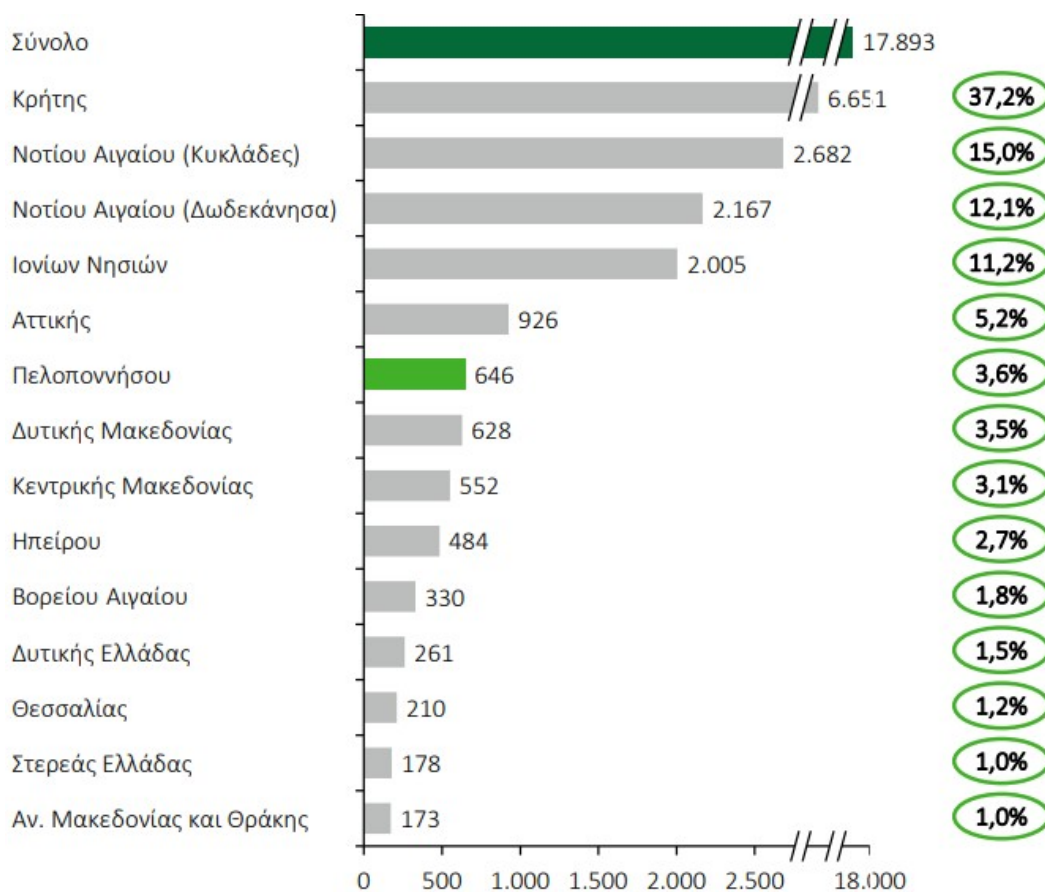

Πηγή: <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/perifereies/peloponnisos-analisi.pdf>

- **Επιχειρήσεις ενοικιάσεις μεταφορικών μέσων⁵**

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου δραστηριοποιείται το 3,6% των επιχειρήσεων ενοικίασης τροχοφόρων (car and bikes) της χώρας. Οι ΠΕ Μεσσηνίας και Κορινθίας συγκεντρώνουν το 36,1% και το 34,7% των σχετικών επιχειρήσεων, ενώ στις ΠΕ Αργολίδας, Λακωνίας και Αρκαδίας εντοπίζονται το 20,1%, το 7,4% και το 1,7% αυτών, αντίστοιχα.

Διάγραμμα 31. Κατανομή επιχειρήσεων ενοικίασης αυτοκινήτων και μηχανών ανά Περιφέρεια, αριθμός επιχειρήσεων και % επί του συνόλου (2019).

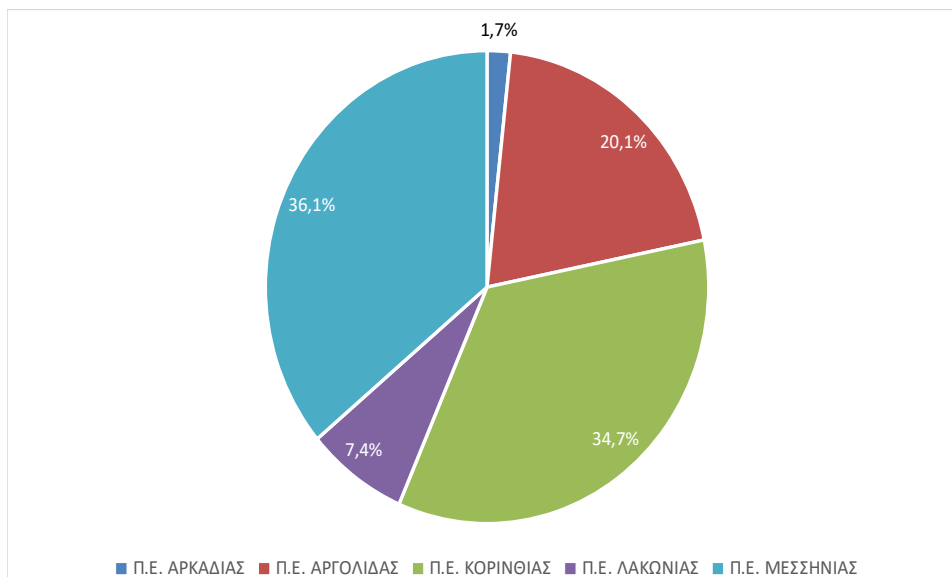

Πηγή: <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/perifereies/peloponnisos-analisi.pdf>

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι το 2021 ο αριθμός νομικών μονάδων της Π.Ε. Μεσσηνίας στην Ενοικίαση και εκμίσθωση μηχανοκίνητων οχημάτων απαριθμούσε τις 21, ο κύκλος εργασιών έφτασε τις 4.320 χιλιάδες ευρώ ενώ ο αριθμός απασχολούμενων στη συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα ήταν 57 εργαζόμενοι.

⁵ Deloitte & REMACO, 2021. «Ελληνικός Τουρισμός 2030| Σχέδια Δράσης: Περιφέρεια Πελοποννήσου». Ανακτήθηκε από: <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/perifereies/peloponnisos-analisi.pdf> & ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Διάγραμμα 32. Κατανομή επιχειρήσεων ενοικίασης αυτοκινήτων και μηχανών ανά Περιφερειακή Ενότητα για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, % επί του συνόλου (2019).

Πηγή: <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/perifereies/peloponnisos-analisi.pdf>

- Καταλύματα

Αναφορικά με τα καταλύματα στην Π.Ε. Μεσσηνίας, σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι οικονομικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τον συγκεκριμένο τομέα περιλαμβάνουν:

- Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα,
- Καταλύματα διακοπών και άλλα καταλύματα σύντομης διαμονής,
- Χώροι κατασκήνωσης, εγκαταστάσεις για οχήματα αναψυχής και ρυμουλκούμενα οχήματα,
- Άλλα καταλύματα.

Ο παρακάτω πίνακας και το διάγραμμα αποτυπώνουν τη συμβολή των καταλυμάτων αυτών στην οικονομική δραστηριότητα της Π.Ε. Μεσσηνίας και της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Από τα δεδομένα προκύπτει ότι η Π.Ε. Μεσσηνίας αποτελεί βασικό πυλώνα του κλάδου των καταλυμάτων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Οι νομικές μονάδες που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα αντιπροσωπεύουν ποσοστά άνω του 20% σε σχέση με το σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Επιπλέον, ο κύκλος εργασιών που παράγεται από αυτές τις δραστηριότητες ξεπερνά το 25%, αποδεικνύοντας την ισχυρή οικονομική συμβολή της περιοχής. Ο αριθμός των απασχολούμενων υπερβαίνει, επίσης, το 20%, γεγονός που υπογραμμίζει τη σημασία της Μεσσηνίας στην περιφερειακή απασχόληση και ανάπτυξη του κλάδου.

Συμπερασματικά, η Π.Ε. Μεσσηνίας διαδραματίζει κομβικό ρόλο στον τομέα των καταλυμάτων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, με ιδιαίτερη έμφαση στα ξενοδοχεία και τα καταλύματα διακοπών, όπου παρουσιάζει αξιοσημείωτη συνεισφορά τόσο στον κύκλο εργασιών όσο και στην απασχόληση. Ωστόσο, η συμμετοχή της στους πιο εξειδικευμένους τομείς, όπως οι κατασκηνώσεις και τα άλλα καταλύματα, είναι πιο περιορισμένη. Αυτό αναδεικνύει την ανάγκη αξιοποίησης της δυναμικής της περιοχής για την

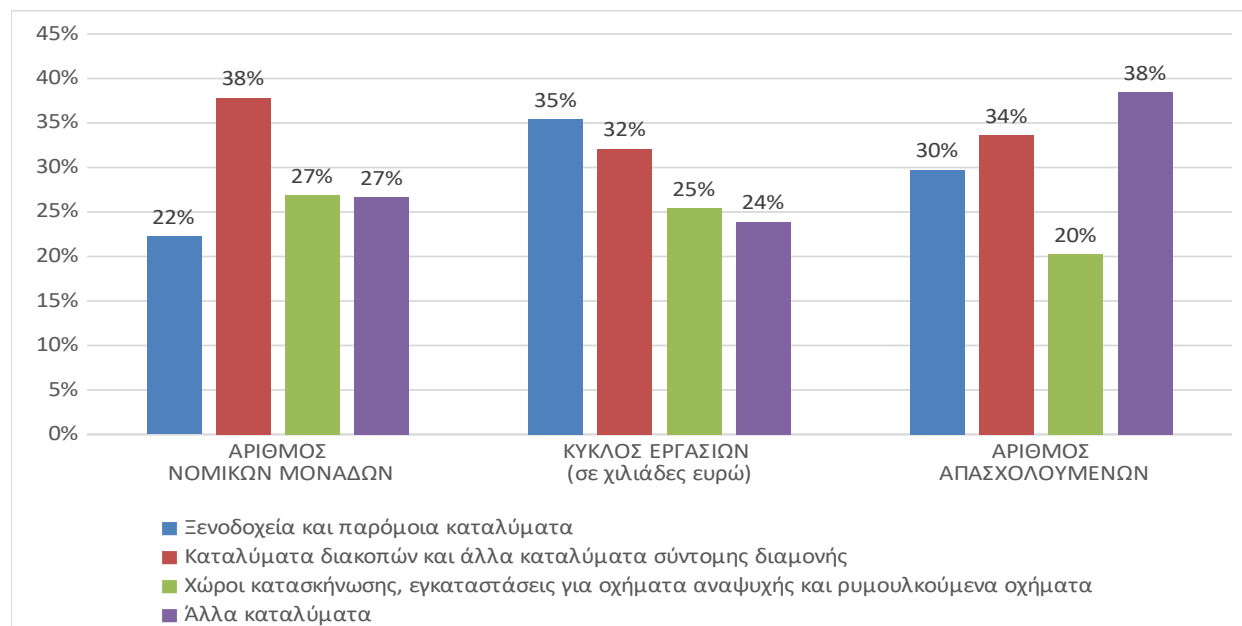
ανάπτυξη εξειδικευμένων μορφών τουριστικών καταλυμάτων, προκειμένου να διαφοροποιηθεί περαιτέρω η τουριστική της προσφορά και να ενισχυθεί η οικονομική της δραστηριότητα.

Πίνακας 18. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενοι ανά τριψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα των καταλυμάτων (NACE Αναθ. 2) στην Π.Ε. Μεσσηνίας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (2021).

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ		ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)		ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή	Π.Ε. Μεσσηνίας	Περιφ. Πελοποννήσου	Π.Ε. Μεσσηνίας	Περιφ. Πελοποννήσου	Π.Ε. Μεσσηνίας	Περιφ. Πελοποννήσου
551	Ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα	109	490	24.284	68.515	800	2.691
552	Καταλύματα διακοπών και άλλα καταλύματα σύντομης διαμονής	400	1.057	8.880	27.657	686	2.040
553	Χώροι κατασκήνωσης, εγκαταστάσεις για οχήματα αναψυχής και ρυμουλκούμενα οχήματα	14	52	1.727	6.792	96	474
559	Άλλα καταλύματα	4	15	65	272	10	26

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & *ιδία επεξεργασία.*

Διάγραμμα 33. Ποσοστό των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενων στον κλάδο των καταλυμάτων της Π.Ε. Μεσσηνίας στο σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

- Αφίξεις, διανυκτερεύσεις και πληρότητα κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ και καταλυμάτων σύντομης διαμονής)

Ο Δήμος Καλαμάτας αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους τουριστικούς προορισμούς της Περιφέρειας Πελοποννήσου, συνδυάζοντας μοναδικά το αστικό περιβάλλον με τις φυσικές ομορφιές της περιοχής. Με το διεθνές αεροδρόμιο, το λιμάνι και το σύγχρονο οδικό δίκτυο, ο Δήμος προσφέρει εύκολη πρόσβαση τόσο στους εγχώριους όσο και στους διεθνείς επισκέπτες.

Σύμφωνα με τον πίνακα και τα διαγράμματα με στοιχεία του 2023 που ακολουθούν, ο Δήμος Καλαμάτας παρουσιάζει σημαντική τουριστική κίνηση με συνολικά 159.944 αφίξεις, εκ των οποίων το 80,6% (128.890 άτομα) είναι ημεδαποί τουρίστες και ενώ το υπόλοιπο 19,4% (31.054 άτομα) είναι αλλοδαποί. Αυτό δείχνει ότι ο Δήμος Καλαμάτας αποτελεί έναν ιδιαίτερα δημοφιλή προορισμό κυρίως για τους Έλληνες τουρίστες, οι οποίοι αποτελούν περίπου το 80% των συνολικών αφίξεων.

Όσον αφορά τις διανυκτερεύσεις, ο Δήμος καταγράφει συνολικά 404.909 διανυκτερεύσεις, με πληρότητα 48,5%. Από αυτές, το 69,9% (283.081 διανυκτερεύσεις) προέρχονται από ημεδαπούς τουρίστες και το υπόλοιπο 30,1% (121.828 διανυκτερεύσεις) από αλλοδαπούς. Αυτό υποδεικνύει ότι οι επισκέπτες της Καλαμάτας τείνουν να παραμένουν για αρκετές ημέρες στην περιοχή, με μέσο όρο περίπου 2,20 διανυκτερεύσεις/άφιξη για τους ημεδαπούς και 3,93 διανυκτερεύσεις/άφιξη για τους αλλοδαπούς. Παρατηρείται, λοιπόν, ότι οι αλλοδαποί τουρίστες τείνουν να μένουν σχεδόν διπλάσιες μέρες σε σχέση με τους ημεδαπούς.

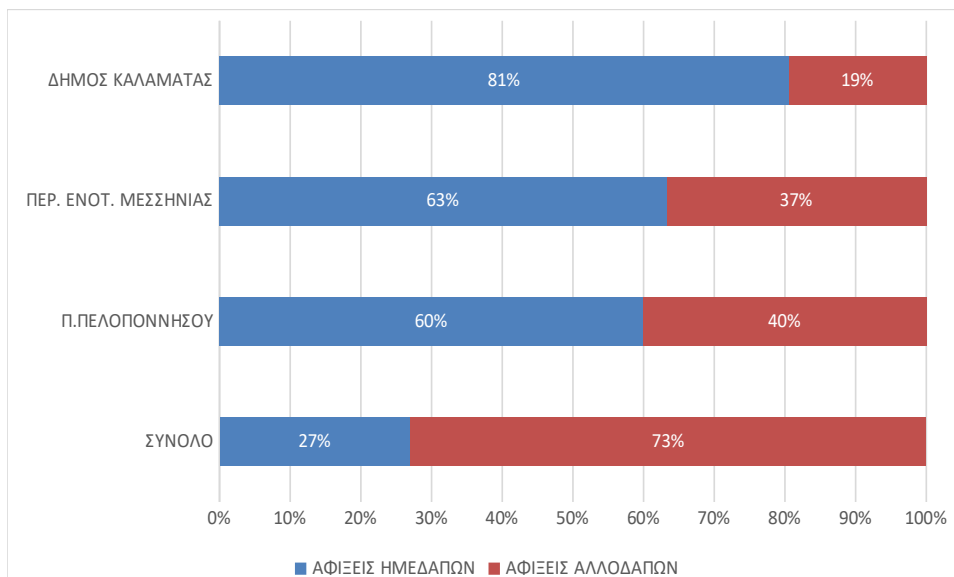
Συγκριτικά με την Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας, ο Δήμος Καλαμάτας αντιπροσωπεύει περίπου το 41% των συνολικών αφίξεων και το 30% των συνολικών διανυκτερεύσεων. Η σχετικά υψηλή πληρότητα του 48,5% υποδηλώνει τη δυναμική της περιοχής ως τουριστικού προορισμού, αν και υπάρχουν ακόμη περιθώρια ανάπτυξης, ιδιαίτερα στην προσέλκυση διεθνών επισκεπτών και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

Πίνακας 19. Αφίξεις, διανυκτερεύσεις και πληρότητα κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ και καταλυμάτων σύντομης διαμονής) στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες περιοχές στις οποίες υπάγεται (2023).

Χωρική Ενότητα	ΑΦΙΞΕΙΣ ΗΜΕΔΑΠ ΩΝ	ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠ ΩΝ	ΑΦΙΞΕΙΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥ ΣΕΙΣ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥ ΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥ ΣΕΙΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΗΡΟΤΗ ΤΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ	7.701.318	20.788.891	28.490.209	17.351.433	95.146.196	112.497.629	54,7%
Π. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	882.058	589.386	1.471.444	1.966.991	1.992.593	3.959.584	39,4%
ΠΕΡ. ΕΝΟΤ. ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	244.539	141.858	386.397	610.211	716.323	1.326.534	44,2%
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	128.890	31.054	159.944	283.081	121.828	404.909	48,5%

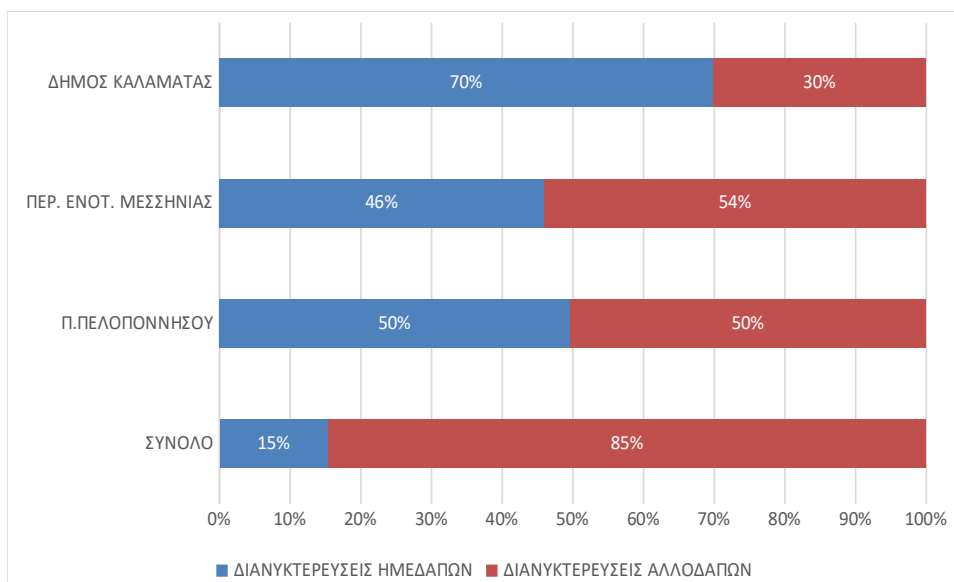
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 34. Ποσοστό (%) αφίξεων ημεδαπών και αλλοδαπών στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες περιοχές στις οποίες υπάγεται (2023).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & *ιδία επεξεργασία.*

Διάγραμμα 35. Ποσοστό (%) διανυκτερεύσεων ημεδαπών και αλλοδαπών στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες περιοχές στις οποίες υπάγεται (2023).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & *ιδία επεξεργασία.*

- Εστίαση και αναψυχή

Αναφορικά με τον κλάδο της εστίασης και της αναψυχής, στην Π.Ε. Μεσσηνίας, σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., οι οικονομικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τον συγκεκριμένο τομέα περιλαμβάνουν:

- Δραστηριότητες εστιατορίων και κινητών μονάδων εστίασης και

- Δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας

Όπως παρατηρείται στον πίνακα και το διάγραμμα με στοιχεία του 2023 που ακολουθούν, στον τομέα της εστίασης, η Π.Ε. Μεσσηνίας εκπροσωπείται από 799 νομικές μονάδες, οι οποίες αποτελούν το 30% των μονάδων της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ο κύκλος εργασιών που παράγεται από αυτές φτάνει τα 63,2 εκατ. ευρώ (31% του συνολικού κύκλου εργασιών της περιφέρειας στον κλάδο), ενώ ο αριθμός των απασχολούμενων αγγίζει τους 4.152, καταλαμβάνοντας το 30% της συνολικής απασχόλησης.

Αντίστοιχα, στον τομέα της διασκέδασης και ψυχαγωγίας, η Π.Ε. Μεσσηνία συμμετέχει με 43 νομικές μονάδες, που αντιστοιχούν στο 35% των μονάδων της περιφέρειας. Ωστόσο, ο κύκλος εργασιών ανέρχεται σε μόλις 605 χιλ. ευρώ (20% του συνολικού), ενώ ο αριθμός των απασχολούμενων φτάνει τους 127, καταλαμβάνοντας το 36% της περιφερειακής απασχόλησης στον κλάδο.

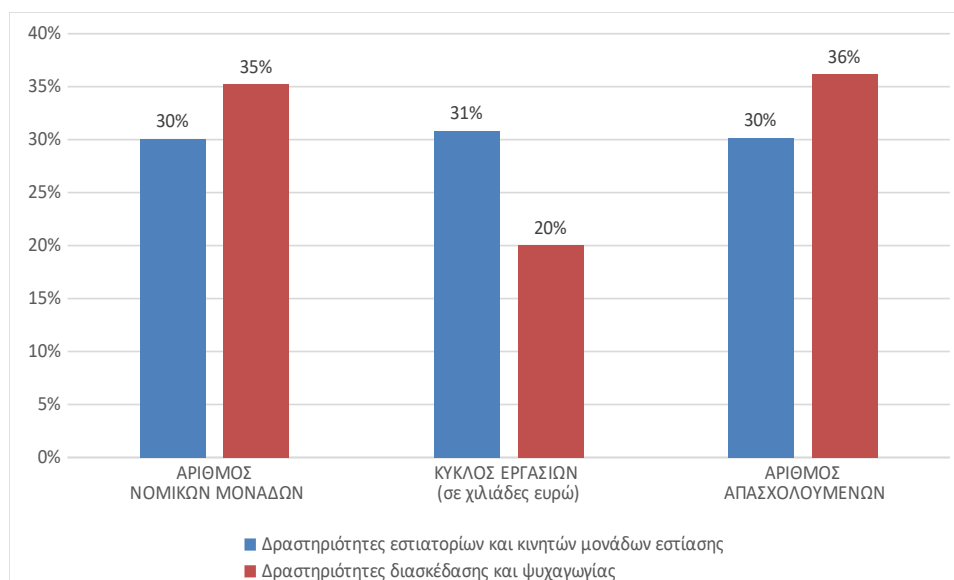
Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο τομέας της εστίασης διαδραματίζει κομβικό ρόλο στον τουρισμό της Π.Ε. Μεσσηνίας, καθώς συμβάλλει σημαντικά τόσο στην οικονομική δραστηριότητα όσο και στην απασχόληση. Παράλληλα, οι δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας, αν και αντιπροσωπεύουν υψηλό ποσοστό στις νομικές μονάδες και στην απασχόληση, παρουσιάζουν συγκριτικά χαμηλότερο κύκλο εργασιών. Αυτό πιθανώς αντανακλά περιορισμένο εύρος ή μικρότερη ένταση των οικονομικών δραστηριοτήτων στον συγκεκριμένο τομέα, γεγονός που θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί με ενίσχυση της τουριστικής προσφοράς και την ανάπτυξη εμπλουτισμένων επιλογών διασκέδασης και ψυχαγωγίας για τους επισκέπτες.

Πίνακας 20. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενοι ανά τριψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα της εστίασης και της αναψυχής (NACE Αναθ. 2) στην Π.Ε. Μεσσηνίας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ		ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ		ΑΡΙΘΜΟΣ	
		ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ		(σε χιλιάδες ευρώ)		ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή	Π.Ε. Μεσσηνίας	Περιφ. Πελοποννήσου	Π.Ε. Μεσσηνίας	Περιφ. Πελοποννήσου	Π.Ε. Μεσσηνίας	Περιφ. Πελοποννήσου
561	Δραστηριότητες εστιατορίων και κινητών μονάδων εστίασης	799	2.655	63.187	204.996	4.152	13.763
932	Δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	43	122	605	3.021	127	351

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 36. Ποσοστό των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενων στον κλάδο της εστίασης και της αναψυχής της Π.Ε. Μεσσηνίας στο σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Χωρική κατανομή καταλυμάτων

Η χωρική κατανομή των ξενοδοχειακών μονάδων δείχνει συγκέντρωση κυρίως κατά μήκος της ανατολικής παραλιακής ζώνης στην πόλη της Καλαμάτας. Μικρότερη συγκέντρωση δημιουργείται στο εμπορικό κέντρο της πόλης. Στο ανατολικό παραλιακό μέτωπο (περιοχή Αλμυρού και Βέργας), βρίσκονται μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες, ενώ στη Μικρή Μαντίνεια, που αποτελεί το όριο του ανατολικού παραλιακού μετώπου, κυριαρχούν οι διάφοροι τύποι ενοικιαζόμενων διαμερισμάτων που παραπέμπουν σε μετακινήσεις οικογενειακού χαρακτήρα. Στον ορεινό όγκο του Ταΐγету, στην περιοχή της Αλαγονίας και της Αρτεμισίας, υπάρχει μικρός αριθμός καταλυμάτων, σε σχέση με το παραλιακό μέτωπο. Συγκεντρωτικά, ο Δήμος Καλαμάτας έχει να επιδείξει 59 τουριστικές μονάδες, με σύνολο δωματίων 1301 και αριθμό κλινών 2.592, όπως αναλυτικά περιγράφονται στον παρακάτω Πίνακα.

Πίνακας 21. Χωρική κατανομή καταλυμάτων σε Δ.Κ. του Δήμου Καλαμάτας.

Δήμος Καλαμάτας	Αλαγονία	Αλμυρός	Βέργα	Καλαμάτα	Μαντίνεια	Αρτεμισία	Σύνολο
Μονάδες	2	2	12	24	15	4	59
Δωμάτια	20	69	96	950	152	14	1.301
Κλίνες	39	142	210	1.808	353	40	2.592

Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα του ΕΟΤ (<https://gnto.gov.gr/>) & ίδια επεξεργασία

B.2 Οικονομικά Χαρακτηριστικά και Οικονομικές Δραστηριότητες του Δήμου Σπάρτης

Η συγκεκριμένη υποενότητα παρουσιάζει τα οικονομικά χαρακτηριστικά και τις οικονομικές δραστηριότητες του Δήμου Σπάρτης. Αποτελεί συνοπτική περιγραφή της οικονομικής διάρθρωσης και

των οικονομικών δραστηριοτήτων του. Παράλληλα πραγματοποιεί σύγκριση με τα αντίστοιχα στοιχεία σε ευρύτερες χωρικές ενότητες (π.χ. Σύνολο χώρας, Περιφέρεια Πελοποννήσου, Π.Ε. Λακωνίας). Ακόμη, αναφέρει τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στις οικονομικές δραστηριότητές της, τις οικονομικές προκλήσεις και τις χωρικές ιδιαιτερότητες και περιορισμούς της περιοχής αναφοράς.

Παρακάτω αναλύονται οι παραγωγικοί τομείς του Δήμου Σπάρτης.

Πρωτογενής Τομέας

Στο Δήμο Σπάρτης και γενικότερα σε όλη τη Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας υφίσταται μια συγκεντρωτική τάση στην παραγωγή συγκεκριμένων αγροτικών προϊόντων (ελιές, λάδι, πορτοκάλια), τα οποία έχουν αυξημένη ζήτηση και οργανωμένο κύκλωμα διανομής. Η γεωργία άλλωστε κυριαρχεί και ως χρήση γης γεγονός που επηρεάζει τη φυσιογνωμία ολόκληρης της εξεταζόμενης περιοχής. Θα πρέπει να τονιστεί όμως ότι το ελαιόλαδο αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά προϊόντα της περιοχής (αν όχι το πιο σημαντικό) καθώς είναι προϊόν ανώτερη ποιότητας και Π.Ο.Π. Λόγω των ιδιαίτερων εδαφολογικών και κλιματολογικών συνθηκών της περιοχής - εδάφη ασβεστολιθικά, επικλινή, οριακής γονιμότητας - επικρατεί κυρίως η δενδροκαλλιέργεια και εκτός από την καλλιέργεια ελιάς (λαδολιάς, καλαμών), καλλιεργούνται καρυδιές και καστανιές. Συμπληρωματικά λειτουργούν οι καλλιέργειες πατάτας, σιτηρών, αμπελιού, συκιές κ.ά. Αξιόλογη είναι επίσης και η παραγωγή βιομηχανικής ξυλείας καθώς και η παραγωγή καυσόξυλων. Αντιθέτως η κτηνοτροφία δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη, με την αιγοπροβατοτροφία να επικρατεί στην περιοχή ενώ η μελισσοκομία, παρόλο που ευνοείται η ανάπτυξή της λόγω της πλούσιας χλωρίδας της περιοχής, έχει πολύ μικρή παρουσία καθώς και η χοιροτροφία, ενώ η ορνιθοτροφία είναι οικιακού τύπου.

Παρόλα αυτά η γεωργία αλλά και οι υπόλοιποι κλάδοι της πρωτογενούς παραγωγής (π.χ. κτηνοτροφία) προκειμένου να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους πρέπει να αντιμετωπίσουν τα διάφορα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τόσο παραγωγικά όσο και υποδομών. Πιο συγκεκριμένα, εξαιτίας των αστάθμητων καιρικών φαινομένων παρατηρούνται αυξομειώσεις στην παραγωγή. Περαιτέρω, ο πολυτεμαχισμός της αγροτικής γης καθώς και το μικρό μέγεθος της μέσης αγροτικής εκμετάλλευσης σε συνδυασμό με τη χαμηλού επιπέδου αγροτική υποδομή έχουν σαν συνέπεια την αύξηση του κόστους παραγωγής, γεγονός που επιτείνεται και από τα προβλήματα διακίνησης που υφίστανται ταυτόχρονα. Από την άλλη πλευρά οι αγρότες επενδύουν σε νέες τεχνολογίες αλλά αυτές αφορούν κυρίως σε προμήθεια εξοπλισμού και ανορύξεις γεωτρήσεων και όχι σε νέα συστήματα και μεθόδους παραγωγής που θα επιφέρουν την ανάλογη αύξηση της παραγωγής και αντίθετα επιμένουν σε παραδοσιακές τεχνικές και μεθόδους που στην πλειοψηφία τους είναι χαμηλής απόδοσης. Επιπλέον, η εξάρτηση των παραγωγών από την βασική τιμή του βασικού αγροτικού προϊόντος της περιοχής (ελιές, ελαιόλαδο) σε συνδυασμό με τις μεγάλες ανατιμήσεις στα γεωργικά εφόδια (σπόροι, λιπάσματα κ.λπ..) δημιουργούν περαιτέρω προβλήματα. Ταυτόχρονα όμως δεν υπάρχει και επαρκής στήριξη και πληροφόρηση με αποτέλεσμα οι αγρότες να μην ενημερώνονται ούτε για τις νέες τεχνολογίες αλλά ούτε και για τα προγράμματα χρηματοδοτικών ενισχύσεων που μπορούν να επωφεληθούν (νέοι γεωργοί κ.ά.). Όσον αφορά στα προβλήματα υποδομών που αντιμετωπίζουν, αυτά συνδέονται με ανεπαρκές δίκτυο άρδευσης γεγονός το οποίο έχει ως συνέπεια τη δημιουργία προβλημάτων τόσο στην παραγωγή των προϊόντων όσο και στους υδάτινους πόρους της περιοχής, και καθιστά επιτακτική την ανάγκη

ενημέρωσης των αγροτών τόσο για την ορθολογική χρήση του νερού όσο και για τις προωθούμενες καλλιέργειες. Παράλληλα, πολύ μικρό μέρος του συνόλου των καλλιεργειών αρδεύεται ενώ το μεγαλύτερο είτε καλύπτεται με γεωτρήσεις είτε έχει ξερικές καλλιέργειες. Στον κτηνοτροφικό τομέα, οι κτηνοτροφικές υποδομές κρίνονται ως ανεπαρκείς καθώς το δίκτυο αγροτικής οδοποιίας είναι ανεπαρκές, οι υποδομές δευτερογενούς επεξεργασίας, όπως σφαγεία, τυροκομεία κ.λπ.. είναι ανεπαρκή ενώ δεν υπάρχουν βοσκότοποι και επαρκείς ποτίστρες. Επίσης τόσο στις γεωργικές όσο και στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις ο πληθυσμός που ασχολείται είναι σε μεγάλο ποσοστό γερασμένος, γεγονός που επιδεινώνει την κατάσταση και προδιαγράφει δυσμενές το μέλλον. Από την άλλη πλευρά όμως, ο συγκεκριμένος τομέας παραγωγής παρουσιάζει και ιδιαίτερες δυνατότητες ανάπτυξης, τις οποίες εάν εκμεταλλευθεί σωστά θα μπορέσει να ξεπεράσει τα προβλήματα που περιγράφηκαν παραπάνω.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τα στοιχεία του Μητρώου Βιοκαλλιεργητών του Οργανισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης Βιολογικών Προϊόντων «ΔΗΩ» στη Λακωνία υπάρχουν 266 βιοκαλλιεργητές. Οι εγγραφές ξεκίνησαν από το 1993 και το ενδιαφέρον ένταξης στις βιοκαλλιέργειες παρουσιάζει κατά έτος πολλές διακυμάνσεις. Η τάση συμμετοχής παρουσιάζεται αυξητική κατά τα τελευταία έτη, ενώ συνολικά άνω του 50% των βιοκαλλιεργητών έχει εισέλθει στον κλάδο μετά το 2004 και η διαπίστωση αυτή, συμβαδίζει με τη γενικότερη τάση πανελλαδικά, εφόσον τα βιολογικά προϊόντα έχουν αυξημένη ζήτηση και μεγάλο τμήμα του καταναλωτικού κοινού δείχνει ενδιαφέρον για αυτά (παρότι είναι διστακτικό ακόμη κυρίως λόγω της υψηλής τιμής τους).

Η διεθνής τάση για υγιεινή διατροφή αποτυπώνεται και στα ελληνικά δεδομένα και ως εκ τούτου ιδιαίτερως ευνοϊκές προδιαγράφονται οι προοπτικές για αυξημένη κατανάλωση βιολογικών προϊόντων. Μια άλλη μεγάλη κατηγορία προϊόντων περιλαμβάνει τα πιστοποιημένα αγροτικά προϊόντα, τα αφενός έχουν τη δυνατότητα να προωθούν ευκολότερα προϊόντα που παρουσιάζουν εξειδικευμένα χαρακτηριστικά, πετυχαίνοντας με αυτό τον τρόπο καλύτερες τιμές στην αγορά και ταυτόχρονα βελτιώνοντας το εισόδημά τους και αφ' ετέρου οι καταναλωτές μπορούν να αγοράζουν προϊόντα ποιοτικά, με εγγυήσεις για τη παραγωγή, επεξεργασία και τη γεωγραφική καταγωγή τους. Οι βασικές κατηγορίες Πιστοποιημένων Αγροτικών Προϊόντων είναι τα εξής:

- Προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης: Μεταξύ αυτών είναι το ελαιόλαδο Κροκεών Λακωνίας, η σφέλα κ.ά.
- Προϊόντα Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ): Στα προϊόντα «γεωγραφικής ένδειξης» εντάσσεται μεταξύ άλλων και το ελαιόλαδο Λακωνίας.
- Παραδοσιακό Ιδιότυπο Προϊόν

Δευτερογενής Τομέας

Στο δευτερογενή τομέα οι κλάδοι που αναπτύσσουν τη μεγαλύτερη δραστηριότητα είναι το η βιοτεχνία και η μεταποίηση. Στον κλάδο της βιοτεχνίας - βιομηχανίας συναντάμε ελαιοτριβεία, αλλαντοποιεία, μονάδες παραγωγής χυμών, μονάδες έτοιμου σκυροδέματος, σιδηρουργεία καθώς και βιοτεχνίες οικιακών ειδών. Η μεταποίηση σχετίζεται, κυρίως, με τα παραδοσιακά αγροτικά προϊόντα και τους

φυσικούς πόρους. Δυναμική παρουσιάζεται στην επεξεργασία της ελιάς, με έμφαση στην τυποποίηση βρώσιμης ελιάς, η εκμετάλλευση του πυρηνόξυλου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και συμπληρωματικές επενδύσεις σχετικά με την παραγωγή λαδιού.

Σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο συγκεκριμένος τομέας παραγωγής, αυτά επικεντρώνονται κυρίως στη μεταποίηση όπου εντοπίζεται αδυναμία αξιοποίησης και εμπορευματοποίησης των τοπικών γεωργικών προϊόντων. Παράλληλα η έλλειψη κεφαλαίων για επενδύσεις και η ταυτόχρονη ανάγκη εκσυγχρονισμού των μονάδων, απασχόλησης εξειδικευμένου προσωπικού αλλά και η έλλειψη πληροφόρησης τόσο σε ειδικά όσο και σε γενικά θέματα του κλάδου δημιουργούν σημαντικά προβλήματα. Ο κατασκευαστικός κλάδος πριν την οικονομική κρίση σημείωνε άνοδο καθώς υπήρχε ιδιαίτερη οικοδομική δραστηριότητα στην περιοχή, με αρκετές οικοδομικές άδειες το χρόνο, κυρίως στη Δ.Ε. Σπαρτιατών και λιγότερο στα υπόλοιπες Δημοτικές/Τοπικές Κοινότητες. Ανασταλτικό παράγοντα στον κατασκευαστικό τομέα αποτελεί η συχνή εύρεση αρχαιοτήτων κατά τη διάρκεια εκσκαφών και η διακοπή των εργασιών από την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Επιπρόσθετα, εξαιτίας της έλλειψης βιομηχανικής ανάπτυξης στην περιοχή αλλά και της παρατεταμένης ύφεσης στο συγκεκριμένο τομέα λόγω τόσο της σταδιακής αποβιομηχάνισης της χώρας κατά τα τελευταία χρόνια αλλά και της έντονης ύφεσης της παρούσας περιόδου, οι επενδυτικές προοπτικές είναι ιδιαίτερα περιορισμένες και αφορούν κυρίως στη μεταποίηση των παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων αλλά και στην αξιοποίηση των φυσικών πόρων. Οι κλάδοι που εμφανίζουν αναπτυξιακές δυνατότητες αφορούν στην επεξεργασία της ελιάς με έμφαση στην τυποποίηση βρώσιμης ελιάς, την εκμετάλλευση του πυρηνόξυλου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και συμπληρωματικές επενδύσεις σχετικά με την παραγωγή λαδιού, κυρίως σε ότι αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος (βιολογικοί καθαρισμοί) και τη διασφάλιση ποιότητας του παραγόμενου προϊόντος. Επίσης, υπάρχουν ιδιαίτερες δυνατότητες για παραγωγή ενέργειας από την εγκατάσταση αιολικών πάρκων στον Πάρνωνα και τον Ταΰγετο.

Τριτογενής Τομέας

Στον τριτογενή τομέα παραγωγής, που κυριαρχεί στο Δήμο Σπάρτης, οι κλάδοι που παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη δραστηριότητα είναι η παροχή υπηρεσιών, ο τουρισμός και το εμπόριο. Θα πρέπει να σημειωθεί επίσης ότι σε τοπικό επίπεδο στις Δημοτικές και Τοπικές Κοινότητες τα προϊόντα που εκπορεύονται κυρίως αφορούν στα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα (γεωργικά προϊόντα) ενώ παράλληλα υπάρχουν και όλων των ειδών τα καταστήματα χονδρικής και λιανικής πώλησης, που καλύπτουν όλο το φάσμα των προϊόντων, αντιπροσωπείες και λοιπές εμπορικές επιχειρήσεις. Ειδικότερα οι υπηρεσίες αφορούν στο μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενου εργατικού δυναμικού της περιοχής σε σχέση με τους άλλους τομείς. Στον τομέα του τουρισμού παρατηρείται το φαινόμενο του διερχόμενου τουρισμού, λόγω της γεινιάσης του Δήμου με σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς, όπως η Μονεμβασιά, το Γύθειο, καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς με έξαρση τους θερινούς μήνες. Μικρό ποσοστό του διερχόμενου τουρισμού διανυκτερεύει, με αποτέλεσμα μέτρια πληρότητα στα ξενοδοχεία σε σχέση με τους επισκέπτες της πόλης. Αντίθετα η Δ.Ε. Μυστρά αποτελεί ένα σημαντικό τουριστικό προορισμό καθώς αποτελεί και Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO με αποτέλεσμα να αποτελεί πόλο έλξης για τους τουρίστες.

Στη Δ.Ε. Σπαρτιατών, με το δεδομένο ότι η Σπάρτη είναι πρωτεύουσα της Περιφερειακής Ενότητας, έχουν την έδρα τους όλες οι αποκεντρωμένες Κρατικές Υπηρεσίες, οι Οργανισμοί, τα Νομικά Πρόσωπα Δημόσιου και Ιδιωτικού τομέα (Υπηρεσίες Υγείας, Πρόνοιας, Πολιτισμού, Αθλητισμού, Δημόσιας Τάξης, Δικαιοσύνης, Δημοσίων Έργων, Γεωργίας κ.λπ.). Επίσης παρέχεται πλήθος Τραπεζικών Υπηρεσιών από όλα, σχεδόν, τα Δημόσια και Ιδιωτικά Τραπεζικά Ιδρύματα, Ασφαλιστικές Υπηρεσίες και όλων των ειδών οι ιδιωτικές υπηρεσίες από δικηγόρους, λογιστές, ιατρούς, συμβολαιογράφοι, τεχνίτες και άλλους ελεύθερους επαγγελματίες. Ιδιαίτερη αναφορά είναι σκόπιμο να γίνει, στις Μ.Μ.Ε που λειτουργούν στην ευρύτερη περιοχή της Δ.Ε. Σπαρτιατών, όπου οι δραστηριότητες τους ανάγονται είτε στο δευτερογενή είτε στον τριτογενή τομέα της οικονομίας και οι οποίες παίζουν σημαντικότατο ρόλο στην οικονομία της περιοχής, στην ανάπτυξη θέσεων εργασίας καθώς και στη γενικότερη ανάπτυξη του Δήμου Σπάρτης και στην προβολή του μέσα από τα παραγόμενα προϊόντα και Υπηρεσίες.

Όπως αναφέρθηκε στην αντίστοιχη υποενότητα του Δήμου Καλαμάτας, εξετάζοντας τον κλάδο των επιχειρήσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, παρατηρείται ότι το 2021 η Π.Ε. Λακωνίας κατέχει το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό νομικών μονάδων (21%) σε σχέση με τις υπόλοιπες Περιφερειακές Ενότητες, το τέταρτο μεγαλύτερο ποσοστό κύκλου εργασιών (14%) ακολουθώντας και τον τέταρτο μεγαλύτερο αριθμό απασχολούμενων (18%).

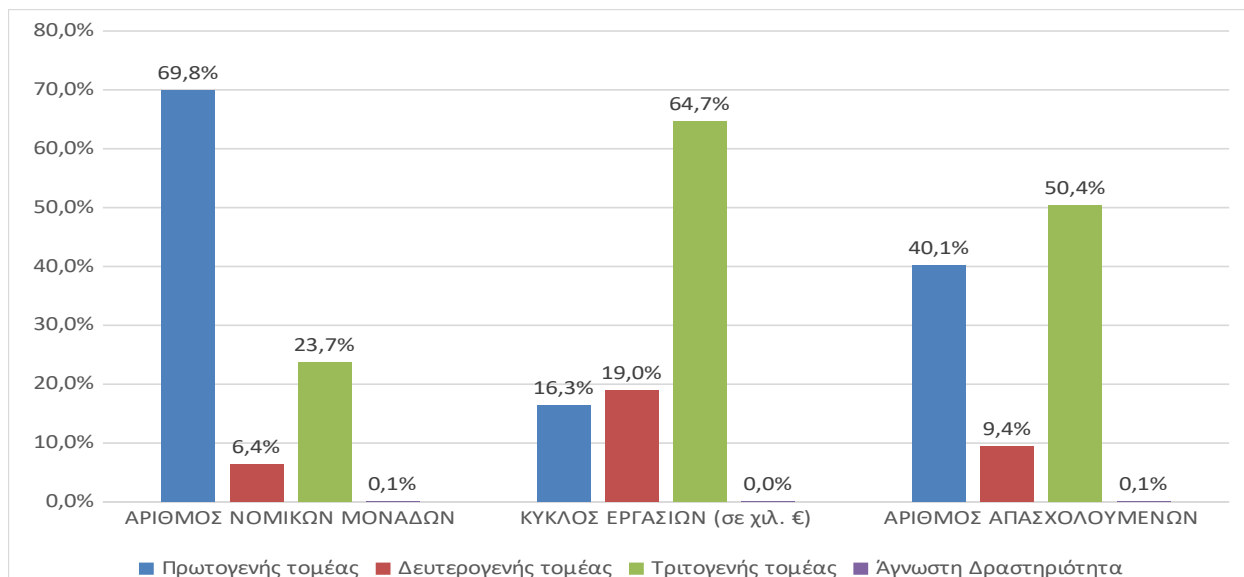
Αναφορικά με τις νομικές μονάδες της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας ανά παραγωγικό τομέα, σύμφωνα με την ΕΛ.ΣΤΑΤ., το 2021 το 69,8% των νομικών μονάδων δραστηριοποιούνταν στον πρωτογενή τομέα, το 64,7% του κύκλου εργασιών προερχόταν από νομικές μονάδες του τριτογενή τομέα ενώ το 50,4% των απασχολούμενων εργάζονταν στον τριτογενή τομέα.

Πίνακας 22. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και αριθμός των απασχολούμενων ανά παραγωγικό τομέα στην Π.Ε Λακωνίας (2021).

Παραγωγικός τομέας	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ	ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλ. €)	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ
Πρωτογενής τομέας	16.071	190.204	13.429
Δευτερογενής τομέας	1.472	221.363	3.138
Τριτογενής τομέας	5.447	753.845	16.888
Άγνωστη Δραστηριότητα	24	21	33

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία.

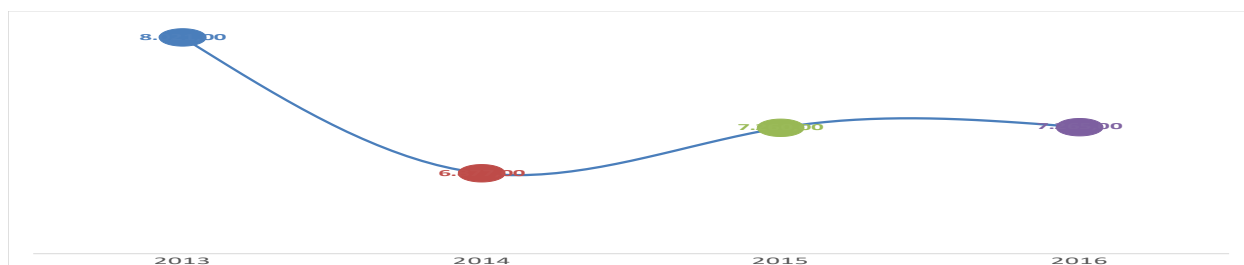
Διάγραμμα 37. Ποσοστό (%) των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και των απασχολούμενων ανά παραγωγικό τομέα στην Π.Ε. Λακωνίας (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ιδία επεξεργασία.

Τέλος, στο επόμενο Διάγραμμα παρουσιάζεται η εξέλιξη του μέσου δηλωθέντος εισοδήματος στο Δήμο Σπάρτης από το 2013 έως το 2016.

Διάγραμμα 38. Μέσο δηλωθέν εισόδημα (€) για το Δήμο Σπάρτης (2013-2016).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2023 & ιδία επεξεργασία

Όπως είναι διακριτό, το 2014 παρουσίασε αισθητή μείωση η οποία έφτασε στο 15% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, απόρροια της μεγάλης οικονομικής κρίσης που έπληξε την περιοχή, αλλά και το σύνολο της Χώρας. Τα επόμενα δύο έτη παρατηρείται μία σταθερότητα σχετικά με το εισόδημα.

Τουρισμός

Η τουριστική δραστηριότητα στην περιοχή παρουσιάζει μία μακροχρόνια μικρή ανοδική τάση με ελάχιστες περιόδους στασιμότητας, για διαφορετικούς λόγους κάθε φορά. Τμήματα της περιοχής του Δήμου λόγω της ποικιλίας των τουριστικών πόρων που διαθέτουν (φυσικό περιβάλλον, αρχαιολογικοί, ιστορικοί, αρχιτεκτονικοί, πολιτιστικοί κ.λπ.), αλλά και της γειννιάσής τους με άλλους σημαντικούς τουριστικούς προορισμούς, αποτελούν δημοφιλή τουριστική επιλογή με καλή σχετικά υποδομή (ξενοδοχειακές κλίνες). Από αυτούς όμως, ένα σημαντικό μέρος αποτελεί «διερχόμενο τουρισμό» με

μικρό διάστημα παραμονής από λίγες ώρες ημερήσιας επίσκεψης έως λίγες διανυκτερεύσεις. Στόχος των απασχολούμενων στον τουρισμό, πρέπει να είναι το ποσοστό των «διερχόμενων τουριστών» να μειώνεται με παράλληλη αύξηση των διανυκτερεύσεων. Δεν υπάρχουν επαρκείς ξενοδοχειακές μονάδες ενώ το επίπεδο παροχής υπηρεσιών δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό εξαιτίας της έλλειψης εκπαίδευσης και εξειδίκευσης των απασχολούμενων στις τουριστικές επιχειρήσεις. Συνεπώς υπάρχει πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη του τουριστικού τομέα και κυρίως ξενοδοχείων υψηλών προδιαγραφών.

Υπάρχει επίσης δυνατότητα σημαντικής ανάπτυξης δραστηριοτήτων οικοτουρισμού, αγροτουρισμού και γενικότερα του εναλλακτικού και ειδικού τουρισμού στους ορεινούς όγκους Πάρνωνα και Ταΰγετου. Μερικές από τις υφιστάμενες τουριστικές μονάδες στην ευρύτερη περιοχή είναι πέντε ξενώνες εντός των ορίων της Δ.Ε. Φάριδος. Ο πρώτος είναι εγκατεστημένος στην περιοχή της Τόριζας (10χλμ από το Ξηροκάμπι) και περιλαμβάνει εστιατόριο, ταβέρνα και καφετέρια. Ο δεύτερος βρίσκεται στον οικισμό Γοράνων, με την επωνυμία «Φάρις» και είναι χτισμένος μέσα σε έκταση 200 στρεμμάτων, κατάφυτη από καρυδιές και καστανιές. Στην περιοχή υπάρχει και η βυζαντινή μονή της Γόλας (του 15ου αιώνα). Ένας τρίτος ξενώνας λειτουργεί, στον οικισμό Βασιλικής στην περιοχή Ραχίδι (32χλμ. από τη Σπάρτη) και τέλος ένας ακόμη ξενώνας υπάρχει στον οικισμό της Άρνης (απόσταση 34χλμ από τη Σπάρτη). Ξενώνες υπάρχουν επίσης, στον ορεινό όγκο του Πάρνωνα, στη Βαμβακού στη Σελλασία, στο Πολύδροσο. Δύο επίσης ξενώνες υπάρχουν στους πρόποδες του Ταΰγετου και συγκεκριμένα στην τοποθεσία Αναβρυτή ενώ στη Δ.Ε. Μυστρά υπάρχει το Κληροδότημα «Σαλβαρά» το οποίο είναι ένα παραδοσιακό αρχοντικό, στο Γεωργίτσι (ο παλαιότερος της περιοχής), που είναι κοινοτικός και στο Καστόρι.

Τουριστικές Υποδομές

Σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων έχει αναπτυχθεί και δραστηριοποιείται στον τουριστικό τομέα, ως αποτέλεσμα της ελκυστικότητας της περιοχής. Παράλληλα, υπάρχουν οι προϋποθέσεις για περαιτέρω ανάπτυξη νέων τουριστικών υποδομών, τόσο λόγω της αύξησης της ζήτησης που παρουσιάζεται από τους εν δυνάμει επισκέπτες της περιοχής, όσο και από την επιδιωκόμενη επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, κάτι που αποτελεί επιτελικό στόχο του Δήμου Σπάρτης.

- Τουριστικά γραφεία⁶

Όπως αναφέρθηκε και στην αντίστοιχη υποενότητα του Δήμου Καλαμάτας, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου δραστηριοποιείται το 3,0% των τουριστικών γραφείων της χώρας και στην Π.Ε. Λακωνίας εντοπίζεται το 8,7% αυτών.

- Επιχειρήσεις ενοικιάσεις μεταφορικών μέσων⁷

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου δραστηριοποιείται το 3,6% των επιχειρήσεων ενοικίασης τροχοφόρων (car and bikes) της χώρας και στην Π.Ε. Λακωνίας εντοπίζεται το 7,4% αυτών.

⁶ Deloitte & REMACO, 2021. «Ελληνικός Τουρισμός 2030| Σχέδια Δράσης: Περιφέρεια Πελοποννήσου». Ανακτήθηκε από: <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/perifereies/peloponnisos-analusi.pdf> & ΕΛ.ΣΤΑΤ.

⁷ Deloitte & REMACO, 2021. «Ελληνικός Τουρισμός 2030| Σχέδια Δράσης: Περιφέρεια Πελοποννήσου». Ανακτήθηκε από: <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/perifereies/peloponnisos-analusi.pdf> & ΕΛ.ΣΤΑΤ.

- Καταλύματα

Ο τουριστικός κλάδος στο Δήμο Σπάρτης παρουσιάζει μια ενδιαφέρουσα διάρθρωση όσον αφορά τις επιχειρήσεις καταλυμάτων και τη συνεισφορά τους στην τοπική οικονομία. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2021, υπάρχουν τέσσερις βασικές κατηγορίες καταλυμάτων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή.

Η πρώτη κατηγορία, που περιλαμβάνει ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα, αντιπροσωπεύει το 23% των νομικών μονάδων του κλάδου, με 112 επιχειρήσεις. Αυτή η κατηγορία παράγει κύκλο εργασιών 15.863 χιλιάδες ευρώ (23% του συνόλου) και απασχολεί 564 εργαζόμενους (21% του συνόλου), αναδεικνύοντας τη σημαντική συμβολή του παραδοσιακού ξενοδοχειακού τομέα στην τοπική οικονομία.

Τα καταλύματα διακοπών και άλλα καταλύματα σύντομης διαμονής αποτελούν τη δεύτερη μεγαλύτερη κατηγορία, με 187 επιχειρήσεις (18% του συνόλου). Παρά τον μεγαλύτερο αριθμό μονάδων, ο κύκλος εργασιών τους ανέρχεται σε 5.483 χιλιάδες ευρώ (20%) και απασχολούν 395 άτομα (19%), υποδεικνύοντας μικρότερη κλίμακα λειτουργίας σε σύγκριση με τα παραδοσιακά ξενοδοχεία.

Οι χώροι κατασκήνωσης και εγκαταστάσεις για οχήματα αναψυχής αντιπροσωπεύουν ένα μικρότερο τμήμα της αγοράς με 9 μονάδες (17%), κύκλο εργασιών 1.559 χιλιάδες ευρώ (23%) και 101 εργαζόμενους (21%). Παρά τον μικρό αριθμό μονάδων, η κατηγορία αυτή παρουσιάζει αξιοσημείωτη αποδοτικότητα ανά μονάδα.

Αξιοσημείωτο είναι ότι η κατηγορία "Άλλα καταλύματα" παρουσιάζει τα υψηλότερα ποσοστά σε όλους τους δείκτες (47% των νομικών μονάδων, 61% του κύκλου εργασιών και 46% των απασχολούμενων), υποδηλώνοντας την ύπαρξη ενός σημαντικού εναλλακτικού τουριστικού τομέα στην περιοχή.

Η συνολική εικόνα δείχνει έναν δυναμικό τουριστικό κλάδο με διαφοροποιημένη προσφορά καταλυμάτων, που συνεισφέρει σημαντικά στην τοπική απασχόληση και οικονομική δραστηριότητα. Η ισχυρή παρουσία εναλλακτικών μορφών καταλύματος υποδεικνύει την προσαρμοστικότητα του τουριστικού προϊόντος του Δήμου Σπάρτης στις σύγχρονες τάσεις της αγοράς.

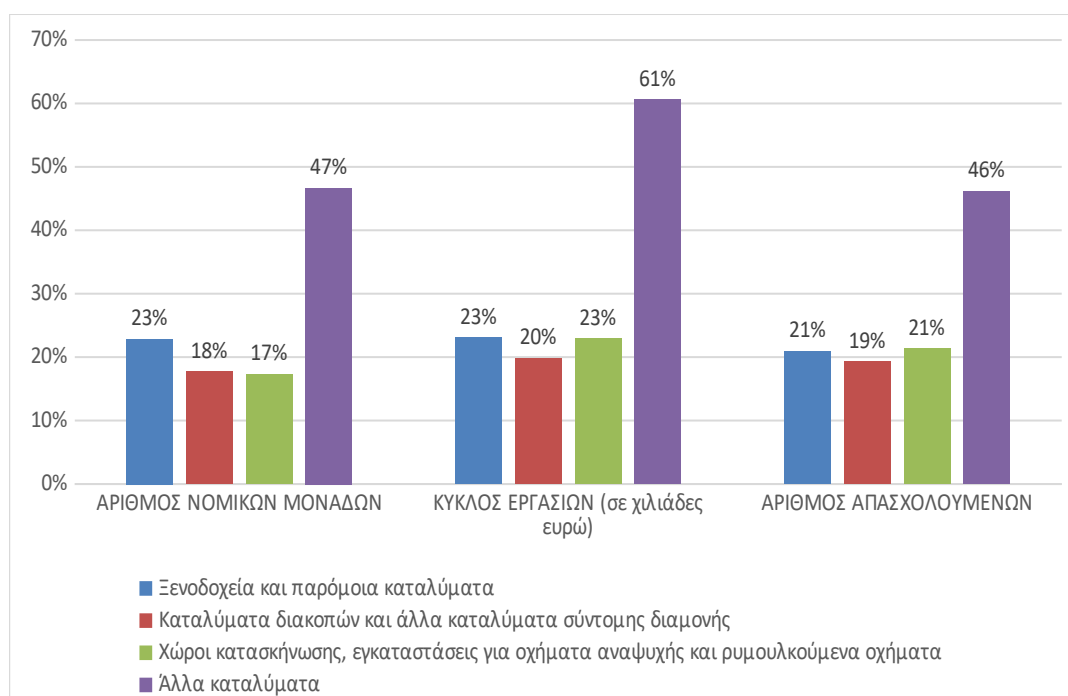
Πίνακας 23. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενοι ανά τριψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα των καταλυμάτων (NACE Αναθ. 2) στην Π.Ε. Λακωνίας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ		ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)		ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή	Π.Ε. Λακωνίας	Περιφ. Πελοποννήσου	Π.Ε. Λακωνίας	Περιφ. Πελοποννήσου	Π.Ε. Λακωνίας	Περιφ. Πελοποννήσου
551	Ξενοδοχεία και	112	490	15.853	68.515	564	2.691

	παρόμοια καταλύματα						
552	Καταλύματα διακοπών και άλλα καταλύματα σύντομης διαμονής	187	1.057	5.493	27.657	393	2.040
553	Χώροι κατασκήνωσης, εγκαταστάσεις για οχήματα αναψυχής και ρυμουλκούμενα οχήματα	9	52	1.559	6.792	101	474
559	Άλλα καταλύματα	7	15	165	272	12	26

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 39. Ποσοστό των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενων στον κλάδο των καταλυμάτων της Π.Ε. Λακωνίας στο σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

- **Αφίξεις, διανυκτερεύσεις και πληρότητα κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ και καταλυμάτων σύντομης διαμονής)**

Σύμφωνα με τα στατιστικά δεδομένα της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2023, ο Δήμος Σπάρτης παρουσιάζει ενδιαφέροντα στοιχεία όσον αφορά την τουριστική κίνηση στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου.

Συγκεκριμένα, καταγράφηκαν συνολικά 46.483 αφίξεις, με τους ημεδαπούς τουρίστες να αποτελούν το 63% (29.259 αφίξεις) και τους αλλοδαπούς το 37% (17.224 αφίξεις). Η αναλογία αυτή δείχνει μια σημαντική εξάρτηση από την εγχώρια τουριστική αγορά, αν και το ποσοστό των διεθνών επισκεπτών είναι αξιοσημείωτο.

Όσον αφορά τις διανυκτερεύσεις, καταγράφηκαν συνολικά 85.478 διανυκτερεύσεις, με 56.372 να προέρχονται από ημεδαπούς (66%) και 29.106 από αλλοδαπούς τουρίστες (34%). Αυτή η κατανομή ακολουθεί παρόμοιο μοτίβο με τις αφίξεις, υποδεικνύοντας παρόμοια διάρκεια παραμονής μεταξύ εγχώριων και διεθνών επισκεπτών.

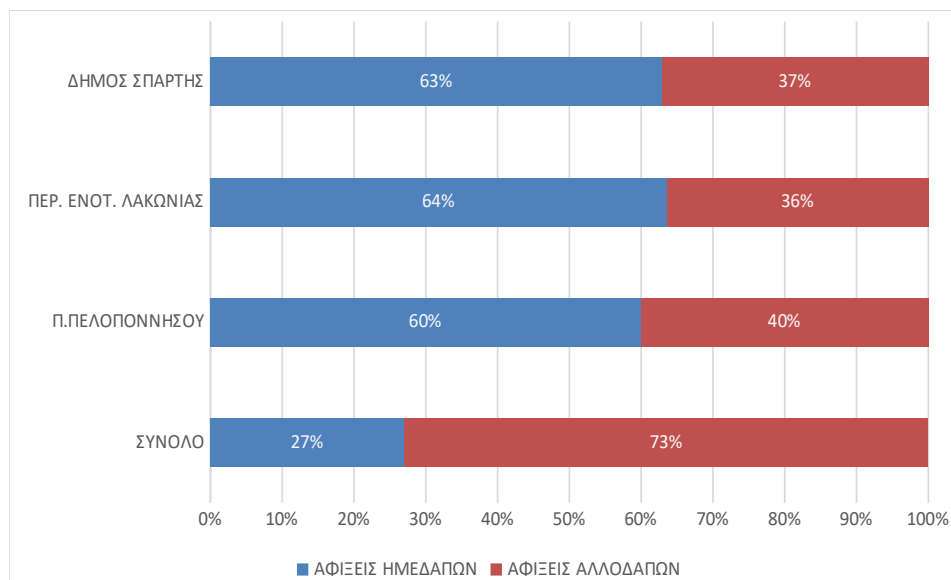
Η πληρότητα των κλινών στα καταλύματα του Δήμου Σπάρτης ανέρχεται στο 26,6%, ποσοστό που είναι χαμηλότερο τόσο από το σύνολο της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας (30,7%) όσο και από το μέσο όρο της Περιφέρειας Πελοποννήσου (39,4%). Το στοιχείο αυτό υποδηλώνει ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης στην αξιοποίηση της διαθέσιμης δυναμικότητας των καταλυμάτων, πιθανώς μέσω της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου και της ενίσχυσης της προσέλκυσης επισκεπτών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Πίνακας 24. Αφίξεις, διανυκτερεύσεις και πληρότητα κλινών στα καταλύματα ξενοδοχειακού τύπου (πλην κάμπινγκ και καταλυμάτων σύντομης διαμονής) (2023).

ΔΗΜΟΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	ΑΦΙΞΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	ΑΦΙΞΕΙΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΗΜΕΔΑΠΩΝ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ	7.701.318	20.788.891	28.490.209	17.351.433	95.146.196	112.497.629	54,7
Π.ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	882.058	589.386	1.471.444	1.966.991	1.992.593	3.959.584	39,4
ΠΕΡ. ΕΝΟΤ. ΛΑΚΩΝΙΑΣ	160.578	91.928	252.506	320.592	214.560	535.152	30,7
ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ	29.259	17.224	46.483	56.372	29.106	85.478	26,6

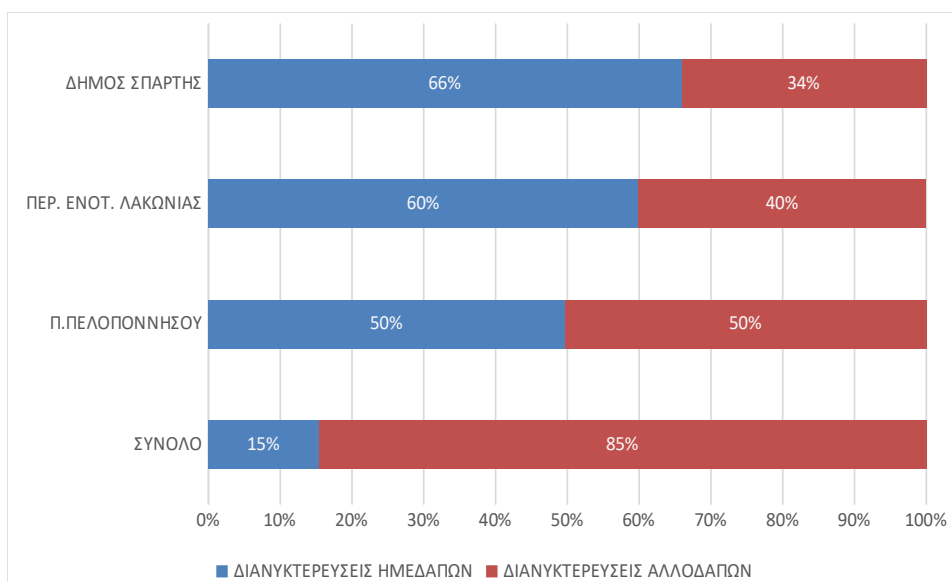
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 40. Ποσοστό (%) αφίξεων ημεδαπών και αλλοδαπών (2023).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 41. Ποσοστό (%) διανυκτερεύσεων ημεδαπών και αλλοδαπών (2023).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

- Εστίαση και αναψυχή

Με βάση τα στατιστικά δεδομένα της ΕΛ.ΣΤΑΤ., προκύπτει μια ενδιαφέρουσα εικόνα για τις επιχειρήσεις εστίασης και ψυχαγωγίας στην περιοχή.

Συγκεκριμένα, στον τομέα της εστίασης, καταγράφονται 399 νομικές μονάδες στην Π.Ε. Λακωνίας και 2.653 συνολικά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Ο κλάδος παρουσιάζει σημαντικό κύκλο εργασιών, με 24.646 χιλιάδες ευρώ στη Λακωνία και 204.996 χιλιάδες ευρώ στο σύνολο της Πελοποννήσου. Όσον αφορά την απασχόληση, ο τομέας απασχολεί 1.778 εργαζόμενους στη Λακωνία και 13.763 στην Πελοπόννησο.

Αντίστοιχα, στον τομέα της διασκέδασης και ψυχαγωγίας, λειτουργούν 13 νομικές μονάδες στη Λακωνία και 122 στην Πελοπόννησο. Ο κύκλος εργασιών ανέρχεται σε 274 χιλιάδες ευρώ για τη Λακωνία και 3.021 χιλιάδες ευρώ για την Πελοπόννησο, ενώ απασχολούνται 50 άτομα στη Λακωνία και 351 στο σύνολο της Πελοποννήσου.

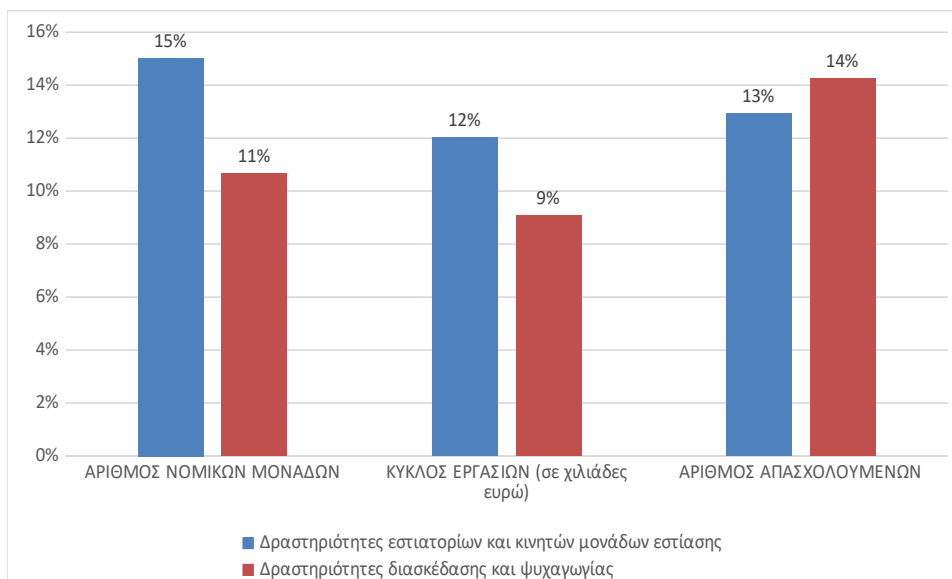
Συγκριτικά, όπως φαίνεται και στο διάγραμμα που ακολουθεί, οι δραστηριότητες εστίασης της Π.Ε. Λακωνίας αντιπροσωπεύουν το 15% των νομικών μονάδων, το 12% του κύκλου εργασιών και το 13% των απασχολούμενων της Περιφέρειας, ενώ οι δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας καταλαμβάνουν το 11%, 9% και 14% αντίστοιχα. Αυτό υποδεικνύει μια σχετικά ισορροπημένη κατανομή μεταξύ των δύο κλάδων, με ελαφρώς μεγαλύτερη συμμετοχή του τομέα της εστίασης στην τοπική οικονομία.

Πίνακας 25. Αριθμός νομικών μονάδων, κύκλος εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενοι ανά τριψήφιο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στον τομέα της εστίασης και της αναψυχής (NACE Αναθ. 2) στην Π.Ε. Λακωνίας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ		ΚΥΚΛΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ (σε χιλιάδες ευρώ)		ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	
Κωδικός NACE Αναθ.2	Περιγραφή	Π.Ε. Λακωνίας	Περιφ. Πελοποννήσου	Π.Ε. Λακωνίας	Περιφ. Πελοποννήσου	Π.Ε. Λακωνίας	Περιφ. Πελοποννήσου
561	Δραστηριότητες εστιατορίων και κινητών μονάδων εστίασης	399	2.655	24.646	204.996	1.778	13.763
932	Δραστηριότητες διασκέδασης και ψυχαγωγίας	13	122	274	3.021	50	351

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 42. Ποσοστό των νομικών μονάδων, του κύκλου εργασιών (σε χιλ. ευρώ) και απασχολούμενων στον κλάδο της εστίασης και της αναψυχής της Π.Ε. Λακωνίας στο σύνολο της Περιφέρειας Πελοποννήσου (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Γ. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ανεργία

Από στοιχεία που συλλέχθηκαν από τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, οι εγγεγραμμένοι άνεργοι στη Δ.Υ.Α μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2023 ανέρχονταν σε 1.039.752 άτομα εκ των οποίων τα 1.036.517 (το 99,7%) αναζητούσαν εργασία την οποία ήταν πρόθυμοι να αναλάβουν. Από αυτούς τους 1.039.752,

οι 45.432 ανήκουν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και εκπροσωπούν το 4,4% του εθνικού ποσοστού ενώ σε επίπεδο Περιφέρειας οι εγγεγραμμένοι άνεργοι είναι το 8,4% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Παρακάτω στον Πίνακα γίνεται καταγραφή των εγγεγραμμένων ανέργων ανά Περιφέρεια μέχρι και τον Δεκέμβριο του 2023.

Πίνακας 26. Εγγεγραμμένοι άνεργοι ανά Περιφέρεια (Δεκέμβριος 2023).

Περιφέρεια	Πλήθος	Ποσοστό
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	55.822	5,4%
Κεντρικής Μακεδονίας	192.733	18,5%
Δυτικής Μακεδονίας	26.605	2,6%
Ηπείρου	28.818	2,8%
Θεσσαλίας	65.062	6,3%
Ιονίων Νήσων	35.467	3,4%
Δυτικής Ελλάδας	76.710	7,4%
Στερεάς Ελλάδας	42.028	4,0%
Αττικής	314.650	30,3%
Πελοποννήσου	45.432	4,4%
Βορείου Αιγαίου	16.422	1,6%
Νοτίου Αιγαίου	58.931	5,7%
Κρήτης	81.072	7,8%
ΣΥΝΟΛΟ	1.039.752	100,0%

Πηγή: Δ.ΥΠ.Α. (2024) & ίδια επεξεργασία

Από αυτούς του ανέργους, οι 14.248 ανήκουν στην Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας και οι 4.941 στην Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, οπότε τα ποσοστά τους επί του συνόλου της Περιφέρειας είναι 31,4% και 10,9% αντίστοιχα.

Όσον αφορά τα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας, η Περιφέρεια Πελοποννήσου κατείχε ποσοστό 45,4% τον Δεκέμβριο του 2023, το οποίο είναι μικρότερο από όλες τις ηπειρωτικές Περιφέρειες της χώρας και μεγαλύτερο από όλες τις νησιωτικές. Στον Πίνακα που ακολουθεί γίνεται καταγραφή των εγγεγραμμένων ανέργων ανά Περιφέρεια και διάρκεια ανεργίας.

Πίνακας 27. Εγγεγραμμένοι άνεργοι ανά Περιφέρεια και διάρκεια ανεργίας (Δεκέμβριος 2023).

Περιφέρεια	Διάρκεια Ανεργίας					
	>= 12 ΜΗΝΕΣ		< 12 ΜΗΝΕΣ		Σύνολο	
	Πλήθος	Ποσοστό	Πλήθος	Ποσοστό	Πλήθος	Ποσοστό
Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης	29.652	53,1%	26.170	46,9%	55.822	100%
Κεντρικής Μακεδονίας	101.517	52,7%	91.216	47,3%	192.733	100%
Δυτικής Μακεδονίας	13.439	50,5%	13.166	49,5%	26.605	100%
Ηπείρου	13.719	47,6%	15.099	52,4%	28.818	100%
Θεσσαλίας	34.990	53,8%	30.072	46,2%	65.062	100%
Ιονίων Νήσων	7.444	21,0%	28.023	79,0%	35.467	100%
Δυτικής Ελλάδας	42.049	54,8%	34.661	45,2%	76.710	100%
Στερεάς Ελλάδας	21.851	52,0%	20.177	48,0%	42.028	100%
Αττικής	178.955	56,9%	135.69	43,1%	314.65	100%

			5		0	
Πελοποννήσου	20.635	45,4%	24.797	54,6%	45.432	100%
Βορείου Αιγαίου	7.100	43,2%	9.322	56,8%	16.422	100%
Νοτίου Αιγαίου	10.046	17,0%	48.885	83,0%	58.931	100%
Κρήτης	19.692	24,3%	61.380	75,7%	81.072	100%
ΣΥΝΟΛΟ	501.089	48,2%	538.663	51,8%	1.039.752	100%

Πηγή: Δ.ΥΠ.Α. (2024) & ίδια επεξεργασία.

Ένα χρήσιμο εργαλείο προκειμένου να αποτιμηθούν οι επιπτώσεις που έχει η ανεργία σε μια χωρική ενότητα είναι ο δείκτης επιβάρυνσης⁸. Ο δείκτης επιβάρυνσης σταθμίζει την ανεργία σε σχέση με τον πληθυσμό των χωρικών επιπέδων (Εγγεγραμμένοι Άνεργοι/Μόνιμος Πληθυσμός)*100. Στην προκειμένη περίπτωση, ο δείκτης υπολογίστηκε με βάση τα στοιχεία των εγγεγραμμένων ανέργων της Δ.ΥΠ.Α την 30η Απριλίου 2023 και τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού 2021 της ΕΛΣΤΑΤ⁹.

Ο υπολογισμός του δείκτη επιβάρυνσης από την ανεργία αποδεικνύει τον διαφορετικό βαθμό κατά τον οποίο η ανεργία πλήττει τα χωρικά επίπεδα και αποτελεί χρήσιμη πληροφορία για τον σχεδιασμό των πολιτικών αγοράς εργασίας, όπως η κατανομή των χρηματοδοτικών πόρων για τις διορθωτικές παρεμβάσεις σε τοπικό επίπεδο.

Στο επίπεδο των Περιφερειών, και με μέσο όρο για το σύνολο της χώρας το 8,80, η Πελοπόννησος κατέχει την τελευταία θέση με τιμή δείκτη 7,56.

Στο επίπεδο των Περιφερειακών ενοτήτων και με μέσο όρο 8,78, η Π.Ε. Μεσσηνίας κατέχει την 39^η θέση και έχει τιμή δείκτη 8,57.

Γ.1 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά και Κοινωνικές Υποδομές και Υπηρεσίες του Δήμου Καλαμάτας

Στην παρούσα υποενότητα θα αναλυθούν τα κοινωνικά χαρακτηριστικά καθώς και οι κοινωνικές υποδομές και επιχειρήσεις που λειτουργούν στο Δήμο Καλαμάτας. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζεται το μορφωτικό επίπεδο, η διαχρονική εξέλιξη της απασχόλησης και της ανεργίας, καθώς και οι ευπαθείς ομάδες του μόνιμου πληθυσμού του υπό μελέτη Δήμου. Επίσης, πραγματοποιείται μία συνοπτική περιγραφή των κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών που υφίστανται εντός της περιοχής αναφοράς.

Ιθαγένεια

Ξεκινώντας με τα στοιχεία της απογραφής του 2011 της ΕΛ.ΣΤΑΤ., στην ΠΕ Μεσσηνίας κατοικούσαν 19.555 αλλοδαποί εκ των οποίων 8.688 είναι υπήκοοι χωρών της Ε.Ε. και 10.867 υπήκοοι τρίτων χωρών. Στο Δήμο Καλαμάτας συγκεκριμένα κατοικούσαν 4.667 αλλοδαποί, 1.327 είναι υπήκοοι χωρών της Ε.Ε. και 3.340 τρίτων χωρών. Σύμφωνα με τα στοιχεία του γραφείου «Αλλοδαπών και Μετανάστευσης» της

⁸ ΔΥΠΑ, 2023. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΔΙΑΓΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΝΕΡΓΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΤΗΣ ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΔΥΠΑ. Ανακτήθηκε από: <https://www.dypa.gov.gr/storage/statistika-stoikheia/mhxanismos-diagnoshs-ths-agoras-ergasias-dypa-ioulios2023.pdf>

⁹ Η εκπόνηση των ερευνών πραγματοποιήθηκε με κάποια προσωρινά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, όπως για παράδειγμα ο μόνιμος πληθυσμός για το 2021.

Αποκεντρωμένης Διοίκησης «Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου» το Νοέμβριο του 2016, οι υπήκοοι τρίτων χωρών που διαθέτουν άδεια διαμονής ανέρχονταν σε 8.363 άτομα.

Όσον αφορά τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, στο Δήμο Καλαμάτας εντοπίζονται 1.430 άτομα, τα οποία ανήκουν στις ακόλουθες κατηγορίες¹⁰:

- οροθετικοί,
- φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι,
- ανήλικοι παραβάτες,
- ειδικές ομάδες πληθυσμού,
- μονογονεϊκές οικογένειες,
- γυναίκες ως θύματα κακοποίησης και
- περιθωριοποιημένες κοινότητες ΡΟΜΑ.

Ωστόσο, η απογραφή του 2021 αλλάζει τα δεδομένα. Συγκεκριμένα, στην Π.Ε. Μεσσηνίας κατοικούν 133.464 άτομα ελληνικής ιθαγένειας και 12.61 άτομα με ιθαγένεια μη ελληνικής, τα οποία αντιστοιχούν σε 91% και 9% αντίστοιχα.

Συγκεκριμένα στο Δήμο Καλαμάτας, το 95% των μόνιμων κατοίκων προέρχονται από την Ελλάδα (69.150 άτομα) ενώ το υπόλοιπο 5% (3.7 άτομα) έχουν διαφορετική ιθαγένεια από την ελληνική.

¹⁰ Περιφερειακή Στρατηγική για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού Πελοποννήσου (ΠΕΣΚΕ) 2014-2020.

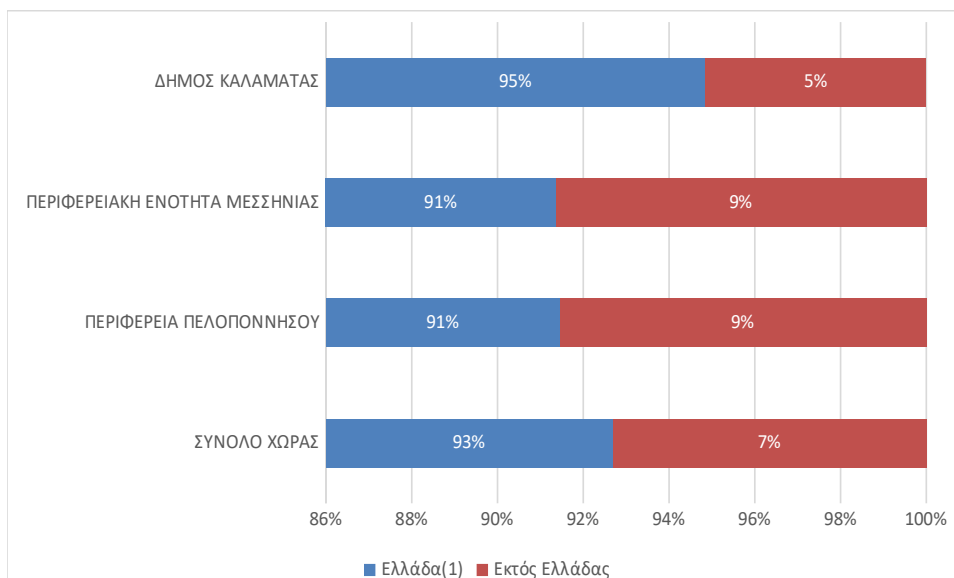
Πίνακας 28. Μόνιμος Πληθυσμός κατά ομάδες χωρών ιθαγένειας στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Σύνολο	Ελλάδα ⁽¹⁾	Εκτός Ελλάδας									
			Σύνολο	Χώρες ΕΕ εκτός Ελλάδας	Χώρες Ευρώπης εκτός ΕΕ	Χώρες Αφρικής	Χώρες Καραϊβικής, Νότιας ή Κεντρικής Αμερικής	Χώρες Βόρειας Αμερικής	Χώρες Ασίας	Χώρες Ωκεανίας	Χωρίς δηλωθείσα χώρα	Χωρίς Ιθαγένεια ή Αδιευκρίνιστη Ιθαγένεια
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.482.492	9.716.893	765.599	116.670	439.255	33.470	3.563	5.609	158.531	1.494	3.264	3.743
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	539.535	493.455	46.080	10.288	26.684	989	188	616	6.804	183	83	245
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	146.078	133.464	12.614	3.043	8.161	163	64	168	868	51	26	70
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	72.902	69.150	3.752	827	2.374	86	25	52	347	21	8	12

(1) Περιλαμβάνεται και ο πληθυσμός με διπλή ιθαγένεια (ελληνική και άλλη)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 43. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού κατά ομάδες χωρών ιθαγένειας στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).

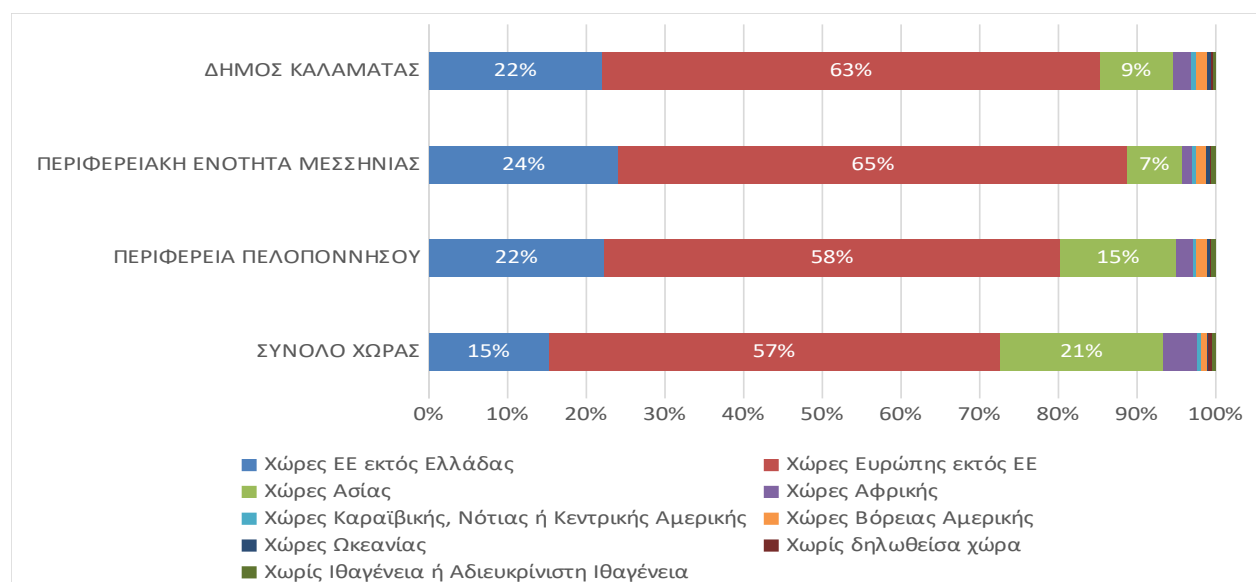

(1) Περιλαμβάνεται και ο πληθυσμός με διπλή ιθαγένεια (ελληνική και άλλη)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Τέλος, όπως απεικονίζεται και στο παρακάτω διάγραμμα, η πλειοψηφία των μόνιμων κατοίκων με ιθαγένεια διαφορετική της ελληνικής είναι ως επί το πλείστον από χώρες Ευρώπης εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) (στο Δήμο Καλαμάτας συγκεκριμένα αποτελούν το 63%), από χώρες ΕΕ εκτός Ελλάδας (στο Δήμο Καλαμάτας απαρτίζουν το 22%) και από χώρες της Ασίας (9% στο Δήμο Καλαμάτας).

Διάγραμμα 44. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού κατά ομάδες χωρών ιθαγένειας εκτός της ελληνικής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).

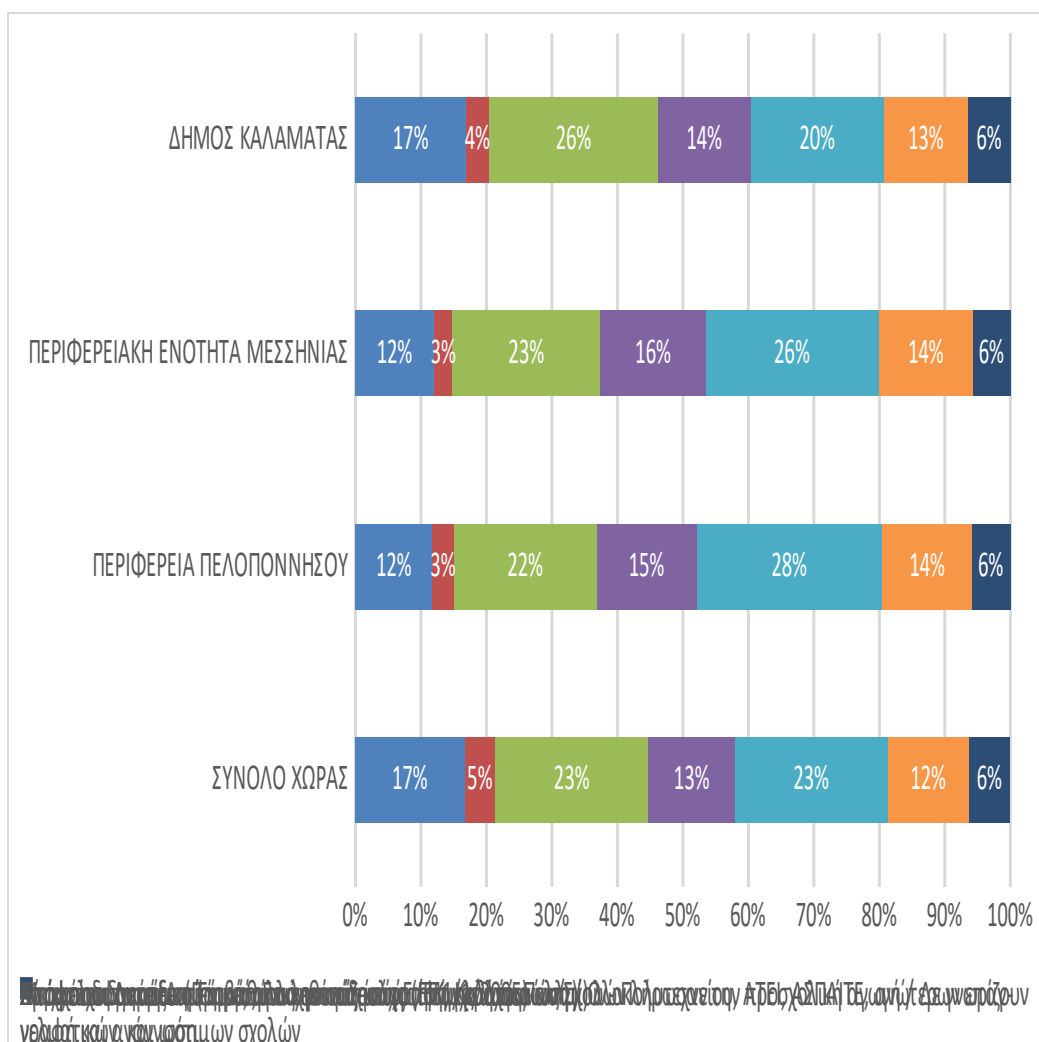
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Εκπαιδευτικό επίπεδο

Ένα πολύ σημαντικό κριτήριο για την ανάλυση των κοινωνικών χαρακτηριστικών μιας περιοχής μελέτης δεν είναι άλλο από το εκπαιδευτικό επίπεδο. Το 2011, σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ., η πλειοψηφία των μόνιμων κατοίκων του Δήμου Καλαμάτας (26%) ήταν απόφοιτοι Λυκείου και απόφοιτοι Δημοτικού (20%) ενώ η μειοψηφία ήταν Πτυχιούχοι μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (4%).

Παρατηρώντας το διάγραμμα που ακολουθεί, τα δεδομένα δε διαφέρουν σε μεγάλο βαθμό από τα αντίστοιχα της Π.Ε. Μεσσηνίας, αν και οι απόφοιτοι δημοτικού συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό (20%) και ακολουθούν οι απόφοιτοι Λυκείου (23%). Παρόμοια κατάσταση με την Π.Ε. παρατηρείται και στο σύνολο της Περιφέρειας καθώς και στο σύνολο της χώρας, όπου οι απόφοιτοι δημοτικού και λυκείου έχουν το ίδιο ποσοστό (23%).

Διάγραμμα 45. Ποσοστό (%) του μόνιμου πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2011).

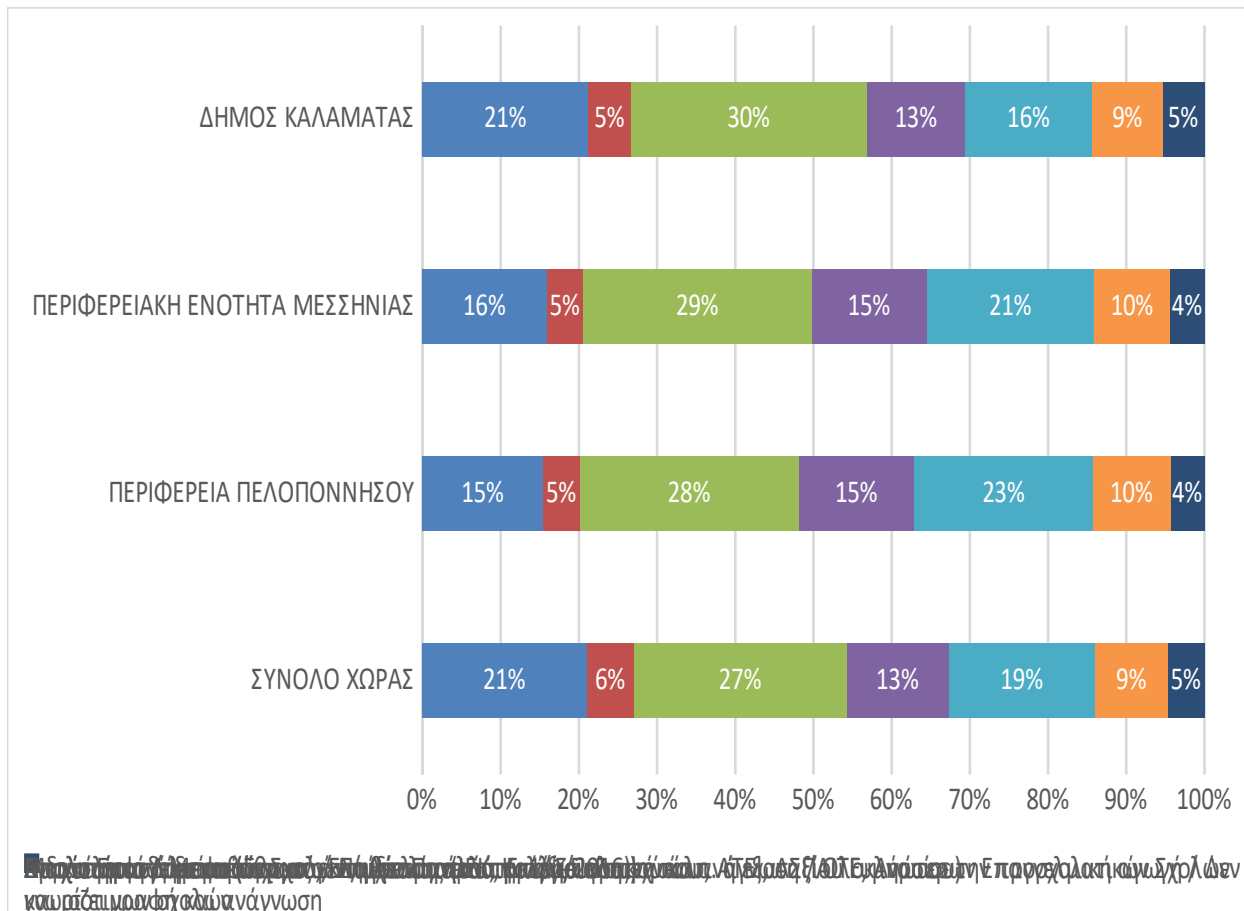
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο της εξεταζόμενης περιοχής για το 2021, το ποσοστό των αποφοίτων του Λυκείου αυξήθηκε, φτάνοντας το 30%, το ποσοστό των αποφοίτων Δημοτικού ξεπέρασε το 20% (22%) ενώ αξίζει να αναφερθεί ότι η τρίτη πολυπληθέστερη ομάδα δεν είναι άλλη από τους κατόχους διδακτορικού/μεταπτυχιακού/πτυχίο Πανεπιστημίου-Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, Ανώτερων Επαγγελματικών Σχολών και ισότιμων σχολών (21%), το οποίο αποδεικνύει την εμφανή αύξηση του εκπαιδευτικού επιπέδου του Δήμου Καλαμάτας.

Το χαμηλότερο επίπεδο ανήκει στους πτυχιούχους μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.), με μόλις 5% του συνόλου. Στην Π.Ε. Μεσσηνίας, οι απόφοιτοι δημοτικού και Λυκείου διαθέτουν το ίδιο ποσοστό (26%), στην Περιφέρεια Πελοποννήσου οι κάτοικοι με απολυτήριο Λυκείου (28%) ξεπερνούν αυτούς με απολυτήριο Δημοτικού ενώ στο σύνολο της χώρας οι κάτοχοι διδακτορικού, μεταπτυχιακού κ.λπ. κατέχουν την δεύτερη πολυπληθέστερη ομάδα (21%), ακολουθώντας τους απόφοιτους Λυκείου (27%).

Τέλος, σε όλες τις εξεταζόμενες ομάδες, οι μόνιμοι κάτοικοι με πτυχίο μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΙΕΚ, Κολέγια κλπ.) κατέχουν την χαμηλότερη θέση.

Διάγραμμα 46. Ποσοστό (%) του μόνιμου πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Απασχόληση

Στη συνέχεια, εξετάζοντας τον τομέα της απασχόλησης, οι οικονομικά ενεργοί κάτοικοι στο Δήμο Καλαμάτας, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011, ανέρχονταν σε 29.749 άτομα, συμμετέχοντας κατά 46,23% στις συνολικές θέσεις απασχόλησης της Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας, όταν η πληθυσμιακή συμμετοχή του Δήμου στο αντίστοιχο μέγεθος της Περιφερειακής Ενότητας, ανέρχεται στο 43,67%. Παρατηρείται επομένως μια ισομερής αναλογία θέσεων απασχόλησης στο Δήμο Καλαμάτας, σε σχέση με τον αναλογούντα πληθυσμό, το οποίο οφείλεται κυρίως στη φυσιογνωμία της πόλης, η οποία αποτελεί διοικητικό - οικονομικό κέντρο, με εμβέλεια που υπερβαίνει τα όρια της Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας.

Οι Πίνακες και τα Διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζουν στοιχεία για τον οικονομικά ενεργό¹¹ και μη ενεργό¹² πληθυσμό στο Δήμο Καλαμάτας βάσει της απογραφής του 2011. Για τη δεδομένη χρονική στιγμή (2011) στο Δήμο Καλαμάτας, το ποσοστό 42,6% του πληθυσμού ήταν οικονομικά ενεργός, ενώ από τους συνολικούς απασχολούμενους το 7,28% δραστηριοποιούταν στον πρωτογενή τομέα, το 17,85% στο δευτερογενή και το 74,85% στον τριτογενή τομέα. Το ποσοστό ανεργίας σε επίπεδο Δήμου έφτανε το 19,4%. Την ίδια χρονιά, από το συνολικό οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό του Δήμου Καλαμάτας (40.100 άτομα) 11.835 άτομα ήταν μαθητές ή σπουδαστές, ενώ οι συνταξιούχοι αριθμούσαν σε 14.883. Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, το 25,63% των απασχολούμενων εργαζόταν στον πρωτογενή τομέα, το 17,14% στο δευτερογενή και το 57,22% στον τριτογενή τομέα. Παρατηρείται, δηλαδή, μία ενισχυμένη τάση στον τριτογενή τομέα με δεδομένο ότι 3 στους 4 εργαζόμενους απασχολούνται σε αυτό τον τομέα.

Πίνακας 29. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός, απασχολούμενοι κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, άνεργοι στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2011).

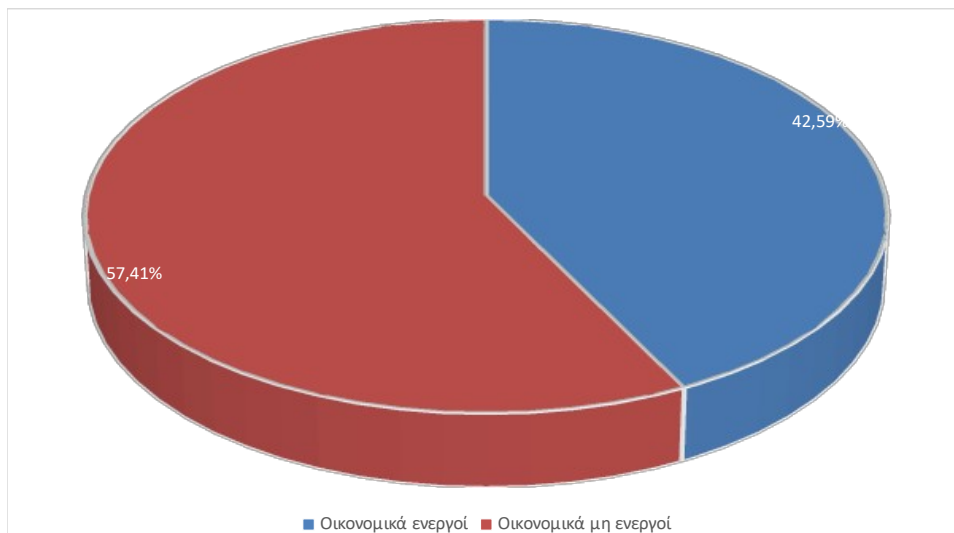
Περιγραφή	Σύνολο	Κατάσταση ασχολίας						Οικονομικά μη ενεργοί
		Οικονομικά ενεργοί					Άνεργοι	
		Σύνολο	Απασχολούμενοι			Άνεργοι		
		Σύνολο	Πρωτογενής τομέας	Δευτερογενής τομέας	Τριτογενής τομέας			
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	4.586.636	3.727.633	372.209	654.377	2.701.047	859.003	6.229.650
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	577.903	233.986	196.761	50.439	33.740	112.582	37.225	343.917
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	159.954	64.347	53.892	14.536	8.355	31.001	10.455	95.607
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	69.849	29.749	23.967	1.746	4.280	17.941	5.782	40.100

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία

¹¹ Ως οικονομικά ενεργός πληθυσμός ορίζεται το εργατικό δυναμικό μίας χωρικής ενότητας και περιλαμβάνει τα άτομα εκείνα τα οποία είναι **ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν, δηλ. τους απασχολούμενους και τους ανέργους** (ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2020).

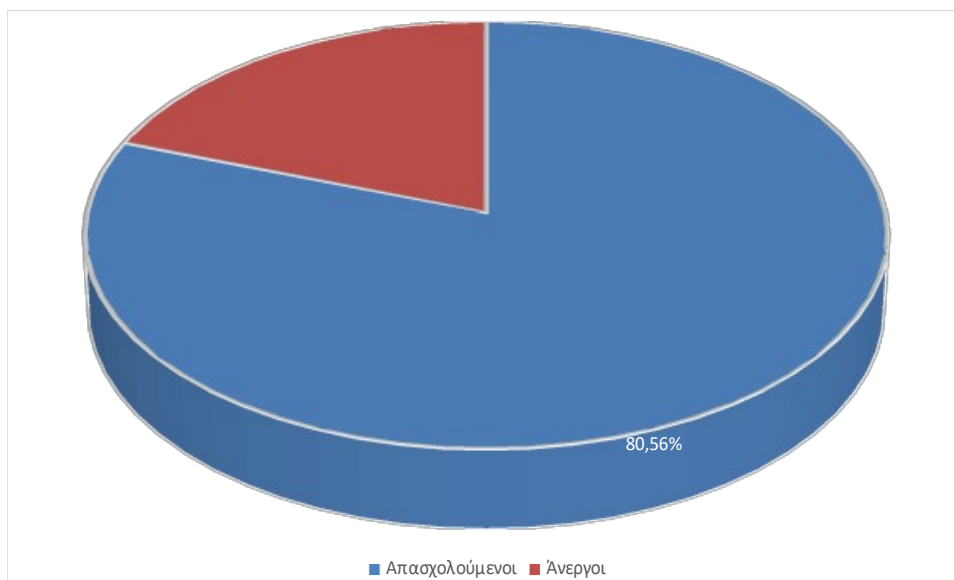
¹² Ως μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός ορίζεται η μερίδα του πληθυσμού που δε μπορεί να εργαστεί (π.χ. μικρά παιδιά, ηλικιωμένοι, ασθενείς) ή δεν το επιθυμεί για διάφορους λόγους (ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2020).

Διάγραμμα 47. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός (%) στο Δήμο Καλαμάτας (2011).

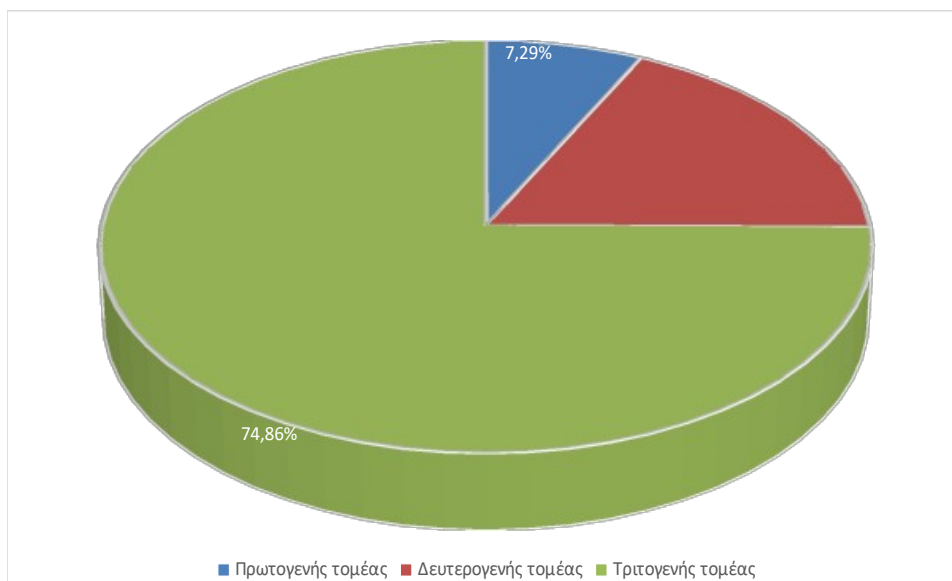
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 48. Απασχολούμενοι και άνεργοι (%) στο Δήμο Καλαμάτας (2011).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 49. Απασχολούμενοι (%) ανά παραγωγικό τομέα στο Δήμο Καλαμάτας (2011).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία.

Πίνακας 30. Ο οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός του Δήμου Καλαμάτας (2011).

Χαρακτηριστικά Πληθυσμού		Μόνιμος Πληθυσμός 2011	Ποσοστό (%)
Οικονομικά Ενεργοί	Απασχολούμενοι	23.967	34,31%
	Άνεργοι	5.782	8,28%
	Σύνολο	29.749	42,59%
Οικονομικά Μη Ενεργοί	Μαθητές - Σπουδαστές	11.835	16,94%
	Συνταξιούχοι	14.883	21,31%
	Λοιποί	13.382	19,16%
	Σύνολο	40.100	57,41%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι στους κλάδους με ιδιαίτερα υψηλή ανεργία συμπεριλαμβάνονταν και οι τουριστικοί (διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες και δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης). Το γεγονός ότι στον τομέα του τουρισμού παρατηρείται τέτοιο πρόβλημα, το οποίο επεκτείνεται και σε άλλους συναφείς κλάδους εκτός από τα ξενοδοχεία καθιστά απαραίτητη τη στήριξή του με δεδομένη τη σημασία του για την ανάπτυξη της περιοχής¹³. Τονίζεται πως στο συνολικό ποσοστό των ανέργων δεν περιλαμβάνονται οι νέοι άνεργοι.

Όσον αφορά στο επίπεδο εκπαίδευσης του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Καλαμάτας για το 2011, το μεγαλύτερο ποσοστό καταλάμβαναν οι απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (41,31%), ενώ το ποσοστό των κατόχων τίτλου σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανερχόταν στο 30,1%. Τα ποσοστά για τις ίδιες κατηγορίες στην ΠΕ Μεσσηνίας είναι 37,63% και 21,43% αντίστοιχα.

¹³ ΣΒΑΑ Δήμου Καλαμάτας, 2017

Παρακάτω ακολουθεί ένας πίνακας με τα στοιχεία του οικονομικά ενεργού και μη ενεργού πληθυσμού, των απασχολούμενων και των ανέργων στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που εντάσσεται, σύμφωνα με την πιο πρόσφατη απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2021.

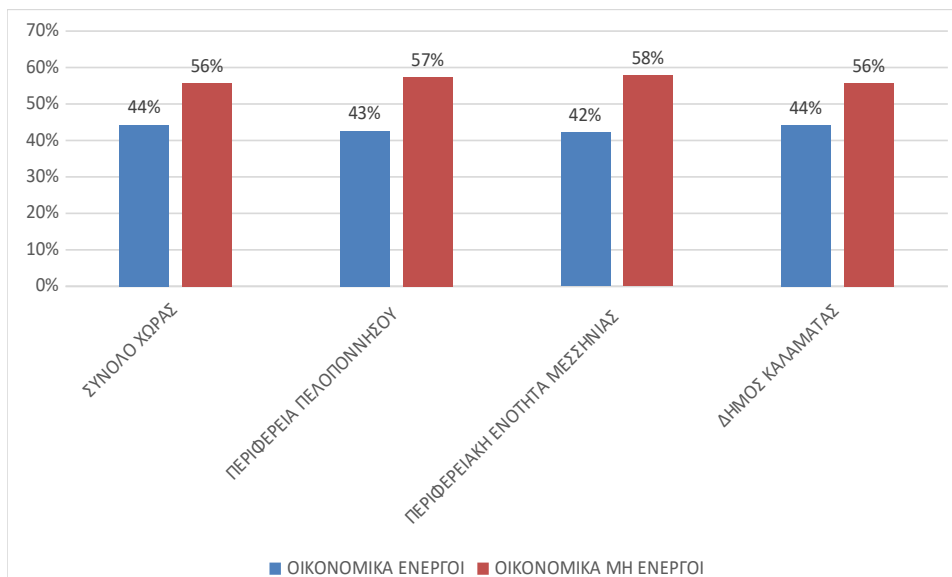
Πίνακας 31. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός, απασχολούμενοι κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας, άνεργοι στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).

Περιγραφή	Σύνολο	Κατάσταση ασχολίας						Οικονομικά μη ενεργοί
		Οικονομικά ενεργοί					Άνεργοι	
		Σύνολο	Απασχολούμενοι					
		Σύνολο	Πρωτογενής τομέας	Δευτερογενής τομέας	Τριτογενής τομέας			
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.482.487	4.645.760	3.986.515	364.124	594.601	3.027.790	659.248	5.836.726
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	539.533	230.193	199.826	47.355	28.201	124.270	30.369	309.344
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	146.082	61.662	52.892	11.838	6.568	34.486	8.768	84.418
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	72.906	32.270	27.272	2.057	3.718	21.503	4.996	40.638

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία.

Όπως φαίνεται στο παρακάτω διάγραμμα, ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός υπερिσχύει του οικονομικά ενεργού σε όλες τις εξεταζόμενες περιοχές. Ειδικότερα, στον Δήμο Καλαμάτας, η αναλογία διαμορφώνεται στο 56% για τους οικονομικά μη ενεργούς, έναντι 44% για τους οικονομικά ενεργούς. Η συγκεκριμένη αναλογία υποδεικνύει μια σημαντική ανισορροπία που μπορεί να έχει επιπτώσεις στην οικονομική δραστηριότητα της περιοχής. Η υψηλή αναλογία μη ενεργών ατόμων αντικατοπτρίζει δημογραφικές ή οικονομικές προκλήσεις, όπως η γήρανση του πληθυσμού ή η έλλειψη ευκαιριών απασχόλησης.

Διάγραμμα 50. Οικονομικά ενεργός και μη ενεργός πληθυσμός στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).

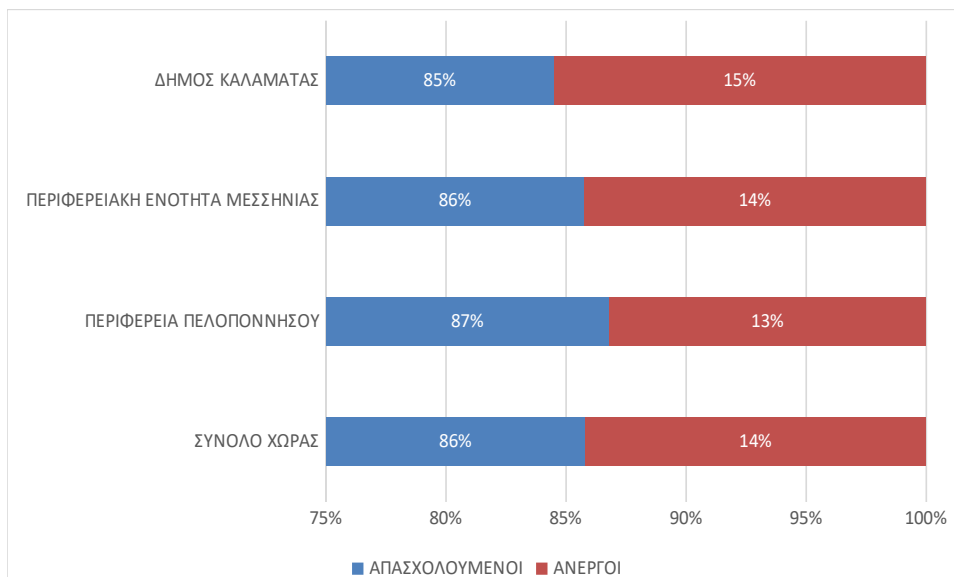

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ίδια επεξεργασία.

Το επόμενο Διάγραμμα παρουσιάζει την κατανομή των απασχολούμενων και των ανέργων στον Δήμο Καλαμάτας, στην Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, καθώς και στο σύνολο της χώρας για το έτος 2021. Οι απασχολούμενοι ξεπερνούν το 85% των οικονομικά ενεργών, με τους ανέργους να κυμαίνονται στο 13-15%.

Η διακύμανση των ποσοστών υποδεικνύει ότι ο Δήμος Καλαμάτας αντιμετωπίζει ελαφρώς μεγαλύτερη πρόκληση όσον αφορά την ανεργία σε σύγκριση με τις ευρύτερες περιοχές στις οποίες ανήκει. Η υψηλότερη απασχόληση που καταγράφεται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ενδεχομένως να οφείλεται στη συγκέντρωση περισσότερων ευκαιριών σε ευρύτερο γεωγραφικό επίπεδο. Αντίθετα, η εικόνα του Δήμου Καλαμάτας δείχνει την ανάγκη που έχει για στοχευμένες παρεμβάσεις σχετικά με την ενίσχυση της τοπικής αγοράς εργασίας.

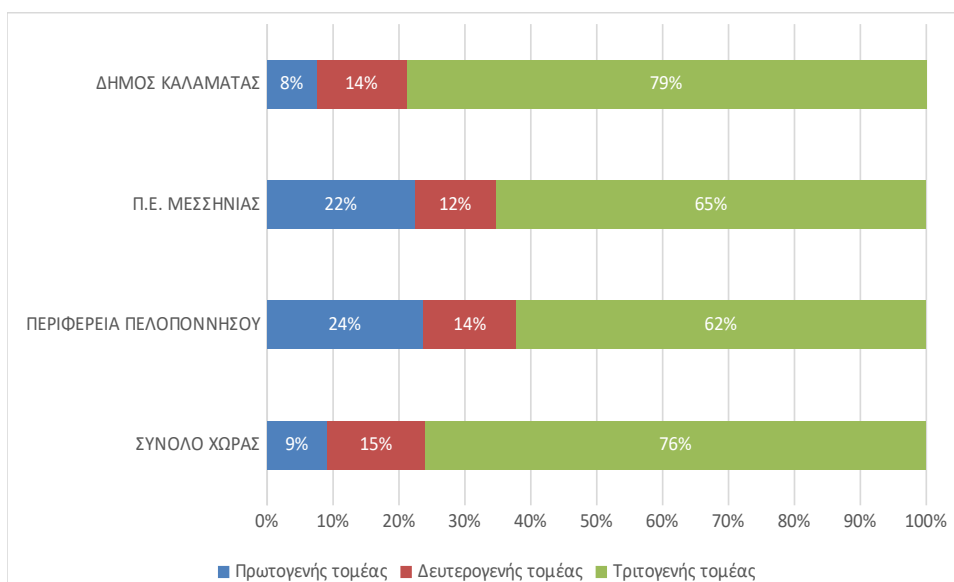
Διάγραμμα 51. Απασχολούμενοι και άνεργοι στο Δήμο Καλαμάτας και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & ιδία επεξεργασία.

Όσον αφορά τους απασχολούμενους ανά τομέα παραγωγής, σε όλες τις εξεταζόμενες περιοχές ο τριτογενής τομέας πρωταγωνιστεί και συγκεκριμένα στο Δήμο Καλαμάτας φτάνει σχεδόν το 80%. Ο δευτερογενής τομέας έρχεται στη 2^η θέση με 14% ενώ ο πρωτογενής συγκεντρώνει μόλις το 8% των απασχολούμενων. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι σε επίπεδο Π.Ε. και περιφέρειας, ο πρωτογενής τομέας είναι σχεδόν διπλάσιος σε σχέση με τους απασχολούμενους του πρωτογενή.

Διάγραμμα 52. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ιδία επεξεργασία.

Στη συνέχεια, συγκρίνοντας τον αριθμό των απασχολούμενων τις δεκαετίες 2001, 2011 και 2021, όπως φαίνεται και στον παρακάτω Πίνακα, στο Δήμο Καλαμάτας, στην Π.Ε. Μεσσηνίας, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου καθώς και στο σύνολο της χώρας διαχρονικά κυριαρχεί ο τριτογενής τομέας παραγωγής. Σύμφωνα με την απογραφή του 2021 και σε σχέση με την απογραφή του 2011 και του 2001, ο τριτογενής τομέας παρουσιάζει αυξητικές τάσεις σε κάθε εξεταζόμενη περιοχή ενώ σε επίπεδο Δήμου συγκεκριμένα συγκεντρώνει το 79% επί του συνόλου των απασχολούμενων, ποσοστό κατά 18% υψηλότερο σε σχέση με το αντίστοιχο του 2001, όπου συγκέντρωνε το 67% του συνόλου των απασχολούμενων. Αναφορικά με το δευτερογενή, παρατηρείται μείωση των απασχολούμενων σε κάθε εξεταζόμενη περιοχή ενώ συγκεκριμένα, στο Δήμο Καλαμάτας το 2001 ο δευτερογενής σημείωσε ποσοστό 21% ενώ το 2021 έπεσε στο 14%. Τέλος, ο πρωτογενής τομέας ξεκίνησε με 7% και σημείωσε μια ελαφριά άνοδο, φτάνοντας το 9%.

Πίνακας 32. Αριθμός απασχολούμενων και ποσοστό (%) ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες περιοχές στις οποίες υπάγεται (2001, 2011,2021).

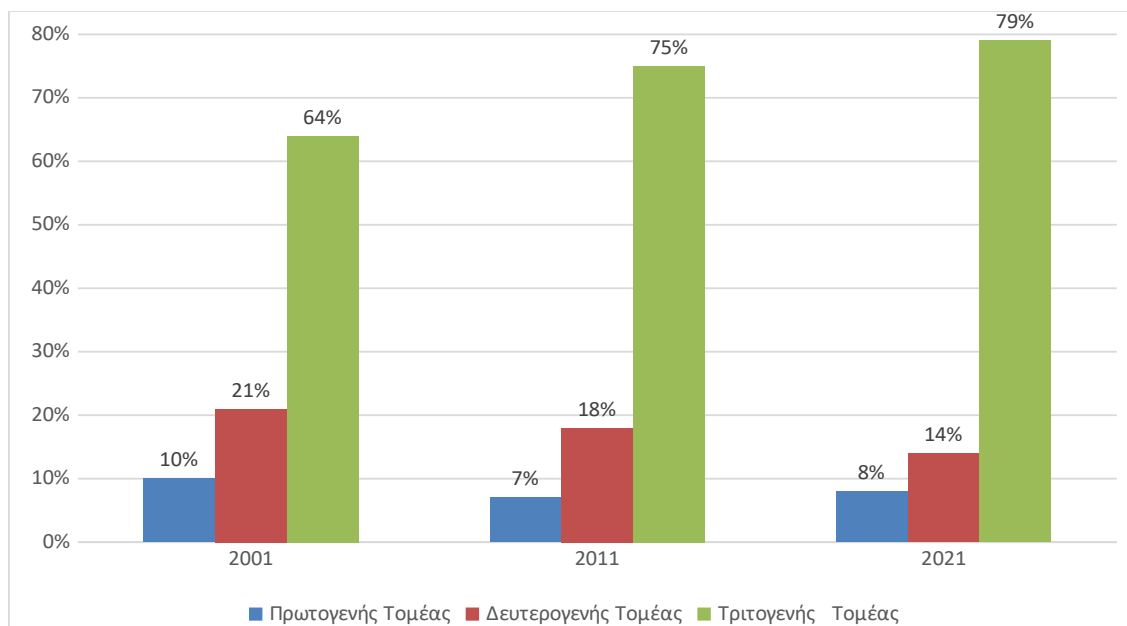
2021						
Χωρική Ενότητα	Πρωτογενής Τομέας	(%)	Δευτερογενής Τομέας	(%)	Τριτογενής Τομέας	(%)
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	364.124	9%	594.601	15%	3.027.790	76%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	47.355	24%	28.201	14%	124.270	62%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	11.838	22%	6.568	12%	34.486	65%
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	2.057	8%	3.718	14%	21.503	79%
2011						
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	372.209	10%	654.377	18%	2.701.047	72%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	50.439	26%	33.740	17%	112.582	57%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	14.536	27%	8.355	16%	31.001	58%
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	1.746	7%	4.280	18%	17.941	75%
2001						
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	591.669	14%	892.187	22%	2.401.168	59%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	76.208	34%	38.383	17%	98.028	44%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	20.853	35%	9.438	16%	27.254	46%
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	1.630	7%	4.605	21%	14.594	67%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Ακολουθούν τα αντίστοιχα Διαγράμματα που παρουσιάζουν τα ποσοστά απασχολούμενων για τα έτη 2001, 2011, 2021.

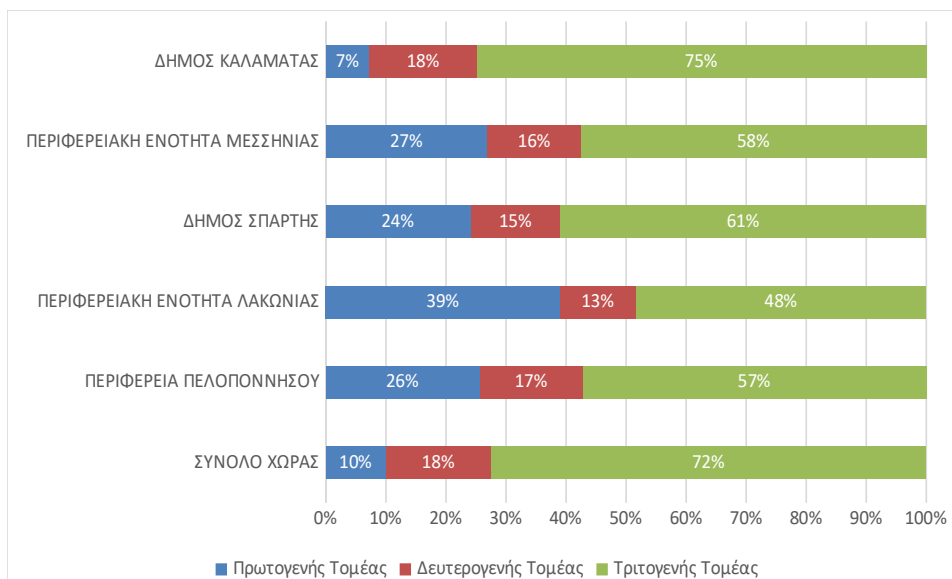
Διάγραμμα 53. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας (2001, 2011, 2021).

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

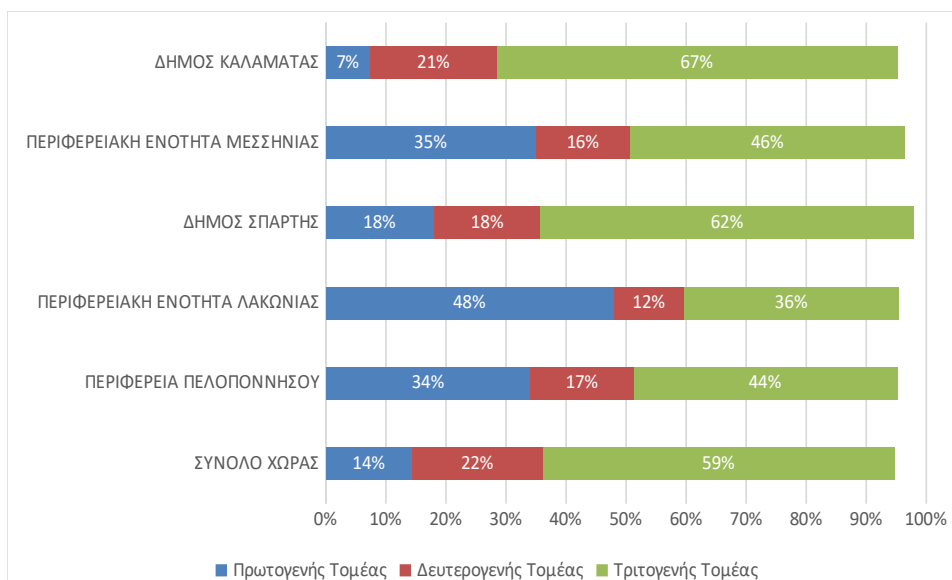
Διάγραμμα 54. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2011).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 55. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2001).

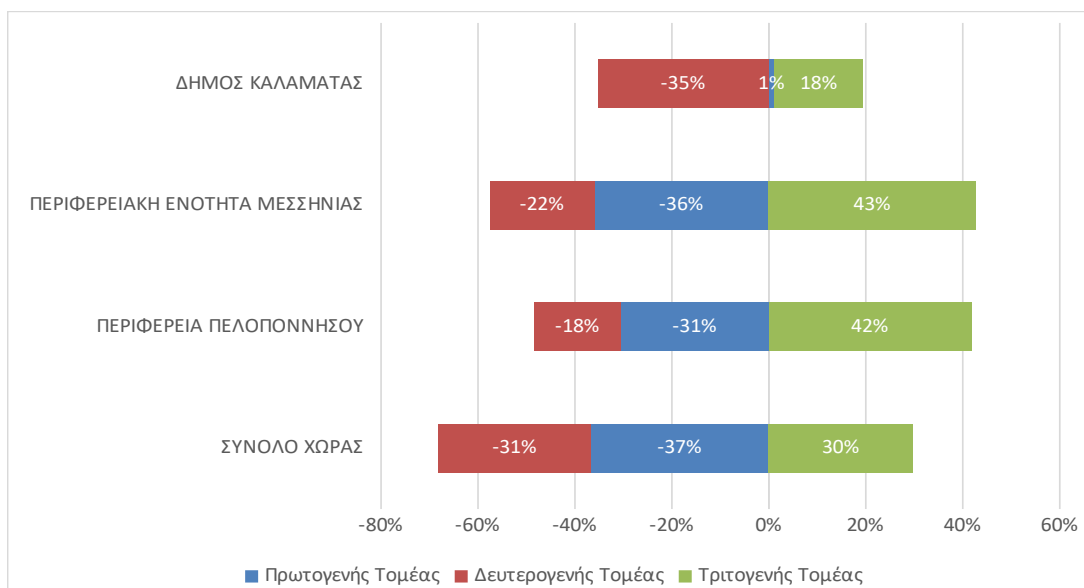
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & *ιδία επεξεργασία*.

Τέλος, το παρακάτω διάγραμμα απεικονίζει την ποσοστιαία μεταβολή της ποσοστιαίας αποτύπωσης των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής για τις εξεταζόμενες περιοχές από το 2001-2021.

Διάγραμμα 56. Ποσοστιαία μεταβολή (%) της ποσοστιαίας αποτύπωσης των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2001-2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2025 & *ιδία επεξεργασία*.

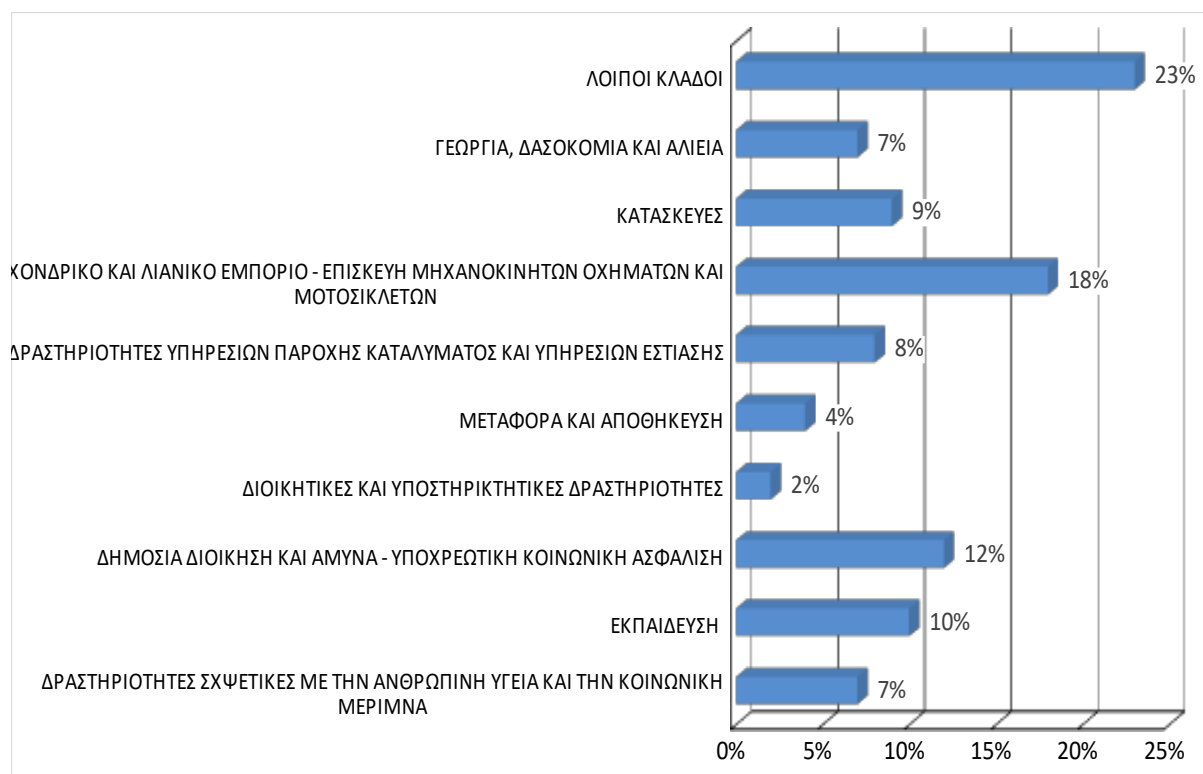
Όπως είναι φανερό και στο τελευταίο διάγραμμα, η απασχόληση στον τριτογενή τομέα φαίνεται να έχει ανοδική πορεία και να έχει αυξηθεί κατά 18% σε επίπεδο Δήμου, 43% σε επίπεδο Π.Ε., 42% σε επίπεδο περιφέρειας και κατά 30% σε επίπεδο χώρας. Αντίθετα, εξετάζοντας τον δευτερογενή τομέα, παρατηρείται ότι με εξαίρεση το Δήμο Καλαμάτας που σημείωσε αύξηση κατά 1%, σε όλες τις υπόλοιπες περιοχές το ποσοστό των απασχολούμενων μειώθηκε από 31-37%. Τέλος, ο πρωτογενής

τομέας καταγράφει μόνο καθοδική πορεία, με το ποσοστό των απασχολούμενων να έχει μειωθεί από 18% στην Περιφέρεια Πελοποννήσου μέχρι 35% στο Δήμο Καλαμάτας.

Απασχολούμενοι κατά επάγγελμα (μονοψήφιο) και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (μονοψήφιο)

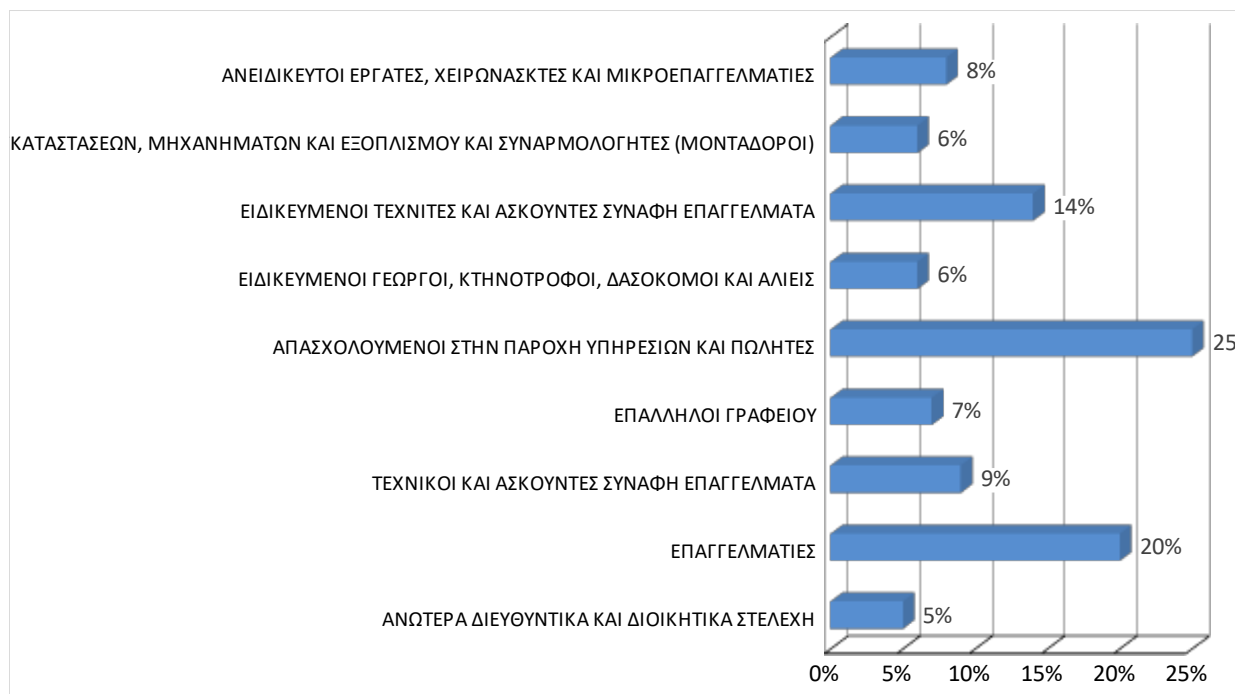
Στη συνέχεια, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2011, ο βασικότερος οικονομικός κλάδος στο Δήμο Καλαμάτας ήταν αυτός του εμπορίου και της επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών με ποσοστό της τάξης του 18%. Ο συγκεκριμένος κλάδος περιλαμβάνει εμπορικές δραστηριότητες παντός τύπου, όπως το εμπόριο και η συντήρηση οχημάτων, η πώληση καυσίμων, το χονδρικό και το λιανικό εμπόριο. Ακολουθούν ο κλάδος της δημόσιας διοίκησης και κοινωνικής ασφάλισης, ο κλάδος της εκπαίδευσης και οι υπηρεσίες που σχετίζονται με την παροχή καταλυμάτων και την εστίαση, με ποσοστά 12%, 10% και 8% αντίστοιχα. Στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα συμπεριλαμβάνονται η γεωργία και η δασοκομία (π.χ. παραγωγή αγροτικών προϊόντων όπως ελιές, σταφίδες, σύκα κ.ά.), που απασχολεί περίπου το 7% του πληθυσμού, ενώ ένα ποσοστό 9% απασχολείται στον κλάδο των κατασκευών (κατασκευή μεταλλικών προϊόντων, όπως τα κουφώματα, προϊόντων από σίδηρο από επιχειρήσεις επεξεργασίας αλουμινίου, σιδήρου και συναφών δραστηριοτήτων και κατασκευή επίπλων). Με δεδομένο ότι η πόλη της Καλαμάτας αποτελεί διοικητικό και οικονομικό κέντρο ολόκληρης της ΠΕ Μεσσηνίας το 75%, περίπου, των επιχειρήσεων του Δήμου εντάσσονται στον τριτογενή τομέα. Σε επίπεδο επαγγελματιών, το 25% των κατοίκων απασχολούνται στους τομείς των υπηρεσιών, των καταλυμάτων, της εστίασης (εστιατόρια, ταβέρνες, καφετέριες) και του εμπορίου. Ο κλάδος του τουρισμού περιλαμβάνει κυρίως επιχειρήσεις ενοικίασης δωματίων. Το 7% είναι υπάλληλοι γραφείου, ενώ μεγάλο ποσοστό της τάξης του 20% καταλαμβάνουν οι επαγγελματίες.

Διάγραμμα 57. Η κατανομή των οικονομικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Καλαμάτας (2011).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & Ιδία επεξεργασία.

Διάγραμμα 58. Η κατανομή επαγγελματιών στο Δήμο Καλαμάτας (2011).

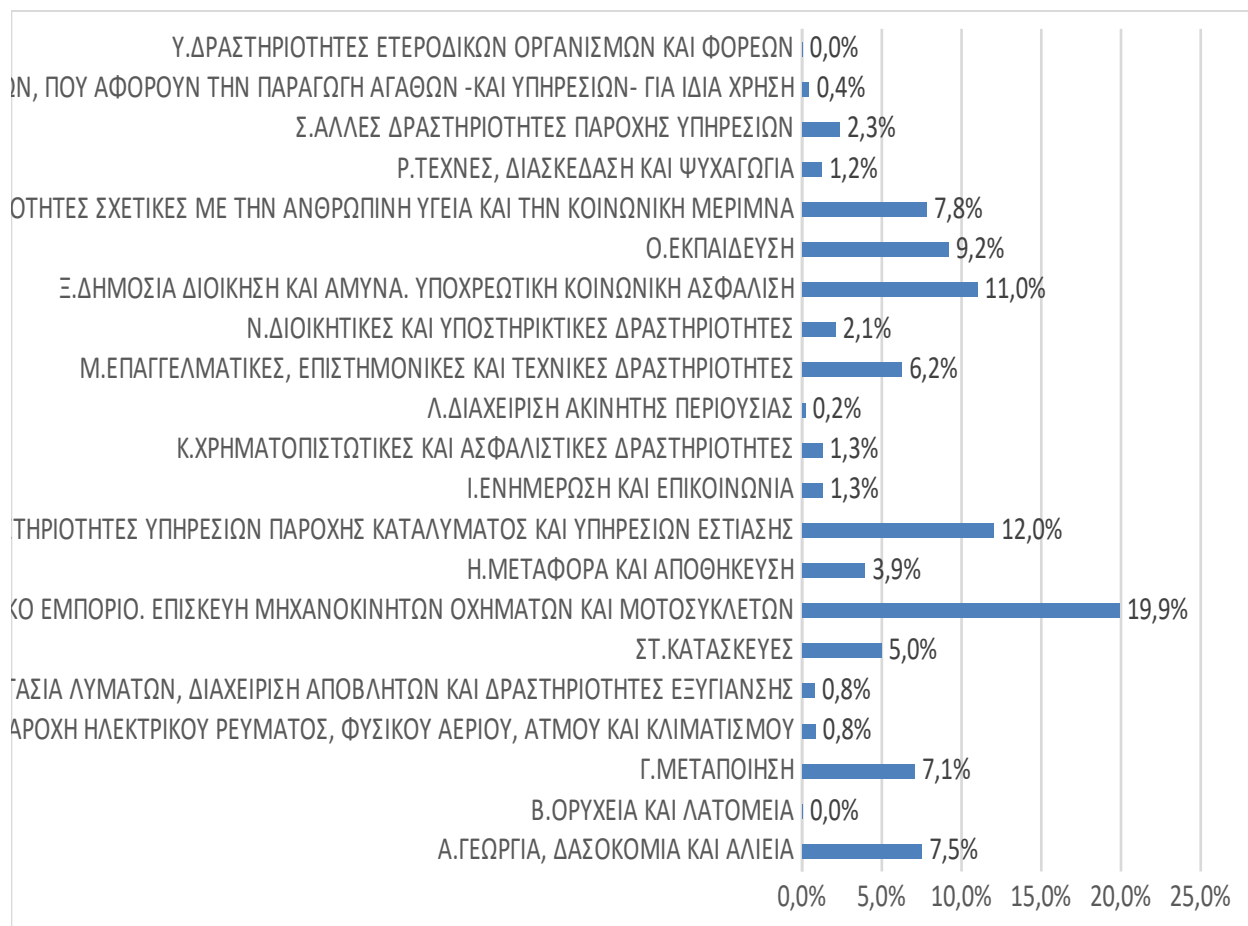

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & Ιδία επεξεργασία.

Εξετάζοντας τα πιο πρόσφατα στοιχεία των απασχολούμενων κατά επάγγελμα και κλάδο οικονομικής δραστηριότητας στο Δήμο Καλαμάτα, παρατηρείται ότι ο κλάδος που αφορά το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, την επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών πρωταγωνιστεί, με το ποσοστό του αποτελεί σχεδόν το 1/5 του συνόλου των απασχολούμενων. Ακολουθούν οι δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης με ποσοστό 12% και η δημόσια διοίκηση και άμυνα/υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση με ποσοστό 11%.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι στις δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων καθώς και στον κλάδο των ορυχείων και λατομείων δεν απασχολείται κανένας κάτοικος του Δήμου Καλαμάτας.

Διάγραμμα 59. Η κατανομή των οικονομικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Καλαμάτας (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & Ιδία επεξεργασία.

Αναφορικά με την κατανομή των απασχολούμενων κατά επάγγελμα στο Δήμο Καλαμάτας, παρατηρείται ότι η πλειοψηφία των εργαζόμενων είναι οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές (28%), δεύτερη θέση έχουν οι επαγγελματίες (19%) ενώ τα ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη αποτελούν μόλις το 4% του συνόλου.

Διάγραμμα 60. Απασχολούμενοι κατά επάγγελμα (μονοψήφιο) στο Δήμο Καλαμάτας (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. 2024 & Ιδία επεξεργασία.

Κοινωνικές υπηρεσίες και κοινωνικές δομές

Επίσης, ο Δήμος Καλαμάτας παρέχει ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών υπηρεσιών, συχνά με ίδιους πόρους, ενώ ο αριθμός των ευπαθών ομάδων διαφόρων κατηγοριών είναι σημαντικός και οι σχετικές ανάγκες με τάση αύξησης. Οι κοινωνικές δομές που λειτουργούν στην πόλη της Καλαμάτας υπό την εποπτεία ή μη του Δήμου είναι οι κάτωθι¹⁴:

Κέντρο Συμβουλευτικής Γυναικών Θυμάτων Βίας

Το Κέντρο Συμβουλευτικής Γυναικών Θυμάτων Βίας του Δήμου Καλαμάτας, ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Αύγουστο του 2013 και στοχεύει στην παροχή εξειδικευμένων και εξατομικευμένων υπηρεσιών όπως:

- Συμβουλευτική και Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη των γυναικών
- Υπηρεσίες παραπομπής όπου και όποτε απαιτείται
- Υπηρεσίες νομικής συμβουλευτικής και πληροφόρησης
- Δράσεις ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης της τοπικής κοινωνίας, με στόχο την πρόληψη και καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών

Το Κέντρο Συμβουλευτικής του Δήμου Καλαμάτας στελεχώνεται από Κοινωνικό Λειτουργό και Κοινωνιολόγο και μέχρι σήμερα ο αριθμός των ωφελούμενων γυναικών είναι 116.

Δημοτικό Παντοπωλείο

¹⁴ www.kalamata.gr

Το Δημοτικό Παντοπωλείο αποτελεί κοινωνική δομή, που ιδρύθηκε το 2008, σε μια προσπάθεια του Δήμου για την κάλυψη πρωτογενών αναγκών επιβίωσης αναξιοπαθόντων δημοτών και μέχρι σήμερα εξυπηρετεί εκατοντάδες οικογένειες.

Η λειτουργία του παντοπωλείου στηρίζεται σε εθελοντική προσφορά από μια ενδεκαμελή ομάδα, που έχει συγκροτηθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο. Κύρια πηγή χρηματοδότησής του είναι ο Δήμος Καλαμάτας, ενώ συχνά ενισχύεται και από την Ιερά Μητρόπολη Μεσσηνίας και άλλους φορείς ή ιδιώτες, δωρητές - χορηγούς.

Δημοτικό Εστιατόριο

Το Δημοτικό Εστιατόριο έχει ως στόχο την παροχή φαγητού σε άπορους και άστεγους κατοίκους της Καλαμάτας και εξυπηρετεί 56 ωφελούμενους. Η παρασκευή πραγματοποιείται στις εγκαταστάσεις της 120 ΠΕΑ και το φαγητό μεταφέρεται με τη φροντίδα του Δήμου στο Α' ΚΑΠΗ Καλαμάτας για τη διανομή του.

Δημοτικοί Λαχανόκηποι

Ο Δήμος Καλαμάτας αφού ανέλαβε τις δαπάνες διαμόρφωσης (εκσκαφές και βελτίωση κηποχώματος, περίφραξη χώρου, αρδευτικά δίκτυα άρδευσης, χωροθέτηση τεμαχίων γης), λειτουργεί δημοτικούς λαχανόκηπους έκτασης 2,5 στρεμμάτων στο πάρκο Ανατολικού Κέντρου, 3,5 στρεμμάτων στο πάρκο Δυτικού Κέντρου, και 0,5 στρέμματος στην περιοχή του Ασύλου. Έχουν παραχωρηθεί 50 τετραγωνικά μέτρα σε κάθε έναν από τους 101 ωφελούμενους, στα οποία καλλιεργούν λαχανικά βιολογικής γεωργίας. Ο Δήμος παρέχει και την αναγκαία τεχνογνωσία με ειδικά σεμινάρια σε όσους αναλαμβάνουν για πρώτη φορά να καλλιεργήσουν λαχανικά.

Δημοτικό Ιατρείο

Έχει ως σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας σε ανασφάλιστους και ασφαλισμένους δημότες στον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ). Λειτουργεί ως συμβουλευτικό κέντρο προληπτικής ιατρικής και πρωτοβάθμιας περίθαλψης, στο πλαίσιο κοινωνικών παροχών για την αναβάθμιση της υγείας και της ποιότητας ζωής των πολιτών. Καθημερινά οι δικαιούχοι δημότες μπορούν να κάνουν μέτρηση αρτηριακής πίεσης, μετρήσεις σακχάρου, οποιαδήποτε αλλαγή και περιποίηση τραυμάτων, πρώτες βοήθειες, γενική εξέταση ασθενούς και συμβουλές περίθαλψης και θεραπείας.

Κοινωνικό Φαρμακείο

Βρίσκεται στην Παραλία, δίπλα στο Δημοτικό Ιατρείο και λειτουργεί με την ευθύνη του Φαρμακευτικού Συλλόγου Μεσσηνίας και την υποστήριξη του Δήμου. Σκοπός του είναι η κάλυψη απόρων, ανασφάλιστων και αναξιοπαθόντων συμπολιτών.

Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι»

Πρόκειται για παροχή υπηρεσιών κατ' οίκον σε ηλικιωμένα άτομα, σε άτομα με αναπηρίες και σε μη επαρκώς εξυπηρετούμενα, που διαβιώνουν κυρίως μοναχικά και το εισόδημά τους είναι χαμηλό, με απώτερους στόχους την παραμονή τους στο οικείο, φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, τη διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους και την αποφυγή καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού. Λειτουργούν

δύο προγράμματα: 1) Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» στην πόλη της Καλαμάτας, που χρηματοδοτείται από το Δήμο Καλαμάτας και 2) Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» στις Τοπικές Κοινότητες, που χρηματοδοτείται από το Ε.Κ.Τ. (75%) και εθνικούς πόρους (25%) και αφορά στις ΔΚ του Ταυγέτου και των ΔΕ Αρφαρών και Θουρίας. Το πρόγραμμα αντιμετωπίζει κρίσιμες ανάγκες και επιβάλλεται η συνέχισή του.

Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων Δήμου Καλαμάτας

Στο Δήμο Καλαμάτας λειτουργούν 2 ΚΑΠΗ, το ένα σε κτίριο επί της οδού Μπούτση 1 και το άλλο σε νέο κτίριο στην περιοχή Κουφού Ελιές, τα οποία εξυπηρετούν 1.500 ηλικιωμένους. Το Α' ΚΑΠΗ λειτουργεί από τις 16 Ιουνίου 1983. Το σημαντικότερο σημείο στην έννοια της ανοικτής προστασίας των ηλικιωμένων είναι η παραμονή τους στην κοινότητα και σε ότι συμπεριλαμβάνεται μέσα σε αυτήν: στο οικείο περιβάλλον της οικογένειας, της γειτονιάς, του φιλικού περιγύρου. Φαινόμενα όπως η «ασυλοποίηση» και ο «ιδρυματισμός» και πολλές φορές η «κατάθλιψη», έκαναν επιτακτική την ανάγκη προστασίας και παραμονής της τρίτης ηλικίας στον φυσικό της χώρο μακριά από τον απρόσωπο χαρακτήρα των ιδρυμάτων κλειστής περίθαλψης και άλλης μορφής ασύλων.

Παιδικοί σταθμοί

Για την εκπλήρωση των αναγκών των ευπαθών ομάδων στο Δήμο Καλαμάτας, λειτουργούν 7 Δημοτικοί Παιδικοί Σταθμοί, με τους τελικούς αποδέκτες των υπηρεσιών να ανέρχονται σε 374 άτομα (209 μέσω της Δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» και 165 με τροφεία), αλλά και 10 ιδιωτικοί.

ΚΕ.Φ.Ι.ΑΠ. – Κέντρο Φυσικής Ιατρικής Αποκατάστασης Μεσσηνίας

Το Κέντρο Φυσικής Ιατρικής & Αποκατάστασης (ΚΕ.Φ.Ι.ΑΠ.) Καλαμάτας αποτελεί μονάδα του Γενικού Νοσοκομείου Μεσσηνίας και βρίσκεται στο Ανατολικό Κέντρο της πόλης, στην Πύλη του Παλαιού Στρατοπέδου. Προσφέρει υπηρεσίες Φυσικής Αποκατάστασης και Ψυχοκοινωνικής Στήριξης σε ένα καλαίσθητο και προσβάσιμο κτίριο με σύγχρονες εγκαταστάσεις και εξοπλισμό.

Απευθύνεται σε:

- Άτομα με αναπηρία όλων των ηλικιών με νοητικά και κινητικά προβλήματα και στις οικογένειές τους
- Ασθενείς γενικότερα που πάσχουν από παθήσεις του μυϊκού, νευρικού, κυκλοφορικού, ερειστικού και αναπνευστικού συστήματος
- Σε όλους τους φορείς και πολίτες της περιοχής ως εν δυνάμει εθελοντές

Οι γενικοί στόχοι του είναι:

- Η έγκαιρη εκτίμηση και αξιολόγηση των αναγκών και των δυνατοτήτων των εξυπηρετούμενων σε επίπεδο αποκατάστασης
- Η πρώιμη και στοχευμένη παρέμβαση στις παραπάνω ανάγκες τους

- Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση προγραμμάτων για την ημιαυτόνομη και αυτόνομη διαβίωση των ΑμεΑ
- Η δικτύωση και η συνεργασία με την κοινότητα και τους φορείς της
- Η κοινωνική ευαισθητοποίηση και η άμβλυνση του φαινομένου του κοινωνικού αποκλεισμού

Οι υπηρεσίες και τα προγράμματα που παρέχει είναι τα εξής:

- Φυσικής και λειτουργικής αποκατάστασης
- Ψυχοκοινωνικής στήριξης
- Δημιουργικής απασχόλησης ΑμεΑ
- Αγωγής υγείας
- Μετακίνησης
- Κοινωνικής ευαισθητοποίησης
- Εθελοντισμού

Η διασύνδεση με την κοινότητα αποτελεί στόχο σε κάθε δράση και προϋπόθεση για την κοινωνική ενσωμάτωση των μελών του Κέντρου. Σε αυτό το πλαίσιο αναπτύσσει συνεργασίες με τοπικούς, εθνικούς και ευρωπαϊκούς φορείς υλοποιώντας προγράμματα προς όφελος των εξυπηρετούμενων.

Άσυλο Ανιάτων

Το Άσυλο Ανιάτων « Η Στέγη της Εκκλησίας» βρίσκεται στην οδό Λακωνικής 333 στην Καλαμάτα. Ιδρυτής του ιδρύματος είναι ο Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος Δασκαλάκης. Ιδρύθηκε με Πράξη της 10ης Μαρτίου 1957. Η στέγαση του Ιδρύματος έγινε κατ' αρχήν στα κελιά της διαλελυμένης Ιεράς Μονής Γενεθλίου του Προδρόμου (Γαρδικίου) της κοινότητας Άμφειας. Η Ιερά Μητρόπολη αγόρασε, κατά το έτος 1970, οικόπεδο 32 στρεμμάτων, και ανεγέρθηκε μεγάλο κτιριακό συγκρότημα στην περιοχή Γιαννιτσάνικα της Καλαμάτας, από τον Μητροπολίτη Μεσσηνίας Χρυσόστομο (Θέμελη). Ήδη ετοιμάζεται επέκταση αυτού, εκπονήθηκε μελέτη και έχει προχωρήσει η ανέγερση νέας πτέρυγας (η οποία όμως δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη). Νοτιοανατολικά του ιδρύματος, το έτος 1982, ανεγέρθη Ναός προς τιμήν του Γενεθλίου του Τιμίου Προδρόμου. Σήμερα φιλοξενεί 75 άτομα.

Κέντρο Ψυχικής Υγείας

Το Κέντρο Ψυχικής Υγείας Καλαμάτας είναι μια αποκεντρωμένη μονάδα παροχής υπηρεσιών πρωτοβάθμιας φροντίδας. Λειτουργεί από τον Μάρτιο του 2007 ως ανοιχτή κοινοτική υπηρεσία ψυχικής υγείας στο πλαίσιο του ΕΣΥ. Διοικητικά υπάγεται στο Γενικό Νοσοκομείο Μεσσηνίας. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες αφορούν σε ψυχιατρική παρακολούθηση, ψυχολογική υποστήριξη, συμβουλευτική, ατομική και οικογενειακή ψυχοθεραπεία, ομάδες υποστήριξης ειδικού πληθυσμού (π.χ. ομάδες γονέων), λογοθεραπεία, προληπτική αγωγή ψυχικής υγείας, ψυχοκοινωνική παρέμβαση, κατ' οίκον επισκέψεις, δικτύωση – συνεργασία με άλλους φορείς της κοινότητας και εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης του πληθυσμού σε θέματα ψυχικής υγείας. Το προσωπικό του Κέντρου Ψυχικής Υγείας αποτελείται από μία ψυχίατρο, μία ψυχολόγο, μία λογοθεραπεύτρια, δύο νοσηλεύτριες, μία επισκέπτρια υγείας, μία κοινωνική λειτουργό και δύο διοικητικούς υπαλλήλους.

Πρόγραμμα «Ψυχαργώς»

Το Πρόγραμμα Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης με την ονομασία «Ψυχαργώς» είναι ένα εθνικό σχέδιο για την αλλαγή του τρόπου παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας, με μετάθεση του κέντρου βάρους από την παρεχόμενη ασυλικού τύπου περίθαλψη, όπως συνέβαινε μέχρι σήμερα, στην κοινοτική φροντίδα.

Στόχος είναι να δημιουργηθούν αποτελεσματικά δίκτυα κοινοτικών δομών και υπηρεσιών ψυχικής υγείας, ώστε κάθε άτομο με προβλήματα ψυχικής υγείας να βρίσκει απαντήσεις στα προβλήματά του, στον τόπο που ζει και εργάζεται, μέσα στην κοινότητα και όχι στο ασυλικού τύπου, αναποτελεσματικό Ψυχιατρικό Νοσοκομείο, με τις ελάχιστες δυνατές επιπτώσεις στιγματισμού, περιθωριοποίησης και αποκλεισμού. Με βάση αυτούς τους στόχους το Πρόγραμμα «Ψυχαργώς» δημιουργεί δομές αποκατάστασης (Ξενώνες, Οικοτροφεία, Διαμερίσματα) για τον αποϊδρυματισμό των χρόνιων ασυλικών ασθενών που ζούσαν στα Ψυχιατρεία και ταυτόχρονα κοινοτικές δομές παροχής υπηρεσιών ψυχικής υγείας (Ψυχιατρικά Τμήματα στα Γενικά Νοσοκομεία, Κέντρα Ημέρας, Κινητές Μονάδες, Κέντρα Ψυχικής Υγείας κ.α.) Για τα παιδιά και τους έφηβους έχουν σχεδιαστεί αρκετές δομές κοινοτικής φροντίδας και ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και βεβαίως αφορούν τα άτομα με προβλήματα ψυχικών διαταραχών και όχι εν γένει τα άτομα με αναπηρίες, εκτός αν αυτά αναπτύσσουν παράλληλα και δευτερογενώς και ψυχικές διαταραχές. Το ως άνω πρόγραμμα φιλοξενείται σε ένα βαρέως τύπου λυόμενο, στον περίβολο του παλιού νοσοκομείου Καλαμάτας.

Β' Οικοτροφείο ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης (ΘΑΛΠΟΣ Ι)

Είναι Οικοτροφείο Μακράς Παραμονής και Υψηλού Βαθμού Προστασίας για ασθενείς με νοητική υστέρηση, δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές και οργανικά ψυχοσύνδρομα. Οι ένοικοι (15 άτομα), φιλοξενούνται για θεραπεία και υποστήριξη με σκοπό να διασφαλιστεί η παραμονή τους στην κοινότητα και η συνέχιση των σχέσεών τους με τη ζωή και τη δράση της τοπικής κοινωνίας. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους ενοίκους είναι: ψυχιατρική και νοσηλευτική φροντίδα και φαρμακευτική αγωγή, εκπαίδευση σε δεξιότητες ανεξάρτητης διαβίωσης και κοινωνικοποίησης, ψυχολογική και κοινωνική υποστήριξη των ενοίκων και των οικογενειών τους, δημιουργική απασχόληση ανάλογα με την ηλικία και τις δυνατότητές τους. Επιπλέον η διεπιστημονική ομάδα του Οικοτροφείου διοργανώνει και υλοποιεί προγράμματα στη Δημοτική Κοινότητα με στόχο την εμπύχωση, συμβουλευτική υποστήριξη και ψυχοεκπαίδευση οικογενειών ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινότητας για την καταπολέμηση του κοινωνικού στίγματος και των προκαταλήψεων που σχετίζονται με τη ψυχική νόσο και την ενίσχυση της τοπική οικονομίας.

ΚΕΘΕΑ ΚΥΤΤΑΡΟ

Το ΚΕΘΕΑ είναι το μεγαλύτερο δίκτυο υπηρεσιών απεξάρτησης και κοινωνικής επανένταξης στη χώρα μας. Βρίσκεται δίπλα στους χρήστες ουσιών και τις οικογένειές τους από την ίδρυση της ΙΘΑΚΗΣ, της πρώτης ελληνικής Θεραπευτικής Κοινότητας, το 1983. Όλες οι υπηρεσίες του παρέχονται δωρεάν και χωρίς λίστες αναμονής: στο δρόμο, στα σωφρονιστικά καταστήματα, σε μονάδες σε όλη την Ελλάδα. Το ΚΕΘΕΑ απευθύνεται επίσης σε όσους αντιμετωπίζουν πρόβλημα με άλλες μορφές εξάρτησης, όπως το αλκοόλ, ο τζόγος και το διαδίκτυο. Το ΚΕΘΕΑ ΚΥΤΤΑΡΟ, με έδρα την Καλαμάτα, λειτουργεί από το 2009 με στόχο να καλύψει τις ανάγκες των εξαρτημένων χρηστών ναρκωτικών και των οικογενειών τους στη

νότια Πελοπόννησο. Είναι θεραπευτικό πρόγραμμα διαμονής και απευθύνεται σε ενήλικες. Η πρώτη επαφή με το πρόγραμμα γίνεται στα Συμβουλευτικά του Κέντρα, στην Καλαμάτα και το Ναύπλιο, τα οποία παρέχουν υπηρεσίες ενημέρωσης, συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης στους χρήστες ναρκωτικών και τις οικογένειές τους, αλλά και ενημέρωση σε όποιον ενδιαφέρεται για τα θέματα της εξάρτησης από ναρκωτικά και της απεξάρτησης. Παράλληλα προετοιμάζουν όποιον το επιθυμεί για ένταξη στη Θεραπευτική Κοινότητα ΚΥΤΤΑΡΟ. Η Θεραπευτική Κοινότητα ΚΥΤΤΑΡΟ, όπου γίνεται η κύρια φάση θεραπείας, βρίσκεται λίγο πιο έξω από την πόλη της Καλαμάτας και είναι δυναμικότητας 35 θέσεων. Η λειτουργία της στηρίζεται στην ενεργητική συμμετοχή των μελών της. Μέσα σε κλίμα συναισθηματικής ασφάλειας και αλληλοβοήθειας τα μέλη αναπτύσσουν τις ικανότητές τους και μαθαίνουν νέους τρόπους διαχείρισης των δυσκολιών. Συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες (καλλιτεχνικές, αθλητικές, περιβαλλοντικές κ.ά.), καλλιεργούν προσωπικά ενδιαφέροντα, έχουν την ευκαιρία να καλύψουν εκπαιδευτικά κενά, έρχονται σε επαφή με την Δημοτική Κοινότητα και προετοιμάζονται για την κοινωνική τους επανένταξη.

Το Κέντρο Κοινωνικής Επανένταξης διαθέτει ξενώνα, στον οποίο μπορούν να διαμείνουν όσοι ολοκληρώνουν τη Θεραπευτική Κοινότητα έως ότου να βρουν δουλειά. Στη φάση αυτή στόχος είναι η ομαλή ένταξη του ατόμου στην κοινωνία. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην επαγγελματική κατάρτιση και αποκατάσταση καθώς και στην πρόληψη της υποτροπής. Οι οικογένειες των χρηστών ναρκωτικών μπορούν να απευθύνονται στο Πρόγραμμα Οικογενειακής Υποστήριξης, ακόμα και αν το εξαρτημένο μέλος τους δεν είναι ενταγμένο σε θεραπεία. Στο πρόγραμμα πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά σεμινάρια για τους γονείς, συγγενείς και φίλους, καθώς και ατομικές και ομαδικές συναντήσεις συμβουλευτικής και υποστήριξης.

Στην Καλαμάτα λειτουργεί επίσης Πολυδύναμο Ψυχοδιαγνωστικό Κέντρο που παρέχει υπηρεσίες σε άτομα που είναι εξαρτημένα από παράνομες ουσίες και αλκοόλ και συγχρόνως αντιμετωπίζουν προβλήματα ψυχικής υγείας (διπλή διάγνωση). Επίσης, απευθύνεται σε εξαρτημένους από τα τυχερά παιχνίδια και το Διαδίκτυο.

Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)

Ως στόχος του ορίζεται η παροχή φροντίδας και φιλοξενίας ετών με δραστηριότητες δημιουργικής απασχόλησης, σε παιδιά ηλικία 5-12. Αποτέλεσμα αυτού είναι η αύξηση της απασχολησιμότητας και της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στην εργασία και η ουσιαστική διευκόλυνσή τους, ώστε να εναρμονίζουν τους απαιτητικούς ρόλους μεταξύ οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής. Υφίστανται συνολικά οκτώ ΚΔΑΠ στην επικράτεια του Δήμου που έχουν απασχολήσει περισσότερα από 300 παιδιά ως σήμερα. Ειδικότερα υφίστανται 12 ΚΔΑΠ, τα οποία στεγάζονται στις κτιριακές εγκαταστάσεις υποδομών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Κέντρο Ημέρας Παιδιών & Εφήβων με Αυτισμό Περιφέρειας Μεσσηνίας

Το Κέντρο Ημέρας Παιδιών & Εφήβων με Αυτισμό Περιφέρειας Μεσσηνίας λειτουργεί στις Εργατικές Κατοικίες Ασύλου. Σκοπός της λειτουργίας του είναι η διασφάλιση της συνέχειας της θεραπευτικής φροντίδας παιδιών και εφήβων στη κοινότητα, η αντιμετώπιση των παθολογικών συμπεριφορών και των προβλημάτων της λειτουργικότητάς τους και η ενίσχυση της σταδιακής ψυχοκοινωνικής τους

αποκατάστασης και της κοινωνικής προσαρμογής και ένταξής τους ή επανένταξης σε σχολικό ή άλλο εκπαιδευτικό πλαίσιο, καθώς και η στήριξη των οικογενειών τους. Το κέντρο ημέρας συμβάλλει στη μέριμνα για την πρόληψη της υποτροπής και παρέχει θεραπεία και εκπαίδευση σε παιδιά και έφηβους με αυτισμό καθώς και συμβουλευτική υποστήριξη σε αυτά και τις οικογένειες τους.

Απευθύνεται σε:

- Παιδιά και εφήβους, άτομα που είναι ενταγμένα σε σχολικό πλαίσιο και χρειάζονται παράλληλες θεραπευτικές παρεμβάσεις τις οποίες δεν παρέχει το σχολείο καθώς και συμβουλευτική υποστήριξη των οικογενειών τους.
- Παιδιά και εφήβους οι οποίοι έχουν δυσκολίες ένταξης στο εκπαιδευτικό σύστημα για τον λόγω αυτό θα παρακολουθούν ειδικό θεραπευτικό – εκπαιδευτικό πρόγραμμα προκειμένου να επιτευχθεί η ένταξη – επανένταξη τους και παράλληλα θα υποστηρίζονται συμβουλευτικά οι οικογένειες τους.

Το θεραπευτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει ατομικές και ομαδικές θεραπευτικές και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις: παιδοψυχιατρική παρακολούθηση, ψυχολογική υποστήριξη, ατομική και ομαδική ψυχοθεραπεία, εργοθεραπεία, ψυχοπαιδαγωγικές παρεμβάσεις, υποβοήθηση της επικοινωνίας, λογοθεραπεία, αγωγή του λόγου, ψυχοκινητική, θεραπεία συμπεριφοράς, ειδική αγωγή – ψυχοπαιδαγωγική, ψυχαγωγικά προγράμματα και δραστηριότητες στην κοινότητα. Παράλληλα, το κέντρο προσφέρει συμβουλευτική υποστήριξη στις οικογένειες των ατόμων με αυτισμό όχι μονό αυτών που παρακολουθούν το πρόγραμμα του κέντρου ημέρας και λειτουργεί και ως κέντρο πρακτικής άσκησης και εκπαίδευσης επαγγελματιών και προσωπικού ψυχικής υγείας και οι οποίοι εργάζονται η θα εργαστούν στους τομείς ψυχικής υγείας και εκπαίδευσης. Το κέντρο προάγει τη μελέτη του αυτισμού και υλοποιεί προγράμματα ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης, αγωγής κοινότητας και καταπολέμησης του στίγματος.

Οι Υπηρεσίες που προσφέρει είναι:

- Ειδικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας, ψυχοκοινωνικής φροντίδας, εκπαίδευσης σε ατομικές και κοινωνικές δεξιότητες και υποστήριξης για τα παιδιά, τους εφήβους με αυτισμό και τις οικογένειές τους
- Συμβουλευτική υποστήριξη και καθοδήγηση οικογενειών σε κρίση. Λειτουργική διασύνδεση με οικογένειες που έχουν αυξημένες ανάγκες και εκπαίδευση των μελών της οικογένειας
- Κέντρο πρακτικής άσκησης και εκπαίδευσης επαγγελματιών
- Μελέτες, προγράμματα ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης, αγωγής κοινότητας
- Ψυχαγωγικές και πολιτιστικές δραστηριότητες
- Παρέμβαση στα σχολεία όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων
- Παρεμβάσεις στην κοινότητα με στόχο την ευαισθητοποίηση

- Οργάνωση ενός δικτύου συνεργαζόμενων φορέων και φυσικών προσώπων. Λειτουργική διασύνδεση με άλλους φορείς των Τομέων Υγείας, Παιδείας, Ειδικής Αγωγής και Επαγγελματικής Αποκατάστασης
- Αναπτυξιακές Διαταραχές

Στελεχώνεται από Ψυχολόγο, Κοινωνικό Λειτουργό, Εργοθεραπευτή, Λογοθεραπευτή, Ειδικό Εκπαιδευτή/Γυμναστή.

Ξενώνας “Η Κιβωτός”

Ο ξενώνας βρίσκεται στο Παλιό Νοσοκομείο και σύμφωνα με το Φ.ΕΚ σύστασής του με αρ.1887/Β/14-9-2007 είναι χώρος μακράς διάρκειας παραμονής και υψηλού βαθμού υποστήριξης. Η δυναμικότητά του δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 15 άτομα. Παρέχει φιλοξενία σε ενήλικα άτομα με ψυχικές διαταραχές και σοβαρά ψυχοκοινωνικά προβλήματα που δεν έχουν στέγη ή κατάλληλο οικογενειακό περιβάλλον. Σκοπός της δομής είναι η πλήρη κοινωνική επανένταξη των φιλοξενούμενων. Υπεύθυνος φορέας είναι το Γενικό Νοσοκομείο Καλαμάτας.

Άλλες υφιστάμενες κοινωνικές δομές που καλύπτουν (και) την Καλαμάτα είναι οι εξής:

1. Γενικό Νομαρχιακό Νοσοκομείο Καλαμάτας (σε νέες κτιριολογικές εγκαταστάσεις και με νέο ιατρικό, τεχνολογικό και ξενοδοχειακό εξοπλισμό),
2. Κέντρο Πρόληψης των Εξαρτήσεων και προαγωγής της ψυχικής υγείας (ΚΕΠΕΨΟ),
3. Αλεξανδράκειο πτωχοκομείο – γηροκομείο,
4. Ίδρυμα Απόρων Ανιάτων «Η Στέγη της Εκκλησίας»,
5. Κέντρο Κοινότητας Π.Ε. Μεσσηνίας

Κοινωνικές επιχειρήσεις

Σχετικά με τις κοινωνικές επιχειρήσεις στο Δήμο Καλαμάτας υπάρχει η «ΡΗΑΟΣ» Κοιν.Σ.Επ. Η επιχείρηση δημιουργήθηκε μέσα από την ανάγκη του τοπικού οικοσυστήματος καινοτομίας, νέας και κοινωνικής επιχειρηματικότητας της Καλαμάτας και συνολικά της Μεσσηνίας για δικτύωση, υποστήριξη και συνεργασία. Ο στόχος της ομάδας της «ΡΗΑΟΣ» Κοιν.Σ.Επ. είναι η διαμόρφωση των κατάλληλων προϋποθέσεων για την εκκόλαψη νέων ιδεών και επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, μέσα από τις υπηρεσίες της και του πολυχώρου επιχειρηματικότητας και πολιτισμού “HOUSE by ΡΗΑΟΣ” που έχει δημιουργήσει στο κέντρο της Καλαμάτας. Το όραμα της, συμπυκνώνεται στο τρίπτυχο:

Connect – Create – Collaborate το οποίο εκφράζει την επιδίωξη για διεύρυνση της πρόσβασης στην καινοτομία και την επιχειρηματικότητα ανεξαρτήτως ηλικίας ή εμπειρίας.

Η ΡΗΑΟΣ Κοιν.Σ.Επ. συνδέει νέους και υφιστάμενους επιχειρηματίες, με startup ομάδες και Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις και θέτει τις βάσεις για μία δημιουργική κοινότητα με επίκεντρο την πόλη της Καλαμάτας.

Υποδομές εκπαίδευσης

Οι υποδομές εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης στο Δήμο Καλαμάτας απεικονίζονται στον Πίνακα 23. Από τα στοιχεία του πίνακα φαίνεται ότι το 88% των υποδομών απαντάται στην πόλη της Καλαμάτας.

Πίνακας 33. Οι υποδομές Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης στο Δήμο Καλαμάτας.

Υποδομές	Σύνολο	ΔΕ Καλαμάτας	ΔΕ Αριος	ΔΕ Αρφαρών	ΔΕ Θουρίας
Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	69	61	2	3	3
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	32	28		2	2
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	2	2			
Σύνολο	103	91	2	5	5

Πηγή: Masterplan Δήμου Καλαμάτας, 2022.

Γ.2 Κοινωνικά Χαρακτηριστικά και Κοινωνικές Υποδομές και Υπηρεσίες του Δήμου Σπάρτης

Παρόμοια με το Δήμο Καλαμάτας, στην παρούσα υποενοότητα θα αναλυθούν τα κοινωνικά χαρακτηριστικά καθώς και οι κοινωνικές υποδομές και επιχειρήσεις που λειτουργούν στο Δήμο Σπάρτης. Πιο συγκεκριμένα, παρουσιάζεται το μορφωτικό επίπεδο, η διαχρονική εξέλιξη της απασχόλησης και της ανεργίας, καθώς και οι ομάδες υπηκοοτήτων του μόνιμου πληθυσμού του υπό μελέτη Δήμου. Επίσης, πραγματοποιείται μία συνοπτική περιγραφή των κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών που υφίστανται εντός του Δήμου.

Ιθαγένεια

Εξετάζοντας την υπηκοότητα του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Σπάρτης για το 2011, το 90,33% είναι Έλληνες, ενώ το 9,67% έχει υπηκοότητα από ξένες χώρες. Από τους υπηκόους μόνο των ξένων χωρών, το 75,12% (ή το 7,27% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου Σπάρτης) κατάγονται από λοιπές χώρες ή δεν έχουν υπηκοότητα ή δε διευκρίνισαν ή δήλωσαν την υπηκοότητά τους, ενώ μόλις το 24,88% (ή το 2,41% από το σύνολο μόνιμων κατοίκων) κατάγονται από χώρες της ΕΕ. Ο Δήμος Σπάρτης ακολουθεί περισσότερο τις τάσεις σε επίπεδο χώρας, ενώ σε σχέση με την ΠΕ Λακωνίας παρουσιάζει μικρότερο ποσοστό υπηκόων ξένων χωρών.

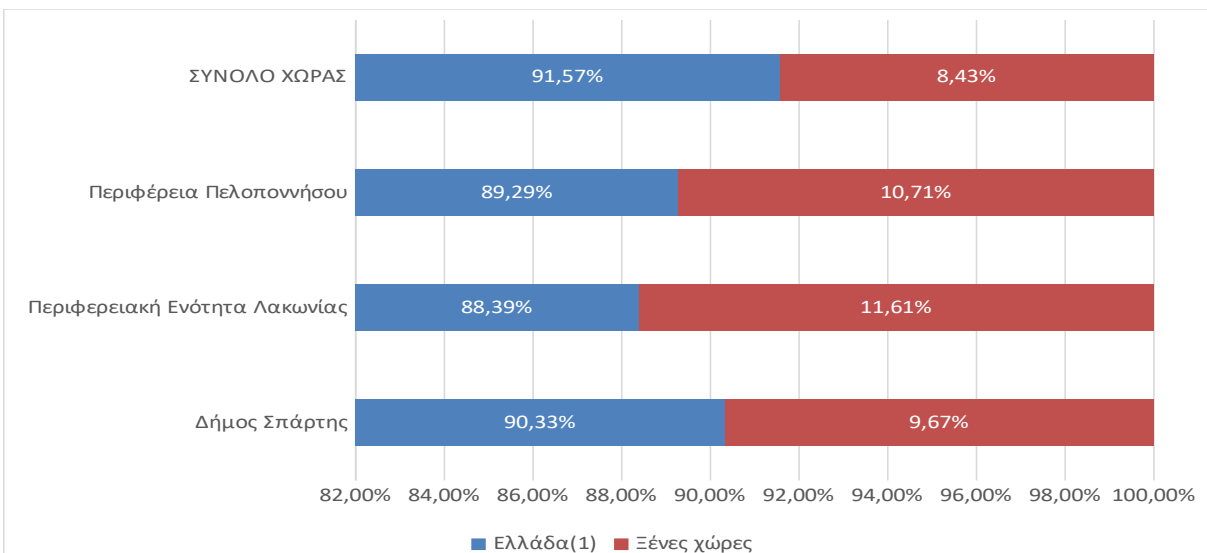
Ακολουθεί πίνακας και τα σχετικά διαγράμματα, όπου παρουσιάζεται ο Μόνιμος Πληθυσμός του Δήμου Σπάρτης και των χωρικών ενοτήτων στις οποίες υπάγεται, κατά ομάδες υπηκοοτήτων με βάση την Απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ. για το 2011.

Πίνακας 34. Μόνιμος Πληθυσμός Δήμου Σπάρτης και των χωρικών ενοτήτων στις οποίες υπάγεται κατά ομάδες υπηκοότητας (2011) .

Τόπος Μόνιμης Διαμονής	Σύνολο	Ελλάδα	Ξένες Χώρες		
			Σύνολο	Χώρες ΕΕ	Λοιπές Χώρες/Χωρίς Υπηκοότητα ή Αδιευκρίνιστη Υπηκοότητα ή Δε Δήλωσε
ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ	6.483	5.856	627	156	471
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	89.138	78.791	10.347	5.406	4.941
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	577.903	516.001	61.902	22.397	39.505
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.28	9.904.28	912.000	199.121	712.879
	6	6			

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2023) & ίδια επεξεργασία

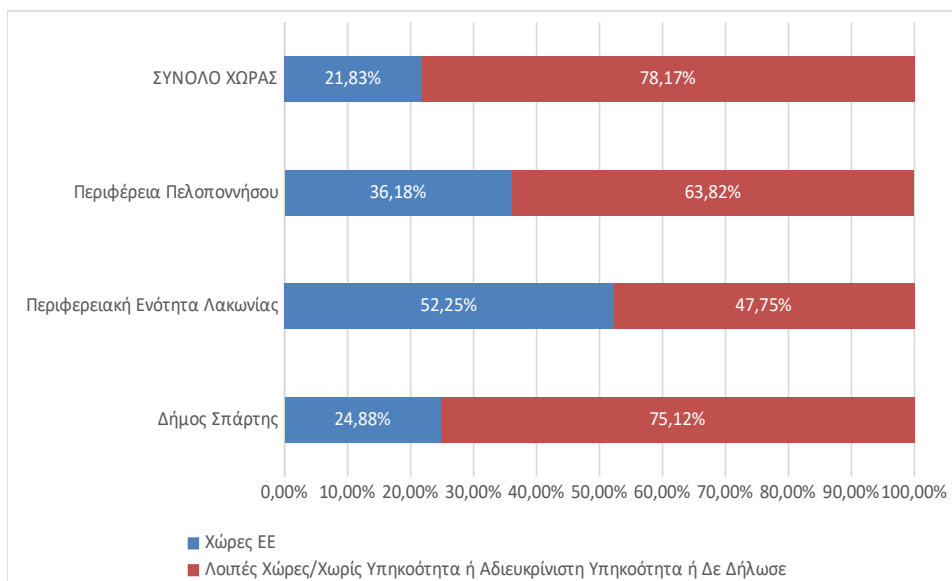
Διάγραμμα 61. Ποσοστό του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Σπάρτης και των χωρικών ενοτήτων στις οποίες υπάγεται κατά ομάδες υπηκοότητας (2011) .

(1) Περιλαμβάνεται και ο πληθυσμός με διπλή υπηκοότητα (Ελληνική και άλλη)

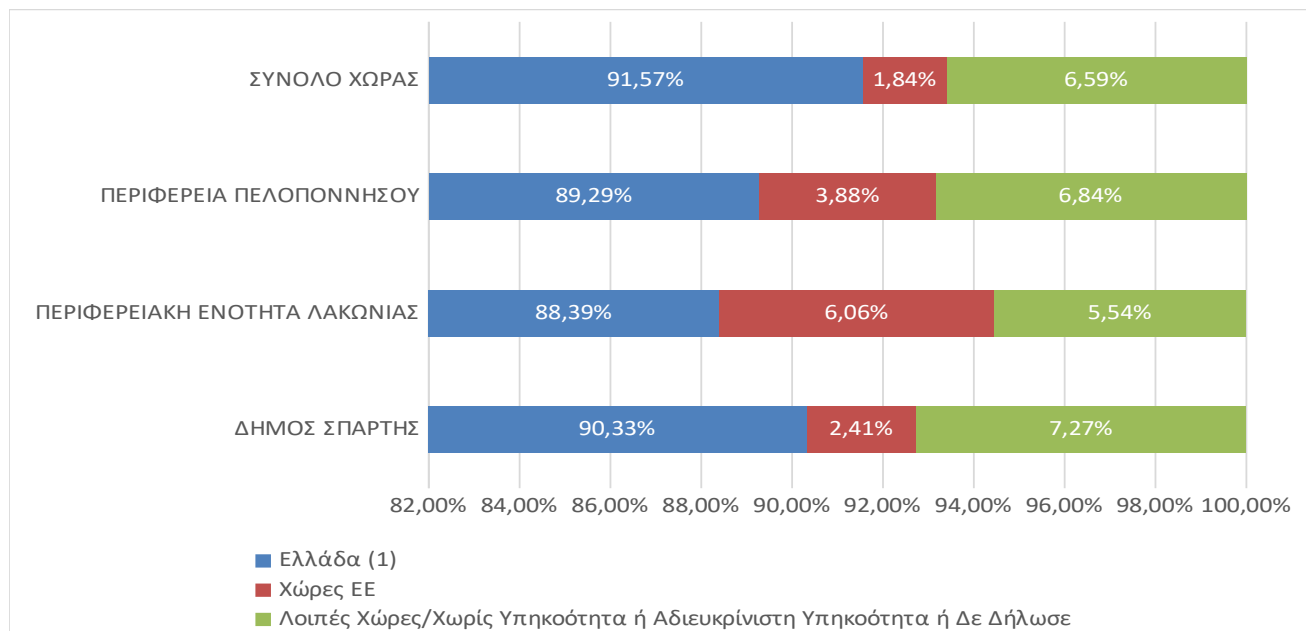
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 62. Ποσοστό (%) του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Σπάρτης και των χωρικών ενοτήτων στις οποίες υπάγεται κατά ομάδες υπηκοότητας εκτός της ελληνικής (2011).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 63. Ποσοστό (%) του συνόλου του μόνιμου πληθυσμού του Δήμου Σπάρτης και των χωρικών ενοτήτων στις οποίες υπάγεται κατά ομάδες υπηκοότητας (2011).

(1) Περιλαμβάνεται και ο πληθυσμός με διπλή υπηκοότητα (Ελληνική και άλλη)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία.

Εξετάζοντας την ιθαγένεια των μόνιμων κατοίκων για το 2021, σύμφωνα με την απογραφή της ΕΛ.ΣΤΑΤ., στο Δήμο Σπάρτης κατοικούν 30.625 άτομα ελληνικής ιθαγένειας, οι οποίοι αποτελούν το 93% των μόνιμων κατοίκων και 2.158 άτομα με ξένη υπηκοότητα (7%).

Από τους κατοίκους με ξένη ιθαγένεια, δηλαδή εκτός της ελληνικής, η πλειοψηφία (51%) προέρχεται από χώρες Ευρώπης εκτός ΕΕ, το 39% από χώρες ΕΕ εκτός Ελλάδας ενώ το υπόλοιπο 10% προέρχεται από χώρες της Ασίας (6%), της Βόρειας Αμερικής (3%), της Αφρικής (0,4%) κ.λπ.

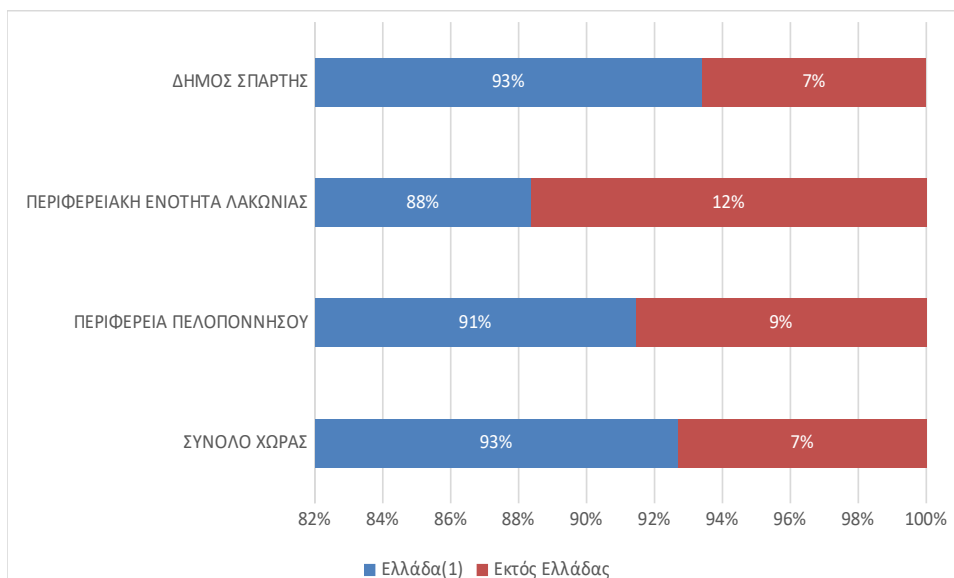
Πίνακας 35. Μόνιμος Πληθυσμός κατά ομάδες χωρών ιθαγένειας στο Δήμο Σπάρτης και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Σύνολο	Ελλάδα α ⁽¹⁾	Εκτός Ελλάδας									
			Σύνολο	Χώρες ΕΕ εκτός Ελλάδας	Χώρες Ευρώπης εκτός ΕΕ	Χώρες Αφρικής	Χώρες Καραϊβικής, Νότιας ή Κεντρικής Αμερικής	Χώρες Βόρειας Αμερικής	Χώρες Ασίας	Χώρες Ωκεανίας	Χωρίς δηλωθείσα χώρα	Χωρίς Ιθαγένεια ή Αδιευκρίνιστη Ιθαγένεια
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.482.492	9.716.893	765.599	116.670	439.255	33.470	3.563	5.609	158.531	1.494	3.264	3.743
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	539.535	493.455	46.080	10.288	26.684	989	188	616	6.804	183	83	245
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	84.342	74.532	9.810	3.178	3.590	138	31	252	2.490	68	3	60
ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ	32.783	30.625	2.158	839	1.091	9	3	63	139	4	3	7

(1) Περιλαμβάνεται και ο πληθυσμός με διπλή υπηκοότητα (Ελληνική και άλλη)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία.

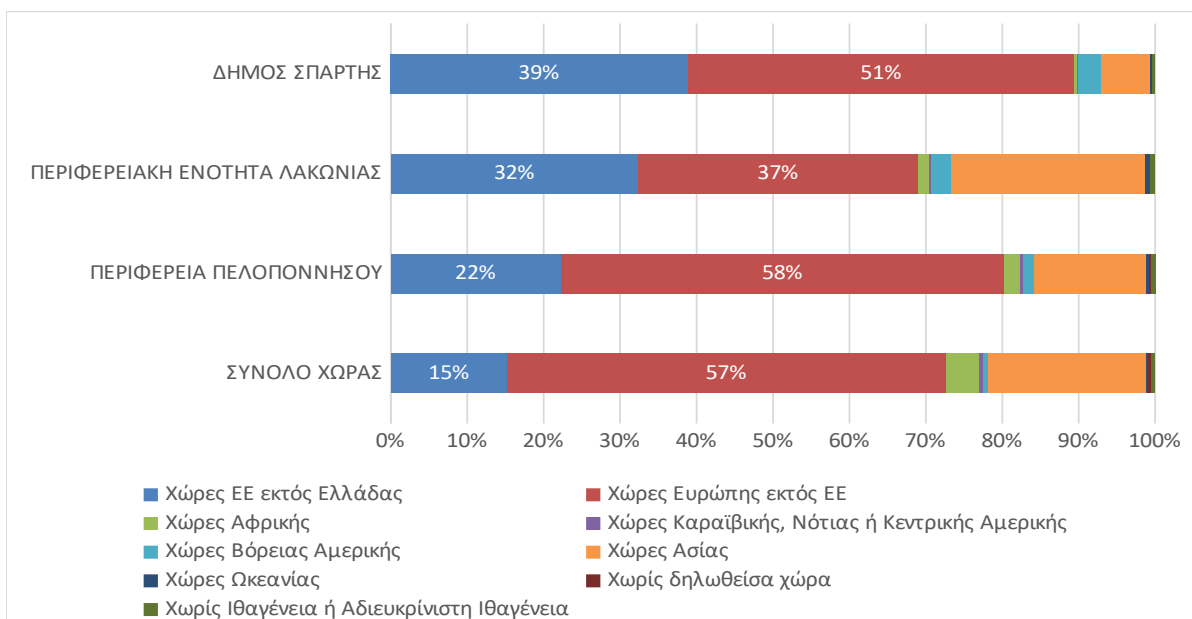
Διάγραμμα 64. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού κατά ομάδες χωρών ιθαγένειας στο Δήμο Σπάρτης και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).

(1) Περιλαμβάνεται και ο πληθυσμός με διπλή υπηκοότητα (Ελληνική και άλλη)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία.

Διάγραμμα 65. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού με ξένη ιθαγένεια (μη ελληνική) στο Δήμο Σπάρτης και στις ευρύτερες χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).

(1) Περιλαμβάνεται και ο πληθυσμός με διπλή υπηκοότητα (Ελληνική και άλλη)

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία.

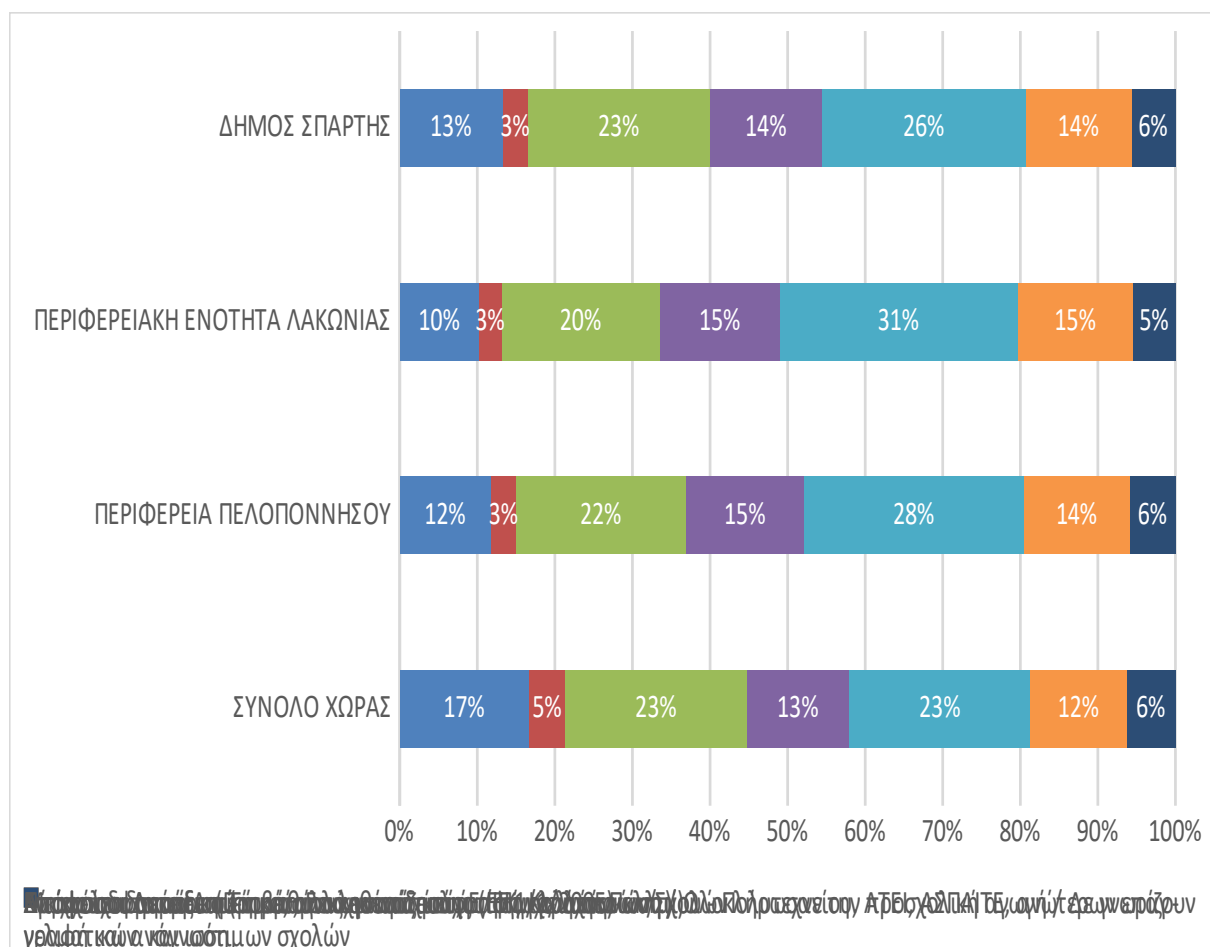
Εκπαιδευτικό επίπεδο

Όσον αφορά το εκπαιδευτικό επίπεδο του Δήμου Σπάρτης, σύμφωνα με την απογραφή του 2011, το μεγαλύτερο ποσοστό των μόνιμων κατοίκων αποτελούταν από αποφοίτους Δημοτικού (26%) και Λυκείου (23%) ενώ το χαμηλότερο ποσοστό απαρτιζόταν από πτυχιούχους μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (3%). Σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών παρουσιάζονται σε όσους δεν τελείωσαν το Δημοτικό, όπου οι γυναίκες υπερτερούν κατά 40% και στους απόφοιτους Γ΄ Τάξης Γυμνασίου, όπου οι άνδρες υπερτερούν κατά 41%.

Τα παραπάνω δεδομένα αποδεικνύουν το αρκετά χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο του Δήμου.

Παρόμοια πορεία ακολουθούσε και η Π.Ε. Λακωνίας, (31%, 20% και 3% αντίστοιχα), η Περιφέρεια (28%, 22% και 3% αντίστοιχα), ακόμα και το σύνολο χώρας (23%, 23% και 5%).

Διάγραμμα 66. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης στο Δήμο Σπάρτης και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2011).

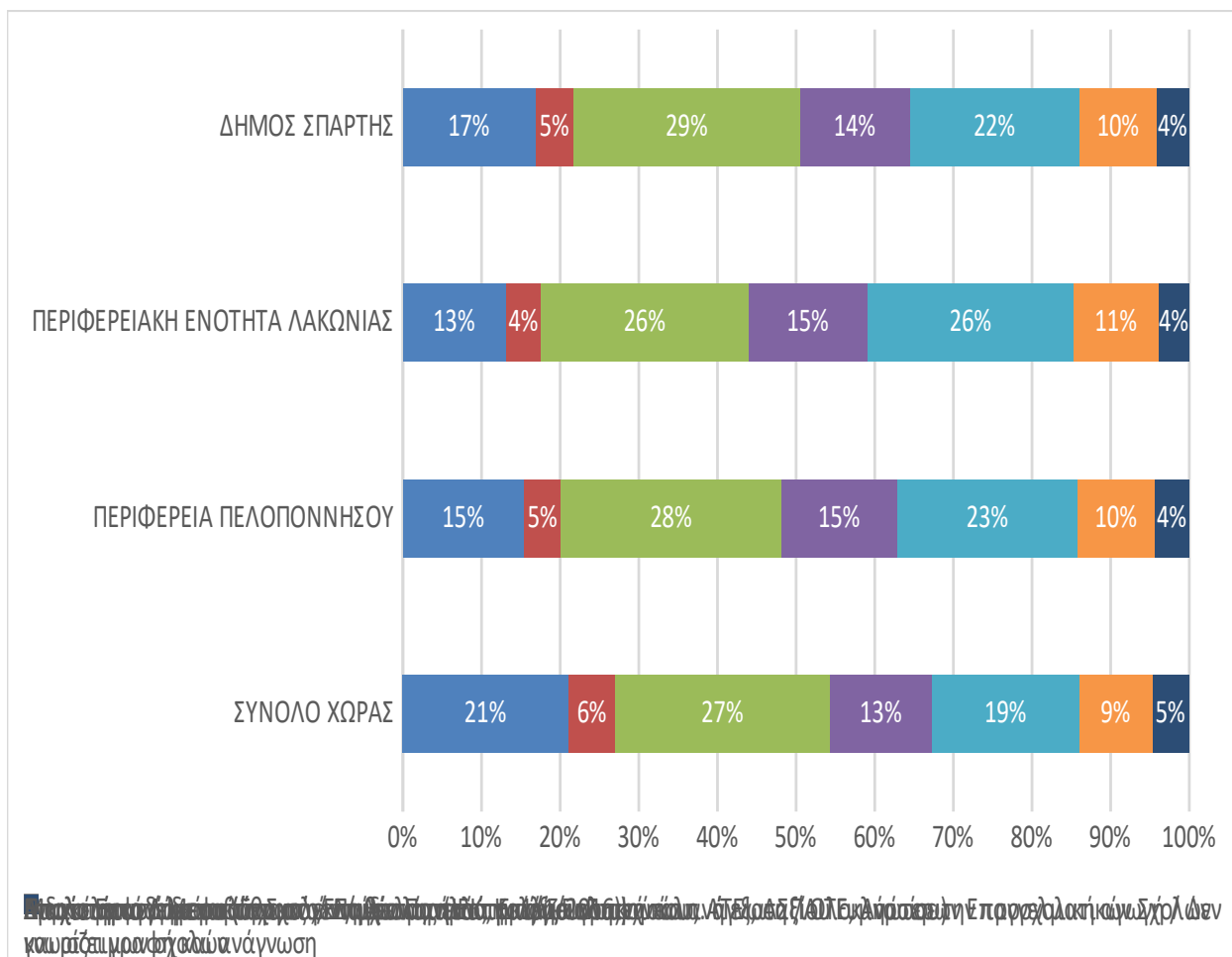
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία.

Στη συνέχεια, σύμφωνα με την απογραφή του 2021, το εκπαιδευτικό επίπεδο του Δήμου ανέβηκε, με τους κατόχους διδακτορικού ή μεταπτυχιακού τίτλου, τους πτυχιούχους Παν/μίου - Πολυτεχνείου, ΑΤΕΙ, ΑΣΠΑΙΤΕ, ανώτερων επαγγελματικών και ισότιμων σχολών να φτάνουν το 17% του συνόλου των μόνιμων κατοίκων (έναντι του 13% για το 2011) ενώ για το σύνολο της χώρας το αντίστοιχο ποσοστό

είναι 21% (έναντι 17% για το 2011). Κατά τ' άλλα, συνεχίζει το υψηλότερο ποσοστό να κατέχουν οι απόφοιτοι Λυκείου (29%) και οι απόφοιτοι Δημοτικού (22%) ενώ το χαμηλότερο ποσοστό, σε κάθε εξεταζόμενη περιοχή, κατέχουν οι κάτοικοι με πτυχίου μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (5%).

Εξετάζοντας το εκπαιδευτικό επίπεδο στην Π.Ε. Λακωνίας, οι απόφοιτοι Λυκείου και Δημοτικού έχουν ίδιο ποσοστό (26%) ενώ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και στο σύνολο της χώρας υπερτερούν οι κάτοχοι απολυτήριου Λυκείου (28% και 27% αντίστοιχα). Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι στο σύνολο της χώρας το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό συγκεντρώνουν οι κάτοχοι διδακτορικού και μεταπτυχιακού τίτλου κ.λπ. (21%)

Διάγραμμα 67. Ποσοστό (%) μόνιμου πληθυσμού κατά επίπεδο εκπαίδευσης στο Δήμο Σπάρτης και στις χωρικές ενότητες που υπάγεται (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία.

Συμπερασματικά, το μορφωτικό επίπεδο του Δήμου Σπάρτης έχει βελτιωθεί σε μεγάλο βαθμό, το οποίο μπορεί να συμβάλει ενεργά στη συνολική ανάπτυξη της περιοχής.

Απασχόληση

Ο Πίνακας και τα Διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζουν τη διάρθρωση του μόνιμου πληθυσμού στο Δήμο Σπάρτης, την ΠΕ Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2011 όσον αφορά τους οικονομικά ενεργούς και μη ενεργούς. Το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού¹⁵ είναι μικρότερο από εκείνο του μη οικονομικά ενεργού¹⁶ στον υπό μελέτη Δήμο (39,42% και 60,58% αντίστοιχα) και στις υπόλοιπες χωρικές ενότητες. Οι απασχολούμενοι κατέχουν το μεγαλύτερο ποσοστό (85,46%) του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στο Δήμο Σπάρτης έναντι των ανέργων (14,54%), το οποίο ισχύει για όλες τις γεωγραφικές περιοχές. Επίσης, το 60,92% των απασχολούμενων δραστηριοποιείται στον τριτογενή τομέα, το 24,12% στον πρωτογενή και στο 14,96% στον δευτερογενή παραγωγικό τομέα. Η διάρθρωση των εργαζομένων ανά τομέα παραγωγής είναι ανάλογη στην ΠΕ Λακωνίας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Σε επίπεδο Επικράτειας, ωστόσο, το 72,46% των απασχολούμενων δραστηριοποιείται στον τριτογενή τομέα, το 17,55% στο δευτερογενή και το 9,99% στον πρωτογενή.

Πίνακας 36. Οικονομικά ενεργοί και μη ενεργοί στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2011).

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΙ				ΑΝΕΡΓΟΙ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΙ
			ΣΥΝΟΛΟ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ				
				ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ		
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.816.286	4.586.636	3.727.633	372.209	654.377	2.701.047	859.003	6.229.650
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	577.903	233.986	196.761	50.439	33.740	112.582	37.225	343.917
Π.Ε. ΛΑΚΩΝΙΑΣ	89.138	35.723	31.014	12.090	3.951	14.973	4.709	53.415
ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ	35.259	13.900	11.879	2.865	1.777	7.237	2.021	21.359

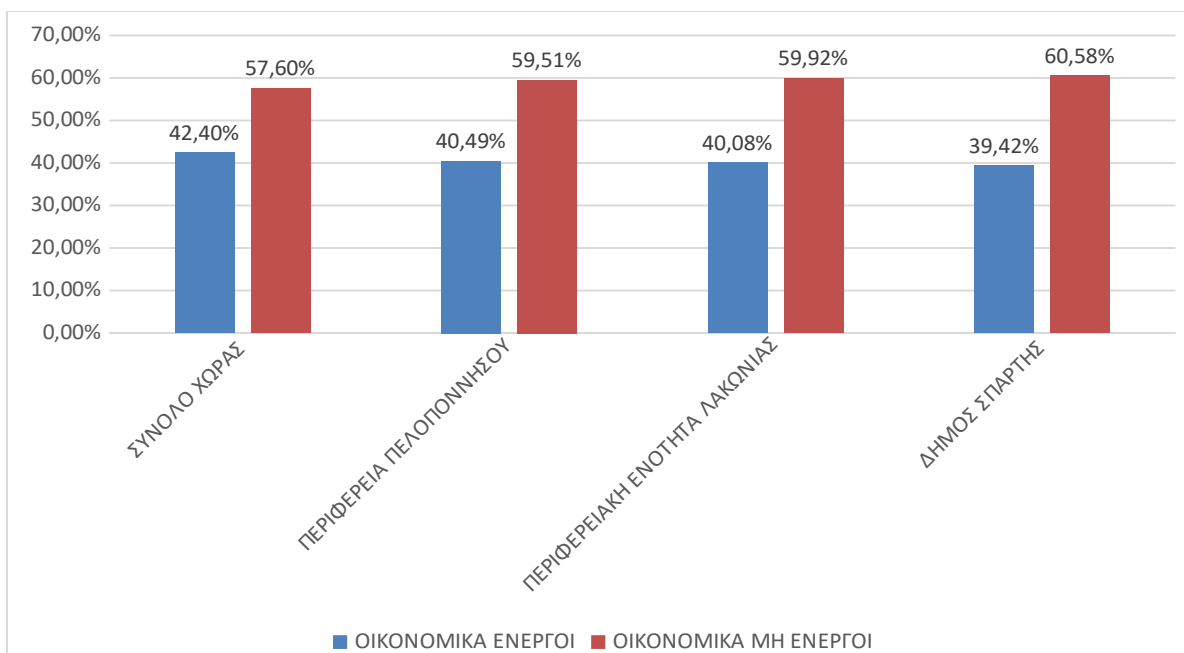
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 68. Οικονομικά ενεργοί και μη ενεργοί στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2011).

¹⁵ Ως οικονομικά ενεργός πληθυσμός ορίζεται το εργατικό δυναμικό μίας χωρικής ενότητας και περιλαμβάνει τα άτομα εκείνα τα οποία είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν, δηλ. τους απασχολούμενους και τους ανέργους (ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2020).

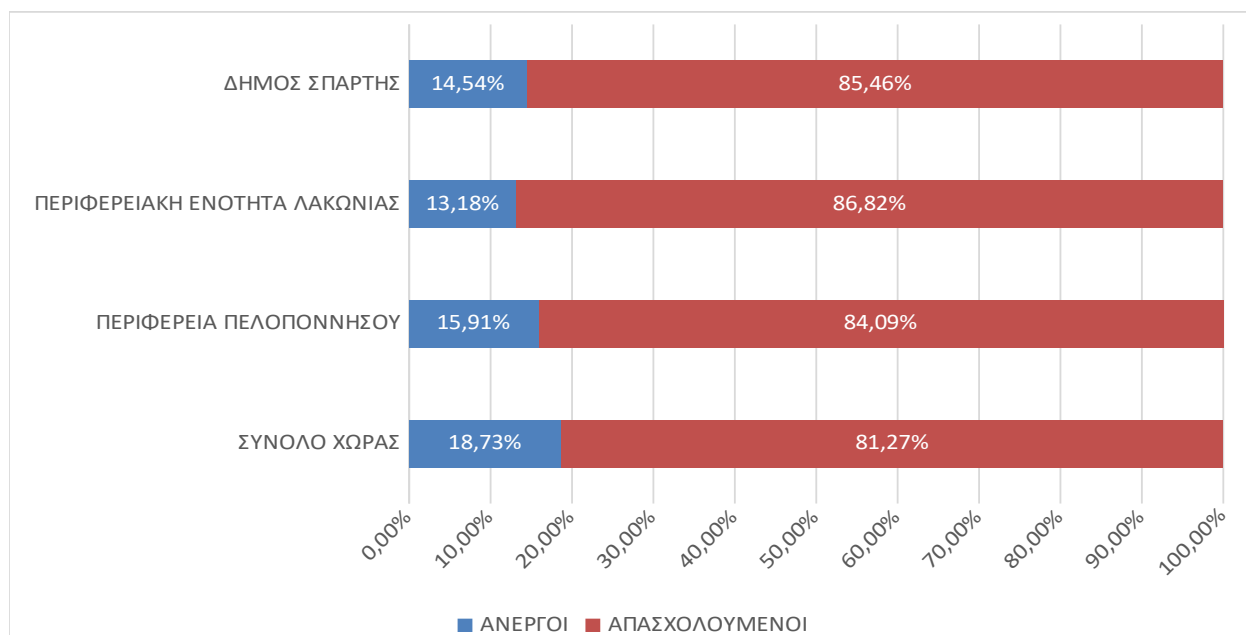
¹⁶ Ως μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός ορίζεται η μερίδα του πληθυσμού που δε μπορεί να εργαστεί (π.χ. μικρά παιδιά, ηλικιωμένοι, ασθενείς) ή δεν το επιθυμεί για διάφορους λόγους (ΕΛ.ΣΤΑΤ, 2020).

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία

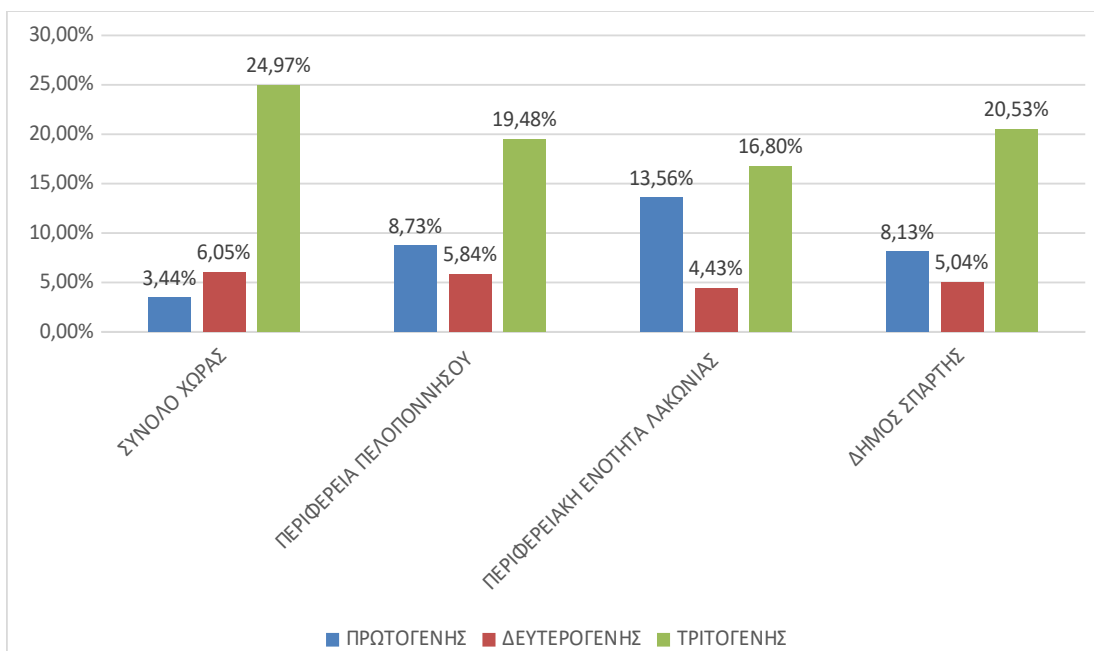
Διάγραμμα 69. Άνεργοι και απασχολούμενοι στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2011).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 70. Απασχολούμενοι (%) ανά τομέα οικονομικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2011).

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία

Στον παρακάτω Πίνακα και στα Διαγράμματα που ακολουθούν απεικονίζεται η διάρθρωση του μόνιμου πληθυσμού στο Δήμο Σπάρτης, την ΠΕ Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής του 2021. Το ποσοστό που του μη οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Σπάρτης εξακολουθεί να είναι το υψηλότερο (56,75%), ωστόσο παρουσιάζεται αύξηση στο ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (43,24% το 2021 έναντι 39,42% το 2011). Οι απασχολούμενοι (88,75%) εξακολουθούν να αποτελούν πλειοψηφία έναντι των ανέργων (11,28%) στο Δήμο Σπάρτης, αλλά και σε όλες τις χωρικές ενότητες που παρουσιάζονται. Το ποσοστό του άνεργου πληθυσμού έχει μειωθεί κατά 3,26% μεταξύ των δύο απογραφικών δεκαετιών. Το 63,98% των εργαζομένων απασχολείται στον τριτογενή τομέα παραγωγής, το 25,63% στον πρωτογενή και το 10,44% στον δευτερογενή. Η διάρθρωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής εξακολουθεί να είναι ανάλογη στην ΠΕ Λακωνίας και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Σε επίπεδο Επικράτειας, ωστόσο, το 75,95% των απασχολούμενων δραστηριοποιείται στον τριτογενή τομέα, το 14,92% στο δευτερογενή και το 9,13% στον πρωτογενή.

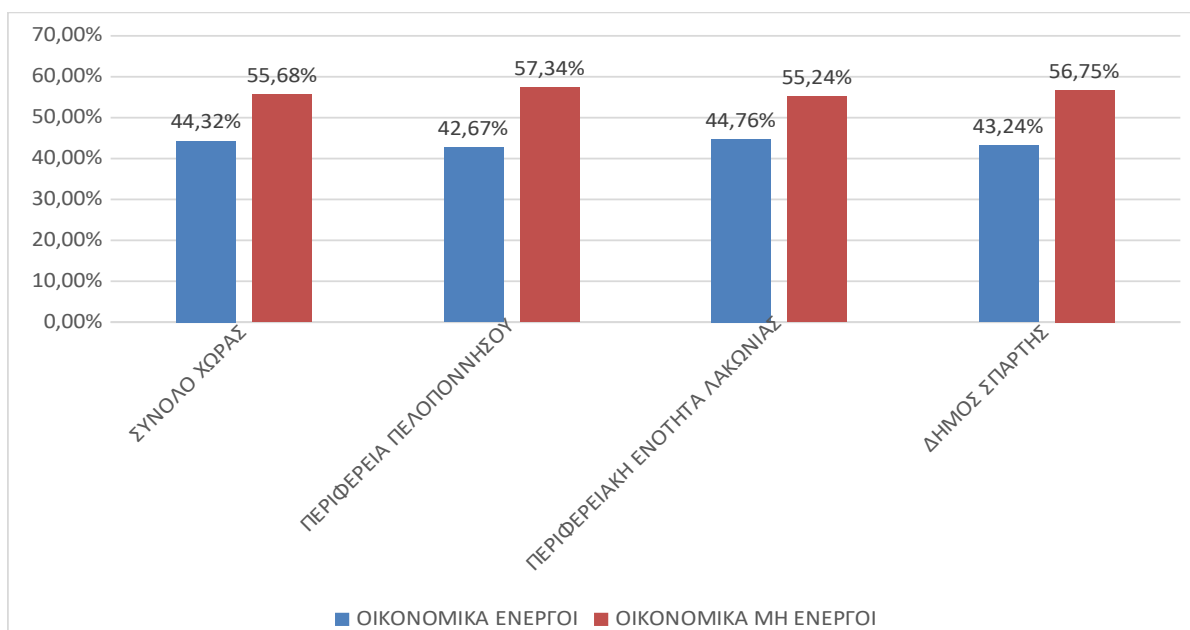
Πίνακας 37. Η διάρθρωση του μόνιμου πληθυσμού στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2021).

ΧΩΡΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΣΥΝΟΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΩΝ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΝΕΡΓΟΙ				ΑΝΕΡΓΟΙ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΙ
			ΣΥΝΟΛΟ	ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΙ				
				ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ	ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ	ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ		
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	10.482.487	4.645.760	3.986.515	364.124	594.601	3.027.790	659.248	5.836.726
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	539.533	230.193	199.82	47.355	28.201	124.270	30.36	309.344

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ			6				9	
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	84.337	37.751	33.828	13.607	3.184	17.037	3.925	46.584
ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ	32.786	14.177	12.582	3.225	1.313	8.050	1.599	18.606

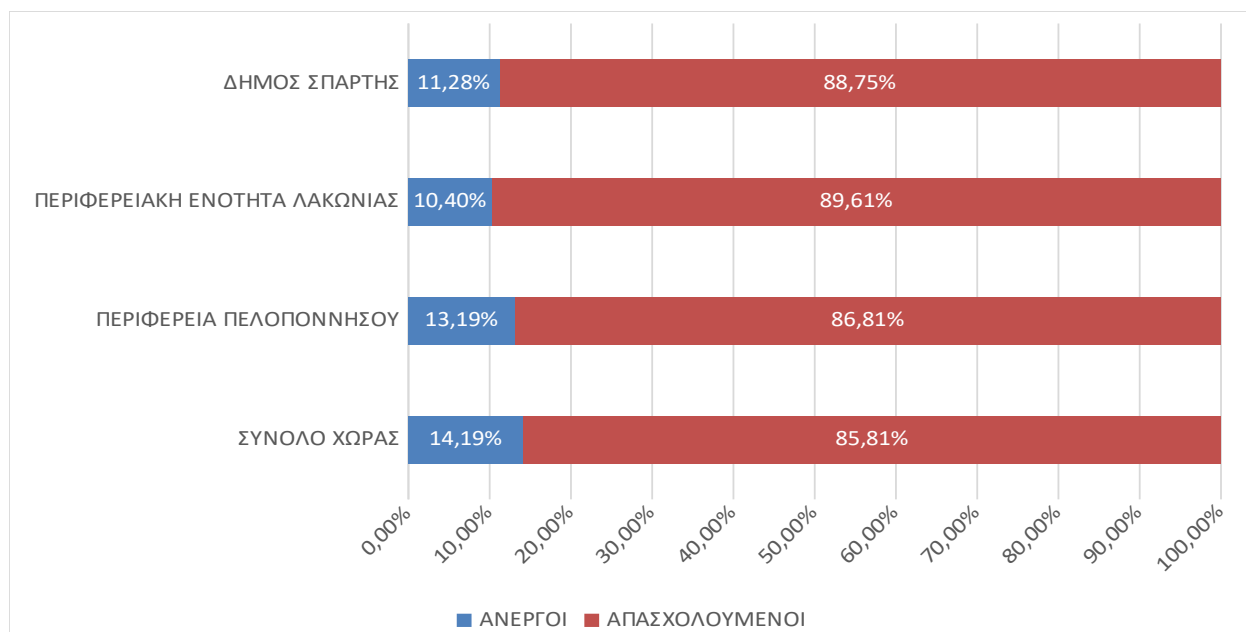
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 71. Οικονομικά ενεργοί και μη ενεργοί στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία

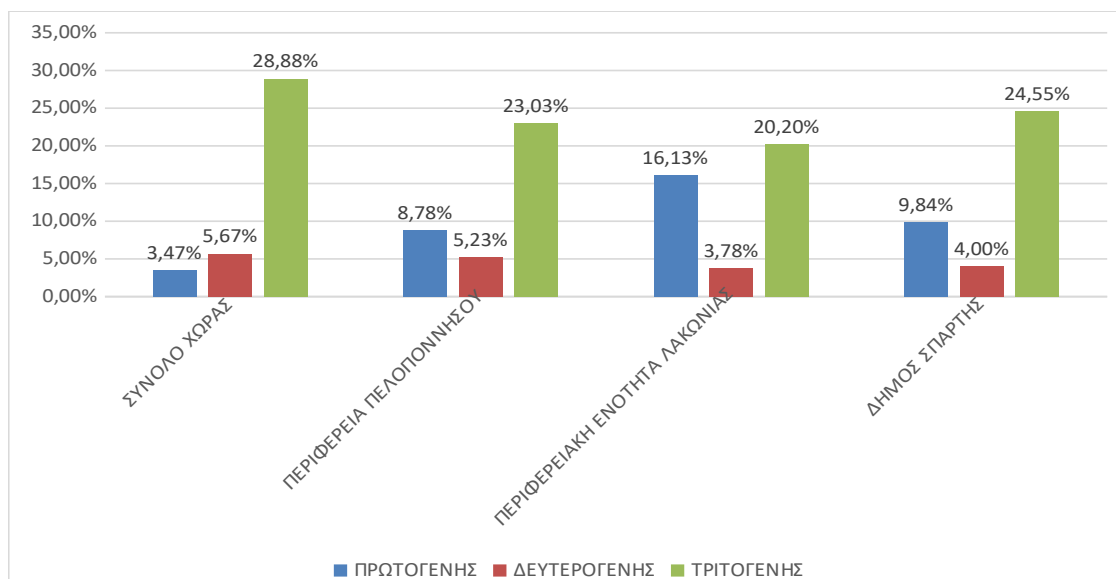
Διάγραμμα 72. Άνεργοι και απασχολούμενοι (%) στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία

Στην παρούσα φάση αξίζει να αναφερθεί ότι σύμφωνα με στοιχεία της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης (ΔΥΠΑ), το Δεκέμβριο του 2023 οι εγγεγραμμένοι άνεργοι στο Δήμο Σπάρτης ήταν 2.162, με την ανεργία να πλήττει κυρίως τις γυναίκες (801 άνδρες, δηλαδή 37% και 1.361 γυναίκες, δηλαδή το 63%)¹⁷.

Διάγραμμα 73. Απασχολούμενοι (%) ανά τομέα οικονομικών δραστηριοτήτων στο Δήμο Σπάρτης, την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας, την Περιφέρεια Πελοποννήσου και το Σύνολο Χώρας (2021).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2024) & ίδια επεξεργασία

¹⁷ <https://mdaae.gr/data/engegrammenoi-anergoi-ana-dimo/>

Ο Πίνακας και το Διάγραμμα που ακολουθούν απεικονίζουν την κατανομή των απασχολούμενων του Δήμου Σπάρτης και των χωρικών ενότητων που υπάγεται, ανά παραγωγικό τομέα, κατά τα έτη 2001, 2011 και 2021. Το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων στην περιοχή παρέμβασης συγκεντρώνεται στον τριτογενή τομέα (64% το 2021, 61% το 2011 και 49% το 2001). Το σύνολο των απασχολούμενων παρουσιάζει μείωση μεταξύ των ετών απογραφής 2001 - 2011 (11.879 το 2011 έναντι 13.516 που ήταν το 2001) και αύξηση μεταξύ του διαστήματος 2011 – 2021 (12.582 το 2021 έναντι 11.879 το 2011).

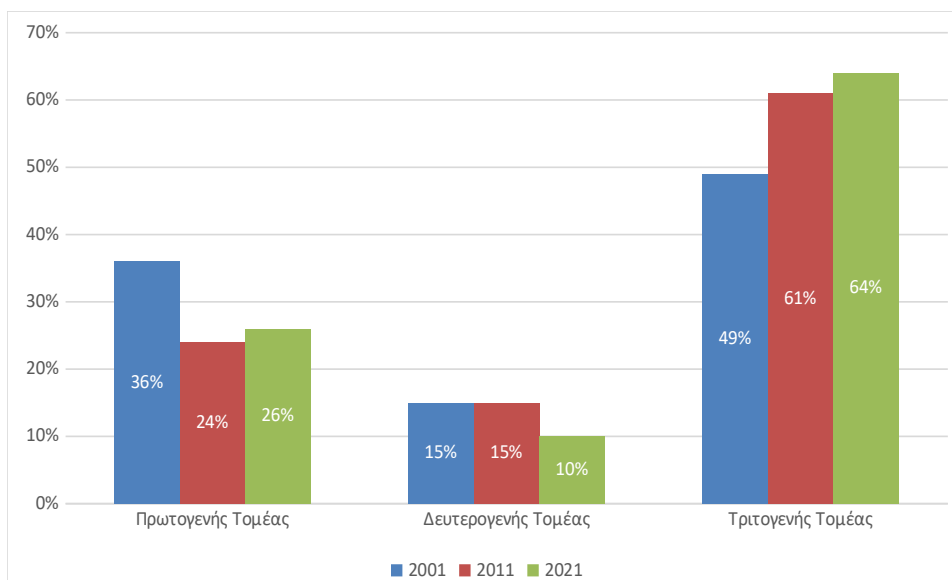
Πίνακας 38. Αριθμός απασχολούμενων και ποσοστό αυτών (%) ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Σπάρτης και στις χωρικές ενότητες στις οποίες υπάγεται (2001, 2011,2021).

2021						
Χωρική Ενότητα	Πρωτογενής Τομέας	(%)	Δευτερογενής Τομέας	(%)	Τριτογενής Τομέας	(%)
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	364.124	9%	594.601	15%	3.027.790	76%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	47.355	24%	28.201	14%	124.270	62%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	13.607	40%	3.184	9%	17.037	50%
ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ	3.225	26%	1.313	10%	8.050	64%
2011						
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	372.209	10%	654.377	18%	2.701.047	72%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	50.439	26%	33.740	17%	112.582	57%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	12.090	39%	3.951	13%	14.973	48%
ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ	2.865	24%	1.777	15%	7.237	61%
2001						
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	591.669	14%	892.187	22%	2.401.168	59%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	76.208	34%	38.383	17%	98.028	44%
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	17.295	48%	4.263	12%	12.882	36%
ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ	1.401	18%	1.386	18%	4.846	62%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (2025) & ιδία επεξεργασία

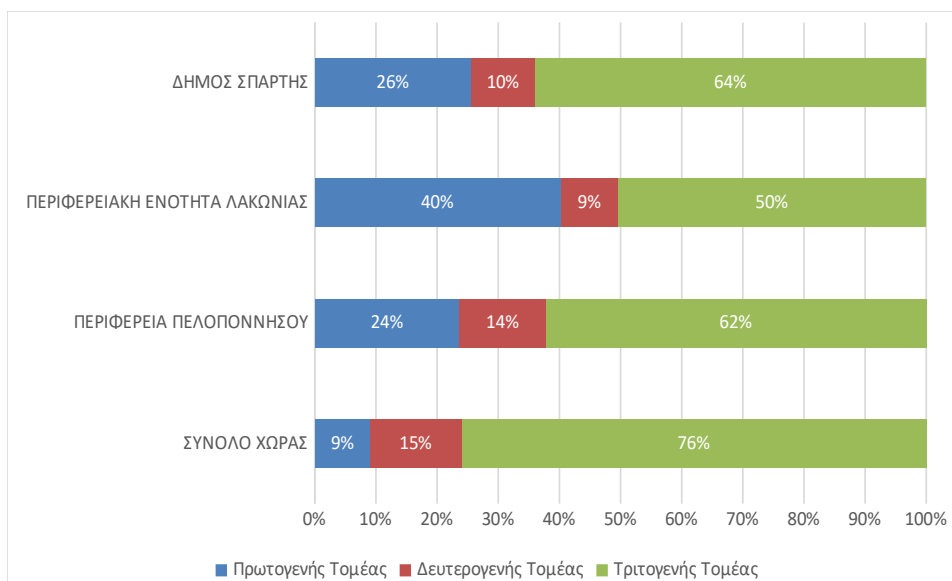
Διάγραμμα 74. Κατανομή Απασχόλησης ανά Τομέα Παραγωγής στο Δήμο Σπάρτης (2001, 2011,2021).

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

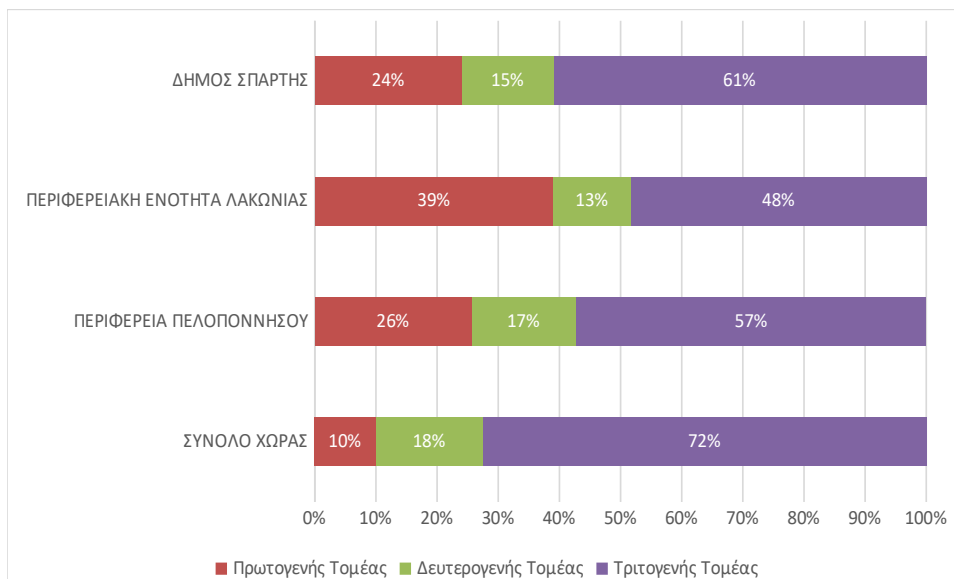
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 75. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2021).

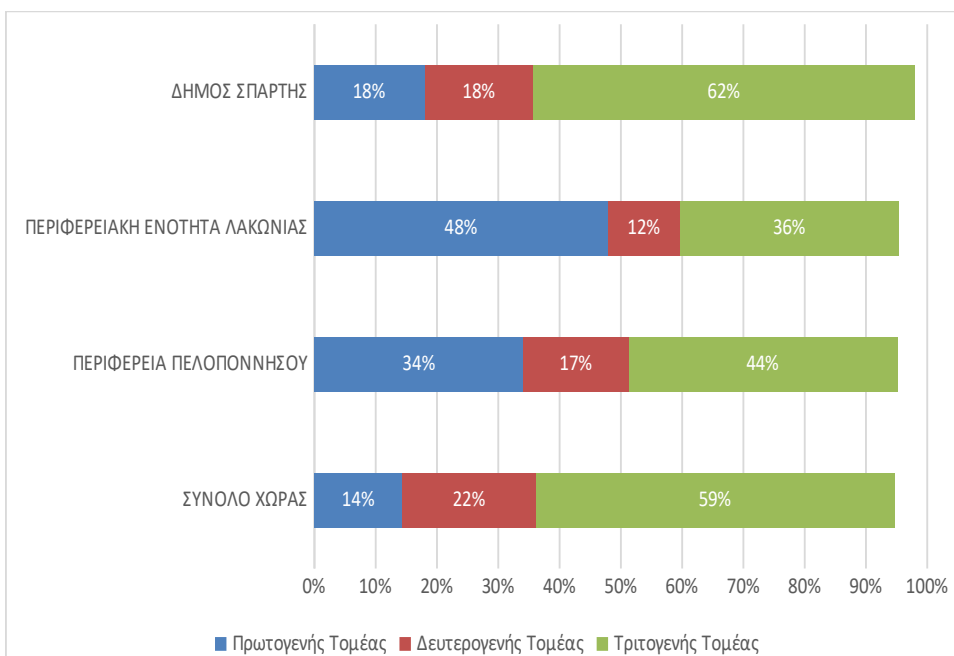
Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 76. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2011).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία

Διάγραμμα 77. Η ποσοστιαία αποτύπωση των απασχολούμενων ανά τομέα παραγωγής στο Δήμο Καλαμάτας και στις ευρύτερες ενότητες που υπάγεται (2001).

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ. (2025) & ίδια επεξεργασία

Κοινωνικός Εξοπλισμός Δήμου Σπάρτης

Στη συνέχεια, στο Δήμο Σπάρτης η κοινωνική πολιτική ασκείται μέσω της λειτουργίας των προγραμμάτων δομών της Κοινωνικής Υπηρεσίας και της Υπηρεσίας Υγείας & Πρόνοιας. Οι δομές κοινωνικής μέριμνας και αλληλεγγύης αφορούν στην ανάπτυξη προγραμμάτων για την άμεση και ουσιαστική υποστήριξη πολιτών που έχουν ανάγκη. Στόχος των κοινωνικών δομών του Δήμου είναι η επανένταξη των ωφελούμενων ατόμων στην αγορά εργασίας και την ενεργό κοινωνική δράση.

Κοινωνικό φαρμακείο

Το Κοινωνικό ιατρείο-φαρμακείο στη Σπάρτη, το οποίο δημιούργησε ο Δήμος, άρχισε να λειτουργεί προκειμένου να ενισχύσει και να στηρίξει οικονομικά τους αδύναμους και ανασφάλιστους πολίτες, σε συνεργασία με τον Ιατρικό και τον Φαρμακευτικό Σύλλογο Λακωνίας και τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό-παράρτημα Σπάρτης.

Δομές υγείας – πρόνοιας

Οι δομές υγείας – πρόνοιας που λειτουργούν στην πόλη της Σπάρτης υπό την εποπτεία ή μη του Δήμου είναι οι παρακάτω:

- 1ο Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) Δ.Ε. Σπαρτιατών
- Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Σπαρτιατών
- Παιδικοί Σταθμοί Δήμου Φάριδος
- 1ο Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ) Δ.Ε. Οινούντος
- Δημοτική Βιβλιοθήκη Καρυών Λακεδαίμονος
- Δημοτική Βιβλιοθήκη Καστορείου

Τα παραπάνω ΝΠΔΔ συγχωνεύθηκαν σε ένα ενιαίο Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Νομικό Πρόσωπο Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης και Παιδείας Δήμου Σπάρτης», το οποίο θα έχει τους σκοπούς και τις δραστηριότητες που αυτά ασκούσαν καθώς και δραστηριότητες που ανάγονται στους τομείς μέριμνας και φροντίδας της βρεφικής, παιδικής και τρίτης ηλικίας και γενικά των ευπαθών κοινωνικών ομάδων και Παιδείας. Αναλυτική παρουσίαση του ΝΠΔΔ γίνεται σε παρακάτω κεφάλαιο του παρόντος. Περαιτέρω, στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, σκοπός του ΝΠΔΔ είναι η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων, κέντρων ανοικτής περιθαλψής και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λπ. και η μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων. Επίσης μεταξύ των σκοπών του ΝΠΔΔ εντάσσεται η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και προαγωγή της ψυχικής υγείας, όπως η δημιουργία δημοτικών ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας καθώς και ο σχεδιασμός και η εφαρμογή

προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας ενώ τέλος στοχεύει στην προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου. Το Νομικό Πρόσωπο υλοποιεί το πρόγραμμα Μονάδα «Βοήθεια στο σπίτι» το οποίο καλύπτει τις παρακάτω Δημοτικές Ενότητες:

- Θεραπνών
- Φάριδος
- Πελλάνας
- Οινούντος
- Μυστρά

Πρόκειται για ένα ολοκληρωμένο σύστημα που απευθύνεται σε μοναχικά ηλικιωμένα άτομα, σε ηλικιωμένους με αδυναμία αυτοεξυπηρέτησης λόγω προσωρινών ή μονίμων προβλημάτων υγείας και σε ηλικιωμένα άτομα που δεν έχουν επαρκείς πόρους για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι οι εξής:

- Διερεύνηση, καταγραφή των αναγκών των ηλικιωμένων
- Κοινωνική εργασία
- Συμβουλευτική οικογένειας
- Συναισθηματική στήριξη
- Ενημέρωση για τα προνοιακά δικαιώματα των εξυπηρετούμενων
- Συνεργασία με κοινωνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας - πρόνοιας και άλλες που καλύπτουν τις ανάγκες των ηλικιωμένων (ασφαλιστικοί οργανισμοί κ.λπ..)
- Νοσηλευτική φροντίδα (έλεγχος αρτηριακής πίεσης, έλεγχος ζαχάρου)
- Αγωγή υγείας
- Συνοδεία – μεταφορά σε υπηρεσίες υγείας (Νοσοκομεία, Ε.Σ.Υ., Ι.Κ.Α.),
- Υπηρεσίες οικογενειακής βοηθητικής φροντίδας, πρακτικές εξυπηρετήσεις, ψώνια – εξόφληση λογαριασμών – οικιακή καθαριότητα – συντροφιά.

Στόχοι του προγράμματος είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων, με το να παραμείνουν αυτοεξυπηρετούμενοι και ενεργοί στο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον, όπως και η υποστήριξη της οικογένειας ώστε να κρατήσει κοντά της τα ηλικιωμένα μέλη της. Το ΝΠΔΔ έχει επίσης υπό την αρμοδιότητά του και τη λειτουργία των Παιδικών Σταθμών του Δήμου Σπάρτης οι οποίοι λειτουργούν στις περιοχές Σπαρτιατών και Φάριδος.

Στην πόλη της Σπάρτης λειτουργεί το Γενικό Νοσοκομείο Σπάρτης, το οποίο αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα νοσοκομεία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου. Το Γενικό Νοσοκομείο Σπάρτης

αποτελεί σημαντικό μοχλό κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης της ευρύτερης περιοχής του τόσο σε επίπεδο εξωτερικού περιβάλλοντος, στηρίζοντας τις οικονομικές δραστηριότητες του Δήμου (προμηθευτές κ.τ.λ.), όσο και σε επίπεδο εσωτερικού περιβάλλοντος, καθώς αποτελεί τον χώρο απασχόλησης – εκπαίδευσης εκατοντάδων υπαλλήλων της ιατρικής, νοσηλευτικής και διοικητικής υπηρεσίας. Επίσης αποτελεί και χώρο εκπαίδευσης για τους φοιτητές της Νοσηλευτικής Σχολής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου καθώς και των μαθητών νοσηλευτικής κατεύθυνσης των ΤΕΕ και ΙΕΚ Σπάρτης.

Παράλληλα λειτουργεί Κέντρο Υγείας στο Καστόρειο ενώ αγροτικά ιατρεία λειτουργούν στις Καρυές, Ξηροκάμπι, Σελλασιά, Βρέσθυνα, Γεωργίτσι, Καμίνια, Λογγάστρα, Γκοριτσά, Λογγανίκο και Σκούρα. Επιπλέον στη Δ.Ε. Οινούντος, έχει ιδρυθεί από το 2000 Δημοτική Τράπεζα Αίματος με σκοπό την κάλυψη αναγκών των δημοτών και διοργανώνονται εθελοντικές αιμοδοσίες με σημαντικά αποτελέσματα.

Κέντρο Κοινότητας Δήμου Σπάρτης¹⁸

Το Κέντρο Κοινότητας Δήμου Σπάρτης έχει ενταχθεί στο Ε.Π. Περιφέρειας Πελοποννήσου 2014-2020, με την ΑΠ 1378-13.6.2017 Απόφαση Ένταξης Πράξης (ΑΔΑ: 7ΦΧΙ7Λ1-ΗΧΦ), με τίτλο πράξης: «Συγκρότηση και λειτουργία Κέντρου Κοινότητας και Κινητής Μονάδας στο Δήμο Σπάρτης με περιοχή ευθύνης την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας». Έχει προϋπολογισμό 306.720 €, με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και διάρκεια λειτουργίας τρία έτη.

Το Κέντρο Κοινότητας θα λειτουργήσει με έδρα το Δήμο Σπάρτης και κινητή μονάδα για την κάλυψη των αναγκών των λοιπών Δήμων που συμμετέχουν στην Προγραμματική Σύμβαση (Μονεμβασίας και Ελαφονήσου), έτσι ώστε να μην υπάρχει διάκριση στην παροχή υπηρεσιών, ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής κάθε πολίτη (ορεινές ή απομακρυσμένες περιοχές) και να καταπολεμηθεί έτσι με ουσιαστικό τρόπο ο κοινωνικός αποκλεισμός που προκαλείται από τοπικές ιδιαιτερότητες. Στοχεύει στην στήριξη των «ευπαθών κοινωνικών ομάδων», παρέχοντας ένα ευρύ φάσμα κοινωνικών και υποστηρικτικών υπηρεσιών. Ωφελούμενοι θα είναι άτομα και οικογένειες που διαβιούν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, ωφελούμενοι του προγράμματος «Κοινωνικό Εισόδημα Αλληλεγγύης», λοιπές ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, όπως μακροχρόνια άνεργοι ωφελούμενοι προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας, Ρομά, ΑΜΕΑ, κ.λπ..

Το Κέντρο Κοινότητας θα συνδυάζει το ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό που θα απασχοληθεί, με τα σύγχρονα μέσα, για την εξατομικευμένη εξυπηρέτηση, ενημέρωση, προώθηση στην απασχόληση, κοινωνική ένταξη και διασύνδεση των ωφελούμενων με κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες που υλοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης. Επίσης θα παρέχει υπηρεσίες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης του κοινού, δικτύωση και συνεργασία με άλλες Υπηρεσίες και Κοινωνικές Δομές, υποστηρίζοντας και το έργο της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου.

Κοινωνικές επιχειρήσεις

Όσον αφορά τις κοινωνικές επιχειρήσεις που συναντάμε στο Δήμο Σπάρτης είναι η εξής δύο:

¹⁸ <https://www.sparti.gov.gr/index.php/kentro-koinotitas>

- Αλληλέγγυα Υγεία

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση «Μέριμνα» είναι η πρώτη Κοιν.Σ.Επ. Κοινωνικής Φροντίδας στο Δήμο Σπάρτης.

- Μέριμνα

Η Μέριμνα αποσκοπεί στην παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικού – προνοιακού χαρακτήρα που απευθύνονται σε ομάδες πληθυσμού όπως ηλικιωμένοι, βρέφη, παιδιά, ΑμεΑ, άτομα με χρόνιες παθήσεις.

Υποδομές Εκπαίδευσης

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Τα νηπιαγωγεία του Δήμου είναι τα εξής: 1ο, 2ο, 3ο, 4ο, 5ο, 6ο, 7ο, 8ο, 9ο, 10ο, 11ο και Ειδικό Νηπιαγωγείο Σπάρτης, Αγίου Ιωάννη, Αμυκλών, Ανωγείων-Παλαιοπαναγιάς, Αφισιού, Γκοριτσάς, Καρυών, Καστορείου, Κοκκινόραχης, Λογγανίκου, Μαγούλας, Ξηροκαμπίου, Σελλασίας και Σκούρας.

Τα Δημοτικά Σχολεία που λειτουργούν στην περιοχή του Δήμου είναι: 1ο, 2ο, 3ο, 4ο, 5ο, 7ο, 8ο και 9ο Σπάρτης, Ειδικό Δημοτικό, Αμυκλών, Γκοριτσάς-Σκούρας, Καρυών, Καστορείου, Λογγανίκου, Μαγούλας, Μυστρά-Αγ.Ιωάννη, Σελλασίας-Θεολόγου-Βουτιάνων, Ξηροκαμπίου και το Ιδιωτικό Δημοτικό Σχολείο «ΙΩΑΝΝΑ ΠΟΛΥΧΡΟΝΑΚΟΥ & ΣΙΑ»

Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Τα Γυμνάσια και Λύκεια που λειτουργούν στην περιοχή του Δήμου είναι τα εξής: 1ο, 2ο, 3ο και 4ο Γυμνάσιο Σπάρτης, Μουσικό Γυμνάσιο Σπάρτης, Γυμνάσιο Καστορείου, Γυμνάσιο Ξηροκαμπίου, 1ο, 2ο και 3ο ΓΕΛ Σπάρτης, ΓΕΛ Καστορείου, Εσπερινό Γενικό Λύκειο Σπάρτης, ΕΠΑΛ Σπάρτης, 1ο Σχολικό Εργαστηριακό Κέντρο (ΣΕΚ) Σπάρτης, το Εργαστήριο Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΕΕΕΕΚ) Μυστρά και το Σχολείο 2ης Ευκαιρίας.

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Στην πόλη της Σπάρτης υπάρχουν Τμήματα της Σχολής Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου τα οποία είναι: 1) Τμήμα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αθλητισμού και 2) Τμήμα Νοσηλευτικής και το 3) Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ

Αθλητισμός¹⁹

Οι σημαντικότερες αθλητικές υποδομές στο Δήμο Σπάρτης είναι οι εξής:

- Δημοτικό Στάδιο Σπάρτης
- Δημοτικό Κλειστό Γυμναστήριο
- Ματάλειο Δημοτικό Γυμναστήριο

Ο Αθλητικός Οργανισμός του Δήμου Σπάρτης είναι ΝΠΔΔ, που δημιουργήθηκε το 2007, με τη συγχώνευση τριών Νομικών Προσώπων του Δημοτικού Σταδίου, του Ματαλείου Κολυμβητηρίου και

¹⁹ <https://www.sparta.gov.gr/index.php/2018-01-04-11-18-45/item/36-2018-01-04-22-55-10>

του ΟΝΑ Δήμου Σπάρτης. Δραστηριοποιείται στους χώρους των Αθλητικών, Πολιτιστικών και Κοινωνικών Υπηρεσιών. Στα πλαίσια της λειτουργίας του, διαχειρίζεται αθλητικές εγκαταστάσεις που βρίσκονται εντός των ορίων του Δήμου Σπαρτιατών, (Δημοτικό Στάδιο Σπάρτης, Δημοτικό Κλειστό Γυμναστήριο, Ματάλειο Κολυμβητήριο, γήπεδο Αμυκλών, γήπεδο Κλαδά, ανοικτά γήπεδα μπάσκετ και βόλεϊ, γήπεδα τένις, κ.ά.).

Οι κύριες κατευθύνσεις του Οργανισμού και οι αντίστοιχες υπηρεσίες που παρέχονται στους δημότες είναι: Αθλητικές δράσεις, Διοργανώσεις και Συνδιοργανώσεις, Πολιτιστικά Προγράμματα και Εκδηλώσεις, Κοινωνικές Υπηρεσίες για τα παιδιά, τους νέους και ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες. Ο Οργανισμός συνεργάζεται με Δημόσιους Φορείς, με Αθλητικές Ομοσπονδίες, Αθλητικούς Συλλόγους και Σωματεία, ενώ στηρίζει τον σωματειακό αθλητισμό και καλλιεργεί κύτταρα πολιτιστικής δημιουργίας στην πόλη. Το GRAND PRIX Στίβου "ΛΕΩΝΙΔΕΙΑ" , ο Γύρος της Σπάρτης, ο Ποδηλατικός Γύρος, η Σπαρτακιάδα (ποδηλατικός αγώνας), η καθιερωμένη ετήσια Γιορτή Αθλητισμού, είναι μερικές από τις μεγάλες δράσεις του Αθλητικού Οργανισμού, που προσελκύουν κάθε χρόνο μεγάλο αριθμό συμμετεχόντων και αποτελούν προπομπό Μεγάλων Πανελληνίων και Διεθνών Οργανώσεων. Επίσης, στο παρελθόν, έχουν πραγματοποιηθεί Πανελλήνια Πρωταθλήματα αθλοπαιδιών, όπως το 2001, η τελική φάση Παίδων στο Μπάσκετ. Το "ΣΠΑΡΤΑΘΛΟΝ", κορυφαία εκδήλωση - Διεθνής Ιστορικός Αγώνας Δρόμου Υπεραποστάσεων ΑΘΗΝΑ – ΣΠΑΡΤΗ, 246 χλμ. - με εκατοντάδες συμμετοχές υπεραθλητών, στα βήματα του Ημεροδρόμου Φειδιππίδη, το τελευταίο Σαββατοκύριακο κάθε Σεπτέμβρη. Επίσης, ο Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Σπαρτιατών, συμμετέχει κάθε χρόνο στους Διεθνείς Παιδικούς Αγώνες (προσομοίωση των Ολυμπιακών Αγώνων σε επίπεδο πόλεων, που διεξάγονται κάθε χρόνο σε διαφορετική πόλη των πέντε ηπείρων), με μικρούς αθλητές και αθλήτριες 12 -15 ετών, καταφέροντας να κάνει ακόμη περισσότερο γνωστή την πόλη της ΣΠΑΡΤΗΣ, σε παγκόσμιο επίπεδο, όχι μόνο με την παρουσία τους, αλλά και τις σημαντικές διακρίσεις και βραβεύσεις που επιτυγχάνουν. Ο Αθλητικός Οργανισμός στην πολύ μικρής διάρκειας παρουσίας του, έχει κάνει σημαντικά βήματα και κυρίως με την στήριξη του Δήμου Σπαρτιατών έχει κατορθώσει να αναδειχθεί ως ο μοναδικός φορέας Αθλητικών Υποδομών στην περιοχή και όχι μόνον. Έχει καταρτίσει ένα μακρόπνοο και μεγαλεπήβολο πρόγραμμα για τα δεδομένα του Δήμου, την συντήρηση, αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των υλικοτεχνικών υποδομών, δημιουργία νέων αθλητικών εγκαταστάσεων ,καθιέρωση προγραμμάτων αθλητισμού, πραγματοποίηση αθλητικών και Πολιτιστικών Εκδηλώσεων κ.ά.

Άλλες Κοινωνικές Υποδομές και Υπηρεσίες

- Κοινωνικό Ιατρείο – Φαρμακείο (Ο Ιατρικός Σύλλογος Λακωνίας, ο Φαρμακευτικός Σύλλογος Λακωνίας και ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός - παράρτημα Σπάρτης ξεκίνησαν τη λειτουργία Εθελοντικού Κοινωνικού Ιατρείου-Φαρμακείου στη Σπάρτη, σε χώρο που παραχώρησε και εξόπλισε ο Δήμος Σπάρτης)
- Κοινωνικό Παντοπωλείο
- Κοινωνικό Φροντιστήριο (Η δράση υλοποιείται σε συνεργασία με εθελοντές καθηγητές – εν ενεργεία, συνταξιούχους και αδιόριστους – και το Σύλλογο Ιδιοκτητών Φροντιστηρίων)

- ΚΑΠΗ Σπάρτης (μέσω του ΝΠΔΔ «Κοινωνικής Προστασίας, Αλληλεγγύης και Παιδείας Δήμου Σπάρτης»)
- Παιδικοί Σταθμοί Σπάρτης (στο Δήμο Σπάρτης λειτουργούν παιδικοί σταθμοί στη ΔΕ Σπάρτης (Α΄ και Β΄ παράρτημα) και στη ΔΕ Φάριδος)
- Κοινωνικό ιατρείο-φαρμακείο: Το Κοινωνικό ιατρείο-φαρμακείο στη Σπάρτη, το οποίο δημιούργησε ο Δήμος, άρχισε να λειτουργεί προκειμένου να ενισχύσει και να στηρίξει οικονομικά τους αδύναμους και ανασφάλιστους πολίτες, σε συνεργασία με τον Ιατρικό και το Φαρμακευτικό Σύλλογο Λακωνίας και τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό- παράρτημα Σπάρτης.

Δ. ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Δ.1 Φυσικό Περιβάλλον του Ορεινού Όγκου Ταΰγέτου

Η Περιοχή Παρέμβασης διαθέτει αξιόλογο φυσικό περιβάλλον, μοναδικό σε βιοποικιλότητα, τόσο σε επίπεδο χλωρίδας, όσο και σε επίπεδο πανίδας. Διαθέτει τμήματα που έχουν χαρακτηριστεί ως Τόποι Κοινοτικής Σημασίας του Δικτύου Natura 2000 ενώ ένα μεγάλο τμήμα της έχει επίσης ενταχθεί στο Δίκτυο Natura 2000 ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας²⁰. Θεωρείται μία από τις σπουδαιότερες περιοχές της Ελλάδας και ξεχωρίζει για την ιδιαίτερη φυσική ομορφιά της. Αναλυτικότερα:

Ορεινός όγκος Ταΰγέτου

Κυρίαρχη θέση σε όλο αυτό το φυσικό τοπίο έχει ο ορεινός όγκος του Ταΰγέτου που θεωρείται η υψηλότερη οροσειρά της Πελοποννήσου. Διαθέτει ράχη μήκους 115 χλμ. μεγίστου πλάτους 30 χλμ. και συνολικής έκτασης 2.500 τ.χλμ. Η υψηλότερη κορυφή του Ταΰγέτου ονομάζεται Αγιολιάς ή Προφήτης Ηλίας, έχει ύψος 2.407 m και βρίσκεται στο ανώτερο μέρος της τοποθεσίας που ονομάζεται Πυραμίδα, λόγω του χαρακτηριστικού σχήματος της. Η περιοχή μελέτης έχει οριοθετηθεί ώστε να ταυτίζεται με τον προστατευόμενο Τόπο Κοινοτικής Σημασίας (Site of Community Importance) του ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου «NATURA 2000» «Λαγκάδα Τρύπης» (GR2540005) και έχει έκταση 1588.52 ha (βλ. παρακάτω). Η περιοχή της Λαγκάδας είναι ένα φαράγγι μήκους 13 περίπου km το οποίο χωρίζει τον βόρειο από τον κεντρικό Ταΰγετο στο ύψος του χωριού Τρύπη. Περιλαμβάνει μέρος της κοιλάδας της Αλαγονίας και είναι το μοναδικό φυσικό μονοπάτι για να διασχισθεί ο Ταΰγετος από την Σπάρτη προς την Καλαμάτα (<http://natura2000.eea.europa.eu/>). Διοικητικά ανήκει τόσο στην Π.Ε. Λακωνίας όσο και στην Π.Ε. Μεσσηνίας. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνεται εντός των διοικητικών ορίων των Δήμων Ανατολικής Μάνης, Δυτικής Μάνης, Καλαμάτας και Σπάρτης όπως αυτά προέκυψαν μετά το σχέδιο Καλλικράτης. Η οροσειρά του σχηματίζει σχεδόν μια ευθεία γραμμή από Βορρά προς Νότο συγκροτείται από τέσσερα κύρια τμήματα:

- τον Βόρειο προς την Μεγαλόπολη,
- τον Μέσο Ανατολικό προς την Σπάρτη,

²⁰ Γρίβας Κ., Ι. Ιωαννίδης, Π. Γεωργιακάκης, Γ. Γιαννάτος, Ευθυμία Γκάνου, Αναστασία Κατακαλαίου, Ά. Μανωλόπουλος, Σ. Ξηρουχάκης, Σ. Σημιαϊκής, Αναστασία Χριστοπούλου και Έλενα Χατζηχαράλαμπος. 2012. Οικολογική μελέτη Όρους Ταΰγέτου και προτάσεις για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων και Βιόσφαιρα.

- τον Δυτικό και
- το Νότιο Ταΰγετο που σχηματίζει τη χερσόνησο της Μάνης, η οποία και καταλήγει στο Ακρωτήριο Ταίναρο.²¹

Επιπλέον, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι από τους 118 συνολικά παραδοσιακούς οικισμούς που βρίσκονται σε όλη την Πελοπόννησο, στην περιοχή του Ταΰγετου εντοπίζονται οι 98.

Κλιματικά χαρακτηριστικά

Στον Ταΰγετο διακρίνονται τρεις βασικές κλιματικές ζώνες, που έχουν σχέση με το υψόμετρο. Στις χαμηλές πλαγιές έως 800 m το κλίμα είναι τυπικά μεσογειακό με ξηρό καλοκαίρι, που διαρκεί από τον Μάιο έως τα μέσα Οκτωβρίου. Το φθινόπωρο που αρχίζει στα μέσα Οκτωβρίου και τελειώνει στα μέσα Δεκεμβρίου, πέφτουν λίγες βροχές και έχει πολλές ημέρες ηλιοφάνειας. Ο χειμώνας που ακολουθεί είναι ήπιος, διαρκεί έως τον Μάρτιο, είναι ήπιος με συχνές βροχοπτώσεις και λίγο κρύο, ενώ σπάνια πέφτει λίγο χιόνι. Η άνοιξη από τα μέσα Μαρτίου, έχει πολλές ηλιόλουστες ημέρες και σποραδικές βροχές.

Στην ορεινή ζώνη έως τα 1.800 m ο χειμώνας ξεκινάει τον Δεκέμβριο και διαρκεί ως τον Μάρτιο, με συχνές βροχοπτώσεις και χιόνια που συνήθως σκεπάζουν τις πλαγιές για αρκετές εβδομάδες. Την άνοιξη κάνει αρκετό κρύο και το καλοκαίρι αρχίζει αργότερα, περίπου στις αρχές Ιουνίου. Χαρακτηρίζεται από δροσερά καλοκαίρια και πιο μεγάλη πτώση της θερμοκρασίας (έως 0 °C) τον χειμώνα.

Στην εξωδασική (ή ανωδασική) ζώνη, πάνω από 1.800 m, το κλίμα είναι μεταβατικό, από το ορεινό μεσογειακό προς το ηπειρωτικό. Το καλοκαίρι, που διαρκεί δύο μήνες, κάνει αρκετή ζέστη την ημέρα και δροσιά ή και κρύο το βράδυ, ενώ μερικές φορές βρέχει. Διαρκεί έως τα μέσα Σεπτεμβρίου, οπότε αρχίζουν οι βροχές του φθινοπώρου, που πυκνώνουν έως το Νοέμβριο.²²

Τα μετεωρολογικά στοιχεία για την περιοχή καταγράφονται από δυο σταθμούς που βρίσκονται πλησιέστερα στην περιοχή, έναν κρατικό μετεωρολογικό σταθμό καθώς και έναν ιδιωτικό σταθμό που συλλέγει στοιχεία τα τελευταία χρόνια²³.

1. Μετεωρολογικός Σταθμός Αρτεμισίας. Ανήκει στο Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας (ΕΘΙΑΓΕ) και παλαιότερα στο Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών Αθηνών (ΙΔΕΑ). Ο σταθμός βρίσκεται σε επαφή με το δάσος και τα στοιχεία του μπορούν για ορισμένα δεδομένα να χαρακτηρισθούν αντιπροσωπευτικά και πλήρη, όπως η μέση θερμοκρασία αέρα, η υγρασία και οι βροχοπτώσεις. Ωστόσο, επειδή δεν υπάρχουν όλα τα όργανα, τα υπόλοιπα στοιχεία του κλίματος χρειάζονται συμπλήρωση από άλλο σταθμό (Αποστολίδης et al., 2006).

²¹ Γρίβας Κ. et al, 2012.

²² Γρίβας Κ. et al, 2012.

²³ Ζαραφωνίτη Γεωργία, 2015. *Καταγραφή των στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής “Λαγκάδα Τρύπης, Νομού Λακωνίας (Φύση 2000, GR-2540005)” και ανάδειξή τους με σκοπό την οικότουριστική αξιοποίησή της*. Μεταπτυχιακή εργασία. Πανεπιστήμιο Πατρών.

2. Μετεωρολογικός Σταθμός Τουριστικού Ταΐγету. Βρίσκεται σε υψόμετρο 1.310 m, στις συντεταγμένες 37° 03' 59" N και 22° 15' 57" E. Η λειτουργία του άρχισε από 11 τον Ιανουάριο 2006 και τα δεδομένα του σταθμού δημοσιεύονται απευθείας στο διαδίκτυο (<http://www.weather-messinia.gr/taigetos/>).

Πίνακας 39. Μετεωρολογικά δεδομένα από τον Μετεωρολογικό Σταθμό Αρτεμισίας, που ανήκει στο ΕΘΙΑΓΕ (1960-2003).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΡΤΕΜΙΣΙΑΣ			
ΜΗΝΑΣ	ΜΕΣΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ (°C)	ΣΧΕΤΙΚΗ ΥΓΡΑΣΙΑ (%)	ΥΨΟΣ ΒΡΟΧΗΣ (mm)
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	6,2	77,58	165,9
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	6,6	75,61	143,8
ΜΑΡΤΙΟΣ	8,6	70,43	99,9
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	12,5	66,5	66,7
ΜΑΪΟΣ	17,7	61,6	42,3
ΙΟΥΝΙΟΣ	21,9	56,41	16,4
ΙΟΥΛΙΟΣ	24,5	50,91	14,5
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	24,1	54,45	17,4
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	20,5	62,5	43,8
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	15,9	69,3	97
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	11,7	74,45	176
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	7,9	78,25	205,3
ΣΥΝΟΛΟ	-	-	1245,6
Μ.Ο. ΕΤΟΥΣ	14,84	66,5	103,8

Πηγή: Αποστολίδης et al, 2006 & Ζαραφωνίτη, 2015

Πίνακας 40. Μετεωρολογικά δεδομένα από τον ιδιωτικό Μετεωρολογικό Σταθμό Τουριστικού Ταΐγету (μόνο για το 2009).

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ		
ΜΗΝΑΣ	ΜΕΣΗ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ (°C)	ΥΨΟΣ ΒΡΟΧΗΣ (mm)
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	3,2	330,6
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	0,7	128,8
ΜΑΡΤΙΟΣ	4,1	158,8
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	8,2	83,4
ΜΑΪΟΣ	13,7	72,8
ΙΟΥΝΙΟΣ	18,1	9,6
ΙΟΥΛΙΟΣ	20,7	0,2
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	18,9	27,8
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	15,2	79,4
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	11,4	204
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	8,9	57,6
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	5,8	0
ΣΥΝΟΛΟ	-	1180
Μ.Ο. ΕΤΟΥΣ	10,8	98,33

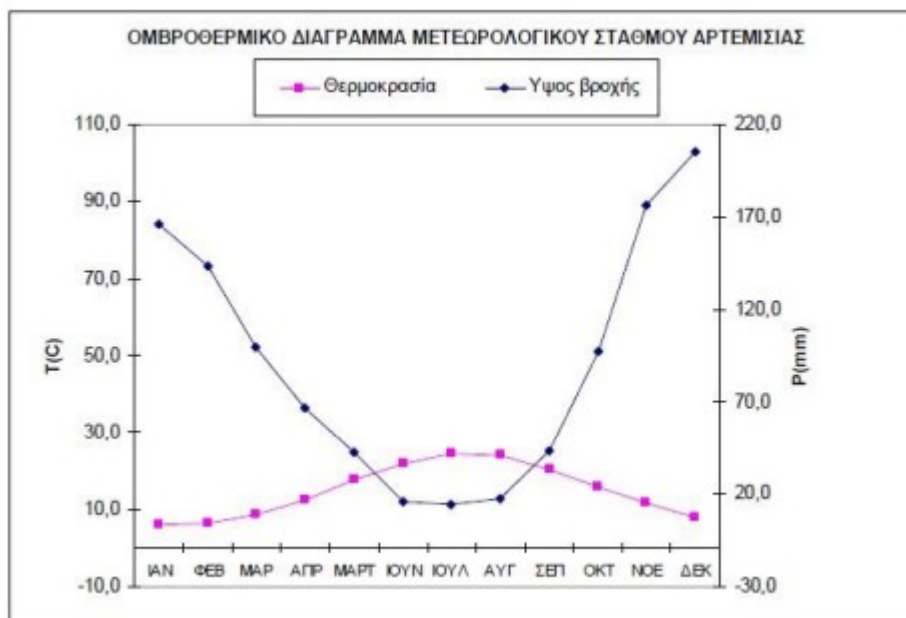
Πηγή: <http://www.weathermessinia.gr/taygetos/>

Θερμοκρασία – υετός – βιοκλίμα

Η μέση θερμοκρασία του σταθμού Αρτεμισίας είναι 14,84 °C και η διαφορά θερμοκρασίας χειμώνα – καλοκαιριού είναι μεγάλη (16,6 °C). Ο χειμώνας είναι ψυχρός αφού ο μέσος όρος των ελαχίστων θερμοκρασιών του ψυχρότερου μήνα είναι $m=0,8$ °C, ενώ η μέση μέγιστη του θερμότερου μήνα είναι 29,5 °C. Οι βροχοπτώσεις ετήσια ανήλθαν σε 1.088,9 mm για τον σταθμό της Αρτεμισίας που βρίσκεται σε επαφή με το δάσος. Η ξηροθερμική περίοδος για τον σταθμό Αρτεμισίας φαίνεται στο βροχοθερμικό διάγραμμα Gausse-Bagnouls και περιλαμβάνει τους μήνες Ιούνιο, Ιούλιο και Αύγουστο.²⁴

²⁴ Αποστολίδης et al., 2006

Διάγραμμα 78. Το ομβροθερμικό διάγραμμα Gausse-Bagnouls του μετεωρολογικού σταθμού της Αρτεμισίας και η ξηροθερμική περίοδος (Ιούνιος –Αύγουστος).

Πηγή: Αποστολίδης et al, 2006 & Ζαραφωνίτη, 2015.

Ο σταθμός στο υψόμετρο των 1.310 m (μόνο για το 2009) είχε μέση θερμοκρασία 10,8 °C. Η διαφορά θερμοκρασίας χειμώνα – καλοκαιριού ήταν ίδια (16 °C), ο μέσος όρος των ελαχίστων θερμοκρασιών του ψυχρότερου μήνα (Φεβρουάριος) ήταν $m = - 1,9$ °C, ενώ η μέση μέγιστη του θερμότερου μήνα είναι 26,9 °C. Οι βροχοπτώσεις ανήλθαν ετησίως συνολικά στα 1.180 mm (μέσος όρος 98,33 mm ανά μήνα).²⁵

Άνεμοι

Οι άνεμοι, στην περιοχή του δάσους, λόγω του υψομέτρου και της ορογραφικής διαμόρφωσης δεν είναι σπάνιοι και η έντασή τους είναι μερικές ημέρες ισχυρή. Τους μήνες του χειμώνα, έχουμε τον μεγαλύτερο αριθμό ημερών με ταχύτητα ανέμου μεγαλύτερη από 6 Beaufort. Ιδιαίτερη αναφορά πρέπει να γίνει για τους αυχένες του βουνού, όπως αυτός μεταξύ της Λαγκάδας Τρύπης και Αρτεμισίας, όπου ο αέρας έχει 14 γενικά μεγαλύτερη ένταση, ενώ και η κατεύθυνσή του, λόγω του τοπικού αναγλύφου, αλλάζει συχνά, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να προβλεφθεί εύκολα και ασφαλώς η κίνησή του. Στο συγκεκριμένο σημείο δημιουργείται και το φαινόμενο του σιφωνίου, στην κίνηση του ανέμου, μεταξύ των πεδιάδων της Μεσσηνίας και Λακωνίας.²⁶

Έδαφος

Τα εδάφη προέρχονται κυρίως από την αποσάθρωση των μητρικών πετρωμάτων, ενώ εκείνα που βρίσκονται σε κολλούβια και αλλούβια προέρχονται από μεταφερθέντα υλικά. Οι περιοχές που αναπτύσσονται πάνω σε φυλλιτικά πετρώματα έχουν ομαλό ανάγλυφο, μικρές κλίσεις και συνήθως μεγάλο εδαφικό βάθος. Αντίθετα, αυτές που αναπτύσσονται σε ασβεστολιθικά έχουν συνήθως

²⁵ Αποστολίδης et al, 2006 & Ζαραφωνίτη, 2015.

²⁶ Αποστολίδης et al, 2006 & Ζαραφωνίτη, 2015.

σημαντικές κλίσεις, οξείες κορυφές και μικρό βάθος εδάφους. Τα εδάφη σε φυλλίτες, αποτελούνται από μαρμαρυγικό σχιστόλιθο και γνεύσιο, οι οποίοι είναι μεταμορφωμένα πετρώματα αποτελούν προϊόν φυσικής αποσάθρωσης των πετρωμάτων, με τη συνεργασία του ύδατος και των παγετών.

Επειδή έχουν ομαλές κλίσεις και συνήθως μεγάλο βάθος, με ευνοϊκό κλίμα, αποτελούν τα πλέον παραγωγικά εδάφη της Ελλάδας. Ο μαρμαρυγικός σχιστόλιθος και ο γνεύσιος είναι τα δυο βασικά πετρώματα που αποτελούν τους φυλλίτες και έχουν αμφότερα παρουσία στον Ταΰγετο. Τα εδάφη σε ασβεστολιθικό γεωλογικό υπόθεμα είναι γενικά μικρού βάθους και με μέτρια γονιμότητα, ανάλογα με τις επικρατούσες κλίσεις και την ανθρωπογενή επίδραση που έχουν υποστεί. Στην περιοχή του Ταΰγετου τα εδάφη αυτά είναι μέτριας ποιότητας, όσον αφορά στην περιεκτικότητα σε θρεπτικά συστατικά και οργανική ουσία, ενώ και η οξύτητα τους είναι μικρότερη από αυτή των εδαφών σε μαρμαρυγικό σχιστόλιθο (Ρηγοπούλου, 2010). Ωστόσο είναι ιδιαίτερης σημασίας καθώς στα ασβεστολιθικά βράχια εντοπίζονται τα περισσότερα ενδημικά είδη της περιοχής όπως π.χ το *Hypericum taygeteum*, η *Micromeria taygetea* (*Clinopodium taygeteum*), το *Silene goulimigi* κ.ά. Τα εδάφη σε ασβεστόλιθο φιλοξενούν τις περισσότερες συστάδες κεφαλληνιακής ελάτης, ενώ στους φυλλίτες επικρατεί ως είδος η μαύρη πεύκη.²⁷

Χλωρίδα – Πανίδα Ταΰγετου

Ο Ταΰγετος αποτελεί ένα σπάνιο οικοσύστημα, τόσο για τη χλωρίδα όσο και για την πανίδα του. Συναντώνται εκατοντάδες είδη φυτών, τα οποία συνθέτουν τη σπάνια χλωρίδα του Ταΰγετου, από τα οποία 120 ελληνικά ενδημικά φυτά, ενώ 32 βρίσκονται αποκλειστικά στον Ταΰγετο. Αποτελεί ταυτόχρονα καταφύγιο σημαντικού αριθμού άγριων ζώων και πουλιών. Έχουν παρατηρηθεί δεκάδες είδη πουλιών, θηλαστικών ζώων και ερπετών, και αποτελεί ένα από τα δυο σημαντικότερα ενδιαιτήματα στην περιοχή της Πελοποννήσου για τις πεταλούδες και τα έντομα. Οι ορεινοί σχηματισμοί του Ταΰγετου συνθέτουν την άγρια ομορφιά του και αποτελούν πρόκληση για τους περιπατητές και ορειβάτες. Οι περιοχές Φαράγγι Νέδοντα και Όρος Ταΰγετος έχουν ενταχθεί στο διεθνές δίκτυο Natura 2000 ως προστατευόμενες (βλ. παρακάτω). Αναλυτικότερα:

Βλάστηση & Χλωρίδα

Ζώνες βλάστησης και φυτοκοινότητες

Η βλάστηση μιας περιοχής είναι αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης μιας σειράς παραγόντων όπως του κλίματος, της γεωμορφολογίας, της ανθρώπινης επίδρασης κ.ά. Βέβαια, πρωταρχικός παράγοντας, τουλάχιστον ως προς τη σύνθεση της βλάστησης, είναι η χλωρίδα μιας περιοχής. Τα διάφορα φυτικά είδη στο φυσικό τους περιβάλλον δεν εμφανίζονται μόνα τους ούτε σχηματίζουν τυχαίους φυτοσυνδυασμούς, αλλά συνθέτουν καθορισμένες φυτοκοινωνίες (φυτοκοινότητες), που στο σύνολό τους αποτελούν τη βλάστηση μιας περιοχής. Αναφορικά με τις ζώνες βλάστησης που εντοπίζονται στον Ταΰγετο, καθοριστικοί παράγοντες διαμόρφωσης των φυτοκοινωνικών διαπλάσεων είναι η γεωγραφική θέση, το υψόμετρο, το έδαφος και τα βιοκλιματικά χαρακτηριστικά.

²⁷ Αποστολίδης et al, 2006 & Ζαραφωνίτη, 2015.

Σύμφωνα με την κατανομή των ζωνών βλάστησης του Ντάφη (1973)²⁸, η οποία βασίζεται, κυρίως, στο σύστημα του Braun-Blanquet και ακολουθεί βασικά τη διάρθρωση της βλάστησης της ΝΑ Ευρώπης του Horvat (1962)²⁹ και των Horvat et al. (1974)³⁰, στην ευρύτερη περιοχή του Ταυγέτου διακρίνονται τρεις διαφορετικές ζώνες βλάστησης: η Ευμεσογειακή, η Παραμεσογειακή και η Ορεινή- υποαλπική ζώνη.

Όσον αφορά στις φυτοκοινότητες, η πρώτη σημαντική περιγραφή τους για την περιοχή του Ταυγέτου έγινε από τον Quézel το 1964³¹. Σε γενικές γραμμές, υποστηρίζεται ότι πολλά βουνά της Ελλάδας δεν έχουν μελετηθεί πλήρως από φυτοκοινωνιολογική άποψη.³² Μεγάλοι και σημαντικοί ορεινοί όγκοι, όπως ο Ταυγέτος και ο Πάρνωνας, έχουν ερευνηθεί μόνο τμηματικά. Πιο πρόσφατα συνταξινόμικά δεδομένα για την περιοχή του Ταυγέτου προέρχονται, κυρίως, από τις καταγραφές που υλοποιήθηκαν για την ένταξη των περιοχών στο Δίκτυο Natura 2000, όπου και δίνονται στοιχεία για τις συνταξινόμικές μονάδες.³³

Η Ευμεσογειακή ζώνη (*Quercetalia ilicis*) περιλαμβάνει κυρίως αειθαλείς φυτοκοινότητες, που έχουν ενταχθεί στο μεσογειακό κλίμα και αποτελεί την πιο υποβαθμισμένη και διαταραγμένη ζώνη. Απαντάται στα Α, ΝΑ και ΒΑ παράλια της Πελοποννήσου μέχρι 300-400μ ύψος. Η ζώνη αυτή χωρίζεται σε δύο υποζώνες, την *Oleo-Ceratonion* (υποζώνη Ελιάς-Χαρουπιάς) και την *Quercion ilicis* (υποζώνη της αριάς). Η υποζώνη Ελιάς-Χαρουπιάς αποτελείται από δύο φυτοκοινωνικές ενώσεις, την *Oleo-ceratonietum* και την *Oleo-lentiscetum*. Η πρώτη κάνει την εμφάνισή της στη Νότια και Ανατολική Πελοπόννησο, ενώ η βλάστηση της περιλαμβάνει θαμνώδη φρυγανικά είδη και ποώδη φυτά. Ο αυξητικός χώρος της δεύτερης περιλαμβάνει θαμνώδη βλάστηση με επί το πλείστον αείφυλλα σκληρόφυλλα. Κατά ορισμένους η υποζώνη της αριάς ανήκει στην μεσο-μεσογειακή ζώνη, ενώ απαντάται κυρίως στη δυτική Πελοπόννησο μέχρι τα 1000-1200μ.³⁴

Στην Παραμεσογειακή ζώνη (*Quercetalia rubescentis-petraeae, dalechampii*) ή κατ' άλλους υπερμεσογειακή, το κλίμα είναι πιο κοντά στο ηπειρωτικό με εντονότερο χειμώνα, ξηρότερο καλοκαίρι και περισσότερες βροχοπτώσεις. Η ζώνη αυτή στην Πελοπόννησο εκτείνεται μέχρι τα 1000-1200μ, αλλά μπορεί να φθάσει και τα 1600μ, ανάλογα τις οικολογικές παραμέτρους. Χωρίζεται οικολογικά, φυσιολογικά και χλωριδικά σε δύο υποζώνες, τις *Ostrygo-Carpinion* και *Quercion con-fertae*

²⁸ Ντάφης, Σ., 1973. Ταξινόμησης της δασικής βλαστήσεως της Ελλάδος. Επιστ. Επετ. Γεωπ. και Δασολ. Σχ. Παν. Θεσσαλονίκης 15/2: 75-91.

²⁹ Horvat, I., 1962. Vegetacija planina Zapadne Hrvatske. Prirodoslovna istraživanja 30, Acta Biologica 2: 116–117.

³⁰ Horvat I., Glavacv, V., Ellenberg, H., 1974. Vegetation südosteuropas. Geobotanika selecta 4: 1-767.

³¹ Quézel, P., 1964. Végétation des hautes montagnes de la Grèce Méridionale. Vegetatio 12 (5-6): 289-386. Acta Geobotanica. Printed in The Netherlands.

³² Dimopoulos, P., Sýkora, K.V., Mucina, L. and Georgiadis, T., 1997. The high-rank syntaxa of the rock-cliff and scree vegetation of the mainland Greece and Crete. Folia Geobot. Phytotax. 32: 313-334.

³³ Γεωργιακάκης, Π., Γιαννάτος, Γ. Γκάνο, Ε., Γρίβας, Κ., Ιωαννίδης, Γ., Μανωλόπουλος, Α., Ξηρουχάκης, Σ., Σημαιάκης, Σ., Χριστοπούλου, Α., Κατακαλαίου, Α, (2011). Οικολογική αποτύπωση του Όρους Ταυγέτος για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Αθήνα: Μουσείο Γουλανδρή - Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας.

³⁴ Σαμαράς Θεόδωρος, 2018. Ρόλος Συμβιωτικών Σχέσεων των Φυτών στο Περιβάλλον. Σχέση Μυκόρριζας – Αυτοφυών Αρωματικών – Φαρμακευτικών Φυτών στον Ταυγέτο. Μεταπτυχιακή Διατριβή. Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

(frainetto)-cerris ή υποζώνη των ξηρόφυλων φυλλοβόλων δασών (υποορεινή περιοχή), ενώ για την περίπτωση της Πελοποννήσου έχουμε και 3η υποζώνη, αυτή του Quercion cocciferae, η οποία απαντάται στον υπόροφο των δασών κεφαλληνιακής ελάτης (*Abies cephalonica*) και μαύρης πεύκης (*Pinus nigra*).³⁵

Η Ορεινή μεσογειακή ζώνη ή Ορομεσογειακή βλάστηση ή ζώνη Μεσογειακών Κωνοφόρων, η οποία εκτείνεται μέχρι και τα 1800-1900μ σε κάποιες περιπτώσεις. Το κλίμα χαρακτηρίζεται ως ηπειρωτικό Μεσογειακό, ενώ η ζώνη χωρίζεται σε 2 υποζώνες ή πιθανώς 3, αν και στον Ταΰγετο απαντάται μόνο η υποζώνη Abietion cerhalonicae. Η υποζώνη αυτή απαντάται και ως υποζώνη των παραμεσόγειων ορεινών κωνοφόρων, που περιλαμβάνει δάση Κεφαλληνιακής ελάτης και Μαύρης πεύκης.³⁶

Η Εξωδασική ζώνη βλάστησης των υψηλών ορέων ή ψευδοαλπική (Astragalo-Acantholimonetalia, Daphno-Festucetalia) εμφανίζεται πάνω από τα δασοόρια και αφορά σε θαμνώδη και ποώδη βλάστηση, ενώ παρουσιάζει μεγάλη υποβάθμιση λόγω της υπερβόσκησης κατά τους θερινούς μήνες.³⁷

Η Αζωνική βλάστηση αφορά στην παρόχθια (παραποτάμια και παραλίμνια) βλάστηση, όπου εντοπίζεται πολλή υγρασία. Σύμφωνα με Χοχλιούρος (2005)³⁸, απαντάται η φυτοκοινότητα *Platanus orientalis-Corylus avellana* comm. nov. (*Populion albae*), ενώ βάσει του δικτύου Natura 2000, τα δάση πλατάνου ανήκουν στην φυτοκοινότητα *Platanetum orientalis-balkanica* της συνένωσης *Platanion orientalis*. Ο ανατολικός πλάτανος είναι ο βασικότερος εκπρόσωπος της συγκεκριμένης βλάστησης και αποτελεί μακρόβιο δέντρο που φθάνει στα 35μ ύψος και 5μ διάμετρο κορμού. Ο πλάτανος βρίσκεται στις ασταθείς αλλουβιακές κοίτες, στις όχθες, στους κώνους πρόσχωσης χειμάρρων-ποταμών-ρεμάτων, ξεκινώντας από τη θάλασσα και φθάνοντας έως τα 1500-1600μ στην Πελοπόννησο και την Κρήτη και στα 1300μ στον Ταΰγετο. Κατά τόπους, σε κοίτες ρεμάτων συναντούμε συστάδες με χαλέπιο πεύκη και κυπαρίσσια από φυσική αναγέννηση λόγω παλαιότερων αναδασώσεων.³⁹

Πανίδα

Τα δάση μαύρης πεύκης και ειδικά τα μικτά δάση μαύρης πεύκης και κεφαλληνιακής ελάτης, φιλοξενούν ενδημικά και σπάνια είδη εντόμων, όπως τα κολεόπτερα *Orthonus taygetanus* και *Orthonus krueperi*, τα στενόκοκα χειλόποδα, όπως τα είδη *Henia illyrica*, *Lithobius tenebrosus* και *Lithobius muticus* (<http://www.biodiversity-info.gr/>). Επίσης, το είδος *Helicogona krueperi* είναι ενδημικό του Ταΰγετου, όπως και το *Oeopodisma taygetosi* στα ορθόπτερα. Η φωτιά, η διάνοιξη δρόμων, οι εκχερσώσεις, η αποψίλωση, τα μπαζώματα, η άναρχη δόμηση αποτελούν ανθρωπογενείς παραμέτρους που δυνητικά αποτελούν απειλή για τα περισσότερα είδη ασπονδύλων και ειδικά για τα λιγότερο άφθονα. Ωστόσο, τα ενδιαιτήματα που χρησιμοποιούν τα περισσότερα είδη ασπονδύλων, όπως φυλλοστρωμνή, πέτρες, έδαφος, τρώγλες, σχισμές βράχων, πεσμένοι κορμοί, αναβαθμίδες, συνιστούν

³⁵ Σαμαράς Θ., 2018.

³⁶ Σαμαράς Θ., 2018.

³⁷ Σαμαράς Θ., 2018.

³⁸ Χοχλιούρος, Σ., 2005. Χλωριδική και φυτοκοινωνιολογική έρευνα του όρους Βέρμιου: Οικολογική προσέγγιση. Διδακτορική διατριβή. Πανεπιστήμιο Πατρών.

³⁹ Σαμαράς Θ., 2018.

ασφαλή καταφύγια ελαχιστοποιώντας τους κινδύνους από τη φωτιά, τη χρήση γεωργικών φαρμάκων, την αποψίλωση κ.α.

Στην περιοχή φιλοξενούνται ακόμη πολλά είδη αμφιβίων όπως και πλούσια ερπετοπανίδα. Τρία είδη ερπετών (*Elaphe situla*, *Elaphe quatuorlineata*, *Testudo marginata*) περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II της Κοινοτικής Οδηγίας 92/43 ως είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος η διατήρηση των οποίων επιβάλλει τον καθορισμό ειδικών ζωνών διατήρησης. Άλλα 9 σημαντικά είδη ερπετών και αμφιβίων εντοπίζονται στην περιοχή εκ των οποίων τα 5 χαρακτηρίζονται ως σπάνια και τα 6 από αυτά προστατεύονται από διεθνείς συνθήκες. Βασική απειλή για τα περισσότερα είδη ερπετών και ειδικά για τη χελώνα είναι οι μεγάλης έκτασης πυρκαγιές από φυσικά ή ανθρωπογενή αίτια. Πρέπει να τονιστεί πάντως ότι η πυρκαγιά από μόνη της δεν αποτελεί μόνιμο καταστροφικό παράγοντα για τις βιοκοινότητες των ερπετών. Παρότι τοπικά και προσωρινά η ποικιλότητα μετά από μια φωτιά μειώνεται, μέσο-μακροπρόθεσμα τα περισσότερα είδη ευνοούνται.

Η ορνιθοπανίδα στον Ταΐγετο είναι αρκετά πλούσια και αριθμεί 103 είδη, εκ των οποίων 25 ημερόβια και νυκτόβια αρπακτικά και 64 στρουθιόμορφα. Από τα 103 είδη, τα 75 αναπαράγονται στην περιοχή (47 μόνιμα και 28 καλοκαιρινοί επισκέπτες), 17 είναι περαστικά ή παρατηρούνται κατά την μετανάστευση, 10 διαχειμάζουν και μόλις 1 θεωρείται τυχαίο αφού έχει πάψει να αναπαράγεται στην περιοχή και απαντά πολύ σπάνια. Η περιοχή μελέτης αποτελεί Ζώνη Ειδικής Προστασίας της 28 Ορνιθοπανίδας (SPA) και είναι τμήμα της ευρύτερης περιοχής με κωδικό «Όρος Ταΐγετος – Λαγκάδα Τρύπης» (GR2550009). Σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία, από το σύνολο των 103 ειδών, τα 24 προστατεύονται αυστηρά από την Κοινοτική Οδηγία 79/409 ΕΟΚ, 79 από τη Σύμβαση της Βέρνης και 47 από τη Σύμβαση της Βόννης. Η ΖΕΠ GR2550009 έχει ορισθεί με βάση 3 είδη χαρακτηρισμού που πληρούν τα σχετικά πληθυσμιακά κριτήρια: το Κιρκινέζι (*Falco naumanni*), την Κοκκινοκαλιακούδα (*Pyrhhorax pyrrhonorax*) και τον Σπιζαετό (*Hieraetus fasciatus*) (Οικολογική αποτύπωση). Κατά σειρά προτεραιότητας τα πλέον σημαντικά ενδιαιτήματα είναι τα χέρσα εδάφη και οι εσωτερικοί κρημνοί. Κατόπιν ακολουθούν οι σκληρόφυλλοι θαμνώνες, οι θαμνώνες, οι διάφοροι τύποι λιβαδιών (αλπικά, πυριτικά, μεσόφιλα), οι βραχώδεις στήλες, η καλλιεργούμενη γη και τα σπήλαια. Τα χέρσα εδάφη θεωρούνται υψηλής σημασίας περιοχές τροφοληψίας για το Κιρκινέζι και τον Σπιζαετό, καθώς και μεσαίας σημασίας για την Κοκκινοκαλιακούδα. Οι εσωτερικοί κρημνοί αποτελούν ενδιαίτημα υψηλής σημασίας για το φώλιασμα του Σπιζαετού και της Κοκκινοκαλιακούδας, καθώς και μεσαίας σημασίας ενδιαίτημα τροφοληψίας για το δεύτερο. Τα σημαντικά ενδιαιτήματα τροφοληψίας περιλαμβάνουν τους θαμνώνες και τις βραχώδεις στήλες για τον Σπιζαετό, τα αλπικά και μεσόφιλα λιβάδια για την Κοκκινοκαλιακούδα, τα πυριτικά λιβάδια και τις καλλιεργούμενες εκτάσεις για το Κιρκινέζι. Όσο αφορά το φώλιασμα υψηλή σημασία έχουν οι βραχώδεις στήλες για τον Σπιζαετό, τα σπήλαια για την Κοκκινοκαλιακούδα και οι αστικές περιοχές (κατοικίες με κεραμίδια) για το Κιρκινέζι.⁴⁰ Η πιο σημαντική απειλή για την ορνιθοπανίδα της περιοχής ΖΕΠ, αλλά προφανώς και ολόκληρη την περιοχή μελέτης είναι η εγκατάλειψη των παραδοσιακών αγροτικών πρακτικών και χρήσεων γης, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάλειψης της εκτατικής γεωργίας και της κτηνοτροφίας. Οι μεταβολές αυτές επηρεάζουν και τα

⁴⁰ ΥΠΕΧΩΔΕ, 2009. Παραδοτέα έργου: Προσδιορισμός συμβατών δραστηριοτήτων σε σχέση με τα είδη χαρακτηρισμού των Ζωνών Ειδικής Προστασίας της ορνιθοπανίδας. & Ζαραφωνίτη, 2015.

3 είδη χαρακτηρισμού της ΖΕΠ, αλλά και άλλα είδη μικρόπουλων ή αρπακτικών που βασίζονται σε ανοιχτές εκτάσεις σαν ενδιαιτήματα τροφοληψίας⁴¹.

Ως προς τα θηλαστικά, τα πιο κοινά στη Λαγκάδα αλλά και σε όλο τον Ταΰγετο είναι ο ασβός, το κουνάβι και ο λαγός, καθώς και μεγαλύτερα θηλαστικά όπως οι αλεπούδες και οι αγριόχοιροι. Επιπλέον, στον στην περιοχή απαντά, ως είδος κινδυνεύον και το τσακάλι. Από τα θηλαστικά της περιοχής αυτό που περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II της Κοινοτικής Οδηγίας 92/43 είναι ένα είδος 29 νυχτερίδας το *Rhinolophus blasii*, το οποίο απαντάται μόνο στην περιοχή των Βαλκανίων (<http://www.biodiversity-info.gr/>).

Δάσος Ταΰγέτου

Ο Ταΰγετος σε όλη του την έκταση καλύπτεται από πυκνό δάσος όπου κυριαρχούν δέντρα όπως τα έλατα και τα πεύκα. Το δάσος του Ταΰγέτου αναμφισβήτητα αποτελεί το μεγαλύτερο πνεύμονα πρασίνου τόσο για την πόλη της Καλαμάτας όσο και για την ευρύτερη περιοχή, καθώς ξεκινάει από τις παρυφές της πόλης. Μαζί με τα ορεινά χωριά του Ταΰγέτου αποτελούν ένα οικοσύστημα ιδιαίτερου φυσικού κάλλους που χρήζει προστασίας και ανάδειξης.

Γεωλογία

Πετρώματα

Ο Ταΰγετος έχει ασβεστολιθικά πετρώματα εναλλασσόμενα με σχιστόλιθο. Τα πλούσια ασβεστολιθικά πετρώματα, είναι πορώδη και στο πέρασμα των αιώνων τα νερά της βροχής και του χιονιού που κάθε χρόνο διαπερνούν τα έγκατα του βουνού δημιούργησαν πολλά αξιόλογα σπήλαια με πλούσιο διάκοσμο και φυσική ομορφιά. Τα νερά βρίσκουν διέξοδο στη θάλασσα ως υποθαλάσσιες εκβολές, οι αποκαλούμενοι ανάβολοι. Έως σήμερα έχουν καταμετρηθεί 116 τέτοιοι και 22 υπόγειοι ποταμοί. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα υπόγεια ποτάμια στη Γλυφάδα των σπηλαίων του Δυρού, του Δράκου που εκβάλλει στο χωριό Άγιος Δημήτριος του Δήμου Λεύκτρου, όπου και το σπήλαιο «καταφύγι Σελίνιτσας» που έχει σχηματισθεί σε παλαιότερη κοίτη υπόγειου ποταμού, στη Στούπα και αλλού.

Κοντά στην κορυφή του Προφήτη Ηλία υπάρχει βάραθρο βάθους 12 m, που έχει σημανθεί για την ασφάλεια των επισκεπτών του βουνού.

Κατά την αρχαιότητα από τον Ταΰγετο εξορύσσονταν μέταλλα και μάρμαρα, όπως τα κόκκινα μάρμαρα στα Δημαριώτικα (Δημαρίστικα) της Μάνης, δηλαδή το πολύτιμο rosso antico των Ρωμαίων, το Λακεδαιμόνιο μάρμαρο που είναι Σερπεντίνης, η λευκή κρυστάλλινα της Μάνης, καθώς και το «μέλαν μάρμαρο» (marmor taenarium ή nero antico των Ρωμαίων), επίσης μάρμαρο πολυτελείας που εξάγονταν κάπου στο ακρωτήριο Ταίναρο. Τέλος, έκοβαν πέτρα για οικοδόμηση, η οποία χρησιμοποιείται και σήμερα. Το πέτρωμα από τα μαύρα ζωνάρια ή στεφάνια, που σχηματίζει ο κρυσταλλικός σχιστόλιθος, είναι ιδανικό ως ακόνι για τρόχισμα εργαλείων.

Δύο από τα βασικά πετρώματα που κυριαρχούν, ειδικά στις δασικές εκτάσεις του Ανατολικού και Δυτικού Ταΰγέτου, είναι οι φυλλίτες, με τις μορφές του μαρμαρυγιακού σχιστόλιθου και του

⁴¹ Γρίβας Κ. et al, 2012 & Ζαραφωνίτη, 2015.

μαρμαρυγιακού γνεύσιου και οι ασβεστόλιθοι (δολομιτικοί, κρυσταλλικοί ή άλλης μορφής)⁴².

Πηγές

Τα ασβεστολιθικά πετρώματα του Ταυγέτου είναι πορώδη και τα νερά της βροχής και του χιονιού που κάθε χρόνο διαπερνούν τα έγκατα του βουνού, σχηματίζουν πολυάριθμες πηγές. Σημαντικές είναι της Αγίας Μαρίνας στην Άρνα, που στην πλατεία της βρίσκεται ένα από τα μεγαλύτερα πλατάνια στην Ελλάδα με περίμετρο 13 και ύψος 30 m, οι πηγές «Πενταυλοί», «Μαγγανιάρη», «ΆηΓιάννη» της Τρύπης, «Άη Δημήτρη» του δάσους της Βασιλικής, «Μουζιά» κ.λπ.. Στη Μάνη υπάρχουν τρεις κατηγορίες μεταλλικών πηγών που χρησιμοποιούνται για θεραπευτικούς σκοπούς (λουτροθεραπεία ή πόση), όλες τους μάλιστα έχουν κρύα νερά, που σημαίνει ότι δεν έρχονται από μεγάλα βάθη^{43, 44}:

1. Χλωριονατριούχες πηγές. Όπως δείχνει το όνομά τους, οι πηγές αυτές περιέχουν μαγειρικό αλάτι (NaCl) πάνω όμως από ένα γραμμάριο ανά λίτρο. Μια τέτοια πηγή είναι κοντά στο Γύθειο, στη θέση «Στερνάκλες», με θεραπευτικές ιδιότητες στο στομάχι και το κυκλοφοριακό σύστημα.
2. Σιδηρούχες πηγές. Οι πηγές αυτές περιέχουν σίδηρο 0,01 gr/l και χρησιμοποιούνται για αναιμίες και για τα νεφρά. Επειδή όμως το νερό αυτό αλλοιώνεται πολύ γρήγορα, πρέπει να πίνεται επί τόπου. Τέτοια πηγή είναι στο Σκουφομύτη, του Δήμου Γυθείου.
3. Αλατούχες ή πικροπηγές. Οι πηγές αυτές που βρίσκονται κοντά στη θάλασσα, περιέχουν εκτός από χλωριούχο νάτριο και θειϊκό μαγνήσιο, που έχει καθαρτικές ιδιότητες. Έτσι οι πηγές αυτές είναι γνωστές ως «Τσιρλονέρια» όπως αυτή στην Τσεροβά. Στην ίδια κατηγορία υπάγονται και τα γλυφά νερά στις παράκτιες και παραθαλάσσιες πηγές του Δυτικού Ταυγέτου, στον Άγιο Δημήτριο Σελίντισας, στη Στούπα και στον Αλμυρό, όπου ακόμα και σήμερα οι επισκέπτες πραγματοποιούν λασπόλουτρα.

Φαράγγια

Στα φαράγγια του Ταυγέτου αναπτύσσονται αξιόλογα οικοσυστήματα, με μεγάλο επιστημονικό ενδιαφέρον, ενώ την ομορφιά τους απολαμβάνουν οι πεζοπόροι που τα διασχίζουν. Τα σπουδαιότερα φαράγγια της περιοχής είναι:

- Της «Μεγάλης Λαγκάδας» που έχει μήκος 1,3χλμ. και χωρίζει το Βόρειο από το Κεντρικό Ταυγέτο. Αρχίζει από την θέση «Συλίμποβες» στην Αλαγονία περνάει δίπλα από το γνωστό «Καιάδα» κοντά στο χωριό Τρύπη και καταλήγει στον ποταμό Ευρώτα.
- Της «Μπαρδούνιας» με τα πολλά νερά, τα σπήλαια και την πλούσια ιστορία της.
- Του «Ριντόμου», το οποίο ο Πausanίας ονομάζει «Χοίρειο Νάπη», δηλαδή κοιλάδα χοίρων. Ξεκινάει από το λούκι της Νεραϊδοβούνας (2031 γπ.) διασχίζει το Δήμο Αβίας

⁴² Γρίβας Κ. et al, 2012.

⁴³ Κισκύρας, Δ. Α., 1988. Ο ορυκτός πλούτος της Μάνης και γενικότερα της Λακωνίας (ανάτυπο). Λακωνικές Σπουδές, τόμος Θ', σσ. 117-132.

⁴⁴ Γρίβας Κ. et al, 2012.

κοντά στα χωριά Πηγάδια, Κέντρο (Γαϊτσές), Δολοί και καταλήγει στο Μεσσηνιακό κόλπο, ανατολικά της Καλαμάτας στο χωριό Κιτριές (θέση Σάντοβα).

- Του «Βυρού» που σχηματίζεται από τα ρέματα που κυλούν στις πλαγιές της κορφής του «Χαλασμένου Βουνού» και από το οροπέδιο με το πανέμορφο δάσος της Βασιλικής. Ήταν η φυσική οδός επικοινωνίας των βασιλέων της Σπάρτης με το επίνειό τους, τη Καρδαμύλη, όπου καταλήγει το φαράγγι. Σε πολλά σημεία διατηρούνται τμήματα της Βασιλικής οδού από πελεκητές πέτρες πλάτους δύο μέτρων περίπου. • Της «Νούπαντης» το οποίο σχηματίζεται κοντά στο Μοναστήρι της Βαϊδενίτσας, μεταξύ των χωριών Εξωχωρίου και Σαϊδώνας και καταλήγει μεταξύ Καρδαμύλης και Στούπας, στη παραλία του Φονέα.

Προστατευόμενες περιοχές Natura

Εντός των ορίων του Δήμου Καλαμάτας υπάρχουν συνολικά τέσσερις προστατευόμενες περιοχές, οι οποίες παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα (29). Με εξαίρεση τις Πηγές και εκβολές του Πάμισου, οι υπόλοιπες περιοχές ανήκουν στην περιοχή παρέμβασης.

Πίνακας 41. Προστατευόμενες περιοχές ενταγμένες στο Δίκτυο Natura 2000 στο Δήμο Καλαμάτας.

ΚΩΔΙΚΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ	ΕΚΤΑΣΗ (ΕΚΤΑΡΙΑ)	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΕΠΙΣΗΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
GR2550001	Φαράγγι Νέδωνα (Πέταλου - Χάνι)	1.241,86	SCI ⁴⁵	FARANGI NEDONA (PETALON - CHANI)
GR2550006	Όρος Ταΰγετος	53.367,45	SCI	OROS TAYGETOS
GR2550002	Πηγές και εκβολές Πάμισου	-	-	-
GR2550009	Όρος Ταΰγετος - Λαγκάδα Τρύπης	48.786	SPA ⁴⁶	OROS TAYGETOS - LAGKADA TRYPIS

Πηγή: Επιχειρησιακό Σχέδιο Καλαμάτας - Α Φάση

Μονοπάτια

Ο Ορεινός Ταΰγετος προσφέρει πλήθος από μονοπάτια και πεζοπορικές διαδρομές ανάμεσα σε γραφικούς οικισμούς μοναδικής αρχιτεκτονικής, περικυκλωμένους από πλούσια χλωρίδα και πανίδα. Ο μεγαλοπρεπής και επιβλητικός ορεινός του όγκος ξεχωρίζει ως επιλογή για εξορμήσεις και πεζοπορίες σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Παρακάτω αναφέρονται επιγραμματικά ορισμένες από τις πιο γνωστές διαδρομές^{47,48}:

- Κορυφή Χαλασμένου βουνού,
- Φαράγγι Ριντόμου (Πηγάδια – Ρίντομο),
- Άγιος Δημήτρης Βασιλικής – κορυφή Πρ. Ηλία,
- Φαράγγι Βυρός,
- Κάτω-Άνω Καρβέλι,

⁴⁵ Sites of Community Importance, Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) όπως ορίζονται στην Οδηγία 92/43/ΕΟΚ. Για τον προσδιορισμό των ΤΚΣ λαμβάνονται υπόψη οι τύποι οικοτόπων και τα είδη των Παραρτημάτων Ι και ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

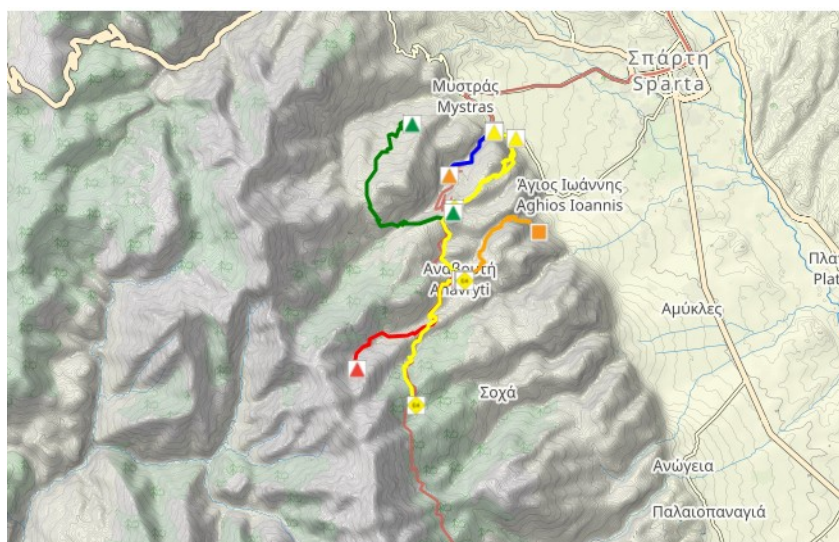
⁴⁶ Special Protection Areas, Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) για την Ορνιθοπανίδα, όπως ορίζονται στην Οδηγία 79/409/ΕΚ «για τη διατήρηση των άγριων πτηνών»

⁴⁷ <https://www.eoskal.gr/monopatia-paths/taygetos>

⁴⁸ <https://www.eosspartis.gr/gr/list/483/monopatia-taugetou>

- Ρίντομο – διάσελο Χαλασμένου βουνού,
- Καταφύγιο Ταυγέτου ΕΟΣ – Προδήτη Ηλία,
- Πηγή Μαγκκανιάρη – Καταφύγιο ΕΟΣ,
- Αναβρυτή – Λιβάδι,
- Αναβρυτή – Λακκώματα (Ε4),
- Αναβρυτή – Μονή Φανερωμένης (Ε4),
- Αγιάννης – Αναβρυτή,
- Κουμουστά – Πενταυλοί,
- Κουμουστά – Μονή Γόλας,
- Καλύβια Σοχάς – Σοχά – Λακκώματα – Τσάρκος,
- Ταυγέτη – Σέλα – Περγαντέικα – Μονή Φανερωμένης,
- Μυστράς – Ταυγέτη,
- Παρόρι – Παναγία Ζαγούνα – Μονή Φανερωμένης,
- Παρόρι – Παναγία Λαγκαδιώτισσα – Μεταμόρφωση Σωτήρος κ.λπ.

Εικόνα 1. Ενδεικτικά μονοπάτια Ταυγέτου.

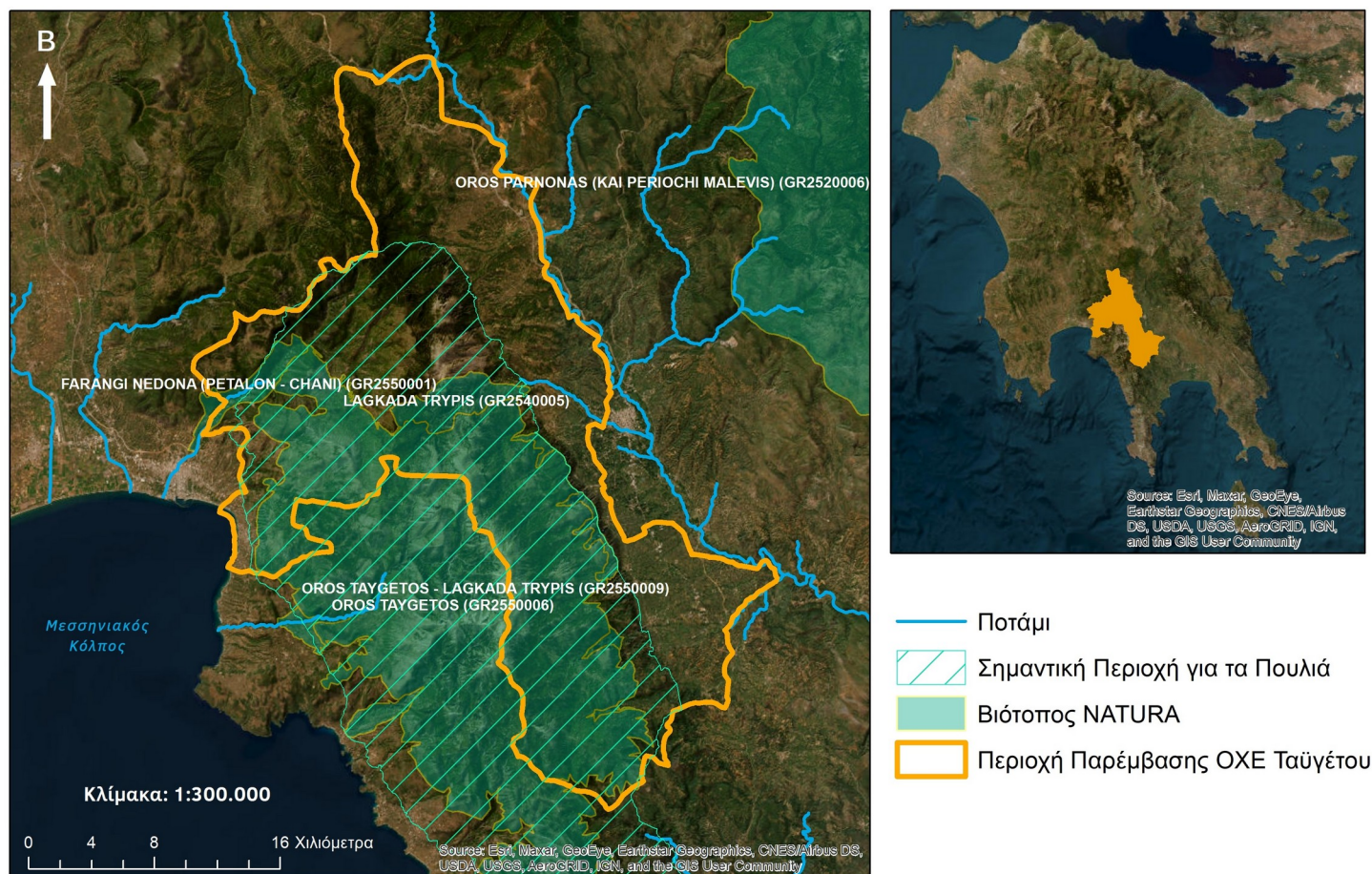

Πηγή: <https://www.eosspartis.gr/gr/list/483/monopatia-taugetou>

Στον επόμενο Χάρτη (6) απεικονίζονται οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Περιοχή Παρέμβασης και στην ευρύτερη περιοχή.

Χάρτης 6. Περιοχή Παρέμβασης και Περιοχές Natura 2000.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

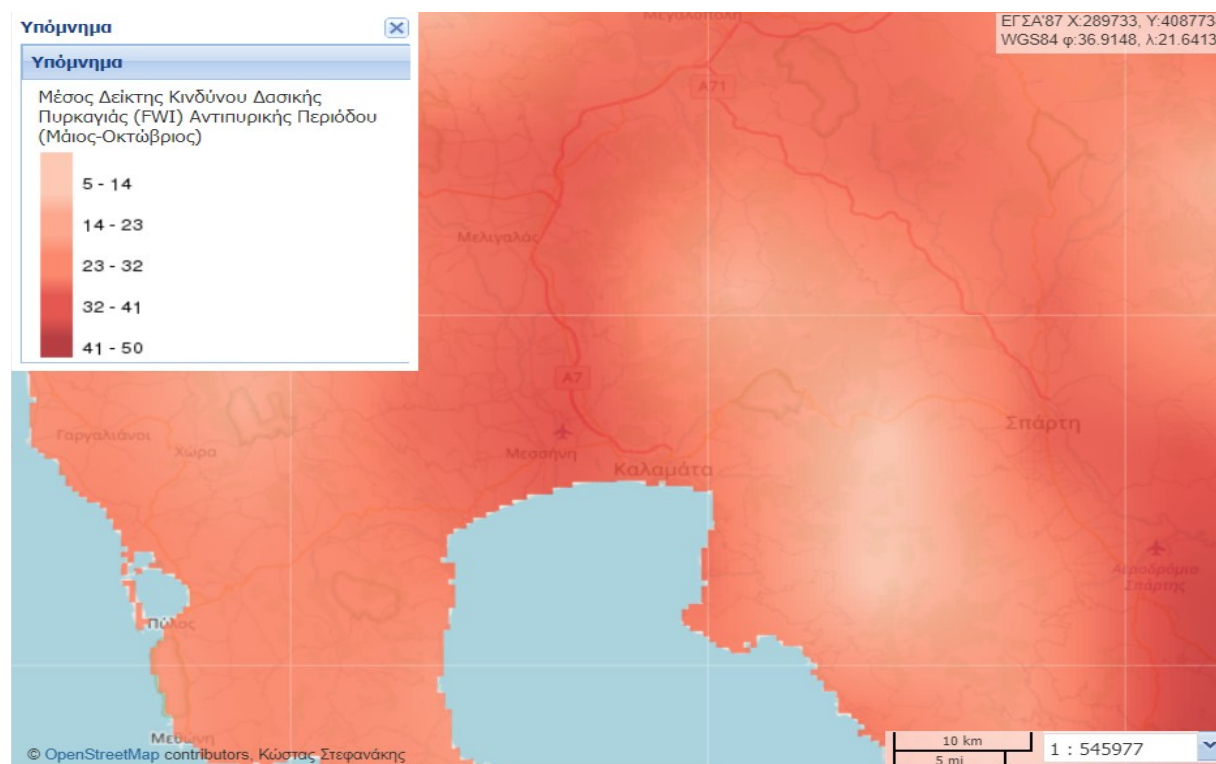
Πηγή: <https://natura2000.eea.europa.eu/> & *ιδία επεξεργασία*

Πυρκαγιές

Οι δασικές πυρκαγιές αποτελούν έναν από τους μεγαλύτερους εχθρούς της διατήρησης και της παραγωγικότητας των δασών, καθώς προκαλούν εκτεταμένη, ριζική και ταχεία καταστροφή στο εκάστοτε φυσικό οικοσύστημα. Τα μεσογειακά δάση είναι ιδιαίτερα επιρρεπή στις πυρκαγιές, ενώ ιδιαίτερα η Ελλάδα εμφανίζει τις πιο καταστροφικές δασικές πυρκαγιές από όλες τις χώρες της ΕΕ. Παρά το γεγονός πως η εν λόγω κατηγορία πυρκαγιών αποτελεί φυσικό φαινόμενο, σύμφωνα με πολυάριθμες μελέτες έχει αποδειχθεί ότι αρκετές φορές δασικές πυρκαγιές έχουν προκληθεί από ανθρωπογενή παράγοντα (εμπρησμό, αμέλεια ή ατύχημα).

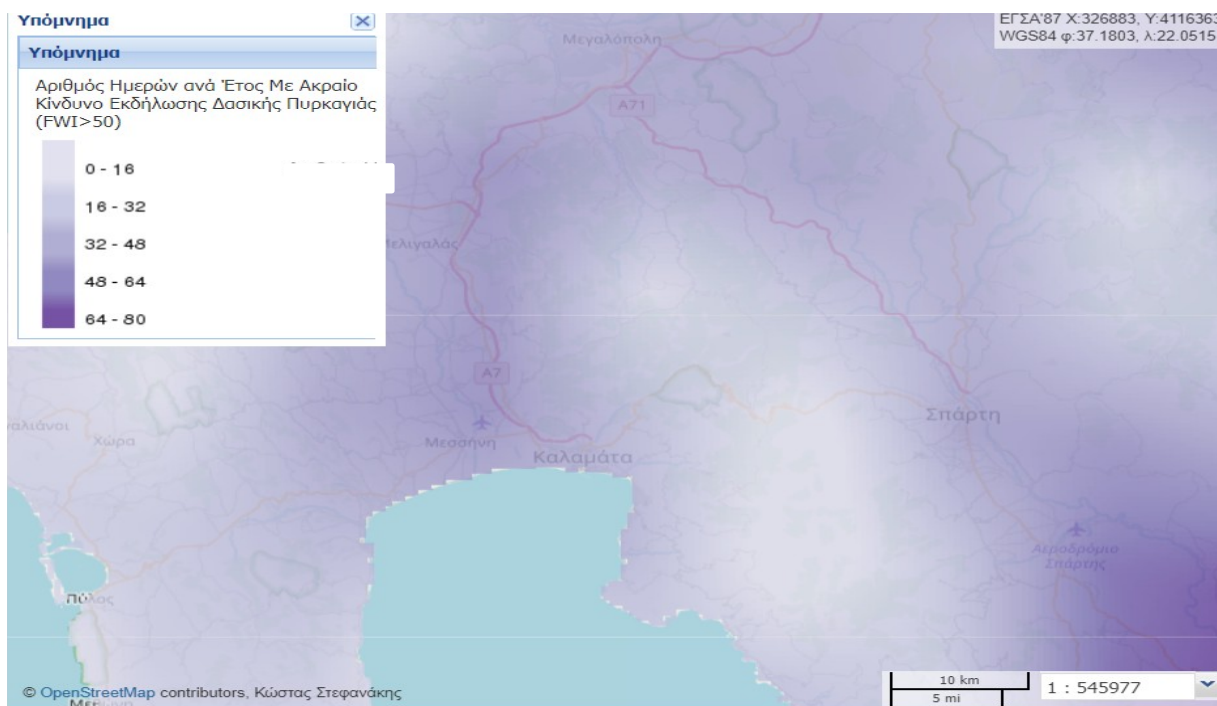
Στον παρακάτω Χάρτη (7) (απεικονίζεται η μεταβολή του μέσου δείκτη κινδύνου δασικής πυρκαγιάς (FWI) αντιπυρικής περιόδου (Μάιος-Οκτώβριος) στο εγγύς και το απώτερο μέλλον στην ευρύτερη περιοχή του Ταυγέτου και ο Χάρτης 8 παρουσιάζει τη μεταβολή του αριθμού των ημερών με ακραίο κίνδυνο εκδήλωσης δασικής πυρκαγιάς (FWI>50) ανά έτος στο εγγύς και το απώτερο μέλλον στην ίδια χωρική ενότητα. Όπως παρουσιάζεται ο κίνδυνος δασικών πυρκαγιών εντός της περιοχής παρέμβασης είναι υψηλός. Αιτία αυτού αποτελεί το γεγονός πως διαθέτει αμιγώς δασικές εκτάσεις και ποικιλία ευαίσθητων οικοσυστημάτων. Η ύπαρξη αυτών σε συνδυασμό με τις κλιματολογικές συνθήκες που επικρατούν κατά τους θερινούς μήνες δημιουργεί ένα άκρως πυριγενές περιβάλλον.

Χάρτης 7. Μεταβολή του μέσου δείκτη κινδύνου δασικής πυρκαγιάς (FWI) αντιπυρικής περιόδου (Μάιος-Οκτώβριος) στο εγγύς και το απώτερο μέλλον της ευρύτερης περιοχής του Ταυγέτου.

Πηγή: www.mapsportal.ypen.gr/maps/1053

Χάρτης 8: Μεταβολή του αριθμού των ημερών με ακραίο κίνδυνο εκδήλωσης δασικής πυρκαγιάς (FWI>50) ανά έτος στο εγγύς και το απώτερο μέλλον της ευρύτερης περιοχής του Ταυγέτου.

Πηγή: www.mapsportal.ypen.gr/maps/1053

Δ.2 Φυσικό Περιβάλλον του Δήμου Καλαμάτας⁴⁹

Στην παρούσα υποενότητα γίνεται μια σύντομη περιγραφή του πλούσιου φυσικού περιβάλλοντος που διακοσμεί τον υπόλοιπο Δήμο Καλαμάτας καθώς η Περιοχή Παρέμβασης αποτελεί μόνο ένα τμήμα αυτού. Ωστόσο, όπως είναι φυσικό, εκτιμάται ότι υπάρχει υψηλός βαθμός αλληλεπίδρασης μ' αυτήν.

Σχετικά με το φυσικό περιβάλλον του Δήμου Καλαμάτας, χαρακτηρίζεται πλούσιο και ποικιλόμορφο, σαν αποτέλεσμα της ιδιαίτερης γεωμορφολογίας και του εύκρατου κλίματος που επικρατούν στην περιοχή. Αποτελείται από μια σύνθεση πεδινών, ημιορεινών και ορεινών εκτάσεων που έχουν ως ιδιαίτερο γνώρισμα το μεγάλο μέρος που καταλαμβάνει ο ορεινός όγκος του Ταυγέτου.

Μεταξύ των πολλών φυσικών χαρακτηριστικών του Δήμου Καλαμάτας, αξίζει να γίνει ιδιαίτερη αναφορά στα εξής:

Ακτές

⁴⁹ Πηγή για τη συγκεκριμένη ενότητα αποτέλεσε η επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Καλαμάτας.

Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο του τοπικού φυσικού περιβάλλοντος χαρακτηρίζεται η μεγάλου μήκους ακτογραμμή που φτάνει τα 10,3 χλμ. καθώς και η εκτεταμένη παραλία. Χαρακτηριστικό της παραλίας είναι τα καθαρά νερά και οι οργανωμένες πλαζ της που αποτελούν πόλο έλξης πολλών επισκεπτών. Ο ακόλουθος Πίνακας παρουσιάζει τις παραλιακές ακτές του Δήμου Καλαμάτας.

Πίνακας 42. Οι παραλιακές ακτές του Δήμου Καλαμάτας.

Όνομασία	Έκταση (χλμ.)
Ανατολική Καλαμάτα – Βέργα	2,60
Αγριλιά (Βέργα – Αλμυρός)	0,66
Μικρή Μαντίνεια	0,79
Δυτική Καλαμάτα	0,26
Ανάληψη – Αεροπορία	6,00

Πηγή: ΣΒΑΑ Δήμου Καλαμάτας, 2017

Τα νερά και οι ακτές του Μεσσηνιακού Κόλπου έχουν βραβευτεί και διαθέτουν σήμα Γαλάζιας Σημαίας στις περιοχές Ανάσταση (από όπου ξεκινάει η παραλία της Καλαμάτας) και Μικρή Μαντίνεια (7χλμ. από την πόλη της Καλαμάτας στρωμένη με βότσαλο). Μερικές ακόμη παραλίες είναι η παραλία της Καλαμάτας, που εκτείνεται σε απόσταση 2,5 χλμ. και στην οποία μπορεί να πάει κανείς περπατώντας σε λίγα λεπτά από το κέντρο της πόλης, η παραλία Αλμυρού, μια από τις πιο δημοφιλείς και πολυσύχναστες παραλίες της Καλαμάτας και η παραλία Σάντοβας Αβίας, 12χλμ. από την πόλη της Καλαμάτας.

Ποτάμια

Ποταμός Νέδων

Ο ποταμός Νέδοντας αποτελεί σημαντικό χαρακτηριστικό της πόλης της Καλαμάτας, ως υδάτινο στοιχείο της φύσης μέσα στο αστικό περιβάλλον. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτής περιοχής είναι η βαθιά στενή χαράδρα, μήκους εννιά χλμ. που βρίσκεται μεταξύ της περιοχής Χάνι Λαγού και του στρατιωτικού πεδίου βολής, ακριβώς βόρεια της Καλαμάτας. Το γραμμικό ανάπτυσμά του και οι παραποτάμιες ζώνες του, εφ' όσον προστατευθούν μπορούν να αποτελέσουν ιδιαίτερο φυσικό πόλο αναφοράς της πόλης. Με το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο Καλαμάτας, ο ποταμός Νέδοντας χαρακτηρίζεται ως περιβαλλοντικό πάρκο με αυστηρούς περιορισμούς στις επιτρεπόμενες χρήσεις του παραποτάμιου χώρου.

Ποταμός Πάμισος

Ο ποταμός Πάμισος πηγάζει από τις πηγές Αγίου Φλώρου ενώ οι πηγές παρέχουν μεγάλες ποσότητες καθαρού νερού, που κυμαίνεται από 6.000 έως 20.000 κυβικά την ώρα. Η περιοχή χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη μεγάλων πλατάνων και άλλων ειδών παρόχθιας βλάστησης που αποτελούν σημαντικά στοιχεία για την οικουριστική ανάπτυξη της περιοχής. Η περιοχή των πηγών χαρακτηρίζεται από υδρόβιες φυτοκοινωνίες όπου κυριαρχούν είδη όπως: *Nymphaea alba*, *Typha domingensis*, *Equisetum telmateia*, *Zantedeschia aethiopica* και διάφορα είδη *Juncus*, *Carex* κτλ. Η περιοχή «Πηγές και εκβολές Παμίσου» έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000.

Χλωρίδα – Πανίδα φράγματος Παμίσου

Έχουν εντοπιστεί 9 είδη ψαριών γλυκού νερού, 2 από αυτά ενδημικά της Περιφέρειας Πελοποννήσου, 125 είδη πουλιών και το σπάνιο θηλαστικό «βίδρα» που αναφέρεται από τους ντόπιους με το αρχαιοελληνικό όνομα «Κυνοπόταμος». Επίσης έχουν εντοπιστεί ενδημικά υδροχαρή φυτά της Ν. Πελοποννήσου, παραποτάμια δάση πλατάνου, πεδινής φτελιάς, ιτιάς και ασημόλευκας καθώς και υδρόβια και υδροχαρή χλωρίδα με χαρακτηριστικά την Ίριδα των βάλτων, τα Νούφαρα, το Μυριόφυλλο, τον Ποταμογείτονα.

Ποταμός Άρις

Ο ποταμός Άρις πηγάζει από την περιοχή του Πηδήματος με μέση παροχή 900 κ.μ. ανά ώρα, τροφοδοτεί τα αρδευτικά έργα της περιοχής του Άρι, Αιθιάς, Άμφειας και χύνεται στη θαλάσσια περιοχή των Ακοβίτικων.

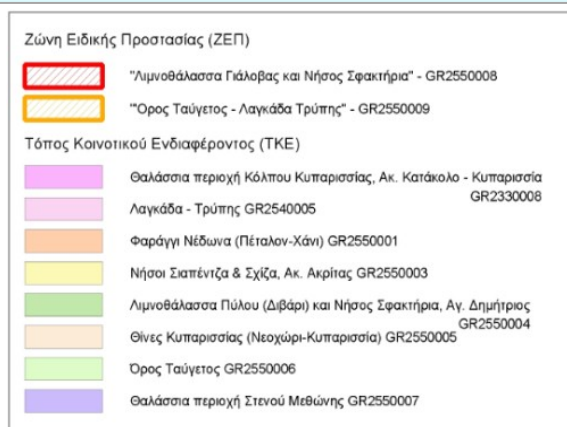
Φράγμα ποταμού Παμίσου

Σημαντικό σημείο αναφοράς φυσικού πλούτου αποτελεί η περιοχή του φράγματος του ποταμού Παμίσου, πλάι στον οικισμό Άρι. Το συγκεκριμένο φράγμα έχει δημιουργήσει μια περιοχή με ιδιαίτερα φυσικά χαρακτηριστικά, τόσο λιμναία, όσο και παραποτάμια. Φιλοξενεί σημαντικά είδη άγριας ζωής πολλά από τα οποία προστατεύονται από την οδηγία 79/409 Ε.Ο.Κ.

Δάσος Μαυροζούμινας (Οικότοπος προτεραιότητας)

Στο σημείο συμβολής του ποταμού Παμίσου με το βασικό παραπόταμό του Μαυροζούμινια, στη θέση Διπόταμα, και σε ακτίνα 2 χλμ. προς Βορρά, δημιουργείται το παραποτάμιο δάσος τύπου «Στοάς», που σύμφωνα με την οδηγία 92/43 Ε.Ε. αποτελεί οικότοπο προτεραιότητας, και χρήζει προστασίας, λόγω του ότι ο τύπος αυτός δάσους είναι ιδιαίτερα σπάνιος. Το συγκεκριμένο τμήμα διατηρεί σε μεγάλο βαθμό φυσικότητα με υψηλό δείκτη βιοποικιλότητας.

Χάρτης 9. Προστατευόμενες περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Καλαμάτας.

Πηγή: Δήμος Καλαμάτας

Ελαιώνες

Η ύπαρξη μεγάλης έκτασης ελαιώνων συμπληρώνουν το πλούσιο φυσικό τοπίο της Καλαμάτας, ενώ αξίζει να σημειωθεί ότι καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος της καλλιεργήσιμης γης του Δήμου Καλαμάτας και της Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας γενικότερα. Οι ελαιώνες εκτός από τη συμβολή τους στην οικονομία και την απασχόληση, αποτελούν σημαντικό στοιχείο της φύσης, όπου έχει αναδειχθεί η σπουδαιότητά τους και η ανάγκη προστασίας τους. Σημαντικός αριθμός ζώων και αυτοφυών φυτών

συμβιώνουν αρμονικά με την ελιά, έχοντας αναπτύξει μια σχέση αμοιβαίας ωφέλειας. Η «συνεργασία» της ελιάς με τη λουπή χλωρίδα και πανίδα συμβάλει επίσης και στη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας καθώς βοηθάει στη συγκράτηση και ανανέωση πολύτιμων φυσικών πόρων, όπως το έδαφος και το νερό. Η ελιά πρέπει να αναφερθεί ότι, με την ανθεκτικότητα που τη χαρακτηρίζει, παραμένει ζωντανή και αποδοτική για αιώνες χωρίς ιδιαίτερη ανθρώπινη φροντίδα. Άξιο αναφοράς είναι το γεγονός ότι η ελιά που βρίσκεται στο ΕΘΙΑΓΕ (ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ - ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ) έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο μνημείο της φύσης, με την απόφαση 200995/7950 του Υφυπουργού Γεωργίας, ΦΕΚ 121Δ/21-2-80 ως αιωνόβιο δέντρο και αντιπροσωπευτικό της ποικιλίας «Ελαιών Καλαμάτας».

Δ.3 Φυσικό Περιβάλλον του Δήμου Σπάρτης

Παρακάτω παρατίθεται το ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον που εμπλουτίζει τον υπόλοιπο Δήμο Σπάρτης και λόγω της άμεσης γειτνίασης με την Περιοχή Παρέμβασης, εκτιμάται ότι είναι υψηλός ο βαθμός αλληλεπίδρασης.

Η έκταση του Δήμου Σπάρτης, από βορρά προς νότο, χωρίζεται κατά την ίδια φορά σε τρεις ενότητες, την ορεινή διακοπτόμενη από φαράγγια, την ημιορεινή ζώνη και την πεδινή με το μεγάλο κάμπο της Σπάρτης. Συνέπεια αυτής της κατάστασης είναι η περιορισμένη σχετικά έκταση των καλλιεργούμενων εκτάσεων. Μεγάλο μέρος της περιοχής καλύπτουν οι δύο μεγάλοι ορεινοί όγκοι του Ταυγέτου και του Πάρνωννα. Φυσιογραφικά η κοιλάδα της Σπάρτης αποτελεί μια μακρόστενη κοιλάδα με ΒΔ-ΝΑ διεύθυνση εύρους 5km και μμήκους περίπου 12km, με υψόμετρα από 160 ως και 300m και κλίσεις εδάφους, που κυμαίνονται από 2- 8% με γενική διεύθυνση από τον Ταυγέτο προς τον Πάρνωννα. Στο κέντρο περίπου της κοιλάδας παρατηρούνται λοφώδεις εξάρσεις, οι οποίες κατανέμονται γραμμικά, παράλληλα με τη γενική διεύθυνση της κοιλάδας. Η κοιλάδα διατρέχεται κατά πλάτος και στο ανατολικό της άκρο από τον ποταμό Ευρώτα και κατά μήκος από μια σειρά δευτερευόντων υδρορεμάτων παροδικής ροής με γενική διεύθυνση κάθετη προς τον Ευρώτα, στον οποίο κι εκβάλλουν. Εκτείνεται προς τα βόρεια μέχρι τη Σπάρτη, ενώ νότια οριοθετείται από το υδατόρευμα Ρασίνα. Ανατολικά και δυτικά η περιοχή οριοθετείται από τους ορεινούς όγκους του Πάρνωννα και του Ταυγέτου αντίστοιχα.

Χλωρίδα

Συνολικά η περιοχή μελέτης παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον όσον αφορά τη χλωρίδα και τους επί μέρους τύπους οικοτόπους. Όσον αφορά στην χλωρίδα, χαρακτηρίζεται από μμεγάλη οικολογική αξία. Μερικά από τα είδη και υποείδη της περιοχής είναι μοναδικά στον Ευρωπαϊκό χώρο, όπως τα τοπικά ενδημικά και ορισμένα σπάνια ασιατικά είδη (*Juniperus drupacea*, *thalictrum orientale* κ.λ.π.).

Στην ημιορεινή ζώνη κυριαρχούν τα μικτά δάση και στην ορεινή ζώνη (600-800-1500 μ.) τα δάση κωνοφόρων (ο Πάρνωννας είναι η μοναδική περιοχή της Ευρώπης, που φυτρώνει το δενδρόκεδρο. Τα δάση του δενδρόκεδρου, έχουν μμεγάλη οικολογική- επιστημονική αξία και προστατεύονται από την εθνική και την κοινοτική νομοθεσία.)

Συνολικά στην περιοχή έχουν καταγραφεί 276 είδη και υποείδη (χωρίς να υπάρχει ακόμα πλήρης καταγραφή) από τα οποία τα τοπικά ενδημικά του Πάρνωννα ανέρχονται σε 14 είδη και υποείδη, τα ενδημικά της Πελοποννήσου σε 24, τα ελληνικά ενδημικά σε 36 και τα σπάνια για την Ελλάδα και την

Ευρώπη σε 10. Όσον αφορά τους τύπους οικοτόπων, υπάρχουν τρεις τύποι οικοτόπων προτεραιότητας (Δάση Μαύρης Πεύκης, Δάση Μηλόκεδρου και Δάση Δενδρόκεδρου) από τους οποίους τα Δάση του Δενδρόκεδρου είναι μοναδικά στην Ευρώπη. Επίσης, ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι οικοτόποι των Δασών Καστανιάς, των απότομων πλαγιών, των Μεσογειακών ασβεστολιθικών γκρεμών, των νοτιοελληνικών γκρεμών, των αμμοθινών και των αλοφυτικών πεδίων.

Περισσότερο γνωστά είναι τα σπάνια φυτά του Ταΐγету που είναι τα τοπικά ενδημικά (32), τα ενδημικά που υπάρχουν μόνο στο Ταΐγετο, τα ενδημικά της Ελλάδας που φυτρώνουν εκτός των άλλων βουνών και στο Ταΐγετο και τα σπάνια για την Ελλάδα και την Ευρώπη είδη. Η βλάστηση στον Ταΐγετο διαφέρει στις διάφορες υψομετρικές ζώνες. Κυριαρχούν τα έλατα, τα πλατάνια και τα μαύρα πεύκα. Από τα σπάνια φυτά, (πάνω από 100 φυτρώνουν αποκλειστικά στον Ταΐγετο) αξιοπρόσεκτο είναι το κυκλάμινο της Πελοποννήσου, που φύεται μόνο εκεί.

Πανίδα

Η πανίδα, λόγω της μακροχρόνιας παρουσίας του ανθρώπου και της εύκολης σχετικά πρόσβασης, ουσιαστικά δεν περιλαμβάνει ιδιαίτερα σπάνια ή απειλούμενα είδη σε σημαντικό αριθμό και χωρική συγκέντρωση.

Παρόλα αυτά αξιόλογη είναι η παρουσία 53 ειδών ορνιθοπανίδας του Παραρτήματος Ι της Κοινοτικής Οδηγίας 79/409 (οδηγία για τη διατήρηση των άγριων πτηνών, συμπεριλαμβανομένων των αυγών, των φωλιών και των οικοτόπων) ενώ από την υπόλοιπη πανίδα, 6 είδη περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ της Κοινοτικής Οδηγίας 92/43 (οδηγία για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας), 24 είδη προστατεύονται με βάση την εθνική νομοθεσία, τις διεθνείς συμβάσεις ή περιλαμβάνονται στον Εθνικό Κόκκινο Κατάλογο και 18 είναι ενδημικά. Γενικά, τα ενδημικά, απειλούμενα, σπάνια και προστατευόμενα είδη πανίδας κατανέμονται ως εξής: 12 είδη θηλαστικών, 2 είδη ιχθυοπανίδας, 19 είδη ερπετών, 5 είδη αμφιβίων και 22 είδη ασπόνδυλων.

Από ορνιθολογική σκοπιά υπάρχουν λίγα είδη, η περιοχή παρουσιάζει όμως ενδιαφέρον εξαιτίας των ειδικά προσαρμοσθέντων ειδών. Έχουν καταγραφεί δυο είδη που περιλαμβάνονται στην Κοινοτική Οδηγία 79/409 Η πανίδα παρουσιάζει αρκετό ενδιαφέρον και περιλαμβάνει (εκτός της ορνιθοπανίδας):

- 5 είδη του παραρτήματος ΙΙ της Κοινοτικής Οδηγίας 92/43,
- 2 είδη θηλαστικών του Εθνικού Κόκκινου Καταλόγου,
- 17 ενδημικά είδη,
- 21 είδη που προστατεύονται βάσει διεθνών συμβάσεων

Υδάτινο δυναμικό

Ο Ευρώτας είναι ο κύριος ποταμός της Λακωνίας. Πηγάζει από το αρκαδικό οροπέδιο, νότια της Μαντινείας, κοντά στη Μεγαλόπολη και διέρχόμενος μεταξύ των οροσειρών Ταΐγету και Πάρνωνας εισέρχεται στη Λακωνία. Στη συνέχεια περνά δίπλα από τη Σπάρτη διασχίζοντας την Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας από Βορρά προς Νότο, χωρίζοντάς τον στα δύο. Οι εκβολές του βρίσκονται στο μυχό

του Λακωνικού Κόλπου. Από τα νερά του υδρεύονται οικισμοί και ένα μεγάλο μέρος της καλλιεργήσιμης έκτασης στη Λακωνία.

Ο Ευρώτας έχει μήκος που προσεγγίζει τα 82 χιλιόμετρα. Η επιφάνεια της λεκάνης απορροής του καλύπτει έκταση 1.605 km², το ύψος της μέσης ετήσιας βροχόπτωσης είναι 900 mm, ο μμέσος ετήσιος όγκος υετού ανέρχεται σε 1.444 x 106 m³, το δε μέσο συνολικό ετήσιο δυναμικό των υδάτων του ποταμού εκτιμάται σε 360 x 106 m³.

Υπάρχει πλήθος από παραπόταμους οι οποίοι συμβάλουν στην κύρια κοίτη του ποταμού. Ο πιο σημαντικός είναι ο Οινούντας ή Κελεφίνα που βρίσκεται βόρεια ανατολικά της Σπάρτης και πηγάζει από το όρος Πάρνωννα και ο οποίος παλαιότερα είχε συνεχόμενη ροή κατά τη διάρκεια όλου του χρόνου ενώ, τώρα αποτελεί ποτάμι διαλείπουσας ροής και αυτό είναι αποτέλεσμα των αντλήσεων για άρδευση. Ένας άλλος επίσης σημαντικός παραπόταμος που συμβάλει κατά πολύ είναι ο Κνακίων. Αποτελεί ένα ποτάμι μικρού μήκους αλλά είναι μμεγάλης παροχής, βρίσκεται βόρειο – δυτικά της Σπάρτης από την πλευρά του Ταυγέτου και ρέει παράλληλα με την εθνική οδό Καλαμάτας – Σπάρτης. Κατά την καλοκαιρινή περίοδο το ποτάμι αυτό στερεύει και αυτό οφείλεται στην άντληση του ποταμού και των πηγών με σκοπό την άρδευση και ύδρευση της Σπάρτης. Σημαντικά επίσης ρέματα, τα οποία βρίσκονται στην περιοχή της Σπάρτης είναι ο Γερακάρης, η Κάκαρη και η Ρασίνα τα οποία διατηρούν ροή στα υψηλότερα τμήματά τους, το νερό όμως αυτό δε φτάνει στον Ευρώτα κατά τους ξηρούς μήνες εξαιτίας των αντλήσεων.

Φυσικοί πόροι – Βιοποικιλότητα

Στην ευρύτερη περιοχή, οι περιοχές που υπάγονται σε θεσμικές ρυθμίσεις, δηλαδή προστατευόμενες περιοχές, υγροβιότοποι Natura κ.τ.λ., φαίνονται στους παρακάτω πίνακες. Όπως γίνεται αντιληπτό έχει δοθεί έμφαση σε ορισμένα χερσαία οικοσυστήματα (ορεινά δάση) και ορισμένα ημι-χερσαία συστήματα (δελταϊκή πεδιάδα) στον καθορισμό προστατευόμενων ζωνών στην περιοχή. Αυτό στηρίζεται στην έμφαση που είχε δοθεί βάσει των Κοινοτικών Οδηγιών (79/409/ΕΟΚ για τα Πουλιά, και 92/43/ΕΕ για τους Οικότοπους), ενώ δεν υπήρξε ποτέ ολοκληρωμένη καταγραφή «μικρών περιοχών» που μπορεί να έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την προστασία της φύσης (π.χ. ποταμοί διαρκούς ροής, πηγές, παρόχθια δάση, παρόχθιες ζώνες). Οι περιοχές προστασίας του δικτύου Natura 2000 που υπάρχουν στο Δήμο Σπάρτης ή επηρεάζονται άμεσα από αυτόν παρουσιάζονται στον Πίνακα 31.

Πίνακας 43. Προστατευόμενες περιοχές ενταγμένες στο Δίκτυο NATURA 2000 στο Δήμο Σπάρτης.

Όνομασία	Κωδικός
Λαγκαδά Τρύπης	GR2540005
Εκβολές Ευρώτα	GR2540003

Πηγή: ΦΙΛΟΤΗΣ - Βάση Δεδομένων για την Ελληνική Φύση

Στην Π.Ε. Λακωνίας υπάρχουν 9 τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλους εκ των οποίων τα 4 ανήκουν στο Δήμο Σπάρτης. Στον επόμενο Πίνακα (32) παρουσιάζονται αυτά τα τοπία.

Πίνακας 44. Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους στο Δήμο Σπάρτης.

Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους	Κωδικός
Γύθειο	ΑΤ1010008
Κεντρικός Ταΰγετος	ΑΤ1010011
Λαγκάδα Ταΰγέτου	ΑΤ1080121
Περιοχή Μυστρά-Παρορίου- Αγίου Ιωάννου	ΑΤ1080120

Πηγή: ΦΙΛΟΤΗΣ - Βάση Δεδομένων για την Ελληνική Φύση

Στο σύμπλεγμα των ορέων εντοπίζονται μεγάλα φαράγγια εκ των οποίων αρκετά αξιόλογα.

Στην περιοχή εντοπίζεται, επίσης, μεγάλος αριθμός σπηλαίων, πολλά από αυτά είναι αξιόλογα με εντυπωσιακό διάκοσμο. Από τα πιο σημαντικά είναι ο Καιάδας, σπηλαιοβάραθρο με βάθος 30 μέτρα. Σύμφωνα με την «ιστορία» εδώ οι Σπαρτιάτες έριχναν τα ανεπιθύμητα βρέφη (ανάπηρα, καχεκτικά) που δεν θα μπορούσαν αργότερα μεγαλώνοντας να κρατήσουν όπλα. Ανασκαφές που έγιναν και έρευνες, έδειξαν πως πράγματι εκεί έριχναν ανθρώπους, όμως τα οστά που βρέθηκαν ανήκαν μόνο σε ενήλικες και όχι σε βρέφη. Οι ερευνητές συμπέραναν πως τελικά έριχναν ενήλικες κατάδικους ή αιχμαλώτους. Για τα ανεπιθύμητα βρέφη μάλλον υπήρχε μία άλλη περιοχή που ονομάζονταν Αποθέτες, όπου οι Σπαρτιάτες «απόθεταν» (άφηναν μόνα στη μοίρα τους) τα βρέφη να τα κάνει ότι θέλει η «μητέρα φύση» (βέβαιος θάνατος).

Επιπλέον, την περιοχή διασχίζει το Ευρωπαϊκό Μονοπάτι Μεγάλων Διαδρομών E4, ξεκινώντας από τα Πυρηναία, με αφετηρία το Γιβραλτάρ, διασχίζει την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ελβετία, τη Γερμανία, την Αυστρία, την Ουγγαρία τη Βουλγαρία και φθάνει στην Ελλάδα όπου διασχίζει όλη τη χώρα ως το νοτιότερο άκρο της Πελοποννήσου, το Γύθειο, καταλήγοντας στην Κύπρο, ενώ κλάδος του μονοπατιού αυτού συνεχίζεται στην Κρήτη, την οποία διασχίζει κατά μήκος. Πρόκειται για ένα πεζοπορικό δίκτυο βατών διαδρομών που επιτρέπει τη γνωριμία με τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, σημαντικούς βιότοπους και αρχαιολογικούς – παραδοσιακούς οικισμούς.

E. ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

E.1 Πολιτιστικό Περιβάλλον του Ορεινού Όγκου Ταΰγέτου

Η Περιοχή Παρέμβασης της ΟΧΕ Ταΰγέτου θεωρείται πλούσια σε πολιτιστική κληρονομιά χάρη στα μνημεία σημαντικής αρχιτεκτονικής και ιστορικής σημασίας ενώ ξεχωρίζει ανάμεσα σε όλες τις υπόλοιπες οροσειρές της Ελλάδας για τα μοναδικού φυσικού κάλλους γραφικά χωριά που τον περιβάλλουν.

Ορισμένα από τα ιδιαίτερα σημαντικά αξιοθέατα για τους λάτρεις της ιστορίας που βρίσκονται στο τμήμα του Δήμου Καλαμάτας που ανήκει στην Περιοχής Παρέμβασης είναι τα εξής:

Αξιόλογοι Οικισμοί

Στα ΒΑ της Δ.Ε. Καλαμάτας βρίσκονται τα έξι ορεινά χωριά του τέως Δ. Αλαγονίας, τα επονομαζόμενα «χωριά του βορειοδυτικού Ταΰγέτου της Καλαμάτας», που διατηρούν την συνοχή τους και αποτελούν κατά κάποιον τρόπο μια ενότητα. Η περιοχή ονομαζόταν *Δενθαλιάτις Χώρα*, από την Ομηρική εποχή ως τη ρωμαϊοκρατία, ενώ στο Βυζάντιο μετονομάστηκε σε *Κουτσαβές*. Επί Φραγκοκρατίας και Τουρκοκρατίας ήταν γνωστά με το όνομα *Πισινά Χωριά* ή *Πισινοχώρια*, γιατί ήταν χτισμένα στο δυτικό (πισινό) μέρος του Ταΰγέτου, σε αντιπαράβολή με τον Μυστρά, το διοικητικό κέντρο της περιοχής, που

ήταν χτισμένος στο ανατολικό (μπροστινό) μέρος του βουνού. Τα χωριά αυτά, που μέχρι το 1927 ήταν γνωστά με τα σλάβικα ονόματά τους, είναι τα εξής: Αλαγονία (*Σίτσσβα*), Αρτεμισία (*Τσερνίτσα*), Νέδουσα (*Μεγάλη Αναστάσσοβα*), Καρβέλι (*Κουτσαβά Καρβέλι*), Λαδάς (*Κουτσαβά Λαδά*), Πηγές (*Μικρή Αναστάσσοβα*).

Πρόκειται για ομάδα οικισμών σε τοπίο ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, με πλούσια βλάστηση και τρεχούμενα νερά, τα οποία διατηρούν σε μεγάλο βαθμό την φυσιογνωμία τους. Περιλαμβάνουν λίθινα, ξυλοσκεπή κτήρια παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, εκκλησίες, μοναστήρια, νερόμυλους, καλντερίμια και βρύσες, ενώ μεταξύ των οικισμών εντοπίζονται αλώνια και γεφύρια. Πολλές από αυτές τις κατασκευές είναι χαρακτηρισμένες ως νεώτερα μνημεία, ως δείγματα της τοπικής λαϊκής παράδοσης που χρήζει προστασίας⁵⁰. Η περιοχή, δυστυχώς, έχει πληγεί κατά το παρελθόν από δασικές πυρκαγιές.

Γεφύρια

Γεφύρι Αγίου Πολυκάρπου (Λαγού Χάνι)

Λίγο πριν από τον οικισμό της Νέδουσας στον δυτικό Ταΰγετο της Μεσσηνίας και στην περιοχή «Λαγού Χάνι», βρίσκεται το εξάτοξο Γεφύρι του Αγίου Πολυκάρπου που χτίστηκε το 1901, όπως αναγράφεται σε μία μαρμάρινη πλάκα στη δυτική πλευρά του. Το γεφύρι είναι δημοφιλές ανάμεσα στους ταξιδιώτες καθώς χρησιμοποιείται ως μέρος για στάση, για όσους έρχονται από το μονοπάτι που συνδέει την Ι. Μονή Βελανιδιάς βόρεια της Καλαμάτας, με τους οικισμούς της Νέδουσας, Αλαγονίας και Αρτεμισίας. Το χαρακτηριστικό της γέφυρας είναι το μήκος της που ξεπερνά τα σαράντα μέτρα (40,30 μ.) αλλά και η διαμόρφωσή της: έξι ημικυκλικά τόξα ίδιου μεγέθους, με ανοίγματα γύρω στα πέντε μέτρα το καθένα, μορφή που υπαγορευόταν από το φάρδος της κοίτης του Νέδοντα. Το Γεφύρι του Αγίου Πολυκάρπου πήρε το όνομά του από το ομώνυμο παρακείμενο εκκλησάκι, που βρίσκεται σε σχετικά καλή κατάσταση.⁵¹

Γεφύρι Βυρού

Το Γεφύρι Βυρού βρίσκεται στον ποταμό Νέδοντα στη θέση “Βυρός”, εντός των ορίων της Δημοτικής Κοινότητας Αρτεμισίας του Δήμου Καλαμάτας. Εκτιμάται πως κατασκευάστηκε πριν το 1907 για να εξυπηρετεί κυρίως τους κατοίκους της Τσερνίτσας.

Είναι δίτοξο, με τη δεξιά από ανάντη καμάρα να προεξέχει πάνω από την βάση της επιφάνειας του γεφυριού, που πιθανόν να σημαίνει ότι είναι μεταγενέστερη προσθήκη ή αποτέλεσμα επέμβασης για μεγάλωμα του τόξου προκειμένου να αντέχει σε μεγαλύτερα κατεβάσματα του ποταμού.⁵²

Γεφύρι Ματζίνειας

Το Γεφύρι Ματζίνειας βρίσκεται επί του Νέδοντα ποταμού (ή φαράγγι του Νέδοντα), κοντά στην Αρτεμισία της Αλαγονίας, στη θέση “Ματζίνεια”.

Είναι μονότοξο και διακρίνονται τα ίχνη του καλντεριμιού, που κάλυπτε την επιφάνειά του. Έχει μια σειρά από καμαρολίθια (θολίτες) και βρίσκεται σε καλή κατάσταση.

⁵⁰ Βλ. Παράρτημα, Αναλυτικούς Πίνακες Μνημείων, Δ.Ε. Καλαμάτας.

⁵¹ <https://greece.terrabook.com/el/messinia/page/gefyri-agiou-polykarpou-lagou-honi/>

⁵² https://agpelop.blogspot.com/2014/03/blog-post_6966.html

Το αριστερό βάθρο από ανάντη πατάει σε γερό έδαφος, το δεξί του σε λιθοδομή ενώ και οι δυο όχθες του ποταμού έχουν χτιστεί με πέτρα για να προστατεύονται τα βάρθρα του γεφυριού και να διοχετεύονται τα νερά στο κέντρο της καμάρας. Βρίσκεται εντός των ορίων της Δημοτικής Κοινότητας Αρτεμισίας του Δήμου Καλαμάτας και κατά μαρτυρίες των γεροντότερων χτίστηκε πριν το 1907. Εξυπηρετούσε κυρίως τους κατοίκους της Σίτσοβας (Αλαγονίας) στις επαφές τους με τα άλλα χωριά, την Καλαμάτα και στις αγροτικές τους εργασίες.

Γεφύρι Νέδουσας

Βρίσκεται στη βόρεια λεκάνη του ποταμού Νέδοντα, στη θέση "Παντελικό" στην παλιά είσοδο της Δημοτικής Κοινότητας Νέδουσας (Μεγάλη Αναστάσσοβα) του Δήμου Καλαμάτας. Χρονολογείται ότι χτίστηκε το 1906.

Πρόκειται για ένα εντυπωσιακό μονότοξο γεφύρι, με μια σειρά καμαρολιθίων (θολίτες) και στηθαία, που εξυπηρετούσε κυρίως τους κατοίκους της Μεγάλης Αναστάσσοβας. Στο δεξί άκρο του, βρίσκεται ο νερόμυλος του Χούφτιαρη.

Λαδοκαρβελιώτικη γέφυρα

Γεφυρώνει το Λαδοκαρβελιώτικο ποτάμι (ή Μύτικας ή Δαφναίος) και έχει δύο τόξα, με το δεξιό από ανάντη να είναι το μικρότερο.

Βρίσκεται στη νότια λεκάνη των πηγών του Νέδοντα, στη θέση "Μάτια" και συνδέει τους οικισμούς Καρβέλι και Λαδά. Συγκεκριμένα, στην βόρεια πλευρά βρίσκεται ο οικισμός Λαδά και στη νότια ο οικισμός Καρβέλι. Συνεπώς, η γέφυρα ανήκει κατά το ήμισυ και στους δύο. Είχε καλτερίμι στη βάση της επιφάνειάς του, ίχνη του οποίου διακρίνονται καθαρά ενώ τα στηθαία έχουν φθαρεί και ως εκ τούτου έχει χαμηλώσει σε μεγάλο βαθμό.

Και τα δυο τόξα του έχουν μια σειρά καμαρολιθίων (θολίτες), το μεσόβαθρο πατάει στην κοίτη ροής του ποταμού ενώ τα δύο ακρόβαθρά του σε σαθρό έδαφος. Γι' αυτό το λόγο, οι δύο όχθες του ποταμιού κάτω από το γεφύρι έχουν ενισχυθεί με λιθοδομή.

Κατά μαρτυρίες των γεροντότερων ντόπιων, χτίστηκε πριν το 1800 και μέχρι το 1960 ήταν σε χρήση για τους κατοίκους του οικισμού Λαδά, αφού δημόσιος δρόμος δεν υπήρχε ακόμα.⁵³

Αρχαιολογικός χώρος Ελαιοχωρίου (ΦΕΚ 592/Β/16.6.1998)

Στην περιοχή του Ελαιοχωρίου συναντά κανείς ερείπια μνημειώδους πολυγωνικού τοίχου (αρχαία οχύρωση) το οποίο κτίστηκε μετά την ίδρυση της ανεξάρτητης Μεσσηνίας. Η προστασία του συγκεκριμένου αρχαιολογικού χώρου απαιτεί μια σύνθετη αντιμετώπιση καθώς περιλαμβάνει τον κατοικούμενο οικισμό αλλά και τον χώρο γύρω από αυτόν. Οι ειδικοί όροι δόμησης που δεν έχουν ακόμα θεσπιστεί είναι ένα θέμα που θα πρέπει να αντιμετωπιστεί σε προτεραιότητα μαζί με την οριοθέτηση του οικισμού.

Εικόνα 2. Το τείχος στο Ελαιοχώρι.

⁵³ https://aristomenismessinios.blogspot.com/2014/09/blog-post_18.html

Αρχαίο Ιερό της Λιμνάτιδος Αρτέμιδος στο Βόλιμο Αρτεμισίας (ΦΕΚ 863/β/6.7.2001)

Στις πλαγιές του Ταΰγету βρίσκεται το περίφημο και εξαιρετικής ιστορικής σημασίας αρχαίο ιερό της Λιμνάτιδος Αρτέμιδος. Ο τόπος λόγω της μεγάλης στρατιωτικής του σημασίας αποτέλεσε αντικείμενο διεκδικήσεων μεταξύ Μεσσήνιων και Λακεδαιμονίων. Στο εξωκλήσι που βρίσκεται στο χώρο υπάρχει εντοιχισμένο άφθονο επιγραφικό υλικό, πολύτιμο για την ταύτιση του ιερού, ενώ πολλά από τα αρχαία ευρήματα εκτίθενται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Μεσσηνίας στην Καλαμάτα.

Βυζαντινά – Μεταβυζαντινά μνημεία

Η Περιοχή Παρέμβασης διαθέτει κτήρια των βυζαντινών, μεταβυζαντινών αλλά και νεότερων χρόνων που διατηρούν μνήμες της ιστορίας του τόπου. Αναφέρεται ένα από τα σημαντικότερα παραδείγματα της πολιτιστικής κληρονομιάς που φιλοξενεί η περιοχή:

Ιερός ναός Αγίου Νικολάου στη Μεσόρουγα Αλαγονίας

Η ανέγερση του Ναού χρονολογείται στις αρχές του 14^{ου} αιώνα. Ο ναός έχει υποστεί αρκετές μετασκευές και στο εσωτερικό του διασώζει τοιχογραφίες του 17^{ου} αιώνα.

Στο τμήμα της Περιοχής Παρέμβασης που ανήκει στο Δήμο Σπάρτης, εντοπίζεται μεγάλος αριθμός μνημείων σημαντικής ιστορικής αξίας αλλά μικρός σε σχέση με τον πλούτο της ευρύτερης περιοχής. Αυτό οφείλεται κυρίως στη διαμόρφωση του εδάφους που δεν ευνοεί μεγάλες συγκεντρώσεις πληθυσμού και στο γεγονός ότι χρησίμευσε κυρίως ως πέρασμα προς τη Μεσσηνία και τον Λακωνικό κόλπο, αλλά και ως καταφύγιο των κατοίκων της Λακεδαίμονος, στις ταραγμένες για την περιοχή περιόδους. Έτσι, συναντάμε ένα πυκνό δίκτυο αρχαίων δρόμων και μονοπατιών, που χρησιμοποιούνται μέχρι και σήμερα, και αποτελούν το ιδιαίτερο στοιχείο της περιοχής, καθώς και ένα σύνολο, μικρών ή και λίγο μεγαλύτερων, οικισμών σε προστατευμένα και μη ορατά από την κοιλάδα σημεία (π.χ. οικισμός Αναβρυτής), πύργους τοποθετημένους σε οχυρές θέσεις (πύργοι Βαρδουνιωτών) και διάσπαρτα αρχαία ιερά και χριστιανικούς ναούς. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι όλα τα κτίσματα και ευρήματα που ανήκουν στην προ του 1453 περίοδο σύμφωνα με την τρέχουσα νομοθεσία, θεωρούνται αυτοδίκαια ως αρχαία μνημεία και προστατεύονται από τις διατάξεις του Αρχαιολογικού Νόμου, χωρίς

να απαιτείται για αυτά ιδιαίτερη κήρυξη. Στη συνέχεια, παρατίθεται κατάλογος των σημαντικότερων μνημείων, μουσείων και πολιτιστικών εκδηλώσεων με σύντομη περιγραφή.

Ναοί και Διατηρητέα Κτίρια του Μυστρά

Μητρόπολη - Άγιος Δημήτριος

Αποτελεί την πρώτη εκκλησία που χτίζεται νωρίς μετά το 1260, έξω από τα τείχη της Πάνω Χώρας. Ο αρχικός ναός, ο οποίος ήταν τρίκλιτη βασιλική, οφείλεται πιθανότατα στο μητροπολίτη Ευγένιο (1263-προ του 1272). Σε επόμενη φάση προστέθηκε ο νάρθηκας από το λόγιο μητροπολίτη Νικηφόρο Μοσχόπουλο (1286-1315). Το 15ο αι. ο μητροπολίτης Ματθαίος, θέλοντας να εφαρμόσει στη βασιλική τον τύπο του Αφεντικού και της Παντάνασσας, μετατρέπει το ναό σε πεντάτρουλο σταυρικό. Η διαμόρφωση της αυλής με τοξοστοιχίες στις τρεις πλευρές είναι της περιόδου της Τουρκοκρατίας. Επίσης, τα μεγάλα διώροφα κτίρια της δυτικής πλευράς της αυτής αποτελούν έργα του μητροπολίτη Ανανία Λάμπας (1754). Ο αξιόλογος ζωγραφικός διάκοσμος του ναού, που ανάγεται στο τελευταίο τέταρτο του 13ου αι., παρουσιάζει πολυμορφία καλλιτεχνικών τάσεων και τεχνοτροπική ποικιλία (φάση Α': 1272-1288, φάση Β': 1291/2-1315).

Άγιοι Θεόδωροι

Η παλαιότερη από τις δύο εκκλησίες που αποτελούν τη Μονή Βροντοχίου, ιδρύθηκε μεταξύ των ετών 1290-1295 από το δραστήριο ηγούμενο Παχώμιο και κάποιον Δανιήλ (σύμφωνα με έμμετρη επιγραφή στο επιστύλιο του ναού). Ο ναός ανήκει στο σταυροειδή οκταγωνικό τύπο. Στην ανατολική και δυτική του πλευρά έχουν προσαρτηθεί δύο παρεκκλήσια νεκρικού -κατά κύριο λόγο- χαρακτήρα. Γενικότερα, εικάζεται ότι οι Άγιοι Θεόδωροι αποτέλεσαν τον κοιμητηριακό ναό της Μονής Βροντοχίου. Από τη ζωγραφική διακόσμηση του μνημείου σώζονται ελάχιστα τμήματα, τα οποία χρονολογούνται μεταξύ 13ου και 15ου αι.

Οδηγήτρια (Αφεντικό)

Η νεότερη χρονολογικά εκκλησία της Μονής Βροντοχίου κτίστηκε από τον ηγούμενο Παχώμιο γύρω στα 1310, στο όνομα της φημισμένης Μονής της Οδηγήτριας στην Κωνσταντινούπολη. Αποτελεί διώροφο πεντάτρουλο σταυροειδή ναό (στο ισόγειο διαμορφώνεται τρίκλιτη βασιλική, ενώ στον όροφο τετράστυλος σταυροειδής ναός). Στα δύο άκρα του νάρθηκα υψώνονται διώροφα παρεκκλήσια. Παρεκκλήσια επίσης διαμορφώνονται στην ανατολική και στη νότια πλευρά. Στη νότια άκρη της δυτικής στοάς, βρίσκεται τριώροφο καμπαναριό. Ο ζωγραφικός διάκοσμος της Οδηγήτριας αντικατοπτρίζει χαρακτηριστικά την ωριμότητα της Παλαιολόγεια ζωγραφικής του Δεσποτάτου. Χρονολογείται στο α' τέταρτο του 14ου αι. με εξαίρεση τις τοιχογραφίες του νοτιοανατολικού παρεκκλησίου και της νότιας στοάς που τοποθετούνται στο β' μισό του 14ου αιώνα.

Αγία Σοφία

Ο ναός, αφιερωμένος στο Λόγο του Πατρός, έχει ταυτιστεί με το ναό του Χριστού Ζωοδότου που ίδρυσε ο Μανουήλ Καντακουζηνός, πρώτος Δεσπότης του Μορέως, ανάμεσα στα 1350-1365. Ανήκει στον απλό δίστηλο Ελλαδικό τύπο με στοές στη βόρεια και δυτική πλευρά. Το καμπαναριό -κομψό διώροφο κτίριο στο δυτικό άκρο της βόρειας στοάς - χρησιμοποιήθηκε στην Τουρκοκρατία για μιναρές, όταν η Αγία

Σοφία είχε γίνει τζαμί. Οι τοιχογραφίες του ναού, οι οποίες παρουσιάζουν στενή συγγένεια με τη ζωγραφική της Περιβλέπτου, ανάγονται στο γ' τέταρτο του 14ου αι. Ο διάκοσμος του βορειοανατολικού παρεκκλησίου μπορεί να τοποθετηθεί στο 15ο αι.

Περίβλεπτος

Η απομακρυσμένη Μονή της Περιβλέπτου, κτισμένη δίπλα σε βράχο και κοντά στη νοτιοανατολική άκρη του εξωτερικού τείχους, μπορεί να χρονολογηθεί, σύμφωνα με αναγνωρίσιμα φράγκικα μορφολογικά χαρακτηριστικά, γύρω στα μέσα του 14ου αι. Από τη Μονή σώζονται σήμερα δύο κτίρια: ο ναός -απλός δίστηλος σταυροειδής- με τα παρεκκλήσια του και το πυργόσχημο οικοδόμημα στα νότια, που έχει ταυτιστεί με το εστιατόριο της Μονής. Η τοξωτή πύλη εισόδου ανακαινίστηκε -μαζί με τον περίβολο- από τον Παναγιώτη Θηβαίο στα 1714.

Ναός Αγίου Ιωάννου στους Βουβάλους και η παρακείμενη κρήνη. Κήρυξη του ναού ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ30/23599/687/17.7.96 και της κρήνης ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ30/41468/ 1117/12.7.96.

Ναός μονόχωρος με δίρριχτη κεραμοσκεπή στέγη και δυο ημικυκλικές κόγχες ανατολικά. Διακρίνονται δύο τουλάχιστον οικοδομικές φάσεις και η παλαιότερη θα μπορούσε να χρονολογηθεί στα όψιμα υστεροβυζαντινά χρόνια. Ήδη εκτελούνται εργασίες στερέωσης στεγανοποίησης και ανάδειξης του ναού από συνεργεία της 5ης Ε.Β.Α. Η κρήνη, είναι μεταβυζαντινής εποχής και στο κατώτερο μέρος της είναι εντοιχισμένη σαρκοφάγος ρωμαϊκής εποχής, με ανάγλυφη παράσταση με γυμνές ανδρικές μορφές, γιρλάντες και ζώα σε συμμετρική διάταξη.

Κρήνη Κρεββατά στο ποτάμι του Μυστρά.

Είναι χτισμένη με μεγάλους λαξευτούς δόμους και έχει τη μορφή τοξοστοιχίας, η οποία αποτελείται από πέντε τόξα που στηρίζονται σε πεσσούς. Υπάρχει εντοιχισμένη επιγραφή με τον κτήτορα και χρονολογία κατασκευής.

Ναός Αγίου Γεωργίου (κηρυγμένος ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο: Υ.Α. ΥΠΠΕ/ΑΡΧ/Β1/Φ30/55205/1226/20.10.83, ΦΕΚ 639/τ.β/4.11.83)

Ο κυριότερος ενοριακός ναός της Δ.Ε. Μυστρά, στο βορειοδυτικό άκρο του οικισμού. Πρόκειται για τρίκλιτη, ξυλόστεγη, βασιλική με δίρριχτη εξωτερικά κεραμοσκεπή στέγη και οριζόντια οροφή εσωτερικά. Η ανατολική όψη είναι κτισμένη με ορθογωνισμένους μαρμαρόλιθους με πολλά ένθετα μαρμάρινα ανάγλυφα μέλη βυζαντινών κυρίως χρόνων. Απολήγει σε τρεις κόγχες, από τις οποίες η μεσαία είναι πεντάπλευρη και οι πλάγιες τρίπλευρες. Εμφανείς έχουν παραμείνει οι ακρογωνιαίοι λίθοι κτισμένοι κατά το ισόδομο ή ψευδισόδομο λαϊκό σύστημα. Στη νοτιοδυτική γωνία του ναού είναι ενσωματωμένο τετραώροφο κωδωνοστάσιο. Οι εικόνες στο ξυλόγλυπτο τέμπλο του ναού έχουν φιλοτεχνηθεί από το Δημήτριο Ζωγράφο από τη Βορδόνια.

Ναός Αγίων Θεοδώρων

Ο κοιμητηριακός ναός του χωριού, βρίσκεται στο ανατολικό άκρο του, είναι γνωστός και ως μετόχι του Παναγιού Τάφου. Στον περίβολο του ναού σώζονται λείψανα από κελιά και άλλα κτίρια τα οποία εξυπηρετούσαν τις λειτουργικές ανάγκες του Μετοχίου. Ο ναός είναι τρίκλιτη βασιλική με ξύλινη

δίρριχτη κεραμοσκεπή στέγη. Στα ανατολικά απολήγει σε τρεις ημικυκλικές κόγχες. Τμήματα του ανατολικού τοίχου χρονολογούνται στη βυζαντινή εποχή. Η σημερινή μορφή του μνημείου οφείλεται στην περίοδο της Τουρκοκρατίας. Στη νότια πλευρά υπάρχει τριώροφο κωδωνοστάσιο, που παρουσιάζει στατικά προβλήματα, με εντοιχισμένα βυζαντινά γλυπτά στο τοξωτό υπέρθυρο της εισόδου του.

Ναός Αγίου Σπυρίδωνα, κηρυγμένο διατηρητέο μνημείο: Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ30/ 61181/1416 π. ε./24.10.95 με ζώνη προστασίας 20μ. γύρω του.

Μονόχωρος ναός με ξύλινη δίρριχτη στέγη και πεντάπλευρη κόγχη. Σε επαφή με τον δυτικό τοίχο υπάρχει πολυώροφο κωδωνοστάσιο με εντοιχισμένα μαρμάρινα αρχιτεκτονικά μέλη σε δεύτερη χρήση. Ο ναός χρονολογείται στο 19ο αιώνα.

Σηλαιώδης Ναός της Ζωοδόχου Πηγής, στον λόφο (Τρούπες) απέναντι από τον Μυστρά, στην περιοχή Πικουλιανίκων. Κήρυξη ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο με την Υ. Α. 15904/ 24-11-62, ΦΕΚ 473/17-12-62.

Τοιχογραφίες του 14ου αιώνα και του 16ου –17ου, με επιζωγράφιση του 1916 στο τέμπλο. Έχουν γίνει, από την αρμόδια 5η Εφορεία Αρχαιοτήτων, εργασίες συντήρησης των τοιχογραφιών, καθώς και πλήρεις εργασίες στερέωσης και αποκατάστασης του κτίσματος και του περιβάλλου.

Τούρκικο Λουτρό στον Μυστρά, κηρυγμένο ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο Υ.Α. 15904/24.11.62, ΦΕΚ 473/Β/17.12.62, του οποίου σώζονται λείψανα κοντά στο Δημοτικό Σχολείο του Μυστρά.

Άγιος Ιωάννης (στο δρόμο προς τα Πικουλιάνικα)

Μονόχωρος ξυλόστεγος ναός με κτιστό τέμπλο. Πάνω από την τοξωτή θύρα εισόδου στη δυτική πλευρά υπάρχει κογχάριο διαμορφωμένο με εντοιχισμένα βυζαντινά γλυπτά. Μεταβυζαντινής εποχής, δεν διασώζει τοιχογραφίες.

Αρχοντικό Σαρσέντη στο Ν. Μυστρά, κηρυγμένο ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο, (Υ.Α. ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ30/22117/510/8.7.88, ΦΕΚ 608/Β/24.8.88).

Λιθόκτιστο ξυλόστεγο κτίριο με κάτοψη σε σχήμα Π, διασώζει ενδιαφέροντα αρχιτεκτονικά στοιχεία. Διακρίνονται τρεις τουλάχιστον οικοδομικές φάσεις, η παλαιότερη μπορεί να χρονολογηθεί στα τέλη του 18ου αιώνα. Το κτίριο έχει αποκατασταθεί και πρόκειται να αποτελέσει τον πυρήνα μεγάλου συγκροτήματος ξενώνων που ήδη ολοκληρώνεται.

Ναός Αγίας Βαρβάρας στον οικισμό Δ.Ε. Μυστρά δίπλα στον Άγιο Γεώργιο. Κηρυγμένος ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο (Υ.Α. 15904/24.11.62, ΦΕΚ 473/Β/17.12.62.).

Μονόχωρος καμαροσκέπαστος ναός με ημικυκλική κόγχη. Ο ναός είναι επιχρισμένος και δεν διακρίνεται η τοιχοδομία του. Στο εσωτερικό διασώζονται μεταβυζαντινές τοιχογραφίες καλής τέχνης, αν και το μεγαλύτερο τμήμα των εσωτερικών επιφανειών είναι ασβεστωμένο.

Ναός Αγίων Θεοδώρων στα Πικουλιάνικα, που είναι κτίσμα του 18ου αιώνα περιλαμβάνεται στην κήρυξη του Αρχαιολογικού χώρου Μυστρά του 1969.

Ναός του Αγίου Νικολάου στο Βλαχοχώρι, κτίσμα επίσης του 18ου αι. Χωρίς ιδιαίτερο καθεστώς προστασίας αλλά περιλαμβάνεται επίσης στη κήρυξη του Μυστρά.

Ναός Ζωοδόχου Πηγής, βόρεια του χωριού Μπαλσινίκο (Ταυγέτη)

Καθολικό εγκαταλελειμμένης μονής, από το υπόλοιπο κτιριακό συγκρότημα σώζονται κάποια ερείπια. Φέρει τοιχογραφίες του 17ου αιώνα που έχουν συντηρηθεί από συνεργεία της Εφορείας Αρχαιοτήτων. Κήρυξη ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο Υ.Α. 15904/24-11-62, ΦΕΚ 473/17-11-1962 άρθρα 50 και 52 του ΚΝ5351/1932 περί Αρχαιοτήτων

Σπήλαιο Καιάδας στην έξοδο του χωριού Τρύπη

Στο βάραθρο αυτό έριχναν τους εις θάνατον καταδικασθέντες κακούργους και τους αιχμαλώτους πολέμου. Στις ιστορικές πηγές αναφέρονται και οι Αποθέτες, τόπος βαραθρώδης όπου έριχναν Σπαρτιάτες τα νεογνά βρέφη, όσα εξετάζοντας οι πρεσβύτεροι έκριναν ασθετικά και άχρηστα στην πόλη. Το βάραθρο των Αποθετών δεν έχει ακόμα ταυτιστεί και εικάζεται ότι πρόκειται για σπήλαιο στην περιοχή του Ταυγέτου δυτικά του οικισμού Άγιου Ιωάννη.

Σπηλαιώδης ναός Παναγίας Λαγκαδιώτισσας νότια από το Παρόρι

Μονόχωρος με το ιερό στα νοτιοδυτικά. Στην αψίδα του ιερού υπάρχουν τοιχογραφίες που ανάγονται στο πρώτο ήμισυ του 14ου αιώνα, ενώ η βάση της Αγίας Τράπεζας, αποτελείται από αρχαίο αρχιτεκτονικό μέλος (παραστάδα) σε δεύτερη χρήση. Σώζονται σπαράγματα της κτητορικής επιγραφής.

Κρήνες στον Κέραμο και παραπλεύρως Ναός Κοίμησης της Θεοτόκου στο Παρόρι κηρυγμένα ως ιστορικά διατηρητέα μνημεία ΥΠΠΟ/ΑΡΧ/Β1/Φ30/ 53221/1180/16.1.95, ΦΕΚ 120/τ.β/24.2.95.

Αναβρυτή, Σπήλαιο Παναγίας Παντάνασσας: πιθανή θέση αρχαίου ιερού.

Σέλα Ταυγέτου, δυτικά - βορειοδυτικά του εγκαταλελειμμένου οικισμού Περγανταίικα Αναβρυτής, (ΝΔ της Ξεροβούνας), θέση αρχαίου ιερού

Ξεροβούνα: αρχαίος αμαξιτός δρόμος από την Αγία Παρασκευή, Άγιο Νικήτα, Φτερούγι με πιθανή κατάληξη την Αγία Παρασκευή όπου τοποθετείται ιερό της Αρτέμιδος Λιμνάτιδος.

Σπηλαιώδης Ναός των Εισοδίων της Θεοτόκου (Ζωοδόχου Πηγής) στη θέση «Ζαγούνα» που βρίσκεται βορειοανατολικά της Αναβρυτής. Πρόσβαση με χωματόδρομο σχεδόν μέχρι τον ναό. Υπάρχουν τοιχογραφίες του 18ου αιώνα και πρόσφατα αποκαλύφθηκε από τα συνεργεία συντηρητών της 5ης Ε.Β.Α. τοιχογραφία της Παναγίας που μπορεί να χρονολογηθεί στον 14ο αιώνα.

Ναός Αγίου Νικολάου στην Αναβρυτή, σταυροειδής εγγεγραμμένος με τρούλο, με κτητορική επιγραφή του 1625 και τοιχογραφίες από τον Δημήτρη Κακαβά. Έχουν γίνει εργασίες καθαρισμού και αισθητικής ανάδειξης των τοιχογραφιών από συνεργεία της 5ης Ε.Β.Α. Κηρυγμένο ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο Υ.Α.15904/24-11-62, ΦΕΚ 473/τ.β'/17-12-62.

Ναός Αγίου Δημητρίου, εγκαταλελειμμένο μονύδριο έξω από τον οικισμό, όπου σώζονται και ερείπια κτισμάτων της Μονής . Υπάρχουν τοιχογραφίες καλής τέχνης του 17ου αιώνα καθώς και εντοιχισμένα παλαιοχριστιανικά γλυπτά στη δυτική όψη και σε σκαλοπάτι που οδηγεί στο νάρθηκα. Στο κέντρο του

ναού υπάρχει ενεπίγραφος επιτύμβιος κιονίσκος. Κηρυγμένο ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο Υ.Α.15904/24-11-62, ΦΕΚ 473/τ.β'/17-12-62.

Αρχαιολογικός Χώρος περιοχής Αμυκλών Λακωνίας

Στα όρια του Αρχαιολογικού χώρου περιλαμβάνονται και τα Καλύβια Σοχάς. (Απόφαση Κήρυξης ΦΕΚ 578/Β/14-7-97). Περιλαμβάνει τα ερείπια του περίφημου θρόνου του Απόλλωνα και τον μεγάλο βασιλικό θολωτό τάφο μυκηναϊκής περιόδου του Βαφειού. Οι Αμύκλες αποτελούσαν τον σημαντικότερο ίσως οικισμό των Αχαιών στη Λακεδαίμονα και συνέχισε να υπάρχει ακόμη και μετά την κάθοδο των Ηρακλειδών και τη δημιουργία της Σπάρτης.

Καλύβια Σοχάς: πάνω από το χωριό μεσαιωνικό κάστρο επί αρχαίων θεμελίων. Αρχαίο Λατομείο.

Καλύβια Σοχάς: Νότια του χωριού τοποθετείται το ιερό της Ελευσίνας Δήμητρας όπου έχουν διεξαχθεί αρχαιολογικές ανασκαφές τα έτη 1910 και 1948 από την Αγγλική Αρχαιολογική Σχολή. Το ιερό αυτό αναφέρεται και στον Πausανία και σύμφωνα με τη Μυθολογία, ο Ηρακλής κρύφτηκε εδώ, όταν ο Ασκληπιός θεράπευε το τραύμα του.

Πύργος - Παρατηρητήριο βυζαντινών χρόνων σε χαμηλό λόφο πάνω από τη θέση του Ιερού της Δήμητρας Ελευσίνας. Ορθογώνιο παραλληλόγραμμο κτίσμα, στέγαση ισογείου με καμάρα. Στην ίδια θέση πάνω σε τμήμα του αρχαίου ιερού υπάρχουν δύο ναοί, της Αγίας Σοφίας και της Ζωοδόχου Πηγής με εντοιχισμένο αρχαίο οικοδομικό και αρχιτεκτονικό υλικό σε δεύτερη χρήση.

Κάστρο Βυζαντινής περιόδου επί τμήματος οχυρώσεων κλασικής εποχής, σε ύψωμα βόρεια του οικισμού των Καλυβίων Σοχάς. Διακρίνεται εξωτερικό περιτείχισμα, πύργος - παρατηρητήριο, δεξαμενές και ερείπια κτισμάτων, πιθανώς οικιών.

E.2 Πολιτιστικό Περιβάλλον του Δήμου Καλαμάτας

Η παρούσα υποενότητα παρουσιάζει το πολιτιστικό περιβάλλον του Δήμου Καλαμάτας. Εκτός από το πλούσιο φυσικό περιβάλλον, η περιοχή της Καλαμάτας έχει να παρουσιάσει και μια αξιόλογη πολιτιστική κληρονομιά.

Παρακάτω γίνεται μια προσπάθεια καταγραφής των πιο αξιόλογων πολιτιστικών στοιχείων που συναντώνται στην περιοχή.

Αρχαιολογικοί Χώροι – Μνημεία

Ο Δήμος Καλαμάτας περιλαμβάνει πληθώρα μνημείων και αρχαιολογικών χώρων. Αυτά καλύπτουν όλο το εύρος της ιστορίας και των τύπων (οικιστικά κατάλοιπα, Ιερά, χριστιανικοί ναοί, κάστρα, νεότερα μνημεία).

Στους Πίνακες 31 και 32 αποτυπώνεται η κατανομή ανά Δημοτική Ενότητα του είδους, σύμφωνα με το καθεστώς προστασίας, ενώ στον επόμενο Πίνακα (33) η αντίστοιχη κατανομή ανά είδος μνημείου⁵⁴. Σημειώνεται πως τα μνημεία δεν αναγράφονται ξεχωριστά, καθώς βρίσκονται εντός των αρχαιολογικών

⁵⁴ Τα αρχαία μνημεία δεν αναγράφονται ξεχωριστά, καθώς βρίσκονται εντός των αρχαιολογικών χώρων, οι οποίοι ενίοτε περιλαμβάνουν και βυζαντινά/μεταβυζαντινά ή/και νεότερα μνημεία. Επίσης, στα βυζαντινά/μεταβυζαντινά μνημεία εντάσσονται και αυτά που φέρουν νεώτερες προσθήκες.

χώρων, οι οποίοι ενίοτε περιλαμβάνουν και βυζαντινά/μεταβυζαντινά ή/και νεότερα μνημεία. Στα βυζαντινά/μεταβυζαντινά μνημεία εντάσσονται και αυτά που φέρουν νεότερες προσθήκες. Ακόμη, ο Χάρτης 8 παρουσιάζει τη θέση των μνημείων στο Δήμο Καλαμάτας.

Πίνακας 45. Η κατανομή πολιτιστικών πόρων ανά Δημοτική Ενότητα του Δήμου Καλαμάτας βάσει του καθεστώτος προστασίας.

Χωρική Ενότητα	Ιστορικά Κέντρα	Ζώνες Προστασίας	Αρχαιολογικοί Χώροι	Μνημεία	Ιστορικοί Τόποι
Δ.Ε. Καλαμάτας	1	1	3	307	1
Δ.Ε. Θουρίας			2	26	
Δ.Ε. Άριος				1	
Δ.Ε. Αρφαρών				10	
Σύνολο	1	1	5	344	1

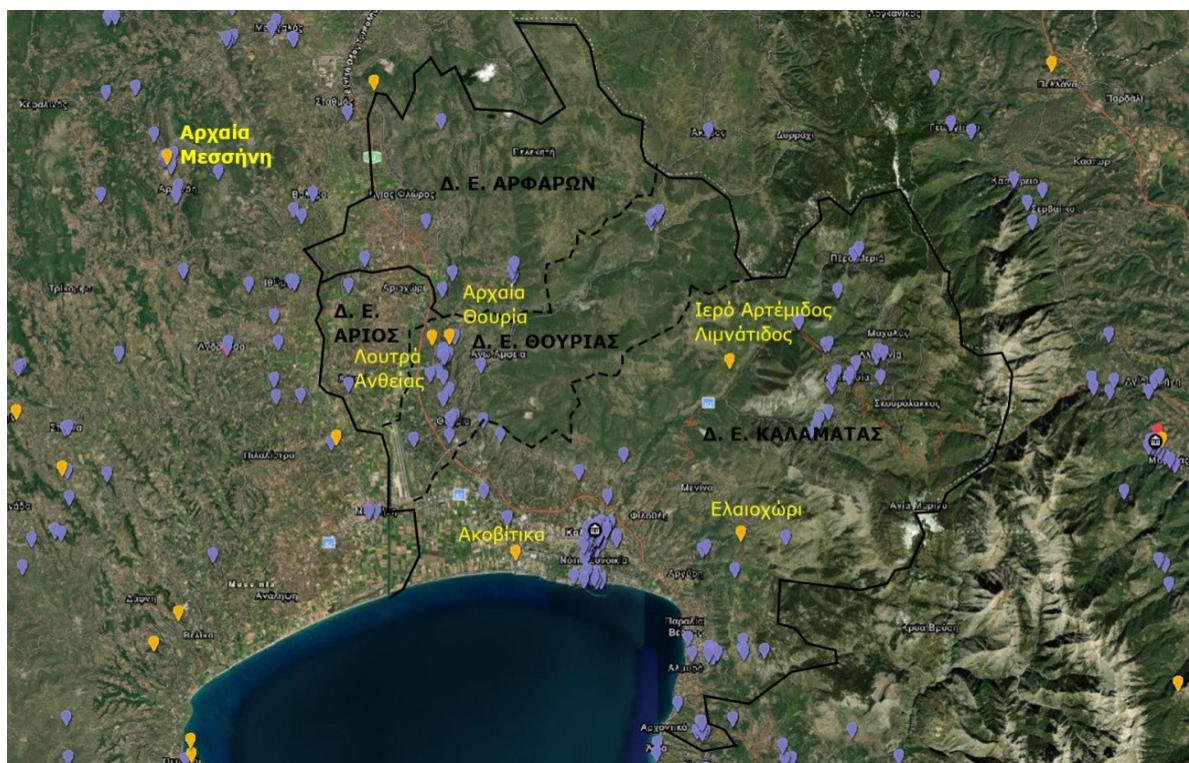
Πηγή: Masterplan Δήμου Καλαμάτας, 2022.

Πίνακας 46. Η κατανομή πολιτιστικών πόρων του Δήμου Καλαμάτας ανά είδος μνημείου.

Χωρική Ενότητα	Αρχαιολογικοί Χώροι	Βυζαντινά/ Μεταβυζαντινά Μνημεία	Νεότερα Μνημεία	Σύνολο
Δ.Κ. Καλαμάτας		31	184	215
Υπόλοιπο Δ.Ε. Καλαμάτας	3	46	46	95
Δ.Ε. Θουρίας	2	12	14	28
Δ.Ε. Άριος			1	1
Δ.Ε. Αρφαρών		7	3	10
Σύνολο	5	96	248	349

Πηγή: Masterplan Δήμου Καλαμάτας, 2022

Χάρτης 10. Η θέση των μνημείων του Δήμου Καλαμάτας.

Πηγή: Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο

Παρατηρείται μια συγκέντρωση των περισσότερων νεότερων μνημείων στην πόλη της Καλαμάτας, που οφείλεται αφ' ενός στο μέγεθος της πόλης, αφ' ετέρου στον μεγάλο αριθμό των διατηρητέων κτηρίων της. Επίσης, παρουσιάζει και μεγάλο αριθμό βυζαντινών και μεταβυζαντινών μνημείων, εντοπισμένα κατά κύριο λόγο στο ιστορικό της κέντρο. Αντιστοίχως, στο υπόλοιπο της Δ.Ε. Καλαμάτας, βρίσκονται τρεις αρχαιολογικοί χώροι και πληθώρα βυζαντινών/μεταβυζαντινών μνημείων, που περιλαμβάνουν κυρίως εκκλησίες, αλλά και μοναστήρια, γεφύρια και κτίσματα της προεπαναστατικής περιόδου.

Βυζαντινά – Μεταβυζαντινά μνημεία

Η Καλαμάτα διαθέτει αξιόλογο αριθμό κτηρίων των βυζαντινών, μεταβυζαντινών αλλά και νεώτερων χρόνων που διατηρούν μνήμες της ιστορίας του τόπου. Τα κτήρια αυτά βρίσκονται σε διάφορα σημεία του κεντρικού πυρήνα τη πόλης όπως αυτό εξελίχθηκε διαχρονικά τους τελευταίους αιώνες. Στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου καταγράφονται μέχρι σήμερα 86 κτήρια της βυζαντινής και μεταβυζαντινής περιόδου, όπου η αρμοδιότητα ελέγχου τους ανήκει στην 26η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων. Αξίζει να αναφερθεί ότι μετά την ισχύ του νόμου 3028/2002, δεν απαιτείται κήρυξη των μνημείων που χρονολογούνται μέχρι το έτος 1830. Εντοπίζονται από την αρμόδια υπηρεσία και καταγράφονται στον κατάλογο των βυζαντινών μνημείων. Βασικά βυζαντινά μνημεία στην πόλη είναι:

Νεότερα διατηρητέα μνημεία

Τα κηρυγμένα διατηρητέα κτήρια της νεότερης ιστορίας, στην πόλη της Καλαμάτας που ανήκουν στην αρμοδιότητα το ΥΠΠΟ ανέρχονται σε 116, ενώ υπάρχουν και άλλα 26 που βρίσκονται διασκορπισμένα στις λοιπές Δημοτικές Κοινότητες. Ανήκουν σε διαφορετικές περιόδους κατασκευής με ιδιαίτερα μορφολογικά χαρακτηριστικά και αφορούν τα πρώιμα νεοκλασικά που έχουν κατασκευασθεί προ του έτους 1880, τα νεοκλασικά που χρονολογούνται μεταξύ 1880 και 1920, που έχουν κατασκευαστεί στις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα καθώς και κτήρια της περιόδου του μεσοπολέμου. Μεγάλος αριθμός νεοκλασικών κτηρίων ανήκουν στην κυριότητα του Δήμου και χρησιμοποιούνται για τη στέγαση δημοσίων υπηρεσιών. Τα κτήρια αυτά έχουν ανακαινισθεί και παρουσιάζουν σήμερα υψηλή αισθητική. Η άμεση πρόσβαση των κτηρίων στους πολίτες λόγω της στέγασης δημοσίων και άλλων κοινωφελών οργανισμών και επιχειρήσεων, συντείνει ακόμη περισσότερο στην ουσιαστική συμβολή τους στο πολιτισμικό γίνεσθαι της πόλης. Υπάρχουν όμως ακόμη κτήρια στα οποία δεν έχει προχωρήσει η αναπαλαίωση-ανακατασκευή τους. Γενικά από τα κηρυγμένα νεότερα διατηρητέα του ΥΠΠΟ έχουν σήμερα αποκατασταθεί τα 116 και απομένουν για επισκευή – ανακατασκευή 22 κτήρια, εκ των οποίων τα 15 παρουσιάζουν μεγάλα προβλήματα επικινδυνότητας και κινδυνεύουν άμεσα να καταρρεύσουν, με επιτακτική την ανάγκη άρσης της επικινδυνότητάς τους. Εκτός των κηρυγμένων νεότερων μνημείων του ΥΠΠΟ υπάρχουν ακόμη και κηρυγμένα νεότερα μνημεία από το πρώην ΥΠΕΧΩΔΕ, τα περισσότερα από τα οποία έχουν σήμερα αποκατασταθεί από τους ιδιοκτήτες τους.

Τα διατηρητέα που ανήκουν στην κυριότητα του Δήμου Καλαμάτας παρουσιάζονται στον επόμενο Πίνακα (35).

Πίνακας 47. Διατηρητέα κτήρια κυριότητας Δήμου Καλαμάτας.

ΚΤΙΡΙΟ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
Δημαρχείο	Διώροφο κεραμοσκεπές, εκλεκτικιστικό κτίριο της δεκαετίας του 1890. ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987
Αρχοντικό Κυριακού	Διώροφο, κεραμοσκεπές, πρώιμο νεοκλασικό κτίριο (1870-90). Στεγάζει το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο Καλαμάτας. ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987
Ζουμπούλειο Μέγαρο Παναγιώτου	Εκλεκτικιστικό διώροφο κτίριο του 1905. Στεγάζει τη Δημοτική Σχολή Χορού. ΦΕΚ 805/Β/22-978
1ο Γυμνάσιο Καλαμάτας	Διατηρητέο κτίριο του 19^{ου} αιώνα. Στεγάζει το Δημοτικό Ωδείο Καλαμάτας. ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987
Γυμνάσιο Παραλίας	Διώροφο κεραμοσκεπές νεοκλασικό (1890- 1910). Στεγάζει το Δημοτικό Εικαστικό Εργαστήρι. ΦΕΚ 467/Β/28-8-87
Κτίριο Τσίγκου	Ξεχωριστό σύνθετο κτίριο δύο νεοκλασικών σε επαφή και ενός λαϊκής αρχιτεκτονικής, περιόδου 1890-1910. Στεγάζει υπηρεσίες του Δήμου (Διεύθυνση Διοικητικών). Έχει παραχωρηθεί για χρήση στα Γενικά Αρχεία του Κράτους. ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987
Κτίριο Δασκαρόλη	Διώροφο κεραμοσκεπές, πρώιμο νεοκλασικό κτίριο. Στεγάζει υπηρεσίες του Δήμου (Διεύθυνση Γεωτεχνικών). ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987
Κτίριο Κρασσακοπούλου Μαντίκλου	Διώροφο, κεραμοσκεπές, νεοκλασικό κτίριο. Στεγάζει υπηρεσίες του Δήμου (Διεύθυνση Καθαριότητας) καθώς και το Κέντρο Κακοποιημένων Γυναίκων. ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987

ΚΤΙΡΙΟ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
Κτίριο Λαλέα	Τριώροφο κεραμοσκεπές, πρώιμο νεοκλασικό κτίριο. Έχει παραχωρηθεί στο Γενικό Νοσοκομείο Καλαμάτας και στεγάζει το Κέντρο Ψυχικής Υγείας. ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987
Κτίριο Αναγνωστοπούλου	Τριώροφο εκλεκτικιστικό κτίριο.
Ξενοδοχείο Βασιλικό	Διώροφο κεραμοσκεπές νεοκλασικό κτίριο. Στεγάζει υπηρεσίες του Δήμου (Διεύθυνση Προγραμματισμού, Ανάπτυξης και Ευρωπαϊκών Θεμάτων). ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987
Ξενοδοχείο Αχιλλείο	Διώροφο κεραμοσκεπές νεοκλασικό κτίριο. Μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει αποκατάσταση του κτηρίου. Ο Δήμος έχει θέσει το θέμα σε άμεση προτεραιότητα καθόσον πρόκειται για κτίριο υψηλής αισθητικής και βρίσκεται στο κέντρο της πόλης ανάμεσα σε άλλα διατηρητέα. Αποτελεί επιτακτική ανάγκη η αποκατάστασή του διότι παρουσιάζει πρόβλημα επικινδυνότητας. ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987
Κληροδότημα Λυκούργου	Διώροφο νεοκλασικό κτίριο με εμπορική χρήση.
Κτίριο διοικητηρίου και κτίριο Λόχου	Πέτρινα κτήρια, κτισμένα γύρω στο 1910, για τις ανάγκες του 9ου Συντάγματος Πεζικού. Μετατράπηκαν σε χώρους διδασκαλίας και διοίκησης του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με συγχρηματοδότηση και του Δήμου Καλαμάτας. ΦΕΚ 189Β/14-3-89
Κτίριο Πλεμματιά - Βογόπουλου	Διώροφο νεοκλασικό κτίριο που παρουσιάζει προβλήματα επικινδυνότητας και χρήζει ανακατασκευής. Έχει παραχωρηθεί κατά χρήση στο Λύκειο Ελληνίδων. ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987
Κτίριο Κατσουλέα	Κτίριο διατηρητέο που όμως έχουν παραμείνει μόνο η περιμετρική φέρουσα τοιχοποιία με στοιχεία επικινδυνότητας. ΦΕΚ 467/Β/28-8-1987

Πηγή: Επιχειρησιακό Σχέδιο Δήμου Καλαμάτας, 2016

Τα κτήρια αυτά καθώς και άλλα που ανήκουν σε ιδιώτες είναι συνδεδεμένα με σημαντικά ιστορικά γεγονότα ενώ σήμερα στεγάζουν δημοτικές υπηρεσίες ή χώρους εστίασης-αναψυχής και αποτελούν ζωντανούς πόλους στην καρδιά της πόλης.

E.3 Πολιτιστικό Περιβάλλον του Δήμου Σπάρτης

Στην παρούσα υποενότητα αναφέρεται ο Πολιτιστικός Πλούτος που διακοσμεί τον υπόλοιπο Δήμο Σπάρτης πέρα από το τμήμα που ανήκει στην Περιοχή Παρέμβασης του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

Στη Λακεδαίμονα και πιο συγκεκριμένα στην περιοχή που από την κοιλάδα του Ευρώτα αναδύεται ο ορεινός όγκος του Ταυγέτου (και βρίσκεται εκτός περιοχής μελέτης, σε επαφή με το ανατολικό όριο αυτής), απλώνεται σχεδόν σε ακολουθία μια ομάδα οικιστικών συνόλων, Σπάρτη, Αμύκλες, Ξηροκάμπι, κ.ά. Οι σύγχρονοι οικισμοί καταλαμβάνουν θέσεις αρχαίων και εμπεριέχουν μερικά από τα σημαντικότερα μνημεία της Λακωνίας, αδιαμφισβήτητους μάρτυρες όλων των ιστορικών περιόδων και των φυλών που φιλοξένησε ο τόπος.

Παρακάτω, αναφέρονται κάποια από τα σημαντικότερα πολιτιστικά μνημεία της Σπάρτης καθώς και εκδηλώσεις πολιτιστικού και αθλητικού χαρακτήρα που λαμβάνουν χώρα σ' αυτήν:

Αρχαιολογικοί χώροι – μνημεία

- Ακρόπολη Σπάρτης
- «Λεωνιδαίο» – Τάφος του Λεωνίδα
- Ιερό της Ορθίας Αρτέμιδος
- Μενελάιον
- Βαφειό
- Ιερό του Αμυκλαίου Απόλλωνα
- Πελλάνα
- Μυστράς
- Ελληνικό Γεφύρι

Μουσεία – Σημεία ενδιαφέροντος

- Αρχαιολογικό Μουσείο Σπάρτης
- Μουσείο Ελιάς και Ελληνικού Λαδιού
- Αρχαιολογικό Μουσείο Μυστρά
- Μουσείο της Νεότερης Σπάρτης
- Βοτανολογικό και Γεωλογικό Μουσείο Ταΐγέτου
- Μουσείο Φωτογραφικών Μηχανών
- Μανουσάκειο Μουσείο
- Μουσείο Εκκλησιαστικής Τέχνης
- Κουμαντάρειος Πινακοθήκη
- Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη
- Σαΐνοπούλειο Αμφιθέατρο
- Αμφιθέατρο Ξηροκαμπίου
- Άλσος «Αθαν. Παν. Γουδές»

Πολιτιστικές & Αθλητικές Εκδηλώσεις

- Σπάρταθλον
- Παλαιολόγεια
- Γιορτή Ελιάς και Λαδιού
- Πολιτιστικό Καλοκαίρι – εκδηλώσεις Σαΐνοπούλειου
- Πανηγύρι του Μυστρά

- Γιορτή Κάστανου στην Άρνα

ΣΤ. ΔΟΜΗΜΕΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

ΣΤ.1 Δομημένο Περιβάλλον και Βασικές Υποδομές του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου

Οδικό δίκτυο

Στην παρούσα υποενότητα γίνεται προσπάθεια καταγραφής του οδικού δικτύου που εξυπηρετεί σε μικρό ή μεγάλο βαθμό τις Δ.Κ. και Δ.Ε. της Περιοχής Παρέμβασης του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

Η Εθνική Οδός Καλαμάτας – Σπάρτης (Ε.Ο.)

Ο άξονας αυτός συνδέει την Καλαμάτα με την Π.Ε. Λακωνίας αλλά και με τους ορεινούς οικισμούς του Ταυγέτου, και αποτελεί «προέκταση» της οδού Αρτέμιδος. Έχει «πτωχά» γεωμετρικά χαρακτηριστικά, τα οποία δεν επιτρέπουν υψηλές ταχύτητες και συνεπώς δεν έλκουν υψηλούς κυκλοφοριακούς φόρτους. Εξακολουθεί όμως να παραμένει ένας νευραλγικός άξονας του υπεραστικού δικτύου της περιοχής, διατηρώντας κυρίως χαρακτήρα εξυπηρέτησης υπεραστικών μετακινήσεων, λόγω της ανυπαρξίας σημαντικών οικισμών στη ζώνη διέλευσής του, πλην ενός μικρού τμήματος (Παναγίτσα) που ανήκει στο Πολεοδομικό Συγκρότημα Καλαμάτας.

Η Επαρχιακή Οδός Καλαμάτα-Καρδαμύλη-Αρεόπολη (Επ. Ο. 1)

Ο άξονας αυτός διασταυρώνεται, με την οδό Λακωνικής και την παραλιακή οδό Ναυαρίνου στα όρια του Πολεοδομικού Συγκροτήματος και συνδέει την πόλη της Καλαμάτας με τη Μεσσηνιακή και Λακωνική Μάνη αλλά και με τις Δημοτικές Κοινότητες Βέργας και Μαντίνειας. Επίσης συνδέει την αστική περιοχή της Καλαμάτας με την ανατολική παραλία του Μεσσηνιακού κόλπου σε συνδυασμό με τις αρτηρίες Ακρίτα, Φαρών και Κρήτης. Παρουσιάζει δηλαδή ένα τουριστικό χαρακτήρα και για το λόγο αυτό η ένταση χρησιμοποίησής του και οι υψηλοί κυκλοφοριακοί φόρτοι εμφανίζονται κυρίως κατά τους θερινούς μήνες.

Τα δίκτυα τεχνικής υποδομής των οικισμών του Δήμου Καλαμάτας που βρίσκονται στους πρόποδες του Ταυγέτου καλύπτουν σε γενικές γραμμές τις ανάγκες της περιοχής. Ενώ αντίθετα στους ορεινούς οικισμούς (εκτός της Αναβρυτής) είναι υποτυπώδη. Λόγω της φυσικής διαμόρφωσης της περιοχής, και της παλαιότητας του οδικού δικτύου, το οποίο δεν χαρακτηρίζεται από μεγάλους οδικούς άξονες, αλλά από δρόμους που συνδέουν μεταξύ τους μερικούς οικισμούς, αλλά και με την Σπάρτη, χρειάζονται ουσιαστικές παρεμβάσεις για βελτίωση σε πολλά τμήματα, και ουσιαστική βελτίωση της σήμανσης. Βασικοί ασφαλτοστρωμένοι άξονες της περιοχής μελέτης είναι:

Η πρόσβαση στους οικισμούς Αλαγονίας και Μαχαλά γίνεται κυρίως από τα νότια (σύνδεση με εθνικό δίκτυο με στενές ασφαλτοστρωμένες οδούς που ακολουθούν τις ισοΰψεις), ενώ από τα βόρεια υπάρχει σύνδεση μόνο με τη Νέδουσα και το δασικό δίκτυο του Ταυγέτου με χωματόδρομους σχετικά καλής βατότητας. Καθώς οι οικισμοί αναπτύσσονται σε σειρά (μαζί με τις Πηγές και την Αρτεμισία) οι δρόμοι που οδηγούν σε αυτούς δημιουργούν ένα σύνθετο κύκλωμα με τρεις συνδέσεις με το εθνικό οδικό δίκτυο και με πολλαπλές προσβάσεις σε κάθε έναν από αυτούς (άνω/κάτω τμήμα οικισμού). Το οδικό δίκτυο της περιοχής συντηρείται τακτικά και είναι γενικά σε καλή κατάσταση, εκτός από μικροκαθιζήσεις που παρουσιάζονται σε κάποια σημεία κατά περιόδους. Στο εσωτερικό των οικισμών

αναπτύσσονται δαιδαλώδη δίκτυα οδών και καλντεριμιών με μεγάλες κλίσεις, τα οποία οριακά επαρκούν σε πλάτος για την κίνηση ενός οχήματος. Η στάθμευση δε γίνεται σε οργανωμένους χώρους, αλλά όπου είναι εφικτό κάθε φορά, κάτι που δημιουργεί προβλήματα κατά τις αιχμές του καλοκαιριού.

Η Αρτεμισία, όπως και η Θεοτόκος, βρίσκονται επί του Εθνικού Οδικού Δικτύου Καλαμάτας –Σπάρτης και μάλιστα επί της διασταύρωσης με το επαρχιακό οδικό δίκτυο που συνδέει την Εθνική οδό με τα χωριά Λαδά, Εμιαλών, Αγίας Τριάδας και Καρβελίου προς νότο και των Πηγών, Αλαγονίας και Μαχαλά προς βορρά. Συνεπώς, η πρόσβαση στους οικισμούς είναι εξαιρετικά εύκολη, όχι όμως και η κίνηση τροχοφόρων στο εσωτερικό της Αρτεμισίας, λόγω της παραδοσιακής δομής του οικισμού και των πεζοδρομήσεων που έγιναν πρόσφατα.

Οι οικισμοί του Δ.Κ. Ελαιοχωρίου βρίσκονται όλοι στον επαρχιακό άξονα που ξεκινά από το Εθνικό Οδικό Δίκτυο και καταλήγει στην Αράχοβα. Ενδιαμέσως, στον οικισμό Ελαιοχώρι υπάρχει διακλάδωση που οδηγεί στην πόλη της Καλαμάτας από τα ανατολικά. Ο άξονας αυτός περνά μέσα από τους οικισμούς, εκτός από τα Διάσελλα που συνδέονται με τιμεντένιο δρόμο περιορισμένης διατομής με αυτόν. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα αρκετές δυσλειτουργίες σε περιόδους αιχμής, λόγω του μικρού πλάτους των δρόμων στο εσωτερικό των οικισμών και της έλλειψης χώρων στάθμευσης. Οι λοιποί δρόμοι στο εσωτερικό των οικισμών αναπτύσσονται συνήθως με μεγάλες κλίσεις και διαδοχικές στροφές. Το αγροτικό δίκτυο της περιοχής έχει μήκος περίπου 50 χλμ., εκ των οποίων το 5% μόνο είναι τιμεντοστρωμένο και το υπόλοιπο είναι χωματόδρομοι σε κακή κατάσταση, με πολλά σημεία καθιζήσεων και κατολισθήσεων. Τέτοια φαινόμενα παρουσιάζονται ακόμα και στο εσωτερικό δίκτυο των οικισμών, όπως π.χ. στην πλατεία στα Περιβολάκια.

Οι οικισμοί Καρβέλι, Αγία Τριάδα και Εμιαλοί, αν και βρίσκονται στα κατάντη του Εθνικού Οδικού Δικτύου είναι εξίσου απομακρυσμένοι με τους οικισμούς του Δ.Κ. Αλαγονίας. Το οδικό δίκτυο που τους εξυπηρετεί είναι ίσως πιο περιορισμένο και δύσβατο διότι η πρόσβαση στα χωριά γίνεται είτε από έναν επιμήκη άξονα δίπλα στο φαράγγι του Καρβελιώτικου χειμάρρου (που παρουσιάζει κατολισθήσεις και είναι αφύλακτος στα κατάντη), είτε από τα βόρεια με μια εξίσου ορεινή και δύσβατη σύνδεση μέσω του δάσους και του οικισμού του Λαδά. Στο εσωτερικό των οικισμών οι δρόμοι είναι στην καλύτερη περίπτωση στενοί τιμεντόδρομοι, ενώ πολλές φορές καταλήγουν σε αδιέξοδα στα όρια των ιδιοκτησιών. Συγχρόνως υπάρχουν κατοικίες που δεν προσεγγίζονται με ΙΧ. Επίσης, το δίκτυο των αγροτικών οδών συχνά κλείνει το χειμώνα από το νερό και το χιόνι. Το Κάτω Καρβέλι συνδέεται άμεσα με το Εθνικό Οδικό Δίκτυο με άσφαλτο ευρείας διατομής και δεν αντιμετωπίζει προβλήματα στο εσωτερικό του δίκτυο, εξαιτίας της μικρής του έκτασης και των ήπιων κλίσεων.

Η Νέδουσα είναι ο πιο απομακρυσμένος οικισμός του Δήμου και η πρόσβαση σε αυτόν γίνεται, κυρίως, από ασφάλτινο δρόμο που συνδέει τον οικισμό με το ΕΟΔ Καλαμάτας – Σπάρτης. Ωστόσο, ο οικισμός συνδέεται και με τον Μαχαλά μέσω ενός μεικτού και κακοσυντηρημένου άξονα ασφάλτου-χώματος και κλείνει έτσι ένα κύκλωμα στον ορεινό χώρο του Ταυγέτου. Το εσωτερικό δίκτυο του οικισμού έχει ενδιαφέρον καθώς διαπλέκεται με μια σειρά ρεμάτων και εντούτοις καταφέρνει με μικρά γεφύρια και ευέλικτες οδεύσεις γύρω από έναν δακτύλιο να εξυπηρετεί το μεγαλύτερο μέρος του οικισμού ικανοποιητικά, σε συνδυασμό πάντα με πεζή μετακίνηση. Προβλήματα στάθμευσης παρουσιάζονται

μόνο το καλοκαίρι. Κυριότερο πρόβλημα του οδικού δικτύου του οικισμού είναι ο δρόμος πρόσβασης σε αυτόν, ο οποίος χρειάζεται διαπλάτυνση.

Οι Πηγές, από πλευράς συγκοινωνιακής εξυπηρέτησης, κλίνουν περισσότερο στον οικισμό της Αλαγονίας. Πρόσβαση στον οικισμό υπάρχει τόσο από το άνω όσο και από το κάτω τμήμα του οικισμού, ενώ στο εσωτερικό το περιορισμένο δίκτυο δημιουργεί έναν δακτύλιο που καταφέρνει να εξυπηρετεί τις σχετικά λίγες κατοικίες του οικισμού. Το αγροτικό δίκτυο βρίσκεται σε χειρότερη κατάσταση, καθώς υπάρχουν σημεία που το χειμώνα πλημμυρίζουν.

Το οδικό δίκτυο στην περιοχή της Δ.Κ. Βέργας κυριαρχείται από την παράλληλη όδευση του άξονα Καλαμάτα – Καρδαμύλη πλησίον του αιγιαλού και την οφιοειδή χάραξη του δρόμου προς Κάτω Βέργα. Τους δύο αυτούς άξονες συνδέει πλήθος άλλων, ασφαλτοστρωμένων ή μη, οδών, ενώ κάποιοι από αυτούς εκτείνονται μέχρι την παραλία. Το δίκτυο έχει αδυναμίες περισσότερο στη λειτουργία και συναρμογή του τοπικού με το υπερτοπικό δίκτυο, αλλά και στις αιχμές του κυκλοφοριακού φόρτου, ειδικά στα σημεία με μεγάλες κλίσεις και περιορισμένο πλάτος διατομής. Χώροι στάθμευσης υπάρχουν αρκετοί ιδιωτικοί και από το νέο ρυμοτομικό σχέδιο προβλέπονται και κάποιοι δημόσιοι. Σήμερα, όμως, δημιουργούνται αρκετά προβλήματα κατά τους θερινούς μήνες.

Οι οικισμοί του Δ.Κ. Λαδά αν και βρίσκονται στα κατάντη του Εθνικού Οδικού Δικτύου είναι απομακρυσμένοι με τους υπόλοιπους ορεινούς οικισμούς των Δημοτικών Διαμερισμάτων της περιοχής. Το οδικό δίκτυο που εξυπηρετεί τον οικισμό του Λαδά είναι περιορισμένο, δύσβατο, παρουσιάζει κατολισθήσεις και είναι αφύλακτο. Στο εσωτερικό του οικισμού οι δρόμοι είναι στην καλύτερη περίπτωση στενοί τσιμεντόδρομοι, ενώ πολλές φορές καταλήγουν σε αδιέξοδα στα όρια των ιδιοκτησιών. Συγχρόνως υπάρχουν κατοικίες που δεν προσεγγίζονται με ΙΧ, επίσης, το δίκτυο των αγροτικών οδών συχνά κλείνει το χειμώνα από το νερό και το χιόνι. Όσο αφορά τη συγκοινωνιακή υποδομή του Λαδά παρατηρείται ότι πρόκειται για έναν συνεκτικό οικισμό, όπου η κίνηση τροχοφόρων είναι σχεδόν αδύνατη στο εσωτερικό του. Ωστόσο οι κάτοικοι κινούνται και σταθμεύουν εντός του οικισμού, πράγμα που δημιουργεί προβλήματα στις περιόδους αιχμής. Ο οικισμός Άγιος Βασίλειος βρίσκεται επί του Εθνικού Οδικού Δικτύου για Σπάρτη και δεν διαθέτει ιδιαίτερο εσωτερικό οδικό δίκτυο λόγω της μικρής του έκτασης και της χαλαρής δομής που τον χαρακτηρίζει.

Οι βασικοί ασφαλτοστρωμένοι άξονες που εξυπηρετούν τον Ορεινό Όγκο Ταϊγέτου και βρίσκονται (κυρίως) στο Δήμο Σπάρτης είναι:

- Η οδός Σπάρτη – Παρόρειο – Άγιος Ιωάννης – Μυστράς: οδόστρωμα σε καλή κατάσταση, χάραξη με αρκετά ευθύγραμμα τμήματα και κάποιες απότομες στροφές, χωρίς ερείσματα, με μικρό αρδευτικό αυλάκι στο πλάι του σε αρκετά τμήματα, χωρίς σήμανση. Μετά από τον Άγιο Ιωάννη υπάρχουν βελτιώσεις μέχρι τον Μυστρά.
- Η οδός Άγιος Ιωάννης – Αναβρυτή: χαρακτηριστικό το μικρό μήκος της (8 χλμ.) και τα τρία διαφορετικού υψομέτρου τμήματά της (πεδινό μέχρι τις αρχές του Ταϊγέτου, ορεινό μέχρι το διάσελο στα 750 μ. υψόμετρο, και επίσης δεύτερο ορεινό μέχρι την Αναβρυτή. Χάραξη γενικά στενή και με στροφές, οδόστρωμα στο πρώτο τμήμα με λακούβες και με κατά καιρούς προβλήματα κυκλοφορίας λόγω των φορτηγών που εξυπηρετούν την απομάκρυνση των

αδρανών υλικών από το ανενεργό λατομείο της περιοχής. Το δεύτερο τμήμα έχει χάραξη ορεινού δρόμου με μεγάλες κλίσεις, κλειστές καμπύλες, κακό οδόστρωμα με λακκούβες. Η κατάσταση χαρακτηρίζεται προσωρινή λόγω αναμενόμενων έργων και αναμένεται βελτίωση. Στο τρίτο τμήμα υπάρχουν, σε σχέση με τα προηγούμενα τμήματα, σαφώς βελτιωμένα χαρακτηριστικά γενικά.

- Η οδός Σπάρτη - Παλαιολόγιο - Μυστράς: τα εντός των οικισμών τμήματά της είναι πολύ στενά, ενώ η υπόλοιπη οδός είναι καλή και με καλή σήμανση.
- Η οδός Τρύπη - Μυστράς: χάραξη σχετικά καλή αλλά με μεγάλες κλίσεις κοντά στην Τρύπη, που βελτιώνονται μέχρι τα Πικουλιάνικα, και επαναλαμβάνονται μετά τον οικισμό αυτό.
- Η οδός από Ε.Ο. Σπάρτης – Γυθείου μέχρι Ανώγεια με μέτρια χάραξη.
- Η οδός από Ε.Ο. Σπάρτης – Γυθείου μέχρι Ξηροκάμπι με μέτρια χάραξη.
- Η οδός Σπάρτη (μέσω Τρύπης) – όρια Π.Ε. Λακωνίας και Μεσσηνίας που βρίσκεται στα όρια της περιοχής μελέτης και είναι ο ένας από τους δύο άξονες που συνδέουν οδικά τις Π.Ε. Λακωνίας και Μεσσηνίας, και
- Η οδός Αμύκλες – Καλύβια Σοχάς – Ανώγεια – Παλαιοπαναγία – Ξηροκάμπι: με διάφορη χάραξη από μέτρια έως κακή αλλά μικρές κλίσεις, οδόστρωμα από καλό έως κατά τμήματα κακό και με λακκούβες, ύπαρξη σε τμήματα αρδευτικού χαντακιού στο πλάι του δρόμου. Το τμήμα Καλύβια Σοχάς – Ανώγεια – Παλαιοπαναγία – Ξηροκάμπι έχει έντονη κίνηση οχημάτων και παρουσιάζει καλύτερη χάραξη και οδόστρωμα, από ότι το τμήμα Αμύκλες – Καλύβια Σοχάς, και
- Η οδός Μυστράς – Ταΰγετη – Ι. Μ. Ζωοδόχου Πηγής, δρόμος ασφαλτοστρωμένος αλλά πολύ στενός.
- Η οδός «Ξηροκάμπι – Κουμουστά», δρόμος με μέτρια χάραξη και κατά τμήματα έντονη κλίση.

Τέλος, οι οδικές μεταφορές εκτελούνται με τα Λεωφορεία του Κ.Τ.Ε.Λ. Π.Ε. Λακωνίας, με τα επαγγελματικά οχήματα μεταφορών και με τα ιδιωτικής χρήσεως αυτοκίνητα. Το Κ.Τ.Ε.Λ. εξυπηρετεί καθημερινά μεγάλο μέρος του πληθυσμού (όσους δεν διαθέτουν αυτοκίνητο, ηλικιωμένους, παιδιά), ενώ χρησιμεύει και για τη διακίνηση προϊόντων. Εκτελούνται όλες τις ημέρες της εβδομάδας τα δρομολόγια Αθήνα-Σπάρτη, Σπάρτη-Αθήνα, Σπάρτη-Πάτρα-Σπάρτη ενώ πραγματοποιούνται στάσεις και σε μικρότερους οικισμούς. Επιπλέον, ορισμένες μέρες της εβδομάδας (Δευτέρα-Τετάρτη-Παρασκευή-Κυριακή) εκτελείται το δρομολόγιο Σπάρτη-Καλαμάτα-Σπάρτη⁵⁵.

Δίκτυα υποδομών ύδρευσης – αποχέτευσης – όμβριων – άρδευσης

Ύδρευση Δημοτικών Κοινοτήτων Ταΰγету

Οι οικισμοί του Δ.Κ. Αλαγονίας υδρεύονται από πηγή κοντά στα Φραγκέικα και δεξαμενή στον Άγιο Παντελεήμονα. Το νερό επαρκεί για τις ανάγκες κατά τη διάρκεια του θέρους. Δίπλα από τα Φραγκέικα υπάρχει άλλη δημοτική πηγή που χρησιμοποιείται για άρδευση. Στο δίκτυο υπάρχουν προβλήματα, τα

⁵⁵ <https://www.ktel-lakonias.gr/el-gr/announcements/item/1894-tropopoiisi-dromologia-athina-15062023>

οποία εντοπίζονται στις μικρές διαμέτρους των σωλήνων. Ένα μικρό τμήμα, περίπου 300 μέτρα είναι κατασκευασμένο από σωλήνες αμιαντοσιμέντου, αλλά το υπόλοιπο δίκτυο αποτελείται από σωλήνες PVC. Η ποιότητα νερού θεωρείται καλή, γίνονται δε αναλύσεις από τη ΔΕΥΑΚ και χλωρίωση μια φορά το χρόνο. Δεν υπάρχουν υδρομετρητές.

Σχετικά με την Δ.Κ. Αρτεμισίας το μεγάλο πρόβλημα της λειψυδρίας λύθηκε με υδρευτική γεώτρηση βάθους 90 μέτρα στη θέση «Καμίνια» που βρίσκεται κοντά στην ιστορική θέση «Μελές». Η ύδρευση γίνεται με ανεξάρτητο δίκτυο, έχει δε κατασκευαστεί νέα δεξαμενή κοντά στις πηγές που τροφοδοτούσαν το δίκτυο και η οποία βρίσκεται επίσης σχετικά κοντά στην καινούρια υδρευτική γεώτρηση.

Η κατάσταση της ύδρευσης στο Δ.Κ. Ελαιοχωρίου κρίνεται επίσης ανεπαρκής. Πολλά σπίτια δεν τροφοδοτούνται από το δίκτυο και οι ποσότητες δεν επαρκούν για την ικανοποίηση των αναγκών. Το δίκτυο του οικισμού Ελαιοχωρίου αποτελείται από αμιαντοσιμεντοσωλήνες, στα Περιβολάκια οι σωλήνες είναι από PVC αλλά μικρής διαμέτρου και στα Κοτσιριάνικα δεν υπάρχει δίκτυο. Η υπάρχουσα δεξαμενή στα Περιβολάκια είναι ανεπαρκής. Η ποιότητα νερού, ωστόσο, θεωρείται καλή και γίνονται αναλύσεις ανά τακτά διαστήματα από τη ΔΕΥΑΚ, ενώ το δίκτυο περιλαμβάνει και υδρομετρητές. Στην περιοχή της Αράχοβας υπάρχουν ακόμα 2-3 πηγές με ικανή παροχή αλλά υπάρχουν ενστάσεις από την τοπική κοινωνία για χρήση τους προς ύδρευση.

Η υδροδότηση των οικισμών γίνεται από τις πηγές πάνω από την Αγία Τριάδα με φυσική ροή, ενώ υπάρχει και υποτυπώδης υδρομάστευση στη θέση Βαθιά Λαγκάδα για τους Εμιαλούς όπου η μεταφορά γίνεται με πλαστικούς σωλήνες σε μικρή δεξαμενή με χαμηλή στάθμη. Για το Καρβέλι χρησιμοποιείται το κεφαλάρι του Αγίου Ιωάννη, όπου υπάρχει υδρομάστευση και παλιός (1963) αγωγός από αμιαντοσιμεντοσωλήνες για μεταφορά σε δεξαμενή. Στους οικισμούς Καρβέλι, Αγία Τριάδα και Εμιαλοί το δίκτυο είναι παλιό (κατασκευάστηκε το 1967) και αποτελείται από αμιαντοσιμεντοσωλήνες. Γενικά, η επάρκεια θεωρείται ικανοποιητική, αλλά τις περιόδους αιχμής το νερό δεν φτάνει στα σπίτια που είναι πιο ψηλά λόγω μικρής πίεσης. Η ποιότητα του νερού στους οικισμούς θεωρείται καλή και γίνονται περιοδικά αναλύσεις από τη ΔΕΥΑΚ. Κάποια προβλήματα έχουν διαπιστωθεί στην Αγία Τριάδα, λόγω τεχνικού σφάλματος του δικτύου ή προβλήματος στην υδρομάστευση. Στο Κάτω Καρβέλι υπάρχει δίκτυο της ΔΕΥΑΚ με δεξαμενή. Το νερό έρχεται με βυτία από την Καλαμάτα. Δυστυχώς, έργα που έχουν γίνει για να εξασφαλιστεί νερό δεν έχουν ακόμα αποδώσει.

Σχετικά με το Δ.Κ. Νεδούσης το δίκτυο ύδρευσης καλύπτει όλον τον οικισμό και το νερό επαρκεί χειμώνα - καλοκαίρι. Η υδροδότηση γίνεται από πηγή και γειτονική δεξαμενή, ενώ υπάρχουν και άλλες πηγές στην περιοχή. Το δίκτυο είναι παλιό, κατασκευής 1956, αποτελείται από σιδηρούς σωλήνες και δεν παρουσιάζει προβλήματα. Η ποιότητα του νερού είναι καλή και γίνονται αναλύσεις περιοδικά από τη ΔΕΥΑΚ, ενώ η δεξαμενή καθαρίζεται 2-3 φορές το χρόνο. Στο δίκτυο δεν υπάρχουν υδρομετρητές.

Στο Δ.Κ. Πηγών υπάρχει κεντρική δεξαμενή που τροφοδοτείται από πηγή και δεν υπάρχει πρόβλημα επάρκειας. Η ποιότητα του νερού είναι καλή και γίνονται αναλύσεις από τη ΔΕΥΑΚ. Στο δίκτυο δεν υπάρχουν υδρομετρητές.

Στη Δ.Κ. Βέργας η κάλυψη από το δίκτυο ύδρευσης είναι πλήρης, η τροφοδοσία του δικτύου γίνεται από τις πηγές του «Πηδήματος» και υπάρχει επάρκεια νερού και το καλοκαίρι. Η ποιότητα του νερού είναι καλή, πράγμα που επιβεβαιώνεται από τις αναλύσεις της ΔΕΥΑΚ. Το δίκτυο είναι παλιό και πολύ μεγάλο ποσοστό του μήκους του (περίπου το 85%) αποτελείται από αμιαντοσιμεντοσωλήνες. Το δίκτυο διαθέτει υδρομετρητές.

Η κάλυψη των οικισμών του Δ.Κ. Λαδά σχετικά με το δίκτυο ύδρευσης είναι πλήρης. Η τροφοδοσία του δικτύου γίνεται από πηγή σε απόσταση 1 χλμ. από τον Λαδά. Υπάρχουν άλλες τρεις πηγές σε απόσταση 6 χλμ. από τον οικισμό. Η επάρκεια είναι ικανοποιητική και τους θερινούς μήνες. Η ποιότητα του νερού είναι καλή και γίνονται αναλύσεις από τη ΔΕΥΑΚ. Το δίκτυο είναι σχετικά καινούργιο, κατασκευάστηκε προ 15 ετών, είναι σε καλή κατάσταση και αποτελείται από αγωγούς πολυαιθυλενίου. Στο δίκτυο δεν υπάρχουν υδρομετρητές.

Αναφορικά με το τμήμα της Περιοχής Παρέμβασης που ανήκει στο Δήμο Σπάρτης, αξίζει να αναφερθεί ότι όλοι οι οικισμοί που βρίσκονται στους πρόποδες του Ταϊγέτου καθώς και η Αναβρυτή υδρεύονται σε κάποιο βαθμό, ενώ οι υπόλοιποι υδρεύονται με υποτυπώδες δίκτυο ύδρευσης ή στερούνται παντελώς δικτύου ύδρευσης.

Αποχέτευση ακαθάρτων – Εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών λυμάτων

Η πόλη της Καλαμάτας διαθέτει αξιόλογο δίκτυο ακαθάρτων το οποίο επεκτείνεται και σε γειτονικές Δ.Κ. Ωστόσο, δεν καλύπτει τις Δ.Κ. και τις Δ.Ε. της Περιοχής Παρέμβασης. Γι' αυτό το λόγο, στην εγκατάσταση επεξεργασίας οδηγείται με βυτιοφόρα ποσότητα βοθρολυμάτων και από τις περιοχές του Δήμου που δεν διαθέτουν δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων, εξυπηρετώντας έτσι και την περιοχή μελέτης.

Επιβαρυμένη είναι η κατάσταση στον τομέα της αποχέτευσης στους ορεινούς οικισμούς του Δήμου Σπάρτης, όπου σημειώνεται παντελής έλλειψη δικτύου στους ορεινούς οικισμούς, ενώ εξυπηρετούνται σε μικρό ποσοστό οι οικισμοί που απέχουν μικρή απόσταση από τη Σπάρτη.

Τηλεπικοινωνιακές Υποδομές

Στους ορεινούς οικισμούς το τηλεφωνικό δίκτυο είναι σε καλή κατάσταση, και στους περισσότερους υπάρχει ψηφιακό δίκτυο. Η τηλεπικοινωνιακή εξυπηρέτηση της περιοχής μελέτης, συνεκτιμώντας και το φυσικό ανάγλυφο της, είναι κατά μέσο όρο ικανοποιητική.

ΣΤ.2 Δομημένο Περιβάλλον και Βασικές Υποδομές του Δήμου Καλαμάτας

Παρακάτω γίνεται μια σύντομη αναφορά στις βασικές υποδομές που υφίστανται στον υπόλοιπο Δήμο Καλαμάτας, οι οποίες επηρεάζουν και την Περιοχή Παρέμβασης.

Οδικό δίκτυο

Το οδικό δίκτυο του Δήμου Καλαμάτας είναι εκτενές και απαρτίζεται κυρίως από τοπικές οδούς. Ο Δήμος συνδέεται οδικώς με την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη μέσω των αυτοκινητόδρομων «Ανατολική Οδός Πελοποννήσου», «Ολυμπία Οδός» και «Αυτοκινητόδρομος Αιγαίου».

Ο κυριότερος οδικός άξονας που διαπερνά την Περιφέρεια Πελοποννήσου ενώνοντας τα κυριότερα αστικά κέντρα μεταξύ τους είναι ο αυτοκινητόδρομος Καλαμάτα - Τρίπολη - Κόρινθος - Αθήνα, ο οποίος θα καταλήξει στον Περιφερειακό της Καλαμάτας που ήδη κατασκευάζεται και πρόκειται να ολοκληρωθεί και παραδοθεί σύντομα. Ανήκει στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο και αναμένεται να αποτελέσει έναν από τους κύριους παράγοντες περιφερειακής ανάπτυξης των περιοχών της Κεντρικής και Νότιας Πελοποννήσου και ειδικότερα των Περιφερειακών Ενοτήτων Μεσσηνίας, Αρκαδίας και Αργολίδας.

Ο δεύτερος σημαντικός άξονας για την Π.Ε. και το Δήμο Καλαμάτας είναι ο δρόμος Πάτρα – Πύργος – Τσακώνα – Καλαμάτα. Προβλεπόταν η κατασκευή 164 χιλιομέτρων στα τμήματα Πατρών - Πύργου και Αλφειού - Τσακώνας, με δύο λωρίδες κυκλοφορίας και λωρίδα έκτακτης ανάγκης ανά κατεύθυνση και διαχωριστικό διάζωμα για το πρώτο τμήμα, και δύο λωρίδες κυκλοφορίας ανά κατεύθυνση με διαχωριστικό διάζωμα για το δεύτερο τμήμα. Στην παρούσα χρονική στιγμή τα έργα δεν έχουν ολοκληρωθεί και είναι στάσιμα. Με την ολοκλήρωση των παραπάνω αξόνων, αναμένεται να αυξηθεί η επισκεψιμότητα στην πόλη της Καλαμάτας και θα δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη του Δήμου και της ευρύτερης περιοχής.

Οι υπόλοιποι σημαντικοί οδικοί άξονες που διέρχονται από το Δήμο της Καλαμάτας είναι οι εξής:

- Η Εθνική Οδός Καλαμάτας - Σπάρτης, η οποία συνδέει την πόλη της Καλαμάτας με την Π.Ε. Λακωνίας και τη Σπάρτη, αλλά και με τους ορεινούς οικισμούς του Ταυγέτου. Επισημαίνεται ότι τόσο λόγω φθορών όσο και λόγω συχνών καταπτώσεων βράχων επί της οδού, χρήζει επιτακτικής ανάγκης συντήρησης και βελτίωσης.
- Η Εθνική Οδός Καλαμάτα – Μεσσήνη -Βελίκα – Πύλος - Μεθώνη
- Η Επαρχιακή Οδός Καλαμάτα – Καρδαμύλη - Αρεόπολη η οποία συνδέει την πόλη της Καλαμάτας με τη Μεσσηνιακή και τη Λακωνική Μάνη αλλά και με τις Τοπικές Κοινότητες Βέργας και Μαντίνειας
- Η Επαρχιακή Οδός Θουρία – Μικρομάνη – Άρις – Τρίδος – Αριστομένης - Χώρα

Το συνολικό Εθνικό Οδικό Δίκτυο που διέρχεται από την Π.Ε. Μεσσηνίας και η κατηγοριοποίησή του σε πρωτεύον και δευτερεύον, παρουσιάζεται στον επόμενο Πίνακα (36).

Πίνακας 48. Οδικοί άξονες που διέρχονται από το Δήμο Καλαμάτας.

Πρωτεύον εθνικό οδικό δίκτυο
Ο αυτοκινητόδρομος «Κόρινθος – Τρίπολη - Μεγαλόπολη – Καλαμάτα» (νέα χάραξη)
Δευτερεύον εθνικό οδικό δίκτυο
Η ΕΟ 7 «Κόρινθος – Νεμέα - Άργος - Τρίπολη - Μεγαλόπολη – Καλαμάτα»
Η ΕΟ 9 στο τμήμα της «Καλό Νερό - Πύλος – Μεθώνη»
Η ΕΟ 82 «Σπάρτη - Καλαμάτα - Μεσσήνη - Βελίκα - Χατζή – Πύλος»
Η ΕΟ 9 «Πύργος - Καλό Νερό - Τσακώνα (Ενωτική των ΕΟ9 και ΕΟ7) συνάντηση με νέο άξονα Μεγαλόπολη – Καλαμάτα»

Πηγή: Αποφ-ΔΜΕΟ/Ε/ο/779/95 (ΦΕΚ-800/Β/14-4-95)

Η συντήρηση του Εθνικού και Επαρχιακού Οδικού δικτύου από διαφορετικές υπηρεσίες, δημιουργεί προβλήματα τόσο στον προγραμματισμό – χρηματοδότηση των αναγκαίων έργων συντήρησης (ειδικά στις περιπτώσεις επειγόντων αποκαταστάσεων καθιζήσεων, κατολισθήσεων κτλ.), όσο και στην υλοποίηση τους. Το Βασικό οδικό δίκτυο συμπληρώνεται από ένα εκτεταμένο δημοτικό και αγροτικό δίκτυο το οποίο χρήζει εκτεταμένων συντηρήσεων και βελτιώσεων.

Ιστορικά, αναπτύχθηκαν τρεις βασικοί οδικοί άξονες υπερτοπικής σημασίας που συνδέουν την πόλη της Καλαμάτας με την ευρύτερη περιοχή, οι οποίοι είναι οι ακόλουθοι:

Η παλαιά Εθνική Οδός, στο Τμήμα Τσακώνας – Καλαμάτας, η οποία συνδέει την πόλη της Καλαμάτας με τις με τις Τοπικές Κοινότητες των Δημοτικών Ενοτήτων Αρφαρών, Άριος και Θουρίας, με τις Τοπικές Ασπροχώματος, Αντικαλάμου και Σπερχογείας. Επίσης εξυπηρετεί ένα σημαντικό αριθμό περιφερειακών μετακινήσεων, προς Αεροδρόμιο, Μεσσήνη κτλ. Ο άξονας αυτός παρουσιάζει σημαντικό κυκλοφοριακό φόρτο, ενώ διασπάται σε δύο επί μέρους δυτικούς ακτινικούς άξονες:

Ο πρώτος δυτικός άξονας είναι η “Νέα Είσοδο Καλαμάτας” ο οποίος εξυπηρετεί εκτός από τις καθαρά υπεραστικές μετακινήσεις και ένα σημαντικό αριθμό περιφερειακών μετακινήσεων (ανατολική παραλία, βιοτεχνική δραστηριότητα κτλ.)

Ο δεύτερος δυτικός άξονας είναι η οδός Αθηνών, η οποία έχει πολλαπλό ρόλο στο σημερινό κυκλοφοριακό σύστημα. Συγκεκριμένα, εκτός από την εξυπηρέτηση καθαρά υπεραστικών μετακινήσεων από και προς το πολεοδομικό συγκρότημα, παίζει το ρόλο πρωτεύουσας αστικής αρτηρίας η οποία συνδέει ένα σημαντικό τμήμα της δυτικής οικιστικής περιοχής (συνοικισμοί Ακοβίτικα, Πλεύνα, Αγία Τριάδα, Ράχη) με το κέντρο της πόλης.

Θαλάσσιες συγκοινωνίες

Η υποδομή των θαλάσσιων συγκοινωνιών και μεταφορών της Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας σήμερα αποτελείται από:

- Πέντε λιμάνια (Καλαμάτας, Πύλου, Κυπαρισσίας, Μεθώνης, Κορώνης),
- Πέντε αλιευτικά καταφύγια (Μαραθούπολης, Φοινικούντας, Πεταλιδίου, Καρδαμύλης, Αγίου Νικολάου)

Η γεωπολιτική θέση του λιμένα της Καλαμάτας είναι μείζονος σημασίας καθότι αποτελεί το νοτιότερο άκρο της ηπειρωτικής Ελλάδας και της Ε.Ε. και αποτελεί απόληξη των Διευρωπαϊκών χερσαίων οδικών αξόνων.

Σήμερα παρουσιάζει περιορισμένη επιβατική και εμπορική κίνηση αφού ο υφιστάμενος λιμένας δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στο ρόλο ενός σύγχρονου εμπορικού λιμένα. Ο εναγκαλισμός με την πόλη, η πολύ περιορισμένη διαθέσιμη χερσαία ζώνη, η αδυναμία συνδυασμένων μεταφορών καθιστούν αναγκαία στο μέλλον την ανάπτυξη ενός νέου λιμένα αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση της εμπορικής κίνησης, όταν βέβαια αυτή φθάσει στα κατάλληλα επίπεδα ή όταν διαμορφωθούν οι προβλεπόμενες νέες συνθήκες.

Σήμερα υφίσταται μόνο μια γραμμή Καλαμάτα – Κύθηρα – Αντικύθηρα – Κίσσαμος τους καλοκαιρινούς μήνες, η οποία έχει μέση ετήσια κίνηση 7.400 επιβάτες.

Στη μελέτη προγραμματικού σχεδίου (master - plan) του λιμένα Καλαμάτας (ΦΕΚ 386/Τεύχος Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων και Πολεοδομικών Θεμάτων / 10-12-2012), επιδιώκεται η βελτίωση των υποδομών και η αναδιοργάνωση της λειτουργίας τόσο του εμπορικού όσο και του επιβατικού τμήματος. Επίσης προβλέπεται η δημιουργία επιβατικού σταθμού για τα κρουαζιερόπλοια, στον οποίο θα στεγαστούν όλοι οι εμπλεκόμενοι στη διαδικασία αποβίβασης / επιβίβασης των επισκεπτών. Προτείνεται η αναδιάρθρωση της αποθήκης του Λιμενικού Ταμείου ώστε να περιλαμβάνει σταθμό εξυπηρέτησης των επιβατών των κρουαζιερόπλοιων, περίπτερα εκθέσεων, εμπορικά καταστήματα και τις υπηρεσίες Λιμεναρχείου και Τελωνείου.

Με την κατασκευή του νέου οδικού δικτύου της Πελοποννήσου μπορεί να επαναπροσδιοριστεί ο ρόλος του ως λιμάνι περιφερειακής σημασίας, του οποίου η σημαντική λιμενική υποδομή μπορεί να χρησιμοποιηθεί από μεγαλύτερα τουριστικά σκάφη (κρουαζιερόπλοια, θαλαμηγούς, κ.λπ..).

Δεδομένου ότι ο «Τουρισμός Κρουαζιέρας» έχει έρθει στο αναπτυξιακό προσκήνιο τα τελευταία χρόνια με τη συνεχή ανάπτυξή του, (αύξηση 13% για το 2014 σύμφωνα με τον ΕΟΤ), καθώς και για τα οικονομικά οφέλη που αφήνει στα λιμάνια- σταθμούς, επιβάλλεται να γίνουν επιλεγμένες δράσεις δημοσίων σχέσεων και παραγωγή προωθητικού υλικού. Στο πλαίσιο αυτό, ο δήμος σχεδιάζει τη δημιουργία ενός «οδηγού κρουαζιέρας» ο οποίος θα αποτελέσει το πληροφοριακό υλικό στις διεθνείς εκθέσεις κρουαζιέρας και θα προωθηθεί και σε σχετικά τουριστικά πρακτορεία.

Η προοπτική για την ένταξη του λιμένα στο δίκτυο ακτοπλοΐας του Νότιου Αιγαίου και της Κρήτης τους καλοκαιρινούς μήνες σχετίζεται άμεσα με την ανάδειξη της Περιφερειακής Ενότητας ως τουριστικού προορισμού. Με την προώθηση κατάλληλων μέτρων και σε συνδυασμό με τη σύγχρονη Μαρίνα μπορεί να αναδειχθεί σε σημαντικό πόλο έλξης μεγάλων τουριστικών σκαφών από τη νοτιοανατολική Μεσόγειο με προορισμό τα Ιόνια νησιά και την Ιταλία. Για την εξυπηρέτηση της κίνησης μεταφοράς εμπορευμάτων και τη σταδιακή μετατροπή του κυρίως λιμένα αμιγώς επιβατικού έχει προταθεί η δημιουργία νέου εμπορευματικού λιμένα στη Δυτική Παραλία.

Δυτικά του λιμανιού βρίσκεται η μαρίνα της Καλαμάτας, η οποία διαθέτει 250 θέσεις για ελλιμενισμό σκαφών μήκους μέχρι 25 μέτρων και 3 μ. βύθισμα. Όλες οι θέσεις είναι εξοπλισμένες με τις απαραίτητες παροχές ηλεκτρικού ρεύματος και νερού. Ο χερσαίος χώρος περιλαμβάνει 150 θέσεις εναπόθεσης σκαφών τα οποία ανεγκύονται και καθελκούνται με σύγχρονο travel lift 60 τόνων. Η μαρίνα, σε συνεργασία με εξωτερικά συνεργεία και τεχνικούς, προσφέρει ολοκληρωμένες υπηρεσίες για την επισκευή και τη συντήρηση των σκαφών. Οι χερσαίες εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν ακόμη 860 τ.μ. κτιριακών εγκαταστάσεων στα οποία στεγάζονται καταστήματα, γραφεία, αναψυκτήρια, εστιατόριο, γραφεία ενοικίασης σκαφών και αυτοκινήτων, σταθμός ανεφοδιασμού καυσίμων, WC και ντους. Η μαρίνα λειτουργεί όλο τον χρόνο.

Αεροπορικές συγκοινωνίες

Ο Κρατικός Αερολιμένας Καλαμάτας «Καπετάν Βασίλης Κωνσταντακόπουλος» βρίσκεται περίπου 9 χλμ. δυτικά από την πόλη της Καλαμάτας ανάμεσα στην Καλαμάτα και τη Μεσσήνη επί της Εθνικής Οδού Καλαμάτας- Πύλου (82) (Πύλος - Καλαμάτα - Σπάρτη) και δυτικά των σιδηροδρομικών γραμμών, δίπλα στον ποταμό Πάμισο. Είναι το μοναδικό πολιτικό αεροδρόμιο στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, ενώ παράλληλα χρησιμοποιείται για εκπαιδευτικές πτήσεις στρατιωτικών αεροσκαφών, από την γειτνιάζουσα σε αυτό πολεμική βάση της Αεροπορίας (120 ΠΕΑ). Οι υπάρχουσες υποδομές, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Κρατικού Αερολιμένα Καλαμάτας, είναι ένας διάδρομος προσγείωσης runway 2771X45m ικανός να δεχθεί αεροσκάφη έως περίπου 300 θέσεων B767, A321, B757, Tristar, DC10 κ.λπ., ένα τροχόδρομο 3060X30m 4 θέσεις στάθμευσης αεροσκαφών. Δύο αίθουσες αφίξεων και 2 αναχωρήσεων, μια αίθουσα αναμονής, 4 check in counters, 2 ροές security, δύο ροές διαβατηριακών ελέγχων, μια τελωνειακή ροή ελέγχων, αεροπορικά καύσιμα JET A1 από 2 εταιρίες. Ο Αερολιμένας είναι Διεθνής, δηλαδή μπορεί να παρέχει ευκολίες ελευθεροκοινωνίας (Τελωνεία – Διαβατήρια – Συνάλλαγμα) και τηρεί τα standard της Διεθνούς Υ.Π.Α (International Civil Aviation Organization I.C.A.O) στις υποδομές του, μπορεί να λειτουργεί ημέρα και νύχτα και διαθέτει σύγχρονα ραδιοβοηθήματα για ενόργανη προσέγγιση ILS, T/VOR-DME, με αποτέλεσμα πτήσεις εκτός Ευρώπης να μπορούν να κάνουν είσοδο – έξοδο από την Καλαμάτα.

Οι υποδομές προβλέπεται να αναπτυχθούν με την επέκταση της αίθουσας αναμονής, την υλοποίηση απαλλοτριώσεων 49 στρεμμάτων για τη σταδιακή υλοποίηση του master plan και την κατασκευή πίστας 4 θέσεων αεροσκαφών business class. Επίσης κατασκευάστηκε κόμβος εισόδου για την ασφαλή είσοδο έξοδο οχημάτων και σύντομα θα υποστηριχθεί η νότια τάφρος και θα γίνει μικρή κάλυψη επέκταση της εσωτερικής περιμετρικής οδού και των χώρων στάθμευσης επιγείων μέσων εξυπηρέτησης αεροσκαφών.

Κατά τις ώρες αφίξεως των πτήσεων από το εξωτερικό λειτουργεί Γραφείο Τουριστικής Υποστήριξης του Δήμου Καλαμάτας, όπου δημοτικοί υπάλληλοι δίνουν χάρτες της Καλαμάτας και οδηγίες περιήγησης, απαντώντας στις ερωτήσεις των επισκεπτών. Σήμερα εκτελούνται τόσο προγραμματισμένες πτήσεις, όσο και ένας αριθμός ναυλωμένων πτήσεων (charters) που διασυνδέουν την πόλη με ευρωπαϊκές και άλλες πόλεις του εξωτερικού, κυρίως κατά την τουριστική περίοδο.

Δίκτυα υποδομών ύδρευσης – αποχέτευσης – όμβριων - άρδευσης

Στη Δημοτική Κοινότητα Καλαμάτας λειτουργεί η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης - Αποχέτευσης Καλαμάτας (ΔΕΥΑΚ) η οποία ιδρύθηκε το 1982, με αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών στους τομείς Ύδρευσης και Αποχέτευσης Όμβριων και Ακαθάρτων. Η ΔΕΥΑΚ διαθέτει Εργαστήριο Ελέγχου Ποιότητας Νερού και Λυμάτων από το 1983, το οποίο διενεργεί επαρκείς ελέγχους σε ολόκληρη την επικράτεια του Δήμου.

Ύδρευση

Οι πελάτες της ύδρευσης ανέρχονται σε 80.000 (48.850 υδρόμετρα) ενώ το μήκος των αγωγών ύδρευσης φθάνει τα 534.000 μέτρα. Το νερό του δικτύου της ΔΕΥΑΚ προέρχεται κυρίως από τις πηγές του ποταμού Άρι που βρίσκονται στην Δ.Κ. Πηδήματος της Δημοτικής Ενότητας Αρφαρών, 17 χιλιόμετρα βορειοδυτικά της Καλαμάτας. Την εκμετάλλευση του νερού αυτού έχει ο Σύνδεσμος

Υδρευσης Δήμων Καλαμάτας – Μεσσήνης και Κοινοτήτων Περιοχής Καλαμάτας, ο οποίος προμηθεύει και τη ΔΕΥΑΚ. Σε περιόδους αιχμής το σύστημα ενισχύεται από δεκατέσσερις γεωτρήσεις. Εκτός του κεντρικού δικτύου της ΔΕΥΑΚ βρίσκονται τόσο η Δ.Κ. Λεϊκών που υδροδοτείται από τοπική γεώτρηση όσο και οι ορεινές τοπικές κοινότητες που υδροδοτούνται από τοπικές πηγές. Στις τοπικές κοινότητες υπάρχει πρόβλημα ποιότητας του νερού επειδή οι πηγές είναι επιφανειακές. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος γίνονται έργα προστασίας των πηγών (περιφράξεις και εγκαταστάσεις απολύμανσης). Η φυσικοχημική και μικροβιολογική ποιότητα του νερού των πηγών του ποταμού Άρι είναι εξαιρετικά καλή. Πρόκειται για νερό μέτριας σκληρότητας, με μικρές συγκεντρώσεις ανεπιθύμητων ουσιών, όπως π.χ. νιτρικά, νιτρώδη, αμμωνία και βαρέα μέταλλα, πολύ χαμηλότερες από τα επιθυμητά επίπεδα και με πολύ καλή μικροβιολογική ποιότητα. Η απολύμανση του νερού για προληπτικούς και μόνο λόγους, γίνεται συνεχώς με αέριο χλώριο στις εγκαταστάσεις του Πηδήματος και το νερό στο δίκτυο δεν παρουσιάζει καμία μικροβιολογική επιβάρυνση. Καθημερινά σχεδόν γίνεται έλεγχος του υπολειμματικού χλωρίου στο δίκτυο, ενώ ο τακτικός μικροβιολογικός έλεγχος δείχνει μηδενική παρουσία στο νερό του δικτύου ανεπιθύμητων μικροβιακών δεικτών όπως ολικών και κοπρανώδων κολοβακτηριοειδών, E. coli και εντερόκοκκων.

Αποχέτευση ακαθάρτων – Εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών λυμάτων

Η πόλη της Καλαμάτας διαθέτει σήμερα αξιόλογο δίκτυο ακαθάρτων το οποίο καλύπτει σχεδόν το σύνολο της πόλης. Το μήκος του δικτύου αποχέτευσης ακαθάρτων ανέρχεται σε 280.000 μέτρα ενώ η μονάδα επεξεργασίας λυμάτων μπορεί να εξυπηρετήσει 90.000 κατοίκους. Το δίκτυο αποτελείται από Κεντρικό συλλεκτήρα για την αποχέτευση της πάνω πόλης, μήκους 1,50 χλμ. Παραλιακό συλλεκτήρα, μήκους 2,5 χλμ. Συλλεκτήρα που εκτείνεται έως τα όρια του Δήμου Θουρίας, μήκους 4,50 χλμ., Κεντρικό Αποχετευτικό Αγωγό, μήκους 4,50 χλμ. μέσω του οποίου τα λύματα μεταφέρονται στην εγκατάσταση επεξεργασίας της πόλης, και εσωτερικό δίκτυο. Οι δευτερεύοντες αγωγοί, μήκους 11,50 χλμ. αφορούν την πόλη της Καλαμάτας και τις Δ.Κ. Λεϊκών, Ασπροχώματος, Αντικαλάμου και Σπερχογείας. Ολοκληρώθηκε πρόσφατα η κατασκευή κεντρικού συλλεκτήρα μήκους 20,30 km με εννέα (9) αντλιοστάσια για την αποχέτευση όλης της παραλιακής ζώνης από τη Βέργα έως τις Κιτριές. Στο δίκτυο έχει συνδεθεί το μεγαλύτερο μέρος της πόλης της Καλαμάτας και σημαντικό τμήμα των πεδινών Τοπικών Κοινοτήτων Ασπρόχωματος, Σπερχογείας, Αντικαλάμου και Λεϊκών, ενώ μετά την ολοκλήρωση του παραλιακού δικτύου ανατολικά της Καλαμάτας, έχουν αρχίσει και οι συνδέσεις στην Δ.Κ. Μικρής Μαντίνειας. Στο δίκτυο επίσης έχουν συνδεθεί και εξυπηρετούνται η πόλη της Μεσσήνης, η ΒΙΠΕ Σπερχογείας και τα Βιομηχανικά Σφαγεία Καλαμάτας. Στην εγκατάσταση επεξεργασίας οδηγείται με βυτιοφόρα και ποσότητα βοθρολυμάτων από τις περιοχές του Δήμου που δεν διαθέτουν δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων. Η εγκατάσταση επεξεργασίας αστικών λυμάτων (Βιολογικός Καλαμάτας) βρίσκεται στην Δ.Κ. Ασπροχώματος του Δήμου Καλαμάτας. Ξεκίνησε τη λειτουργία της τον Ιούνιο του 1986. Η εγκατάσταση επεξεργασίας περιλαμβάνει όλα τα στάδια. Συγκεκριμένα, στη γραμμή επεξεργασίας λυμάτων γίνεται προ επεξεργασία, δευτεροβάθμια επεξεργασία, απολύμανση και χλωρίωση. Στη γραμμή επεξεργασίας ιλύος γίνεται πάχυνση και αφυδάτωση. Η επιτυγχανόμενη απόδοση καθαρισμού των λυμάτων είναι πολύ μεγάλη. Η διάθεση της επεξεργασμένης εκροής γίνεται στο Μεσσηνιακό Κόλπο. Το Εργαστήριο Ελέγχου Ποιότητας Νερού και Λυμάτων πραγματοποιεί

ελέγχους και των νερών της θάλασσας και των ακτών στην περιοχή εκβολής του αγωγού διάθεσης των επεξεργασμένων λυμάτων, καθώς και των ακτών κολύμβησης στα όρια του Δήμου Καλαμάτας και σε ολόκληρη την Π.Ε. Μεσσηνίας. Συναντάμε επίσης το μεγάλο περιβαλλοντικό έργο αναβάθμισης και επέκτασης του βιολογικού καθαρισμού της Καλαμάτας που χρηματοδοτήθηκε από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου - Ιονίων Νήσων 2007-2013» με το ποσό των 5.245.950 ευρώ. Το έργο αφορούσε την αύξηση της δυναμικότητας του βιολογικού καθαρισμού στο επίπεδο των 120.000 κατοίκων, την αναβάθμιση των μονάδων που είναι λειτουργικά ανεπαρκείς, ώστε μετά από αυτή να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις επεξεργασίας της επόμενης 20ετίας και την εγκατάσταση νέου ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού.

Άρδευση

Οι υποδομές των αρδευτικών δικτύων των Δημοτικών Ενοτήτων είναι υποτυπώδεις. Απαιτείται η αντικατάσταση των εν λόγω υποδομών και να γίνει αυτοματοποίηση της άρδευσης. Με αυτό τον τρόπο θα επιτευχθεί αφενός την εξοικονόμηση νερού και αφετέρου τη μείωση των απαραίτητων ωρών εργασίας. Γίνονται έρευνες και εκπονούνται μελέτες για τη χρηματοδότηση αρδευτικών έργων που θα βελτιώσουν το δίκτυο.

ΣΤ.3 Δομημένο Περιβάλλον και Βασικές Υποδομές του Δήμου Σπάρτης

Στην παρούσα ενότητα γίνεται μια σύντομη αναφορά στις βασικές υποδομές που υφίστανται στον υπόλοιπο Δήμο Σπάρτης, οι οποίες επηρεάζουν και την Περιοχή Παρέμβασης του Ορεινού Όγκου Ταΐγету.

Οδικό δίκτυο

Ο Δήμος Σπάρτης διαθέτει εκτεταμένο οδικό δίκτυο το οποίο, παρά τις όποιες επεμβάσεις έχουν γίνει, παρουσιάζει προβλήματα που σχετίζονται με την οδική ασφάλεια. Απαιτούνται νέες χαράξεις οδικών αξόνων, ασφαλοστρώσεις και αναβάθμισή του σε όλη την έκταση του Δήμου. Η οδική προσπελασιμότητα του Δήμου εξασφαλίζεται με την Εθνική Οδό Τρίπολης- Σπάρτης και το επαρχιακό – δημοτικό οδικό δίκτυο. Επισημαίνεται, επίσης, ότι οι αποστάσεις των Δημοτικών Κοινοτήτων με την έδρα του Δήμου και μεταξύ τους είναι πολύ μεγάλες (π.χ. Λογανίκος – Σπάρτη 40 χλμ., Λογανίκος – Αγριάνοι 80 χλμ.). Το αγροτικό οδικό δίκτυο είναι εκτεταμένο και απαιτεί αντίστοιχης έκτασης παρεμβάσεις συντήρησης και βελτιώσεων.

Υδρευση

Στη Δημοτική Ενότητα Σπαρτιατών, λειτουργεί η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Σπάρτης (Δ.Ε.Υ.Α.Σ.), η οποία εξυπηρετεί 14.000 υδρόμετρα (μειωμένο τιμολόγιο σε πολυτέκνους, βιομηχανικό τιμολόγιο για επιχειρήσεις) και 9.800 συνδέσεις αποχέτευσης. Οι υπόλοιπες Δημοτικές Ενότητες εξυπηρετούνται με δίκτυα ύδρευσης.

Πιο συγκεκριμένα, η Δ.Ε.Υ.Α.Σ. είναι υπεύθυνη για την υδροδότηση, τη διαχείριση των δικτύων διανομής, τη διαχείριση του αποχετευτικού δικτύου και του δικτύου όμβριων, τη διαχείριση του βιολογικού καθαρισμού καθώς και για τη διαχείριση των εγκαταστάσεων και την αποκατάσταση των βλαβών σε όλα τα δίκτυα της Δημοτικής Ενότητας Σπαρτιατών.

Περιβαλλοντικές Υποδομές

Στον τομέα των στερεών αποβλήτων ο Δήμος Σπάρτης εξυπηρετείται με χώρους Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων (Χ.Α.Δ.Α.). Όσον αφορά στον τομέα των υγρών αποβλήτων, η πλειονότητα των κατοικιών εξυπηρετείται από απορροφητικούς βόθρους με πολύ σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Η παρατηρούμενη ρύπανση του υδροφόρου ορίζοντα, αλλά και το ρυπαντικό φορτίο του Ευρώτα έχει άμεση σχέση και με το έλλειμμα που καταγράφεται στις υποδομές διαχείρισης υγρών αποβλήτων. Στον τομέα της αποχέτευσης ακαθάρτων το δίκτυο αποχέτευσης είναι κατασκευασμένο από PVC με μήκος 60.000,00 μ. Το δίκτυο όμβριων της πόλης της Σπάρτης είναι υποτυπώδες και ανεπαρκές. Χρονολογείται από το 1950 και δεν υπάρχει πλήρης χαρτογράφηση του ακριβούς μήκους του. Σήμερα, βρίσκεται στη φάση ολοκλήρωσης του, ένα αυτοτελές τμήμα δικτύου μήκους περίπου 2.000,00 μ. στην περιοχή της Λάκκας.

Παράλληλα, στη Δ.Ε. Σπαρτιατών λειτουργεί Εργοστάσιο Βιολογικού Καθαρισμού, στις εγκαταστάσεις του οποίου καταλήγουν περίπου 4.100,00 μ³/ημέρα λύματα από τις περίπου 3.660 συνδέσεις του δικτύου αποχέτευσης, οι οποίες αντιστοιχούν σε 9.798 διαμερίσματα - οικίες. Στις εγκαταστάσεις γίνεται τριτοβάθμια επεξεργασία για αφαίρεση αιωρούμενων στερεών και φωσφόρου. Η λειτουργία των εγκαταστάσεων διενεργείται χωρίς προβλήματα και το εξερχόμενο προϊόν τηρεί την κοινοτική οδηγία 91/271 καθώς επίσης και τους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους.

Υποδομές Ενέργειας

Όσον αφορά, το δίκτυο ηλεκτρισμού έχει αντικατασταθεί, επεκταθεί και καλύπτει την πλειονότητα των αναγκών του Δήμου Σπάρτης. Έχει επίσης εκδηλωθεί ενδιαφέρον για την εγκατάσταση Φ/Β συστημάτων από ιδιώτες, σε διάφορες περιοχές του Δήμου Σπάρτης και έχουν, έως σήμερα, υλοποιηθεί σημαντικές επενδύσεις στον τομέα των ΑΠΕ.

Τηλεπικοινωνιακές Υποδομές

Οι τηλεπικοινωνιακές υποδομές είναι ικανοποιητικές και πραγματοποιούνται μέσω του Ο.Τ.Ε. Παράλληλα, υλοποιείται το πρόγραμμα «ΣΥΖΕΥΞΙΣ», ενώ η Δ.Ε. Σπαρτιατών κατασκευάζει ευρυζωνικό δίκτυο το οποίο χρηματοδοτείται από τη «Κοινωνία της Πληροφορίας» και συνεργάζεται με το «ΣΥΖΕΥΞΙΣ». Το δίκτυο αυτό θα διασυνδέσει όλα τα κτήρια δημοσίου ενδιαφέροντος της Σπάρτης, συμπεριλαμβανομένου του Πανεπιστημίου και του παραρτήματος του ΤΕΙ Καλαμάτας στη Σπάρτη, του Νοσοκομείου και του Νέου Διοικητηρίου της Π.Ε. Λακωνίας και θα αποτελεί ένα δίκτυο κορμού, το οποίο θα είναι ανοιχτό για μελλοντική επέκταση. Πέριξ του Δημαρχείου έχει εγκατασταθεί ασύρματο δίκτυο ελεύθερης πρόσβασης, το οποίο παρέχει πρόσβαση στο διαδίκτυο ενώ η διαδικτυακή Πύλη του Δήμου παρέχει υπηρεσίες ενημερωτικού χαρακτήρα όσο και παροχής δικαιολογητικών προς τους πολίτες. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης «Λάκκα – Ψυχικό» έχει παραδοθεί ένα γεωγραφικό πληροφοριακό σύστημα για την εν λόγω περιοχή. Επίσης λειτουργεί ένα σύστημα back office για το Πρωτόκολλο, το Δημοτολόγιο και τις Οικονομικές Υπηρεσίες.

Z. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ – ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Z.1 Χωροταξική - Πολεοδομική Οργάνωση και Χρήσεις Γης του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου

Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνει έναν πολύ μεγάλο όγκο ορεινής περιοχής με κυριότερες θεσμοθετημένες χρήσεις γης στους οικισμούς του Ταυγέτου να είναι η γενική κατοικία, που κυριαρχεί στο σύνολο της περιοχής αναφοράς. Ταυτόχρονα διακρίνονται και χώροι πρασίνου και κοινόχρηστοι χώροι (αστικό πράσινο και πλατείες). Οι κεντρικές λειτουργίες (εμπόριο, εστίαση, δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και διοικητικές υπηρεσίες) είναι περιορισμένες και διακρίνονται μόνο στα κέντρα των οικισμών.

Στο νότιο τμήμα της περιοχής μελέτης και πιο συγκεκριμένα οι περιοχές GR2550006 και GR2550009 του Δικτύου Natura 2000 οριοθετούν στο μεγαλύτερο μέρος τα ανατολικά και δυτικά όριά της. Στο βόρειο τμήμα της, το μεν ανατολικό όριό της ακολουθεί τη νοητή γραμμή που ορίζουν οι οικισμοί Σουσιάνοι, Καστρί, Καστόρειο, Αλευρού, Γεωργίτσι, Αγόριανη, Λογκανίκο της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας, το δε δυτικό ακολουθεί περίπου τη νοητή γραμμή που ορίζουν οι οικισμοί Λαίικα, Αίθαια, Άνω Άμφεια, Πόλιανη, Δυρράχιο, Κάτω Γιανναίοι και Καμάρα. Το σύνολο του ορεινού όγκου έχει έκταση 86.096 εκτάρια (ha) και το υψόμετρο κυμαίνεται από τα 40 έως τα 2.407 στην κορυφή του Προφήτη Ηλία στο νότιο τμήμα της η οποία αποτελεί και το υψηλότερο σημείο της Πελοποννήσου. Λόγω του σύνθετου ορεινού ανάγλυφου της, η περιοχή περιλαμβάνει ένα εκτενές υδρογραφικό δίκτυο μήκους 380 km που αποτελείται κυρίως από φαράγγια και απότομα ρέματα με ορμητικά νερά. Η περιοχή καλύπτεται κατά 67% (58.013 ha σε έκταση) από περιοχές του Δικτύου Natura 2000. Επίσης, στην περιοχή μελέτης βρίσκονται εξ ολοκλήρου δύο Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) και τρία Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ)⁵⁶.

Οι 8 Δημοτικές Κοινότητες της Περιοχής Παρέμβασης, οι οποίες περιέχονται στη Δημοτική Ενότητα Καλαμάτας όπως καταγράφηκε πιο πάνω, είναι της Αλαγονίας, Αρτεμισίας, Ελαιοχωρίου, Καρβελίου, Νεδούσας, Πηγών, Βέργας και Λαδά. Οι Δημοτικές αυτές Κοινότητες βρίσκονται στη βορειοδυτική πλευρά του Ταυγέτου και εκτείνονται μέχρι την πεδινή περιοχή της ευρύτερης αστικής συγκέντρωσης της Καλαμάτας. Καταλαμβάνουν πάνω από τα ¼ της συνολικής έκτασης του Δήμου Καλαμάτας.

Οι 3 Δημοτικές Ενότητες και η μία Δ.Κ. του Δήμου Σπάρτης αποτελούν μέρος της Περιφερειακής Ενότητας Σπάρτης και όπως καταγράφηκε πιο πάνω είναι οι Δημοτικές Ενότητες Μυστρά, Πελλάνας, Φαρίδος και Δ.Κ. Καλυβίων Σοχάς. Βρίσκονται ανατολικά του ορεινού όγκου του Ταυγέτου και τους ημιορεινούς οικισμούς δυτικά της κοιλάδας του Ευρώτα. Η Δ.Κ. Καλυβίων Σοχάς ανήκει στην Δημοτική Ενότητα Σπαρτιατών, η οποία με βάση τη μορφολογία της χαρακτηρίζεται κυρίως ως πεδινή, καθώς η διαίρεσή της με βάση τα μορφολογικά της χαρακτηριστικά είναι πεδινή έκταση 64,70% και ορεινή έκταση 35,30%. Όσον αφορά τη Δημοτική Ενότητα Φαρίδος με βάση τη μορφολογία της η περιοχή χαρακτηρίζεται ως πεδινή σε ποσοστό 10,45%, ως ημιορεινή σε ποσοστό 59,39% και ως ορεινή σε ποσοστό 30,16%. Από τις 4 αυτές Δημοτικές Ενότητες, η Δ.Ε. Μυστρά έχει Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π., οι Δ.Ε. Πελλάνας

⁵⁶ Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα «Δικτυακός Τόπος για την φύση και για την βιοποικιλότητα» (<http://www.biodiversity-info.gr/>)

και Φαρίδος δεν ανήκουν μέχρι στιγμής σε κάποιο εγκεκριμένο σχέδιο ενώ η Δ.Ε. Σπαρτιατών εντάσσεται μέσα στο Γ.Π.Σ. του Δήμου Σπάρτης.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί πως ο Ταΰγετος αποτελεί ένα από τα έξι βουνά της Ελλάδας που θα είναι μέρος της πρωτοβουλίας «Απάτητα Βουνά». Στην περίπτωση αυτών των βουνών δεν θα μπορούν να αδειοδοτηθούν αιολικά πάρκα και εφόσον υπάρχουν σε αυτά επιφάνειες και δρόμοι, θα ξηλωθούν. Εξαιρέση αποτελούν οι δασικοί δρόμοι. Στην περίπτωσή τους θα επιτραπεί η συντήρηση, αλλά όχι η αναβάθμιση με άλλα υλικά, ενώ σε κάθε περίπτωση αποκλείονται νέες δραστηριότητες και νέες χρήσεις γης. Οι σχετικές υπουργικές αποφάσεις που θα εκδοθούν θα προστατεύουν τα βουνά για περίοδο δύο ετών, ενώ στη συνέχεια οι προβλέψεις τους θα ενταχθούν στις Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες. Ο λόγος αυτής της πρωτοβουλίας είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας των βουνών αυτών και η απαγόρευση όποιων ενεργειών μπορούν αλλοιώσουν το φυσικό περιβάλλον. Πιο συγκεκριμένα για κάθε περιοχή⁵⁷:

- Απαγορεύεται η διάνοιξη δρόμων κίνησης μηχανοκίνητων οχημάτων, η επέκταση των υφιστάμενων ανεξαρτήτως κατηγορίας, καθώς και κάθε είδους τεχνική επέμβαση, μεταβολή ή αλλοίωση του φυσικού περιβάλλοντος.
- Δεν θίγονται νομίμως υφιστάμενα έργα και η συντήρησή τους.
- Επιτρέπεται η σήμανση, επισκευή, συντήρηση και βελτίωση υφιστάμενων ορειβατικών και πεζοπορικών μονοπατιών, χωρίς τη χρήση μηχανοκίνητων μέσων πρόσβασης και με την προϋπόθεση ότι οι επεμβάσεις θα υλοποιούνται με φυσικά υλικά.
- Εξαιρούνται από τους όρους και τους περιορισμούς έργα για σκοπούς Εθνικής Άμυνας, όπως καθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
- Εξαιρούνται των απαγορεύσεων έργα και επεμβάσεις που υλοποιούνται λόγω εκτάκτου ανάγκης (σεισμών, πλημμυρών, θεομηνιών, πυρκαγιών κ.λπ.) εφόσον μετά λαμβάνεται μέριμνα για την αποκατάσταση του περιβάλλοντος και έργα και επεμβάσεις που κρίνονται απαραίτητες για λόγους προστασίας ή/και αποκατάστασης του φυσικού και δασικού περιβάλλοντος.

2.2 Χωροταξική - Πολεοδομική Οργάνωση και Χρήσεις Γης του Δήμου Καλαμάτας

Η δομή του ανάγλυφου και του συστήματος απορροής έχει καθορίσει τις δυνατότητες και τους περιορισμούς για το Δήμο Καλαμάτας. Παράλληλα ερμηνεύει και την οικιστική και διοικητική οργάνωση στο ιστορικό πλαίσιο. Διακρίνονται τέσσερις ζώνες με υψομετρικά και χωρικά κριτήρια:

1. Παραλιακή ζώνη
2. Πεδινή ζώνη
3. Ζώνη λοφώδους ενδοχώρας
4. Ορεινή ζώνη

⁵⁷ Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (<https://ypen.gov.gr/>)

Η χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση του υπό μελέτη Δήμου βασίζεται στο υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο και στις υφιστάμενες εγκεκριμένες μελέτες. Συγκεκριμένα⁵⁸:

- ΓΠΣ Καλαμάτας (ΦΕΚ 77/ΑΑΠ/2011): Καλύπτει τη ΔΕ Καλαμάτας και δίνει τις χωροταξικές κατευθύνσεις και τους περιορισμούς τόσο για τον εξωαστικό χώρο, όσο και για τους οικισμούς της ΔΕ Καλαμάτας, με πολεοδομικές μελέτες για τις 8 πολεοδομικές ενότητες της περιοχής.
- Το νομοθετικό πλαίσιο οργάνωσης οικισμών (ΦΕΚ 138/Δ'1981) διέπει τους οικισμούς προ του 1923, στους οποίους δεν έχει προχωρήσει η διαδικασία οριοθέτησης με τους όρους του ΦΕΚ 181/Δ'1985⁵⁹.
- Το Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) της ΔΕ Θουρίας, που δίνει κατευθύνσεις και περιορισμούς για τη χωροταξική οργάνωση της περιοχής, αλλά δεν έχει ακόμη θεσμοθετηθεί.
- Για τις ΔΕ Αρφαρών και Άριος δεν έχουν ανατεθεί σχετικές μελέτες ΣΧΟΟΑΠ.

Σύμφωνα με το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του 2011 οι βασικές Ενότητες Οικιστικής Οργάνωσης του Χώρου είναι:

- Το πολεοδομικό συγκρότημα του αστικού κέντρου: Περιλαμβάνει εκτός της πόλης της Καλαμάτας, τους αναπτυσσόμενους, κατά μήκος και περί τους κύριους οδικούς άξονες (παλαιάς και νέας) εισόδου και οδικής σύνδεσης Καλαμάτας - Μεσσήνης, οικισμούς στο δυτικό τμήμα της πόλης (Ασπρόχωμα, Αντικάλαμος, Σπερχογεία), που ενσωματώνουν την ανάπτυξη υπερτοπικών λειτουργιών δευτερογενή και τριτογενή τομέα.
- Η Οικιστική ενότητα των οικισμών Λαίικα – Σπιτάκια – Ξεροκάμπι – Κατσαραίικα- Κουταλά: Πρόκειται για οικισμούς προαστιακού χαρακτήρα, αναπτυγμένους στην αστική και αγροτική περιοχή δυτικά και βορειο-δυτικά του αστικού κέντρου.
- Η Οικιστική Ενότητα των οικισμών Βέργα - Παραλία Βέργας – Άνω Βέργα και Μικρή Μαντίνεια: Αποτελούν οικισμούς με χαρακτήρα, προαστιακού – τουριστικού / παραθεριστικού τύπου, αναπτυγμένοι στη νοτιοανατολική παράκτια περιοχή του Δήμου με κεντρικό πυρήνα / τοπικό κέντρο τον οικισμό της Παραλίας Βέργας⁶⁰.
- Η Οικιστική Ενότητα των οικισμών Ελαιοχώρι – Αράχοβα – Δενδρά – Μ. Διμιόβης – Περιβολάκια – Μενινά, Διάσελα – Κάτω Καρβέλι: Είναι οικισμοί με μικτό χαρακτήρα «αγροτικού

⁵⁸ Καρνούσκος Π. (2015) «Στρατηγικός Σχεδιασμός για τη Διαχείριση του Πολιτιστικού Τουρισμού στο Δήμο Καλαμάτας», Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Σχολή Επιστημών Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Οικονομικών Επιστημών, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Οργάνωση και Διοίκηση Δημόσιων Υπηρεσιών, Δημόσιων Οργανισμών και Επιχειρήσεων».

https://amitos.library.uop.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/2328/karnouskos_%20metaptixiaki_2015_uop.pdf?sequence=1&isAllowed=y

⁵⁹ Το νομοθετικό πλαίσιο οργάνωσης των οικισμών (ΦΕΚ 181/Δ'1985) διέπει τους ήδη οριοθετημένους οικισμούς, όπως αυτό τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ 289/ΑΑΠ/2011.

⁶⁰ Καθοριστικό ρόλο στην οργάνωση των χρήσεων γης αυτών των οικισμών αναμένεται να έχει η ολοκλήρωση της Πολεοδομικής Μελέτης της Κοινότητας Βέργας, καθώς και της Πολεοδομικής Μελέτης και της Μελέτης Πράξης Εφαρμογής της Μικρής Μαντίνειας.

– περιαστικού» και «αγροτικού – ημιορεινού/ορεινού τύπου, αναπτυγμένοι στα βόρειο - ανατολικά της πόλης με κεντρικό πυρήνα / τοπικό κέντρο τον οικισμό των Περιβολακίων.

- Η Οικιστική Ενότητα των οικισμών Καρβέλι – Εμιαλοί – Αγ. Τριάς, Λαδάς – Αγ. Μαρίνα, Αρτεμισία – Θεοτόκος, Πηγές – Αγ. Βασίλειος, Αλαγονία – Μαχαλάς, Νέδουσα: Οι ορεινοί αγροτικοί οικισμοί στις δυτικές υπώρειες του Ταυγέτου με κεντρικό πυρήνα / τοπικό κέντρο τον οικισμό της Αρτεμισίας.

Οι οικισμοί του Δήμου Καλαμάτας, βάσει του καθεστώτος με το οποίο κτίζονται μπορούν να υποδιαιρεθούν σε 3 κατηγορίες⁶¹ (Βαμβακάς, Διαμαντής, 2017):

- Αυτοί που έχουν ήδη ενταχθεί στο Σχέδιο Πόλης Καλαμάτας και για τους οποίους σύμφωνα με το Ν. 1337/83 υπήρξαν πολεοδομικές ρυθμίσεις.
- Οι οικισμοί Ασπρόχωμα, Βέργα και Μ. Μαντίνεια, στους οποίους είχαν ξεκινήσει πολεοδομικές μελέτες μετά την οριστικοποίηση των ορίων τους με το ΠΔ του '85 Περί οικισμών μικρότερων των 2.000 κατοίκων.
- Οι οικισμοί κάτω των 3.000 κατοίκων (Λέικα - Σπερχογεία - Αντικάλαμος - Ελαιοχώρι - Αρτεμισία κ.ά.).

Για την οργάνωση των χρήσεων γης και την προστασία του περιβάλλοντος το ΓΠΣ του 2011 ορίζει:

- Περιοχές Ειδικής Προστασίας (ΠΕΠ):
 - › Π0: Περιοχή Προστασίας Ορεινών Όγκων και Δασικών Περιοχών
 - › Π1: Ημιορεινή Ζώνη
 - › Π. ΝΕΔ.: Περιβαλλοντικό Πάρκο Νέδοντα
 - › ΠΑΧΑ, ΠΑΧΒ: Περιοχές Αρχαιολογικών χώρων
 - › ΠΑΓΡ: Περιοχή Κάμπου – Περιοχή Μπουρνιά
- Περιοχές Ελέγχου και Περιορισμού της Δόμησης (ΠΕΠΔ):
 - › ΑΤ: Περιοχή Ανάπτυξης Αγροτικού Ορεινού Χώρου και Αγροτουρισμού
 - › ΠΕΠΔ Περιαστικών περιοχών (ΠΠ1, ΠΠ2, ΠΠ3, ΠΠ4)
 - 1.ΠΠ1: Περιοχή Κόμβου Νέας Περιμετρικής προς Μεσσήνη
 - 2.ΠΠ2: Δυτική Περιαστική Περιοχή (Σπερχογεία, Αντικάλαμος, Λαίικα)
 - 3.ΠΠ3: Ανατολική Περιαστική Περιοχή

⁶¹ Βαμβακάς Η., Διαμαντής Α. (2017) «Αναπτυξιακές Δυνατότητες των Δήμων Άργους Μυκηνών και Καλαμάτας», Πτυχιακή Εργασία, ΑΤΕΙ Καλαμάτας, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Καλαμάτα.

<http://nestor.teipel.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/18363/%CF%80%CF%84%CF%85%CF%87%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE%20%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%AF%CE%B1%20%CF%84%CE%B5%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%BF.pdf?sequence=1>

4.ΠΠ4: Περιαστική Περιοχή (Οικισμός Μικρής Μαντίνας)

ο Περιοχές Παραγωγικών Δραστηριοτήτων:

- › **E1:** Περιοχή Παραγωγικών Δραστηριοτήτων Επαγγελματικών Εγκαταστάσεων Χαμηλής και Μέσης Όχλησης
- › **E2:** Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ.) (ΦΕΚ 962/Δ/31.12.1991)
- › **E3:** Περιοχή Κεντρικών Τεχνικών Υποδομών πόλεως
- › **TA:** Περιοχή Τουρισμού Αναψυχής

ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ – ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ - ΠΙΕΣΕΙΣ

Στο Δήμο Καλαμάτας υφίστανται προβλήματα πιέσεων και συγκρούσεων χρήσεων γης. Τα λειτουργικά προβλήματα των οικισμών του συνδέονται κατά κύριο λόγο με το βαθμό εξάρτησής τους από την Καλαμάτα. Η έλλειψη λειτουργικής αυτοτέλειας ή/ και η κακή ποιότητα των υποδομών δεν τους επιτρέπει να αποκτήσουν έναν πιο ισχυρό αποκεντρωτικό ρόλο. Βάσει του τελευταίου ΓΠΣ, τα σημαντικότερα προβλήματα σχετίζονται με τις συγκρούσεις των χρήσεων γης στο δυτικό τμήμα, καθώς και με την άναρχη οικιστική ανάπτυξη. Οι ορεινοί οικισμοί, λόγω της απόλυτης εξάρτησής τους από την πόλη της Καλαμάτας οδηγούνται στην απομόνωση και τελικά συρρικνώνονται πληθυσμιακά, ενώ η έλλειψη υποδομών αποτρέπει και την ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων β' κατοικίας, τουριστικών κ.λπ... Το εν λόγω γεγονός έρχεται σε έντονη αντίθεση με τις δυνατότητες που προσφέρει το φυσικό τοπίο και οι πολιτιστικοί πόροι της περιοχής.

2.3 Χωροταξική - Πολεοδομική Οργάνωση και Χρήσεις Γης του Δήμου Σπάρτης

Το μεγαλύτερο τμήμα του Δήμου Σπάρτης είναι χαρακτηρισμένο ως ημιορεινό. Η έκτασή του, από βορρά προς νότο, χωρίζεται κατά την ίδια φορά σε τρεις ενότητες, την ορεινή διακοπτόμενη από φαράγγια, την ημιορεινή ζώνη και την πεδινή με το μεγάλο κάμπο της Σπάρτης.

Μεγάλο μέρος της περιοχής καλύπτουν οι δύο μεγάλοι ορεινοί όγκοι του Ταΰγету και του Πάρνωννα. Η κοιλάδα της Σπάρτης παρουσιάζει κλίσεις με κατεύθυνση ΒΔ-ΝΑ εύρους 5 χλμ. και μήκους περίπου 12 χλμ., με υψόμετρα από 160 ως και 300 μ. και κλίσεις εδάφους, που κυμαίνονται από 2- 8%.

Όσον αφορά στις καλύψεις γης στο Δήμο Σπάρτης σύμφωνα με το corine land cover 2000, όπως φαίνεται και στον επόμενο Πίνακα (37), το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν οι δασικές εκτάσεις με ποσοστό 55% και ακολουθούν οι γεωργικές εκτάσεις με ποσοστό περίπου 35%.

Πίνακας 49. Χρήσεις Γης στο Δήμο Σπάρτης.

Είδος χρήσεως γης	Ποσοστό (%)
Αστικός ιστός & υφιστάμενες τεχνητές επιφάνειες	0,95
Γεωργική γη- καλλιέργειες	34,97
Δασικές εκτάσεις	54,83
Φυσικοί βοσκότοποι	7,94
Παραλίες αμμόλοφοι αμμουδιές	0,02

Εκτάσεις με αραιή βλάστηση

1,28

Πηγή: Corine Land Cover 2000

Η. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ – ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟΝ ΟΡΕΙΝΟ ΟΓΚΟ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Το χρονικό διάστημα 2009 - 2012 στην περιοχή του Ταΰγету υλοποιήθηκε το έργο «Αποκατάσταση δασών Όρους Πάρνωνα και κατευθύνσεις διατήρησης Όρους Ταΰγету στη Λακωνία». Η Περιφέρεια Πελοποννήσου υπέβαλε το 2008 στο Χρηματοδοτικό Μηχανισμό Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου πρόταση έργου με προϋπολογισμό 2.558.000 €, για την αποκατάσταση πρόσθετων 2.500 στρεμμάτων δασών της μαύρης πεύκης και ελάτης στον Πάρνωνα. Σε σχέση με τον Ταΰγету, η πρόταση περιλαμβάνει την αποτύπωση των γνωρισμάτων του και τη διατύπωση κατευθύνσεων για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Η πρόταση εγκρίθηκε και η υλοποίηση του έργου ξεκίνησε τον Μάιο του 2009, με τη συνεργασία της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Λακωνίας και την επιστημονική στήριξη του ΕΚΒΥ. Το έργο αποσκοπούσε στην αειφορική διαχείριση του ορεινού χώρου της Λακωνικής πεδιάδας μέσω της αποκατάστασης των δασών του Πάρνωνα που επλήγησαν από τις μεγάλες πυρκαγιές του 2007 και της ολοκλήρωσης της οικολογικής αποτύπωσης του Όρους Ταΰγету. Ειδικότερα για τον Ταΰγету έγινε οικολογική αποτύπωση των οικοσυστημάτων του και διατυπώθηκαν κατευθύνσεις για δράσεις διατήρησης της βιοποικιλότητας.

Για τον Ταΰγету απουσίαζε μια ολοκληρωμένη καταγραφή των οικολογικών του γνωρισμάτων ενώ κατευθύνσεις για την αειφορική του διαχείριση υπήρχαν μόνο για τα τμήματα για τα οποία είχε εκπονηθεί Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη ή διαχειριστική μελέτη σύμφωνα με τη δασική νομοθεσία.

Το έργο υλοποιήθηκε από την Περιφέρεια Πελοποννήσου με τη συνεργασία του Δασαρχείου Σπάρτης της Γενικής Διεύθυνσης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας και του Μουσείου Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας Ελληνικού Κέντρου Βιοτόπων-Υγροτόπων του (ΕΚΒΥ). Χρηματοδοτήθηκε κατά 50% από πόρους του Χρηματοδοτικού Μηχανισμού Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου περιόδου 2004-2009 και 2009-2014 και κατά 50% από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων⁶².

Σε γενικές γραμμές οι Πράξεις που έχουν ολοκληρωθεί χρηματοδοτήθηκαν από την Περιφέρεια Πελοποννήσου ή από ιδίους πόρους των Δήμων με το φυσικό αντικείμενο να σχετίζεται κυρίως με την αποκατάσταση του οδικού δικτύου και με την προστασία από τις κατολισθήσεις.

⁶² Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα «Διαδικτυακός Τόπος για την φύση και για την βιοποικιλότητα» (<http://www.biodiversity-info.gr/>)

2.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ ΒΑΣΕΙ ΣΧΕΔΙΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΩΝ

2.2.1 Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης

2.2.1.1 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία (ΦΕΚ 151/ΑΑΠΘ/13.04.2009) και Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Σκοπός του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία, το οποίο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμ. Απόφαση 11508/2009 (ΦΕΚ 151/ΑΑΠΘ/13-04-2009), είναι ο μετασχηματισμός της χωρικής διάρθρωσης του εθνικής σημασίας τομέα της βιομηχανίας προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης. Για το σκοπό αυτό το Πλαίσιο περιλαμβάνει κατευθύνσεις που αφορούν στη μακρο-χωρική οργάνωση της βιομηχανίας, καθώς και τη χωροθέτησή της σε τοπικό επίπεδο σε συνάρτηση με τις χρήσεις γης. Ειδικότερα, περιλαμβάνει κατευθύνσεις για το εθνικό πρότυπο χωροταξικής οργάνωσης της βιομηχανίας, με κατευθύνσεις για το καθεστώς και τους όρους οργανωμένης χωροθέτησης της βιομηχανίας καθώς και για τη χωροθέτησή της εκτός σχεδίου. Οι χρονικοί ορίζοντες του Ειδικού Πλαισίου είναι το 2021 (μακροπρόθεσμος) και το 2013 (μεσοπρόθεσμος), το οποίο έχει παρέλθει.

Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία διατηρεί συμπληρωματικές σχέσεις με το ήδη εγκεκριμένο Ειδικό Πλαίσιο για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας ενώ έχει λάβει υπόψη του τις μελέτες των υπό έγκριση Ειδικών Πλαισίων Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό, τον Παράκτιο Χώρο και τα Νησιά και τον Ορεινό Χώρο.

Στο ΦΕΚ 151/ΑΑΠΘ/13-04-2009 καθορίζονται όλες οι σχετικές κατευθύνσεις σχεδιασμού που μπορεί είτε να αφορούν κλαδικό και ειδικό χαρακτήρα για τη στρατηγική χωρική οργάνωση της βιομηχανίας είτε Κατευθύνσεις για το καθεστώς και τους όρους δόμησης της βιομηχανίας σε εκτός σχεδίου περιοχές και επίσης γίνεται στρατηγική χωροταξική οργάνωση της βιομηχανίας ανάλογα το επίπεδο διοίκησης, δηλαδή Εθνικό Επίπεδο ή Επίπεδο διοικητικών ενοτήτων. Οι στόχοι του Ειδικού Πλαισίου είναι οι εξής:

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας καθώς και του ευρύτερου οικονομικού και χωρικού ρόλου της, μέσω της προώθησης ενός χωρικού προτύπου που δημιουργεί εξωτερικές οικονομίες στον τομέα ή σε διασυνδεδεμένους τομείς και μειώνει τις εξωτερικές παρενέργειες σε τομείς, περιοχές ή ομάδες του πληθυσμού.
- Ενίσχυση της βιομηχανικής επιχειρηματικότητας και ανάπτυξης, με τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εξασφάλιση επαρκούς και κατάλληλης γης για την κάλυψη των αναγκών, για ανάπτυξη νέων βιομηχανικών μονάδων και για μετεγκατάσταση υφισταμένων, καθώς και μέτρων για το μετασχηματισμό μονάδων στη θέση τους.

- Επιλεκτική διεύρυνση της γεωγραφικής βάσης της βιομηχανίας σε περιφερειακή και ενδοπεριφερειακή κλίμακα, με την προώθηση ενός πιο πολυκεντρικού προτύπου οργάνωσης, και επιλεκτική αποκέντρωση από τις μητροπολιτικές περιοχές Αθήνας και Θεσσαλονίκης.
- Εξορθολογισμός και εξυγίανση της χωροθέτησης της βιομηχανίας σε επίπεδο χρήσεων γης και ριζική αλλαγή της σημερινής σχετικής ελκυστικότητας μεταξύ οργανωμένης και διάσπαρτης/σημειακής χωροθέτησης της βιομηχανίας, υπέρ της πρώτης.
- Προσδιορισμός όρων και προϋποθέσεων διάσπαρτης χωροθέτησης της βιομηχανίας. Ειδικότερα διαμόρφωση ειδικών όρων χωροθέτησης για τους κλάδους ή κατηγορίες βιομηχανίας που παρουσιάζουν έντονες χωρικές εξαρτήσεις από συγκεκριμένα στοιχεία της γενικότερης οργάνωσης του χώρου (συμπεριλαμβανομένων των ορυκτών πρώτων υλών).
- Εξορθολογισμός των σχέσεων της βιομηχανίας με κλάδους ή δραστηριότητες με τις οποίες υπάρχει δυναμική σύγκρουση σε επίπεδο χρήσεων γης ή ανταγωνισμός για την αξιοποίηση των ίδιων πόρων, με παράλληλη επιδίωξη τη διατήρηση ενός βασικού βιομηχανικού ιστού σε όλες τις περιοχές.
- Προώθηση της ενσωμάτωσης της περιβαλλοντικής συνιστώσας στη χωρική διάρθρωση της δραστηριότητας, κυρίως με την προαγωγή οργανωμένων μορφών χωροθέτησης της βιομηχανίας.
- Καλύτερο συντονισμό του συνόλου των πολιτικών που έχουν (και) χωρική διάσταση και αφορούν τη βιομηχανία.
- Απλούστευση διαδικασιών και ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου για τις βιομηχανικές επενδύσεις.
- Αποφυγή ρυθμίσεων και δράσεων που δεν λαμβάνουν υπόψη την εφικτότητα υλοποίησης ή τις δευτερογενείς επιπτώσεις σε άλλα πεδία.

Στις Ειδικές κατηγορίες χώρου με συγκεκριμένες προτεραιότητες για την ανάπτυξη της βιομηχανίας περιλαμβάνεται ο Ταΐγετος ως ορεινός χώρος. Το Πλαίσιο αναφέρει ότι στον ορεινό χώρο πρέπει να επιδιωχθεί η διατήρηση ενός ιστού βιομηχανικών μονάδων, ιδιαίτερα αυτών που αξιοποιούν τοπικούς πόρους, στο πλαίσιο μιας πολιτικής πολυαπασχόλησης. Η προσπάθεια αυτή επιβάλλει ένα πιο ευέλικτο σύστημα ρυθμίσεων για τις μονάδες, αλλά παράλληλα απαιτεί οριζόντια μέτρα για την αποφυγή αλλοίωσης του τοπίου, συγκρούσεων με άλλες χρήσεις όπως ο τουρισμός, αρνητικών επιπτώσεων στους παραδοσιακούς οικισμούς, και επιβάρυνσης του περιβάλλοντος. Πρέπει, επίσης, να προωθηθεί η χρήση νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και να ενισχυθεί η αξιοποίηση παραδοσιακών κτισμάτων για τη λειτουργία βιομηχανικών μονάδων. Ακόμα το Πλαίσιο τονίζει την ανάγκη ανάπτυξη της βιοτεχνίας σε ορεινές περιοχές. Η στήριξη της βιοτεχνίας στις πιο ορεινές περιοχές είναι σκόπιμη, αλλά δεν τίθεται θέμα ανατροπής των βασικών χωρικών προσανατολισμών της μεταποίησης.

Να σημειωθεί επίσης πως το συγκεκριμένο Πλαίσιο είχε ως μακροπρόθεσμο ορίζοντα το 2021 οπότε αναμένεται επικαιροποίηση αυτού.

2.2.1.2 Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΦΕΚ 2464/Β'/3.12.2008) και Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Το 2008 ψηφίστηκε το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό (ΦΕΚ 2464 Β/3.12.2008). Σκοπός του Ειδικού Πλαισίου είναι:

α) η διαμόρφωση πολιτικών χωροθέτησης έργων ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε., ανά κατηγορία δραστηριότητας και κατηγορία χώρου

β) η καθιέρωση κανόνων και κριτηρίων χωροθέτησης που θα επιτρέπουν αφενός τη δημιουργία βιώσιμων εγκαταστάσεων Α.Π.Ε. και αφετέρου την αρμονική ένταξη τους στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον.

γ) η δημιουργία ενός αποτελεσματικού μηχανισμού χωροθέτησης των εγκαταστάσεων Α.Π.Ε., ώστε να επιτευχθεί ανταπόκριση στους στόχους των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών.

Οπότε με το συγκεκριμένο ΦΕΚ, καθορίζεται ένα σαφές πλαίσιο στις αδειοδοτούσες αρχές και τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις, ώστε να προσανατολιστούν σε καταρχήν κατάλληλες από χωροταξικής απόψεως περιοχές εγκατάστασης και να περιορίσουν έτσι τις αβεβαιότητες και τις συγκρούσεις χρήσεων γης που συχνά αναφύονται επί του πεδίου. Βασικός στόχος αποτελεί για το Πλαίσιο η αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών και η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπως θα απορρέουν από τις ευρωπαϊκές και διεθνείς της υποχρεώσεις. Ο στόχος αυτός θα συνδυασθεί με τη συμβολή όλων των Α.Π.Ε. στην ανάπτυξη της χώρας μέσω της ορθολογικής εκμετάλλευσης όλων των ενεργειακών πόρων σ' όλη την επικράτεια ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν και με τις δυνατότητες κάθε περιοχής. Η ανάπτυξη αυτή θα άρει την ενεργειακή απομόνωση αποκλεισμένων σήμερα περιοχών, θα συμβάλλει στη μείωση της ρυπογόνου ενέργειας, θα δημιουργήσει απασχόληση σε νέες τεχνολογίες αιχμής και θα συμβάλει στην ενεργειακή απεξάρτηση της χώρας και ιδιαίτερα ευαίσθητων περιοχών.

Μια σύνδεση που παρατηρείται στο συγκεκριμένο Πλαίσιο και την Περιοχή Παρέμβασης είναι η αξιοποίηση υδατικού δυναμικού που εντοπίζεται κυρίως σε ημιορεινές και ορεινές περιοχές (δασικές ή χέρσες εκτάσεις), όπου η ύπαρξη του φυσικού πόρου (νερό) σε συνδυασμό με την υψομετρική διαφορά που επιτυγχάνεται από το σημείο υδροληψίας μέχρι τον σταθμό παραγωγής ενέργειας, εξασφαλίζουν τη σκοπιμότητα και βιωσιμότητα του έργου. Ωστόσο με βάση τις εκτιμήσεις για το υδροηλεκτρικό δυναμικό της χώρας ανά υδατικό διαμέρισμα, μεγάλη πυκνότητα εκμεταλλεύσιμου δυναμικού δεν παρουσιάζει η περιοχή μελέτης.

Αξίζει να σημειωθεί πως στο άρθρο 6 του ΦΕΚ, γίνεται καταγραφή των περιοχών αποκλεισμού και ζωνών ασυμβατότητας για Α.Π.Ε.

2.2.1.3 «Νέο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό» και Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Σκοπός και στρατηγικοί στόχοι

Με το εν λόγω Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΕΧΠ) για τον Τουρισμό, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποσκοπεί στον προσδιορισμό μακροπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων στόχων, καθώς και στρατηγικών κατευθύνσεων σε εθνικό επίπεδο, για τη χωρική διάρθρωση του τομέα του τουρισμού, με όρους οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας και αειφορίας.

Ειδικότερα, το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό στοχεύει, μέσω χωρικών εργαλείων:

1. Στη στήριξη της αυξητικής δυναμικής του Ελληνικού τουρισμού και στην παγίωση της χώρας ως ανταγωνιστικού παγκόσμιου προορισμού, με την προσφορά κατάλληλης γης και χωροθετικών όρων, που θα διευκολύνουν τις τουριστικές επενδύσεις.
2. Στην υποστήριξη θεματικών μορφών τουρισμού παράλληλα με τον τουρισμό ήλιου-θάλασσας, την προώθηση σύγχρονων τουριστικών προϊόντων και καταλυμάτων (νέων και υφιστάμενων) υψηλής ποιότητας, και την ισορροπία μεταξύ κλασικών και αναδυόμενων τουριστικών μοντέλων (όπως ιδίως ο τουρισμός διαμοιρασμού και η τουριστική κατοικία).
3. Στις διασυνδέσεις μεταξύ διαφορετικών μορφών τουρισμού, με βάση την έννοια της σύνθετης τουριστικής εμπειρίας και της πολλαπλότητας των τουριστικών πόρων (φυσικών, πολιτιστικών κ.λπ.).
4. Στη μείωση των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων τουριστικής ανάπτυξης και την επέκταση της τουριστικής περιόδου, με εκμετάλλευση συγκριτικών πλεονεκτημάτων διαφόρων περιοχών.
5. Στη χωρική οργάνωση του τουρισμού, με άξονες την ενίσχυση των οργανωμένων μορφών χωροθέτησης, την καινοτομία στο τουριστικό προϊόν, τη διεύρυνση της τουριστικής περιόδου, την ολοκληρωμένη διαχείριση των προορισμών, την αντιμετώπιση φαινομένων υπερτουρισμού, αξιοποιώντας με κατάλληλο τρόπο την ιδιαιτερότητα της ανομοιογένειας του εθνικού χώρου.
6. Στην απλούστευση των διαδικασιών χωροθέτησης και τον συντονισμό όλων των βαθμίδων σχεδιασμού που επηρεάζουν τον τουρισμό.
7. Στην προσαρμογή του τουρισμού στην Κλιματική Αλλαγή.
8. Στην προώθηση υποδομών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος αναγκαίων για την τουριστική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανόμενων των μεταφορών, των περιβαλλοντικών υποδομών, και των ψηφιακών υποδομών.

Επισημαίνεται ότι το νέο ΕΧΠ για τον Τουρισμό έρχεται να καλύψει το κενό που δημιουργήθηκε στον Χωροταξικό Σχεδιασμό, μετά την ακύρωση από το ΣτΕ των προηγούμενων ΕΧΠ Τουρισμού των ετών 2009 και 2013.

Κατηγοριοποίηση του εθνικού χώρου

Ο εθνικός χώρος κατηγοριοποιείται με βάση:

1. Τη χωρική διάρθρωση του τουριστικού φαινομένου

Οι περιοχές στις οποίες κατηγοριοποιείται ο εθνικός χώρος (1.034 Δημοτικές Ενότητες), με βάση τη χωρική διάρθρωση των τουριστικών καταλυμάτων είναι οι εξής:

1. Περιοχές ελέγχου (18 Δ.Ε.)
2. Αναπτυγμένες περιοχές (84 Δ.Ε.)
3. Αναπτυσσόμενες περιοχές (139 Δ.Ε.)
4. Περιοχές με δυνατότητες ανάπτυξης (265 Δ.Ε.)
5. Μη αναπτυγμένες περιοχές (528 Δ.Ε.)

Προσδιορίζονται κατευθύνσεις και ρυθμίσεις, ανά κατηγορία περιοχών.

2. Τα ειδικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά και το ειδικό καθεστώς κάποιων περιοχών

Περιλαμβάνονται:

Περιοχές με ειδικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά

- Μητροπολιτικές περιοχές
- Νησιά
- Παράκτια ζώνη
- Ορεινές περιοχές

Κατηγορίες χώρου με ειδικό καθεστώς

- Περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών
- Προστατευόμενοι και εγκαταλελειμμένοι οικισμοί
- Αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και ιστορικοί τόποι

Προσδιορίζονται κατευθύνσεις και ρυθμίσεις, ανά κατηγορία περιοχών.

3. Τη χωροθέτηση ειδικών μορφών τουρισμού και τουριστικών υποδομών

Προσδιορίζονται κατευθύνσεις για ειδικές μορφές τουρισμού και τις σχετιζόμενες με αυτές τουριστικές υποδομές. Ως ειδικές μορφές τουρισμού είναι οι εξής:

- Τουρισμός υπαίθρου
- Αθλητικός Τουρισμός
- Θαλάσσιος Τουρισμός
- Πολιτιστικός Τουρισμός
- Θρησκευτικός-Προσκυνηματικός Τουρισμός
- Συνεδριακός τουρισμός
- Τουρισμός υγείας

Σημειώνεται ότι με το ΕΧΠ δίνονται κατευθύνσεις για τον υποκείμενο χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό. Παρέχεται η δυνατότητα στα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια και τον Πολεοδομικό Σχεδιασμό Α' επιπέδου (Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια, Ειδικά Πολεοδομικά Σχέδια κ.λπ.) να εξειδικεύουν τις κατευθύνσεις – ρυθμίσεις του παρόντος ΕΧΠ σε επίπεδο διοικητικής υποενοτήτας ή τμήματος αυτής, εφόσον αυτό προκύπτει από τα στοιχεία της ανάλυσης στο επίπεδο της κλίμακας του αντίστοιχου σχεδιασμού.

Παράλληλα, περιλαμβάνονται προτάσεις για τις αναγκαίες υποστηρικτικές υποδομές, όπως: μεταφορικές υποδομές, σταθμοί εισόδου, ύδρευση, διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων, ενέργεια, τηλεπικοινωνίες, υποδομές υγείας.

Σημειώνεται ότι, κατά τη χρονική περίοδο συγγραφής της παρούσας μελέτης, το «Νέο Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό» και η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων βρίσκονται σε διαδικασία διαμόρφωσης. Επίσης, από τις 3 Ιουλίου 2024 μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου 2024 πραγματοποιήθηκε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση για τη διατύπωση απόψεων από τους ενδιαφερόμενους. Το αποτέλεσμα της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης του ΕΧΠ θα είναι η ενσωμάτωση στο Σχέδιο όλων των απαραίτητων μέτρων για την προστασία του Περιβάλλοντος και την αειφόρο ανάπτυξη του τουριστικού τομέα της χώρας μας.

Μετά την ολοκλήρωση της διαβούλευσης, οι σχετικές προτάσεις που διατυπώθηκαν θα αξιολογηθούν από τις αρμόδιες υπηρεσίες του **Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας**, ώστε να ληφθούν υπόψη στην οριστική διαμόρφωση του νέου ΕΧΠ για τον τουρισμό. Θα ακολουθήσει η γνωμοδότηση του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας του άρθρου 4 του Ν. 4447/2016 (Α' 241) όπως ισχύει, προκειμένου να προωθηθεί στη συνέχεια η έγκριση του νέου ΕΧΠ για τον τουρισμό και της ΣΜΠΕ αυτού, **με Κοινή Απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Τουρισμού**.

2.2.2 Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Πελοποννήσου και άλλα Περιφερειακά Σχέδια

2.2.2.1 Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου (ΦΕΚ 1485/Β'/10.10.2003)

Το Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού για την Περιφέρεια Πελοποννήσου (ΠΠΧΣΑΑ) είναι θεσμοθετημένο από το 2003 (ΦΕΚ 1485/Β'/10.10.2003) και σε αυτό προσδιορίζονται οι αρχές και οι στόχοι που τίθενται για τη χωρική ανάπτυξη της Περιφέρειας, καθώς και οι στρατηγικές κατευθύνσεις προς τον υποκείμενο σχεδιασμό.

Οι γενικοί στόχοι του Πλαισίου αναφέρονται στα εξής:

- Ισχυροποίηση του περιφερειακού ρόλου της Περιφέρειας Πελοποννήσου και δημιουργία ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων σε διαπεριφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Ενίσχυση εξωστρέφειας,
- Δημιουργία προϋποθέσεων για μελλοντική ανάδειξη της σε ισχυρό εναλλακτικό συγκοινωνιακό κόμβο στο Μεσογειακό χώρο,

- Ενίσχυση εξωστρέφειας,
- Εξορθολογισμός των σχέσεων αλληλεξάρτησης από το οικονομικό σύμπλεγμα Αθήνας - Πειραιά και ενίσχυση της διασύνδεσής της με τις Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας και Κρήτης,
- Ενίσχυση της διαπεριφερειακής συνοχής.

Ενώ για την επίτευξη των ανωτέρων στόχων δίνονται οι παρακάτω στρατηγικές επιλογές:

- Ενίσχυση του ρόλου των αστικών κέντρων - βασικών στοιχείων οργάνωσης - διάρθρωσης του χώρου για τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών στην ευρύτερη περιοχή επιρροής τους, ώστε να καταστούν μοχλός δημιουργίας, διάχυσης και στήριξης της χωρικής ανάπτυξης και να βελτιωθούν και εξισορροπηθούν οι συνθήκες και η ποιότητα ζωής των κατοίκων (πόλοι ανάπτυξης – προσέλκυση προωθητικών δραστηριοτήτων).
- Εξοπλισμός των αστικών κέντρων με σύγχρονες και νέες διοικητικές και κοινωνικές υπηρεσίες ως και υπηρεσίες πολιτισμού, εμπορίου κ.λπ.. στο πλαίσιο της αποκεντρωμένης διοίκησης, ως και με την ανάπτυξη υποδομών έρευνας και τεχνολογίας.
- Αναδιάρθρωση - ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου σε επίπεδα λειτουργικής, διοικητικής και οικονομικής αλληλεξάρτησης.
- Οργάνωση των ορεινών περιοχών ως πεδίων παρεμβάσεων μέσα από τις νέες πολιτικές για την ανάπτυξη, με κατεύθυνση κυρίως προς τις ήπιες δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού και αναψυχής, με ένταξη και ανάδειξη των παραδοσιακών οικισμών, τη δημιουργία κέντρων βιοτεχνικών – οικοτεχνικών δραστηριοτήτων, συνδεδεμένων με τη δασική διαχείριση, ειδικές καλλιέργειες, βιολογική γεωργία-κτηνοτροφία και εν γένει την ενίσχυση της πολυδραστηριότητας.
- Ελεγχόμενη αξιοποίηση των παράκτιων περιοχών της (προστασία και διαχείριση).
- Δημιουργία ενιαίου πλέγματος πολιτισμικών πυρήνων υπερεθνικής εμβέλειας και ένταξή τους, σε συνδυασμό με τα επί μέρους τοπικά πολιτιστικά στοιχεία και ιστορικές διαδρομές, σε επί μέρους υποσύνολα ειδικών ενδιαφερόντων.
- Ανάδειξη των περιοχών ιδιαίτερου φυσικού ενδιαφέροντος με παράλληλη προστασία και πρόβλεψη δραστηριοτήτων που θα ενισχύσουν την ανάπτυξη και θα αξιοποιούν χωρίς να υποβαθμίζουν την περιβαλλοντική τους αξία. (περιοχές NATURA 2000, υγροβιότοποι, ορεινοί δρόμοι, ποταμοί, λίμνες, οικοσυστήματα, φυσικά τοπία, κ.λπ..)
- Αναδιάρθρωση, ιεράρχηση και προώθηση του πλέγματος των αναγκαίων τεχνικών και κοινωνικών υποδομών.
- Έλεγχος των χρήσεων γης για προστασία και βιώσιμη ανάπτυξη των φυσικών πόρων μέσα από τους υφιστάμενους θεσμούς και τους μηχανισμούς του χωροταξικού / πολεοδομικού σχεδιασμού και της προστασίας του περιβάλλοντος.

Επιπλέον, στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 11 του Ν.2742/99, περιγράφεται ότι σε εφαρμογή κατευθύνσεων εγκεκριμένων Ειδικών ή Περιφερειακών Πλαισίων, μπορούν να χαρακτηρίζονται ως Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (ΠΕΧΠ) περιοχές εντός ή εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων

ή οικισμών προϋφιστάμενων του 1923 ή εντός ορίων οικισμών κάτω των 2.000 κατοίκων, οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερα ή κρίσιμα προβλήματα χωρικής ανάπτυξης που απαιτούν ειδικό σχεδιασμό και ρύθμιση και ιδίως:

1. Περιοχές που υφίστανται χωρικές επιπτώσεις από μεγάλης κλίμακας έργα ή παρεμβάσεις, όπως δημιουργία νέων εδαφών από προσχώσεις, δημιουργία υδάτινων επιφανειών,
2. Περιοχές με μειονεκτικό χαρακτηριστικό, λόγω γεωγραφικής απομόνωσης ή δυσμενούς προσπελασιμότητας, όπως ορεινές, νησιωτικές και δυσπρόσιτες περιοχές,
3. Περιοχές σε παραμεθόριες ζώνες που παρουσιάζουν κρίσιμα προβλήματα από γεωπολιτική άποψη,
4. Περιοχές που παρουσιάζουν έκτακτες και απρόβλεπτες ανάγκες λόγω φυσικών ή τεχνολογικών καταστροφών και κινδύνων, όπως σεισμών, πλημμυρών, κατολισθήσεων, δυσμενών κλιματικών συνθηκών.

Σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά των περιοχών που μπορούν να καταταγούν στην κατηγορία του εν λόγω άρθρου στην Περιφέρεια προτείνονται από το εγκεκριμένο Χωροταξικό Πλαίσιο κατά προτεραιότητα οι ορεινές και εσωτερικές μειονεκτικές περιοχές με συνεχή πληθυσμιακή μείωση και στις δύο ή τρεις 10ετίες των απογραφών, απομονωμένες ή δυσπρόσιτες με χαμηλές πληθυσμιακές συγκεντρώσεις στην έδρα του Δήμου ή της Κοινότητας και με εξυπηρετούμενο συνολικά πληθυσμό του συνόλου του ΟΤΑ μικρότερο των 5000 κατοίκων. Μεταξύ των προτεινόμενων περιοχών αυτών αναφέρονται στο Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο και οι ορεινές περιοχές του Ταϊγέτου.

Από το 2016 ισχύει ο ν. 4447/2016 «Χωρικός σχεδιασμός, βιώσιμη ανάπτυξη»⁶³, μέσω του οποίου εφαρμόζεται νέα διάρθρωση Συστήματος Χωρικού Σχεδιασμού. Ο συγκεκριμένος νόμος μετονομάζει τα ΠΧΠΑ σε Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια (ΠΧΠ) και επιδιώκει την ενίσχυση του ρόλου αυτών, ώστε να αποτελέσουν τον πυλώνα του συστήματος χωρικού σχεδιασμού ως εργαλείων συντονισμού/ σύνθεσης επιμέρους τομεακών χωροταξικών κατευθύνσεων, όπως αυτές προβλέπονται από τα ΕΠΧΣΑΑ, καθώς και συντονισμού με την αναπτυξιακή πολιτική και χρηματοδοτικά εργαλεία.

Σύμφωνα με την μελέτη «Αξιολόγησης, Αναθεώρησης και Εξειδίκευσης του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Πελοποννήσου», δίνονται οι κατευθύνσεις που αφορούν κυρίως την οργάνωση των ορεινών περιοχών ως πεδίων παρεμβάσεων μέσα από τις νέες πολιτικές για την ανάπτυξη, με κατεύθυνση κυρίως προς τις ήπιες δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού και αναψυχής, με ένταξη και ανάδειξη των παραδοσιακών οικισμών, τη δημιουργία κέντρων βιοτεχνικών – οικοτεχνικών δραστηριοτήτων, συνδεδεμένων με τη δασική διαχείριση, ειδικές καλλιέργειες, βιολογική γεωργία-κτηνοτροφία και εν γένει την ενίσχυση της πολυδραστηριότητας. Επιπλέον προτείνεται η αναδιάρθρωση - ιεράρχηση του οικιστικού δικτύου σε επίπεδα λειτουργικής, διοικητικής και οικονομικής αλληλεξάρτησης.

Οι Στρατηγικές Κατευθύνσεις του ΠΧΠ που αφορούν την ΠΕ Μεσσηνίας και το Δήμο Καλαμάτας είναι οι κατωτέρω:

⁶³ ΦΕΚ Α' 241/23.12.2016

> Χωρική Ανάπτυξη:

- Ανάπτυξη Ορεινών Περιοχών Ταΰγετου με βάση δραστηριότητες εναλλακτικού τουρισμού
- Ενίσχυση υποδομών κρουαζιέρας και θαλάσσιου τουρισμού
- Προβολή / ανάδειξη / δικτύωση σημαντικών αρχαιολογικών πόρων
- Ενίσχυση κέντρων Καλλικρατικών Δήμων
- Αναβάθμιση υποδομών προσπελασιμότητας
- Ενίσχυση Καλαμάτας
- Αναβάθμιση Αερολιμένα Καλαμάτας

> Τουρισμός:

- Αξιοποίηση κατευθύνσεων και εργαλείων του νέου ΕΠ-Τουρισμού (Οργανωμένος Υποδοχέας Τουριστικών Δραστηριοτήτων, Σύνθετο τουριστικό κατάλυμα, κ.λπ.)
- Ενίσχυση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων συνέργειας με τον πρωτογενή τομέα
- Θαλάσσιος τουρισμός
- Υποδομές κρουαζιέρας σε Καλαμάτα
- Θρησκευτικός τουρισμός
- Ενίσχυση επισκεψιμότητας αρχαιολογικού χώρου Αρχαίας Μεσσήνης
- Προώθηση λοιπών μορφών εναλλακτικού τουρισμού
- Προωθείται ο οικοτουρισμός στον Ταΰγετο
- Περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης για εγκαταστάσεις τουρισμού-αναψυχής και για παραθεριστική κατοικία και η ανάπτυξή τους κυρίως σε ειδικές ζώνες που να επιτρέπουν τις χρήσεις αυτές ή/και σε οργανωμένους υποδοχείς.
- Οι κατευθύνσεις του ΕΠΧΣΑΑΤ εξειδικεύονται σε επίπεδο Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων.

> Μεταφορικές Υποδομές:

- Υλοποίηση εμπορικού λιμένα Καλαμάτας, με δυνατότητα εξυπηρέτησης τουριστικής κίνησης που δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί στον υφιστάμενο λιμένα, σε νέα θέση δυτικά της Καλαμάτας, σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΓΠΣ Καλαμάτας, μετά από ειδική μελέτη.
- Προαστιακή σύνδεση Καλαμάτας - Μεσσήνης.
- Αναβάθμιση υποδομών σε Αερολιμένα Καλαμάτας (επέκταση του δαπέδου στάθμευσης, αύξηση των θέσεων εξυπηρέτησης αεροσκαφών, κ.λπ.).
- Περαιτέρω επέκταση του Αερολιμένα Καλαμάτας προκειμένου να μπορεί να δεχθεί διαστημικά οχήματα (εξυπηρέτηση ειδικών τουριστικών πτήσεων σε διαστημική τροχιά), εφόσον η Καλαμάτα επιλεγεί για ανάπτυξη της συγκεκριμένης δραστηριότητας.
- Υλοποίηση υδατοδρομίων σε περιοχές με επενδυτικό ενδιαφέρον (Καλαμάτα).

> Τεχνικές Υποδομές:

- Επέκταση του αγωγού φυσικού αερίου Αγ. Θεόδωροι - Μεγαλόπολη και τροφοδοσία της ευρύτερης οικιστικής περιοχής Καλαμάτας.

> Πολιτιστικό Περιβάλλον - Αρχιτεκτονική Κληρονομιά:

- Δικτύωση των σημαντικών αρχαιολογικών χώρων.

- Διερεύνηση καινοτόμων τρόπων ενσωμάτωσης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς στη σύγχρονη ζωή (π.χ. ιστορική συνέχεια σε καλλιεργήσιμα είδη, διατροφικές συνήθειες, τρόπος ζωής: ύπαιθρος, αθλητισμός).
- Βελτίωση / Προστασία από οχλούσες δραστηριότητες των οδικών αξόνων πρόσβασης σε αρχαιολογικούς χώρους. Ένταξη της Αρχαίας Μεσσήνης στα Μνημεία Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO.

> Τοπίο:

- Δραστικός περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης και εφαρμογή της αρχής της συνεκτικής πόλης.
- Υλοποίηση νέων δραστηριοτήτων α', β' γ' τομέα κατά προτεραιότητα σε οργανωμένους υποδοχείς. Προστασία οδικών προσβάσεων προς τους αρχαιολογικούς χώρους διεθνούς σημασίας από οχλούσες δραστηριότητες.
- Λειτουργική/αισθητική αναβάθμιση των οδικών προσβάσεων προς Καλαμάτα.

> Φυσικό Περιβάλλον:

- Υλοποίηση των έργων του Ολοκληρωμένου Προγράμματος Διαχείρισης Απορριμμάτων της Περιφέρειας Πελοποννήσου και πιο συγκεκριμένα για την περιοχή προβλέπεται η κατασκευή 1 ΣΜΑ στο Δήμο Καλαμάτας, καθώς και η μέγιστη αξιοποίηση του ΚΔΑΥ Καλαμάτας και αποκατάσταση των 18 ΧΑΔΑ.
- Προστασία του θαλάσσιου μετώπου του κόλπου της Καλαμάτας.

Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί ότι ο ΠΠΧΣΑΑ της Περιφέρειας Πελοποννήσου βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης και επικαιροποίησης από το 2011. Βάσει της μελέτης αξιολόγησης, της σύνοψης και των στοιχείων που έχουν δημοσιοποιηθεί από το Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος (ΥΠΕΝ) προκύπτουν τα κατωτέρω για το Δήμο Σπάρτης και την ΠΕ Λακωνίας:

> Συμπεράσματα για την περίοδο 2001-2011:

1. Η χαμηλότερη πληθυσμιακή μείωση παρουσιάζεται στις ΠΕ της Λακωνίας (μείωση 3,46%) και της Μεσσηνίας (μείωση 2,07%), οι οποίες είναι σχετικά πιο απομακρυσμένες και απομονωμένες από τα μεγάλα εθνικά οδικά δίκτυα αλλά και από την πρωτεύουσα.
2. Η ΠΕ Λακωνίας διαθέτει το χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ εντός της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

> Παραγωγικοί Τομείς:

1. Πρωτογενής Τομέας: Σε επίπεδο ΠΕ, η Μεσσηνία συγκεντρώνει το μεγαλύτερο μέρος των γεωργικών – κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου με ποσοστό 29,2% και ακολουθεί αυτή της Λακωνίας με ποσοστό 22,3%.
2. Δευτερογενής Τομέας: Το 84% της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος πρόκειται για εγκαταστάσεις αιολικής ενέργειας και η μεγαλύτερη συγκέντρωση παρατηρείται στην ΠΕ Λακωνίας με ποσοστό της τάξης του 44,2% της συνολικής ισχύος.
3. Τριτογενής Τομέας: Το χαρακτηριστικό του τουρισμού στην Περιφέρεια δεν είναι ο μαζικός τουρισμός θερινών διακοπών, καθόσον δεν υπάρχει το αντίστοιχο ξενοδοχειακό δυναμικό και δεν υπάρχει εξυπηρέτηση μέσω παγωμένων πτήσεων charter, αλλά ο εισερχόμενος

τουρισμός προέρχεται από αφίξεις οδικών προελεύσεων (μέσω Αδριατικής και Πατρών), που διαχέεται κυρίως προς την ΠΕ Αργολίδα και στην ΠΕ Λακωνία.

> Οικιστικό Δίκτυο:

1. Τη μεγαλύτερη συγκέντρωση λειτουργιών και εξυπηρετήσεων κοινωνικής και διοικητικής υποδομής, έχουν, όπως είναι αναμενόμενο, οι έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων (όπως είναι και η Σπάρτη).

> Τοπίο – Φυσικό Περιβάλλον – Πολιτιστικό Κεφάλαιο:

1. Έχει ήδη εκπονηθεί σημαντικός αριθμός περιβαλλοντικών μελετών, από τις οποίες έχουν θεσμοθετηθεί ζώνες προστασίας για τον ορεινό όγκο του Πάρνωνα.
2. Ο Μυστράς δυτικά της Σπάρτης, υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα θρησκευτικά, πολιτιστικά και διοικητικά κέντρα του Βυζαντίου.

> Οδικές Μεταφορές και Οδικό Δίκτυο:

1. Ο κυριότερος οδικός άξονας της Περιφέρειας είναι ο αυτοκινητόδρομος «Κόρινθος – Τρίπολη – Καλαμάτα» που περιλαμβάνει και τον κλάδο «Λεύκτρο - Σπάρτη», σήμερα σε προχωρημένο στάδιο υλοποίησης (ήδη παραδόθηκε σε κυκλοφορία).
2. Εντοπίζονται σημαντικές ελλείψεις και ανάγκη αναβάθμισης και βελτίωσης των γεωμετρικών χαρακτηριστικών του εσωτερικού οδικού δικτύου της Περιφέρειας στους στους λοιπούς άξονες του ορεινού οδικού δικτύου.

> Φυσικό Αέριο:

1. Βρίσκεται σε εξέλιξη η μελέτη σκοπιμότητας διανομής φυσικού αερίου για τη Σπάρτη.

> Υδρευση:

1. Στις τουριστικές περιοχές της Περιφέρειας (Μεσσηνία, Λακωνία) εμφανίζονται προβλήματα επάρκειας νερού τους καλοκαιρινούς μήνες, λόγω αυξημένης ζήτησης και μη επαρκούς δικτύου.

> Στερεά Απόβλητα:

1. Μέχρι την λειτουργία του ολοκληρωμένου συστήματος διαχείρισης των απορριμμάτων στη περιφέρεια, έχει διαμορφωθεί ένα προσωρινό στάδιο διαχείρισης των απορριμμάτων. Στην ΠΕ Λακωνίας έχει χωροθετηθεί στους Μολάους.

2.2.2.2 Χωροταξικά Πλαίσια, Προγράμματα και Στρατηγικές για το σύνολο της χώρας και για την Περιφέρεια Πελοποννήσου

2.2.2.2.1 Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 128/Α'/03.07.2008)

Το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ) θεσμοθετήθηκε τον Ιούλιο του 2008 (ΦΕΚ 128/Α/2008) και με σκοπό τον «προσδιορισμό των στρατηγικών κατευθύνσεων για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και την αειφόρο οργάνωση του εθνικού χώρου». Οι επιμέρους στόχοι του ΓΠΧΣΑΑ είναι η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου της Χώρας, η ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης και της χωρικής συνοχής, η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου, η αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκαλούν οι κλιματικές αλλαγές και τέλος, η παροχή ενός συνεκτικού πλαισίου κατευθύνσεων για τα επιμέρους επίπεδα χωροταξικού σχεδιασμού.

Για την προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής στο σύνολο του εθνικού χώρου και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς του στο διεθνές περιβάλλον, επιδιώκεται η πολυκεντρική οργάνωσή του, με το μετασηματισμό του διπολικού μοντέλου (Αθήνας – Θεσσαλονίκης) σε πολυκεντρικό και τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλέγματος αστικών πόλων και αξόνων ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο αυτό, και πιο συγκεκριμένα για την ηπειρωτική χώρα προτείνεται:

- Το διαμορφούμενο δίκτυο αστικών πόλων εντάσσεται σε ένα πλέγμα αξόνων ανάπτυξης, που συναρθρώνεται με τα λοιπά οικιστικά κέντρα, τους μικρότερους οικισμούς και τις περιοχές ανάπτυξης παραγωγικών, οικονομικών και διοικητικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών. Το πλέγμα αυτό υποστηρίζεται από τα στρατηγικά δίκτυα μεταφορών και υποδομών και διασυνδέεται με τις πύλες εισόδου – εξόδου της χώρας.
- Για την ενίσχυση της δυναμικής του πλέγματος αυτού και την εξασφάλιση της χωρικής συνοχής με την ισόρροπη, κατά το δυνατό, διάχυση της ανάπτυξης στο σύνολο της επικράτειας, δίδεται έμφαση στη συμπληρωματικότητα των ρόλων των πόλεων, στην εξειδίκευση των περιφερειακών και τοπικών συστημάτων ανάπτυξης, στην ενίσχυση των δικτύων τεχνογνωσίας έρευνας και τεχνολογίας, καθώς και του ανθρώπινου δυναμικού.
- Κατά τη διαδικασία ολοκλήρωσης των αξόνων ανάπτυξης λαμβάνονται μέτρα για την αντιμετώπιση συγκρούσεων χρήσεων γης που ανακύπτουν αφ' ενός από την ανάγκη ανάπτυξης του αστικού χώρου και σημαντικών για τη χώρα παραγωγικών δραστηριοτήτων και αφ' ετέρου από την ανάγκη προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της χώρας.

Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για την ενδογενή και ολοκληρωμένη ανάπτυξη με τη δημιουργία υποδομών, την παροχή υπηρεσιών και τη διευκόλυνση των μετακινήσεων, με τη μείωση του κόστους μεταφοράς και των χρονοαποστάσεων στις απομονωμένες ή δυσπρόσιτες περιοχές της χώρας (ορεινός, παραμεθόριος και νησιωτικός χώρος).

Καθορίζεται, επίσης, η χωρική οργάνωση των κύριων εθνικών πόλων και αξόνων ανάπτυξης, καθώς και των διεθνών και διαπεριφερειακών εισόδων - πυλών και συνδέσεων της χώρας. Οι εθνικοί πόλοι ανάπτυξης διαχωρίζονται σε μητροπολιτικά κέντρα, πρωτεύοντες εθνικούς πόλους, δευτερεύοντες εθνικούς πόλους και λοιπούς εθνικούς πόλους. Τα αστικά κέντρα Καλαμάτα και Τρίπολη, που αναγνωρίζονται ως δίπολο, ορίζονται ως δευτερεύων εθνικός πόλος για τον οποίο δίνεται η κατεύθυνση της αναβάθμισης των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών των πόλεων και της καινοτομίας, με στόχο την ανάπτυξη και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του παραγωγικού τους δυναμικού.

Ανάμεσα στους κύριους άξονες ανάπτυξης της ηπειρωτικής χώρας συγκαταλέγεται και ο «Άξονας Κεντρικής Πελοποννήσου» που αναπτύσσεται κατά μήκος του οδικού άξονα Κόρινθος–Τρίπολη–Καλαμάτα/Σπάρτη–Γύθειο–Νεάπολη, συμπεριλαμβάνοντας και τα πλησίον νησιά (Κύθηρα, Αντικύθηρα).

Για τις μειονεκτικές περιοχές επιδιώκεται η ενδογενής – τοπική ανάπτυξη με τη δημιουργία της απαραίτητης υποδομής, την παροχή υπηρεσιών και την αξιοποίηση των τοπικών πόρων και του

ανθρώπινου δυναμικού. Για την αξιοποίηση και τη διάχυση της δυναμικής των πόλων ανάπτυξης στα μικρότερα αστικά κέντρα και την υπαίθρο απαιτείται η εγκαθίδρυση εταιρικής σχέσης μεταξύ τους με την προώθηση των αναγκαίων δράσεων.

Το Γενικό Πλαίσιο θέτει επίσης τις κατευθύνσεις για τη χωρική οργάνωση και ανάπτυξη ορισμένων κατηγοριών του εθνικού χώρου (ορεινός, παράκτιος, νησιωτικός, αγροτικός, παραμεθόριες περιοχές. Στη συνέχεια παρατίθενται συνοπτικά οι γενικές κατευθύνσεις για τον αγροτικό και τον ορεινό χώρο, ως βασικά συστατικά του κυριάρχου χώρου της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Αγροτικός Χώρος

Επιδιώκεται η αύξηση της ελκυστικότητας του αγροτικού χώρου ως περιοχής οίκησης, αναψυχής και ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων, ιδιαίτερα δε του πρωτογενή τομέα, με την ανάπτυξη ποιοτικών πρωτογενών δραστηριοτήτων σε συνδυασμό με τον τουρισμό. Ειδικότερα για τη συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού προτείνεται η δημιουργία παραγωγικών και κοινωνικών υποδομών και η παροχή κινήτρων για τη δραστηριοποίηση των νέων και ασφαλή παραμονή των ηλικιωμένων. Επιδιώκεται, επίσης, η συνετή διαχείρισή του, με στόχο τη διαφύλαξη των χαρακτηριστικών του ως φυσικού αποθέματος και ως τοπίου, και η ανάδειξη της σημασίας του για τη διατήρηση των φυσικών οικοσυστημάτων και των αγροοικουστημάτων.

Ο χώρος αυτός, που καταλαμβάνει το σύνολο σχεδόν του ορεινού και ημιορεινού χώρου, καθώς και σημαντικά τμήματα του παράκτιου, δεν είναι ομοιόμορφος. Για το λόγο αυτό, καθορίζονται διαφοροποιημένες κατευθύνσεις:

- Για τις αγροτικές περιοχές υψηλής παραγωγικότητας: υλοποίηση πολιτικών και αποτελεσματικών μέτρων για την αειφόρο διαχείριση των εδαφικών και υδατικών πόρων, με εξορθολογισμό της χρήσης των αγροχημικών και των συστημάτων άρδευσης.
- Για τις περιαστικές αγροτικές περιοχές: λήψη μέτρων για την αποφυγή της απώλειας γόνιμης γης, λόγω άναρχης αστικοποίησης, και για τη διατήρησή τους ως περιοχών ελεύθερων χώρων και αναψυχής. Οι κατευθύνσεις αυτές πρέπει να λαμβάνονται υπ' όψη κατά την κατάρτιση του σχεδιασμού των αστικών κέντρων, με γνώμονα το σεβασμό του περιβάλλοντος και των αναγκών σε γεωργική γη.
- Για τις ορεινές και τις ημιορεινές περιοχές: ενθάρρυνση των πολλαπλών πρωτογενών δραστηριοτήτων, με καλλιέργειες φιλικές προς το περιβάλλον, με ενίσχυση της κτηνοτροφίας και έμφαση στα προϊόντα ποιότητας και συνδυασμό με τον εναλλακτικό τουρισμό και παραθερισμό.

Ορεινός χώρος

Επιδιώκεται η ανασυγκρότηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων, η συγκράτηση του πληθυσμού και η ισόρροπη σχέση μεταξύ πόλης και υπαίθρου με τη στήριξη, μεταξύ άλλων, των δυναμικότερων μικρών οικισμών. Για την εν λόγω χωρική αυτή ενότητα παρέχονται οι εξής κατευθύνσεις:

- αντιμετώπιση της δημογραφικής αποψίλωσης με την ενίσχυση των υποδομών/υπηρεσιών και των δυνατοτήτων απασχόλησης,
- ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε παραγωγικού πόρου,
- στήριξη των δραστηριοτήτων της τοπικής ενδοχώρας και προώθηση νέων που αντικαθιστούν τις φθίνουσες και ενισχύουν την κοινωνική και οικονομική ανασυγκρότηση,
- διαφύλαξη των τοπίων, των δασών, των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, καθώς και προστασία και ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων ως αναπτυξιακών πόρων, με εξειδίκευση των πολιτικών και των μέτρων ανάλογα με τα κύρια χαρακτηριστικά των επί μέρους περιοχών,
- διευκόλυνση της πρόσβασης σε υποδομές, επικοινωνία και γνώση,
- ενίσχυση των δυναμικών ορεινών οικισμών που λειτουργούν ως κόμβοι διοίκησης, υπηρεσιών και μεταφορών, με τη διατήρηση και βελτίωση των κοινωνικών και τεχνικών υποδομών τους και την ανάδειξή τους σε κέντρα στήριξης των οικισμών της ευρύτερης περιοχής τους.

2.2.2.2 Περιφερειακή Στρατηγική για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού Πελοποννήσου

Η εξειδίκευση μιας στρατηγικής κοινωνικής ένταξης και μείωσης της φτώχειας, αξιώνει τη δημιουργία ενός «συστήματος», το οποίο βασιζόμενο σε έναν αποτελεσματικό μηχανισμό σχεδιασμού, υλοποίησης, παρακολούθησης και ελέγχου, θα παράγει Δράσεις – Προγράμματα – Παρεμβάσεις με γνώμονα τον άνθρωπο και την ανόρθωση της αξιοπρέπειας του. Με την Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (ΠΕΣΚΕ) η Περιφέρεια Πελοποννήσου προωθεί το σχεδιασμό ενός συνεκτικού συστήματος κοινωνικής προστασίας δομημένου με ενιαίες αρχές και αποκεντρωμένες πολιτικές προσαρμοσμένες στις τοπικές ανάγκες των πολιτών. Προσεγγίζει το πρόβλημα στη βάση της κοινωνικής δικαιοσύνης, με μετρήσιμους και ορατούς στόχους, σε πρώτο χρόνο την άμεση ανάσχεση της ανθρωπιστικής κρίσης και σε δεύτερο την οικονομική ανάκαμψη με δημιουργία θέσεων απασχόλησης και κοινωνική αλληλεγγύη.

Ο Θεματικός Στόχος 9 του ΠΕΠ Πελοποννήσου 2014-2020 είναι πλήρως συμβατός με τις οριζόντιες αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης, των ίσων ευκαιριών, της αρχής μη διάκρισης, της ισότητας των φύλων και της προσβασιμότητας. Οπότε υπάρχει μια εναρμόνιση με τους στόχους της ΠΕΣΚΕ. Ο μακροπρόθεσμος στρατηγικός στόχος για την καταπολέμηση της φτώχειας στην Περιφέρεια Πελοποννήσου ενσωματώνει τη φιλοσοφία στο σχεδιασμό και περιεχόμενο του Θεματικού Στόχου 9 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης» της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, ο οποίος αναλύεται περαιτέρω σε έξι (6) Επενδυτικές Προτεραιότητες, ως ακολούθως:

Ενεργές πολιτικές ένταξης με στόχο τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης

1. Ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων όπως οι Ρομά
2. Καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού

3. Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.
4. Προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων
5. Τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα (Community-led local development strategies)

2.2.2.3 Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης για την Περιφέρεια Πελοποννήσου (ΠΣΕΕ) (RIS3)

Η Περιφερειακή Στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3: Research and Innovation Strategies for Smart Specialization), ως κείμενο πολιτικής-στρατηγικής της Περιφέρειας Πελοποννήσου βάσει των Κανονισμών της ΕΕ, είναι υποχρεωτικό να συνοδεύει το περιφερειακό πρόγραμμα για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Η έγκριση της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης είναι ένα από τα προαπαιτούμενα που έθεσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την έγκριση του ΠΕΠ Πελοποννήσου 2014-2020.

Από την Επιχειρηματική Ανακάλυψη για την ΠΠ 2014-2020 και τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Πελοποννήσου οι επιμέρους στόχοι της RIS3 ήταν:

- Η ανανέωση παραδοσιακών κλάδων με τον προσανατολισμό σε δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και νέες αγορές (niche markets)
- Ο εκσυγχρονισμός με την υιοθέτηση και τη διάδοση νέων τεχνολογιών
- Η διαφοροποίηση από υφιστάμενες εξειδικεύσεις με συναφή πεδία

Παράλληλα, είχαν αναγνωριστεί οι τέσσερις τομείς προτεραιότητας:

1. Αγροδιατροφικός Τομέας (πρωτογενής τομέας, μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, αγροδιατροφή και γαστρονομία)
2. Τουρισμός – Πολιτισμός & Δημιουργική Βιομηχανία
3. Μεταποιητική Βιομηχανία και Λοιποί Δυναμικοί Τομείς (παραγωγή προϊόντων ξύλου, μετάλλου, προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά, παραγωγή ειδών από πλαστικό, ειδών συσκευασίας, μηχανημάτων, οργάνων και δομικών υλικών, μαρμάρου)
4. Οριζόντιοι Υποστηρικτικοί Τομείς (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, Ενέργεια, Περιβάλλον, Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα)

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου προχώρησε στο σχεδιασμό δράσεων προκειμένου να επιτύχει τους στόχους που είχαν τεθεί στη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης εστιάζοντας στους τομείς προτεραιότητας που αναδείχθηκαν από τη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.

Στο πλαίσιο του ΣΠ1: «Μια έξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού» ο βασικός Στρατηγικός Στόχος της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την ΠΠ 2014-2020 «Καινοτόμος και αειφόρος αυτοτροφοδοτούμενη εξωστρεφής ανάπτυξη, με διασφάλιση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής» εξακολουθεί να παραμένει επίκαιρος, όπως και οι επιμέρους στόχοι της RIS3 για:

- Ανανέωση παραδοσιακών κλάδων με τον προσανατολισμό σε δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και νέες αγορές (niche markets)
- Εκσυγχρονισμό με την υιοθέτηση και τη διάδοση νέων τεχνολογιών
- Διαφοροποίηση από υφιστάμενες εξειδικεύσεις με συναφή πεδία

Η αντιστοίχιση με βάση τους οχτώ τομείς προτεραιότητας της ΠΠ 2021-2027 είναι οι κάτωθι:

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες
- Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
- με τους υπόλοιπους τομείς προτεραιότητας να κατατάσσονται αντίστοιχα στις οριζόντιες ανάγκες στόχευσης της Περιφερειακής RIS3.

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της ΠΣΕΕ (RIS3) Πελοποννήσου για την ΠΠ 2021-2027, προτεραιότητα αποτελεί η βελτίωση/αναβάθμιση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε διαδικασίες και συμμετοχές μεγαλύτερου αριθμού συντελεστών του οικοσυστήματος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας (τετραπλή έλικο), με αξιοποίηση υφιστάμενων και δημιουργίας νέων υποδομών. Απώτερος στόχος αποτελεί η εξειδίκευση της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευση (ΕΣΕΕ) αλλά και η τροφοδότηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης που πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο με νέες καινοτόμες ιδέες.

Κατά την προηγούμενη ΠΠ έχει διαγνωσθεί το μικρό ενδιαφέρον των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου στη συμμετοχή τους στις διαδικασίες επιχειρηματικής ανακάλυψης και στις δράσεις (προσκλήσεις) ενίσχυσης επιχειρήσεων για έρευνα και καινοτομία.

Βασικός στόχος της Προγράμματος είναι η δημιουργία μίας κουλτούρας προς την έρευνα και την καινοτομία μέσα από τη βελτίωση/αναβάθμιση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε διαδικασίες και συμμετοχές μεγαλύτερου αριθμού συντελεστών του οικοσυστήματος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας, με αξιοποίηση υφιστάμενων και δημιουργία νέων υποδομών.

Σημαντικό ρόλο στη διαδικασία αυτή αναμένεται να διαδραματίσει το 'Innovation Office', το οποίο θα ενισχυθεί από το ΠΕΠ Πελοποννήσου και θα υποστηριχθεί στη λειτουργία και το έργο του όχι μόνο από την Περιφέρεια και την ΕΥΔ Πελοποννήσου αλλά και από Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και τα Επιμελητήρια της Περιφέρειας. Απώτερος σκοπός είναι η συνεχής τροφοδότηση της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης μέσω της καταγραφής των αναγκών των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, της παρουσίασης καινοτόμων λύσεων και δράσεων έρευνας που μπορούν να υποστηριχθούν από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και λοιπούς φορείς Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων και την παρουσίαση καλών πρακτικών. Στις επιχειρήσεις μέσω του ΠΕΠ Πελοποννήσου και των λοιπών συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων θα προσφέρονται τα απαραίτητα χρηματοδοτικά εργαλεία προκειμένου να λαμβάνουν σημαντικό κίνητρο προς τις επενδύσεις σε έρευνα και καινοτομία.

Στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ) περιλαμβάνεται η περιοχή της Μεγαλόπολης (Δήμος Μεγαλόπολης) καθώς και οι όμοροι Δήμοι (Γορτυνίας, Οιχαλίας και Τρίπολης που

ανήκουν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Στο σχεδιασμό του ΠΔΑΜ και τη συνέργειά του με τα λοιπά Προγράμματα, έχουν ληφθεί υπόψη οι τομείς προτεραιότητας της νέας ΕΣΕΕ, καθώς και της αντίστοιχης Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Τομείς αιχμής και στρατηγικής στόχευσης παραμένουν οι τομείς της αγροδιατροφής και του τουρισμού – πολιτισμού, όπως αναδείχθηκαν από την ΠΣΕΕ της ΠΠ 2014-2020 και επικαιροποιήθηκαν για την ΠΠ 2021-2027, ενώ σημαντική κρίνεται η συμβολή των οριζόντιων τομέων.

2.2.2.2.4 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027

Ο στρατηγικός στόχος της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την περίοδο 2021-2027, προσδιορίζεται ως εξής: «Αειφόρος ενδογενής και εξωστρεφής ανάπτυξη, με βάση την καινοτομία και τη διασφάλιση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής». Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική του Περιφερειακού Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027 καλείται να δώσει απαντήσεις υιοθετώντας τους παρακάτω Στρατηγικούς Στόχους:

1. Μετασχηματισμός της οικονομίας της Περιφέρειας, μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και του παραγωγικού δυναμικού
2. Αποτελεσματική διαχείριση του περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας
3. Βελτίωση της περιφερειακής συνδεσιμότητας και ενίσχυση της κινητικότητας
4. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τόνωση της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας
5. Ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής και άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων της Περιφέρειας

Ανά Στόχο Πολιτικής οι κύριες στρατηγικές επιλογές της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών της, την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και του αναπτυξιακού δυναμικού της και την επίτευξη των παραπάνω στρατηγικών στόχων είναι οι ακόλουθες:

Στόχος Πολιτικής 1: Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού, καθώς και της περιφερειακής ψηφιακής διασυνδεσιμότητας. Μέσα από αυτόν τον Στόχο πολιτική και τις στρατηγικές προτεραιότητες που θέτει το Πρόγραμμα, αναμένεται να διευρυνθούν οι ερευνητικές δραστηριότητες στην Περιφέρεια, με κατεύθυνση τη σύνδεση της έρευνας με τις παραγωγικές/οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες στην Περιφέρεια, να αυξηθούν οι δαπάνες των επιχειρήσεων της Περιφέρειας για έρευνα και ανάπτυξη, με στόχο την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους και της εξωστρέφειάς τους καθώς και να εξασφαλιστεί ένας ισχυρός πυρήνας ερευνητικού ανθρώπινου δυναμικού στην Περιφέρεια. Πρόσθετα, αναμένεται να επιτευχθεί εξοικείωση των πολιτών και των επιχειρήσεων, καθώς και των στελεχών/προσωπικού των δημόσιων υπηρεσιών, στη χρήση ΤΠΕ, καθώς και άμβλυνση της απομόνωσης και του αποκλεισμού των απομακρυσμένων εσωτερικών ορεινών και ημιορεινών περιοχών από κοινωνικές και διοικητικές υπηρεσίες, με τη χρήση ΤΠΕ και ενδυνάμωση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής της Περιφέρειας. Επίσης αναμένεται αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας και διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας καθώς και διεύρυνση,

ενδυνάμωση και εκσυγχρονισμός του επιχειρηματικού και εν γένει παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας, ισόρροπα ανά Περιφερειακή Ενότητα.

Στόχος Πολιτικής 2: Μια πιο πράσινη, με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που μετατρέπεται σε μια οικονομία μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη, μέσω της προώθησης της δίκαιης μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης των κινδύνων και της βιώσιμης αστικής κινητικότητας. Μέσα από αυτόν τον Στόχο πολιτική και τις στρατηγικές προτεραιότητες που θέτει το Πρόγραμμα, αναμένεται μείωση των αερίων του θερμοκηπίου και αύξηση της δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ στην Περιφέρεια, εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας και ποιότητας ύδατος και διασφάλιση της διατηρησιμότητας των φυσικών πόρων διασφάλιση της προστασίας του πληθυσμού της Περιφέρειας και της περιουσίας του από φυσικές καταστροφές, με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων κάθε Περιφερειακής Ενότητας, προκειμένου να αναδειχθούν ως πόλοι έλξης για επίσκεψη, διαμονή και κατοίκηση και για ανάπτυξη παραγωγικών/οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων. Πρόσθετα αναμένεται αύξηση της αναγνωρισιμότητας και της ελκυστικότητας όλων των Περιφερειακών Ενότητων της Περιφέρειας ως περιοχές υψηλού επιπέδου ποιότητας ζωής και αποδοτικής οικονομικής/ επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Στόχος Πολιτικής 3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας. Μέσα από αυτόν τον Στόχο πολιτική και τις στρατηγικές προτεραιότητες που θέτει το Πρόγραμμα, αναμένεται άρση της απομόνωσης των απομακρυσμένων εσωτερικών ορεινών και ημιορεινών ζωνών της Περιφέρειας, μείωση του κόστους και του χρόνου μετακίνησης ανθρώπων και μεταφοράς αγαθών/εμπορευμάτων, μείωση των οδικών ατυχημάτων με την αύξηση της ασφάλειας των μετακινήσεων, αύξηση του επιπέδου ποιότητας των μεταφορικών υπηρεσιών και κατ' επέκταση αύξηση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας για επισκέψεις, διαμονή/κατοίκηση και ανάπτυξη επενδυτικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Στόχος Πολιτικής 4: Μια πιο κοινωνική και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Μέσα από αυτόν τον Στόχο πολιτική και τις στρατηγικές προτεραιότητες που θέτει το Πρόγραμμα, αναμένεται βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου του πληθυσμού της Περιφέρειας, βελτίωση των δεικτών της αγοράς εργασίας σε περιφερειακό, αλλά και σε τοπικό επίπεδο, αύξηση της απασχολησιμότητας του εργατικού δυναμικού της Περιφέρειας και της ποιότητας των θέσεων εργασίας και αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Παράλληλα αναμένεται ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής, μείωση της φτώχειας και εξάλειψη της περιθωριοποίησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων, αύξηση της εξωστρέφειας του κοινωνικοοικονομικού ιστού της Περιφέρειας και βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας.

Στόχος Πολιτικής 5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των τύπων των περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών. Μέσα από αυτόν τον Στόχο πολιτική και τις στρατηγικές προτεραιότητες που θέτει το Πρόγραμμα, αναμένεται ότι η διευρυμένη εφαρμογή και με πολύ μεγαλύτερη εμβάθυνση αντίστοιχων

στρατηγικών κατά τη νέα περίοδο (2021-2027), θα αμβλύνει σε σημαντικό βαθμό τα προβλήματα του αναπτυξιακού δυϊσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Πιο συγκεκριμένα, με βάση τα φυσικά γεωγραφικά και γεωφυσικά μειονεκτήματα των εσωτερικών ζωνών της Περιφέρειας, όπως αποστάσεις, ανάγλυφο του εδάφους, στέρση φυσικών πόρων για ανάπτυξη συγκεκριμένων παραγωγικών δραστηριοτήτων στα παραδοσιακά πρότυπα χωρίς χρήση προηγμένων τεχνολογιών, αλλά και με συγκεκριμένα αντίστοιχα φυσικά και ανθρωπογενή πλεονεκτήματα, κυρίως τους πλούσιους και διεθνώς αναγνωρισμένους πολιτιστικούς πόρους, η χρήση των εργαλείων στρατηγικών Χωρικής Ανάπτυξης είναι από τις κυριότερες στρατηγικές επιλογές της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος είναι 410.088.431 ευρώ από τα οποία το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) θα συνεισφέρει 303.846.329 ευρώ ενώ το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) 106.242.102 ευρώ (Πηγή: Επίσημη ιστοσελίδα του Περιφερειακού Επιχειρησιακού προγράμματος Πελοπόννησος).

2.2.3 Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια, Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης (Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π.) του Δήμου Καλαμάτας και του Δήμου Σπάρτης

2.2.3.1 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) Δήμου Καλαμάτας

Το Γ.Π.Σ. Καλαμάτας εγκρίθηκε το 2011 με την υπ' αριθμ. οικ. 1015/29-3-2011 απόφαση Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης,(ΦΕΚ 77/ΑΑΠ/3-5-2011) και αφορά την περιοχή του τέως Καποδιστριακού Δήμου Καλαμάτας.

Μιλώντας για το Σχέδιο Χωρικής Οργάνωσης του Δήμου έτσι όπως αποτυπώνεται μέσα από το Γ.Π.Σ., Ο Δήμος Καλαμάτας εντάσσεται στο ευρύτερο χωροταξικό πλαίσιο της Περιφέρειας Πελοποννήσου και περιλαμβάνει το μεγαλύτερο αστικό κέντρο στο νοτιοδυτικό άκρο της και συνδέεται άμεσα με το μητροπολιτικό κέντρο της χώρας και την έδρα της περιφέρειας με τον άξονα Αθήνα – Τρίπολη – Καλαμάτα. Ο Ευρωπαϊκός άξονας της Ιόνιας οδού προσφέρει εναλλακτική σύνδεση με τα παράλια του Ιονίου αλλά και τον κύριο αστικό πόλο της Πάτρας. Στον ευρύτερο χρονικό ορίζοντα η Καλαμάτα μπορεί να διαδραματίσει ένα ρόλο σε σύνδεση με άλλες περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του άξονα της Αδριατικής αλλά και τον θαλάσσιο χώρο της Μεσογείου. Το αστικό κέντρο της Καλαμάτας κατατάσσεται στο επίπεδο του Εθνικού Χώρου ως δυναμικό αστικό κέντρο της Χώρας, και συγχρόνως Περιφερειακός πόλος Ανάπτυξης, διαπεριφερειακής σημασίας, στο επίπεδο της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ειδικότερα, προσδιορίζεται ως περιφερειακό κέντρο με έμφαση σε δραστηριότητες του τριτογενούς τομέα – πόλος ευρύτερης εμβέλειας πολιτιστικών και τουριστικών δραστηριοτήτων – έδρα τμημάτων ή / και σχολών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Τόσο το αστικό κέντρο όσο και η ορεινή και ημιορεινή ενδοχώρα του δήμου εντάσσεται γεωγραφικά στις ενότητες αξιόλογου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος του Ταυγέτου και του Μεσσηνιακού κόλπου.

Οι γενικοί στόχοι του Γ.Π.Σ. Καλαμάτας αναφέρονται στα εξής ζητήματα:

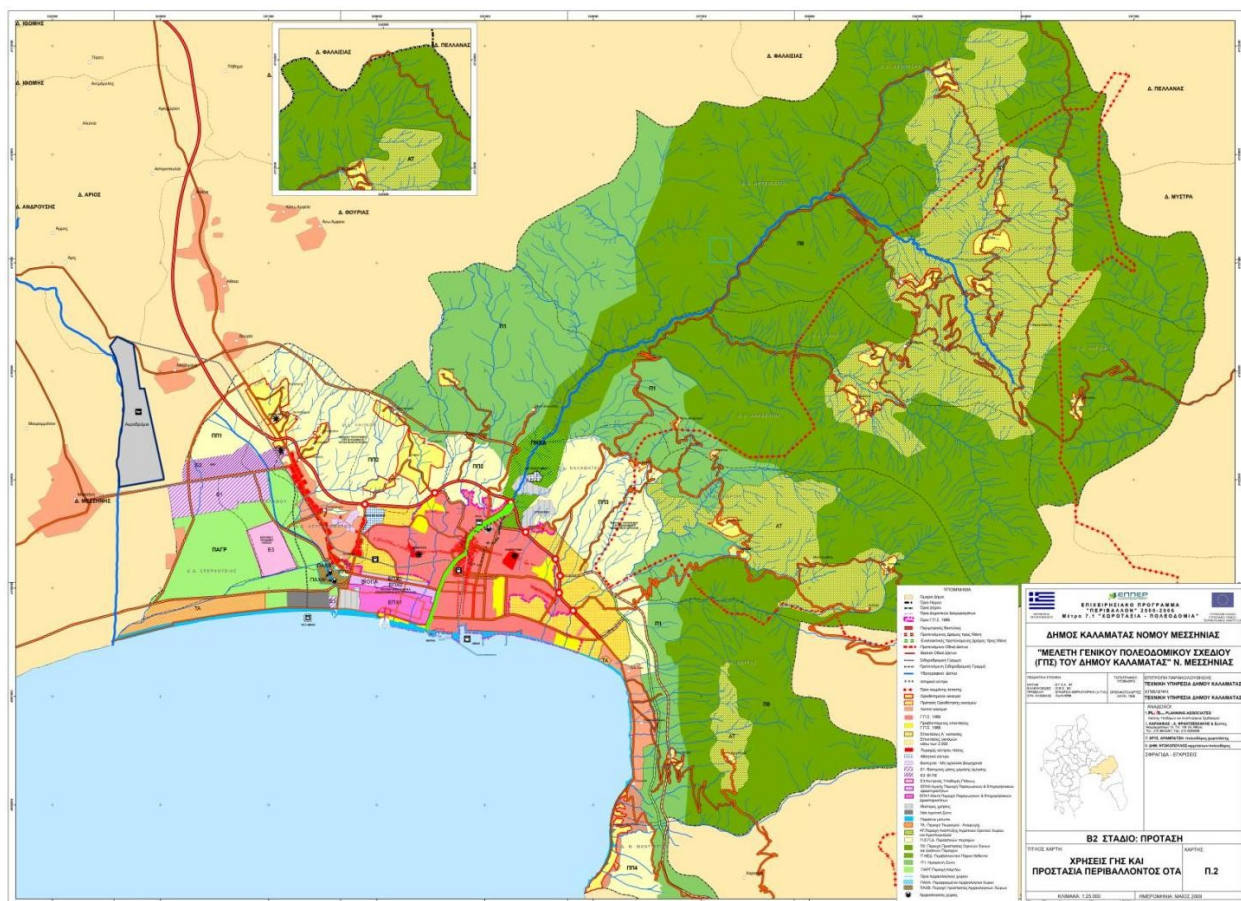
- Στον αναπτυξιακό ρόλο και τις δυνατότητες του Δήμου στο ευρύτερο χωροταξικό και αναπτυξιακό πλαίσιο της Περιφέρειας Πελοποννήσου και της Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας.

- Στις βασικές κατευθύνσεις και αναπτυξιακούς στόχους για τα ζητήματα της προστασίας του περιβάλλοντος, την ανάπτυξη του παράκτιου χώρου και τον έλεγχο και προγραμματισμό της ανάπτυξης του αστικού κέντρου.
- Στον καθορισμό των μεγεθών οικιστικής ανάπτυξης σε όλη την έκταση του Δήμου με βάση τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης τις τοπικές ανάγκες και αναπτυξιακές δυνατότητες, ώστε να αντιμετωπισθούν οι οικιστικές πιέσεις που δέχεται η περιοχή από την ένταση της ζήτησης για κατοικία, οικονομικές δραστηριότητες και την εξάπλωση του φαινομένου της εκτός σχεδίου δόμησης.
- Στην οργάνωση των χρήσεων γης στον εξωαστικό χώρο, με χωρική διάρθρωση που εξασφαλίζει συμβατότητα και ελαχιστοποίηση των συγκρούσεων χρήσεων γης
- Στην προστασία των αξιόλογων στοιχείων του πολιτιστικού περιβάλλοντος.
- Στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος ορεινού και θαλάσσιου και ιδιαίτερα του τοπίου που είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με πολλούς τομείς ανάπτυξης της περιοχής.
- Στη δημιουργία προϋποθέσεων για την ένταξη των οικονομικών δραστηριοτήτων όλων των τομέων, με ιδιαίτερη έμφαση στις υπηρεσίες αλλά και τη διατήρηση των δραστηριοτήτων στη αγροτική ενδοχώρα.
- Στο προγραμματικό μέγεθος για το μόνιμο πληθυσμό που το έτος 2024 εκτιμάται σε 79.378 άτομα και την προβλεπόμενη δυναμικότητα των ξενοδοχειακών μονάδων.

Στο εγκεκριμένο Γ.Π.Σ. του Δήμου καθορίζονται βασικές κατευθύνσεις για τον χωροταξικό σχεδιασμό του Δήμου καθώς και οι ειδικοί στόχοι για το α) αστικό κέντρο, β) Για την οργάνωση και αναβάθμιση των βασικών μεταφορικών υποδομών της πόλης και των διασυνδέσεών της με τον άμεσο και ευρύτερο χώρο και γ) Για τα περιαστικά Δημοτικά Διαμερίσματα και οικισμούς. Αξίζει να σημειωθεί πως αυτοί οι οικισμοί ανήκουν κατά βάση στην Περιοχή Παρέμβασης της συγκεκριμένης Πρότασης οπότε οι δράσεις που θα ακολουθήσουν σε επόμενο κεφάλαιο εναρμονίζονται με τους ειδικούς στόχους του Γ.Π.Σ. Παράδειγμα ειδικός στόχος στο Γ.Π.Σ. είναι η αποκατάσταση και προστασία των περιοχών υψηλής φυσικής, οικολογικής, βιολογικής και αισθητικής αξίας του ορεινού χώρου (φαράγγι Νέδοντα, Ταΰγετος, δάση – δασικές εκτάσεις, φαράγγια).

Στο Άρθρο 3 του ΦΕΚ 77/ΑΑΠ/03.05.2011, γίνεται λόγος για την Οργάνωση Χρήσεων Γης και Προστασία Περιβάλλοντος του Δήμου Καλαμάτας όπου και σε εκείνο το σημείο περιλαμβάνονται πολλά σημεία που σχετίζονται με την ανάπτυξη της περιοχής παρέμβασης της Πρότασης.

Χάρτης 11. Χρήσεις Γης και Προστασία Περιβάλλοντος ΟΤΑ (Π.2.) του Δήμου Καλαμάτας.

Πηγή: «Μελέτη Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (ΓΠΣ) του Δήμου Καλαμάτας» Π.Ε. Μεσσηνίας – Β2 Στάδιο

2.2.3.2 Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο (Γ.Π.Σ.) Δήμου Σπάρτης

Το Γ.Π.Σ. Σπάρτης εγκρίθηκε με την υπ' αριθμόν 58041/2358/1985 απόφαση Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων- (ΦΕΚ 471/Δ/1985) Έγκριση γενικού πολεοδομικού σχεδίου Σπάρτης (Λακωνίας) και τα αντίστοιχα εγκεκριμένα διαγράμματα του Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου και των χρήσεων γης που τη συνοδεύουν.

Μιλώντας για το Σχέδιο Χωρικής Οργάνωσης του Δήμου έτσι όπως αποτυπώνεται μέσα από το Γ.Π.Σ., Ο Δήμος Σπάρτης εντάσσεται στο ευρύτερο χωροταξικό πλαίσιο της Περιφέρειας Πελοποννήσου και περιλαμβάνει το μεγαλύτερο αστικό κέντρο στο νοτιοανατολικό άκρο της και δεύτερο μεγαλύτερο στη νότια πλευρά της Πελοποννήσου (Πηγή: Απόφαση 39730/2017 της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου).

Η Σπάρτη απέκτησε το τελευταίο Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο το 1985 κατά την Επιχείρηση Πολεοδομική Ανασυγκρότησης στο οποίο οργανώθηκαν οι χρήσεις γης στην έκταση του υπάρχοντος σχεδίου του 1894 ενώ έγιναν και οι απαραίτητες επεκτάσεις, οι οποίες σε αρκετό βαθμό είχαν ήδη άναρχα οικιστικά αναπτυχθεί. Εκτός από την αναδιοργάνωση και τον εξ ορθολογισμό της οικιστικής εξέλιξης, έγινε πρόταση και για την θεσμοθέτηση Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου με σκοπό να

προστατευτούν οι περιμετρικά του σχεδίου πόλης περιοχές από τις διάχυτες επεκτατικές οικιστικές διαθέσεις και από πιθανή υποβάθμιση του περιβάλλοντός τους. Προτάθηκε η παραποτάμια περιοχή ως περιοχή περιαστικού πράσινου καθώς και εκείνες των μικρότερων ρεμάτων, εκτεταμένα τμήματα αθλητισμού και αμιγούς κατοικίας ενώ χωροθετήθηκε και τμήμα χρήσεων τουρισμού και αναψυχής. Αν και το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο εγκρίθηκε με απόφαση Υπουργού ΥΠΕΧΩΔΕ το 1985, η διαδικασία της θεσμοθέτησης των ΖΟΕ δεν ακολούθησε αντίστοιχα καθώς διαφοροποιείται από εκείνη του Γ.Π.Σ., αφήνοντας τελικά τις προτάσεις αυτές ανενεργές. Ανάμεσα σε άλλες οι βασικές κατευθύνσεις που τέθηκαν ήταν οι εξής:

- Η ενίσχυση του ρόλου του αρχικού κέντρου της πόλης αναπτύσσεται παράλληλα με τη χωροθέτηση κέντρων γειτονιάς. Ταυτόχρονα προτείνονται στοχευμένες ενέργειες για την ανάδειξη του ιστορικού κέντρου.
- Ο σχεδιασμός της πόλης σε σχέση με το νερό στράφηκε περισσότερο προς τον παραπόταμο Μαγουλίτσα, η περιοχή του οποίου διατρέχει μεγάλο μέρος της πόλης από τη δύση προς την ανατολή και η οποία εντός του Γ.Π.Σ. ορίστηκε ως αστικό πράσινο ενώ εκτός σχεδίου συνέχιζε σε ΖΟΕ περιαστικού πράσινου.
- Η ανάγκη προστασίας του αξιόλογου φυσικού περιβάλλοντος στις παρόχθιες εκτάσεις του Ευρώτα και η οικολογική του αναβάθμιση ως αντικείμενο ειδικής μελέτης ενώ σε ένα πρώτο επίπεδο γίνονται προτάσεις για φυτεύσεις (Πηγή: Εργασία με τίτλο: «Διερεύνηση των προοπτικών διασύνδεσης της παραποτάμιας περιοχής του Ευρώτα με την πόλη της Σπάρτης», 2017)

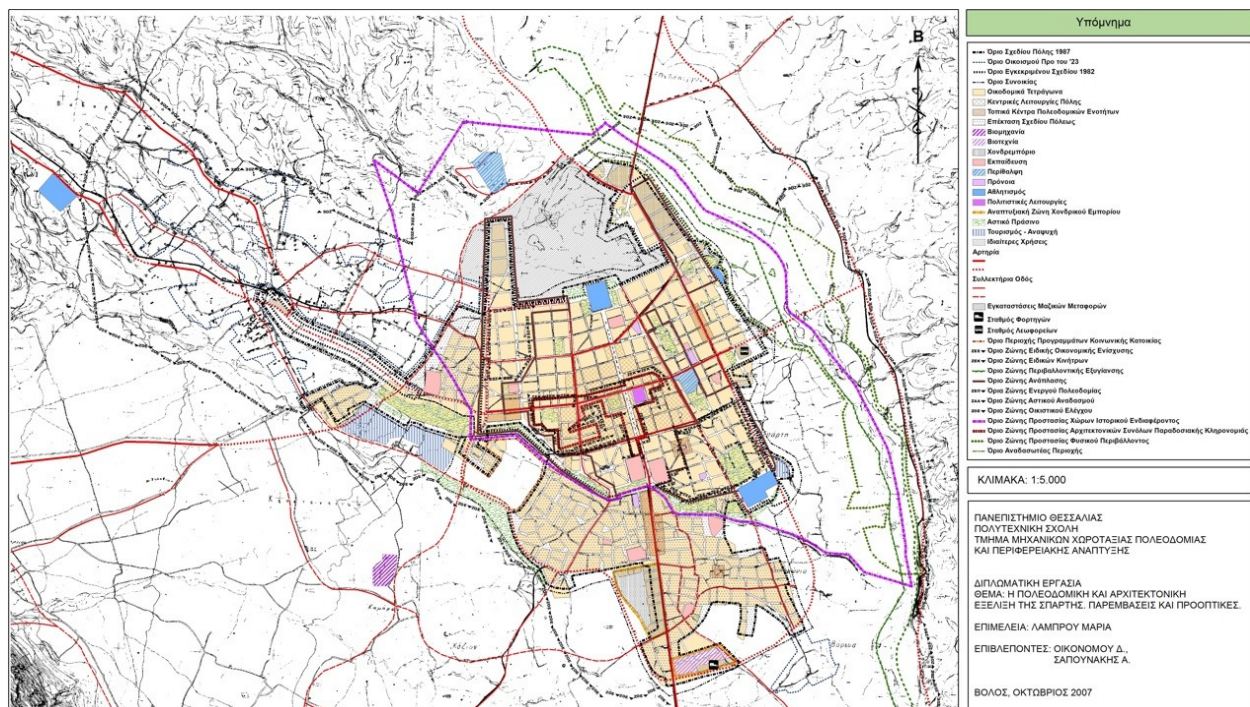
Με την απόφαση 39730/2017 της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου το Γ.Π.Σ. Σπάρτης τροποποιήθηκε με σημειακές - εντοπισμένες παρεμβάσεις, για τον καθορισμό χώρων Διοίκησης και Πολιτισμού στην περιοχή του λόφου Ξενία, Κέντρου Υγείας στην περιοχή Πλατανιστά και Εκπαίδευσης στο νοτιοδυτικό τμήμα του οικοδομικού τετραγώνου 130 του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου Σπάρτης. Πιο συγκεκριμένα προβλέφθηκε:

(α) Αλλαγή της προβλεπόμενης χρήσης Κέντρο Υγείας στο λόφο του Ξενία Σπάρτης, σε χώρο Διοίκησης και Πολιτισμού.

(β) Αλλαγή της προβλεπόμενης χρήσης Εκπαίδευση στην περιοχή Πλατανιστά του οικοδομικού τετραγώνου 416 σε χώρο Υγείας - Περίθαλψης, με σκοπό να φιλοξενήσει το Κέντρο Υγείας που μεταφέρεται από την προηγούμενη θέση που καταργείται με την παραπάνω ρύθμιση.

(γ) Καθορισμός χρήσης Εκπαίδευση σε τμήμα του οικοδομικού τετραγώνου 130 του εγκεκριμένου Ρυμοτομικού Σχεδίου Σπάρτης, στο οποίο σήμερα λειτουργεί το 4ο Γυμνάσιο και το 3ο Λύκειο Σπάρτης.

Εικόνα 3. Προτάσεις Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου Σπάρτης.

Πηγή: Λάμπρου Μ. (2007). «Πολεοδομική και Αρχιτεκτονική εξέλιξη της πόλης της Σπάρτης από το 19^ο αι. μέχρι σήμερα. Παρεμβάσεις και Προοπτικές», Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

2.2.3.3 Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοιχτής Πόλης Δ.Ε. Μυστρά, Δήμος Σπάρτης

Η εκπόνηση του Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. της Δημοτικής Ενότητας Μυστρά ξεκίνησε το 2009 και την ίδια χρονιά υπεβλήθησαν οι Τοπογραφικές Εργασίες της Μελέτης. Ένα χρόνο αργότερα ολοκληρώθηκε και υπεβλήθη η Α' Φάση της Μελέτης. Το Ιανουάριο του 2015 υπεβλήθη η επικαιροποίηση της Α' Φάσης, ενώ λίγους μήνες αργότερα ολοκληρώθηκε και υπεβλήθη η Β1 Φάση της Μελέτης, καθώς και η αντίστοιχη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ). Τον Μάιο του 2020 υπεβλήθη η επικαιροποίηση της Β1 Φάσης της Μελέτης και της ΣΜΠΕ, σε συνέχεια τροποποίησης του βασικού θεσμικού πλαισίου εκπόνησης της Μελέτης (Νέο Π.Δ. Χρήσεων Γης 59/2018). Το Δεκέμβριο του 2020 εγκρίθηκαν οι επικαιροποιημένες Β1 Φάση και ΣΜΠΕ με Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου και στο τέλος του ίδιου μήνα υπεβλήθη η Β2 Φάση της Μελέτης, με βάση τις παρατηρήσεις του Δήμου.

Η Πρόταση του Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. Μυστρά έχει ως επίκεντρο τη χωρικά ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη της Ενότητας δίνοντας έμφαση στα εξής σημεία:

- Την ανάπτυξη ενός δικτυακού χαρακτήρα τουριστικής ανάπτυξης με ήπια και εναλλακτική μορφή στους κόμβους (θεωρούμενοι ως τόποι – περιορισμοί) αυτού του δικτύου.
- Τη δημιουργία χωρικού δικτύου με ζώνες ήπιας αγροτικής ανάπτυξης, συνδυάζοντας παραγωγικές δραστηριότητες συμβατές με την προστασία και ανάδειξη του περιβάλλοντος (π.χ. αγροτουρισμός, οικότουρισμός).

- Τη δημιουργία δικτύου πολιτιστικών διαδρομών, με κέντρο τη Καστροπολιτεία του Μυστρά (Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς της UNESCO), και εναλλακτικές μορφές διαχείρισης του πολιτιστικού αποθέματος με στόχο την προστασία – ανάδειξη – αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Δ.Ε.
- Την προστασία και ανάδειξη του πλούσιου και ιδιαίτερης ομορφιάς φυσικού αποθέματος της Δ.Ε. Μυστρά, με έμφαση στο ορεινό τοπίο, στις παραρεμάτιες περιοχές και στα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά που προσδίδει στη Δ.Ε. ο Ταΰγετος.
- Την αναβάθμιση του αγροτικού χώρου με κύριους μοχλούς την αναβάθμιση της γεωργοκτηνοτροφικής δραστηριότητας, τη διαφύλαξη της γεωργικής γης και την καθιέρωση σύγχρονων μορφών παραγωγής φιλικότερων στο περιβάλλον.
- Την ολοκληρωμένη ανάπτυξη ορεινών περιοχών (δασική, κτηνοτροφική, τουριστική, πολιτιστική και περιβαλλοντική ανάπτυξη) με βελτίωση των αντίστοιχων υποδομών.
- Την υιοθέτηση του προτύπου της «συμπαγούς πόλης», όπως προβλέπεται από το Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, η οποία συνίσταται στην αποφυγή ανατιολόγητων επεκτάσεων που μετατρέπουν την ύπαιθρο σε αστική γη, καταναλώνουν τους πόρους, καταστρέφουν το τοπίο, αυξάνουν το κόστος των υποδομών, την κυκλοφορία και επομένως την ρύπανση και την κατανάλωση.
- Την αξιοποίηση – ενσωμάτωση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος και ιδιαίτερα των κτιρίων και ειδικών μορφολογικών στοιχείων που είναι συνδεδεμένα με την ιστορία των οικισμών και τον παραδοσιακό τρόπο κατασκευής και λειτουργίας τους κατά τη διαχρονική τους πορεία.
- Τη βιώσιμη ανάπτυξη των οικισμών, με παράλληλη διατήρηση της ιστορικής – λαογραφικής φυσιογνωμίας τους και απώτερο σκοπό την, κατά το δυνατόν, προστασία του κοινωνικού τους ιστού και (κατ' επέκταση) τη συγκράτηση του πληθυσμού τους.
- Τη βελτίωση της εικόνας και της λειτουργίας του οικισμού του Μυστρά στο πλαίσιο του αναβαθμισμένου του ρόλου ώστε να λειτουργήσει ως κέντρο ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.
- Τη συγκράτηση του πληθυσμού στους φθίνοντες ορεινούς οικισμούς της Δ.Ε. με την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας με καινοτόμες εναλλακτικές μορφές τουρισμού και την βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων όλων των οικισμών σε συνδυασμό με την εξασφάλιση της απαιτούμενης κοινωνικής υποδομής.
- Την ένταξη όλων των οικισμών γενικότερα σε προγράμματα ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού (ξενώνες, τοπικές συλλογές, βιβλιοθήκες, πολιτιστικά κέντρα, κτλ.).
- Τη θεσμοθέτηση ειδικών όρων δόμησης ή / και τροποποίηση των γενικών όρων δόμησης κατά περίπτωση στους οικισμούς.
- Τη διατύπωση κατευθύνσεων για την εκπόνηση μελετών ανάπλασης οικισμών ή τμημάτων τους, στο πλαίσιο της αξιοποίησης των ιδιαιτεροτήτων των οικισμών σε συνδυασμό με τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα.

Τα σημεία στόχοι της Πρότασης του Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. που αποτυπώνονται στην Α΄ Φάση είναι ο εκσυγχρονισμός των υποδομών των κεντρικών οικισμών (Μυστράς, Μαγούλα), η αναβάθμιση της επικοινωνίας τους με τους υπόλοιπους οικισμούς της Δημοτικής Ενότητας και η δραστική μείωση (και κατά τόπους κατάργηση) της εκτός σχεδίου δόμησης και αντίστοιχη διοχέτευση της οικιστικής πίεσης σε οργανωμένους οικιστικούς υποδοχείς.

Το Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. της Δ.Ε. Μυστρά μαζί με το Γ.Π.Σ. του Δήμου Καλαμάτας και το Γ.Π.Σ. Δήμου Σπάρτης είναι τα μοναδικά εγκεκριμένα πολεοδομικά σχέδια στην Περιοχή Παρέμβασης.

2.2.4 Επιχειρησιακά Σχέδια του Δήμου Καλαμάτας και του Δήμου Σπάρτης

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι τόσο για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Καλαμάτας, όσο και για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Σπάρτης ο σχεδιασμός έχει γίνει για το σύνολο των Δήμων. Κάποια μέτρα και δράσεις είναι πιο ταιριαστές για την Περιοχή Παρέμβασης η οποία εξετάζεται σε αυτή την πρόταση, όπως για παράδειγμα δράσεις που έχουν να κάνουν με την αξιοποίηση του φυσικού πλούτου των Δήμων και την προστασία του περιβάλλοντος.

2.2.4.1 Επιχειρησιακό Σχέδιο του Δήμου Καλαμάτας

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Καλαμάτας αποτελεί το βασικό εργαλείο σχεδιασμού και υλοποίησης της αναπτυξιακής στρατηγικής του. Στις προτεραιότητες που θέτει αντανακλάται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής για τη χρονική περίοδο 2015-2019. Κύριος στόχος του Επιχειρησιακού Προγράμματος είναι ο προσδιορισμός των κύριων αξόνων οι οποίοι θα αποτελέσουν τη βάση για την διαμόρφωση της αναπτυξιακής στρατηγικής του Δήμου την περίοδο 2015- 2019 και η βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο.

Το όραμα που θέτει ο Δήμος Καλαμάτας για την περίοδο 2015-2019 είναι:

«Ένας σύγχρονος και λειτουργικός Δήμος, με προσήλωση στην εξυπηρέτηση του πολίτη και τη βελτίωση της καθημερινότητας και του επιπέδου ζωής του. Με στήριξη μίας τοπικής κοινωνίας που να χαρακτηρίζεται από συνεχή αλληλεγγύη και σεβασμό στα δικαιώματα και τις ανάγκες κάθε μέλους της. Με συνεχή ανάπτυξη του πολιτισμού, του αθλητισμού και με διαρκή φροντίδα για την προβολή του τουριστικού προϊόντος, μέσω της ανάδειξης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής. Με συστηματική πορεία προς την κοινωνία της γνώσης μέσω της ενίσχυσης των υποδομών παιδείας και της συνεχούς στήριξης της νεολαίας. Με σεβασμό στο περιβάλλον και με επίκεντρο τον άνθρωπο.»

Η αναπτυξιακή στρατηγική του Δήμου Καλαμάτας στηρίζεται και υπηρετεί τα ακόλουθα:

«Αρχή της συμβατότητας και της άμεσης συσχέτισης με το αναπτυξιακό όραμα»: Η αναπτυξιακή στρατηγική θα πρέπει να περιλαμβάνει όλους εκείνους τους γενικούς στόχους, η υλοποίηση των οποίων θα οδηγήσει το Δήμο στην κοινωνικά επιθυμητή κατάσταση. Στην ουσία πρόκειται για τη στρατηγική εξειδίκευση του οράματος μέσω της διατύπωσης ειδικευμένων στόχων.

«Αρχή της εσωτερικής συνοχής»: Σημαίνει ότι οι επιμέρους στόχοι θα πρέπει να λειτουργούν συμπληρωματικά, χωρίς επικαλύψεις ή συγκρούσεις και αλληλοαναιρέσεις.

«Αρχή της θεματικής εξειδίκευσης»: Ουσιαστικά αφορά το συγκεκριμένο προσανατολισμό και το διακριτό περιεχόμενο κάθε στόχου και της προώθησης ενός συγκεκριμένου τομέα της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

«Αρχή της εφικτότητας»: Η διατύπωση στόχων που είναι ρεαλιστικοί και υλοποιήσιμοι.

«Αρχή της κοινωνικής αποδοχής»: Οι στρατηγικοί στόχοι θα πρέπει να είναι αποδεκτοί και να τυγχάνουν της κοινωνικής συναίνεσης από τους κατοίκους του Δήμου.

«Αρχή της συνάφειας με τις περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές αναπτυξιακές προτεραιότητες»: Προκειμένου να έχουν μεγάλη πιθανότητα χρηματοδότησης και να συνεργούν με αυτές, ώστε να υπάρχει πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα.

2.2.4.2 Επιχειρησιακό Σχέδιο του Δήμου Σπάρτης

Το πιο πρόσφατο Επιχειρησιακό Σχέδιο του Δήμου Σπάρτης είναι της περιόδου 2015-2019. Σκοπός του αποτελεί ο έλεγχος της απόδοσης και της αποτελεσματικότητας του εν λόγω Δήμου, στην εφαρμογή των μακροπρόθεσμων στόχων που αυτός έθεσε, για την προαναφερθείσα τετραετία. Οι κύριοι στόχοι του προγράμματος αποτυπώνονται, συνοπτικά, με τους κάτωθι τρόπους:

- Τη μακροπρόθεσμη προώθηση του τοπικού χαρακτήρα του Δήμου υπό τα πρότυπα ενός οργανισμού.
- Την πλήρη κατανόηση του εσωτερικού σχεδιασμού του Δήμου και της ανάπτυξής του ως οργανισμού.
- Την αгаστή συνεργασία του Δήμου με τους τοπικούς και κοινωνικούς φορείς, καθώς και τη διαρκή συνεργασία με του υπόλοιπους Δήμους της Περιφερειακής Ενότητας, αλλά και της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Για την πλήρη κατανόηση του επιχειρησιακού σχεδιασμού του Δήμου Σπάρτης, απαραίτητο θα ήταν να παρατεθούν τα στοιχεία που συνθέτουν το δομικό χαρακτήρα της περιοχής. Αυτό κρίνεται απαραίτητο προκειμένου να μπορεί να ερμηνευτεί το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του οργανισμού και εν τέλει να προκύψουν τις στρατηγικές επιδιώξεις που είχε θέσει ο Δήμος για τα έτη 2015-2019. Συγκεκριμένα τίθενται παρακάτω οι πυλώνες και τα χαρακτηριστικά τους, ως οδηγός για τις στρατηγικές επιλογές του Δήμου Σπάρτης.

- Αξιοποίηση Φυσικών Πόρων:
 - Ορυκτά: Στην γενικότερη περιοχή που καλύπτει ο Δήμος Σπάρτης το μόνο αξιοποιήσιμο κομμάτι ορυκτών πόρων στο οποίο μπορεί να γίνει εκμετάλλευση είναι αυτό των λατομείων-μαρμάρων, των λατομείων αδρανών υλικών, καθώς και ακόμα ένα ακόμα λατομείο αδρανών, το οποίο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως μεγάλο εργοτάξιο οδοποιίας.
 - Ύδατα: Ο Δήμος Σπάρτης αξιοποιεί κυρίως τους υδάτινους πόρους του σε τρεις τομείς. Ο πρώτος και κύριος τομέας είναι η άρδευση όπου και χρησιμοποιείται σε ετήσια βάση το 96,57% της κατανάλωσης υδάτινων πόρων. Δεύτερος τομέας είναι η ύδρευση όπου εδώ η

χρήση ανέρχεται στο 2,72% και τέλος η αξιοποίηση για βιομηχανικούς σκοπούς όπου καταλαμβάνει μόλις το 0,71% των προαναφερθέντων. Οι απολήψεις νερού για τις παραπάνω ενέργειες είναι αποτέλεσμα δύο πηγών, του ιδιωτικού (με πηγάδια και γεωτρήσεις) και του δημόσιου (με δέσεις από υδατορέματα και κυρίως πηγές).

- Δάση: Στο Δήμο Σπάρτης περίπου το 61% της συνολικής έκτασης του καλύπτεται από δάση και φυσικές περιοχές, τα οποία παράγουν ποικίλες μορφές ανανεώσιμων πόρων όπως η υλοτομία, οι δευτερεύουσες καρπώσεις, τα αρωματικά φυτά, καθώς και ένα από τα σημαντικότερα σημεία ανάπτυξης της μελισσοκομίας, που για δεκαετίες αποτέλεσε κύρια απασχόληση μεγάλου μέρους του πληθυσμού της.
- Έδαφος: Το έδαφος ως μέσο, με πεπερασμένο αριθμό έκτασης και ποσότητας, είναι μη ανανεώσιμος φυσικός πόρος, ενώ λαμβάνει τα χαρακτηριστικά του από ένα σύνολο παραγόντων όπως : γεωλογικά, κλιματικά, φυσικοχημικά, βιολογικά και γεωμορφολογικά κριτήρια. Η αξιοποίηση των εδαφών του Δήμου Σπάρτης περιορίζεται κυρίως στην γεωργική χρήση δηλαδή τις καλλιέργειες, καθώς και στη χρήση δασικών περιοχών ως βοσκοτόπια.
- Ενέργεια: Ο Δήμος Σπάρτης αξιοποιεί κυρίως τη βιομάζα (ξυλεία για θέρμανση, χρήση υπολειμμάτων γεωργικών βιομηχανιών της ελιάς, θέρμανση), την ηλιακή ενέργεια (ηλιακοί θερμοσίφωνες, φωτοβολταϊκά σε ταράτσες και γεωργικές εκτάσεις), καθώς και την υδάτινη ενέργεια από υδατορέματα (μικρές υδροηλεκτρικές μονάδες), μορφές ενέργειας που, ως επί των πλείστων, είναι όλες ανανεώσιμες.
- Τοπική Οικονομία – Απασχόληση – Ανεργία:
 - Η δενδροκαλλιέργεια: Επικεντρώνεται κυρίως στην παραγωγή της λαδολιάς και ελιών καλαμών, καθώς και σε μικρότερο βαθμό στην καλλιέργειες καστανιών και καρυδιών, ενώ συμπληρωματικά υπάρχουν και καλλιέργειες πατάτας, σιτηρών, αμπελιού, συκεών και άλλων παρόμοιων δεντροκαλλιεργειών.
 - Η κτηνοτροφία: Αν και σε μικρότερο βαθμό, η ανάπτυξη κτηνοτροφικών μονάδων στο Δήμο έχει σημαίνοντα ρόλο στην παραγωγή κρέατος από βοοειδή, ενώ συγχρόνως έχουν δημιουργηθεί πρότυπες μονάδες παραγωγής χοιροτροφίας και αγελαδινού κρέατος.
 - Η Ιχθυοκαλλιέργεια: Η ανάπτυξη του τομέα έχει αύξοντα ρυθμό τα τελευταία χρόνια, με καινοτόμες και πρωτοποριακές μονάδες παραγωγής όπως αυτή στην ΤΚ Καστορείου όπου εκτρέφονται πολλά είδη ψαριών όπως πέστροφα, σολομός και οξύρυγχος.

Στο δευτερογενή τομέα το ποσοστό της απασχόλησης στο Δήμο Σπάρτης αγγίζει το 14,73% , ποσοστό το οποίο είναι το υψηλότερο σε τοπικό επίπεδο στην περιφερειακή ενότητα της Λακωνίας. Οι τομείς με τη μεγαλύτερη ανάπτυξη είναι αυτοί της βιοτεχνίας και της μεταποίησης, με κύρια δραστηριότητα στην ελαιοτριβεία, την αλλαντοποιεία, τις μονάδες παραγωγής χυμών, σιδηρουργεία και άλλα. Κατά το παρελθόν και ο κατασκευαστικός κλάδος σημείωνε ανοδική τάση αλλά λόγω της έντονης ύφεσης και την αποβιομηχανοποίηση της χώρας, καθώς και τις καθυστερήσεις από την αρχαιολογική υπηρεσία

εξαιτίας του μεγάλου αριθμού αρχαιοτήτων κατά τις εκσκαφές. Ο τριτογενής τομέας απασχόλησης είναι αυτός με τη μεγαλύτερη δημογραφική κάλυψη του ενεργού πληθυσμού του Δήμου της Σπάρτης, όπου απασχολεί το 60,92% του συνόλου. Κύρια σημεία του είναι το εμπόριο, που ασχολείται στο μεγαλύτερο βαθμό με τα τοπικά παραγόμενα προϊόντα του πρωτογενή τομέα αλλά, δεν λείπουν και τα καταστήματα λιανικής και χονδρικής πώλησης, οι αντιπροσωπείες και οι λοιπές εμπορικές επιχειρήσεις. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι ως πρωτεύουσα Περιφερειακής Ενότητας στην πόλη της Σπάρτης εδρεύουν όλοι οι οργανισμοί, τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου και Ιδιωτικού τομέα (Υπηρεσίες Υγείας, Πρόνοιας, Δημοσίων Έργων κ.ά.). Σημαντικό ρόλο για την ανάπτυξη της οικονομίας του Δήμου έχουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα της οικονομίας.

- Τουρισμός:

Λόγω του αυξανόμενου ενεργού ρόλου που καλείται να καλύψει ο τουρισμός με τα έσοδα του στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν αποτέλεσμα της κρίση που διέρχεται η Ελλάδα, όλοι οι Δήμοι συμπεριλαμβανομένου και του Δήμου Σπάρτης έχουν εντάξει τον τουρισμό ως μείζονος οικονομικής σημασίας ζήτημα. Αν και ο Δήμος Σπάρτης διαθέτει μεγάλη ποικιλία τουριστικών πόρων η μέση παραμονή στο Δήμο είναι εξαιρετικά χαμηλή μετρούμενη σε διανυκτερεύσεις που αντιστοιχούν σε κάθε ξενοδοχειακό πελάτη. Ο Δήμος δεν επιλέγεται ως τόπος παραθερισμούς αλλά κυρίως ως προορισμός Σαββατοκύριακου ή σταθμός για την περαιτέρω παραθέριση σε κοντινά τουριστικά θέρετρα. Για να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη του τουρισμού στο Δήμο το αυτοτελές Τμήμα Τουρισμού Σπάρτης διεξήγαγε μελέτη υπό τη μορφή ερωτηματολογίου σε δημότες και επισκέπτες το διάστημα 22/4/2015 ως 12/5/15 με αντικείμενο την «Ταυτότητα του προορισμού, η τουριστική ταυτότητα για το Δήμο Σπάρτης» όπου και υπέδειξε ότι τρία είναι τα σημαντικά στοιχεία που πρέπει να υπάρξει βελτίωση στο Δήμο για την αύξηση του τουρισμού. Αυτά είναι οι ελλειπείς υποδομές και υπηρεσίες των αρχαιολογικών χώρων, το γεγονός ότι η ιστορία δεν προβάλλεται σωστά και η σύνδεση με την υπόλοιπη Πελοπόννησο.

Σε αυτό το σημείο γίνεται αναφορά στους άξονες και στα μέτρα του στρατηγικού σχεδιασμού του Δήμου Σπάρτης. Πιο συγκεκριμένα οι άξονες είναι τέσσερις:

- 1ος Άξονας: Το περιβάλλον και η ποιότητα ζωής:

Οι κύριες πτυχές που αναφέρεται αυτός άξονας είναι τα μέτρα και οι δράσεις που θα προβεί ο Δήμος για τη βελτιστοποίηση της ζωής των δημοτών του, και αφορούν μέτρα όπως: η προστασία του περιβάλλοντος, η χωροταξική και πολεοδομική οργάνωση, αναπλάσεις κοινόχρηστων χώρων, βελτίωση και επέκταση του οδικού δικτύου, η διαχείριση αποβλήτων και υδάτινων πόρων κ.ά.

- 2ος Άξονας: Κοινωνική πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός, Αθλητισμός:

Στον άξονα αυτό θα περιληφθούν μέτρα και δράσεις που στόχο θα έχουν τη στήριξη ευαίσθητων κοινωνικά ομάδων και την υποστήριξη ατόμων με τη θέληση και υποχρέωση, για την οργάνωση ενός συστηματικού τρόπου παροχής υπηρεσιών κοινωνικής υποστήριξης. Επίσης μεγάλη σημασία θα δοθεί και στους άλλους τομείς.

ο 3ος Άξονας: Τοπική Οικονομία και Απασχόληση:

Το ενδιαφέρον του άξονα αυτού θα επικεντρωθεί στις δράσεις που αφορούν την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας, την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, καθώς και σημαντικό ρόλο έχει και η αυξημένη σημασία που δίνεται στην προώθηση του πρωτογενούς τομέα και πως θα αναπτυχθεί ώστε να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας για τους δημότες στον παράγοντα αυτό.

ο 4ος Άξονας: Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας του Δήμου:

Στα πλαίσια του άξονα αυτού θα συμπεριληφθούν τα μέτρα και οι δράσεις που ο Δήμος θα υιοθετήσει για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας του Δήμου, καθώς και των νομικών προσώπων. Αναλυτικότερα αυτές οι δράσεις αφορούν την ανάπτυξη της οργανωτικής δομής των υπηρεσιών, την εξασφάλιση των απαραίτητων πόρων, τη συνεχή παρακολούθηση των δυνατοτήτων ενσωμάτωσης εφαρμογών της πληροφορικής κ.ά.

2.2.5 Άλλο Κείμενο Πολιτικής / Μελέτη

2.2.5.1 Στρατηγικές και Σχέδια Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

2.2.5.1.1 Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Πελοποννήσου

Το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) αποτελεί ένα ολοκληρωμένο κείμενο διαχείρισης του συνόλου των στερεών αποβλήτων που παράγονται στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους και τους σχετικούς στόχους διαχείρισης, σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), καθώς και τις εξειδικευμένες προτάσεις διαχείρισης για τα ειδικά και τα εναλλακτικά ρεύματα. Επιπλέον, το ΠΕΣΔΑ περιλαμβάνει το γενικό περίγραμμα των απαιτούμενων έργων υποδομής και των συμπληρωματικών δράσεων για την επίτευξη των στόχων του. Αντικείμενο της παρούσας αναθεώρησης είναι:

- Η τροποποίηση του ισχύοντος εγκεκριμένου ΠΕΣΔΑ (Απόφαση Γ.Γ. Περιφέρειας Πελοποννήσου αριθμ. 5145/2-12-2010 – ΑΔΑ: 4ΙΦΘΙΑΡ-Φ), με βάση τη νεότερη περιβαλλοντική νομοθεσία και τα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα, λαμβάνοντας υπόψη τα μέχρι τώρα υλοποιηθέντα μέτρα.
- Η ενσωμάτωση των στόχων και προτάσεων μέτρων του επικαιροποιημένου ΕΣΔΑ και του Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων (ΕΣΣΠΔΑ), καθώς και της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας.
- Η ενσωμάτωση των Τοπικών Σχεδίων Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΤΣΔΑ) και των υποδομών και δράσεων που προτείνονται σε αυτά στο βαθμό που είναι δυνατό.
- Η κατάρτιση και ενημέρωση προτάσεων διαχείρισης των επιμέρους ρευμάτων στερεών αποβλήτων, με βάση τα διαχειριστικά σχέδια που αναφέρονται στο ΕΣΔΑ.
- Η επικαιροποίηση της υφιστάμενης κατάστασης για την προέλευση, την ποσότητα και ποιότητα των αποβλήτων, καθώς και της πρόβλεψης μελλοντικής παραγωγής τους.

- Η επικαιροποίηση της υφιστάμενης κατάστασης υποδομών και διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια, καθώς και των εναλλακτικών προτάσεων του σχεδιασμού διαχείρισης, αλλά και της μεταβατικής διαχείρισης, με γνώμονα την προώθηση της υλοποίησης βιώσιμων υποδομών για την ολοκληρωμένη διαχείριση στην Περιφέρεια.
- Η επικαιροποίηση της υφιστάμενης κατάστασης περιβάλλοντος στην Περιφέρεια, η οποία επηρεάζει και επηρεάζεται από τη διαχείριση των αποβλήτων.
- Η αναθεώρηση των Διαχειριστικών Ενοτήτων της Περιφέρειας και των προτάσεων για την ορθή λειτουργία του ΦοΔΣΑ, με βάση την εθνική νομοθεσία.

2.2.5.1.2 Τοπικό Σχέδιο Αποκεντρωμένης Διαχείρισης Απορριμμάτων του Δήμου Καλαμάτας

Το παρόν Τοπικό Σχέδιο Αποκεντρωμένης Διαχείρισης Απορριμμάτων (Τ.Σ.Δ.Α.) του Δήμου Καλαμάτας ολοκληρώθηκε το 2016 και συντάχθηκε σύμφωνα με το σχετικό συνοπτικό οδηγό που περιλαμβάνεται στο νέο ΕΣΔΑ. Η σύνταξη του Τοπικού Σχεδίου συμβάλει στην αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ Πελοποννήσου, και καλείται να αντιμετωπίσει τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων και πιο συγκεκριμένα για τα εξής διακριτά ρεύματα:

- Σύμμεικτα και Βιοαπόβλητα
- Απόβλητα Συσκευασιών (Ν. 2939/20001).
- Απόβλητα φορητών στηλών (Ν.2939/2001).
- Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού εξοπλισμού οικιακής προέλευσης (Ν.2939/2001).
- Μικρές ποσότητες επικίνδυνων στα αστικά απόβλητα.

Η σύνταξη των ΤΣΔ των Δήμων αφορά στη νέα πολιτική διαχείρισης αποβλήτων που διαμορφώνεται σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και έχει ως κύριο στόχο η διαχείριση του μεγαλύτερου μέρους των αποβλήτων να γίνεται στο επίπεδο του Δήμου (ή μιας διαδημοτικής συνεργασίας), αποκεντρωμένα, με συνέπεια τη δραστική μείωση των αποβλήτων που παραμένουν σε σύμμεικτη μορφή και οδηγούνται σε επεξεργασία και σε τελική διάθεση.

Σκοπός του παρόντος Τοπικού Σχεδίου Αποκεντρωμένης Διαχείρισης Απορριμμάτων είναι να χρησιμοποιηθεί ως βάση για το σχεδιασμό της διαχείρισης των απορριμμάτων του Δήμου Καλαμάτας για τα επόμενα έτη και να προδιαγράψει τη γενική εικόνα και τις κατευθύνσεις για την πολιτική που θα ακολουθηθεί στο Δήμο Καλαμάτας. Θα χρησιμοποιηθεί για να εστιάσει στους τομείς στους οποίους θα πρέπει επικεντρωθεί η προσπάθεια του Δήμου, τους στόχους που θα τεθούν, τις πρωτοβουλίες που θα πρέπει να αναληφθούν, τα έργα και τις δράσεις που θα πρέπει να υλοποιηθούν καθώς και την κατανομή των πόρων που απαιτείται για να γίνει αυτό εφικτό.

2.2.5.1.3 Δημοτικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Δήμου Σπάρτης

Η εναρμόνιση με την Κοινοτική Οδηγία 2008/98 βάσει του ν. 4042/2012 σε συνδυασμό με τη σημερινή κατάσταση της διαχείρισης στερεών αποβλήτων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου διαμορφώνουν την επιτακτική ανάγκη για την κατάστρωση και υλοποίηση ολοκληρωμένου δημοτικού σχεδίου ανακύκλωσης και διαχείρισης στερεών αποβλήτων στο Δήμο Σπάρτης που θα στοχεύει στην αύξηση

των ανακυκλώσιμων, στη μείωση του κόστους διαχείρισης και την προετοιμασία νέων υποδομών, με βάση τις αρχές της κυκλικής οικονομίας όπως αναπτύχθηκαν παραπάνω.

Η αναγκαιότητα εκπόνησης και υλοποίησης τοπικού διαχειριστικού σχεδίου γίνεται πιο ξεκάθαρη αν συνυπολογιστούν οι εξής παράμετροι. Πρώτον, το γεγονός ότι βρισκόμαστε σε φάση προετοιμασίας έργων για τη νέα προγραμματική περίοδο, επομένως υπάρχει η δυνατότητα προετοιμασίας νέων υποδομών και χρηματοδότησης των απαιτούμενων επενδύσεων. Και δεύτερον, με βάση το ότι μια σημαντική στροφή προς την ανακύκλωση, πέραν των περιβαλλοντικών οφελών, μπορεί να επιφέρει και οικονομικά οφέλη.

Συνεπώς, η ελαχιστοποίηση των σύμμεικτων απορριμμάτων που οδηγούνται για ταφή ή/και επεξεργασία, μέσω δράσεων ανακύκλωσης, επαναχρησιμοποίησης και πρόληψης, καθώς και η εξοικονόμηση πόρων, από τη συλλογή και μεταφορά των απορριμμάτων καθίσταται όρος για τη δημιουργία ενός βιώσιμου μοντέλου διαχείρισης στερεών αποβλήτων.

Στρατηγική Προσέγγιση του Δήμου Σπάρτης

Ο Δήμος Σπάρτης προτάσσει ένα φιλόδοξο σενάριο. Πρόκειται για ένα σενάριο που δίνει έμφαση στη διαρκή βελτίωση της εκτροπής απορριμμάτων από την ταφή, με ουσιαστικές βελτιώσεις χρόνο το χρόνο, υλικό το υλικό, με ρεαλιστική χρηματοδότηση για τα πρώτα χρόνια. Πρόκειται για ένα σενάριο που βασίζεται πολύ περισσότερο (αλλά όχι αποκλειστικά) στη δυνατότητα των αρμοδίων υπηρεσιών να βελτιστοποιούν την αποκομιδή και την ανακύκλωση, στη σταδιακή αλλαγή της συμπεριφοράς των πολιτών αλλά και στην αποφυγή αβέβαιων καταστάσεων και δαπανών που δεν θα έχουν άμεσο αντίκρυσμα.

Ο Δήμος Σπάρτης με το παρόν σχέδιο, θα προχωρήσει στην υλοποίηση συγκεκριμένων πρωτοβουλιών και μέτρων με σκοπό:

- να περιορίσει δραστικά τις ποσότητες που μεταφέρονται στο ΧΑΔΑ, εξοικονομώντας σημαντικά περιβαλλοντικά οφέλη και διασφαλίζοντας την υγεία των δημοτών από τις δυσμενείς συνέπειες της ανεξέλεγκτης διάθεσης απορριμμάτων.
- να μεγιστοποιήσει την καθαρότητα και τις ποσότητες των ανακυκλώσιμων, με σημαντικά περιβαλλοντικά αλλά και οικονομικά οφέλη
- να υιοθετήσει δράσεις πρόληψης και επαναχρησιμοποίησης
- να διαχειριστεί ορθά ογκώδη αντικείμενα, πράσινα απόβλητα και αδρανή υλικά (μπάζα)

Τόσο από τις επιτόπιες επισκέψεις όσο και από τη συλλογή και μελέτη των στοιχείων το επίπεδο καθαριότητας και αποκομιδής απορριμμάτων, σε σχέση με τα διαθέσιμα μέσα, κρίνεται ικανοποιητικό. Η υφιστάμενη ωστόσο διαχείριση των ΑΣΑ δημιουργεί τόσο οικονομικές όσο και περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Για το λόγο αυτό ο Δήμος Σπάρτης χρειάζεται άμεσα να σχεδιάσει την υλοποίηση περιβαλλοντικά αποδεκτών προγραμμάτων για τη μείωση της παραγωγής αποβλήτων στην πηγή, την αύξηση της ανακύκλωσης, καθώς και οικονομικά βιώσιμων λύσεων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος. Οι εν λόγω δράσεις κρίνονται κρίσιμες τόσο, για να επιτευχθούν οι στόχοι

ανακύκλωσης και εκτροπής που θέτει η νομοθεσία όσο και για την οριστική παύση διάθεσης των παραγόμενων ΑΣΑ στο ΧΑΔΑ Αφυσσού.

Παραγωγή ΑΣΑ

Η ισοδύναμη ΜΗΠΑ του μόνιμου πληθυσμού (δηλαδή η συνολική παραγόμενη ποσότητα διαιρούμενη μόνο με το μόνιμο πληθυσμό) ισούται με 0,9 κιλά (328 kg/έτος/κάτοικο).

Η ετήσια παραγωγή ΑΣΑ ανά κάτοικο στο Δήμο Σπάρτης (338 kg/έτος/κάτοικο) είναι χαμηλότερη από την αντίστοιχη του ΠΕΣΔΑ Πελοποννήσου (464 kg/κατ-2010). Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι ο προσδιορισμός της ετήσιας παραγωγής ΑΣΑ στον ΠΕΣΔΑ Πελοποννήσου στηρίζεται σε φιλόδοξες υποθέσεις που αφορούν στην εξέλιξη του πληθυσμού και του ΑΕΠ και οι οποίες είχαν βάσει πριν το 2010 έτος αναφορά της εκδήλωσης των συνεπειών της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα. Επιπλέον, ο προσδιορισμός της ΜΗΠΑ στο Δήμο Σπάρτης στηρίχθηκε σε πραγματικές ζυγίσεις που πραγματοποίησε ο Δήμος για τους σκοπούς της παρούσας μελέτης.

Η ποσότητα που συλλέγεται στον μπλε κάδο (ανακύκλωση) ανέρχεται μόλις στο 12% (δείκτης εκτροπής 13) της παραγόμενης ποσότητας ΑΣΑ, ενώ η ποσότητα που ανακτάται ανέρχεται μόλις στο 8,5% της παραγόμενης (δείκτης ανάκτησης 14).

Από τα νούμερα αυτά φαίνεται ότι η ανακύκλωση στο Δήμο Σπάρτης είναι προβληματική τόσο σε σχέση με τα ΥΣ όσο και σε σχέση με άλλα ρεύματα που περιέχουν ανακυκλώσιμα υλικά ή/και επαναχρησιμοποιούμενα αντικείμενα.

Αν και ο Δήμος Σπάρτης έχει αναπτύξει ένα ικανοποιητικό δίκτυο μπλε κάδων στο σύνολο των ΔΕ η εκτρεπόμενη ποσότητα είναι μικρή και χαμηλής ποιότητας (31% προσμίξεις). Το γεγονός αυτό καταδεικνύει τη σημαντικά χαμηλή συμμετοχή των πολιτών που φαίνεται να οφείλεται στην απουσία συστηματικής ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών.

Το υπόλειμμα της ανακύκλωσης είναι της τάξης του 31%. Συγκριτικά με άλλους Δήμους της Ελλάδας και κυρίως της Αττικής που είναι περίπου 55% είναι αρκετά χαμηλότερο, ωστόσο δεν είναι ικανοποιητικό. Το εν λόγω ποσοστό μπορεί να βελτιωθεί σημαντικά με συνεχή ενημέρωση των δημοτών σε σχέση με το τι ανακυκλώνεται και τι όχι και με την εφαρμογή προγράμματος Διαλογής στην Πηγή (ΔσΠ).

Το 91,5% (11,129 tn) των παραγόμενων ΑΣΑ του Δήμου Σπάρτης οδηγούνται για εδαφική διάθεση

- Εξέλιξη Παραγωγής ΑΣΑ: Η συνολική παραγωγή ΑΣΑ στο Δήμο Σπάρτης αναμένεται να ανέλθει στους 12.644 τόνους έως το 2020. Η ετήσια ποσότητα των παραγόμεμων πράσινων αποβλήτων κήπων και

Εθνικοί και ευρωπαϊκοί στόχοι

Οι ποσότητες ΑΣΑ που οδηγούνται για ταφή είναι πολύ μεγάλες εφόσον τα ποσοστά ανακύκλωσης είναι χαμηλά (το ποσοστό εκτροπής ανέρχεται σε 9% περίπου της παραγόμενης ποσότητας ΑΣΑ). Δεν εφαρμόζονται καλές πρακτικές για τα μη οικιακά απόβλητα, ενώ δεν υπάρχουν προγράμματα δημοτικής ή οικιακής κομποστοποίησης. Η σημερινή διαχείριση δεν καλύπτει τις ελάχιστες απαιτήσεις που έχουν τεθεί από την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία ειδικότερα σε ότι αφορά το βιοαποδομήσιμο

κλάσμα των ΑΣΑ όπου όλη η παραγόμενη ποσότητα οδηγείται προς ταφή, χωρίς κανενός είδους προεπεξεργασία. Ειδικότερα, ο Δήμος πρέπει άμεσα να προχωρήσει σε δράσεις εναρμόνισης με την υφιστάμενη νομοθεσία που επιβάλλει διακριτή συλλογή σε επιμέρους ρεύματα από 1/1/2015.

Η σημερινή διαχείριση, με τη χαμηλή εκτροπή και ανάκτηση υλικών, επιφέρει και δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις στο Δήμο. Το κόστος διαχείρισης των ΑΣΑ (109 ευρώ ανά τόνο) οφείλεται κυρίως στο κόστος προσωπικού (65%).

Προτεινόμενο Σχέδιο Διαχείρισης ΑΣΑ

Το προτεινόμενο Σχέδιο Διαχείρισης του Δήμου Σπάρτης που περιλαμβάνει τις απαιτούμενες ενέργειες/δράσεις που χρειάζεται να υιοθετήσει και να υλοποιήσει το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα ο Δήμος πρώτον για να εναρμονιστεί με τους στόχους της ΕΕ και δεύτερον για να μετατραπεί ως το 2020 σε Δήμος Μηδενικών Αποβλήτων εκτρέποντας από την ταφή το 85% της συνολικής παραγωγής ΑΣΑ.

Για το σκοπό αυτό ο Δήμος Σπάρτης θέτει μέσω του εν λόγω τοπικού σχεδίου φιλόδοξους στόχους τους οποίους, κατά το μελετητή, για να τους επιτύχει θα απαιτηθεί συστηματική προσπάθεια τόσο από τη μεριά του Δήμου όσο και από τη μεριά των πολιτών.

Το προτεινόμενο Σχέδιο Διαχείρισης χωρίζεται σε δύο χρονικές περιόδους:

- Η πρώτη μέχρι το τέλος του 2016 περιλαμβάνει την υλοποίηση των δραστηριοτήτων και υποδομών του πρώτου επιπέδου (ενημέρωση, νέος κανονισμός καθαριότητας και εφαρμογή των προγραμμάτων ΔσΠ)
- Η δεύτερη φάση θέτει ως χρονικό ορίζοντα το 2020 και περιλαμβάνει όλες τις ενέργειες έτσι ώστε να επιτευχθούν οι τιθέμενοι στόχοι και βελτιστοποίηση του υφιστάμενου συστήματος διαχείρισης αποβλήτων.

Ο Δήμος μηδενικών αποβλήτων είναι ένας Δήμος που δεσμεύεται να υιοθετεί δράσεις πρόληψης, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης με σκοπό τη σταδιακή μείωση της ποσότητας των αποβλήτων που οδηγούνται για ταφή.

Η υλοποίηση της ιδέας των μηδενικών αποβλήτων βασίζεται αφενός στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα διαχείρισης αποβλήτων και αφετέρου στην ανάπτυξη από το Δήμο όλων εκείνων των υποδομών που σαν στόχο θα έχουν τη διαρκή μείωση των προς διάθεση αποβλήτων με σταδιακή αύξηση της επαναχρησιμοποίησης, της ανακύκλωσης και ανάκτησης υλικών (ΔσΠ ανακυκλώσιμων υλικών, βιοαποβλήτων, πράσινα σημεία, κέντρα επαναχρησιμοποίησης).

Αυτή η σημαντική στροφή προς την ανακύκλωση συνδυάζεται και με σημαντικές μειώσεις στο κόστος διαχείρισης των απορριμμάτων. Βελτιστοποιώντας την αποκομιδή των απορριμμάτων και ανακτώντας πόρους και έσοδα μπορούν να επιτευχθούν υψηλότερα επίπεδα ανακύκλωσης με πραγματικά χαμηλότερο κόστος.

Για να μπορέσει να υλοποιηθεί το όραμα των μηδενικών αποβλήτων πρέπει να υλοποιηθούν τα ακόλουθα:

- Πρόγραμμα Διαλογής στην Πηγή με πολλαπλά ρεύματα
- Πρόγραμμα Διαλογής στην Πηγή του οργανικού κλάσματος και κομποστοποίηση
- Πράσινα Σημεία
- Καμπάνιες συστηματικής ενημέρωσης
- Υιοθέτηση δράσεων επαναχρησιμοποίησης υλικών ή/και δημιουργία κέντρου επαναχρησιμοποίησης υλικών σε συνεργασία με άλλους Δήμους
- Εφαρμογή προγραμμάτων πόρτα- πόρτα
- Πιλοτική εφαρμογή προγραμμάτων «πληρώνω όσο πετάω»
- Υιοθέτηση οικονομικών κινήτρων συμμετοχής στην ανακύκλωση

Επιπλέον, η εμπειρία δείχνει ότι ένα σχέδιο μηδενικών αποβλήτων θέλει τουλάχιστον 5-10 έτη συστηματικής προσπάθειας για να πετύχει. Οι καλές πρακτικές από Δήμους Μηδενικών Αποβλήτων που παρουσιάζονται στο Παράρτημα II του παρόντος σχέδιο αποδεικνύουν το εφικτό του στόχου, αλλά και αναδεικνύουν τις πρακτικές δυσκολίες που πρέπει να υπερνικηθούν για την επίτευξή του.

Τέλος, η παρούσα πρόταση είναι πλήρως συμβατή με το Νόμο υπ' αρ. 4042/2012, ο οποίος εναρμονίζει την κοινοτική οδηγία 98/2008 και περιλαμβάνει τους στόχους συλλογής και την ιεραρχία διαχείρισης των ΑΣΑ, καθώς και με τους στόχους και κατευθύνσεις του αναθεωρημένου ΕΣΔΑ.

Στόχοι

Ο Δήμος Σπάρτης έχει ως βασικό στόχο την ενίσχυση της διαλογής στην πηγή και την ανακύκλωση σε όλα τα είδη των αποβλήτων που παράγονται στα όρια του, καθώς και την προώθηση της πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων, σταθεροποιώντας την παραγωγή αποβλήτων στα σημερινά επίπεδα.

Οι στόχοι του εν λόγω ΤΣΔΑ είναι σε απόλυτη συμμόρφωση με το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο και με τους στόχους που δίνονται στο Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και που παρουσιάστηκαν σε προηγούμενη ενότητα.

Σύμφωνα με τους στόχους της νομοθεσίας, για το 2020 απαιτείται να γίνεται 50% κβ προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση & ανακύκλωση τουλάχιστον για χαρτί, μέταλλα, πλαστικό και γυαλί και 10% ξεχωριστή συλλογή για το ρεύμα των βιοαποβλήτων. Επίσης βάσει των στόχων του νέου ΕΣΔΑ για το 2020 απαιτείται να γίνεται 65% κβ προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση τουλάχιστον για χαρτί, μέταλλα, πλαστικό και γυαλί και 40% ξεχωριστή συλλογή για το ρεύμα των βιοαποβλήτων.

Με δεδομένο ότι όπως προαναφέρθηκε ο Δήμος Σπάρτης εμφανίζει ήδη χαμηλά ποσοστά ανακύκλωσης, οι τιθέμενοι στόχοι του ΕΣΔΑ είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθούν. Ωστόσο ο Δήμος προτίθεται να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης πολιτών, καθώς και να εφαρμόσει όλα τα απαιτούμενα τεχνικά και θεσμικά μέτρα που απαιτούνται για τη βελτίωση της ανακύκλωσης στα όρια του Δήμου.

Ειδικότερα, ο Δήμος Σπάρτης θέτει τους ακόλουθους στόχους όσον αφορά στη διαχείριση των απορριμμάτων του μέχρι το 2020:

- Ανάκτηση του 85% των παραγόμενων ΑΣΑ στο Δήμο Σπάρτης. Δηλαδή μόνο το 15% των ΑΣΑ να οδηγείται για διάθεση ή επεξεργασία σε κεντρική μονάδα.
- Ανάκτηση με προδιαλογή του 85% των παραγόμενων βιοαποβλήτων.
- Ανάκτηση με προδιαλογή του 95% των ανακυκλώσιμων Υ.Σ

Προκειμένου για τον έλεγχο και το βέλτιστο σχεδιασμό του νέου συστήματος διαχείρισης απορριμμάτων στο Δήμο Σπάρτης είναι σημασίας να καθοριστούν και ενδιάμεσοι στόχοι για το έτος 2016 που αποτελεί και το έτος που θα κρίνει τις δυνατότητες του Δήμου να μεταβεί ως το 2020 σε ένα ολοκληρωμένο πρότυπο Δήμου Μηδενικών Αποβλήτων.

Ανάπτυξη Δράσεων

Για την επίτευξη των στόχων του Δήμου Σπάρτης χρειάζεται να αναπτυχθεί ένα σύνολο μέτρων και δράσεων μέχρι το 2020. Το προτεινόμενο Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων του Δήμου Σπάρτης περιλαμβάνει τους ακόλουθους άξονες, οι οποίοι αναλύονται στη συνέχεια:

1. Δράσεις Ανακύκλωσης
 - Διαλογή στην πηγή με 6 ρεύματα (βιοαπόβλητα, γυαλί, πλαστικό, χαρτί, μέταλλα, και υπόλειμμα συμμείκτων) Αλλαγή του συστήματος συλλογής των οικιακών στερεών αποβλήτων με εφαρμογή συστήματος πόρτα- πόρτα για τα ρεύματα χαρτί- χαρτόνι, πλαστικό, οργανικά και σύμμεκτα και τοποθέτηση καμπανών για το γυαλί και τα μέταλλα
 - Στοχευμένο πρόγραμμα διαλογής στην πηγή βιοαποβλήτων
 - Κατασκευή και λειτουργία μεγάλου Πράσινου Σημείου και δορυφορικών συστάδων
 - Ανταποδοτική κάρτα του πολίτη/ κάρτα ανακυκλωτή
2. Δράσεις πρόληψης
 - Υιοθέτηση δράσεων πρόληψης και επαναχρησιμοποίησης
 - Πιλοτική εφαρμογή προγράμματος «Πληρώνω όσο Πετάω»
3. Δράσεις Ευαισθητοποίησης & Ενημέρωσης των Πολιτών
 - Εντατικές καμπάνιες ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης με στόχο την αύξηση της εκτροπής και τη βελτίωση της καθαρότητας των ανακυκλώσιμων αλλά και την πρόληψη παραγωγής αποβλήτων.

Δείκτες Παρακολούθησης Υλοποίησης

Η αξιολόγηση των συστημάτων αποκομιδής αστικών στερεών αποβλήτων και η αποδοτικότητα και παραγωγικότητα των υπηρεσιών καθαριότητας των δήμων και συγκεκριμένα του Δήμου Σαρωνικού, μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη σύγκριση συμφωνημένων δεικτών αξιολόγησης, οι οποίοι περιγράφουν συγκεκριμένους τομείς του ολικού συστήματος αποκομιδής, από διοικητικό έως λειτουργικό επίπεδο.

2.2.5.2 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΚ)

2.2.5.2.1 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) του Δήμου Καλαμάτας

Το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) της Καλαμάτας είναι ένα στρατηγικό σχέδιο το οποίο βασιζόμενο στις υφιστάμενες πρακτικές σχεδιασμού, στις αρχές του ενιαίου σχεδιασμού, της

συμμετοχής και της αξιολόγησης, αποσκοπεί στην κάλυψη των αναγκών της κινητικότητας των ανθρώπων υφιστάμενες και μελλοντικές, για μια καλύτερη ποιότητα ζωής στην πόλη και στην περίμετρο της.

Το Σχέδιο βασίζεται σε ένα ενιαίο αποδεκτό μακροπρόθεσμο όραμα για τις μεταφορές και την κινητικότητα στο σύνολο της περιοχής μελέτης, το οποίο καλύπτει όλους τους τρόπους και τα μέσα μεταφοράς (δημόσιες και ιδιωτικές, επιβατικές και εμπορευματικές, μηχανοκίνητες και μη), καθώς και τα πρότυπα συμπεριφοράς στις μετακινήσεις και τη στάθμευση. Το στρατηγικό όραμα που μορφώθηκε για την πόλη, παρέχει μια ποιοτική περιγραφή του επιθυμητού μέλλοντος και κατευθύνει την ανάπτυξη του κατάλληλου πλαισίου μέτρων σχεδιασμού. Το όραμα αναλύεται περαιτέρω σε συγκεκριμένους στόχους, οι οποίοι δείχνουν τον τύπο της επιθυμητής αλλαγής. Οι αλλαγές και οι επιπτώσεις είναι μετρήσιμες και συσχετίζονται με την ιεράρχιση των στόχων, εστιάζοντας σε κατάλληλα επιλεγμένους δείκτες επιδόσεων.

Σύμφωνα με τις αρχές που απορρέουν από τη διατύπωση του οράματος για την πόλη, σε συνεργασία με την Υπηρεσία, καθορίζονται οι στρατηγικές προτεραιότητες του ΣΒΑΚ Καλαμάτας, οι οποίες αποτελούν τον οδηγό για τον προσδιορισμό των προς επίτευξη στόχων. Είναι γενική δήλωση προθέσεων και δεν αναφέρονται στα αναμενόμενα αποτελέσματα. Οι προτεραιότητες είναι οι κατωτέρω και είναι όλες σημαντικές:

- Η αρμονική συνύπαρξη όλων των μέσων μεταφοράς στο δρόμο, μέσω της δημιουργίας συνθηκών ήπιας κυκλοφορίας.
- Η ανάπτυξη και προώθηση των ήπιων και περιβαλλοντικά φιλικών μορφών μετακίνησης, όπως το περπάτημα και το ποδήλατο.
- Η βελτίωση της οδικής ασφάλειας και ειδικότερα των ευάλωτων χρηστών (ΑμεΑ, πεζών και ποδηλατιστών).
- Η επίτευξη ισότιμης προσβασιμότητας για όλους στο δημόσιο χώρο, με ιδιαίτερη μνεία για την ανάπτυξη των υποδομών ΑμεΑ.
- Η βέλτιστη οργάνωση και ρύθμιση της στάθμευσης παρά την οδό και σε δημόσιους χώρους, διασφαλίζοντας θέσεις μόνιμων κατοίκων.
- Η αύξηση της περιβαλλοντικής και οικονομικής αποδοτικότητας του οδικού δικτύου, μέσω της μείωσης της κυκλοφοριακής συμφόρησης.
- Η επανεπένδυση εσόδων από ήδη εφαρμοζόμενα ή προτεινόμενα μέτρα (π.χ. πρόστιμα τροχαίων παραβάσεων) σε άλλα μέτρα του Σ.Β.Α.Κ.
- Η δυνατότητα πραγματοποίησης των μετακινήσεων με εναλλακτικά μέσα/μορφές μετακίνησης.
- Η δυνατότητα επίτευξης του σκοπού μετακίνησης χωρίς την πραγματοποίηση της μετακίνησης.

Οι Στόχοι του Σ.Β.Α.Κ. Καλαμάτας είναι οι ακόλουθοι:

1. Ευνόηση των μετακινήσεων πεζή,
2. Αύξηση των μετακινήσεων με ποδήλατο,
3. Αύξηση των μετακινήσεων με τη Δημόσια Συγκοινωνία,
4. Ευνόηση των συνθηκών μετακίνησης για ευάλωτες κατηγορίες μετακινούμενων (ΑμεΑ),

5. Μείωση των συγκρούσεων με παθόντες,
6. Αποτροπή της παράνομης στάθμευσης,
7. Αύξηση της εναλλαγής στάθμευσης στις εμπορικές περιοχές,
8. Μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης

2.2.5.2.2 Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ) του Δήμου Σπάρτης

Ο Δήμος Σπάρτης έχει υιοθετήσει μία ενιαία και συνδυασμένη προσέγγιση πολεοδομικού, κυκλοφοριακού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού. Ο στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο και βιώσιμο αστικό περιβάλλον που θα προάγει την ποιότητα ζωής των κατοίκων και θα συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος. Ένας από τους βασικούς στόχους του Δήμου Σπάρτης είναι η προτεραιότητα στο περπάτημα, στο ποδήλατο και στη δημόσια συγκοινωνία. Αναγνωρίζεται η σημασία αυτών των μηχανισμών μετακίνησης για τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, την προαγωγή της φυσικής άσκησης και τη βελτίωση της δημόσιας υγείας. Επιπλέον, υποστηρίζονται καινοτόμοι τρόποι μετακίνησης, όπως η χρήση ηλεκτρικών οχημάτων και οι μορφές κοινοποίησης μεταφορικών μέσων, προωθώντας έτσι την αειφορία στις μετακινήσεις.

Για να περιοριστεί δραστικά η εξάρτηση από το ιδιωτικό αυτοκίνητο, ο Δήμος Σπάρτης εφαρμόζει πολιτικές που προάγουν τη χρήση της δημόσιας συγκοινωνίας και των βιώσιμων τρόπων μετακίνησης. Μέσω της βελτίωσης των συνθηκών και των δικτύων των μέσων μαζικής μεταφοράς, προσφέρεται εναλλακτική επιλογή στους πολίτες και περιορίζεται η χρήση του ιδιωτικού αυτοκινήτου.

Η βελτίωση της δημόσιας υγείας των κατοίκων αποτελεί κύριο μέλημα του Δήμου Σπάρτης. Μέσω του σχεδιασμού του οδικού περιβάλλοντος και της προώθησης της ενεργού μετακίνησης, όπως το περπάτημα και το ποδήλατο, επιδιώκεται η μείωση της ρύπανσης και η προαγωγή της υγείας και της ευεξίας των κατοίκων. Ο Δήμος Σπάρτης έχει αναδιοργανώσει το οδικό περιβάλλον της περιοχής με στόχο να καταστεί ανοικτό, προσβάσιμο και ασφαλές. Μέσω της βελτίωσης των οδικών υποδομών, της εγκατάστασης πεζοδρομίων, ποδηλατοδρόμων και της αύξησης της ορατότητας, δημιουργούνται ασφαλής χώροι για την κυκλοφορία όλων των πολιτών.

Ο Δήμος Σπάρτης έχει υιοθετήσει μία ενιαία και συνδυασμένη προσέγγιση πολεοδομικού, κυκλοφοριακού και περιβαλλοντικού σχεδιασμού. Ο στόχος είναι να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο και βιώσιμο αστικό περιβάλλον που θα προάγει την ποιότητα ζωής των κατοίκων και θα συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος.

Ένας από τους βασικούς στόχους του Δήμου Σπάρτης είναι η προτεραιότητα στο περπάτημα, στο ποδήλατο και στη δημόσια συγκοινωνία. Αναγνωρίζεται η σημασία αυτών των μηχανισμών μετακίνησης για τη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, την προαγωγή της φυσικής άσκησης και τη βελτίωση της δημόσιας υγείας. Επιπλέον, υποστηρίζονται καινοτόμοι τρόποι μετακίνησης, όπως η χρήση ηλεκτρικών οχημάτων και οι μορφές κοινοποίησης μεταφορικών μέσων, προωθώντας έτσι την αειφορία στις μετακινήσεις. Για να περιοριστεί δραστικά η εξάρτηση από το ιδιωτικό αυτοκίνητο, ο Δήμος Σπάρτης εφαρμόζει πολιτικές που προάγουν τη χρήση της δημόσιας συγκοινωνίας και των βιώσιμων τρόπων μετακίνησης. Μέσω της βελτίωσης των συνθηκών και των δικτύων των μέσων μαζικής

μεταφοράς, προσφέρεται εναλλακτική επιλογή στους πολίτες και περιορίζεται η χρήση του ιδιωτικού αυτοκινήτου.

Η βελτίωση της δημόσιας υγείας των κατοίκων αποτελεί κύριο μέλημα του Δήμου Σπάρτης. Μέσω του σχεδιασμού του οδικού περιβάλλοντος και της προώθησης της ενεργού μετακίνησης, όπως το περπάτημα και το ποδήλατο, επιδιώκεται η μείωση της ρύπανσης και η προαγωγή της υγείας και της ευεξίας των κατοίκων. Ο Δήμος Σπάρτης έχει αναδιοργανώσει το οδικό περιβάλλον της περιοχής με στόχο να καταστεί ανοικτό, προσβάσιμο και ασφαλές. Μέσω της βελτίωσης των οδικών υποδομών, της εγκατάστασης πεζοδρομίων, ποδηλατοδρόμων και της αύξησης της ορατότητας, δημιουργούνται ασφαλείς χώροι για την κυκλοφορία όλων των πολιτών.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι βασικές προτεραιότητες στη βάση των οποίων αναπτύχθηκε το Σύνολο του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας του Δήμου Σπάρτης.

Πίνακας 50. Προτεραιότητες ΣΒΑΚ Σπάρτης.

Κατηγορία Προτεραιοτήτων	Προτεραιότητες
Περιβαλλοντικές	1. Μείωση της κατανάλωσης ενέργειας που αφορά στις μετακινήσεις
	2. Προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, και του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος
Κοινωνικές	3. Βελτίωση δημόσιας υγείας
	4. Βελτίωση προσβασιμότητας για τους ευάλωτους χρήστες και άρση κοινωνικών αποκλεισμών στη μετακίνηση
	5. Προώθηση της χρήσης βιώσιμων μέσων και τρόπων μετακίνησης έναντι του ιδιωτικού αυτοκινήτου
	6. Ενσωμάτωση νέων και έξυπνων τεχνολογιών στο μεταφορικό σύστημα
	7. Βελτίωση του επιπέδου οδικής ασφάλειας
	8. Ενθάρρυνση συμμετοχικότητας στο σχεδιασμό των μετακινήσεων
Οικονομικές	9. Διαχείριση εποχικότητας στις μετακινήσεις – Προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού
	10. Εξασφάλιση λειτουργικότητας συστήματος μεταφορών
	11. Ενίσχυση τοπικής επιχειρηματικότητας και βελτίωση εμπορευματικών μεταφορών

Πηγή: ΣΒΑΚ Δήμου Σπάρτης

2.2.5.3 Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτροκίνητων Οχημάτων (ΣΦΗΟ)

2.2.5.3.1 Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτροκίνητων Οχημάτων (ΣΦΗΟ) του Δήμου Καλαμάτας

Τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΦΗΟ) του Δήμου Καλαμάτας στοχεύει στη χωροθέτηση δημόσιων προσβάσιμων φορτιστών ηλεκτρικών οχημάτων. Σκοπός είναι παρέχονται οι απαραίτητες υποδομές για την ενθάρρυνση αγοράς περισσότερων ηλεκτρικών οχημάτων, τα οποία θα συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας του αέρα εντός του Δήμου.

Το ΣΦΗΟ Δήμου Καλαμάτας εκπονήθηκε σε 3 ΣΤΑΔΙΑ, τα οποία είναι τα παρακάτω:

Στάδιο 1: «Ανάλυση της Υφιστάμενης Κατάστασης και Χαρτογράφηση της Περιοχής Παρέμβασης». Κατά το παρόν στάδιο δημιουργήθηκαν τα δυο σενάρια για τη Χωροθέτηση των σημείων επαναφόρτισης, καθώς και των θέσεων στάθμευσης Η/Ο:

-Σενάριο Α: Χωροθέτηση των σταθμών με βάση πληθυσμιακά και γεωγραφικά κριτήρια:
Εστιάζει στη δίκαιη κατανομή των σταθμών φόρτισης εντός των ορίων του Δήμου Καλαμάτας με κριτήριο την ισότιμη εξυπηρέτηση με βάση πληθυσμιακά και γεωγραφικά κριτήρια.

-Σενάριο Β: Έμφαση στις Εμπορικές Χρήσεις, στους Πόλους Έλξης και τον Τουρισμό: Δίνει έμφαση στους πόλους έλξης του Δήμου Καλαμάτας. Οι χώροι αυτοί περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τις δημόσιες υπηρεσίες, τα εμπορικά καταστήματα, τους χώρους άθλησης και αναψυχής, εγκαταστάσεις υγείας, τουριστικές εγκαταστάσεις κλπ.

Στάδιο 2: «Διαβούλευση επί των επικρατέστερων σεναρίων χωροθέτησης». Μεταξύ των δύο σεναρίων επικράτησε το «Β», το οποίο εστιάζει στους πόλους έλξης, τις εμπορικές δραστηριότητες και τον τουρισμό. Σημαντικός παράγοντας για την επιλογή του σεναρίου Β αποτέλεσε η χαμηλή διείδυση Η/Ο το έτος βάσης (2021).

Στάδιο 3: «Ανάλυση διαδικασιών υλοποίησης και εφαρμογής του σχεδίου». Πραγματοποιήθηκε ανάλυση κόστους – οφέλους και χρηματοοικονομική ανάλυση των δύο σεναρίων εγκατάστασης σταθμών φόρτισης:

α) από το Δήμο και πλήρης εκμετάλλευση των σταθμών από το Δήμο,

β) από ιδιώτη και αξιοποίηση των σταθμών (λειτουργία & συντήρηση) από ιδιώτη (με παροχή χαμηλού μισθώματος προς το Δήμο).

Τα σημεία φόρτισης του οριστικού σεναρίου (Σενάριο Β) παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

Πίνακας 51. Τα σημεία φόρτισης Η/Ο σύμφωνα με το οριστικό σενάριο του ΣΦΗΟ Δήμου Καλαμάτας.

Κατηγορία	Σημείο	Θέσεις Φόρτισης
ΙΧ & ΑΜΕΑ	40	80 (71 ΙΧ & 9 ΑΜΕΑ)
ΤΑΞΙ	1	1
ΜΙΚΡΟΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ	11	55
ΦΟΡΤΗΓΑ	1	2
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΛΕΩΦΟΡΕΙΑ	1	1

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Όλες οι θέσεις ΑμεΑ, μικροκινητικότητας, ταξί, φορτηγών και τουριστικών λεωφορείων υλοποιούνται στο 1ο έτος.

Η χωροθέτηση των φορτιστών υλοποιείται ως εξής:

Πίνακας 52. Ο προγραμματισμός της χωροθέτησης των φορτιστών Η/Ο στο Δήμο Καλαμάτας.

Έτος	Θέσεις Φόρτισης
1^ο έτος	30 φορτιστές (51 θέσεις ΙΧ & 9 θέσεις ΑΜΕΑ)
2^ο έτος	7 φορτιστές (14 θέσεις φόρτισης)
3^ο έτος	3 φορτιστές (6 θέσεις)

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Η εφαρμογή ενός Σχεδίου Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων, από ένα Δήμο είναι το πρώτο βήμα για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης. Βήμα με αντίκτυπο:

- Στο περιβάλλον, μιας και στα οχήματα εσωτερικής καύσης οφείλεται το 55% των εκπεμπόμενων ρύπων του CO₂, στην πόλη
- Στην οικονομία, αφού η απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, μειώνει το κόστος παραγωγής και διαβίωσης

Ο Δήμος Καλαμάτας με τη συμμετοχή του στην Αποστολή του Δικτύου των «100 ευρωπαϊκών πόλεων για την κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2030», προωθεί έργα και δράσεις για τη μείωση της εκπομπής ρύπων. Επίσης δίνει έμφαση στις δράσεις παραγωγής καθαρής ενέργειας από ΑΠΕ, με στόχο τον περιορισμό της χρήσης των ορυκτών καυσίμων.

2.2.5.3.2 Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτροκίνητων Οχημάτων (ΣΦΗΟ) Δήμου Σπάρτης

Σε συνέχεια της αυξανόμενης ζήτησης δημόσιων σημείων φόρτισης ως αποτέλεσμα της αύξησης του στόλου ηλεκτρικών οχημάτων στην περιοχή και της ανταπόκρισης του Δήμου Σπάρτης για την κάλυψη των σχετικών αναγκών, ο Δήμος Σπάρτης προχώρησε το 2022 στην έγκριση του ΣΦΗΟ.

Με το ΣΦΗΟ ο Δήμος Σπάρτης προγραμματίζει τη χωροθέτηση επαρκούς αριθμού κανονικής ή υψηλής ισχύος δημοσίως προσβάσιμων σημείων επαναφόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων και θέσεων στάθμευσης ηλεκτρικών οχημάτων εντός των διοικητικών του ορίων. Το ΣΦΗΟ εκπονείται λαμβάνοντας υπόψη ιδίως, τα πολεοδομικά και κυκλοφοριακά χαρακτηριστικά της περιοχής και την υφιστάμενη ανάπτυξη δημοσίως προσβάσιμων υποδομών.

Η εκπόνηση του ΣΦΗΟ Σπάρτης πραγματοποιήθηκε κατά το 2021 και σε συνδυασμό με τις «Τεχνικές Οδηγίες για τα Σχέδια Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων» Υ.Α. ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑΑΠ/93764/396/2020 (ΦΕΚ 4380B/05.10.2020) και την αντίστοιχη ερμηνευτική Εγκύκλιο ΥΠΕΝ/ΔΜΕΑ ΑΠ/27808/206, πραγματοποιήθηκε μαζικό κάλεσμα συμμετοχής σε ενδιαφερόμενα μέρη και πολίτες να καταθέσουν τις απόψεις τους. Το βασικό θέμα της διαβούλευσης ήταν η απάντηση σχετικά με ποιο σενάριο ανάπτυξης σημείων χωροθέτησης σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων προκρίνουν τα ενδιαφερόμενα μέρη και οι πολίτες:

Το Σενάριο Α, που δίνει έμφαση στην ισότιμη κατανομή των φορτιστών με βάση πληθυσμιακά και γεωγραφικά κριτήρια. Η αρχιτεκτονική του σεναρίου στηρίχτηκε: (α)στην προτεραιότητα στη μέγιστη κάλυψη του Δήμου (έμφαση σε οικισμούς άνω των 400 κατοίκων), (β) στην άρση χωρικών αποκλεισμών, (γ) στη δυνατότητα φόρτισης τη νύχτα, (δ) στη μέγιστη προβολή των σταθμών φόρτισης με μικρότερη ωστόσο οικονομική αποδοτικότητα και (ε) σε ένα χωρικά αποκεντρωμένο πρότυπο.

Το Σενάριο Β, δίνει έμφαση στις εμπορικές χρήσεις και τους πόλους έλξης. Το συγκεκριμένο σενάριο αναπτύχθηκε με βάση: (α) την προτεραιότητα σε συνήθεις προορισμούς κατοίκων και επισκεπτών, (β) την έμφαση στις εμπορικές χρήσεις, (γ) τη συμβολή στη μεγιστοποίηση του ωφέλιμου λειτουργίας του σταθμού, συνεισφέροντας στην οικονομική βιωσιμότητα του συνολικού συστήματος υποδομών φόρτισης και (δ) ένα χωρικά συγκεντρωμένο πρότυπο.

Αποτέλεσμα της διαδικασίας που ολοκληρώθηκε στις 01/04/2022 ήταν να επικρατήσει το Εναλλακτικό Σενάριο Α και να καταστεί προτεινόμενο.

2.2.5.4 Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Δήμου Καλαμάτας

Ο Δήμος Καλαμάτας με την προσχώρησή του στην ευρωπαϊκή πρωτοβουλία του Συμφώνου των Δημάρχων αναδεικνύει την ισχυρή πολιτική βούληση και δέσμευση του προς την κατεύθυνση του βιώσιμου ενεργειακού σχεδιασμού. Ακολουθώντας, ο Δήμος Καλαμάτας, σε συνεργασία με την DATAGRID, την υποστήριξη του Εργαστηρίου Συστημάτων Αποφάσεων & Διοίκησης της Σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών & Μηχανικών Υπολογιστών του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, και το συντονισμό της ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΠΟΛΗΣ, ανέπτυξε το Σχέδιο Δράσης για την Αειφόρο Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ).

Σκοπός του ΣΔΑΕΚ είναι η οργάνωση μιας συνολικής στρατηγικής με γνώμονα την αειφόρο και βιώσιμη ανάπτυξη. Η επίτευξη του απαιτεί την θέσπιση των παρακάτω στόχων:

- Καταγραφή και παρακολούθηση όλων των καταναλώσεων ενέργειας εντός των ορίων του Δήμου ανεξαρτήτως αν οφείλονται σε λειτουργίες του Δήμου ή σε άλλες δημόσιες και ιδιωτικές δραστηριότητες. Ειδικά για τις δημοτικές δραστηριότητες, δεδομένου ότι η κατανάλωση ενέργειας σε κάθε κτίριο και υπηρεσία του Δήμου μπορεί να καταγραφεί λεπτομερώς, υπάρχει δυνατότητα ακριβή σχεδιασμού και προγραμματισμού των απαιτούμενων μέτρων και δράσεων.
- Μείωση της καταναλισκόμενης ενέργειας η οποία συνεπάγεται μειωμένα λειτουργικά κόστη καθώς και μειωμένες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα στα γεωγραφικά όρια του Δήμου.
- Μειωμένη εξάρτηση από τους υδρογονάνθρακες, με χαρακτηριστικό παράδειγμα το πετρέλαιο.
- Ανάδειξη του Δήμου σε πρότυπο αειφόρου ανάπτυξης σε τοπικό, περιφερειακό αλλά και εθνικό επίπεδο.
- Εξεύρεση μέτρων για εξοικονόμηση ενέργειας και αύξηση της αξιοποίησης των ΑΠΕ.
- Εξεύρεση χρηματοδοτικών προγραμμάτων για δράσεις που στοχεύουν στην πράσινη ανάπτυξη.
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και κατ' επέκταση συμβολή στην τοπική ανάπτυξη.
- Δημιουργία ενός υγιέστερου περιβάλλοντος διαβίωσης και αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής.
- Ανάδειξη του Δήμου σε διεθνές επίπεδο μέσω της ανταλλαγής τεχνογνωσίας και εμπειριών με δήμους από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

3. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η παρούσα ενότητα τεκμηριώνει και συνοψίζει τα πορίσματα των προηγούμενων ενοτήτων προκειμένου να αναδειχθεί η σκοπιμότητα της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου. Επίσης, παρουσιάζει τις προκλήσεις και τις ανάγκες παρέμβασης που αναδεικνύονται στην Περιοχή Παρέμβασης.

3.1 ΑΝΑΓΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η Περιοχή Παρέμβασης της ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου, η οποία αποτελείται από το ανατολικό τμήμα του Ταυγέτου και τους ορεινούς και ημιορεινούς οικισμούς που βρίσκονται στις Περιφερειακές Ενότητες Λακωνίας και Μεσσηνίας, έχει συνολική έκταση 681,09 τ.χλμ. και μόνιμο πληθυσμό 12.295 κατοίκους. Είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένη περιοχή με περίπου 18 κατ./τ.χλμ. και έχει έντονη δημογραφική γήρανση και υψηλή ανεργία. Χαρακτηρίζεται από το πλούσιο πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον ενώ διαθέτει σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών τουρισμού και αγροδιατροφής. Τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν σαφή ένδειξη καταλληλότητας για την εφαρμογή του χωρικού εργαλείου ΟΧΕ στην περιοχή.

Τα κριτήρια τα οποία πληρούνται, βάσει της Εγκυκλίου Χωρικών Εργαλείων 124143/21.12.2022 της Ειδικής Υπηρεσίας Στρατηγικής, Σχεδιασμού & Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ) της Εθνικής Αρχής Συντονισμού (ΕΑΣ) του Υπουργείου Ανάπτυξης & Επενδύσεων - «Κατευθύνσεις για την Επιλογή και σχεδιασμό των Στρατηγικών στο πλαίσιο των ΟΧΕ, ΟΧΕ-BAA και ΤΑΠΤΟΚ», στην Περιοχή Παρέμβασης του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου είναι τα παρακάτω:

- Η περιοχή παρέμβασης διαθέτει μειονεκτικά χαρακτηριστικά, λόγω γεωγραφικής απομόνωσης ή δυσμενούς προσπελασιμότητας, όπως ορεινές και δυσπρόσιτες περιοχές,
- Παρουσιάζει αναπτυξιακή υστέρηση, μείωση του πληθυσμού και ύπαρξη σημαντικών εμποδίων ανάπτυξης,
- Διαθέτει αξιόλογους πολιτιστικούς και φυσικούς πόρους με δυνατότητες αξιοποίησης για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας,
- Ανήκει στις ειδικές θεματικές ενότητες και συγκεκριμένα σε ενότητες του ορεινού χώρου, ως περιοχές οικοανάπτυξης, θεματικές περιοχές ανάδειξης τοπίου με αξιόλογα στοιχεία φυσικού-πολιτιστικού περιβάλλοντος, περιοχές με ανάγκες ανάταξης του φυσικού περιβάλλοντος,
- Διαθέτει θεματικά δίκτυα περιοχών με ομοιογενή χαρακτηριστικά (όπως δίκτυα παραδοσιακών οικισμών, δίκτυα πόλεων ιστορικού-πολιτιστικού ενδιαφέροντος, περιφερειακής-εθνικής και διεθνούς εμβέλειας),
- Ανήκει σε ειδικές θεματικές ζώνες (όπως πχ ευρύτερες περιοχές τοπίων διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής αξίας ή και ιδιαιτέρως υποβαθμισμένων), εντός των οποίων αναπτύσσονται δίκτυα και ζώνες που έχουν να επιδείξουν σημαντικής αξίας φυσικό και πολιτιστικό κεφάλαιο. Η αξιοποίηση των ζωνών αυτών συναρτάται άμεσα με την δυναμική και τις δυνατότητες ανάπτυξης των μικρών και μεγάλων οικιστικών ενοτήτων,

Για θεματικές-λειτουργικές περιοχές σε διαδημοτικό ή διαπεριφερειακό επίπεδο λαμβάνονται υπόψη (μεμονωμένα ή και συνδυαστικά) τα παρακάτω χαρακτηριστικά, τα οποία πληροί η περιοχή παρέμβασης:

- Ανάγκη κοινής διαχείρισης και βιώσιμης αξιοποίησης φυσικών πόρων,
- Ύπαρξη ιστορικών και πολιτιστικών διαδρομών και μνημείων με δυνατότητες από κοινού ανάπτυξης στη λογική δικτύου,
- Δυνατότητα ανάπτυξης κοινής υποδομής διαχείρισης και ανάπτυξης νέων υπηρεσιών και κινητοποίησης του ανθρωπίνου δυναμικού για την ανάληψη καινοτόμων επιχειρηματικών ευκαιριών (όπως δίκτυο ορεινών οικισμών).

Παρακάτω παρουσιάζονται οι ανάγκες του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου ως προς τις προκλήσεις που έρχεται αντιμέτωπη ανά κατηγορία:

3.1.1.α Σκοπιμότητα ως προς τις Οικονομικές Ανάγκες και Προκλήσεις

Με βάση τα στοιχεία που συνθέτουν την υφιστάμενη κατάσταση, τα οποία παρουσιάστηκαν στην Ενότητα 2, η Στρατηγική ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου διαμορφώνεται από την ανάγκη αντιμετώπισης των διαρθρωτικών προβλημάτων που αντιμετωπίζει η οικονομία της Περιοχής Παρέμβασης.

Τα προβλήματα, τα οποία συνδέονται με τις οικονομικές προκλήσεις στην Περιοχή Παρέμβασης, αφορούν κυρίως:

- Τη μειωμένη παραγωγικότητα στον πρωτογενή τομέα, ως αποτέλεσμα μιας σειράς αιτιών, όπως το δύσκολο ανάγλυφο της περιοχής που δεν διευκολύνει την προσβασιμότητα από και προς τις εκμεταλλεύσεις, τη γήρανση του τοπικού πληθυσμού, ο οποίος αδυνατεί να ακολουθήσει τις επιστημονικές και τεχνολογικές μεταβολές που επιτυγχάνονται ώστε να υπάρξει πιο αποτελεσματική και οικολογική λειτουργία του πρωτογενούς τομέα, το ξεπερασμένο μεταφορικό δίκτυο, που δεν υποστηρίζει την άμβλυση των δυσκολιών μεταφοράς αγαθών και ανθρώπων, ο μικρός κλήρος, ο οποίος δεν συμβάλλει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας δεδομένου ότι οι εκμεταλλεύσεις δεν είναι σε θέση να επιτύχουν οικονομίες κλίμακας τέτοιες που να τις καθιστούν ανταγωνιστικές, ενώ παράλληλα ο κλάδος της μεταποίησης προϊόντων υστερεί σημαντικά – σχεδόν σε απόλυτο βαθμό,
- Την έλλειψη επιχειρηματικού πνεύματος και την αδυναμία ενσωμάτωσης καινοτομίας, λόγω της ελλιπούς ενημέρωσης και κατάρτισης των κατοίκων και της μέχρι τώρα εσωστρεφούς προσέγγισης,
- Χαμηλό επίπεδο απασχόλησης και υψηλό επίπεδο ανεργίας, ως αποτέλεσμα της μειωμένης παραγωγικότητας, αλλά και των λοιπών διαρθρωτικών προβλημάτων του πρωτογενούς τομέα (μικρός κλήρος, εσωστρεφής αντιμετώπιση της παραγωγικής οικονομίας, διαρροή παραγωγικού δυναμικού προς ανεύρεση απασχόλησης), ως του βασικότερου παραγωγικού τομέα της Περιοχής Παρέμβασης,
- Την έλλειψη εξειδικευμένου ανθρωπίνου δυναμικού, που να είναι σε θέση να υποστηρίξει, κατά τρόπο δυναμικό και αποτελεσματικό, την παραγωγικότητα της περιοχής, τόσο με τις

γνώσεις και την εμπειρία του επί του πεδίου, όσο και με την ευρύτητα εξωστρεφούς αντίληψης των πραγμάτων,

- Τον ανταγωνισμό με άλλες ορεινές περιοχές, που εμφανίζουν παρόμοια συγκριτικά πλεονεκτήματα (π.χ. Πάρνωνας), μέσα από συνθήκες αντιπαλότητας και όχι συμπληρωματικότητας,
- Το χαμηλής ποιότητας προσφερόμενο τουριστικό προϊόν, καθώς και την περιορισμένη προβολή τουριστικού προϊόντος και πόλων έλξης.

Οι βασικοί στόχοι της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету, αναφορικά με τις οικονομικές προκλήσεις για την περιοχή, προσανατολίζονται:

- Στην ενίσχυση των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών του πρωτογενούς τομέα δίνοντας έμφαση στα αναγνωρισμένα αγροτικά προϊόντα της Περιοχής Παρέμβασης, όπως το ελαιόλαδο και οι ελιές, στην ενθάρρυνση της παραγωγής βιολογικών προϊόντων κ.λπ., προκειμένου να αποτελέσουν τη βάση μιας ανεκτικής πορείας και οι εμπλεκόμενοι να αντιληφθούν την αναγκαιότητα εξωστρεφούς συμπεριφοράς,
- Στην αντιμετώπιση του ιδιαίτερα κρίσιμου ζητήματος της συγκράτησης του παραγωγικού δυναμικού στον πρωτογενή τομέα, μέσα από την ανάπτυξη σχετικών υποστηρικτικών πολιτικών/ενεργειών, έτσι ώστε να διευρυνθούν οι δυνατότητες τροφοδότησης των τοπικών επιχειρήσεων με ντόπιο στελεχειακό δυναμικό και να ενισχυθεί το οικονομικό προϊόν της περιοχής,
- Στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, εξωστρέφειας και ανταγωνιστικότητας: Ενθάρρυνση νέων επιχειρηματικών εγχειρημάτων και ενδυνάμωση των υφιστάμενων,
- Στην προσαρμογή της επιχειρηματικότητας στις σύγχρονες απαιτήσεις και στις διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες της παγκόσμιας οικονομίας,
- Στην ενίσχυση της ανάπτυξης των διαθέσιμων πόλων Ε&Κ και στην αξιοποίηση τους για την παραγωγή νέων ανταγωνιστικών οικονομικών δραστηριοτήτων,
- Στην ενδυνάμωση της απασχόλησης και ιδιαίτερα στην προώθηση της πρόσβασης των μακροχρόνια ανέργων, στην προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της σύστασης νεοφυών επιχειρήσεων, στην στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων κ.λπ.,
- Στον εμπλουτισμό των τουριστικών υπηρεσιών της Περιοχής Παρέμβασης και την περαιτέρω διασύνδεσή τους με το φυσικό περιβάλλον, την αγροτική παραγωγή, τις τοπικές παραδόσεις και γενικότερα τις παραγωγικές δραστηριότητες μέσω της ανάπτυξης διαφορετικών μορφών εναλλακτικού και ειδικού τουρισμού (αγροτουρισμός, φυσιολατρικός τουρισμός, πολιτιστικός τουρισμός κ.ά.),
- Στον εκσυγχρονισμό και την ενδυνάμωση του τουριστικού προϊόντος της Περιοχής Παρέμβασης,
- Στην ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση των τουριστικών επιχειρήσεων και υπηρεσιών με σύγχρονες τεχνολογίες,

- Στην υιοθέτηση και εφαρμογή ψηφιακά ενεργοποιημένων υπηρεσιών για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και τη βελτίωση των συνθηκών στις επιχειρήσεις, στους οργανισμούς και κατ' επέκταση στους επισκέπτες της Περιοχής Παρέμβασης,
- Στην αύξηση του ποσοστού του οικονομικά ενεργού πληθυσμού μέσω της προσέλκυσης νέων κατοίκων, της επιστροφής πολιτών στον τόπο καταγωγής τους και της συγκράτησης του ήδη υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού στοχεύοντας στην ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας της περιοχής.

Οι δυνατότητες που εμφανίζονται για την Περιοχή Παρέμβασης, προκειμένου να καταστεί εφικτή η στόχευση της ΟΧΕ, είναι ποικίλες και διακρίνονται:

- Σε αυτές που σχετίζονται με το φυσικό και πολιτιστικό πλούτο της. Η περιοχή της ΟΧΕ αποτελεί τμήμα της ευρύτερης περιοχής του Ταυγέτου, η οποία διαθέτει ιδιαίτερα δυναμικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά από πλευράς φυσικού αποθέματος, αλλά και από πλευράς ιστορικότητας
- Σε αυτές που σχετίζονται με τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες του σήμερα και ειδικότερα με την πολιτισμικότητα της περιοχής, τα ήθη και έθιμα των κατοίκων, που συνθέτουν μια ξεχωριστή εικόνα της σύγχρονης ελληνικής πραγματικότητας, τις ασχολίες τους, τις καθημερινές συνήθειες τους κ.λπ.
- Σε αυτές που σχετίζονται, πιο εξειδικευμένα, με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της παραγωγικότητας της περιοχής, όπως τα τοπικά αγροτικά προϊόντα, αλλά και η κουλτούρα των κατοίκων για τη θέση και σχέση του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον, που μπορούν να αποτελέσουν δυναμικά στοιχεία υποστήριξης και ανάπτυξης εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων.
- Σε αυτές που αφορούν την ύπαρξη χρηματοδοτικών εργαλείων, όπως οι διατιθέμενοι πόροι της Ε.Ε. για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών, αλλά και από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ).
- Σε αυτές που αναπτύσσονται εντός του διαρθρωτικού πλαισίου της τοπικής οικονομίας και αποτελούν εν δυνάμει μοχλούς ανάπτυξής της, όπως:
 - Δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων
 - Δυνατότητες ανάπτυξης αγροτικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων με σύγχρονη αντίληψη οργάνωσης και διαχείρισης των εκμεταλλεύσεων
 - Παρουσία μεταποιητικών δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας
 - Δυναμική ολοκλήρωσης παραγωγικών τομέων
 - Παραγωγή Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ)
 - Τάσεις επιστροφής ανθρώπινου δυναμικού στις περιοχές καταγωγής του λόγω της κρίσης
 - Αξιοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων για την πολυδιάστατη ανάπτυξη των ορεινών περιοχών

Κατά συνέπεια, αποτελεί αναγκαιότητα η ανάπτυξη ενός εργαλείου βιώσιμου σχεδιασμού που να προβλέπει στους στρατηγικούς του στόχους την εφαρμογή πολιτικών υποστήριξης/ενδυνάμωσης των τοπικών παραγωγικών δραστηριοτήτων της Περιοχής Παρέμβασης, μέσα από ένα πλέγμα ποικίλων και αλληλοσυμπληρούμενων ενεργειών και δράσεων. Η αναγκαιότητα αυτή εξυπηρετείται με τη σχεδιαζόμενη ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου, η οποία αποσκοπεί στο να συνδυάσει έναν καινοτόμο χαρακτήρα για τις δράσεις, που έγκειται στην «κομβικότητα» κάθε Πράξης και στη «διαλειτουργικότητα» που εμφανίζουν μεταξύ τους, όπως επίσης και στον «ολιστικό» χαρακτήρα των υπηρεσιών που θα παρασχεθούν.

Οι προοπτικές που διαμορφώνονται μέσα από την υλοποίηση της ΟΧΕ Ταυγέτου αφορούν σε:

- Στήριξη της τοπικής οικονομίας σε έναν ιδιαίτερα ευάλωτο τομέα, τον πρωτογενή (καιρικές συνθήκες, αγροτική πολιτική, ανταγωνισμός, κ.λπ.), που αποτελεί σήμερα τον κυρίαρχο παραγωγικό τομέα για την Περιοχή Παρέμβασης,
- Αξιοποίηση της διεθνούς τάσης ανάπτυξης εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων στις ορεινές περιοχές, δεδομένου ότι η περιοχή διαθέτει μεγάλη ποικιλία επιλογών (αναρριχητικός/περιπατητικός τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός, ιστορικός τουρισμός κ.λπ.),
- Πρότυπα ζήτησης τουριστικού τομέα, στροφή προς την ποιότητα των προσφερόμενων εμπειριών και την επαφή με την τοπική ταυτότητα,
- Ανάπτυξη τεχνολογιών για τον αγροτικό τομέα, με έμφαση στην ποιότητα - ασφάλεια - πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων,
- Αξιοποίηση της τάσης των διεθνών διατροφικών προτύπων προς τοπικά ποιοτικά προϊόντα, Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης (Π.Ο.Π.), Προϊόντα (προστατευόμενης) Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.), Εγγυημένα Παραδοσιακά Ιδιότυπα Προϊόντα (Ε.Π.Ι.Π.),
- Στροφή προς τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, στο μέτρο του εφικτού,
- Βελτίωση των δεικτών οικονομικής εξωστρέφειας – ανάπτυξη συνεργασιών,
- Άντληση εμπειρίας και τεχνογνωσίας μέσα από τη συμμετοχή σε εθνικά και ευρωπαϊκά θεματικά δίκτυα.

3.1.1.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Οικονομικές Ανάγκες και Προκλήσεις

Πίνακας 53. Ανάλυση προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών ως προς τις Οικονομικές Ανάγκες

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
Οικονομικές			
1. Ενίσχυση αναπτυξιακών χαρακτηριστικών πρωτογενούς τομέα	1. Ιδιαίτερα δυναμικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της Περιοχής Παρέμβασης	1. Μειωμένη παραγωγικότητα στον πρωτογενή τομέα (διαρθρωτικά	1. Αυξανόμενη ζήτηση για βιολογικά και ΠΟΠ προϊόντα, καθώς αναγνωρίζεται η

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
<p>δίνοντας έμφαση στα αναγνωρισμένα αγροτικά προϊόντα της Περιοχής Παρέμβασης (πχ ελαιόλαδο και ελιές), στην ενθάρρυνση της παραγωγής βιολογικών προϊόντων κ.λπ.,</p> <p>2. Αναβάθμιση τουριστικών υπηρεσιών της Περιοχής Παρέμβασης και διασύνδεσή τους με τις παραγωγικές δραστηριότητες στοχεύοντας στη διεύρυνση των αναπτυξιακών χαρακτηριστικών της και τη δυναμική αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων,</p> <p>3. Στήριξη και ενίσχυση της επιχειρηματικότητας,</p> <p>4. Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας,</p> <p>5. Έλλειψη επιχειρηματικού πνεύματος και αδυναμία ενσωμάτωσης καινοτομίας, λόγω ελλειπών ενημέρωσης και κατάρτισης των κατοίκων,</p> <p>6. Χαμηλό επίπεδο απασχόλησης, υψηλό επίπεδο ανεργίας,</p> <p>7. Ανεπαρκής αξιοποίηση και προβολή του πολιτιστικού και φυσικού πλούτου της Περιοχής Παρέμβασης,</p> <p>8. Στήριξη τοπικής οικονομίας σε έναν ιδιαίτερα ευάλωτο τομέα, τον πρωτογενή (καιρικές συνθήκες, αγροτική πολιτική, ανταγωνισμός, κ.λπ.).</p>	<p>ως τμήμα της ευρύτερης περιοχής του Ορεινού Όγκου Ταΰγέτου.</p> <p>2. Διατιθέμενοι πόροι της Ε.Ε. για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.</p> <p>3. Επιπρόσθετες πηγές χρηματοδοτικών πόρων, εκτός των ΕΔΕΤ, από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ), αλλά και από συμμετοχή ιδιωτών.</p> <p>4. Πλούσιο πολιτισμικό και φυσικό περιβάλλον με δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων.</p> <p>5. Δυνατότητες ανάπτυξης αγροτικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων με σύγχρονη αντίληψη οργάνωσης και διαχείρισης των εκμεταλλεύσεων.</p> <p>6. Παρουσία μεταποιητικών δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας</p> <p>7. Δυναμική ολοκλήρωσης παραγωγικών τομέων.</p> <p>8. Παραγωγή Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ).</p> <p>9. 2η θέση ελαιοπαραγωγής της ΠΕ Μεσσηνίας σε πανελλήνιο επίπεδο.</p> <p>10. Τάσεις επιστροφής ανθρώπινου δυναμικού στις περιοχές καταγωγής του λόγω</p>	<p>χαρακτηριστικά πχ μικρός κλήρος, δύσκολο ανάγλυφο, μικρό ποσοστό μεταποιημένων προϊόντων, φθίνουσες καλλιέργειες κ.λπ.),</p> <p>2. Ανταγωνισμός με άλλες ορεινές περιοχές που εμφανίζουν παρόμοια συγκριτικά πλεονεκτήματα (π.χ. Πάρνωνας),</p> <p>3. Έλλειψη επιχειρηματικού πνεύματος και αδυναμία ενσωμάτωσης καινοτομίας, λόγω ελλειπών ενημέρωσης και κατάρτισης,</p> <p>4. Διαρροή παραγωγικού δυναμικού,</p> <p>5. Οικονομική εσωστρέφεια,</p> <p>6. Αυξανόμενη ανεργία,</p> <p>7. Έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού/Ανάγκη αύξησης του οικονομικά ενεργού πληθυσμού,</p> <p>8. Χαμηλής ποιότητας προσφερόμενο τουριστικό προϊόν, καθώς και περιορισμένη προβολή τουριστικού προϊόντος και πόλων έλξης,</p> <p>9. Μειωμένες επενδύσεις στον πρωτογενή τομέα,</p> <p>10. Έλλειψη υποδομών υποστήριξης του τουρισμού,</p> <p>11. Ανισόρροπη διάρθρωση μεταξύ των παραγωγικών τομέων.</p>	<p>διατροφική τους αξίας.</p> <p>2. Αξιοποίηση της διεθνούς τάσης ανάπτυξης εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων στις ορεινές περιοχές.</p> <p>3. Πρότυπα ζήτησης τουριστικού τομέα, στροφή προς την ποιότητα των προσφερόμενων εμπειριών και την επαφή με την τοπική ταυτότητα.</p> <p>4. Ανάπτυξη τεχνολογιών για τον αγροτικό τομέα, με έμφαση στην ποιότητα - ασφάλεια - πιστοποίηση αγροτικών προϊόντων.</p> <p>5. Αξιοποίηση της τάσης των διεθνών διατροφικών προτύπων προς τοπικά ποιοτικά προϊόντα, Προϊόντα Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ), Προϊόντα (προστατευόμενης) Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ), Εγγυημένα Παραδοσιακά Ιδιότυπα Προϊόντα (ΕΠΙΠ).</p> <p>6. Στροφή προς τις ΑΠΕ, στο μέτρο του εφικτού</p> <p>7. Βελτίωση των δεικτών οικονομικής εξωστρέφειας – ανάπτυξη συνεργασιών.</p> <p>8. Άντληση εμπειρίας και τεχνογνωσίας μέσα από τη συμμετοχή σε εθνικά και ευρωπαϊκά θεματικά δίκτυα.</p> <p>9. Ευκαιρίες απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα.</p> <p>10. Αύξηση των</p>

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
	<p>της οικονομικής κρίσης.</p> <p>11. Αξιοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων για την πολυδιάστατη ανάπτυξη των ορεινών περιοχών.</p> <p>12. Εγγύτητα με την Καλαμάτα και τη Σπάρτη, δύο από τα σημαντικότερα αστικά κέντρα της Περιφέρειας Πελοποννήσου με ισχυρή γεωγραφική θέση.</p>		<p>καταλυμάτων χειμερινού προορισμού στην Περιοχή Παρέμβασης.</p> <p>11. Περαιτέρω διασύνδεση του τομέα του τουρισμού με το φυσικό περιβάλλον, την αγροτική παραγωγή και τις τοπικές παραδόσεις, μέσω της ανάπτυξης διαφορετικών μορφών εναλλακτικού και ειδικού τουρισμού (αγροτουρισμός, φυσιολατρικός τουρισμός, πολιτιστικός τουρισμός κ.ά.).</p> <p>12. Περαιτέρω ενίσχυση των δράσεων που στοχεύουν στην ενδυνάμωση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.</p> <p>13. Σύνθεση και προβολή ενός πολύπλευρου «τουριστικού προϊόντος».</p> <p>14. Στροφή των διεθνών διατροφικών προτύπων προς τοπικά ποιοτικά προϊόντα.</p> <p>15. Διεθνής τάση ανάπτυξης εναλλακτικών τουριστικών δραστηριοτήτων στις ορεινές περιοχές.</p>

3.1.2.α. Σκοπιμότητα ως προς τις Κοινωνικές Ανάγκες και Προκλήσεις

Σε επίπεδο κοινωνικών προκλήσεων, τρία είναι τα κρίσιμα σημεία, που αποτελούν και τα βασικότερα προβλήματα για την περιοχή της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου:

- Τα δημογραφικά χαρακτηριστικά της περιοχής, που εμφανίζουν αρνητική εξέλιξη, όπως άλλωστε για το σύνολο της ελληνικής υπαίθρου. Η πληθυσμιακή συρρίκνωση, η υπογεννητικότητα και η γήρανση του πληθυσμού συνθέτουν μια εικόνα αρκετά ανησυχητική

για τις τοπικές κοινωνίες, η οποία σύμφωνα με τις προβλέψεις δεν αναμένεται να αναστραφεί, παρά μόνον εάν αναπτυχθούν δραστικές και αποτελεσματικές πολιτικές, οι οποίες θα δημιουργούν ευνοϊκές προϋποθέσεις προς την επιθυμητή κατεύθυνση σε ποικίλα επίπεδα και τομείς.

- Η διαμορφούμενη, λόγω και της δημογραφικής πίεσης, αρνητική πραγματικότητα, αναφορικά με την εξασφάλιση ικανού εισοδήματος για τα νοικοκυριά της περιοχής, που οδηγεί σε πληθυσμιακή διαρροή προς άλλες περιοχές (κυρίως αστικές), στερώντας την Περιοχή Παρέμβασης από απαραίτητο ανθρώπινο δυναμικό για την ομαλή κοινωνική και οικονομική ζωή.
- Η εμφάνιση φαινομένων κοινωνικών ανισοτήτων, που δημιουργούν κενά στη συνοχή του κοινωνικού ιστού, με εν δυνάμει ποικίλες και πολύμορφες συνέπειες (αύξηση ανεργίας, διολίσθηση μερίδας του πληθυσμού κάτω από τα όρια της φτώχειας, κοινωνικές εντάσεις, αύξηση της εσωστρέφειας κ.λπ.) και η επιτακτική ανάγκη για περαιτέρω κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.

Ο βασικός στόχος της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου, αναφορικά με τις κοινωνικές προκλήσεις, συγκεκριμενοποιείται στη βελτίωση της σημερινής κατάστασης μέσω των παρακάτω προτεραιοτήτων:

Οι στόχοι που έχουν τεθεί για να επιτευχθούν μέσω της υλοποίησης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου αφορούν σε:

- Ενδυνάμωση των δημογραφικών δεικτών, κυρίως, με την προσέλκυση νέου πληθυσμού και τη συγκράτηση των μόνιμων κατοίκων,
- Δραστική βελτίωση των δεικτών απασχόλησης, μέσα από δημιουργία θέσεων εργασίας και περιορισμό της ανεργίας,
- Αύξηση των υποδομών κοινωνικής εξυπηρέτησης αναφορικά με την υγεία, την πρόνοια, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τον αθλητισμό, την ψυχαγωγία κ.λπ.,
- Βελτίωση των δεικτών κοινωνικής εξωστρέφειας, μέσα από την ανάπτυξη συνεργασιών σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, αλλά και διεθνές επίπεδο, λαμβανομένου υπόψη του βεληνεκού της ιστορικότητας της περιοχής του Ταυγέτου,
- Άντληση εμπειρίας και τεχνογνωσίας μέσα από τη συμμετοχή σε εθνικά και ευρωπαϊκά θεματικά δίκτυα,
- Προώθηση πολιτικών για την επίτευξη της κοινωνικής συνοχής,
- Ευαισθητοποίηση των πολιτών σχετικά με την ύπαρξη ευπαθών ομάδων πληθυσμού στοχεύοντας στην άμβλυνση φαινομένων κοινωνικού αποκλεισμού,
- Εισαγωγή νέων τεχνολογιών της ψηφιακής μετάβασης για την αναβάθμιση της οργάνωσης και της διαχείρισης των κοινωνικών υπηρεσιών στοχεύοντας στη βελτίωση της πρόσβασης και της εξυπηρέτησης των πολιτών.

3.1.2.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Κοινωνικές Ανάγκες και Προκλήσεις

Πίνακας 54. Ανάλυση προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών ως προς τις Κοινωνικές Ανάγκες

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
Κοινωνικές			
<p>1. Η μεταστροφή της σημερινής κατάστασης, με την ενίσχυση της συνεκτικότητας του κοινωνικού ιστού της περιοχής του Ταΰγετου</p> <p>2. Δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών για τη συγκράτηση του πληθυσμού και την προσέλκυση νέου</p> <p>3. Η πλήρωση βασικών προϋποθέσεων κοινωνικής ισορροπίας, όπως η εξασφάλιση θέσεων εργασίας, η μείωση της ανεργίας, η εξασφάλιση βασικών και αναγκαίων κοινωνικών υποδομών και εξυπηρετήσεων, σχετικών με την υγεία, την εκπαίδευση, τον αθλητισμό, τον πολιτισμό κ.λπ.</p> <p>4. Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της οργάνωσης των κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών που εξυπηρετούν την Περιοχή Παρέμβασης.</p> <p>5. Πραγματοποίηση δράσεων που στοχεύουν στην καταπολέμηση της ανεργίας.</p> <p>6. Προώθηση της συνεργασίας μεταξύ εθελοντικών πρωτοβουλιών με τις δράσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης.</p> <p>7. Περαιτέρω προαγωγή</p>	<p>1. Διατιθέμενοι πόροι της Ε.Ε. για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών</p> <p>2. Επιπρόσθετες πηγές χρηματοδοτικών πόρων, εκτός των ΕΔΕΤ, από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ), αλλά και από συμμετοχή ιδιωτών</p> <p>3. Τα νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για τη στήριξη της απασχόλησης και το νέο καθεστώς στήριξης επιχειρηματικότητας της Ε.Ε.</p>	<p>1. Κοινωνική εσωστρέφεια</p> <p>2. Πληθυσμιακή συρρίκνωση και γήρανση πληθυσμού</p> <p>3. Περιορισμένη πρόσβαση σε δίκτυα γνώσης καινοτομίας</p> <p>4. Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο</p> <p>5. Αρνητικά δημογραφικά χαρακτηριστικά, διαρροή πληθυσμού προς αστικά κέντρα</p> <p>6. Υψηλή ανεργία ιδιαίτερα των γυναικών και των νέων</p> <p>7. Φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού και κοινωνικές ανισότητες</p> <p>8. Έλλειψη κοινωνικών υπηρεσιών εντός της Περιοχής Παρέμβασης.</p> <p>9. Ελλιπής διαδημοτική συνεργασία και γενικότερα δικτύωση μεταξύ των κοινωνικών εταίρων για την ανάπτυξη και εφαρμογή ενιαίας κοινωνικής πολιτικής</p>	<p>1. Ενδυνάμωση των δημογραφικών δεικτών – προσέλκυση νέου πληθυσμού</p> <p>2. Δραστική βελτίωση των δεικτών απασχόλησης – περιορισμός της ανεργίας</p> <p>3. Επαύξηση των υποδομών κοινωνικής εξυπηρέτησης αναφορικά με την υγεία, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τον αθλητισμό, την ψυχαγωγία κ.λπ.</p> <p>4. Βελτίωση των δεικτών κοινωνικής εξωστρέφειας – ανάπτυξη συνεργασιών</p> <p>5. Άντληση εμπειρίας και τεχνογνωσίας μέσα από τη συμμετοχή σε εθνικά και ευρωπαϊκά θεματικά δίκτυα</p> <p>6. Ενημέρωση και αξιοποίηση γενικότερων πληροφοριών σχετικών με την κοινωνική ένταξη (λ.χ. ευκαιρίες χρηματοδότησης, εκδηλώσεις, θετικές εμπειρίες και πρακτικές).</p> <p>7. Αναθεώρηση και διασφάλιση της ποιότητας των προγραμμάτων κατάρτισης και δια βίου μάθησης,</p>

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
<p>της δημόσιας υγείας και πρόληψης.</p> <p>8. Μεγαλύτερη συμμετοχή του τοπικού κοινωνικού κεφαλαίου στις πολιτιστικές δράσεις και τα αντίστοιχα προγράμματα.</p> <p>9. Υλοποίηση περαιτέρω προγραμμάτων για εξοικείωση με τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες ατόμων που εντάσσονται σε ευάλωτες και ειδικές ομάδες πληθυσμού, για την προώθηση τους στην απασχόληση.</p> <p>10. Υλοποίηση περισσότερων δράσεων που εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα, ανθεκτικότητα και προσβασιμότητα σε υποδομές και υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας.</p>			<p>συνδεδεμένων με την αγορά εργασίας.</p> <p>8. Διασύνδεση επιχειρήσεων με το σύστημα Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας.</p> <p>9. Βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος υγείας, ιδιαίτερα σε περιοχές με επιβαρυνμένα χαρακτηριστικά (π.χ. υψηλή συγκέντρωση πληθυσμού που ανήκει στις ευπαθείς ή/και ευάλωτες ομάδες).</p> <p>10. Ανάπτυξη, διεύρυνση και στόχευση των κοινωνικών δομών που εξυπηρετούν τους κατοίκους της Περιοχής Παρέμβασης, με διαδημοτική προοπτική και συνεργασία.</p> <p>11. Δημιουργία θερμοκοιτίδας κοινωνικής ένταξης, με έμφαση στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων πρόσβασης στην αγορά εργασίας και στην επιχειρηματικότητα.</p>

3.1.3.α. Σκοπιμότητα ως προς τις Περιβαλλοντικές Ανάγκες και Προκλήσεις και τις Προκλήσεις της Κλιματικής Αλλαγής

Η Περιοχή Παρέμβασης διαθέτει ένα ποικιλόμορφο και ιδιαίτερης αξίας φυσικό πλούτο με σπάνια είδη τόσο χλωρίδας όσο και πανίδας. Η διαφύλαξη και η φροντίδα του Ταυγέτου θα πρέπει να αποτελούν πρωταρχικό στόχο χάρη στον καθοριστικό ρόλο που παίζει στην οικονομία και την κοινωνική ευημερία των κατοίκων και των επισκεπτών. Η χρήση του για αναψυχή και απόλαυση της φύσης αποτελεί ζωτική ανάγκη, ιδιαίτερα για τους κατοίκους των πόλεων, και γίνεται ολοένα και μεγαλύτερη καθώς αυξάνεται το φαινόμενο της αστικοποίησης.

Τα βασικότερα προβλήματα, ως προς τις Περιβαλλοντικές Προκλήσεις και τις Προκλήσεις της Κλιματικής Αλλαγής, που αφορούν στην Περιοχή Παρέμβασης, εντοπίζονται:

- Στην εξάρτηση της περιοχής από συμβατικές πηγές ενέργειας,
- Στην περιορισμένη δυνατότητα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) λόγω της παρουσίας αξιόλογων φυσικών και πολιτιστικών πόρων (π.χ. περιοχές NATURA, παραδοσιακοί οικισμοί),
- Στην επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος από την υπερβόσκηση,
- Στις επιπτώσεις, στο φυσικό περιβάλλον από πυρκαγιές που έχουν πλήξει την περιοχή,
- Στη διαχείριση αποβλήτων στην Περιοχή Μελέτης κ.λπ.

Στο πλαίσιο αυτής της προσέγγισης των προβλημάτων της περιοχής αναδεικνύεται σε πρωταρχικό στόχο της ΟΧΕ Ταυγέτου η εξασφάλιση της προστασίας του οικοσυστήματος του Ταυγέτου, με την ανάπτυξη αντίστοιχων πολυεπίπεδων πολιτικών, σχετικών με τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά προβλήματα και τα χαρακτηριστικά του κλίματος και των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή.

Οι δυνατότητες που εντοπίζονται για την περιοχή αναφέρονται σε ένα πολυσύνθετο φυσικό τοπίο, με έντονο γεωγραφικό ανάγλυφο και ένα αξιόλογο φυσικό απόθεμα με σημαντική διαθεσιμότητα φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι, δασικοί πόροι, σπήλαια, κ.λπ.), ορεινές διαδρομές και σηματοδοτημένα μονοπάτια, αλλά και εκμεταλλεύσιμους φυσικούς πόρους (παραγόμενη βιομάζα από την αγροτική παραγωγή, δασική βιομάζα).

Κατά συνέπεια, αποτελεί στρατηγικό στόχο της ΟΧΕ η εξασφάλιση της προστασίας του οικοσυστήματος, μέσα από το σχεδιασμό και την εφαρμογή σχετικών πολιτικών, ενταγμένων στις αντίστοιχες ευρύτερες εθνικές και περιφερειακές για το Περιβάλλον και την Κλιματική Αλλαγή. Η αναγκαιότητα αυτή εξυπηρετείται μέσα από το πλέγμα των προτεινόμενων ενεργειών και δράσεων.

Η προοπτική που διαμορφώνεται, με βάση το περιεχόμενο και τους στόχους της ΟΧΕ, αναφέρεται στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος κατά τρόπο ενισχυτικό για την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας.

3.1.3.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Περιβαλλοντικές Προκλήσεις & τις Προκλήσεις της Κλιματικής Αλλαγής

Πίνακας 55. Ανάλυση προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών ως προς τις Ανάγκες του Περιβάλλοντος και της Κλιματικής Αλλαγής.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
Περιβάλλον / Κλιματική Αλλαγή			
1. Η εξασφάλιση της προστασίας του οικοσυστήματος του Ταυγέτου με την	1. Αξιόλογο φυσικό περιβάλλον 2. Διαθεσιμότητα φυσικών πόρων	1. Εξάρτηση περιοχής από συμβατικές πηγές ενέργειας 2. Περιορισμένη	1. Προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος κατά τρόπο ενισχυτικό για την

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
<p>ανάπτυξη αντίστοιχων πολυεπίπεδων πολιτικών σχετικών με τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά προβλήματα και τα χαρακτηριστικά του κλίματος και των επιπτώσεων από την κλιματική αλλαγή.</p> <p>2. Περαιτέρω χρήση των ΑΠΕ.</p> <p>3. Λήψη περαιτέρω μέτρων και εφαρμογή δράσεων σχετικά με τη βέλτιστη διαχείριση αποβλήτων.</p> <p>4. Περαιτέρω αναβάθμιση και επέκταση του υφιστάμενου δικτύου υδρευσης, αποχέτευσης και όμβριων υδάτων.</p> <p>5. Περαιτέρω ενδυνάμωση των δυνατοτήτων της πολιτικής προστασίας των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης.</p> <p>6. Περαιτέρω προώθηση της ανακύκλωσης και της κυκλικής οικονομίας.</p> <p>7. Πραγματοποίηση περαιτέρω έργων πολιτικής προστασίας και αντοχής στην κλιματική αλλαγή.</p>	<p>(υδατικοί πόροι, δασικοί πόροι, σπήλαια, κ.λπ.)</p> <p>3. Ορεινές διαδρομές και σηματοδοτημένα μονοπάτια</p> <p>4. Πολυσύνθετο φυσικό τοπίο – Έντονο γεωγραφικό ανάγλυφο</p> <p>5. Παραγόμενη βιομάζα από την αγροτική παραγωγή</p> <p>6. Δασική βιομάζα</p> <p>7. Μεγάλος αριθμός παραδοσιακών οικισμών στον ορεινό όγκο του Ταυγέτου που συμβιώνουν αρμονικά με τη φύση.</p> <p>8. Παρουσία σπάνιου είδους χλωρίδας και πανίδας που βρίσκονται αποκλειστικά στην Περιοχή Παρέμβασης.</p> <p>9. Περιοχές σημαντικής περιβαλλοντικής αξίας που προστατεύονται από το δίκτυο Natura.</p>	<p>δυνατότητα αξιοποίησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ) λόγω της παρουσίας αξιόλογων φυσικών και πολιτιστικών πόρων (π.χ. περιοχές NATURA, παραδοσιακοί οικισμοί)</p> <p>3. Επιβάρυνση του φυσικού περιβάλλοντος από την υπερβόσκηση</p> <p>4. Επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον από συχνές πυρκαγιές που έχουν πλήξει την περιοχή</p> <p>5. Επιβάρυνση του περιβάλλοντος λόγω της έλλειψης εναλλακτικών τρόπων μετακίνησης και εξάρτηση των κατοίκων από ΙΧ</p> <p>6. Ελλιπείς μηχανισμοί προστασίας του περιβάλλοντος</p>	<p>ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας</p> <p>2. Εκπόνησης των απαραίτητων σχεδίων και μελετών για τους σχετικούς τομείς</p> <p>3. Αναπτυξιακές προοπτικές εναλλακτικού τουρισμού.</p> <p>4. Δυνατότητα ανάπτυξης της κυκλικής οικονομίας.</p> <p>5. Δυνατότητα ανάπτυξης και αξιοποίησης ΑΠΕ.</p>

3.1.4.α. Σκοπιμότητα ως προς τις Ανάγκες και τις Προκλήσεις του Πολιτιστικού Περιβάλλοντος

Το πλούσιο και αξιολογότερο πολιτιστικό απόθεμα καλύπτει διαχρονικά την ιστορία της ευρύτερης περιοχής, από τριών χιλιάδων πεντακοσίων και πλέον ετών, αποτελώντας σημαντικό τμήμα της ελληνικής ιστορίας (κάθοδος Δωριέων, ομηρικά έπη, κλασική περίοδος, βυζαντινά και μεταβυζαντινά χρόνια, Ελληνική Επανάσταση κ.λπ..) και ταυτόχρονα συστατικό στοιχείο της παραγωγικής ικανότητας της περιοχής της ΟΧΕ.

Το βασικότερο πρόβλημα, που σχετίζεται με τις προκλήσεις του Πολιτιστικού Περιβάλλοντος, είναι οι περιορισμένες δράσεις για τη διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς, με αποτέλεσμα ο συγκεκριμένος πλούτος να παραμένει ένα ανενεργό και αναξιοποίητο, κατά κύριο λόγο, κεφάλαιο για την περιοχή, παρ' όλη τη δυναμική που διαθέτει.

Βασικός σκοπός της ΟΧΕ Ταυγέτου είναι να αξιοποιήσει το πλούσιο και αξιόλογο πολιτιστικό απόθεμα, κατά τρόπο που να εξασφαλίζει την προστασία του και να το αναδεικνύει ως καθοριστικό παράγοντα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης της περιοχής.

Οι δυνατότητες του συγκεκριμένου πόρου εκτείνονται σε μια πλειάδα θεματικών κατηγοριών, που σχετίζονται, τόσο με την υλική, όσο και με την άυλη πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής (αρχαιολογικές διαδρομές, παραδοσιακοί οικισμοί, ιστορικά κτίρια και λοιποί χώροι, πνευματική κληρονομιά, ήθη και έθιμα των κατοίκων, ιστορικότητα τοποθεσιών κ.λπ.). Η σημαντικότητα και η δυναμική του πόρου επιβεβαιώνεται και τεκμηριώνεται μέσα από ποικίλες ελληνικές αλλά και διεθνείς βιβλιογραφικές αναφορές και αναδεικνύεται μέσα από το έργο σημαντικών προσωπικοτήτων του πνεύματος και της τέχνης, που έδρασαν στην περιοχή.

Κατά συνέπεια, η προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος συγκεκριμενοποιεί τους γενικότερους στρατηγικούς στόχους της ΟΧΕ, οικονομικούς και κοινωνικούς και συμβάλλει στην ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών της Περιοχής Παρέμβασης.

Η προοπτική που διαμορφώνεται, με βάση το περιεχόμενο της ΟΧΕ συνίσταται:

- Στην αξιοποίηση του πολιτιστικού αποθέματος, με την υλοποίηση έργων ανάδειξης και προστασίας ιστορικών μνημείων, ιστορικών διαδρομών κ.λπ.,
- Στην ανάδειξη τοπόσημων και τη διαμόρφωση ονόματος αναφοράς (brand name),
- Στη δημιουργία, μέσα από έναν κατάλληλο χωρικό σχεδιασμό, ενιαίων δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, που θα αναδεικνύουν και θα αξιοποιούν το σύνολο των πολλαπλών ιστορικών παρελθόντων και θα συνδέονται με τη σύγχρονη κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα, αλλά και την τοπική οικονομική δραστηριότητα, με έμφαση στην παραγωγή τοπικών προϊόντων υψηλών προδιαγραφών.

3.1.4.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Ανάγκες και Προκλήσεις του Πολιτιστικού Περιβάλλοντος

Πίνακας 56. Ανάλυση προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών ως προς τις Ανάγκες του Πολιτιστικού Περιβάλλοντος.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
Πολιτιστικό Περιβάλλον			
1. Προστασία και ανάδειξη του πλούσιου και αξιολογώτατου πολιτιστικού αποθέματος της περιοχής, ως	1. Ιδιαίτερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά, υλική και άυλη πολιτιστική κληρονομιά	1. Περιορισμένες δράσεις για τη διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς	1. Αξιοποίηση πολιτιστικού αποθέματος με την υλοποίηση έργων ανάδειξης και προστασίας ιστορικών

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
<p>καθοριστικού παράγοντα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης</p> <p>2. Οργάνωση περισσότερων νέων πολιτιστικών εκδηλώσεων της περιοχής και αύξηση της επισκεψιμότητάς της Περιοχής Παρέμβασης</p>	<p>2. Διαθεσιμότητα πολιτιστικών πόρων – αρχαιολογικές διαδρομές – παραδοσιακοί οικισμοί</p>	<p>2. Ελλιπής εφαρμογή καινοτόμων εφαρμογών προβολής της Περιοχής Παρέμβασης</p>	<p>μνημείων, ιστορικών διαδρομών κ.λπ..</p> <p>2. Ανάδειξη τοπόσημων και διαμόρφωση ονόματος αναφοράς (brand name)</p> <p>3. Δημιουργία ενιαίων δικτύων φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος (πχ σε μορφή θεματικών διαδρομών) μέσα από έναν κατάλληλο χωρικό σχεδιασμό</p> <p>4. Αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων περαιτέρω προβολής της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της περιοχής</p> <p>5. Συνεργασία με σημαντικούς πολιτιστικούς φορείς της Ελλάδας και αξιοποίηση χρηματοδοτικών προγραμμάτων για την ενίσχυση των υφιστάμενων και τη διοργάνωση νέων πολιτιστικών εκδηλώσεων</p> <p>6. Προώθηση πολιτισμού σε επίπεδο Δημοτικής Κοινότητας/Ενότητας</p>

3.1.5.α. Σκοπιμότητα ως προς τις Ανάγκες και τις Προκλήσεις του Δομημένου Περιβάλλοντος και των Βασικών Υποδομών

Η επάρκεια των μεταφορικών δικτύων και των βασικών δικτύων υποδομών αποτελούν σημαντικό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης των απομακρυσμένων περιοχών, συγκράτησης του πληθυσμού και διασφάλισης της κοινωνικής ισορροπίας. Ωστόσο, όπως αναλύθηκε και στην Ενότητα 2, υπάρχουν σημαντικές ελλείψεις σ' αυτόν τον τομέα στον Ορεινό Όγκο Ταυγέτου.

Τα βασικά προβλήματα που εμφανίζονται στην περιοχή αφορούν σε:

- Ελλείψεις στις εσωτερικές οδικές μεταφορικές συνδέσεις, δυσκολίες προσβασιμότητας (δομή και κατάσταση του οδικού δικτύου)
- Έλλειψη σύγχρονων τηλεπικοινωνιακών υποδομών
- Ανεπάρκεια υποδομών υποστήριξης του τουρισμού (υποδομές φιλοξενίας καταλυμάτων και ξενοδοχείων, προσβασιμότητα, οργάνωση λειτουργίας, περιβαλλοντικές υποδομές)
- Ελλειμματική ανάπτυξη υποδομών υγείας και σχετικών δράσεων
- Ελλιπείς υποδομές ύδρευσης, αποχέτευσης, διαχείρισης απορριμμάτων και γενικά περιβαλλοντικές υποδομές
- Ανεπαρκείς υποδομές εκπαίδευσης

Η σχετική εγγύτητα αρκετών οικισμών της ΟΧΕ με τα αστικά κέντρα της περιοχής αποτελεί μια σημαντική δυνατότητα, δεδομένου ότι, με την επίτευξη του στόχου, διαμορφώνεται μια «μεταφορική πραγματικότητα» περισσότερο συνεκτική, με εξυπηρέτηση μεγαλύτερου αριθμού πληθυσμού. Επίσης, σημαντική δυνατότητα διαμορφώνεται από τη γειτνίαση με το υπόλοιπο τμήμα του Ταυγέτου, όπου υπάρχουν ήδη τουριστικές υποδομές (μονοπάτια, καταφύγιο κ.λπ.) και κατά συνέπεια εξασφαλίζεται συνέργεια δράσεων και προσθετικότητα αποτελέσματος. Τέλος, το brand name της ευρύτερης περιοχής του Ταυγέτου και των μεγάλων αστικών κέντρων της Καλαμάτας και της Σπάρτης, παρέχει μια ακόμα δυνατότητα για την ΟΧΕ Ταυγέτου ως προς την αντιμετώπιση των προκλήσεων επί του δομημένου περιβάλλοντος και των βασικών υποδομών, κατά τη λογική της συνέργειας δράσεων και της αποτελεσματικότητας αυτών.

Στην Περιοχή Παρέμβασης παρατηρείται μια καλύτερα διαμορφωμένη κατάσταση, αναφορικά με το δομημένο περιβάλλον και τα βασικά δίκτυα υποδομών στη δυτική πλευρά της, κυρίως λόγω της άμεσης γειτνίασης αφενός με τη θάλασσα και αφετέρου με τον οικιστικό ιστό της Καλαμάτας. Η ΟΧΕ στοχεύει στην άμβλυνση των εσωτερικών ανισοτήτων επί του πεδίου για την επίτευξη ισορροπίας στον παραγωγικό ιστό της Περιοχής Παρέμβασης.

Η προοπτική που διαμορφώνεται, με βάση το περιεχόμενο της ΟΧΕ συνίσταται:

- Στην αναβάθμιση της προσβασιμότητας
- Στην ποιοτική βελτίωση της καθημερινής ζωής των κατοίκων και της λειτουργικότητας των επιχειρήσεων
- Στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας

2.1.5.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Προκλήσεις του Δομημένου Περιβάλλοντος και των Βασικών Υποδομών

Πίνακας 57. Ανάλυση προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών ως προς τις Ανάγκες και Προκλήσεις του Δομημένου περιβάλλοντος και των Βασικών υποδομών.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
Δομημένο Περιβάλλον και Βασικές Υποδομές			

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
<p>1. Βελτίωση του μεταφορικού δικτύου της περιοχής της ΟΧΕ και των βασικών δικτύων υποδομών, συγκλίνοντας προς αυτά της ευρύτερης περιοχής</p> <p>2. Άμβλυση των εσωτερικών ανισοτήτων επί του πεδίου για την επίτευξη ισορροπίας στον παραγωγικό ιστό της Περιοχής Παρέμβασης</p> <p>3. Εκπόνηση έργων αντιπλημμυρικής προστασίας</p>	<p>1. Σχετική εγγύτητα αρκετών οικισμών της ΟΧΕ με τα αστικά κέντρα της περιοχής</p> <p>2. Τουριστικές υποδομές Ταυγέτου (μονοπάτια, καταφύγιο, κ.λπ.)</p> <p>3. Το brand name της ευρύτερης περιοχής του Ταυγέτου και των μεγάλων αστικών κέντρων της Καλαμάτας και της Σπάρτης</p>	<p>1. Δυσκολίες προσβασιμότητας – δομή-κατάσταση οδικού δικτύου</p> <p>2. Έλλειψη σύγχρονων τηλεπικοινωνιακών υποδομών</p> <p>3. Έλλειψη υποδομών υποστήριξης του τουρισμού (υποδομές φιλοξενίας καταλυμάτων και ξενοδοχείων, προσβασιμότητα, οργάνωση λειτουργίας, περιβαλλοντικές υποδομές)</p> <p>4. Ελλείψεις στις εσωτερικές οδικές μεταφορικές συνδέσεις και ελλειμματική ανάπτυξη υποδομών υγείας και σχετικών δράσεων</p> <p>5. Ελλειμματικές υποδομές ύδρευσης, αποχέτευσης, διαχείρισης απορριμμάτων, γενικά περιβαλλοντικές υποδομές</p>	<p>1. Αναβάθμιση της προσβασιμότητας</p> <p>2. Ποιοτική βελτίωση της καθημερινής ζωής των κατοίκων και της λειτουργικότητας των επιχειρήσεων</p> <p>3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας</p>

3.1.6.α. Σκοπιμότητα ως προς τις Ανάγκες και τις Προκλήσεις της Χωροταξικής – Πολεοδομικής Οργάνωσης και των Χρήσεων Γης

Όπως περιγράφηκε σε προηγούμενη Ενότητα, η περιοχή μελέτης είναι κατά κύριο λόγο ορεινή και καλύπτεται κατά 67% από περιοχές ενταγμένες στο Δίκτυο Natura 2000 (58.013 εκτάρια), ενώ περιλαμβάνει, επίσης, δύο Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) και τρία Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους (ΤΙΦΚ).

Οι κυριότερες θεσμοθετημένες χρήσεις γης στους οικισμούς του Ταυγέτου είναι η γενική κατοικία, που κυριαρχεί στο σύνολο της περιοχής αναφοράς, χώροι πρασίνου και κοινόχρηστοι χώροι (αστικό πράσινο και πλατείες) και εμπόριο, εστίαση, δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και διοικητικές υπηρεσίες μόνο στα κέντρα των οικισμών. Παρατηρείται, επίσης, χωρική διασπορά των οικισμών σε όλη την έκταση του Ταυγέτου, με αποτέλεσμα την περιορισμένη δυνατότητα ανάπτυξης οικονομικών κλίμακας.

Σχετικά με τον πολεοδομικό σχεδιασμό στην Περιοχή Παρέμβασης, το Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. της Δ.Ε. Μυστρά μαζί με το Γ.Π.Σ. του Δήμου Καλαμάτας και το Γ.Π.Σ. Δήμου Σπάρτης αποτελούν τα μοναδικά εγκεκριμένα πολεοδομικά σχέδια.

Το γεγονός ότι απουσιάζει χωροταξικός σχεδιασμός, κτηματολόγιο και δασολόγιο δυσχεραίνει το σαφή καθορισμό των χρήσεων γης στην περιοχή και την αποτελεσματική αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού της αποθέματος.

Πρόσφατα εκδόθηκε σε ΦΕΚ η απόφαση «Κατάρτιση και έγκριση προγραμμάτων εκπόνησης μελετών Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων και Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Β' τμήμα προγραμμάτων πολεοδομικού σχεδιασμού), σε εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4759/2020, με χρηματοδότηση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και ειδικότερα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)- ΣΑΤΑ 075, υπό τη γενική ονομασία τίτλου Έργων «ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ». Ειδικότερα, το πρόγραμμα πολεοδομικού σχεδιασμού του ΥΠΕΝ προβλέπει ανάθεση συνολικά 229 διακριτών μελετών Τ.Π.Σ., για 768 Δημοτικές Ενότητες, που θα γίνει σε τέσσερις κύκλους έως τις αρχές του 2022, με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση 400 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και εθνικούς πόρους. Η ολοκλήρωση του συνόλου των μελετών των νέων Τ.Π.Σ., αναμένεται να καλύψει το 70% της ελληνικής επικράτειας και θα είναι πραγματικότητα έως το 2025. Στις 136 περιοχές που καταγράφονται στο ΦΕΚ για τις οποίες θα εκπονηθούν Μελέτες Τοπικών και Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων, περιλαμβάνονται τόσο η Δημοτική Ενότητα Καλαμάτας, όσο και ο Δήμος Σπάρτης, με τις Δημοτικές Ενότητες Καρυών, Οινούντος, Πελλάνας, Μυστρά, Θεραπνών, Σπάρτης και Φάριδος⁶⁴.

Τα νέα Τοπικά Πολεοδομικά Σχέδια αφενός θα αναθεωρήσουν και θα επικαιροποιήσουν τα παλιά Γ.Π.Σ. και αφετέρου θα διευρύνουν τις ρυθμίσεις για την οργάνωση των χρήσεων γης και την προστασία και ανάδειξη των διαθέσιμων πόρων της Περιοχής Παρέμβασης. Τα Τ.Π.Σ. υλοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 7 του Ν. 4447/2016 και καλύπτουν την έκταση μιας ή περισσότερων Δημοτικών Ενότητων ενός Δήμου. Με αυτά καθορίζονται:

- Το πρότυπο χωρικής οργάνωσης και ανάπτυξης και τα βασικά προγραμματικά μεγέθη
- Τα όρια Πολεοδομικών Ενότητων και οικισμών
- Οι χρήσεις γης, οι όροι και οι περιορισμοί δόμησης
- Οι σημαντικές πολεοδομικές παρεμβάσεις
- Ζώνες Υποδοχής Συντελεστή Δόμησης (Ζ.Υ.Σ.)
- Ζώνες ειδικών πολεοδομικών κινήτρων
- Το οδικό δίκτυο και τα λοιπά μεταφορικά, τεχνικά και περιβαλλοντικά δίκτυα και υποδομές
- Μέτρα προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και υποστηρικτικά μέτρα αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών και διαχείρισης συνεπειών φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών και λοιπών απειλών

⁶⁴ <https://ecopress.gr/fek-136-perioxes/>

- Κάθε άλλο μέτρο, όρος ή περιορισμός που απαιτείται για την ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση της περιοχής μελέτης

Τα Τ.Π.Σ. εγκρίνονται με Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.) με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕΣΥΠΟΘΑ). Επίσης, με το ίδιο ΠΔ εγκρίνονται και οι κατευθύνσεις, οι όροι και τα μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, τα οποία πρέπει να τηρούνται κατά την εξειδίκευση και υλοποίηση των Τ.Π.Σ. σύμφωνα με τη σχετική Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, οριοθετούνται προσωρινά οι οριογραμμές των υφιστάμενων εντός των προς πολεοδόμηση περιοχών, ρεμάτων (ή ποταμών) και εγκρίνεται η προκαταρκτική μελέτη γεωλογικής καταλληλότητας στις περιοχές για τις οποίες δεν υπάρχει γεωλογική μελέτη.

3.1.6.β. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Προκλήσεις της Χωροταξικής – Πολεοδομικής Οργάνωσης και των Χρήσεων Γης

Πίνακας 58. Δυνατότητες, Αδυναμίες και Προοπτικές ως προς τις Προκλήσεις της Χωροταξικής – Πολεοδομικής Οργάνωσης και των Χρήσεων Γης.

ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ
Χωροταξική – Πολεοδομική Οργάνωση και Χρήσεις Γης			
1. Απουσία χωροταξικού σχεδιασμού, κτηματολογίου και δασολογίου για το σαφή καθορισμό των χρήσεων γης και την καλύτερη αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων		1. Χωρική διασπορά οικισμών σε όλη την έκταση του Ταυγέτου – περιορισμένη δυνατότητα ανάπτυξης οικονομιών κλίμακας	1. Η υλοποίηση νέων Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων για τη Δημοτική Ενότητα Καλαμάτας και για το Δήμο Σπάρτης.

3.1.7 Συνολική Σκοπιμότητα

Η ΟΧΕ Ταυγέτου, λαμβάνοντας υπόψη τα πολύπλευρα οικονομικά και κοινωνικά ζητήματα που χαρακτηρίζουν την Περιοχή Παρέμβασης, αποσκοπεί στην επίλυση των κύριων προβλημάτων της Περιοχής και στην ανάδειξη των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της με σκοπό την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ισότητα και συνοχή και την εξασφάλιση αειφορίας.

Εντάσσεται στο πλαίσιο μιας ευρύτερης προσπάθειας στρατηγικού συντονισμού σε όλα τα επίπεδα για τη συνδυαστική αξιοποίηση των ευρωπαϊκών και εθνικών, των δημόσιων και ιδιωτικών πόρων, στη βάση του στόχου για ανάκαμψη και βιώσιμη αναπτυξιακή πορεία της οικονομίας στην Περιοχή του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

Οι Δήμοι Καλαμάτας και Σπάρτης έχουν αναπτύξει μέχρι σήμερα, ο καθένας αυτόνομα, πολιτικές προσαρμοσμένες στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα και τις προοπτικές τους. Με την παρούσα ΟΧΕ συνενώνουν τις δυνάμεις τους, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης και

εξωστρεφούς χωρικής διαλειτουργικότητας, προκειμένου να αντιμετωπίσουν ζητήματα που αφορούν σε περιοχές τους με όμοια ποιοτικά χαρακτηριστικά.

Η Περιοχή Παρέμβασης διαθέτει ομοιογενή πολιτισμικά χαρακτηριστικά με οικισμούς που βρίσκονται εκατέρωθεν της κορυφογραμμής. Ομοιογένεια, κατά βάση, υπάρχει επίσης στα οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά των οικισμών που βρίσκονται στην περιοχή αναφοράς, με κυριότερα στοιχεία το βαθμό και το είδος της ενασχόλησης στον πρωτογενή τομέα, τη γήρανση του πληθυσμού και τη διαρροή πληθυσμού, αλλά και παραγωγικού δυναμικού.

Οι διαμορφωμένοι στρατηγικοί στόχοι της ΟΧΕ Ταϊγέτου κινούνται στο πλαίσιο ενδυνάμωσης της Χωρικής Συνοχής, που αποτελεί κύρια στρατηγική επιλογή της Περιφέρειας Πελοποννήσου, σαν βασικού παράγοντα της κοινωνικής συνοχής και της προώθησης της ανάπτυξης.

Η Στρατηγική ΟΧΕ αποσκοπεί στη συνολική αναβάθμιση του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου, στοχεύει στην αντιμετώπιση σύνθετων προκλήσεων και στην ανάπτυξη των πολύπλευρων δυνατοτήτων της Περιοχής Παρέμβασης. Η συνολική σκοπιμότητα της ΟΧΕ θέτει ως προτεραιότητα την προστασία και την ανάδειξη του πλούσιου και μοναδικού φυσικού και πολιτισμικού περιβάλλοντος που ξεχωρίζει σε εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο, καθώς και την ενδυνάμωση της εξωστρέφειας και της αναπτυξιακής δυναμικής της ορεινής περιοχής μέσω της ενίσχυσης του τουρισμού και πόσο μάλλον του εναλλακτικού. Επιπρόσθετα, σημαντικό ρόλο στην σκοπιμότητα της ΟΧΕ παίζει η ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας, για παράδειγμα μέσω της ενίσχυσης του πρωτογενή τομέα και της ανάδειξης της τοπικής αγροδιατροφής ενώ η συγκράτηση του υπάρχοντος πληθυσμού και η προσέλκυση νέου παραγωγικού ανθρώπινου δυναμικού θεωρούνται εξίσου σημαντικές. Τέλος, απαραίτητη θεωρείται η επαρκής εξυπηρέτηση των κατοίκων της Περιοχής Παρέμβασης από τις βασικές υποδομές του οδικού δικτύου, της ύδρευσης, της αποχέτευσης κ.λπ. δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην προσβασιμότητα της περιοχής, το οποίο θα έχει άμεσο αντίκτυπο στη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

4. ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

Το Όραμα και οι Στρατηγικοί Στόχοι της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου διαμορφώθηκαν βάσει του εντοπισμού των αναγκών και της ανάλυσης των προκλήσεων, δυνατοτήτων, αδυναμιών και προοπτικών, που υλοποιήθηκαν στην Ενότητα 3.

4.1 Όραμα – Στρατηγικοί Στόχοι

4.1.1 Διατύπωση Οράματος και Στρατηγικών Στόχων

Η βιώσιμη ανάπτυξη, που θα εκτείνεται σε κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική διάσταση και θα αναδεικνύει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής, συμβάλλοντας στη χωρική και κοινωνικοοικονομική συνοχή της, αποτελεί το όραμα της ΟΧΕ Ταυγέτου. Η ιστορικότητα της ευρύτερης περιοχής και οι σημερινές δυνατότητες του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος δικαιολογούν τον οραματισμό και προσανατολίζουν την ακολουθητέα Στρατηγική, η οποία κατευθύνεται στην αντιμετώπιση των σύνθετων προκλήσεων, με γνώμονα την αξιοποίηση των πολύπλευρων δυνατοτήτων που προσφέρει η Περιοχή Παρέμβασης και εντοπίζεται σε διάφορα επίπεδα, που είναι:

- Η ουσιαστική ενδυνάμωση της εξωστρέφειας και της αναπτυξιακής δυναμικής της ορεινής περιοχής, που αποτελεί την Περιοχή Παρέμβασης,
- Η συγκράτηση του πληθυσμού, καθώς και η προσέλκυση νέου,
- Η διασύνδεση και ολοκληρωμένη αξιοποίηση των φυσικών, παραγωγικών και ανθρώπινων πόρων,
- Η προστασία του περιβάλλοντος και η αξιοποίηση/προώθηση του μοναδικού φυσικού πλούτου του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου,
- Η ενίσχυση των υποδομών και η εξυπηρέτηση των κατοίκων της Περιοχής Παρέμβασης με τις απαραίτητες υπηρεσίες ύδρευσης, αποχέτευσης κ.λπ. ,
- Η ανάδειξη της τοπικής αγροδιατροφής,
- Η έμφαση στον τουρισμό, τον πολιτισμό και την μοναδική αρχιτεκτονική των παραδοσιακών οικισμών.

Οι κατευθυντήριες αρχές της Στρατηγικής της ΟΧΕ Ταυγέτου διατυπώνονται ώστε να συνεργούν με τις στοχεύσεις του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Περιφέρειας Πελοποννήσου, του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης Πελοποννήσου και των Επιχειρησιακών σχεδίων των Δήμων.

Όραμα της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2021-2027 αποτελεί το εξής:

Όραμα ΟΧΕ Ταυγέτου:

Η συνολική αναβάθμιση του ορεινού όγκου του Ταυγέτου, μέσα από την ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας, της αγροδιατροφής, του τουρισμού και του πολιτισμού, με στοιχεία βάσης την εξωστρέφεια και την καινοτομία, σε άρρηκτη σύνδεση με την προστασία και ανάδειξη του πλούσιου οικολογικού και πολιτιστικού πλούτου.

Η Περιοχή Παρέμβασης αποτελείται από τις χωρικές ενότητες όπου επεκτείνεται ο Ορεινό Όγκος του Ταυγέτου, οι οποίες ανήκουν διοικητικά σε Δ.Κ. και Δ.Ε. των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης. Ως Στρατηγικοί Στόχοι (ΣΣ) της προτεινόμενης Στρατηγικής ΟΧΕ για την Περιοχή Παρέμβασης τίθενται οι κατωτέρω:

ΣΣ 1: Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων.

ΣΣ 2: Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

ΣΣ 3: Στήριξη της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης στη βάση της πράσινης οικονομίας και της ψηφιακής μετάβασης.

ΣΣ 4: Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής.

4.1.2 Αποτύπωση και Αιτιολόγηση των Στρατηγικών Στόχων

Η διαμόρφωση ενός συνολικού αλλά συγκεκριμένου οράματος, με μακροχρόνια στόχευση αλλά και άμεσα υλοποιήσιμα βήματα καθιστούν απαραίτητη τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης και συνεκτικής Στρατηγικής για την ΟΧΕ Ταυγέτου. Η λογική των χωρικών παρεμβάσεων, που διαπνέει όλα τα επιχειρησιακά σχέδια της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 του ΕΣΠΑ αλλά και της νέας προγραμματικής περιόδου 2021-2027, επιτάσσει οι χρηματοδοτούμενες πράξεις να αναφέρονται σε δράσεις, τα αποτελέσματα της υλοποίησης των οποίων θα συμβάλλουν στην επίτευξη συγκεκριμένων ειδικών στόχων και τελικά στην κάλυψη συγκεκριμένων αναγκών. Οπότε θα πρέπει να υπάρχει

συνάφεια και συνοχή μεταξύ αναγκών-ειδικών στόχων-δράσεων-εκροών-αποτελεσμάτων. Οι προτεινόμενοι άξονες στρατηγικής, οι ειδικοί στόχοι και οι προτεινόμενες δράσεις θα τεθούν σε διαβούλευση προκειμένου στη συνέχεια να ολοκληρωθεί ένα συνεκτικό σχέδιο δράσης με τα πιο πάνω χαρακτηριστικά.

Οι κατευθυντήριες αρχές της Στρατηγικής της ΟΧΕ Ταυγέτου διατυπώνονται με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει συνέχεια με τους στόχους του υπερκείμενου σχεδιασμού και πιο συγκεκριμένα με τους στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος Πελοπόννησος 2021-2027, του Περιφερειακού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης και των Επιχειρησιακών Σχεδίων των Δήμων. Σε αυτό πλαίσιο κεντρικό ρόλο για την ανάπτυξη του σχεδιασμού κατέχουν οι εξής τομείς, οι οποίοι αποτελούν την βάση για τη διατύπωση των στρατηγικών στόχων:

Οικονομική ευημερία και κοινωνική συνοχή

Η Περιοχή Παρέμβασης της ΟΧΕ Ταυγέτου πλήττεται από σωρεία προβλημάτων του κοινωνικού της ιστού, όπως αρνητικά δημογραφικά δεδομένα, χαμηλό ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού και υψηλή ανεργία που δυσχεραίνουν την επιχειρηματικότητα σε συνδυασμό με τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του πρωτογενή τομέα (μικρός κλήρος και δύσκολο ανάγλυφο, ελλειπείς υποδομές κτηνοτροφικής παραγωγής, παρωχημένες παραγωγικές πρακτικές, διάρρηξη της αλυσίδας αξίας / μικρό ποσοστό μεταποιημένων προϊόντων), ο οποίος απασχολεί σημαντικό τμήμα του ανθρώπινου δυναμικού.

Αποτέλεσμα αυτής της πραγματικότητας είναι να υπάρχει ένα σημαντικό ποσοστό πληθυσμού που βρίσκεται κάτω από το όριο της φτώχειας και κατά συνέπεια η αναστροφή της αποτελεί πρωταρχική αναγκαιότητα.

Η αναδιάρθρωση του πρωτογενή τομέα, μέσα από την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών του προβλημάτων, η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσα από στοχευμένες δράσεις και η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και η συνακόλουθη συρρίκνωση της ανεργίας είναι βασικές ανάγκες ως προς τις οικονομικές προκλήσεις της Περιοχής Παρέμβασης.

Η αναστροφή της φθίνουσας δημογραφικής εξέλιξης είναι σημαντική για τη διατήρηση του πληθυσμού και την ενίσχυση της κοινωνίας. Μέσω προγραμμάτων που προωθούν τη γέννηση, την εκπαίδευση, την παροχή κοινωνικών παροχών και την προώθηση της ποιότητας ζωής, επιδιώκεται να αντιστραφεί η τάση της μείωσης του πληθυσμού και να δημιουργήσει ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την εγκατάσταση νέων κατοίκων.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου απαιτείται η ανάπτυξη πολιτικών για την προσέλκυση νέων πληθυσμών, ώστε να αυξηθεί το παραγωγικό δυναμικό και να υποστηριχθεί η επιχειρηματικότητα. Βασική προϋπόθεση για την επιτυχή έκβαση τέτοιων πολιτικών αποτελεί η επαύξηση των κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών – υγείας και εκπαίδευσης, κατά κύριο λόγο.

Ενίσχυση της παραγωγικής βάσης

Η ενίσχυση της παραγωγικής βάσης και η αξιοποίηση των τοπικών πόρων αποτελούν προτεραιότητα για την Περιοχή Παρέμβασης. Μέσω της προώθησης επιχειρηματικότητας, της δημιουργίας θέσεων

εργασίας και της υποστήριξης τοπικών παραγωγικών κλάδων, ενισχύοντας την οικονομία της περιοχής και παρέχοντας ευκαιρίες για αιεφόρο ανάπτυξη. Παράλληλα, η παρούσα μελέτη εστιάζει στην ενίσχυση της αγροτικής παραγωγής και της βιολογικής γεωργίας. Μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης και υποστήριξης, προάγεται η αιεφόρος γεωργία και η παραγωγή τοπικών προϊόντων υψηλής ποιότητας. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στους αγρότες να αυξήσουν τα εισοδήματά τους και ταυτόχρονα να δημιουργήσουν μια ευεργετική αλυσίδα για τον τοπικό τουρισμό.

Προστασία του φυσικού πλούτου και της βιοποικιλότητας

Η εκτεταμένη δασοκάλυψη της περιοχής του Ταυγέτου, σε συνδυασμό με τις τάσεις ερημοποίησης περιοχών, συμβάλλει στην αύξηση των κινδύνων για καταστροφές από πυρκαγιές, με ενδεχόμενες πρόσθετες αρνητικές επιπτώσεις από καταστροφικές πλημμύρες στην ύπαιθρο. Επομένως η προστασία των δασών από πυρκαγιές και η αποκατάσταση των ζημιών στα δάση, αλλά και από ενδεχόμενες φυσικές καταστροφές, είναι ανάγκες άμεσης προτεραιότητας. Παράλληλα, θα πρέπει να αντιμετωπισθούν άμεσα τα εμφανή προβλήματα διάβρωσης των εδαφών με τα κατάλληλα αντίστοιχα έργα σε συγκεκριμένες περιοχές.

Μια άλλη παράμετρος της προστασίας των φυσικών πόρων του Ταυγέτου είναι οι ιδιαίτερης περιβαλλοντικής αξίας προστατευόμενες περιοχές λόγω της βιοποικιλότητάς τους. Στο δε πλαίσιο της αποτελεσματικής προστασίας και της ορθολογικής διαχείρισης της βιοποικιλότητας, του φυσικού τοπίου και της εν γένει φυσικής κληρονομιάς, είναι κοινά αποδεκτό ότι χρειάζεται ένα εμπλουτισμένο πλέγμα δράσεων, για τη διασύνδεση αυτών των φυσικών πόρων με την πολιτιστική κληρονομιά. Ο συνδυασμός αυτών των δύο σημαντικών πόρων από κοινού θα λειτουργήσουν πολλαπλασιαστικά και συμβάλλουν στην περαιτέρω ισορροπημένη τουριστική ανάπτυξη της ευρύτερης περιοχής του Ταυγέτου.

Η δημιουργία ευνοϊκών προϋποθέσεων για την ικανοποίηση των παραπάνω αναγκών αναδεικνύει την ανάγκη κοινής διαχείρισης και βιώσιμης αξιοποίησης φυσικών πόρων, μέσα από την αντίληψη της διαδημοτικής χωρικής ενότητας, που αποτελεί και χαρακτηριστικό γνώρισμα της ΟΧΕ.

Προστασία του πολιτιστικού αποθέματος

Η περιοχή της ΟΧΕ διαθέτει σημαντικό πολιτιστικό απόθεμα, όπως αρχαιολογικούς χώρους και αρχαιολογικές διαδρομές, μοναστήρια και βυζαντινές εκκλησίες, και παραδοσιακούς οικισμούς. Η ύπαρξη αυτών των ιστορικών και πολιτιστικών διαδρομών και μνημείων, προϊόντων ανθρωπογενούς δραστηριότητας που βρίσκονται διάσπαρτα στο γεωγραφικό χώρο της ΟΧΕ, δημιουργούν την ανάγκη από κοινού ανάπτυξης, στη λογική δικτύου, με τη συμμετοχή και συνεργασία φορέων της ΟΧΕ Μάνης, με την οποία υφίσταται έτσι κι αλλιώς σχέση συμπληρωματικότητας.

Ανάπτυξη υποδομών κοινής ωφέλειας

Οι ελλείψεις σε επίπεδο υποδομών είναι σημαντικές σε όλους τους τομείς και ιδιαίτερα στον τομέα της υγείας, της προσβασιμότητας, των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), του πολιτισμού, της πολιτικής προστασίας και του περιβάλλοντος.

Η ΟΧΕ σκοπεύει στην άμβλυση των εσωτερικών ανισοτήτων επί του πεδίου για την επίτευξη ισορροπίας στον παραγωγικό ιστό της περιοχής παρέμβασης, κάτι που αναδεικνύεται ως ιδιαίτερη ανάγκη.

Ψηφιακή Μετάβαση

Οι ψηφιακές τεχνολογίες παρουσιάζουν τεράστιο δυναμικό ανάπτυξης για οποιαδήποτε Αναθέτουσα Αρχή. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δεσμευτεί να καταστήσει την Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή, ενδυναμώνοντας τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις διοικήσεις με μια νέα γενιά τεχνολογιών, όπου ο ψηφιακός μετασχηματισμός θα ωφελήσει όλους. Η χρήση των ΤΠΕ με την ψηφιακή τους λύση θα δώσουν μια προτεραιότητα στους πολίτες να δημιουργήσουν νέες ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις, θα ενθαρρύνουν την ανάπτυξη αξιόπιστης τεχνολογίας, θα προωθήσουν μια ανοικτή και δημοκρατική κοινωνία, θα ευνοήσουν μια δυναμική και βιώσιμη οικονομία, θα συμβάλουν στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και στην επίτευξη της πράσινης μετάβασης.

Δημιουργία μιας συνεκτικής τουριστικής ταυτότητας

Αυτό περιλαμβάνει την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου τουριστικού προϊόντος που εστιάζει στην πολιτιστική κληρονομιά, το φυσικό περιβάλλον και τις μοναδικές εμπειρίες που προσφέρει η περιοχή. Με την ανάπτυξη τουριστικών υποδομών, την προώθηση τοπικών παραδοσιακών προϊόντων και εμπειριών, καθώς και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής μέσω εκδηλώσεων και εκθέσεων. Μέσω των παραπάνω κατευθύνσεων, επιδιώκεται να δημιουργηθεί μια ταυτότητα που θα προσελκύει τουρίστες και θα συμβάλει στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και θα αναδείξει τα πολιτιστικά αξιοθέατα, τα μνημεία και τις παραδόσεις, προσελκύοντας επισκέπτες και προβάλλοντας την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Με τη δημιουργία μουσείων, πολιτιστικών κέντρων και εκθεσιακών χώρων, επιδιώκεται η παροχή μιας πλήρους εμπειρίας στους επισκέπτες και η διατήρηση της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής.

Ενίσχυση του τουρισμού χρησιμοποιώντας το φυσικό περιβάλλον και τον πολιτισμό σαν εργαλεία

Η διατήρηση, προστασία και ανάδειξη του φυσικού/οικολογικού περιβάλλοντος και των πολιτιστικών πόρων αποτελούν σημαντικό στόχο, με την προστασία των φυσικών τοπίων, των φυσικών αξιοθέατων και των πολιτιστικών μνημείων, επιχειρείται να διατηρηθεί και να αναδειχθεί η ταυτότητα και η κληρονομιά της περιοχής. Παράλληλα, προάγει τον τουρισμό και την αειφόρο ανάπτυξη, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες απασχόλησης και οικονομικής ανάπτυξης. Μέσω προγραμμάτων που προωθούν την εκπαίδευση, την ενημέρωση και τη συμμετοχή των κατοίκων, ενισχύεται ο πολιτισμός και η κοινωνική συνοχή.

Οικονομική βιωσιμότητα μέσα από ενίσχυση των υποδομών και τη στήριξη της επιχειρηματικότητας

Η ενίσχυση της οικονομικής συνοχής αποτελεί βασικό στόχο, μέσω της αναβάθμισης των υποδομών, όπως οδικά δίκτυα, υδροδότηση, ηλεκτροδότηση και τηλεπικοινωνίες, δημιουργείται ένα περιβάλλον που ευνοεί την επιχειρηματικότητα και την οικονομική ανάπτυξη. Παράλληλα, μέσω της υποστήριξης του ανθρώπινου δυναμικού με εκπαίδευση, κατάρτιση και προγράμματα απασχόλησης, ο διασφαλίζεται ότι οι κάτοικοι έχουν τις δεξιότητες και τις ευκαιρίες για μια βιώσιμη και ανεξάρτητη ζωή.

Με βάση όλα τα παραπάνω, αναλύονται οι τέσσερις Στρατηγικοί Στόχοι που επιλέχθηκαν για την ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταΐγету:

ΣΣ 1: Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων.

Η αναβάθμιση του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ζωής των κατοίκων με πράσινες υποδομές και «έξυπνες» λειτουργίες αποτελούν προτεραιότητα για τη διασφάλιση ενός πιο βιώσιμου και ανθεκτικού δομημένου περιβάλλοντος. Οι αναπλάσεις οδών, η αναδιαμόρφωση πλατειών, η αναβάθμιση των δημόσιων κοινόχρηστων χώρων ενδυναμώνουν τις κοινωνικές σχέσεις, καθώς ευνοούν την ανταλλαγή απόψεων, το μοίρασμα κοινών εμπειριών, τη χαλάρωση και αναψυχή, τη φυσική δραστηριότητα και την ουσιαστική επικοινωνία μέσα σε ένα ποιοτικό περιβάλλον.

Η βελτίωση του περιβάλλοντος αποτελεί βασικό στόχο για την ανάπτυξη μιας βιώσιμης και πράσινης κοινότητας. Μέσω προγραμμάτων ανάπλασης και παρεμβάσεων βελτίωσης τα οικιστικά κέντρα γίνονται λειτουργικά, ευχάριστα και πράσινα. Η συνδυασμένη προσπάθεια για τη βελτίωση των οικιστικών κέντρων και τη δημιουργία πράσινων υποδομών έχει πολλαπλά οφέλη στην καθημερινότητα των κατοίκων τους. Αρχικά δημιουργεί ένα ασφαλές περιβάλλον για τους κατοίκους, ενώ συμβάλλει στην πράσινη και βιώσιμη ανάπτυξη, καθώς μειώνεται η ρύπανση και η σπατάλη πόρων. Παράλληλα βοηθά στην ανάπτυξη του τουρισμού και της επιχειρηματικότητας, καθώς ένα ευχάριστο και πράσινο περιβάλλον αποτελεί πόλο έλξης όλο και περισσότερων επισκεπτών και ευνοεί την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Παράλληλα, η επέκταση και αναβάθμιση των δημόσιων υποδομών μέσω της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων βελτιώνει την ενεργειακή αποδοτικότητα των κτιρίων, αλλάζει το μικρο-κλίμα της Περιοχής Παρέμβασης προς το καλύτερο, ελαχιστοποιεί το ενεργειακό τους αποτύπωμα, ενισχύει την ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων και εξασφαλίζει τη μέγιστη δυνατή προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή μέσω της μειωμένης ενεργειακής κατανάλωσης.

ΣΣ 2: Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου του Ορεινού Όγκου Ταΐγету

Η Περιοχή Παρέμβασης χαρακτηρίζεται από ένα πλούσιο φυσικό περιβάλλον και προστατευόμενων περιοχών μεγάλης οικολογικής αξίας. Η ολοκληρωμένη διαχείριση και διαφύλαξη της πολύτιμης βιοποικιλότητας αυτών των φυσικών οικοσυστημάτων σε συνδυασμό με την ανάδειξη των πολυάριθμων πολιτιστικών πόρων της περιοχής (αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία, μουσεία, παραδοσιακοί οικισμοί κ.λπ.) μπορεί να προσφέρει μια μοναδική εμπειρία στους επισκέπτες με προϋπόθεση βέβαια την ποιοτική αναβάθμιση των υφιστάμενων τουριστικών και πολιτιστικών υποδομών. Με αυτό τον τρόπο, η πολιτιστική κληρονομιά προβάλλεται και αναδεικνύονται τα τοπικά χαρακτηριστικά της περιοχής, καθιστώντας την ελκυστική, τόσο στον κάτοικο, όσο και στον επισκέπτη της.

Ως εκ τούτου, ευνοείται η ανάπτυξη ήπιων τουριστικών δραστηριοτήτων και η ενίσχυση της τοπικής οικονομίας με γνώμονα το σεβασμό στα τοπικά χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες της περιοχής. Η

περιοχή αποκτά τη δική της ταυτότητα και εξελίσσεται σε αναγνωρισμένο τουριστικό προορισμό. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό ο τουρισμός και ο πολιτισμός να δρουν παράλληλα και συνδυαστικά.

Η προώθηση μιας στρατηγικής βιώσιμης και ισόρροπης τουριστικής ανάπτυξης πρόκειται να λειτουργήσει ως κινητήρια δύναμη ανάπτυξης τοπικών πολιτιστικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών. Σε αυτό το πλαίσιο προωθούνται δράσεις τουριστικής προβολής, βιώσιμης διαχείρισης τουρισμού, διασύνδεσης των παρεχόμενων τουριστικών δραστηριοτήτων και υπηρεσιών με αυτές του πολιτισμού και προσέλευσης ροών επισκεψιμότητας.

ΣΣ 3: Στήριξη της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης στη βάση της πράσινης οικονομίας και της ψηφιακής μετάβασης

Για την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης κρίνεται απαραίτητη η στόχευση στον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των δραστηριοτήτων του αγροδιατροφικού τομέα με την παράλληλη διασύνδεσή του με τον τουρισμό και την επιχειρηματικότητα.

Ο αγροδιατροφικός τομέας αποτελεί σημαντικό κομμάτι της τοπικής οικονομίας και μπορεί να αναπτυχθεί περαιτέρω μέσω της προώθησης της παραγωγής ποιοτικότερων τοπικών προϊόντων που θα προσδώσουν αναγνωρισιμότητα στην περιοχή. Είναι θεμιτή η επένδυση σε σύγχρονες τεχνολογίες και η εισαγωγή καινοτόμων παραγωγικών διαδικασιών που θα βελτιώσουν την ποιότητα των προϊόντων και θα αυξήσουν την αξία τους. Για την ενίσχυση και την εξωστρέφεια του τοπικού παραγωγικού συστήματος, πρέπει να δοθούν κίνητρα στους παραγωγούς και τους επιχειρηματίες ώστε να αναζητηθούν νέες αγορές και ευκαιρίες εξαγωγής των προϊόντων τους.

Η ψηφιακή αναβάθμιση της περιοχής με εκπαιδευτικά προγράμματα και εργαλεία ανάπτυξης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού της δίνει την ευκαιρία στους πολίτες και τις επιχειρήσεις για την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, των δυνατοτήτων του διαδικτύου και των ψηφιακών εφαρμογών για την ανάπτυξη και προώθηση των δραστηριοτήτων τους και την προσφορά προϊόντων και υπηρεσιών ανώτερης ποιότητας.

Βασική προϋπόθεση για την επίτευξη των παραπάνω επιδιώξεων είναι η προώθηση της πράσινης οικονομίας στο εσωτερικό περιβάλλον της Περιοχής Παρέμβασης. Στο πλαίσιο της πράσινης οικονομίας αυξάνεται η ανθρώπινη ευημερία και μειώνονται οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι λόγω της αποδοτικής χρήσης πόρων και των χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Προωθεί, δηλαδή, τη στήριξη της επιχειρηματικότητας με έμφαση στην αναβάθμιση των διεργασιών για την αειφορία των πόρων. Πρόκειται για μία ανταγωνιστική οικονομία, που συμβάλλει στη δημιουργία περισσότερων οικονομικών ευκαιριών, στην περαιτέρω αύξηση της απασχόλησης, στη βελτίωση της τοπικής παραγωγικότητας, στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας και στη μείωση του κόστους παραγωγής και λειτουργίας.

Η δημιουργία ενός ισχυρού δικτύου κοινωνικών εταίρων αποτελεί ένα ακόμα σημαντικό βήμα, το οποίο επιτυγχάνεται με την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών επιχειρήσεων, οργανώσεων και κοινοτήτων, προκειμένου να υπάρξει ανταλλαγή ιδεών, δημιουργία επιχειρηματικών συνεργασιών και να αναπτυχθούν κοινές πρωτοβουλίες ενίσχυσης της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης.

Η Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΣΕΕ, RIS3) της Περιφέρειας Πελοποννήσου στους τομείς προτεραιότητας που θέτει προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες για περαιτέρω ενσωμάτωση της γνώσης, της έρευνας και της καινοτομίας στην παραγωγική δραστηριότητα και την ένταξη καινοτομιών στα προϊόντα, τις υπηρεσίες, τις διαδικασίες και τις αλυσίδες αξίας με σύγχρονα μέσα (π.χ. συνεργατικοί σχηματισμοί και δικτυώσεις). Πρόσθετα η εν δυνάμει στήριξη των επενδύσεων παραγωγής και ενσωμάτωσης καινοτομίας στην αγροδιατροφή, στην πράσινη καινοτομία, στην εξοικονόμηση ενέργειας, στη βιομηχανία της εμπειρίας και στη βιώσιμη διαχείριση των περιβαλλοντικών πόρων μπορούν να αποτελέσουν σημαντικές αναπτυξιακές ευκαιρίες για την τοπική οικονομία της Περιοχής Παρέμβασης.

ΣΣ 4: Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής.

Κατά την προηγούμενη Προγραμματική Περίοδο, η Περιοχή Παρέμβασης κλήθηκε να αντιμετωπίσει σοβαρές κοινωνικές προκλήσεις, που ήταν απόρροια της οικονομικής, ενεργειακής και υγειονομικής κρίσης των περασμένων ετών. Καθώς οι κοινωνικές αυτές προκλήσεις εξακολουθούν να παραμένουν στο εσωτερικό τους, ως βασική αναγκαιότητα καθίσταται η συνέχεια της αξιοποίησης όλων των διαθέσιμων εργαλείων πολιτικής και πόρων για την αντιμετώπισή τους.

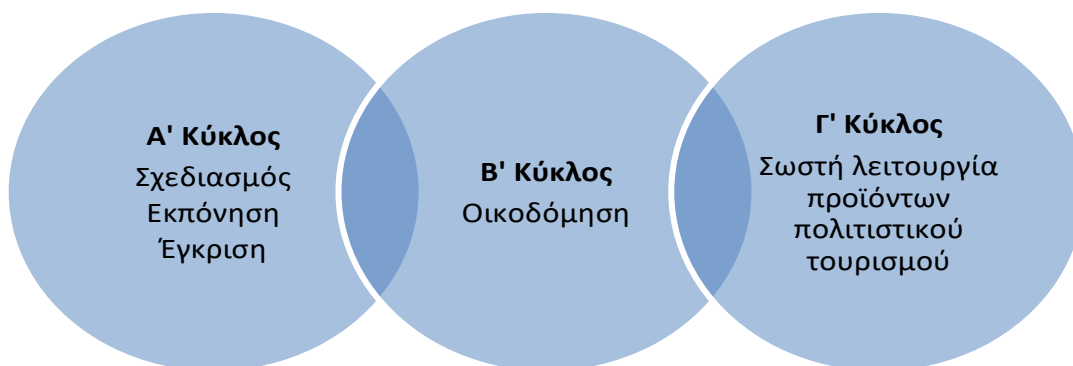
Η προώθηση της κοινωνικής ένταξης και συνοχής είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση ενός δίκαιου και ισότιμου κοινωνικού περιβάλλοντος. Αυτό περιλαμβάνει την επέκταση και την αναβάθμιση των κοινωνικών υπηρεσιών που παρέχονται στην Περιοχή Παρέμβασης. Οι κοινωνικές υπηρεσίες αποτελούν σημαντικό πυλώνα για την υποστήριξη και προστασία των ευάλωτων ομάδων της κοινωνίας, όπως οι άνθρωποι με αναπηρίες, οι ηλικιωμένοι, οι άστεγοι, οι (μακροχρόνια) άνεργοι και οι οικονομικά αδύνατοι. Η επέκταση των υπηρεσιών αυτών σε περισσότερους ανθρώπους και η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους επιτρέπει την προώθηση της ισότητας, της δικαιοσύνης και της κοινωνικής ενσωμάτωσης. Η αναβάθμιση των κοινωνικών υπηρεσιών περιλαμβάνει την προσαρμογή και τη βελτίωση των υπάρχοντων προγραμμάτων και υπηρεσιών, καθώς και την ανάπτυξη νέων πρωτοβουλιών που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας (π.χ. προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης για νέους και ανέργους, ψυχοκοινωνικές υπηρεσίες, δράσεις προαγωγής της υγείας των κατοίκων, διερεύνηση των τοπικών επιχειρήσεων για τις ανάγκες δεξιοτήτων και κατάρτισης του προσωπικού τους, διοργάνωση σχετικών ενημερωτικών εκδηλώσεων που συμβάλλουν στην ενεργητική ένταξη και προωθούν ίσες ευκαιρίες ενεργής συμμετοχής στην κοινωνική ζωή όλων των πολιτών κ.τ.λ.).

Επιπλέον, η ανάπτυξη των κοινωνικών υπηρεσιών πρέπει να γίνει με βάση τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Αυτό σημαίνει ότι οι υπηρεσίες πρέπει να είναι προσβάσιμες για όλους, να λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες των ευάλωτων ομάδων και να προωθούν την ισότητα των ευκαιριών. Η προώθηση της κοινωνικής ένταξης και συνοχής επιτρέπει και τη δημιουργία νέου ανθρώπινου δυναμικού, το οποίο με την εκπαίδευσή του μπορεί να συμβάλει στην περαιτέρω ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της τοπικής παραγωγής.

Συνολικά, η επέκταση και αναβάθμιση των κοινωνικών υπηρεσιών συμβάλλει στην προώθηση της κοινωνικής συνοχής, την καταπολέμηση των κοινωνικών ανισοτήτων, την εξάλειψη των διακρίσεων και τη δημιουργία μιας πιο δίκαιης και συνεκτικής κοινωνίας. Αυτή η προσπάθεια απαιτεί συντονισμένες προσπάθειες από τις Δημοτικές Αρχές, τον τοπικό πληθυσμό και τους φορείς κοινωνικής προστασίας, προκειμένου να δημιουργηθούν κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες που να ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων.

Στο πλαίσιο της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου, δύναται να υλοποιηθεί Πολιτιστική Διαδρομή. Παρακάτω, γίνεται αναφορά της μεθοδολογίας που δημιουργήθηκε ειδικά για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των Πολιτιστικών Διαδρομών από το σωματείο ΔΙΑΖΩΜΑ. Το ΔΙΑΖΩΜΑ, ένα μη κερδοσκοπικό σωματείο που ιδρύθηκε το 2008 με στόχο την προστασία και την ανάδειξη των αρχαίων χώρων θέασης και ακρόασης (θέατρα, ωδεία, αμφιθέατρα, στάδια, ιππόδρομοι κ.λπ.) σε συνεργασία με το υπουργείο Πολιτισμού και τις Εφορείες Αρχαιοτήτων.

Σύμφωνα με το ΔΙΑΖΩΜΑ, ο κύκλος ζωής αυτών των προγραμμάτων χωρίζεται σε τρεις βασικούς κύκλους⁶⁵:

Αναλυτικότερα, τα βήματα του **Α' Κύκλου** είναι τα εξής:

- Κατάρτιση του αρχικού κειμένου στρατηγικής,
- Δημόσια διαβούλευση,
- Έγκριση της Στρατηγικής από τα Δημοτικά συμβούλια,
- Έγκριση από τις Περιφερειακές αρχές του Στρατηγικού Σχεδιασμού της Ο.Χ.Ε.

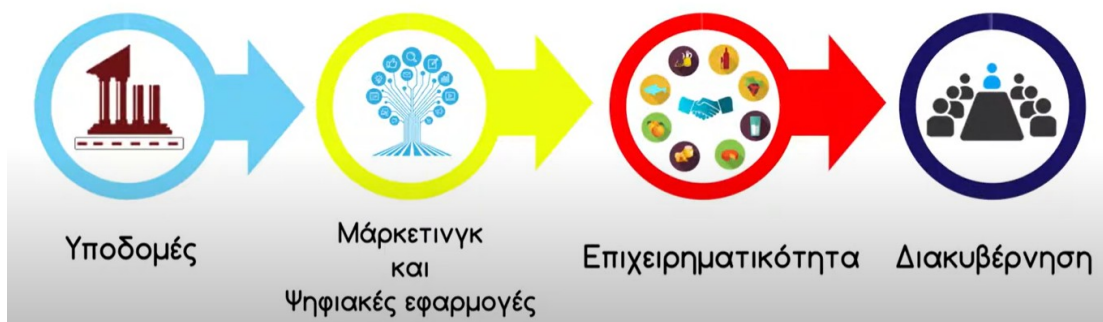
Τα βήματα του **Β' Κύκλου**, που αφορά στην οικοδόμηση ενός προγράμματος παρουσιάζονται παρακάτω:

- ✓ Εξασφάλιση των υποδομών (λειτουργικών και αρχαιολογικών) – Επίτευξη συνεργειών,
- ✓ Υλοποίηση του marketing και των ψηφιακών δράσεων του προγράμματος,

⁶⁵ Σοφικίτου Μ. & Κουρασάνη Μ., 2020.

- ✓ Συμμετοχή της Επιχειρηματικότητας με την τοπική οικονομία, με πρώτο βήμα τη δημιουργία «συστάδας (cluster) επιχειρήσεων» στη βάση ενός κοινά αποδεκτού Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας για την υποστήριξη και προώθηση της διαδρομής και τέλος,
- ✓ Διακυβέρνηση του προγράμματος, που επιτυγχάνεται μέσα από τη λειτουργία φορέα για τη διαχείριση του όλου εγχειρήματος. Πρόκειται για την ισοδύναμη εφαρμογή της συλλογικής δομής διαχείρισης, που είναι γνωστή ως Destination Marketing and Management Organization – DMO.

Εικόνα 4. Βήματα Β΄ Κύκλου για την οικοδόμηση του προγράμματος.

Πηγή: ΔΙΑΣΩΜΑ

Ο Γ΄ Κύκλος αφορά στη σωστή λειτουργία των παραπάνω προϊόντων πολιτιστικού τουρισμού, μέσω του Φορέα Λειτουργίας και Διαχείρισης (DMO). Ο DMO μεριμνά καθημερινά, ώστε όλη η «αλυσίδα» πόρων και υπηρεσιών των παραπάνω ολιστικών προϊόντων πολιτιστικού τουρισμού να διατηρεί υψηλή ποιότητα. Τα καθήκοντα του φορέα λειτουργίας (DMO) είναι τα εξής:

- την εποπτεία για την καλή λειτουργία και συντήρηση των υποδομών,
- το συντονισμό της συνεργασίας με την επιχειρηματική κοινότητα και την τοπική κοινωνία,
- τη φροντίδα για το συνεχές μάρκετινγκ της διαδρομής.

Εικόνα 5. Ο ρόλος του φορέα υλοποίησης.

Πηγή: ΔΙΑΖΩΜΑ

4.2 ΑΞΟΝΕΣ & ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Σε συνέχεια των ανωτέρω, ακολουθεί η διαμόρφωση των Αξόνων Στρατηγικής, οι οποίοι εξειδικεύονται σε Ειδικούς Στόχους. Καθώς η Στρατηγική πρέπει να είναι ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ, κάθε Ειδικός Στόχος πρέπει να τεκμηριώνει τις συνέργειες με άλλους Ειδικούς Στόχους της Στρατηγικής.

Η Στρατηγική εντάσσεται κυρίως στο Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, οπότε κάθε Ειδικός Στόχος της Στρατηγικής πρέπει να αντιστοιχίζεται στα Πεδία Παρέμβασης του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027, ενώ σε διαφορετική περίπτωση πρέπει να προσδιορίζεται το Πρόγραμμα από το οποίο προβλέπεται η χρηματοδότηση του Ειδικού Στόχου της Στρατηγικής.

4.2.1 Άξονες Στρατηγικής

Με βάση τα παραπάνω και συνοψίζοντας τις ανάγκες που προκύπτουν έπειτα από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στην Περιοχή Παρέμβασης, έχουν επιλεγεί τέσσερις (4) Στρατηγικοί Άξονες (Σ.Α.) για τη συγκεκριμένη Πρόταση, οι οποίοι εξειδικεύονται σε Άξονες Στρατηγικής (Α.Σ.). Συγκεκριμένα, η ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου για την ΠΠ 2021-2027 διαρθρώνεται σε τέσσερις Άξονες Στρατηγικής που αναφέρονται κατωτέρω, οι οποίοι με τη σειρά τους εξειδικεύονται σε Ειδικούς Στόχους (Ε.Σ.):

ΑΣ 1: Μετάβαση σε βελτιωμένες, βιώσιμες και ανθεκτικές υποδομές στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου

- ΕΣ 1.1: Βελτίωση υποδομών για τη βιώσιμη διαχείριση και προστασία των φυσικών πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
- ΕΣ 1.2: Αναβάθμιση οικιστικών υποδομών για τη δημιουργία βιώσιμου και ποιοτικού δημόσιου χώρου στην περιοχή ΟΧΕ

ΑΣ 2: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη του οικολογικού, πολιτιστικού και τουριστικού αποθέματος στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου

- ΕΣ 2.1: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων της περιοχής ΟΧΕ
- ΕΣ 2.2: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των τουριστικών πόρων και της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής ΟΧΕ

ΑΣ 3: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και προστασίας περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου

- ΕΣ 3.1: Αναβάθμιση μηχανισμών και υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης και προστασίας στην περιοχή ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου

Στη συγκεκριμένη υποενότητα γίνεται μια συνοπτική αιτιολόγηση της αντιστοιχίας των Στρατηγικών Στόχων με τους Ειδικούς Στόχους. Επίσης, γίνεται και μια αιτιολόγηση των Ειδικών Στόχων με βάση όσα αναλύθηκαν στην ενότητα της αναγκαιότητας και των προκλήσεων. Στον Πίνακα που ακολουθεί

παρουσιάζονται οι Άξονες Στρατηγικής, οι Ειδικοί Στόχοι και η αιτιολόγησή τους ως προς τις προκλήσεις.

4.2.2 Συγκρότηση των Αξόνων Στρατηγικής σε Ειδικούς Στόχους

Σε συνέχεια των ανωτέρω, ακολουθεί η διαμόρφωση των Αξόνων Στρατηγικής, οι οποίοι στη συνέχεια εξειδικεύονται σε Ειδικούς Στόχους. Καθότι μιλάμε για ολοκληρωμένη Στρατηγική, κάθε Ειδικός Στόχος πρέπει να τεκμηριώνει τις συνέργειες με άλλους Ειδικούς Στόχους της Στρατηγικής.

Η Στρατηγική εντάσσεται κυρίως στο Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, οπότε κάθε Ειδικός Στόχος της Στρατηγικής πρέπει να αντιστοιχίζεται στα Πεδία Παρέμβασης του Προγράμματος, ενώ σε διαφορετική περίπτωση πρέπει να προσδιορίζεται το Πρόγραμμα από το οποίο προβλέπεται η χρηματοδότηση του Ειδικού Στόχου της Στρατηγικής.

Οι Στρατηγικοί Στόχοι εξειδικεύονται σε Άξονες Στρατηγικής (ΑΣ). Η ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου για την ΠΠ 2021-2027 διαρθρώνεται σε τέσσερις Άξονες Στρατηγικής και μαζί με τους ειδικούς του Ειδικούς Στόχους, όπως φαίνεται στον επόμενο Πίνακα.

Πίνακας 59. Άξονες Στρατηγικής, Ειδικοί Στόχοι και Συνέργειες.

ΑΞΟΝΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΧΕ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ (ως προς τις προκλήσεις)	ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ (με άλλους Ειδικούς Στόχους)
ΑΣ 1: Μετάβαση σε βελτιωμένες, βιώσιμες και ανθεκτικές υποδομές στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου	ΕΣ 1.1: Βελτίωση υποδομών για τη βιώσιμη διαχείριση και προστασία των φυσικών πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	Η βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων είναι απαραίτητη για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της περιοχής απέναντι στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής και για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, που αποτελεί θεμέλιο για την ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα των τοπικών κοινοτήτων.	ΕΣ 1.2 ΕΣ 2.1 ΕΣ 2.2
	ΕΣ 1.2: Αναβάθμιση οικιστικών υποδομών για τη δημιουργία βιώσιμου και ποιοτικού δημόσιου χώρου στην περιοχή ΟΧΕ	Η αναβάθμιση των οικιστικών υποδομών είναι κρίσιμη για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και τη δημιουργία ενός βιώσιμου και λειτουργικού δημόσιου χώρου, ενισχύοντας τη συνοχή και την κοινωνική ευημερία. Με τη βελτίωση των υποδομών, ενισχύεται η ανθεκτικότητα της περιοχής στην κλιματική αλλαγή, ενώ δημιουργούνται συνθήκες για την προσέλκυση επισκεπτών και νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.	ΕΣ 1.1 ΕΣ 2.1 ΕΣ 2.2
ΑΣ 2: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη του οικολογικού, πολιτιστικού και τουριστικού	ΕΣ 2.1: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων της περιοχής ΟΧΕ	Η προστασία και ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων είναι απαραίτητη για τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής, ενισχύοντας την ταυτότητα και την αξία της, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην ανάπτυξη του τοπικού τουρισμού και στην κοινωνική συνοχή.	ΕΣ 1.1 ΕΣ 2.2 ΕΣ 3.1
	ΕΣ 2.2: Προστασία,	Η προστασία και ανάδειξη των τουριστικών	ΕΣ 1.2

<p>αποθέματος στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου</p>	<p>αξιοποίηση και ανάδειξη των τουριστικών πόρων και της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής ΟΧΕ</p>	<p>πόρων είναι ζωτικής σημασίας για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, καθώς προάγει την προσέλκυση επισκεπτών, δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας και ενισχύει την τοπική οικονομία μέσω της αξιοποίησης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς.</p>	<p>ΕΣ 2.1 ΕΣ 3.1</p>
<p>ΑΣ 3: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και προστασίας περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου</p>	<p>ΕΣ 3.1: Αναβάθμιση μηχανισμών και υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης και προστασίας στην περιοχή ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου</p>	<p>Η αναβάθμιση των μηχανισμών κοινωνικής στήριξης και προστασίας είναι καθοριστική για τη στήριξη των ευάλωτων ομάδων, τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, ειδικά σε περιοχές με απομακρυσμένους πληθυσμούς ή κοινωνικές ανισότητες.</p>	<p>ΕΣ 1.2 ΕΣ 2.1 ΕΣ 2.2</p>

Πηγή: Ιδία επεξεργασία.

Τεκμηρίωση Συνεργιών

Από την αξιολόγηση των ενδεχόμενων συνεργειών μεταξύ των Ειδικών Στόχων προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Η «Βελτίωση υποδομών για τη βιώσιμη διαχείριση και προστασία των φυσικών πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή» (ΕΣ 1.1) συνεργάζεται στενά με την αναβάθμιση των οικιστικών υποδομών (ΕΣ 1.2), καθώς η προστασία του περιβάλλοντος συνδέεται με την ποιότητα του δημόσιου χώρου και την ενίσχυση της βιωσιμότητας των οικισμών. Επίσης, η προστασία και ανάδειξη των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων (ΕΣ 2.1 και ΕΣ 2.2) εξαρτάται από τη διατήρηση και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς το οικολογικό και πολιτιστικό απόθεμα της περιοχής είναι άμεσα συνδεδεμένο με τη φύση και τη διατήρησή της.
2. Η «Αναβάθμιση οικιστικών υποδομών για τη δημιουργία βιώσιμου και ποιοτικού δημόσιου χώρου στην περιοχή ΟΧΕ» (ΕΣ 1.2) συνδέεται άμεσα με τη βελτίωση της διαχείρισης των φυσικών πόρων και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή (ΕΣ 1.1), καθώς μια ανανεωμένη και βιώσιμη υποδομή μπορεί να ενσωματώνει οικολογικές πρακτικές που ενισχύουν τη συνολική ανθεκτικότητα της περιοχής. Επίσης, οι βελτιώσεις αυτές δημιουργούν κατάλληλες συνθήκες για την προστασία και αξιοποίηση των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων της περιοχής (ΕΣ 2.1, ΕΣ 2.2), καθώς η αναβάθμιση των δημόσιων χώρων ενισχύει τη συνολική εμπειρία του επισκέπτη και την ανάπτυξη του τουρισμού, προσελκύοντας περισσότερο κοινό και επενδύσεις.
3. Η «Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων της περιοχής ΟΧΕ» (ΕΣ 2.1) συνεργάζεται με την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος (ΕΣ 1.1), καθώς η πολιτιστική κληρονομιά συνδέεται στενά με τη φυσική τοποθεσία και την ιστορία της περιοχής. Επιπλέον, η ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων ενισχύει την τουριστική ανάπτυξη (ΕΣ 2.2), δημιουργώντας συνέργειες που

ενισχύουν την περιοχή ως προορισμό, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην κοινωνική συνοχή και την ένταξη μέσω της ενίσχυσης της τοπικής ταυτότητας και των κοινωνικών υποδομών (ΕΣ 3.1).

4. Η «Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των τουριστικών πόρων και της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής ΟΧΕ» (ΕΣ 2.2) συνεργάζεται με την αναβάθμιση των οικιστικών υποδομών (ΕΣ 1.2), καθώς η βελτίωση των δημόσιων χώρων και των υποδομών ενισχύει την τουριστική εμπειρία. Επιπλέον, η ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων (ΕΣ 2.1) συμβάλλει στην δημιουργία ενός μοναδικού τουριστικού προϊόντος, ενώ η ενίσχυση της κοινωνικής στήριξης (ΕΣ 3.1) διασφαλίζει ότι η τουριστική ανάπτυξη συνυπάρχει με την κοινωνική συνοχή και την ευημερία των τοπικών κοινοτήτων.

5. Η «Αναβάθμιση μηχανισμών και υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης και προστασίας στην περιοχή ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου» (ΕΣ 3.1) συνεργάζεται με την αναβάθμιση των οικιστικών υποδομών (ΕΣ 1.2), καθώς οι βελτιώσεις στον δημόσιο χώρο ενισχύουν τις συνθήκες διαβίωσης και προσφέρουν έναν καλύτερο και πιο λειτουργικό τόπο για την εφαρμογή των κοινωνικών πολιτικών. Επίσης, η προστασία και ανάδειξη των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων (ΕΣ 2.1 και ΕΣ 2.2) συμβάλλει στη δημιουργία ενός δυναμικού κοινωνικού περιβάλλοντος, το οποίο παρέχει ευκαιρίες για κοινωνική ένταξη και βιώσιμη ανάπτυξη, υποστηρίζοντας τις τοπικές κοινότητες και ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή.

4.2.3 Αντιστοίχιση Αξόνων Στρατηγικής και Ειδικών Στόχων με το Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027 και τα Λοιπά Προγράμματα – Πηγές Χρηματοδότησης

Στη συγκεκριμένη υποενότητα εξειδικεύονται οι Άξονες Στρατηγικής της ΟΧΕ σε προτεινόμενα Πεδία Παρέμβασης και σε Δράσεις, που αντιστοιχούν στους Ειδικούς Στόχους.

Πίνακας 60. Αντιστοίχιση Στρατηγικής στο Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027 και σε Λοιπά Προγράμματα.

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΧΕ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΑΣ 1: Μετάβαση σε βελτιωμένες, βιώσιμες και ανθεκτικές υποδομές στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.	ΕΣ 1.1: Βελτίωση υποδομών για τη βιώσιμη διαχείριση και προστασία των φυσικών πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	2.iv: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	58: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των	ΝΑΙ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΧΕ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
			<p>προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)</p> <p>59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)</p>	
		<p>5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές</p>	<p>165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού</p>	
	<p>ΕΣ 1.2: Αναβάθμιση οικιστικών υποδομών για τη δημιουργία βιώσιμου και ποιοτικού δημόσιου χώρου στην περιοχή ΟΧΕ</p>	<p>5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές</p>	<p>45: Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης</p>	<p>ΝΑΙ</p>
<p>ΑΣ 2: Προστασία,</p>	<p>ΕΣ 2.1: Προστασία,</p>	<p>5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και</p>	<p>166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή</p>	<p>ΝΑΙ</p>

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΧΕ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
αξιοποίηση και ανάδειξη του οικολογικού, πολιτιστικού και τουριστικού αποθέματος στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταΰγέτου.	αξιοποίηση και ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων της περιοχής ΟΧΕ.	χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών	
	ΕΣ 2.2: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των τουριστικών πόρων και της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής ΟΧΕ.	5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής παρουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού 169: Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών	ΝΑΙ
ΑΣ 3: Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και προστασίας περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταΰγέτου.	ΕΣ 3.1: Αναβάθμιση μηχανισμών και υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης και προστασίας στην περιοχή ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταΰγέτου.	4.ια: Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και φροντίδα με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με ειδική έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες· βελτίωση της	159: Μέτρα για την αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων 160: Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)	ΝΑΙ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΧΕ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
		προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας		

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

4.3 ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ, ΑΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ & ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

4.3.1 Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ» (ΠΕΚΑ) 2021 - 2027

Το Πρόγραμμα «Περιβάλλον & Κλιματική Αλλαγή» (ΠΕΚΑ) της Προγραμματικής Περιόδου (ΠΠ) 2021-2027, σχεδιάστηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής της χώρας για τον Τομέα Περιβάλλοντος, αξιοποιώντας πόρους των Διαρθρωτικών Ταμείων (Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ταμείο Συνοχής) και έχει ως βασική επιδίωξη την ανάπτυξη βιώσιμων, υψηλής ποιότητας, πολυτροπικών υποδομών και έξυπνων συστημάτων, με χαμηλές εκπομπές άνθρακα, μέσω της προώθησης της μετάβασης σε καθαρές μορφές ενέργειας, στην κυκλική οικονομία και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, που θα υπηρετούν τον πολίτη, ενώ θα συμβάλλουν στην επίτευξη μετρήσιμων στόχων σε επίπεδο Χώρας, Περιφέρειας και Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι στρατηγικοί τομείς που στοχεύει να υποστηρίξει χρηματοδοτικά το νέο Ε.Π. αναλύονται συνοπτικά ως ακολούθως:

Ενέργεια: Οι επιλογές πολιτικής στον τομέα της Ενέργειας αφορούν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων, κατοικιών και υποδομών επιχειρήσεων, στη βελτίωση της ενεργειακής έντασης σε όλους τους τομείς, στην προώθηση της αυτονομίας με αξιοποίηση ΑΠΕ για αυτοπαραγωγή, ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και συστημάτων αποθήκευσης, στη χρήση ΑΠΕ για θέρμανση και ψύξη, στην ενεργειακή μετάβαση, ιδίως, των νησιών σε «καθαρές» μορφές ενέργειας, στην ηλεκτροκίνηση, στην αξιοποίηση εγχωρίων ενεργειακών πηγών και ενίσχυση της διασύνδεσης μεταξύ τους ή με το ηπειρωτικό σύστημα. Παράλληλα προβλέπεται να ενισχυθούν διασυννορικά έργα διασύνδεσης, διείσδυση των ΑΠΕ στην παραγωγή ενέργειας, μείωση της χρήσης πετρελαίου και προώθηση καινοτόμων τεχνολογικών εφαρμογών. Βασική εξάλλου επιδίωξη αποτελεί η προσαρμογή των επιχειρήσεων στον πράσινο μετασχηματισμό, ιδίως σε τομείς όπου υφίσταται

ουσιαστικό δυναμικό για τη δραστηριοποίηση ελληνικών επιχειρήσεων, όπως η εξοικονόμηση ενέργειας, η βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε όλους τους τομείς κατανάλωσης (σύμφωνα με τα μέτρα και τις πολιτικές του ΕΣΕΚ) και η περαιτέρω αξιοποίηση των ΑΠΕ, με αποτέλεσμα την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή: Για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της επιδιώκεται η βελτίωση της ενημέρωσης, η αύξηση της ικανότητας παρακολούθησης των σχετικών παραμέτρων, η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των υποδομών και η αποτελεσματικότερη προστασία πληθυσμού και οικοσυστημάτων. Τα ανωτέρω θα επιτευχθούν κυρίως μέσω του εκσυγχρονισμού των θεσμών παρακολούθησης, την ενίσχυση των δεξιοτήτων, την αποτελεσματικότερη εκπόνηση σχεδίων και μελετών διαχείρισης κινδύνου και την ενίσχυση των υποδομών προστασίας.

Κυκλική Οικονομία – Διαχείριση Αποβλήτων: Στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης αποβλήτων, έμφαση θα δοθεί στην κυκλική κατανάλωση, στη στήριξη της ανακύκλωσης και στην επαναχρησιμοποίηση με την ολοκλήρωση ή/και αναβάθμιση, ή/και εκσυγχρονισμό των σχετικών υποδομών με γνώμονα την προσαρμογή τους, σύμφωνα με τις Κοινοτικές Οδηγίες περί Κυκλικής Οικονομίας, στη χρήση έξυπνων τεχνολογιών, στη διαλογή στην πηγή, στη μεταφορά και την επεξεργασία και στη διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων και στην αποκατάσταση ρυπασμένων χώρων. Η κυκλική οικονομία μπορεί να ενισχύσει την επιχειρηματικότητα και την ανάπτυξη, παράλληλα με την υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος. Έμφαση θα δοθεί στο πλαίσιο της κυκλικής οικονομίας, στην περιβαλλοντολογική, κοινωνική και εταιρική διακυβέρνηση για τη μέτρηση της βιωσιμότητας και του κοινωνικού αντίκτυπου (ESG: Environmental / Social / Governance) των επενδύσεων.

Διαχείριση Υδάτων – Λυμάτων: Η ορθολογική και βιώσιμη διαχείριση των υδάτινων πόρων (συμπεριλαμβανομένων και θαλάσσιων) αποτελούν βασική επιλογή προκειμένου να διασφαλιστεί η καθολική πρόσβαση σε επαρκές και καλής ποιότητας νερό. Θα δοθεί προτεραιότητα στην Παρακολούθηση των Επιφανειακών και Υπογείων Υδάτων, στην αξιοποίηση των επιφανειακών νερών και όπου δεν υπάρχει εναλλακτική επιλογή, θα αξιοποιούνται και θαλάσσιοι υδάτινοι πόροι, με ιδιαίτερη έμφαση σε απομακρυσμένα και μικρά νησιά. Η κάλυψη των αναγκών σε υποδομές διαχείρισης λυμάτων θα επικεντρωθεί πρωτίστως σε οικισμούς α', β' και γ' προτεραιότητας και εφόσον διασφαλιστεί η επάρκεια των πόρων για την κάλυψη των αναγκών του Εθνικού Επιχειρησιακού Σχεδίου Λυμάτων θα επιδιωχθεί έπειτα σε μικρότερους οικισμούς, βάσει εθνικού σχεδίου προτεραιοτήτων, ιδίως σε τουριστικές και περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές με έμφαση σε μικρά νησιά. Οι σχετικές παρεμβάσεις θα συνδυαστούν με τη διασφάλιση της βιώσιμης διαχείρισης της ιλύος και την επαναχρησιμοποίηση του επεξεργασμένου ύδατος.

Αστικό Περιβάλλον (Ατμοσφαιρική Ρύπανση – Θόρυβος – Πράσινες υποδομές): Έμφαση θα δοθεί στη δημιουργία ενός αστικού περιβάλλοντος που θα στηρίζεται στην αειφόρο και ισόρροπη ανάπτυξή του, στο σχεδιασμό με βάση περιβαλλοντικές παραμέτρους και με βελτιωμένες συνθήκες διαβίωσης, κυρίως μέσω της ανάπτυξης πράσινων υποδομών και της αποκατάστασης των επιβαρυμένων περιβαλλοντικά αστικών χώρων καθώς και σε σημαντικές παρεμβάσεις ηλεκτροκίνησης.

Προστασία της βιοποικιλότητας: Η προστασία της βιοποικιλότητας και των δασών με στόχο την αποτελεσματικότερη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών, την αναβάθμιση της οικολογικής συνοχής του δικτύου NATURA 2000, την καλύτερη αντιμετώπιση των ξενικών ειδών, τη βελτίωση των οικοσυστημικών υπηρεσιών, την ικανότητα παρακολούθησης και καταγραφής απειλών και αναγκών διαχείρισης. Επιπλέον, θα πραγματοποιηθούν οριζόντιες δράσεις το πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου Εθνικής Στρατηγικής για τα Δάση.

Οι βασικές προτεραιότητες του ΠΕΚΑ 2021-2027 είναι οι ακόλουθες:

Άξονες Προτεραιότητας ή Πολιτικές:

- Ενεργειακή απόδοση – Προώθηση ΑΠΕ – Ενεργειακές Υποδομές
 - Προώθηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου
 - Προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΕΕ) 2018/2001
 - συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων βιωσιμότητας που καθορίζονται σ' αυτήν
 - Ανάπτυξη έξυπνων ενεργειακών συστημάτων, δικτύων και εξοπλισμού αποθήκευσης εκτός ΔΕΔ-Ε
- Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή
 - Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών, της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα
- Αστική Αναζωογόνηση
 - Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης
- Ολοκληρωμένη Διαχείριση Αποβλήτων Μετάβαση στη Κυκλική Οικονομία
 - Προαγωγή της μετάβασης σε κυκλική οικονομία και σε αποδοτική ως προς τους πόρους οικονομίας
- Διαχείριση Αστικών Λυμάτων και Υδάτινων Πόρων
 - Προαγωγή της πρόσβασης στην ύδρευση και της βιώσιμης διαχείρισης του νερού
- Προστασία της Βιοποικιλότητας
 - Ενίσχυση της προστασίας και της διατήρησης της φύσης, της βιοποικιλότητας και των πράσινων υποδομών, μεταξύ άλλων σε αστικές περιοχές, και μείωση όλων των μορφών ρύπανσης
- Βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα

- ο Προώθηση της βιώσιμης, πολυτροπικής αστικής κινητικότητας, ως μέρος της μετάβασης σε οικονομία καθαρών μηδενικών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα

Ο Στρατηγικός Προσανατολισμός του Προγράμματος εξυπηρετεί τους επιμέρους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, και των περιβαλλοντικών και κλιματικών πολιτικών που συνδέονται με αυτή (όπως Ευρωπαϊκός Κλιματικός Νόμος, Νέα Στρατηγική της ΕΕ για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή, Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Βιοποικιλότητα, Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τα Δάση, Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία).

Στα πλαίσιο της στρατηγικής προβλέπονται έργα/ πράξεις αναπλάσεων, ενίσχυσης της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων, προώθησης της κυκλικής οικονομίας, βιώσιμης αστικής κινητικότητας, προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, προώθησης πράσινων υποδομών, μείωσης της ρύπανσης και ενίσχυσης της ταυτότητας και εικόνας του Δήμου Καλαμάτας. Οι Ειδικόι Στόχοι που έχουν αναπτυχθεί από τον Δήμο Καλαμάτας ενσωματώνουν το βασικό πυρήνα της στρατηγικής του ΠΕΚΑ και συγκεκριμένα σε ότι αφορά στις Προτεραιότητες 1 «Ενεργειακή απόδοση, προώθηση ΑΠΕ και ενεργειακή υποδομή», 2 «Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή», 4 «Ολοκληρωμένη διαχείριση αποβλήτων – Μετάβαση στην κυκλική οικονομία» και 7 «Βιώσιμη πολυτροπική αστική κινητικότητα».

Το συγκεκριμένο τομεακό πρόγραμμα συνδέεται ιδιαίτερα με τον Σ.Σ. 1: «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων» και τον Σ.Σ. 2: «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ 2021 - 2027

Το Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» αποτελεί ολοκληρωμένη παρέμβαση που θα υποστηρίξει τους παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας στη μετάβασή τους σε ένα αναπτυξιακό πρότυπο που καθοδηγείται από την Οικονομία της Γνώσης, αποτυπώνοντας σε μεγάλο βαθμό τις αναπτυξιακές προτεραιότητες της Χώρας και σε εναρμόνιση με τις νέες προτεραιότητες της Επιτροπής.

Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της Ελληνικής Οικονομίας κατά την περίοδο προγραμματισμού 2021 - 2027, θα χρειαστούν ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες στήριξης, με στόχο να καλυφθεί όλο το εύρος των αναγκών των επιχειρήσεων σε επίπεδο πληροφόρησης, ενίσχυσης συνεργασιών, ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών προτύπων και εύρεσης τεχνολογικών, ανθρώπινων και επενδυτικών πόρων. Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα στόχος του Προγράμματος είναι η αύξηση του μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων και η ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού τους ώστε να αποτελέσουν βασικό μοχλό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Η στρατηγική του Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα 2021-2027» οργανώνεται σε τέσσερις βασικούς άξονες επενδύσεων στο πλαίσιο των αντίστοιχων Ταμείων:

1. Ενίσχυση Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΤΠΑ)

2. Ενίσχυση Επιχειρηματικότητας και Ανταγωνιστικότητας (ΕΤΠΑ)
3. Βελτίωση Πρόσβασης Επιχειρήσεων σε Χρηματοδότηση (ΕΤΠΑ)
4. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Κεφαλαίου στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Μετασχηματισμού (ΕΚΤ+)

Το συγκεκριμένο τομεακό πρόγραμμα συνδέεται ιδιαίτερα με τον Σ.Σ. 3 «Στήριξη της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης στη βάση της πράσινης οικονομίας και της ψηφιακής μετάβασης» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ (ΨΜ)» 2021 - 2027

Το Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» στοχεύει κυρίως: - στην παροχή νέων και αναβαθμισμένων δημόσιων ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών προς τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, με ταυτόχρονη διασφάλιση της ιδιωτικότητας και της προστασίας δεδομένων, καθώς και της προσβασιμότητας, τηρώντας την αρχή του καθολικού σχεδιασμού, - στη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας ψηφιακών συστημάτων και υπηρεσιών, - στην ανάπτυξη ψηφιακών πλατφορμών για την υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας, - στην εξασφάλιση συνδεσιμότητας υπερυψηλής ταχύτητας και - στην κάλυψη των αναγκών σε ψηφιακές δεξιότητες στο πλαίσιο της υποστήριξης του ψηφιακού μετασχηματισμού της χώρας, εστιάζοντας στην αξιοποίηση και ενσωμάτωση τεχνολογιών αιχμής.

Όλες οι δράσεις του Προγράμματος «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» εναρμονίζονται και είναι συνεπείς, κατά περίπτωση, με τις συναφείς ειδικές ανά χώρα συστάσεις (Country-Specific Recommendations, CSRs) του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου⁶⁶ και με τις σχετικές προτεραιότητες οικονομικής πολιτικής που έχουν προσδιοριστεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου⁶⁷, τις αντίστοιχες προτάσεις του Σχεδίου Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία (έκθεση Πισσαρίδη) και συμπληρωματικές με τις δράσεις ψηφιακού μετασχηματισμού του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0», του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021 – 2025, των άλλων Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021 – 2027, και των λοιπών ευρωπαϊκών Προγραμμάτων (Ψηφιακή Ευρώπη, η ΕΕ για την Υγεία, Συνδέοντας την Ευρώπη, κ.ά.), υπό την εποπτεία των συναφών δράσεων από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Το σύνολο των δράσεων που στοχεύει να υποστηρίξει χρηματοδοτικά το νέο Πρόγραμμα «Ψηφιακός Μετασχηματισμός» έχουν αναφορά στους έξι (6) Στρατηγικούς Άξονες Παρέμβασης της Βίβλου Ψηφιακού Μετασχηματισμού 2020 – 2025 και αναλύονται συνοπτικά ως ακολούθως.

1. Συνδεσιμότητα
2. Ψηφιακές Ικανότητες και Δεξιότητες
3. Ψηφιακός Μετασχηματισμός των Επιχειρήσεων
4. Ψηφιακές Δημόσιες Υπηρεσίες
5. Ψηφιακή Καινοτομία

⁶⁶ Βάσει της νομοθεσίας που ψηφίστηκε των Δεκέμβριο του 2020 (2020/0104(COD)).

⁶⁷ Council Recommendation on the Economic Policy for the Euro Area COM(2020) 508

6. Αξιοποίηση Προηγμένων Τεχνολογιών

Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης έχει εποπτικό ρόλο σχετικά με την υλοποίηση του συνόλου των δράσεων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης:

- Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (στον τομέα για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό, τα έργα του ΕΛΛΑΔΑ 2.0 είναι σχεδόν στο σύνολό τους «ονοματισμένα» διασφαλίζοντας πλήρως τον απόλυτο διαχωρισμό με έργα που προγραμματίζεται να ενταχθούν σε προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027)
- Συνδέοντας την Ευρώπη (Connecting Europe Facility 2021 – 2027, CEF II)
- Πρόγραμμα «Επιχειρηματικότητα, Ανταγωνιστικότητα, Έρευνα και Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ) 2021 – 2027, για τις σχετικές δράσεις κρατικών ενισχύσεων και ψηφιακών δεξιοτήτων εργαζομένων
- Περιφερειακά Προγράμματα 2021-2027, για δράσεις ψηφιακού μετασχηματισμού τοπικού ή περιφερειακού χαρακτήρα και βασικών ψηφιακών δεξιοτήτων για πληθυσμιακές ομάδες συγκεκριμένου γεωγραφικού προφίλ (κάτοικοι νησιωτικών / απομακρυσμένων περιοχών, κ.ά.)
- Πρόγραμμα «Απασχόληση & Εκπαίδευση 2021-2027», για την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων στο γενικό πληθυσμό, στο πλαίσιο της Εθνικής Συμμαχίας για τις Ψηφιακές Δεξιότητες
- Πρόγραμμα Ψηφιακή Ευρώπη (Digital Europe)
- Πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» 2021-2027 (EU4Health)
- Τομεακό Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021-2025

ώστε να επιτευχθεί ο ορθός σχεδιασμός και προγραμματισμός των δράσεων, να αποφευχθούν ενδεχόμενες επικαλύψεις και όλες οι δράσεις να λειτουργήσουν με συνέργεια και συμπληρωματικότητα για την επίτευξη των στόχων του Ψηφιακού Μετασχηματισμού της Χώρας.

Το συγκεκριμένο τομεακό πρόγραμμα συνδέεται ιδιαίτερα με τον Σ.Σ. 3 «Στήριξη της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης στη βάση της πράσινης οικονομίας και της ψηφιακής μετάβασης» και με τον Σ.Σ. 4 «Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету 2021-2027.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ» 2021-2027

Το Πρόγραμμα στοχεύει στη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού, με ιδιαίτερη έμφαση στους νέους έως 29 ετών εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης & Κατάρτισης (ΕΑΕΚ). Επίσης το συγκεκριμένο πρόγραμμα στοχεύει στην προώθηση της ίσης πρόσβασης σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και δια βίου μάθηση. Επιπλέον, βασική στόχευση του προγράμματος αποτελεί η

αντιμετώπιση της υλικής στέρησης των ανθρώπων και των δομών υπευθύνων για την εκπαίδευση και την κατάρτιση και τους οργανισμούς πρόσβασης στην εργασία. Τέλος, το πρόγραμμα αποσκοπεί στην εξασφάλιση ίσης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας και στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης για όλες τις κοινωνικές ομάδες, με έμφαση στις ευαίσθητες και αποκλεισμένες κοινωνικά ομάδες.

Βασικές προτεραιότητες του Προγράμματος αποτελούν:

Οριζόντιες - Συστημικές Παρεμβάσεις

- Παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό, την προσαρμογή και ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, της κοινωνικής ένταξης και υγείας
- Βελτίωση της ικανότητας συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών, δράσεις διακυβέρνησης όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, κ.α.

Απασχόληση και Αγορά Εργασίας

- Δραστική αντιμετώπιση της ανεργίας, αύξηση της απασχόλησης, ισότιμη πρόσβαση στην αγορά εργασίας με έμφαση στις ομάδες του πληθυσμού με τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας (μακροχρόνια άνεργοι, γυναίκες)
- Παρεμβάσεις για την προώθηση της ισόρροπης συμμετοχής των δύο φύλων στην αγορά εργασίας, μέσω σύγχρονων μορφών οργάνωσης της εργασίας και δράσεων για την εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, κ.α.

Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

- Παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αναβάθμιση της ποιότητας και την ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης, της εξωστρέφειας και της συνάφειας της εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης και της δια βίου μάθησης με την αγορά εργασίας
- Βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών σε σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες, στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και τον ψηφιακό μετασχηματισμό της εκπαιδευτικής διαδικασίας στη διδασκαλία και τη μάθηση, κ.α.

Δράσεις Κοινωνικής Καινοτομίας

- Χρηματοδότηση δράσεων κοινωνικής καινοτομίας και κοινωνικού πειραματισμού όλων των Ειδικών Στόχων που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα.

Επισιτιστική Βοήθεια και Αντιμετώπιση της υλικής στέρησης

- Στοχευμένες δράσεις για τη στήριξη των απόρων, και εν γένει όσων διαβιούν σε κίνδυνο ακραίας φτώχειας, οι οποίες κατά την ΠΠ 2014-2020 συγχρηματοδοτήθηκαν από το «Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους» (πρώην ΤΕΒΑ).
- Συνοδευτικές δράσεις υποστήριξης της κοινωνικοποίησης και κοινωνικής ένταξης απόρων.

Απασχόληση των Νέων

- Δράσεις για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων έως 29 ετών που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης και στη βιώσιμη ένταξή τους στην αγορά εργασίας μέσω υλοποίησης δράσεων μαθητείας, απόκτησης δεξιοτήτων και προώθησης στην αγορά εργασίας συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.

Το συγκεκριμένο τομεακό πρόγραμμα συνδέεται ιδιαίτερα με τον Σ.Σ. 4 «Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ» 2021-2027

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει τα τελευταία χρόνια, ως αποτέλεσμα και των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, ένα ευρύ φάσμα φυσικών, περιβαλλοντικών και ανθρωπογενών κινδύνων και καταστροφών, ενώ υπάρχουν πρόσθετες επικίνδυνες καταστάσεις που έχουν σημαντικό αντίκτυπο, παρόλο που δεν επηρεάζουν άμεσα ή βραχυπρόθεσμα την ανθρώπινη ασφάλεια και προστασία. Οι επικίνδυνες αυτές καταστάσεις, δημιουργούν την αναγκαιότητα αναβάθμισης των μηχανισμών διαχείρισης κρίσεων και τη δημιουργία ενός σύγχρονου μηχανισμού πολιτικής προστασίας υπό το πρίσμα των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Το συγκεκριμένο τομεακό πρόγραμμα συνδέεται ιδιαίτερα με τον Σ.Σ. 1: «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

4.3.2 Στρατηγικές και Πολιτικές

4.3.2.1 ΕΘΝΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΣΕΚ)⁶⁸

Με το ΕΣΕΚ, η χώρα υιοθέτησε φιλόδοξους ενεργειακούς και κλιματικούς στόχους για το 2030, που συνδέονται άμεσα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τη στρατηγική για μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα το 2050, και με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Οι στόχοι και προτεραιότητες του προγράμματος Πελοπόννησος 2021-2027 ευθυγραμμίζονται με τους στόχους και τις πολιτικές που περιλαμβάνονται στο ΕΣΕΚ, και οι παρεμβάσεις / δράσεις του ενισχύουν την υλοποίησή των πολιτικών και των παρεμβάσεων που προτείνει το ΕΣΕΚ, σε περιφερειακό επίπεδο.

Το συγκεκριμένο σχέδιο συνδέεται ιδιαίτερα με τον Σ.Σ. 1: «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ 2030

⁶⁸ <https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2020/11/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%92-4893.2019.pdf>

Η Εθνική Στρατηγική για τη Βιώσιμη και Δίκαιη Ανάπτυξη 2030 θέτει τις βάσεις για τη μετάβαση σε ένα νέο υπόδειγμα Δίκαιης, Βιώσιμης και Χωρίς Αποκλεισμούς Ανάπτυξης. Αποτελεί τον οδικό χάρτη για την επόμενη δεκαετία, για την πορεία προς ένα νέο παραγωγικό υπόδειγμα Βιώσιμης, Δίκαιης και Χωρίς Αποκλεισμούς Ανάπτυξης και το σχεδιασμό της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2030.

Διαμορφώνει ένα νέο υπόδειγμα ολιστικής χάραξης και άσκησης δημόσιας πολιτικής. Ένα υπόδειγμα ολοκληρωμένο, ποιοτικό, συμμετοχικό, με μετρήσιμους στόχους που τίθενται σε διαρκή έλεγχο και αξιολόγηση βάσει σαφώς προσδιορισμένων εργαλείων για την επίτευξή τους. Με το νέο αυτό υπόδειγμα επιχειρείται η έναρξη ενός ενάρετου κύκλου μεταξύ της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής διάστασης της ανάπτυξης. Η νέα αυτή προσέγγιση προτάσσει τη συνάρθρωση αυτών των διαστάσεων σε αντιπαράθεση με άλλες προσεγγίσεις που αντιλαμβάνονται τη σχέση μεταξύ τους ως ανταγωνιστική και συνήθως καταλήγουν στην επιβολή της στενά οικονομικής διάστασης και της ποσοτικής μεγέθυνσης επί των υπολοίπων με αρνητικές συνέπειες για την ποιότητα και τη βιωσιμότητα της ανάπτυξης.

Η Εθνική Στρατηγική για τη Βιώσιμη και Δίκαιη Ανάπτυξη επιδιώκει να ανατρέψει τα προηγούμενα αναπτυξιακά μοντέλα που επικράτησαν στη χώρα τις προηγούμενες δεκαετίες, παρουσιάζοντας πολιτικές και μεταρρυθμίσεις που αντιμετωπίζουν το αναπτυξιακό έλλειμμα της χώρας ενσωματώνοντας ταυτόχρονα τον ολιστικό και βιώσιμο τρόπο σχεδιασμού που ορίζεται στους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) και τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τη Συμφωνία των Παρισίων για την κλιματική αλλαγή. Η Στρατηγική την ίδια στιγμή συμβάλλει στην αποτελεσματική και δυναμική είσοδο της χώρας στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, περιλαμβάνοντας ένα σύνολο πολιτικών και μεταρρυθμίσεων που υπηρετούν τους στρατηγικούς στόχους της Ετήσιας Επισκόπησης για την Ανάπτυξη.

Η Εθνική Στρατηγική για τη Βιώσιμη και Δίκαιη Ανάπτυξη, η οποία κεφαλαιοποιεί την εξάλειψη των «δίδυμων ελλειμμάτων» και την εδραίωση συνθηκών δημοσιονομικής σταθερότητας και βιωσιμότητας, έχει ως κεντρικό στόχο την ενίσχυση της παραγωγικής βάσης της ελληνικής οικονομίας, την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της χώρας και την οικοδόμηση νέων, την αντιστροφή της αποβιομηχάνισης, την ανάπτυξη της κυκλικής και κλιματικά ουδέτερης οικονομίας στην Ελλάδα καθώς και την αύξηση της παραγωγικότητας, ανταγωνιστικότητας και εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων. Ιδιαίτερα κρίσιμη στην προσπάθεια αυτή είναι και η ανάπτυξη πρακτικών συνεργασίας και δικτύωσης των επιχειρήσεων, κυρίως των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, και η συγκρότηση υγιών ομάδων παραγωγών στον αγροδιατροφικό τομέα. Το πλαίσιο των πολιτικών που υιοθετήθηκε στα πρώτα έτη εφαρμογής των Προγραμμάτων Προσαρμογής αποσκοπούσε ουσιαστικά στο σταδιακό εξοβελισμό των «μη παραγωγικών μικρών επιχειρήσεων» προς όφελος της «εξυγίανσης» της αγοράς. Η διαμόρφωση πολιτικών υποκατάστασης των εγχώριων επενδύσεων και της παραγωγικής δυναμικότητας με την προσέλκυση ξένων επενδύσεων αποτέλεσε μια στρατηγική επιλογή. Αυτή η επιλογή αγνόησε τη διάρθρωση της ελληνικής αγοράς και παραγωγής και επηρέασε αρνητικά την εγχώρια οικονομία και τον παραγωγικό προσανατολισμό των ελληνικών επιχειρήσεων, ενώ παράλληλα δεν απέδωσε αποτελέσματα σε ό,τι αφορά τις επενδυτικές εισροές. Η στήριξη της εγχώριας μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας αποτελεί κεντρική πολιτική της παρούσας στρατηγικής.

Μια επίσης κεντρική προτεραιότητα της στρατηγικής είναι ο σχεδιασμός της μετάβασης στη 4η βιομηχανική επανάσταση, με στόχο η ελληνική κοινωνία να επωφεληθεί έγκαιρα από τις δυνατότητες του Διαδικτύου των Πραγμάτων (IoT), των Μεγάλων Δεδομένων (Big Data) και της ψηφιακής εποχής δίνοντας έμφαση στις κοινωνικές προκλήσεις που θα προκύψουν. Ταυτόχρονα, η εστίαση στην αξιοποίηση του εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού της χώρας, ώστε να ενισχυθούν οι υπαρκτές δυνατότητες ανάπτυξης των κλάδων της ελληνικής οικονομίας: των μεταφορών και της εφοδιαστικής αλυσίδας, της ενέργειας, της κυκλικής οικονομίας, του αγροδιατροφικού τομέα, της μεταποίησης, της ναυτιλίας, της φαρμακευτικής βιομηχανίας και του βιώσιμου παραγωγικού συμπλέγματος που συγκροτούν ο τουρισμός, το περιβάλλον, ο πολιτισμός και η υγεία.

Η Στρατηγική δίνει ακόμη προτεραιότητα στην κατασκευή σύγχρονων, προσβάσιμων και αειφόρων υποδομών υψηλής ποιότητας. Η αναβάθμιση των υποδομών και δικτύων στον τομέα των μεταφορών και της εφοδιαστικής αλυσίδας, της ψηφιακής οικονομίας και της ενέργειας βάσει ολοκληρωμένων τομεακών στρατηγικών, θα δημιουργήσει τα απαραίτητα θεμέλια, ώστε η οικονομία να αναπτυχθεί έχοντας αξιοποιήσει αποτελεσματικά τόσο τη στρατηγική γεωγραφική θέση της χώρας όσο και τους ευρωπαϊκούς χρηματοδοτικούς πόρους.

Η αναπτυξιακή στρατηγική έχει αξιοποιήσει τη συμβολή των Περιφερειακών Αναπτυξιακών Συνεδρίων για την Παραγωγική Ανασυγκρότηση που πραγματοποιήθηκαν την περίοδο 2017-2018. Τα συνέδρια αυτά επιβεβαίωσαν τη σημασία που παρουσιάζει η ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας συλλογικής σκέψης και διαβούλευσης, όχι μόνο ως διαδικασία συνδιαμόρφωσης των πολιτικών αλλά και ως προϋπόθεση επιτυχίας στο στάδιο της υλοποίησής τους. Στο πλαίσιο αυτό, η Στρατηγική περιλαμβάνει δράσεις και μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση του αναπτυξιακού ρόλου των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης με γνώμονα τη συμβολή τους στην οικοδόμηση βιώσιμων και δίκαιων αναπτυξιακών συνθηκών σε τοπική και περιφερειακή κλίμακα.

Συνολικά, η εμβάθυνση και συνέχιση της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας για την προετοιμασία της χώρας για την επόμενη δεκαετία θέτει τις ακόλουθες βασικές προϋποθέσεις:

- Τη συνέχιση και ενίσχυση των μεταρρυθμίσεων με σοβαρή αξιολόγηση του αντικτύπου τους. Η αξιολόγηση συνιστά ουσιώδες στοιχείο της αποτελεσματικότητας των δημόσιων πολιτικών, συμβάλλοντας στη λογοδοσία έναντι των πολιτών και δημιουργώντας γνώση επί των πολιτικών και των αποτελεσμάτων τους. Η παροχή τεχνικής στήριξης θα συνεχιστεί με στόχο τη σύγκλιση με τις καλύτερες ευρωπαϊκές πρακτικές στο πεδίο των δημόσιων πολιτικών και μεταρρυθμίσεων.
- Οριζόντιες μεταρρυθμίσεις. Οι τρεις βασικές περιοχές που έχουν εντοπισθεί είναι η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και των δημόσιων οργανισμών, του δικαστικού συστήματος και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.
- Δημιουργία και ενίσχυση ποιοτικών αναπτυξιακών θεσμών. Το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, η Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας, το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας, η Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα, το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, η ολοκλήρωση του Σχεδιασμού για την Ενέργεια και το Κλίμα, τα Περιφερειακά Αναπτυξιακά

Συνέδρια για την Παραγωγική Ανασυγκρότηση, η δημιουργία του Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Οργανισμού Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ.λπ., έχουν όλα το ρόλο τους στο σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών φιλικών προς την ανάπτυξη, αυξάνοντας τις συνέργειες μεταξύ της οικονομικής, της κοινωνικής και της περιβαλλοντικής διάστασης.

- Συντονισμό και συνεργασία. Για να επιτευχθούν οι στόχοι, δεν αρκεί η επικέντρωση της προσοχής μόνο στην επίτευξη επιμέρους στόχων. Χρειάζεται να ξεπεραστούν εμπόδια, διαχρονικές αδυναμίες και νοοτροπίες που υπονομεύουν τη συνεργασία, να αντιμετωπιστούν τα ελλείμματα συντονισμού και να επιδιωχθούν εκτεταμένες συνέργειες μεταξύ του ιδιωτικού, του δημοσίου και του κοινωνικού τομέα, μεταξύ των επιχειρήσεων, του εκπαιδευτικού συστήματος και των ερευνητικών ιδρυμάτων.

Μια Στρατηγική ολιστικής ανάπτυξης δε θα ήταν ολιστική, εάν δεν ενσωμάτωνε έναν ισχυρό κοινωνικό πυλώνα. Στην κατεύθυνση αυτή εντάσσεται και η πολιτική αύξησης του κατώτατου μισθού και κατάργησης του ειδικού κατώτατου μισθού για τους νέους κάτω των 25 ετών. Το θέμα δεν αφορά μόνο στην κοινωνική δικαιοσύνη αλλά και στην ίδια την ανάπτυξη. Οι χαμηλοί μισθοί, η στέρηση εργασιακών δικαιωμάτων και αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας συνεπάγονται, στην πραγματικότητα, σιωπηρή επιδότηση των «κακών» και μη καινοτόμων εργοδοτών. Η καταπολέμηση αυτών των παθογενειών καθιστά επιβεβλημένη την υποστήριξη των πρωτοβουλιών που ενστερνίζονται τις αρχές μιας κοινωνικά και περιβαλλοντικά υπεύθυνης επιχειρηματικότητας.

Οποιαδήποτε στρατηγική βιώσιμης ανάπτυξης θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις κοινωνικές και περιφερειακές ανισότητες ως αναγκαία συνθήκη για τη διαμόρφωση προοπτικών βιώσιμης και δίκαιης ανάπτυξης. Ήδη, σημαντικά βήματα για την καταπολέμηση των ανισοτήτων, της φτώχειας και του αποκλεισμού έχουν σημειωθεί.

Η προσπάθεια αυτή συνεχίζεται με εντατικούς ρυθμούς με στόχο τη δημιουργία ενός σύγχρονου και αποτελεσματικού συστήματος κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, την εξασφάλιση ποιοτικής εκπαίδευσης για όλους, την προώθηση πολιτικών για τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και την αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι πολιτικές αυτές βρίσκονται στον πυρήνα της αναπτυξιακής στρατηγικής προκειμένου όλοι να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και να μοιράζονται τα οφέλη της.

Η Εθνική Στρατηγική καθορίζει το όραμά μας για την προώθηση της δίκαιης και βιώσιμης ανάπτυξης στη βάση ενός ολοκληρωμένου πλέγματος δράσεων, πολιτικών και μεταρρυθμίσεων που θα επιτρέψουν στην Ελλάδα να εξέλθει με πετυχημένο τρόπο από την περίοδο της προσαρμογής και να σχεδιάσει με αισιοδοξία και αυτοπεποίθηση το μέλλον της με ορίζοντα το 2030.

Η συγκεκριμένη στρατηγική συνδέεται και με τους τέσσερις Σ.Σ. της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου 2021-2027.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (ΕΣΕΕ) 2021-2027

Η Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης χαρακτηρίζεται από τον προσδιορισμό στρατηγικών περιοχών παρέμβασης (προτεραιότητες), ο οποίος βασίζεται τόσο στην ανάλυση των ισχυρών σημείων και των δυνατοτήτων της οικονομίας όσο και στη Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης, στην οποία συμμετέχουν τα ενδιαφερόμενα μέρη. Είναι εξωστρεφής προσέγγιση και υιοθετεί μια ευρεία άποψη για την καινοτομία και υποστηρίζεται από αποτελεσματικούς μηχανισμούς παρακολούθησης.

Η πραγματοποιηθείσα ανάλυση κατά τον σχεδιασμό της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) 2021-2027, οδήγησε στον προσδιορισμό οκτώ τομέων προτεραιότητας που ουσιαστικά ταυτίζονται με τους οκτώ τομείς προτεραιότητας της περιόδου 2014-2020. Αυτοί είναι:

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα
- Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα
- Ψηφιακές Τεχνολογίες
- Αειφόρος Ενέργεια
- Περιβάλλον και Κυκλική Οικονομία
- Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
- Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
- Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες

Όραμα της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης αποτελεί η μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο, κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμο, στηριζόμενο στη γνώση και στην αξιοποίησή της μέσα από την παραγωγή υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντων και υπηρεσιών, με προοπτική ενσωμάτωσης σε Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας.

Το ανωτέρω όραμα αναλύεται στους εξής 5 Στρατηγικούς Στόχους:

1. Αύξηση της παραγωγής νέας γνώσης
2. Αποτελεσματική αξιοποίηση και διάχυση νέας γνώσης
3. Τεχνολογικός εκσυγχρονισμός – υιοθέτηση καινοτομιών
4. Ανάπτυξη, Δικτύωση & Διεθνοποίηση των ελληνικών επιχειρήσεων
5. Αύξηση της εξωστρέφειας - Συμμετοχή σε Ερευνητικές, Τεχνολογικές και Επιχειρηματικές Διεθνείς Αλυσίδες Αξίας

Για την επίτευξη των ανωτέρω στρατηγικών στόχων της ΕΣΕΕ προσδιορίστηκε ένα πλήθος δράσεων, οι οποίες εντάσσονται στα ακόλουθα **8 πεδία (τομείς) παρέμβασης**:

- Ανθρώπινο Δυναμικό (Έρευνα & Παραγωγή)
- Υποδομές Έρευνας και Καινοτομίας
- Μηχανισμοί, Υπηρεσίες & Δομές Υποστήριξης της Καινοτομίας

- Σύνδεση Έρευνας και Παραγωγής
- Ψηφιακός Μετασχηματισμός
- Κανονιστικό Πλαίσιο (Νομοθεσία, Διοίκηση, Φορολογία)
- Προώθηση καινοτομίας από τον Δημόσιο Τομέα
- Προβολή – Δημοσιότητα

Με βάση τους προαναφερόμενους στρατηγικούς στόχους και τα πεδία παρέμβασης δομείται ένα αναλυτικό σχέδιο δράσης.

Σε συνέχεια σχετικής επιστολής του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ, οι Περιφέρειες εξειδικεύουν τις προτεραιότητές τους στο πλαίσιο των 8 τομέων που προσδιορίστηκαν σε εθνικό επίπεδο. Οι προτεραιότητες αυτές θα αποτελέσουν και την αντίστοιχη περιφερειακή εξειδίκευση (διάσταση) της ΕΣΕΕ.

Ενδεικτικά κριτήρια εξειδίκευσης των περιφερειών σε σχέση με τους τομείς προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης και τις κατευθύνσεις της είναι τα εξής:

1. Η ύπαρξη κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων σε έναν συγκεκριμένο τομέα εντός της περιφέρειας που αποτελεί υποτομέα της ΕΣΕΕ
2. Η ύπαρξη οργανωμένων clusters επιχειρήσεων σε έναν τομέα/τεχνολογικό πεδίο εντός της περιφέρειας
3. Η ύπαρξη εξειδικευμένων υποδομών Έρευνας και Ανάπτυξης και η συσχέτισή τους με περιφερειακά οικοσυστήματα που απαιτούν την αναβάθμιση/υποστήριξη των υποδομών αυτών
4. Η ύπαρξη κρίσιμης μάζας τεχνοβλαστών & τεχνολογικών startups που να αιτιολογεί σχετικές επενδύσεις
5. Η εξαγωγική δραστηριότητα και η διεθνοποίηση περιφερειακών υποδομών και οικοσυστημάτων
6. Η ύπαρξη κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων με σημαντική συμβολή στην τοπική απασχόληση που απαιτεί σχετικές υποστηρικτικές δράσεις Έρευνας & Καινοτομίας και επιχειρηματικότητας (Brain Gain – Brain Sustain)

Η ύπαρξη υποδομών έρευνας, καινοτομίας & επιχειρηματικότητας σε συγκεκριμένα οικοσυστήματα, οι οποίες μπορούν συνδυαστικά να προσελκύσουν επενδύσεις.

Η συγκεκριμένη στρατηγική συνδέεται και με τους τέσσερις Σ.Σ. της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου 2021-2027.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ & ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ

Η Ελλάδα διαθέτει ένα από τα υψηλότερα επίπεδα βιοποικιλότητας στη Μεσόγειο και την Ευρώπη με, ταυτόχρονα, πολύ υψηλό βαθμό ενδημισμού. Μέχρι την έκδοση της παρούσας στρατηγικής, δεν υπήρχε σε εθνικό επίπεδο, ένα πλαίσιο δράσεων με στόχο την ανάσχεση της απώλειας της

βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημικών υπηρεσιών από τις οποίες εξαρτιόμαστε, όπως τροφή, πόσιμο νερό, επικονίαση, προστασία από πλημμύρες, κ.λπ.

Η διατήρηση του βιολογικού πλούτου της χώρας, σε εθνικό επίπεδο, αποτελεί τόσο βασική υποχρέωση που, όσο και σημαντική συμβολή της Ελλάδας, ως Κ-Μ της ΕΕ, στις Πανευρωπαϊκές και Παγκόσμιες προσπάθειες αποτροπής της απώλειας της βιοποικιλότητας.

Με αυτά τα δεδομένα και σε ανταπόκριση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 6 της Διεθνούς Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα, της οποίας η Ελλάδα είναι συμβαλλόμενο μέλος, συντάχθηκε η παρούσα Εθνική Στρατηγική και ένα Σχέδιο Δράσης υλοποίησής της για 15 χρόνια που ακολουθούν από την έκδοσή της.

Πλαίσιο για τη χάραξη της Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα αποτελούν:

1. οι επιστημονικές διαπιστώσεις για τον πλούτο, τις αξίες και τις απειλές της βιοποικιλότητας στην Ελλάδα,
2. το νομικό πλαίσιο που δεσμεύει την ελληνική πολιτεία - εθνικό, διεθνές και Κοινοτικό - συμπεριλαμβανομένου και αυτού που εναρμονίζει στο δίκαιο της χώρας μας διεθνείς και περιφερειακές συμβάσεις και ευρωπαϊκές οδηγίες,
3. το στρατηγικό πλαίσιο, όπως οριοθετείται από διάφορα εθνικά, κοινοτικά και διεθνή κείμενα, τα οποία η χώρα μας έχει αποδεχθεί,
4. το σύνολο των γενικών αρχών που θεωρούνται εκ των προτέρων αποδεκτές, καθώς προκύπτουν από ηθικές επιταγές, τις εθνικές μας ανάγκες και δυνατότητες, καθώς και από τις αντίστοιχες επιστημονικές προσεγγίσεις,
5. η ενσωμάτωση της διατήρησης και της αιεφορικής χρήσης της βιοποικιλότητας σε ένα Εθνικό Στρατηγικό πλαίσιο,
6. η διατήρηση, η αποκατάσταση και η ενδυνάμωση των δράσεων ενίσχυσης της βιοποικιλότητας σε όλη την επικράτεια, και ζ. η μακροπρόθεσμη διατήρηση της λειτουργίας, προσαρμογής και εξέλιξης της βιοποικιλότητας και η ισότιμη κατανομή των ωφελειών της

Παρακάτω παρουσιάζεται το Όραμα που είχε τεθεί στην παρούσα μελέτη για το 2050, ο Γενικός Στόχος της Στρατηγικής και τέλος οι 13 Στρατηγικοί Στόχοι για τη Βιοποικιλότητα.

Όραμα για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2050

Η βιοποικιλότητα στην Ελλάδα και οι λειτουργίες των οικοσυστημάτων που αυτή υποστηρίζει, δηλαδή το φυσικό κεφάλαιο της χώρας, προστατεύονται. Η προστασία αυτή επιβάλλεται από την εγγενή αξία της βιοποικιλότητας αλλά και την ουσιαστική συμμετοχή της στην ευμάρεια και την οικονομική ευημερία και αποβλέπει στην αποτροπή καταστρεπτικών αλλαγών που προκαλούνται από την απώλεια βιοποικιλότητας. Στο πλαίσιο αυτό, αναδεικνύεται η αξία των λειτουργιών των οικοσυστημάτων, ενώ αποκαθίστανται οι λειτουργίες που έχουν υποβαθμιστεί.

Γενικός Στόχος/Σκοπός της Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα

Η ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των λειτουργιών των οικοσυστημάτων της Ελλάδας, μέχρι το 2026, η αποκατάστασή τους, όπου χρειάζεται και δύναται, η ανάδειξη της

βιοποικιλότητας ως εθνικό κεφάλαιο, όπως και η εντατικοποίηση της συμβολής της Ελλάδας στην αποτροπή απώλειας βιοποικιλότητας παγκοσμίως.

Η Στρατηγική απαρτίζεται από 13 Γενικούς Στόχους, οι οποίοι εξειδικεύονται περαιτέρω σε Ειδικούς Στόχους και εξειδικεύεται με το πρώτο Πρόγραμμα Δράσης πενταετούς διάρκειας.

1. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 1: ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ.
2. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 2: ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ.
3. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 3: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥΣ.
4. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 4: ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΓΕΝΕΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΓΕΝΕΤΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ - ΔΙΚΑΙΟΣ ΚΑΙ ΙΣΟΤΙΜΟΣ ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΩΦΕΛΕΙΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΚΥΨΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΣ.
5. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 5: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΤΟΜΕΑΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ – ΘΕΣΠΙΣΗ ΚΙΝΗΤΡΩΝ.
6. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 6: ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΤΟΠΙΟΥ.
7. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 7: ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ.
8. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 8: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΑ ΧΩΡΟΚΑΤΑΚΤΗΤΙΚΑ ΞΕΝΙΚΑ ΕΙΔΗ (INVASIVE ALIEN SPECIES).
9. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 9: ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ.
10. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 10: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ.
11. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 11: ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΑΞΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.
12. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 12: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΣΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ.
13. ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ 13: ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ.

Η συγκεκριμένη Στρατηγική συνδέεται ιδιαίτερα με τον Σ.Σ. 2: «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

4.3.2.2 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 2021-2027»

Το Πρόγραμμα της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την ΠΠ 2021-2027 σχεδιάζεται ως μια ολοκληρωμένη παρέμβαση, λαμβάνοντας υπόψη το Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία 2020, το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας («Ελλάδα 2.0»), το ΕΣΠΑ 2021- 2027, την μελέτη για την Περιφερειακή Πολιτική της Ελλάδας που εκπόνησε ο ΟΟΣΑ, τις Εθνικές και Περιφερειακές

Στρατηγικές στους τομείς αναφοράς του Προγράμματος, τις ειδικές συστάσεις (CSRs) του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, τις προτεραιότητες οικονομικής πολιτικής που έχουν προσδιοριστεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου καθώς και τα σχετικά Εθνικά και Ευρωπαϊκά Προγράμματα και Πρωτοβουλίες.

Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της Περιφέρειας κατά την ΠΠ 2021 - 2027, θα χρειαστούν ολοκληρωμένες πρωτοβουλίες στήριξης, με στόχο να καλυφθεί όλο το εύρος των αναγκών.

Βάσει του εγκεκριμένου Προγράμματος Πελοποννήσου 2021-2027, ο στρατηγικός στόχος της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την περίοδο 2021-2027, προσδιορίζεται ως εξής: «Αειφόρος ενδογενής και εξωστρεφής ανάπτυξη, με βάση την καινοτομία και τη διασφάλιση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής».

Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική του Περιφερειακού Προγράμματος «Πελοπόννησος 2021-2027» καλείται να δώσει απαντήσεις στις προκλήσεις και ανάγκες που αναλύθηκαν παραπάνω υιοθετώντας τους παρακάτω Στρατηγικούς Στόχους:

1. Μετασχηματισμός της οικονομίας της Περιφέρειας, μέσω της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και του παραγωγικού δυναμικού
2. Αποτελεσματική διαχείριση του περιβάλλοντος και των πόρων της Περιφέρειας
3. Βελτίωση της περιφερειακής συνδεσιμότητας και ενίσχυση της κινητικότητας
4. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τόνωση της αγοράς εργασίας της Περιφέρειας
5. Ενδυνάμωση της χωρικής συνοχής και άμβλυση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων της Περιφέρειας.

Ανά ΣΠ οι κύριες στρατηγικές επιλογές της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την κάλυψη των αναπτυξιακών αναγκών της, την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και του αναπτυξιακού δυναμικού της, καθώς και για την επίτευξη των παραπάνω στρατηγικών στόχων είναι οι ακόλουθες:

Στο **ΣΠ 1** αφορούν στη διεύρυνση των ερευνητικών υποδομών στην Περιφέρεια, με κατεύθυνση τη σύνδεση της έρευνας με τις παραγωγικές/οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες, στην προώθηση του ψηφιακού μετασχηματισμού, στην αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας, στη διεύρυνση του τουριστικού προϊόντος και διεύρυνση, ενδυνάμωση και εκσυγχρονισμό του επιχειρηματικού και εν γένει παραγωγικού ιστού της Περιφέρειας.

Στο **ΣΠ 2** αφορούν στη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου και των ενεργειακών καταναλώσεων στον οικιστικό τομέα, στην εξασφάλιση επαρκούς ποσότητας και ποιότητας ύδατος και στη διασφάλιση της διατήρησης των φυσικών πόρων, καθώς και στη διασφάλιση της προστασίας του πληθυσμού και της περιουσίας του από φυσικές καταστροφές, με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, προκειμένου να αναδειχθούν ως πόλοι έλξης για επίσκεψη, διαμονή και κατοίκηση και για ανάπτυξη παραγωγικών/οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων.

Στο **ΣΠ 3** αφορούν στη άρση της απομόνωσης των απομακρυσμένων εσωτερικών ορεινών και ημιορεινών ζωνών της Περιφέρειας, στη μείωση του κόστους και του χρόνου μετακίνησης ανθρώπων και μεταφοράς αγαθών/ εμπορευμάτων, μείωση των οδικών ατυχημάτων με την αύξηση της ασφάλειας

των μετακινήσεων και στην αύξηση του επιπέδου ποιότητας των μεταφορικών υπηρεσιών και κατ' επέκταση αύξηση της ελκυστικότητας της Περιφέρειας.

Στο **ΣΠ 4** αφορούν στη βελτίωση των δεικτών της αγοράς εργασίας σε περιφερειακό, αλλά και σε τοπικό επίπεδο, στην αύξηση της απασχόλησης του εργατικού δυναμικού και στην αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Παράλληλα θα επιδιωχθεί ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής, μείωση της φτώχειας και εξάλειψη της περιθωριοποίησης ευπαθών κοινωνικών ομάδων, αύξηση της εξωστρέφειας του κοινωνικοοικονομικού ιστού της Περιφέρειας και βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας.

Στο **ΣΠ 5** αφορούν στη ενδυνάμωση της Χωρικής Συνοχής, ως βασικό παράγοντα της κοινωνικής συνοχής και της προώθησης της ανάπτυξης, μέσω της εφαρμογής ολοκληρωμένων Στρατηγικών ΒΑΑ και ΟΧΕ .

Με βάση το κείμενο του εγκεκριμένου Προγράμματος Πελοποννήσου 2021-2027 (Αύγουστος 2022), οι αναπτυξιακές προκλήσεις στη νέα περίοδο σχετίζονται με:

Μεταφορές, υποδομές υγείας, διαχείρισης υδάτων - απορριμμάτων και περιβάλλον

Όπως δείχνουν οι σχετικοί δείκτες, η υποδομή μεταφορών στην Πελοπόννησο είναι μέτρια. Όσον αφορά την οδική πυκνότητα και τις εμπορευματικές μεταφορές, η περιοχή παρουσιάζει καλύτερη εικόνα καθώς κατέχει την πέμπτη και τρίτη θέση αντίστοιχα στη χώρα. Από την άλλη πλευρά, όσον αφορά τις αεροπορικές και λιμενικές μεταφορές, η Πελοπόννησος κατατάσσεται μεταξύ των τελευταίων θέσεων της χώρας. Όσον αφορά τις υποδομές υγείας, η περιφέρεια κατέχει τη δεύτερη έως τελευταία θέση στη χώρα σε σχέση με τον αριθμό των νοσοκομειακών κρεβατιών ανά κάτοικο, ενώ κατά την περίοδο κρίσης παρουσίασε μία από τις υψηλότερες μειώσεις αυτού του δείκτη. Τέλος, η ατμοσφαιρική ρύπανση στην Πελοπόννησο βρίσκεται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα σε σύγκριση με τις άλλες περιοχές (9η θέση) παρουσιάζοντας μέτρια μείωση 2,3%.

Ο τρίτος άξονας στρατηγικής «Προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση της βιώσιμης κινητικότητας.» και τέταρτος άξονας στρατηγικής «Διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, ανάπτυξη και προώθηση στην απασχόληση του ανθρώπινου δυναμικού.» της Ο.Χ.Ε. των Δήμων ταυτίζεται με τους παραπάνω στόχους του Προγράμματος Πελοποννήσου 2021-2027, μέσω των στόχων:

- Στόχος Πολιτικής 1
- Στόχος Πολιτικής 2
- Στόχος Πολιτικής 4
- Στόχος Πολιτικής 5

Οι Στρατηγικοί Άξονες για τους Δήμους Καλαμάτας και Σπάρτης προωθούν και βοηθούν την αντιμετώπιση των προκλήσεων και των αναγκών που σχετίζονται με τον τρόπο εφαρμογής και την προώθηση των κατευθύνσεων που έχουν θεσπιστεί με το Πρόγραμμα για όλη την Περιφερειακή ανάπτυξη.

Καινοτομία, ανθρώπινο κεφάλαιο και δεξιότητες και Βελτίωση της έξυπνης εξειδίκευσης που προωθεί τις δεξιότητες και την καινοτομία

Η ΕΣΕΕ και οι προτεραιότητες που αυτή περιλαμβάνει - τομείς / κλάδοι, επενδυτικά πεδία, αλυσίδες αξίας και ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για ευθυγράμμιση με ευρωπαϊκές και εθνικές στρατηγικές αλλά και τα επίπεδα της Διαδικασίας Επιχειρηματικής Ανακάλυψης αποτελούν το βασικό οδηγό για την εξειδίκευση και εφαρμογή της ΠΣΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη και το νέο προτεινόμενο Σύμφωνο για την Ε&Κ της ΕΕ. Οι δαπάνες Ε&Α σε περιφερειακό επίπεδο αποτελούν δείκτη της ικανότητας της τοπικής επιστήμης και παραγωγικής βάσης να καινοτομούν, αλλά και ένα μέτρο της δέσμευσης του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα να υποστηρίξει την καινοτομία, τις διαρθρωτικές προσαρμογές και την ανταγωνιστικότητα. Στην περίπτωση της Πελοποννήσου, τα στοιχεία δείχνουν ότι οι σχετικές με την Ε&Α δαπάνες είναι πολύ χαμηλές σε σύγκριση με τον εθνικό μέσο όρο (12η θέση).

Ως προς την οικονομία της Πελοποννήσου ανά τομέα, ο πρωτογενής βασίζεται κυρίως στη γεωργία και την κτηνοτροφία και παρουσιάζει χαμηλά επίπεδα σχετικής παραγωγικότητας. Ο δευτερογενής βασίζεται, κυρίως, σε ενέργεια και σε βιομηχανίες έντασης εργασίας και παρουσιάζει υψηλά επίπεδα σχετικής παραγωγικότητας. Ο τριτογενής αποτελείται κυρίως από βιομηχανίες παραδοσιακού τύπου (όπως ο «μαζικός» τουρισμός) και παρουσιάζει μέτρια επίπεδα σχετικής παραγωγικότητας. Η Πελοπόννησος στο σύνολό της έχει, προφανώς, την ευκαιρία να ενισχύσει περαιτέρω την ανάπτυξη της αγροδιατροφικής βιομηχανίας και τη σχέση της με την τουριστική βιομηχανία.

Ο στρατηγικός στόχος της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την περίοδο 2021-2027 προσδιορίζεται ως εξής: «Αειφόρος ενδογενής και εξωστρεφής ανάπτυξη, με βάση την καινοτομία και τη διασφάλιση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής».

Μέσω των παρακάτω Αξόνων Στρατηγικής Ο.Χ.Ε. και των Ειδικών Στόχων Στρατηγικής, η Περιοχή Παρέμβασης συνδέεται με το Πρόγραμμα της Πελοποννήσου με όλους τους ΣΠ. Τα κύρια πεδία παρέμβασης σχετικά με την καινοτομία στην Περιοχή Παρέμβασης, συνδέεται κυρίως με την καινοτομία και τη στήριξη του πρωτογενούς τομέα και του τουρισμού των Δήμων, προωθώντας παράλληλα την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα συνδέεται και με τους τέσσερις Σ.Σ. της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου 2021-2027.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (ΠΠΑ) 2021-2025

Με το Ν. 4635/2019 (Α' 167), θεσμοθετήθηκε για πρώτη φορά ένα ολοκληρωμένο σύστημα για τον σχεδιασμό, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον έλεγχο των παρεμβάσεων που χρηματοδοτούνται από τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ). Για πρώτη φορά εισάγονται η μεσοπρόθεσμη στοχοθεσία και η υπαγωγή των παρεμβάσεων του ΠΔΕ σε στρατηγικούς στόχους και ιεραρχούμενες αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Το όραμα της στρατηγικής του ΠΠΑ Πελοποννήσου για την περίοδο 2021-2025, συνδέεται ισχυρά με τη διεύρυνση των παραγωγικών δραστηριοτήτων μέσω αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων στους αναπτυξιακούς τομείς αιχμής, και την αποδοτική κάθετη διασύνδεση τους, στη βάση της

ενίσχυσης της βιωσιμότητας των πόρων, της εξωστρέφειας και της ενσωμάτωσης καινοτομίας, με οριζόντιο γνώμονα την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής, όπως και την άμβλυση των ανισοτήτων μεταξύ περιοχών και κοινωνικών ομάδων.

Η στρατηγική της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την περίοδο 2021-2025 περιλαμβάνει τους ακόλουθους επιμέρους Ειδικούς Αναπτυξιακούς Στόχους ανά Αναπτυξιακό Στόχο του ΠΠΑ:

Έξυπνη Ανάπτυξη

Υπό το πρίσμα προσέγγισης του περιεχομένου του στόχου της Έξυπνης Ανάπτυξης, η Περιφέρεια Πελοποννήσου υιοθετεί στον σχεδιασμό της, τους παρακάτω Ειδικούς Αναπτυξιακούς Στόχους:

- I. Προώθηση δεσμών έρευνας και καινοτομίας μεταξύ των επιχειρήσεων και των ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων για την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών:

Αφορά σε δράσεις και έργα ενίσχυσης της ώσμωσης, της συνεργασίας και της μεταφοράς καινοτομικής τεχνογνωσίας, μεταξύ των επιχειρήσεων και των ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων, επιδιώκοντας τη διευκόλυνση της καθετοποίησης της σύνδεσης των αναπτυξιακών τομέων της αγροδιατροφής, της μεταποίησης, του τουρισμού του πολιτισμού και πράσινης επιχειρηματικότητας. Κρίσιμο στοιχείο σε αυτό τον Στόχο, αποτελεί και η έμμεση και άμεση στήριξη των υφιστάμενων, αλλά και νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών, με έμφαση στην στήριξη της συνδυαστικής δημιουργικότητας και την αξιοποίηση νέων καινοτομικών εργαλείων και τρόπων οργάνωσης.

- II. Στήριξη των επιχειρήσεων και της επιχειρηματικότητας:

Αφορά σε δράσεις στήριξης των υφιστάμενων επιχειρήσεων και ενθάρρυνσης δημιουργίας νέων, πάνω στους αναπτυξιακούς τομείς συγκριτικού πλεονεκτήματος της Περιφέρειας, της αγροδιατροφής, της μεταποίησης, του τουρισμού, του πολιτισμού και πράσινης επιχειρηματικότητας.

- III. Αξιοποίηση ΤΠΕ για τη βελτίωση της ποιότητας και την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος, των παρεχόμενων υπηρεσιών των επιχειρήσεων, της πρόσβασης των πολιτών σε υπηρεσίες και την ενίσχυση των λειτουργιών της υγείας και της εκπαίδευσης:

Αφορά σε δράσεις με σκοπό τη βελτίωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων με έμφαση στην εφαρμογή ΤΠΕ στην παραγωγή, στον τουρισμό και στον πολιτισμό και στις συναλλαγές στα αγαθά, στις υπηρεσίες και στις εξαγωγές. Επίσης, επιδιώκει την ολοκλήρωση της ψηφιακής διασύνδεσης των μονάδων της δημόσιας διοίκησης, τη δημιουργία ψηφιακών καναλιών αλληλεπίδρασης των πολιτών και των επιχειρήσεων με τη Δημόσια Διοίκηση, καθώς και τη διεύρυνση των δυνατοτήτων χρήσης καινοτόμων εργαλείων για την παροχή τηλε-υπηρεσιών.

Πράσινη Ανάπτυξη

Υπό το πρίσμα προσέγγισης του περιεχομένου του στόχου της Πράσινης Ανάπτυξης, η Περιφέρεια Πελοποννήσου υιοθετεί στον σχεδιασμό της, τους παρακάτω Ειδικούς Αναπτυξιακούς Στόχους:

- I. Βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας:

Αφορά σε δράσεις και έργα για την αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας, τόσο στις ανθρωπογενείς δραστηριότητες, όσο και για το ενεργοβόρο κτιριακό απόθεμα. Επίσης, στόχος είναι η ανάπτυξη εργαλείων και εφαρμογών για τη βελτίωση της ενεργειακής εξοικονόμησης και αποδοτικότητας στην παραγωγή προϊόντων και την μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος σε συνδυασμό με μικρής κλίμακας δράσεις αξιοποίησης των ΑΠΕ, προωθώντας παράλληλα τις τεχνολογίες μείωσης της εκπομπής επιβλαβών αερίων.

II. Ολοκληρωμένη & βιώσιμη διαχείριση στερεών & υγρών αποβλήτων:

Αφορά σε έργα που συνδέονται με τους στόχους του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Πελοποννήσου για τη διαχείριση των αποβλήτων, για την επίτευξη των οποίων απαιτείται η ολοκλήρωση σειράς έργων χαρακτηριζόμενων ως έργα α' και β' χρηματοδοτικής προτεραιότητας. Η ολοκλήρωση των έργων α' χρηματοδοτικής προτεραιότητας αποτελεί βασικό πυλώνα του σχεδιασμού της Περιφέρειας.

III. Βιώσιμη διαχείριση υδατικών πόρων για ανάγκες ύδρευσης και άρδευσης:

Αφορά σε δράσεις και έργα για την αντιμετώπιση των έντονων προβλημάτων των υδάτινων πόρων της Περιφέρειας, με έργα αξιοποίησης των επιφανειακών υδάτων για χρήση και εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα. Επίσης, περιλαμβάνει υλοποίηση έργων ορθολογικής και αποδοτικής διαχείρισης πόσιμου νερού σύμφωνα με τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής, ενώ έμφαση θα δοθεί και στη βελτίωση και εκσυγχρονισμό του αρδευτικού δικτύου.

IV. Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας:

Αφορά σε δράσεις και έργα επιδίωξης της αποτελεσματικής προστασίας, ορθολογικής διαχείρισης και διατήρησης του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας του φυσικού τοπίου και της εν γένει φυσικής κληρονομιάς της Περιφέρειας Πελοποννήσου, ώστε να διατηρηθεί η ποιότητα ζωής για τους κατοίκους αλλά και να ενισχυθεί η ελκυστικότητα της περιοχής για τουριστική επισκεψιμότητα και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες.

V. Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και πρόληψη κινδύνων:

Αφορά σε δράσεις και μηχανισμούς αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και προετοιμασίας και διαχείρισης των κινδύνων, στην κατεύθυνση της προστασίας των ακτών από τη διάβρωση, της αξιοποίησης ΤΠΕ για έγκαιρη ειδοποίηση για πλημμύρες και δασικές πυρκαγιές.

VI. Κυκλική οικονομία:

Η Περιφέρεια υστερεί σημαντικά στην ενσωμάτωση των αρχών της κυκλικής οικονομίας και απαιτείται περαιτέρω μελέτη για τον προσδιορισμό των αναγκαίων βημάτων για την προώθηση της. Η εξασφάλιση της κυκλικής διαχείρισης των πόρων στις περιοχές βιομηχανικής και μεταποιητικής συγκέντρωσης και η περαιτέρω προσέλκυση επενδύσεων απαιτεί πρωτοβουλίες οι οποίες θα περιορίσουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα της παραγωγικής δραστηριότητας με διεργασίες φιλικότερες προς το περιβάλλον.

Κοινωνική Ανάπτυξη

Υπό το πρίσμα προσέγγισης του περιεχομένου του στόχου της Κοινωνικής Ανάπτυξης, η Περιφέρεια Πελοποννήσου υιοθετεί στον σχεδιασμό της, τους παρακάτω Ειδικούς Αναπτυξιακούς Στόχους:

I. Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και ανάπτυξη δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού:

Αφορά σε δράσεις για την ανάσχεση του ρυθμού αύξησης της ανεργίας, με τη διατήρηση ή/και αύξηση των θέσεων απασχόλησης στις επιχειρήσεις, με άμεση και διαρκή προσαρμογή των εργαζομένων και των επιχειρήσεων στις αλλαγές του εξωτερικού περιβάλλοντός τους. Ακόμα, θα δοθεί έμφαση στην ενδυνάμωση και αναβάθμιση των δεξιοτήτων/ προσόντων των εργαζομένων και επιχειρηματιών των πολύ μικρών/ μικρομεσαίων επιχειρήσεων της Περιφέρειας σε εξειδικευμένα αντικείμενα προκειμένου να ανταποκρίνονται στις εξελισσόμενες ανάγκες των παραγωγικών τομέων αιχμής της Περιφέρειας.

II. Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού:

Αφορά σε στοχευμένες δράσεις για την αντιμετώπιση των κοινωνικών συνεπειών της πρόσφατης οικονομικής κρίσης αλλά και της τρέχουσας υγειονομικής κρίσης με τις διαφαινόμενες συνδεόμενες αρνητικές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις. Έχει ήδη καταγραφεί άλλωστε η χαμηλή επίδοση της Πελοποννήσου στο μέσο εισόδημα. Επιπρόσθετα, στην καταπολέμηση των ανισοτήτων, της αστικής και αγροτικής φτώχειας και του αποκλεισμού και στην αντιστροφή της πολύπλευρης υποβάθμισης των περιοχών, μέσα από τη στοχευμένη αποκατάσταση του οικονομικού ιστού και την άμβλυση των χωρικών και πληθυσμιακών θυλάκων φτώχειας που εντοπίζονται στην Περιφέρεια. Έμφαση θα δοθεί παράλληλα, σε κοινωνικές ομάδες που πλήττονται διαχρονικά από τη φτώχεια, όπως οι μετανάστες/στρίες και οι Ρομά, αλλά και στις υπόλοιπες ομάδες στόχου όπως οι άνεργοι/ες και τα νοικοκυριά σε κίνδυνο φτώχειας.

III. Αναβάθμιση των υποδομών και βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών υγείας, πρόνοιας, εκπαίδευσης, δια βίου μάθησης και αθλητισμού:

Τα δημογραφικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά, σημαντικού μέρους του πληθυσμού της Περιφέρειας, ιδιαίτερα στις περιοχές της υπαίθρου και κυρίως στις εσωτερικές ορεινές και ημιορεινές περιοχές, σε συνδυασμό με την δημοσιονομική δυσπραγία και τις επιπτώσεις της στο σύστημα περίθαλψης, δημιουργούν συνθήκες εμφάνισης προβλημάτων στο επίπεδο υγειονομικής περίθαλψης και διατήρησης του επιπέδου υγείας σε χαμηλά επίπεδα. Η συνιστώσα αυτή συνδυάζεται και με το χαμηλό επίπεδο των υποδομών εκπαίδευσης, τα περιορισμένα προγράμματα δια βίου μάθησης, όπως και με έλλειψη ποιοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων. Προκύπτουν λοιπόν ανάγκες για την προώθηση δράσεων και έργων ενίσχυσης των υποδομών υγείας και πρόνοιας, κυρίως για τις περιοχές με έντονη περιφερειακότητα, αλλά και για την υποστήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (ηλικιωμένοι, παιδιά, άτομα με αναπηρία, μακροχρόνια άνεργους, τοξικομανείς), αξιοποιώντας και τις δυνατότητες των ΤΠΕ. Στο ίδιο πλαίσιο, σχεδιάζονται δράσεις για την αναβάθμιση των εκπαιδευτικών υποδομών, ιδίως σε ορεινές απομονωμένες περιοχές, παράλληλα με την μέριμνα απόδοσης ικανών αθλητικών εγκαταστάσεων για την ικανοποίηση των αναγκών άθλησης των τοπικών κοινωνιών.

Ανάπτυξη υποδομών

Υπό το πρίσμα προσέγγισης του περιεχομένου του στόχου της Ανάπτυξης Υποδομών, η Περιφέρεια Πελοποννήσου υιοθετεί στον σχεδιασμό της, τους παρακάτω Ειδικούς Αναπτυξιακούς Στόχους:

I. Ευρυζωνικότητα δικτύων:

Αφορά σε έργα επέκτασης και αναβάθμισης των ευρυζωνικών δικτύων. Η εν λόγω υποδομή διαπερνά οριζόντια, ως βασική προϋπόθεση, τη διευκόλυνση της προσέγγισης των στόχων και υλοποίησης δράσεων των επιμέρους Αναπτυξιακών στόχων της στρατηγικής του ΠΠΑ Πελοποννήσου.

II. Μεταφορές:

Αφορά σε έργα συμπλήρωσης και αναβάθμισης των μεταφορικών υποδομών. Έμφαση θα δοθεί, στην ολοκλήρωση της διασύνδεσης των κεντρικών οδικών αξόνων με τα τοπικά οδικά δίκτυα για την εξυπηρέτηση των οικισμών αλλά και των πολιτιστικών τόπων, για την άμβλυση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, και τη διευκόλυνση της διάχυσης των αναπτυξιακών οφελών.

III. Βιώσιμη αστική κινητικότητα:

Αφορά σε δράσεις και έργα προώθησης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, λαμβάνοντας υπόψη κατά προτεραιότητα τις κατευθύνσεις των ΣΒΑΚ των Δήμων. Οι παρεμβάσεις θα εστιάζουν στην αναβάθμιση του δικτύου μέσω μεταφοράς, στη βελτίωση της προσβασιμότητας στα αστικά κέντρα, στη διεύρυνση των χώρων στάθμευσης και σε σημειακές αναπλάσεις στις πόλεις, στη βάση της ενίσχυσης της αστικής καθημερινής λειτουργίας στην Περιφέρεια. Η λογική της προώθησης της έννοιας 'έξυπνη πόλη' αποτελεί κρίσιμη παράμετρο, αξιοποιώντας εργαλεία και εφαρμογές που παρέχουν οι ΤΠΕ.

Ενίσχυση εξωστρέφειας

Υπό το πρίσμα προσέγγισης του περιεχομένου του στόχου της Ενίσχυσης Εξωστρέφειας, η Περιφέρεια Πελοποννήσου υιοθετεί στον σχεδιασμό της, τους παρακάτω Ειδικούς Αναπτυξιακούς Στόχους:

I. Προστασία, συντήρηση και ανάδειξη μνημείων, αρχαιολογικών χώρων και τόπων ιστορικού ενδιαφέροντος:

Αφορά σε δράσεις και έργα ανάδειξης, διατήρησης της ταυτότητας και της αναγνωρισιμότητας μνημείων και τόπων ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος, στην κατεύθυνση οργάνωσης και ενοποίησης του τουριστικού και πολιτιστικού προϊόντος, της λειτουργικής σύνδεσης των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς με τον περιβάλλοντα χώρο, της θεματικής σύνδεσης και προώθησης μέσα από προγράμματα branding και marketing, ώστε να αυξηθεί και να διευκολυνθεί η επισκεψιμότητα.

II. Προστασία, συντήρηση και ανάδειξη μουσείων, πολιτιστικών κέντρων:

Αφορά σε δράσεις και έργα ανάδειξης, συντήρησης αναβάθμισης μουσείων και πολιτιστικών κέντρων, για την προστασία και προώθηση της ευρείας πολιτιστικής κληρονομιάς της Περιφέρειας Πελοποννήσου, για τη διάχυση της τουριστικής δραστηριότητας και της επισκεψιμότητας στο σύνολο των χωρικών ενότητων, συμβάλλοντας παράλληλα και στο περιεχόμενο των υπόλοιπων αναπτυξιακών στόχων του ΠΠΑ.

III. Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς:

Το ανωτέρω πλαίσιο έργων για την συντήρηση, αναβάθμιση και ανάδειξη των μουσείων, μνημείων και πολιτιστικών τόπων, οφείλει να συνδυαστεί και με την προώθηση δράσεων που εστιάζουν στην προστασία, ανάπτυξη και προβολή της σημαντικής πολιτιστικής κληρονομιάς, επιβεβαιώνοντας την συνέχεια στο πολιτιστικό προϊόν της Περιφέρειας.

IV. Ενίσχυση θεματικών μορφών τουρισμού και δράσεις επιμήκυνσης τουριστικής περιόδου:

Η Περιφέρεια καλείται να διαφύγει του διαχρονικού κλασικού μοντέλου του σύντομου καλοκαιρινού παραθερισμού των επισκεπτών μέσω της αξιοποίησης των ποικίλων δυνατοτήτων που προσδίδει το ανάγλυφο και φυσικό πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής (εναλλακτικές μορφές τουρισμού, περιπατητικός τουρισμός, θρησκευτικός, ορειβατικός, συνεδριακός τουρισμός, περιήγηση σε παραδοσιακούς οικισμούς, φυσιολατρικός, γαστρονομικός τουρισμός κτλ), δημιουργώντας ολοκληρωμένα θεματικά τουριστικά προϊόντα, με το κατάλληλο marketing, ώστε να επιμηκυνθεί η τουριστική περίοδος και να πολλαπλασιαστούν τα αναπτυξιακά οφέλη, κυρίως για τις χωρικές ενότητες που βρίσκονται σε υστέρηση.

V. Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) και συμμετοχή σε εκθέσεις:

Αφορά σε δράσεις ενίσχυσης της φήμης της μεγάλης ποικιλίας προϊόντων που παράγονται στην Περιφέρεια, εστιάζοντας κυρίως στην ποιότητα τους και τον παραδοσιακό τρόπο που παράγονται, με την υποστήριξη της διεύρυνσης της δικτύωσης των παραγωγών και επιχειρηματιών και την συμμετοχή σε στοχευμένες διεθνείς εκδηλώσεις.

Σημειώνεται, ότι το χρηματοδοτικό πλαίσιο του ΠΠΑ και τα πλεονεκτήματα που το συνοδεύουν, σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό και με την προσαύξηση της δυνατότητας της Περιφέρειας να υλοποιήσει μια σειρά από απαραίτητες, αλλά και εξειδικευμένες μελέτες οι οποίες θα λειτουργήσουν προπαρασκευαστικά για την υλοποίηση έργων και δράσεων και από άλλες χρηματοδοτικές πηγές, στην κατεύθυνση της συνέργειας και συμπληρωματικότητας των περιφερειακών πρωτοβουλιών, καλύπτοντας με αυτή την προσέγγιση το σύνολο των καταγεγραμμένων αναγκών και προκλήσεων. Ιδιαίτερα μέριμνα λαμβάνεται στην προώθηση έργων και δράσεων συμπληρωματικά και χωρίς επικαλύψεις, με παράλληλα χρηματοδοτικά πλαίσια, όπως το ΠΕΠ και τα Τομεακά προγράμματα του ΕΣΠΑ, το πρόγραμμα Αντώνης Τρίτσης, το Ταμείο Ανάκαμψης. Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι στην Στρατηγική του ΠΠΑ της Πελοποννήσου προστίθεται έκτος Άξονας Προτεραιότητας, που αφορά στην υλοποίηση έργων Τεχνικής Βοήθειας.

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα συνδέεται και με τους τέσσερις Σ.Σ. της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου 2021-2027.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (ΠΕΣΚΕ):

Η αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού αποτελεί στρατηγική πολιτική επιλογή για την Περιφέρεια Πελοποννήσου, δεδομένου ότι κατά τη διάρκεια της πρόσφατης οικονομικής κρίσης έχουν οξυνθεί τα φαινόμενα αυτά.

Στρατηγικός Στόχος της πολιτικής είναι η δημιουργία των προϋποθέσεων στην Περιφέρεια Πελοποννήσου για μία αλληλέγγυα κοινωνία πολιτών με ίσα δικαιώματα, χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις, με ένα αξιοπρεπές κοινωνικό-οικονομικό επίπεδο διαβίωσης για όλους/ες, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και στοχεύοντας στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι ειδικοί στόχοι της ΠΕΣΚΕ⁶⁹ βρίσκονται σε άμεση διασύνδεση με την κοινωνική φροντίδα, την υγεία, την απασχόληση, τη δια βίου μάθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων και αφορούν:

- > Την καταπολέμηση των συνεπειών της κρίσης.
- > Την ενδυνάμωση των δημοσίων πολιτικών πρόληψης και καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- > Την προώθηση της κοινωνικής ένταξης αναπτύσσοντας παρεμβάσεις σε όλο το φάσμα των τομέων πολιτικής.
- > Την υποστήριξη των παραδοσιακών ομάδων - στόχων των προνοιακών πολιτικών, αλλά και άλλων ομάδων του πληθυσμού που απειλούνται με αποκλεισμό από βασικά δικαιώματα, αγαθά και υπηρεσίες.
- > Τη διαχείριση του φαινομένου της μετανάστευσης προς όφελος της περιφερειακής ανάπτυξης.
- > Την προώθηση στοχευμένων παρεμβάσεων για την υποστήριξη της ομάδας των Ρομά.
- > Την εξασφάλιση ενός ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, γεγονός που αποτελεί κεντρικό πολιτικό ζήτημα για την αντιμετώπιση της φτώχειας στην Ελλάδα.
- > Τη σύνδεση με την Κοινωνία των Πολιτών.
- > Την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής εντός της Περιφέρειας.
- > Την παρουσίαση τεκμηριωμένων στοιχείων με σκοπό την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας καινοτόμων κοινωνικών πολιτικών και τον διαρκή επαναπροσδιορισμό της στρατηγικής και τον καλύτερο συντονισμό ανάμεσα σε όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Η συγκεκριμένη Στρατηγική συνδέεται ιδιαίτερα με τον Σ.Σ. 4 «Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету 2021-2027.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΞΥΠΝΗΣ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (ΠΣΕΕ) (RIS3) 2014-2020

Από την Επιχειρηματική Ανακάλυψη για την περίοδο 2014-2020 και την Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης της Περιφέρειας Πελοποννήσου οι επιμέρους στόχοι της RIS3 ήταν:

- Η ανανέωση παραδοσιακών κλάδων με τον προσανατολισμό σε δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και νέες αγορές (niche markets),
- Ο εκσυγχρονισμός με την υιοθέτηση και τη διάδοση νέων τεχνολογιών,

⁶⁹https://www.eydpelop.gr/2014-2020/wp-content/uploads/2017/10/b_11_Perifereia-Peloponhsou_Perifereikh-stratigikh-gia-thn-koinwnikh-enta3h.pdf

- Η διαφοροποίηση από υφιστάμενες εξειδικεύσεις με συναφή πεδία.

Ενώ είχαν αναγνωριστεί οι τέσσερις τομείς προτεραιότητας:

1. Αγροδιατροφικός Τομέας (πρωτογενής τομέας, μεταποίηση αγροτικών προϊόντων, αγροδιατροφή και γαστρονομία)
2. Τουρισμός – Πολιτισμός & Δημιουργική Βιομηχανία
3. Μεταποιητική Βιομηχανία και Λοιποί Δυναμικοί Τομείς (παραγωγή προϊόντων ξύλου, μετάλλου, προϊόντων από μη μεταλλικά ορυκτά, παραγωγή ειδών από πλαστικό, ειδών συσκευασίας, μηχανημάτων, οργάνων και δομικών υλικών, μαρμάρου)
4. Οριζόντιοι Υποστηρικτικοί Τομείς (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών, Ενέργεια, Περιβάλλον, Μεταφορές, Εφοδιαστική Αλυσίδα).

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου προχώρησε στο σχεδιασμό δράσεων προκειμένου να επιτύχει τους στόχους που είχαν τεθεί στην Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης εστιάζοντας στους τομείς προτεραιότητας που αναδείχθηκαν από τον Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.

Στο πλαίσιο του ΣΠ1: «Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού» ο βασικός στρατηγικό στόχος της Περιφέρειας Πελοποννήσου για την περίοδο 2014-2020 «Καινοτόμος και αειφόρος αυτοτροφοδοτούμενη εξωστρεφής ανάπτυξη, με διασφάλιση της χωρικής και κοινωνικής συνοχής» εξακολουθεί να παραμένει επίκαιρος, όπως και οι επιμέρους στόχοι της RIS3 για:

- Ανανέωση παραδοσιακών κλάδων με τον προσανατολισμό σε δραστηριότητες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και νέες αγορές (niche markets),
- Εκσυγχρονισμό με την υιοθέτηση και τη διάδοση νέων τεχνολογιών,
- Διαφοροποίηση από υφιστάμενες εξειδικεύσεις με συναφή πεδία.

Η αντιστοίχιση με βάση τους οχτώ τομείς προτεραιότητας της ΠΠ 2021-2027 είναι οι κάτωθι:

- Αγροδιατροφική Αλυσίδα,
- Τουρισμός, Πολιτισμός και Δημιουργικές Βιομηχανίες,
- Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
- με τους υπόλοιπους τομείς προτεραιότητας να κατατάσσονται αντίστοιχα στις οριζόντιες ανάγκες στόχευσης της Περιφερειακής RIS3.

Ειδικότερα στο πλαίσιο της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΣΕΕ) (RIS3) Πελοποννήσου για την περίοδο 2021-2027, προτεραιότητα αποτελεί η βελτίωση / αναβάθμιση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε διαδικασίες και συμμετοχές μεγαλύτερου αριθμού συντελεστών του οικοσυστήματος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας (τετραπλή έλικα), με αξιοποίηση υφιστάμενων και δημιουργίας νέων υποδομών. Απώτερος στόχος αποτελεί η εξειδίκευση της περιφερειακής διάστασης της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ) αλλά

και την τροφοδότηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης που πραγματοποιείται σε εθνικό επίπεδο με νέες καινοτόμες ιδέες.

Κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο έχει διαγνωσθεί το μικρό ενδιαφέρον των επιχειρήσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου στη συμμετοχή τους στις διαδικασίες επιχειρηματικής ανακάλυψης και στις δράσεις (προσκλήσεις) ενίσχυσης επιχειρήσεων για έρευνα και καινοτομία.

Βασικός στόχος της Προγράμματος είναι η δημιουργία μίας κουλτούρας προς την έρευνα και την καινοτομία μέσα από τη βελτίωση / αναβάθμιση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης σε διαδικασίες και συμμετοχές μεγαλύτερου αριθμού συντελεστών του οικοσυστήματος καινοτομίας και επιχειρηματικότητας της Περιφέρειας, με αξιοποίηση υφιστάμενων και δημιουργίας νέων υποδομών.

Σημαντικό ρόλο στη διαδικασία αυτή αναμένεται να διαδραματίσει το ‘Innovation Office’ το οποίο θα ενισχυθεί από το ΠΕΠ Πελοποννήσου και θα υποστηριχθεί στη λειτουργία και το έργο του όχι μόνο από την Περιφέρεια και την ΕΥΔ Πελοποννήσου αλλά και από Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και τα Επιμελητήρια της Περιφέρειας. Απώτερος σκοπός είναι η συνεχής τροφοδότηση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης μέσω της καταγραφής των αναγκών των επιχειρήσεων της Περιφέρειας, της παρουσίασης καινοτόμων λύσεων και δράσεων έρευνας που μπορούν να υποστηριχθούν από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και λοιπούς φορείς Έρευνας και Διάδοσης Γνώσεων και την παρουσίαση καλών πρακτικών. Στις επιχειρήσεις μέσω του ΠΕΠ Πελοποννήσου και των λοιπών συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων θα προσφέρονται τα απαραίτητα χρηματοδοτικά εργαλεία προκειμένου να λαμβάνουν σημαντικό κίνητρο προς τις επενδύσεις σε έρευνα και καινοτομία.

Στο Πρόγραμμα Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης (ΠΔΑΜ) περιλαμβάνεται η περιοχή της Μεγαλόπολης (Δήμος Μεγαλόπολης) καθώς και οι όμοροι Δήμοι (Γορτυνίας, Οιχαλίας και Τρίπολης που ανήκουν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Στο σχεδιασμό του ΠΔΑΜ και τη συνέργεια του με τα λοιπά Προγράμματα, έχουν ληφθεί υπόψη οι τομείς προτεραιότητας της νέας ΕΣΕΕ καθώς και της αντίστοιχης Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης. Τομείς αιχμής και στρατηγικής στόχευσης παραμένουν οι τομείς της αγροδιατροφής και του τουρισμού πολιτισμού όπως αναδείχθηκαν από την ΠΣΕΕ της περιόδου 2014-2020 και επικαιροποιήθηκαν για την περίοδο 2021-2027 ενώ σημαντική κρίνεται η συμβολή των οριζόντιων τομέων.

Η συγκεκριμένη στρατηγική συνδέεται και με τους τέσσερις Σ.Σ. της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету 2021-2027.

4.3.2.3 ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ/ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΚΟΙΝΗ ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΚΓΠ) 2023-2027⁷⁰

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης υλοποιείται στην Ελλάδα μέσα από το Στρατηγικό Σχέδιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ). Αποτελεί το βασικό εργαλείο για την ανάπτυξη της ελληνικής γεωργίας και σηματοδοτεί μια στροφή του παραγωγικού μοντέλου της. Στόχο του ΣΣ ΚΑΠ, αποτελεί η αντιμετώπιση των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων

⁷⁰ <https://www.consilium.europa.eu/el/policies/cap-introduction/cap-future-2020-common-agricultural-policy-2023-2027/>

που αντιμετωπίζουν οι παραγωγοί καθώς και οι αγροτικές περιοχές της χώρας μας. Η βιωσιμότητα των αγροτικών περιοχών μας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις προοπτικές του πρωτογενή τομέα.

Το ΣΣ ΚΑΠ καλείται να στηρίξει τον πρωτογενή τομέα της Χώρας μας ώστε να ανταποκριθεί στις ανησυχίες των παραγωγών αλλά και των καταναλωτών και παράλληλα να προστατέψει το περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό μέσα από τις παρεμβάσεις του επιδιώκεται:

- Η διασφάλιση ενός δίκαιου γεωργικού εισοδήματος με τη μείωση της ανισοκατανομής των άμεσων ενισχύσεων,
- Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αγροδιατροφικού τομέα με την αύξηση της προστιθέμενης αξίας που θα προέλθει από την συνδυαστική αύξηση των εισοδημάτων,
- Η μείωση του κόστους παραγωγής μέσω της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών.

Η μεταρρυθμισμένη ΚΓΠ έχει ως στόχο:

- να παράσχει πιο στοχευμένη στήριξη σε μικρότερες γεωργικές εκμεταλλεύσεις
- να ενισχύσει τη συμβολή της γεωργίας στην επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το περιβάλλον και το κλίμα
- να προσφέρει μεγαλύτερη ευελιξία στα κράτη μέλη ώστε να προσαρμόσουν τα μέτρα στις τοπικές συνθήκες

Οι κυριότερες πτυχές της πολιτικής είναι οι εξής:

- νέα «πράσινη αρχιτεκτονική» βασιζόμενη στα περιβαλλοντικά πρότυπα που πρέπει να τηρούν οι γεωργοί και πρόσθετα εθελοντικά μέτρα
- πιο στοχευμένες άμεσες ενισχύσεις και παρεμβάσεις υπέρ της αγροτικής ανάπτυξης, υποκείμενες σε στρατηγικό σχεδιασμό
- προσέγγιση με βάση τις επιδόσεις, σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις για τις επιδόσεις τους

Στόχοι σε επίπεδο ΕΕ:

Η νέα πολιτική περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία σε επίπεδο ΕΕ:

- κοινό σύνολο στόχων που καθορίζονται σε επίπεδο ΕΕ για το σύνολο της ΚΓΠ, όπου εκτίθενται οι επιδιώξεις της πολιτικής αυτής για τους γεωργούς, τους πολίτες και το κλίμα
- πλήρη «εργαλειοθήκη» με γενικούς τύπους παρεμβάσεων που έχουν συμφωνηθεί σε επίπεδο ΕΕ και καθορίζουν τι μπορούν να κάνουν τα κράτη μέλη για να επιτύχουν τους στόχους της ΚΓΠ
- κοινό σύνολο δεικτών αποτελεσμάτων που έχουν συμφωνηθεί σε επίπεδο ΕΕ προκειμένου να εξασφαλιστούν ισότιμοι όροι αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των εφαρμοζόμενων μέτρων

- Κάθε χώρα είναι ελεύθερη να επιλέγει τις συγκεκριμένες παρεμβάσεις που θεωρεί πιο αποτελεσματικές για την εκπλήρωση των επιμέρους στόχων της, με βάση τη σαφή αξιολόγηση των δικών της αναγκών.

Υψηλότερες φιλοδοξίες όσον αφορά δράσεις για το περιβάλλον και το κλίμα

Η νέα ΚΓΠ περιλαμβάνει επίσης νέες υποχρεώσεις και κίνητρα για τους γεωργούς, για παράδειγμα:

- διατήρηση των πλούσιων σε άνθρακα εδαφών μέσω της προστασίας των υγροβιότοπων και των τυρφώνων
- πρόβλεψη οικολογικών προγραμμάτων που θα συμπεριλάβουν οι χώρες της ΕΕ στα σχέδια που εκπονούν με σκοπό τη στήριξη ή/και την παροχή κινήτρων στους γεωργούς ώστε να εφαρμόζουν, εκτός από τις υποχρεωτικές απαιτήσεις, γεωργικές πρακτικές ευνοϊκές για το κλίμα και το περιβάλλον· τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέσουν το 25 % των άμεσων ενισχύσεων τους σε αυτά τα προγράμματα

Δικαιότερη κατανομή των ενισχύσεων

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η σταθερότητα και η προβλεψιμότητα, η εισοδηματική στήριξη εξακολουθεί να αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της ΚΓΠ με ορισμένες αλλαγές, όπως οι εξής:

- οι χώρες της ΕΕ πρέπει να εξασφαλίσουν ότι μέχρι το 2027 όλα τα δικαιώματα ενίσχυσης θα ανέρχονται σε 85 % τουλάχιστον του εθνικού μέσου όρου στην ΕΕ
- όλες οι χώρες των οποίων το επίπεδο άμεσης ενίσχυσης ανά εκτάριο είναι κάτω του 90 % του μέσου όρου της ΕΕ θα καλύψουν το ήμισυ του κενού αυτού μέχρι το 2027
- τα κράτη μέλη θα μπορούν να μειώσουν τις άμεσες ενισχύσεις ανά γεωργό (πέραν των 60.000 € ανά έτος) κατά ποσοστό έως και 85 % και οι ενισχύσεις δεν θα πρέπει να ξεπερνούν τα 100.000 € ετησίως
- τα κράτη μέλη θα πρέπει να ανακατανείμουν τουλάχιστον 10 % των κατανομών άμεσης ενίσχυσης από μεγαλύτερες σε μικρότερες ή/και μεσαίου μεγέθους γεωργικές εκμεταλλεύσεις εκτός εάν προτιμούν να αντιμετωπίσουν την ανάγκη ανακατανομής με άλλα μέσα και είναι σε θέση να αποδείξουν ότι η ανάγκη αυτή αντιμετωπίζεται επαρκώς.

Η νέα ΚΓΠ εφαρμόζεται πλήρως από τον Ιανουάριο του 2023. Βασίζεται στις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που υποβλήθηκαν τον Ιούνιο του 2018:

- έναν κανονισμό για τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ
- έναν κανονισμό σχετικά με την τροποποίηση των κανονισμών για την κοινή οργάνωση των αγορών (ΚΟΑ) γεωργικών προϊόντων, τα συστήματα ποιότητας και τα μέτρα για τις απόκεντρες περιοχές
- έναν οριζόντιο κανονισμό σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της ΚΓΠ

Η συγκεκριμένη πολιτική συνδέεται ιδιαίτερα με τον Σ.Σ. 2: «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΕΥΡΩΠΗ ΑΝΘΕΚΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ - Η ΝΕΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Το Φεβρουάριο του 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε μια νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η οποία χαράζει την πορεία προς την προετοιμασία για τις αναπόφευκτες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Ενώ η ΕΕ καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να μετριάσει την κλιματική αλλαγή, τόσο σε εγχώριο όσο και σε διεθνές επίπεδο, πρέπει να προετοιμαστούμε και για να αντιμετωπίσουμε τις αναπόφευκτες συνέπειές της. Από τα θανατηφόρα κύματα καύσωνα και τις καταστροφικές ξηρασίες έως τα αποδεκατισμένα δάση και τη διάβρωση των ακτών από την άνοδο της στάθμης των θαλασσών, η κλιματική αλλαγή πλήττει ήδη την Ευρώπη και τον κόσμο. Με βάση τη στρατηγική του 2013 για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, στόχος των προτάσεων της νέας στρατηγικής είναι η μετατόπιση της εστίασης από την κατανόηση του προβλήματος στην ανάπτυξη λύσεων, καθώς και η μετάβαση από τον σχεδιασμό στην υλοποίηση.

Το μακροπρόθεσμο όραμα που παρουσιάζεται στη στρατηγική με ορίζοντα το 2050 είναι να καταστεί η ΕΕ μια κοινωνία ανθεκτική και πλήρως προσαρμοσμένη στις αναπόφευκτες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής. Συμπληρώνοντας τον φιλόδοξο στόχο της ΕΕ για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως τα μέσα του αιώνα, η στρατηγική αυτή αποσκοπεί στην ενίσχυση της προσαρμοστικής ικανότητας της ΕΕ και του κόσμου και στην ελαχιστοποίηση της τρωτότητας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού και την πρόταση για τον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα. Η νέα στρατηγική επιδιώκει την εντατικοποίηση της δράσης σε ολόκληρη την οικονομία και την κοινωνία, σε συνέργεια με άλλες πολιτικές της Πράσινης Συμφωνίας, όπως η προστασία της βιοποικιλότητας και η βιώσιμη γεωργία. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού θα απαιτηθεί εξυπνότερη, ταχύτερη και πιο συστημική προσαρμογή, καθώς και ενίσχυση της διεθνούς δράσης για την προσαρμογή. Αυτό συνεπάγεται διεύρυνση των γνώσεών μας σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις λύσεις προσαρμογής, βελτίωση του σχεδιασμού προσαρμογής και των αξιολογήσεων του κλιματικού κινδύνου, επιτάχυνση της δράσης προσαρμογής και συμβολή στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή σε παγκόσμιο επίπεδο. Η προσέγγιση που καθορίζεται στη στρατηγική αυτή αφορά την οικονομία στο σύνολό της και αποδίδει ιδιαίτερη έμφαση στους πιο ευάλωτους προκειμένου να διασφαλιστεί μια δίκαιη και ισότιμη ανθεκτικότητα. Η στρατηγική επιδιώκει τρεις στόχους και προτείνει μια σειρά δράσεων για την επίτευξή τους:

- Να καταστεί η προσαρμογή εξυπνότερη — βελτίωση των γνώσεων και της διαθεσιμότητας των δεδομένων με ταυτόχρονη διαχείριση της εγγενούς αβεβαιότητας σε συνδυασμό με την κλιματική αλλαγή· εξασφάλιση περισσότερων και καλύτερων δεδομένων για κινδύνους και απώλειες που συνδέονται με το κλίμα, και ανάδειξη της Climate-ADAPT σε έγκυρη ευρωπαϊκή πλατφόρμα γνώσεων για την προσαρμογή.

- Να καταστεί η προσαρμογή πιο συστημική — στήριξη της ανάπτυξης πολιτικής σε όλα τα επίπεδα της διακυβέρνησης, της κοινωνίας και της οικονομίας και σε όλους τους τομείς μέσω της βελτίωσης των στρατηγικών και των σχεδίων προσαρμογής· ενσωμάτωση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή στη μακροδημοσιονομική πολιτική και προώθηση λύσεων για την προσαρμογή βασισμένων στη φύση.
- Να επιταχυνθεί η προσαρμογή σε όλους τους τομείς — επιτάχυνση της ανάπτυξης και της υλοποίησης λύσεων προσαρμογής· μείωση των κινδύνων που σχετίζονται με το κλίμα· γεφύρωση του χάσματος στην προστασία του κλίματος και διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της βιωσιμότητας των γλυκών υδάτων.

Η συγκεκριμένη στρατηγική συνδέεται με τον Σ.Σ. 1: «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων» και με τον Σ.Σ. 2: «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταΐγету» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету 2021-2027.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ ΜΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΟ 2030: ΑΠΟΚΟΜΙΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΥΓΙΟΥΣ ΕΔΑΦΟΥΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ, ΤΑ ΤΡΟΦΙΜΑ, ΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

Πολύ λίγοι γνωρίζουν ότι το μέλλον μας εξαρτάται από το λεπτό στρώμα που βρίσκεται κάτω από τα πόδια μας. Το έδαφος και η πληθώρα των οργανισμών που ζουν σε αυτό μας παρέχουν τροφή, βιομάζα και ίνες καθώς και πρώτες ύλες, ρυθμίζουν τους κύκλους των υδάτων, του άνθρακα και των θρεπτικών στοιχείων και καθιστούν δυνατή τη ζωή στην ξηρά. Χρειάζονται χιλιάδες χρόνια για την παραγωγή λίγων εκατοστών αυτού του μαγικού χαλιού.

Το έδαφος φιλοξενεί πάνω από το 25% του συνόλου της βιοποικιλότητας στον πλανήτη και αποτελεί το θεμέλιο των τροφικών αλυσίδων που προσφέρουν τροφή για την ανθρωπότητα και τη υπέρβια βιοποικιλότητα. Αυτό το εύθραυστο στρώμα αναμένεται να προσφέρει τροφή και να φιλτράρει πόσιμο νερό κατάλληλο για κατανάλωση στον παγκόσμιο πληθυσμό που θα φτάσει σχεδόν τα 10 δισεκατομμύρια έως το 2050.

Τα υγιή εδάφη χρησιμεύουν επίσης ως η μεγαλύτερη χερσαία δεξαμενή άνθρακα στον πλανήτη. Χάρη σ' αυτό το χαρακτηριστικό, σε συνδυασμό με την ικανότητά του να απορροφά τα ύδατα σαν σφουγγάρι και να μειώνει τον κίνδυνο πλημμύρας και ξηρασίας, το έδαφος είναι απαραίτητος σύμμαχος για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν³. Ως εκ τούτου, η υγεία του εδάφους αποτελεί μέρος των στόχων της Ένωσης για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα, καθώς και των μακροπρόθεσμων οικονομικών της στόχων.

Η πλούσια εδαφολογική κληρονομιά της ΕΕ περιλαμβάνει πληθώρα εδαφών (που καλύπτουν 24 από τις 32 σημαντικότερες ομάδες εδαφών παγκοσμίως), το καθένα από τα οποία διαθέτει τη δική του ταυτότητα και τα δικά του χαρακτηριστικά. Ο πλούτος αυτός είναι ένα αγαθό που πρέπει να προστατευθεί και να διατηρηθεί για τις μελλοντικές γενιές. Ωστόσο, τα εδάφη μας υποφέρουν. Εκτιμάται ότι περίπου το 60 έως 70% των εδαφών της ΕΕ δεν είναι υγιή. Η γη και το έδαφος

εξακολουθούν να υπόκεινται σε διεργασίες σοβαρής υποβάθμισης όπως η διάβρωση, η συμπίκνωση, η απομείωση της οργανικής ύλης, η μόλυνση, η απώλεια της βιοποικιλότητας, η αλάτωση και η σφράγιση. Αυτή η βλάβη προκύπτει από τη μη βιώσιμη χρήση και διαχείριση της γης, την υπερεκμετάλλευση και τις εκπομπές ρύπων. Για παράδειγμα, κάθε χρόνο, περίπου 1 δισεκατομμύριο τόνοι εδάφους παρασύρονται εξαιτίας της διάβρωσης στην Ευρώπη⁷. Μεταξύ των ετών 2012 και 2018, πάνω από 400 km² γης δεσμεύονταν ετησίως στην ΕΕ σε καθαρή βάση.

Οι καλλιεργήσιμες και χορτολιβαδικές εκτάσεις στην ΕΕ παρέχουν οικοσυστημικές υπηρεσίες αξίας 76 δισ. EUR ετησίως: λιγότερο από το ένα τρίτο του ποσού αυτού προέρχεται από την φυτική παραγωγή, ενώ το υπόλοιπο προέρχεται από άλλες οικοσυστημικές υπηρεσίες. Ωστόσο, παρότι το κοινό και οι χρήστες γης μοιράζονται τα οφέλη του υγιούς εδάφους και το κόστος της υποβάθμισης του εδάφους και της εξάντλησης των οικοσυστημικών υπηρεσιών του, οι χρήστες γης έχουν τα μεγαλύτερα δικαιώματα όσον αφορά τη χρήση και τη διαχείριση του εδάφους. Επιπλέον, η αξία του εδαφικού κεφαλαίου πρέπει να αντανακλάται δεόντως στους λογαριασμούς φυσικού κεφαλαίου, ώστε να καταστεί πιο ευδιάκριτη η εξάρτησή μας από αυτό. Για την αποφυγή των κινδύνων και των επιπτώσεων της συνεχιζόμενης υποβάθμισης του εδάφους στην οικονομία και την ευημερία του ανθρώπου, τα εδάφη αξίζουν τη μέγιστη και επείγουσα προσοχή των κυβερνήσεων, των κοινοβουλίων, των δημόσιων αρχών σε όλα τα επίπεδα, καθώς και των οικονομικών φορέων, των χρηστών του εδάφους, των τοπικών κοινοτήτων και των πολιτών¹⁰.

Οι επενδύσεις για την πρόληψη και την αποκατάσταση της υποβάθμισης του εδάφους είναι οικονομικά αποδοτικές. Δεδομένου ότι αποτελούν το μεγαλύτερο χερσαίο οικοσύστημα της ΕΕ, τα υγιή εδάφη υποστηρίζουν πολλούς τομείς της οικονομίας, ενώ η υποβάθμιση του εδάφους κοστίζει στην ΕΕ αρκετές δεκάδες δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως. Οι πρακτικές διαχείρισης που υποστηρίζουν και βελτιώνουν την υγεία του εδάφους και τη βιοποικιλότητα ενισχύουν την οικονομική αποδοτικότητα και περιορίζουν τις εισροές (π.χ. φυτοφάρμακα, λιπάσματα) που απαιτούνται για τη διατήρηση των αποδόσεων. Η ανάσχεση και η αντιστροφή των σημερινών τάσεων υποβάθμισης του εδάφους θα μπορούσε να αποφέρει σε παγκόσμιο επίπεδο οικονομικά οφέλη αξίας έως και 1,2 τρισ. EUR ετησίως. Το κόστος της αδράνειας όσον αφορά την υποβάθμιση του εδάφους, που είναι εξαπλάσιο του κόστους ανάληψης δράσης στην Ευρώπη, δεν είναι μόνο οικονομικό· η αδράνεια όχι μόνο θα οδηγούσε σε απώλεια της γονιμότητας, η οποία θα επηρέαζε την παγκόσμια επισιτιστική ασφάλεια, αλλά θα είχε επίσης επιπτώσεις στην ποιότητα των προϊόντων και στη διατροφική τους αξία.

Προκειμένου να διασφαλιστούν τα οφέλη που προσφέρουν τα υγιή εδάφη για τους ανθρώπους, τη διατροφή, τη φύση και το κλίμα, η ΕΕ χρειάζεται μια ανανεωμένη στρατηγική για το έδαφος η οποία θα καθορίζει ένα πλαίσιο και συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία, την αποκατάσταση και τη βιώσιμη χρήση των εδαφών και θα διασφαλίζει την απαραίτητη συμμετοχή του κοινωνικού συνόλου και τους απαραίτητους χρηματοδοτικούς πόρους, την ανταλλαγή γνώσεων, βιώσιμες πρακτικές και την παρακολούθηση για την επίτευξη κοινών στόχων. Η στρατηγική αυτή συνδέεται στενά και λειτουργεί σε συνέργεια με τις υπόλοιπες πολιτικές της ΕΕ που απορρέουν από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, και θα στηρίξει τους φιλόδοξους στόχους μας για την ανάληψη παγκόσμιας δράσης για το έδαφος σε διεθνές επίπεδο. Αυτό θα επιτευχθεί μόνο μέσω συνδυασμού νέων προαιρετικών και νομικά

δεσμευτικών μέτρων, τα οποία παρουσιάζονται κατωτέρω· εκπονήθηκαν με πλήρη σεβασμό για την αρχή της επικουρικότητας και βασίζονται σε υφιστάμενες εθνικές πολιτικές για το έδαφος.

Το όραμα για το έδαφος

Έως το 2050, όλα τα εδαφικά οικοσυστήματα της ΕΕ θα πρέπει να βρίσκονται σε υγιή κατάσταση και, ως εκ τούτου, να είναι πιο ανθεκτικά, γεγονός που θα απαιτήσει εξαιρετικά αποφασιστικές αλλαγές κατά την τρέχουσα δεκαετία.

Μέχρι τότε, η προστασία, η βιώσιμη χρήση και η αποκατάσταση του εδάφους θα έχουν καταστεί ο κανόνας. Αποτελώντας λύση κρίσιμης σημασίας, τα υγιή εδάφη θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση των μεγάλων προκλήσεων όσον αφορά την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή, την ανάπτυξη καθαρής και κυκλικής (βιο)οικονομίας, την αντιστροφή της απώλειας της βιοποικιλότητας, την προστασία της ανθρώπινης υγείας, την ανάσχεση της απερήμωσης και την αντιστροφή της υποβάθμισης του εδάφους.

Η συγκεκριμένη στρατηγική συνδέεται με τον Σ.Σ. 1: «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων» και με τον Σ.Σ. 2: «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΕΝΑΝ ΥΓΙΗ ΠΛΑΝΗΤΗ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ: ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΜΗΔΕΝΙΚΗ ΡΥΠΑΝΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΩΝ, ΤΟΥ ΑΕΡΑ, ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ

Ο στόχος της μηδενικής ρύπανσης είναι η μείωση της ρύπανσης του αέρα, των υδάτων και του εδάφους σε επίπεδα που δεν θεωρούνται πλέον επιβλαβή για την υγεία και τα φυσικά οικοσυστήματα και που σέβονται τα όρια τα οποία μπορεί να αντιμετωπίσει ο πλανήτης Γη, δημιουργώντας έτσι ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες. Η ρύπανση προκαλεί έναν στους οκτώ θανάτους στην Ευρώπη κάθε χρόνο και αποτελεί παράγοντα για ένα ευρύ φάσμα ιατρικών παθήσεων. Είναι ένας από τους πέντε κύριους παράγοντες απώλειας της βιοποικιλότητας και απειλεί την επιβίωση πάνω από 1 εκατομμυρίου ειδών από τα 8 εκατομμύρια είδη φυτών και ζώων που υπολογίζεται ότι υπάρχουν στον πλανήτη.

Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2021, «Πορεία προς έναν υγιή πλανήτη για όλους Σχέδιο δράσης της ΕΕ: για μηδενική ρύπανση των υδάτων, του αέρα, και του εδάφους», καθορίζει ένα ολοκληρωμένο όραμα για το 2050, το οποίο παρουσιάζεται παρακάτω:

Το όραμα μηδενικής ρύπανσης για το 2050: υγιής πλανήτης για όλους

Η ρύπανση του αέρα, των υδάτων και του εδάφους περιορίζεται σε επίπεδα που δεν θεωρούνται πλέον επιβλαβή για την υγεία και τα φυσικά οικοσυστήματα, και εντός ορίων στα οποία μπορεί να αντεπεξέλθει ο πλανήτης μας, ώστε το περιβάλλον να παραμένει απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες.

Η φιλοδοξία για μηδενική ρύπανση είναι ένας εγκάρσιος στόχος που συνεισφέρει στο θεματολόγιο των Ηνωμένων Εθνών για βιώσιμη ανάπτυξη μέχρι το 2030 και συμπληρώνει τον στόχο της κλιματικής

ουδετερότητας μέχρι το 2050, σε συνέργεια με τους στόχους για καθαρή και κυκλική οικονομία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας. Αποτελεί αναπόσπαστο μέρος πολλών πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και άλλων, και η Επιτροπή θα συνεχίσει να συμπεριλαμβάνει τη φιλοδοξία για μηδενική ρύπανση σε μελλοντικές πρωτοβουλίες πολιτικής.

Κύριος στόχος του παρόντος σχεδίου δράσης είναι να αποτελέσει πυξίδα για τη συμπερίληψη της αποτροπής της ρύπανσης σε όλες τις σχετικές πολιτικές της ΕΕ, τη μεγιστοποίηση των συνεργειών με αποτελεσματικό και αναλογικό τρόπο, την επιτάχυνση της υλοποίησης και τον εντοπισμό πιθανών κενών ή συμβιβασμών. Προκειμένου η ΕΕ να κατευθυνθεί προς το όραμα του 2050 για έναν υγιή πλανήτη για όλους, το παρόν σχέδιο δράσης θέτει βασικούς στόχους για το 2030 για την επιτάχυνση της μείωσης της ρύπανσης.

Οι στόχοι μηδενικής ρύπανσης για το 2030

Σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ και τις φιλοδοξίες της Πράσινης Συμφωνίας, και σε συνέργεια με άλλες πρωτοβουλίες, έως το 2030 η ΕΕ θα πρέπει να μειώσει:

1. κατά περισσότερο από 55% τις επιπτώσεις της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στην υγεία (πρόωροι θάνατοι)·
2. κατά 30% το ποσοστό των ανθρώπων που πλήττονται μακροχρόνια από τον θόρυβο από μέσα μεταφοράς·
3. κατά 25% τα οικοσυστήματα της ΕΕ στα οποία η ατμοσφαιρική ρύπανση απειλεί τη βιοποικιλότητα·
4. κατά 50% τις απώλειες θρεπτικών ουσιών, τη χρήση χημικών φυτοφαρμάκων και τον κίνδυνο από αυτά, τη χρήση των πλέον επικίνδυνων φυτοφαρμάκων, και την πώληση αντιμικροβιακών ουσιών για εκτρεφόμενα ζώα και στις υδατοκαλλιέργειες·
5. κατά 50% τα πλαστικά απορρίμματα στη θάλασσα και κατά 30 % τα μικροπλαστικά που εκλύονται στο περιβάλλον·
6. σε σημαντικό βαθμό τη συνολική παραγωγή αποβλήτων και κατά 50% τα υπολειμματικά αστικά απόβλητα.

Μερικά παραδείγματα πρωτοβουλιών και δράσεων που θα αναληφθούν στο πλαίσιο του σχεδίου είναι:

- η εναρμόνιση των προτύπων της ΕΕ για την ποιότητα του αέρα με τις πιο πρόσφατες συστάσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας·
- η αναθεώρηση των προτύπων για την ποιότητα του νερού, συμπεριλαμβανομένων των ποταμών και των θαλασσών της ΕΕ·
- η μείωση της ρύπανσης του εδάφους και ενίσχυση της αποκατάστασης του εδάφους·
- η αναθεώρηση της νομοθεσίας της ΕΕ για τα απόβλητα για τη μείωση της ρύπανσης και την προσαρμογή στις αρχές της κυκλικής οικονομίας·

- η εξασφάλιση της μηδενικής ρύπανσης από την παραγωγή και την κατανάλωση·
- η μείωση των ανισοτήτων στην υγεία που προκαλούνται από το δυσανάλογο μερίδιο των επιβλαβών επιπτώσεων για την υγεία που βαρύνουν πλέον τους πιο ευάλωτους·
- η μείωση του αποτυπώματος εξωτερικής ρύπανσης της ΕΕ με τον περιορισμό των εξαγωγών προϊόντων και αποβλήτων που έχουν επιβλαβείς ή τοξικές επιπτώσεις σε τρίτες χώρες.

Η συγκεκριμένη στρατηγική συνδέεται με τον Σ.Σ. 1: «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων» και με τον Σ.Σ. 2: «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

ΝΕΑ ΔΑΣΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟ 2030

Τον Ιούλιο του 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τη Νέα Δασική Στρατηγική της ΕΕ για το 2030, μια εμβληματική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας που βασίζεται στη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα για το 2030.

Η στρατηγική συμβάλλει στη δέσμη μέτρων που προτείνονται για την επίτευξη μειώσεων εκπομπών αερίων θερμοκηπίου τουλάχιστον 55% έως το 2030 και της κλιματικής ουδετερότητας το 2050 στην ΕΕ. Βοηθά, επίσης, να διατυπώνει η ΕΕ για τη δέσμευσή της για την καλύτερη απορρόφηση διοξειδίου του άνθρακα από τις φυσικές καταβόθρες, σύμφωνα με τον Κλίμα Νόμου. Αντιμετωπίζοντας όλες τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές πτυχές, η δασική στρατηγική στοχεύει στη διασφάλιση της πολυλειτουργικότητας των δασών της ΕΕ και τονίζει τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζουν οι δασοπόνοι.

Τα δάση αποτελούν βασικό σύμμαχο για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και της διατήρησης της βιοποικιλότητας μας βοηθούν να μειώσουμε τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, για παράδειγμα με την ψύξη πόλεων, την προστασία μας από τις βαριές πλημμύρες και τη μείωση των επιπτώσεων στην ξηρασία.

Προστασία, αποκατάσταση και βιώσιμη διαχείριση των δασών

Η δασική στρατηγική θέτει ένα όραμα και συγκεκριμένες δράσεις για την αύξηση της ποσότητας και της ποιότητας των δασών στην ΕΕ και την ενίσχυση της προστασίας, της αποκατάστασης και της ανθεκτικότητάς τους.

Οι προτεινόμενες δράσεις θα αυξήσουν τη δέσμευση άνθρακα μέσω βελτιωμένων νεροχυτών και αποθεμάτων, συμβάλλοντας έτσι στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Η στρατηγική δεσμεύεται να προστατεύει αυστηρά τα δάση πρωτογενούς και παλαιάς ανάπτυξης, να αποκαθιστά τα υποβαθμισμένα δάση και να διασφαλίζει τη βιώσιμη διαχείρισή τους – με τρόπο που διατηρεί τις ζωτικές υπηρεσίες οικοσυστήματος που παρέχουν τα δάση και από τις οποίες εξαρτάται η κοινωνία.

Η στρατηγική προωθεί τις πιο φιλικές για το κλίμα πρακτικές και τη βιοποικιλότητα των δασικών πρακτικών διαχείρισης, τονίζει την ανάγκη να διατηρηθεί η χρήση ξυλώδους βιομάζας εντός των ορίων

βιωσιμότητας και ενθαρρύνει τη χρήση ξύλου με αποδοτικό πόρο σύμφωνα με την αρχή του καταρράκτη.

Διασφάλιση της πολυλειτουργικότητας των δασών της ΕΕ

Η στρατηγική προβλέπει επίσης την ανάπτυξη συστημάτων πληρωμών σε ιδιοκτήτες και διαχειριστές δασών για την παροχή εναλλακτικών υπηρεσιών οικοσυστημάτων, π.χ. διατηρώντας ανέπαφα τμήματα των δασών τους. Η νέα κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ), μεταξύ άλλων, θα είναι μια ευκαιρία για πιο στοχευμένη υποστήριξη στους δασοπόνους και στη βιώσιμη ανάπτυξη των δασών.

Η νέα δομή διακυβέρνησης για τα δάση θα δημιουργήσει έναν πιο περιεκτικό χώρο για τα κράτη μέλη, τους ιδιοκτήτες και τους διαχειριστές δασών, τη βιομηχανία, την ακαδημαϊκή κοινότητα και την κοινωνία των πολιτών για να συζητήσουν για το μέλλον των δασών στην ΕΕ και θα συμβάλουν στη διατήρηση αυτών των πολύτιμων περιουσιακών στοιχείων για τις επόμενες γενιές.

Τέλος, η δασική στρατηγική ανακοινώνει μια νομική πρόταση για την ενίσχυση της παρακολούθησης των δασών, της αναφοράς και της συλλογής δεδομένων στην ΕΕ. Η εναρμονισμένη συλλογή δεδομένων της ΕΕ, σε συνδυασμό με τον στρατηγικό σχεδιασμό σε επίπεδο κρατών μελών, θα παράσχει μια ολοκληρωμένη εικόνα του κράτους, της εξέλιξης και των προβλεπόμενων μελλοντικών εξελίξεων των δασών στην ΕΕ.

Αυτό είναι πρωταρχικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι τα δάση μπορούν να προσφέρουν τις πολλαπλές λειτουργίες τους για το κλίμα, τη βιοποικιλότητα και την οικονομία.

Η στρατηγική συνοδεύεται από έναν χάρτη πορείας για τη φύτευση τριών δισεκατομμυρίων επιπλέον δέντρων σε ολόκληρη την Ευρώπη έως το 2030 με πλήρη σεβασμό των οικολογικών αρχών – το σωστό δέντρο στο σωστό μέρος για τον σωστό σκοπό.

Η συγκεκριμένη στρατηγική συνδέεται με τον Σ.Σ. 1: «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων» και με τον Σ.Σ. 2: «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ «ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΣΤΟ ΠΙΑΤΟ»

Το σύστημα τροφίμων της ΕΕ εξασφαλίζει φρέσκα και ασφαλή τρόφιμα για περισσότερους από 400 εκατομμύρια Ευρωπαίους πολίτες. Η παραγωγή τροφίμων δεν αποτελεί μόνο υπηρεσία ζωτικής σημασίας αλλά και πηγή εισοδήματος. Η αγροδιατροφική αλυσίδα της ΕΕ είναι ένας σημαντικός οικονομικός τομέας της ΕΕ.

Ωστόσο, ο αγροδιατροφικός τομέας έχει σημαντικό αντίκτυπο στο περιβάλλον. Περίπου το **ένα τρίτο των παγκόσμιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου** προέρχεται από τα συστήματα τροφίμων, σύμφωνα με έκθεση της διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή (IPCC). Το σύγχρονο διατροφικό μοντέλο έχει αρνητικές επιπτώσεις και στην υγεία των πολιτών, δεδομένου ότι **πάνω από το 50% των ενηλίκων** στην Ευρώπη είναι υπέρβαροι.

Η ΕΕ **αλλάζει τον τρόπο με τον οποίο παράγονται και καταναλώνονται τα τρόφιμα** στην Ευρώπη ώστε:

- να μειώσει το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των συστημάτων τροφίμων,
- να ενισχύσει την ανθεκτικότητα απέναντι σε κρίσεις,
- να συνεχίσει να εξασφαλίζει υγιεινά και οικονομικά προσιτά τρόφιμα και για τις μελλοντικές γενιές.

Τον Μάιο του 2020 η Επιτροπή παρουσίασε τη στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο», η οποία αποτελεί μία από τις βασικές δράσεις στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Συμβάλλοντας στην επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, η στρατηγική έχει ως σκοπό να στρέψει το σημερινό σύστημα τροφίμων της ΕΕ προς ένα βιώσιμο πρότυπο.

Υπενθυμίζοντας ότι η επισιτιστική ασφάλεια και η ασφάλεια των τροφίμων αποτελούν προτεραιότητα, οι κύριοι στόχοι της στρατηγικής είναι οι εξής:

- εξασφάλιση επαρκών, οικονομικά προσιτών και θρεπτικών τροφίμων εντός των ορίων του πλανήτη,
- μείωση κατά το ήμισυ της χρήσης φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων, καθώς και των πωλήσεων αντιμικροβιακών ουσιών,
- αύξηση των εκτάσεων που διατίθενται για βιολογική γεωργία,
- προώθηση πιο βιώσιμης κατανάλωσης τροφίμων και υγιεινής διατροφής,
- μείωση της απώλειας και της σπατάλης τροφίμων,
- καταπολέμηση της απάτης στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων,
- βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των ζώων.

Η μετάβαση σε ένα πιο φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων έχει ως στόχο να δημιουργήσει νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες που θα έχουν θετικό αντίκτυπο στα έσοδα των επιχειρήσεων αγροδιατροφικών προϊόντων.

Τον Οκτώβριο του 2020 το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα σχετικά με τη στρατηγική, υιοθετώντας τον στόχο της ανάπτυξης ενός ευρωπαϊκού βιώσιμου συστήματος τροφίμων, από την παραγωγή έως την κατανάλωση. Τα κράτη μέλη τόνισαν την ανάγκη να διασφαλιστούν:

- επαρκή και οικονομικά προσιτά τρόφιμα, συμβάλλοντας παράλληλα στην κλιματική ουδετερότητα της ΕΕ έως το 2050,
- δίκαιο εισόδημα και ισχυρή στήριξη στους παραγωγούς του πρωτογενούς τομέα,
- ανταγωνιστικότητα της γεωργίας της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η στρατηγική "Από το αγρόκτημα στο πιάτο" στοχεύει να επιταχύνει τη μετάβασή μας σε ένα βιώσιμο σύστημα τροφίμων που θα πρέπει:

- Να έχει ουδέτερο ή θετικό περιβαλλοντικό αντίκτυπο.
- Να συμβάλλει στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στις επιπτώσεις της.
- Στην αναστροφή της απώλειας βιοποικιλότητας.
- Να προάγει την επισιτιστική ασφάλεια, τη διατροφή και τη δημόσια υγεία, διασφαλίζοντας ότι όλοι έχουν πρόσβαση σε επαρκή, ασφαλή, θρεπτικά και βιώσιμα τρόφιμα.
- Να διατηρεί τα τρόφιμα προσιτά σε οικονομικό επίπεδο, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα του τομέα εφοδιασμού της ΕΕ και προάγοντας το δίκαιο εμπόριο.

Ένα βιώσιμο διατροφικό σύστημα συνδέεται πάρα πολύ με την στρατηγική για τη βιοποικιλότητα και στην ουσία προσπαθεί να ενισχύσει τον Ευρωπαϊκό αγροδιατροφικό τομέα στο πλαίσιο ενός βιώσιμου συστήματος παραγωγής και κατανάλωσης. Για να επιτευχθεί η στρατηγική θέτονται οι παρακάτω στόχοι:

- Αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής,
- Προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας,
- Αύξηση του ποσοστού της βιολογικής γεωργίας.

Δίκαιη αλυσίδα τροφίμων, με σκοπό να επιτευχθούν έως το 2030 οι ποσοτικοί στόχοι:

- Μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων κατά 50% στις καλλιέργειες και της χρήσης λιπασμάτων κατά 20%,
- Μείωση των πωλήσεων αντιμικροβιακών ουσιών κατά 25% στην υδατοκαλλιέργεια και τα εκτρεφόμενα ζώα,
- Ένταξη του 25% των γεωργικών εκτάσεων στη βιολογική γεωργία.

Η στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο» θα συμβάλει επίσης στην επίτευξη της κυκλικής οικονομίας. Θα έχει ως στόχο τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των τομέων της επεξεργασίας τροφίμων και του λιανικού εμπορίου, με την ανάληψη δράσεων στους τομείς των μεταφορών, της αποθήκευσης, της συσκευασίας και της σπατάλης τροφίμων. Σε αυτές περιλαμβάνονται δράσεις για την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα των τροφίμων, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης της επιβολής και της ικανότητας διεξαγωγής ερευνών σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και για την έναρξη μιας διαδικασίας εντοπισμού νέων καινοτόμων προϊόντων διατροφής και ζωοτροφών, όπως τα θαλασσινά που βασίζονται σε φύκια.

Τέλος, η στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο» θα επιδιώξει να τονώσει τη βιώσιμη κατανάλωση τροφίμων και να προωθήσει οικονομικά υγιεινά τρόφιμα για όλους. Τα εισαγόμενα τρόφιμα που δεν συμμορφώνονται με τα σχετικά περιβαλλοντικά πρότυπα της ΕΕ δεν θα επιτρέπονται στις αγορές της ΕΕ. Η Επιτροπή θα προτείνει δράσεις για να βοηθήσει τους καταναλωτές να επιλέξουν υγιεινή και βιώσιμη διατροφή και να μειώσουν τη σπατάλη τροφίμων. Θα διερευνήσει νέους τρόπους για την καλύτερη ενημέρωση των καταναλωτών, μεταξύ άλλων και με ψηφιακά μέσα, σχετικά με λεπτομέρειες όπως η προέλευση των τροφίμων, η θρεπτική αξία τους και το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. Η

στρατηγική «από το αγρόκτημα στο πιάτο» θα περιλαμβάνει επίσης προτάσεις για τη βελτίωση της θέσης των γεωργών στην αλυσίδα αξίας.

Η συγκεκριμένη στρατηγική συνδέεται με τον Σ.Σ. 1: «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων» και με τον Σ.Σ. 2: «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταΐγету» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету 2021-2027.

ΕΝΑ ΝΕΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ: ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΙΟ ΚΑΘΑΡΗ ΚΑΙ ΠΙΟ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ⁷¹

Τον Μάρτιο 2020 Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το νέο Σχέδιο Δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κυκλική οικονομία, που αποτελεί έναν από τους κύριους πυλώνες της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Το νέο ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης εστιάζει σε τομείς με αυξημένη χρήση πόρων και υψηλό δυναμικό κυκλικότητας, όπως, και μεταξύ άλλων, τα ηλεκτρονικά, οι μπαταρίες, τα οχήματα, οι συσκευασίες, τα πλαστικά, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, οι κατασκευές, τα τρόφιμα, τα ύδατα και οι θεραπευτικές ύλες.

Η παγκόσμια κατανάλωση υλικών όπως η βιομάζα, τα ορυκτά καύσιμα, τα μέταλλα και τα ανόργανα συστατικά αναμένεται να διπλασιαστεί τα επόμενα 40 έτη, ενώ η ετήσια παραγωγή αποβλήτων προβλέπεται να αυξηθεί κατά 70% έως το 2050.

Δεδομένου ότι το 50% των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και περισσότερο από το 90% της απώλειας βιοποικιλότητας και της πίεσης από πλευράς υδάτινων πόρων οφείλονται στην εξόρυξη και επεξεργασία των πόρων, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία δρομολόγησε συντονισμένη στρατηγική για μια κλιματικά ουδέτερη, αποδοτική από πλευράς πόρων και ανταγωνιστική οικονομία. Η αναβάθμιση της κυκλικής οικονομίας από τους πρωτοπόρους στους βασικούς οικονομικούς συντελεστές θα συμβάλει αποφασιστικά στην επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 και θα

⁷¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=COM%3A2020%3A98%3AFIN>

αποσυνδέσει την οικονομική μεγέθυνση από τη χρήση των πόρων, ενώ παράλληλα θα διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ χωρίς να αφήσει κανέναν πίσω.

Για να εκπληρωθεί η φιλοδοξία αυτή, πρέπει η ΕΕ να επισπεύσει τη μετάβαση σε ένα μοντέλο ανατροφοδοτικής ανάπτυξης το οποίο θα επιστρέφει στον πλανήτη περισσότερα από όσα του αφαιρεί, να προχωρήσει προς την κατεύθυνση της διατήρησης της κατανάλωσης πόρων εντός των πλανητικών ορίων και, ως εκ τούτου, να καταβάλει προσπάθειες για να μειώσει το αποτύπωμα της κατανάλωσης και να διπλασιάσει το ποσοστό χρήσης κυκλικών υλικών κατά την επόμενη δεκαετία.

Όσον αφορά τις επιχειρήσεις, η συνεργασία για τη δημιουργία του πλαισίου για τα βιώσιμα προϊόντα θα προσφέρει νέες ευκαιρίες εντός και εκτός των συνόρων της ΕΕ. Αυτή η προοδευτική αλλά μη αναστρέψιμη μετάβαση σε ένα βιώσιμο οικονομικό σύστημα αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της νέας βιομηχανικής στρατηγικής της ΕΕ. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις πρόσφατης μελέτης, η εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας στην οικονομία της ΕΕ παρέχει τη δυνατότητα αύξησης του ΑΕΠ της ΕΕ κατά επιπλέον 0,5 % έως το 2030, με τη δημιουργία περίπου 700 000 νέων θέσεων εργασίας 5 . Υπάρχει σαφές επιχειρηματικό ενδιαφέρον και για μεμονωμένες επιχειρήσεις: δεδομένου ότι οι εταιρείες του μεταποιητικού κλάδου στην ΕΕ δαπανούν κατά μέσο όρο περίπου το 40 % σε υλικά, τα μοντέλα κλειστού κύκλου μπορούν να αυξήσουν την κερδοφορία τους, παρέχοντάς τους προστασία από τη διακύμανση τιμών των πόρων.

Η κυκλική οικονομία, αξιοποιώντας την ενιαία αγορά και το δυναμικό των ψηφιακών τεχνολογιών, μπορεί να ενισχύσει τη βιομηχανική βάση της ΕΕ και να προωθήσει τη δημιουργία και την επιχειρηματικότητα μεταξύ των ΜΜΕ. Καινοτόμα μοντέλα τα οποία θα βασίζονται στην ανάπτυξη στενότερης σχέσης με τους καταναλωτές, τη μαζική προσαρμογή στις ανάγκες του πελάτη, την οικονομία διαμοιρασμού και τη συνεργατική οικονομία, και τα οποία ενισχύονται από ψηφιακές τεχνολογίες, όπως το διαδίκτυο των πραγμάτων, τα μαζικά δεδομένα, η αλυσίδα συστοιχιών και η τεχνητή νοημοσύνη, θα επισπεύσουν όχι μόνο την κυκλικότητα αλλά και την αποϋλοποίηση της οικονομίας μας, περιορίζοντας την εξάρτηση της Ευρώπης από τις πρωτογενείς ύλες.

Όσον αφορά τους πολίτες, η κυκλική οικονομία θα παρέχει λειτουργικά, ασφαλή και υψηλής ποιότητας προϊόντα, τα οποία θα είναι αποδοτικά και οικονομικά προσιτά, θα διαρκούν περισσότερο και θα είναι σχεδιασμένα για επαναχρησιμοποίηση, επισκευή και υψηλής ποιότητας ανακύκλωση. Μια ολόκληρη νέα σειρά από βιώσιμες υπηρεσίες, μοντέλα προϊόντων ως υπηρεσία και ψηφιακές λύσεις θα δημιουργήσουν καλύτερη ποιότητα ζωής, καινοτόμες θέσεις εργασίας και αναβαθμισμένες γνώσεις και δεξιότητες.

Το νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία παρέχει ένα θεματολόγιο προσανατολισμένο στο μέλλον για την επίτευξη πιο καθαρής και πιο ανταγωνιστικής Ευρώπης, σε συνεργασία με τους οικονομικούς παράγοντες, τους καταναλωτές, τους πολίτες και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Στόχος του σχεδίου είναι η επίσπευση της μετασχηματιστικής αλλαγής που απαιτείται με βάση την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, με παράλληλη αξιοποίηση των δράσεων κυκλικής οικονομίας που εφαρμόστηκαν μετά το 2015. Το παρόν σχέδιο θα διασφαλίσει αφενός τη βελτιστοποίηση του κανονιστικού πλαισίου ώστε να καταστεί κατάλληλο για ένα βιώσιμο μέλλον, και αφετέρου τη

μεγιστοποίηση των νέων ευκαιριών που θα προκύψουν από τη μετάβαση, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τις επιβαρύνσεις για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Στο σχέδιο παρουσιάζεται ένα σύνολο αλληλένδετων πρωτοβουλιών για τη θέσπιση ισχυρού και συνεκτικού πλαισίου πολιτικής το οποίο θα καταστήσει συνήθη πρακτική τα βιώσιμα προϊόντα, τις βιώσιμες υπηρεσίες και τα βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα και θα μετασχηματίσει τα καταναλωτικά πρότυπα ώστε εξαρχής να μην παράγονται απόβλητα. Αυτό το πλαίσιο πολιτικής θα εφαρμοστεί σταδιακά, ενώ οι αξιακές αλυσίδες θα εξεταστούν κατά προτεραιότητα. Θα θεσπιστούν περαιτέρω μέτρα για τη μείωση των αποβλήτων και θα διασφαλιστεί ότι η ΕΕ διαθέτει εύρυθμη εσωτερική αγορά για δευτερογενείς πρώτες ύλες υψηλής ποιότητας. Θα ενισχυθεί επίσης η ικανότητα της ΕΕ να αναλαμβάνει την ευθύνη για τα απόβλητά της.

Η Ευρώπη δεν θα επιτύχει μια μετασχηματιστική αλλαγή μόνη της. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να δείχνει τον δρόμο προς μια κυκλική οικονομία σε παγκόσμιο επίπεδο και θα χρησιμοποιεί την επιρροή της, την εμπειρογνομοσύνη της και τους οικονομικούς πόρους της για να υλοποιήσει τους στόχους αειφόρου ανάπτυξης για το 2030. Το σχέδιο αυτό έχει επίσης ως σκοπό να εξασφαλίσει ότι η κυκλική οικονομία αποδίδει αποτελέσματα για τους πολίτες, τις περιφέρειες και τις πόλεις, συμβάλλει πλήρως στην κλιματική ουδετερότητα και προσφέρει δυνατότητες για έρευνα, καινοτομία και ψηφιοποίηση. Προβλέπει δράσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη ισχυρού πλαισίου παρακολούθησης, το οποίο θα συμβάλει στη μέτρηση της ευημερίας πέραν του ΑΕΠ.

Η συγκεκριμένη στρατηγική συνδέεται και με τους τέσσερις Σ.Σ. της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету 2021-2027.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ ΜΕ ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΤΟ 2030: ΕΠΑΝΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

Η νέα στρατηγική για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 είναι ένα ολοκληρωμένο, συστημικό και φιλόδοξο μακροπρόθεσμο σχέδιο για την προστασία της φύσης και την αναστροφή της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων. Αποτελεί βασικό πυλώνα της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και της ηγετικής θέσης της ΕΕ όσον αφορά τη διεθνή δράση για τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης.

Η στρατηγική καθορίζει νέους τρόπους για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της υφιστάμενης νομοθεσίας, νέες δεσμεύσεις, μέτρα, στόχους και μηχανισμούς διακυβέρνησης, με στόχο η βιοποικιλότητα της Ευρώπης να ανακάμψει έως το 2030. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται:

- ο μετασχηματισμός τουλάχιστον του 30% της ξηράς και της θάλασσας της Ευρώπης σε προστατευόμενες περιοχές με αποτελεσματική διαχείριση. Στόχος είναι η αξιοποίηση των υφιστάμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000, η συμπλήρωσή τους με εθνικά προστατευόμενες περιοχές και η παράλληλη διασφάλιση της αυστηρής προστασίας περιοχών με πολύ υψηλή βιοποικιλότητα και κλιματική αξία.
- η αποκατάσταση υποβαθμισμένων οικοσυστημάτων σε όλη την ΕΕ, καθώς και η μείωση των πιέσεων που ασκούνται στη βιοποικιλότητα. Η στρατηγική προτείνει ένα εκτεταμένο σχέδιο

αποκατάστασης της φύσης της ΕΕ, το οποίο περιλαμβάνει: κατόπιν εκτίμησης επιπτώσεων, εκπόνηση πρότασης για ένα νέο νομικό πλαίσιο για την αποκατάσταση της φύσης, με δεσμευτικούς στόχους για την αποκατάσταση κατεστραμμένων οικοσυστημάτων, συμπεριλαμβανομένων των πιο πλούσιων σε άνθρακα οικοσυστημάτων· βελτίωση της κατάστασης ή της τάσης διατήρησης τουλάχιστον του 30 % των προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών της ΕΕ που δεν βρίσκονται σε ευνοϊκή κατάσταση· αποκατάσταση τουλάχιστον 25.000 χλμ. ποταμών ελεύθερης ροής· ανάσχεση και αναστροφή της μείωσης των πτηνών και των εντόμων των γεωργικών εκτάσεων, ιδίως των επικονιαστών· μείωση του κινδύνου των χημικών φυτοφαρμάκων και της συνολικής χρήσης τους, και ιδίως της χρήσης των πιο επικίνδυνων φυτοφαρμάκων κατά 50%· διαχείριση τουλάχιστον του 25% των γεωργικών εκτάσεων στο πλαίσιο της βιολογικής γεωργίας και σημαντική ενίσχυση της υιοθέτησης αγροοικολογικών πρακτικών· μείωση των απωλειών θρεπτικών συστατικών από τα λιπάσματα κατά τουλάχιστον 50% και της χρήσης λιπασμάτων κατά τουλάχιστον 20%· φύτευση τουλάχιστον 3 δισεκατομμυρίων δέντρων, με πλήρη σεβασμό των οικολογικών αρχών, και προστασία των εναπομεινάντων πρωτογενών και παλαιών δασών· εξάλειψη των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων προστατευόμενων ειδών ή μείωσή τους σε επίπεδο που επιτρέπει την πλήρη ανάκτηση των ειδών και δεν απειλεί την κατάσταση διατήρησής τους.

- η διευκόλυνση της μετασχηματιστικής αλλαγής. Η στρατηγική θέτει σε κίνηση μια νέα διαδικασία για τη βελτίωση της διακυβέρνησης της βιοποικιλότητας, διασφαλίζοντας ότι τα κράτη μέλη ενσωματώνουν τις δεσμεύσεις της στρατηγικής στις εθνικές πολιτικές. Ένα κέντρο γνώσεων για τη βιοποικιλότητα και μια εταιρική σχέση για τη βιοποικιλότητα θα στηρίξουν την καλύτερη εφαρμογή της έρευνας και της καινοτομίας για τη βιοποικιλότητα στην Ευρώπη. Στόχος της στρατηγικής είναι η τόνωση των φορολογικών συστημάτων και της τιμολόγησης, ώστε να αντικατοπτρίζονται καλύτερα οι πραγματικές περιβαλλοντικές δαπάνες, συμπεριλαμβανομένου του κόστους της απώλειας της βιοποικιλότητας, και η πραγματική ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στη διαδικασία λήψης δημόσιων και επιχειρηματικών αποφάσεων.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, συμπεριλαμβανομένης της παρούσας στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα, αποτελεί την αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρώπης και θα συμβάλει στην ανάκαμψη από την κρίση. Θα αποφέρει οικονομικά οφέλη και θα συμβάλει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητάς μας σε μελλοντικές κρίσεις. Και οι τρεις βασικοί οικονομικοί τομείς —γεωργία, κατασκευές, και τρόφιμα και ποτά— εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη φύση και παράγουν περισσότερα από 7 τρισ. ευρώ. Τα οφέλη του δικτύου Natura 2000 της ΕΕ για την προστασία της φύσης εκτιμώνται σε 200 έως 300 δισ. ευρώ ετησίως.

Επένδυση στη φύση σημαίνει επίσης επένδυση σε τοπικές θέσεις απασχόλησης και επιχειρηματικές ευκαιρίες, όπως η αποκατάσταση της φύσης και η βιολογική γεωργία, καθώς και σε πράσινες και γαλάζιες υποδομές. Οι επενδυτικές ανάγκες του δικτύου Natura 2000 για την προστασία της φύσης αναμένεται να στηρίξουν έως και 500.000 πρόσθετες θέσεις εργασίας. Η βιολογική γεωργία παρέχει 10-20% περισσότερες θέσεις εργασίας ανά εκτάριο απ' ό,τι οι συμβατικές γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Ο

οικολογικός προσανατολισμός των πόλεων προσφέρει πολλές καινοτόμες ευκαιρίες απασχόλησης· από σχεδιαστές και πολεοδόμους μέχρι γεωργούς αστικών περιοχών και βοτανολόγους.

Αντιστρόφως, εάν εξακολουθήσουμε τη συνήθη πορεία της καταστροφής των οικοσυστημάτων, η συνεχιζόμενη υποβάθμιση του φυσικού μας κεφαλαίου θα περιορίσει σημαντικά τις επιχειρηματικές ευκαιρίες και το δυναμικό κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης. Το οικονομικό και κοινωνικό κόστος της αδράνειας σε περιβαλλοντικά και κλιματικά ζητήματα θα ήταν τεράστιο, οδηγώντας σε συχνά έντονα καιρικά φαινόμενα και φυσικές καταστροφές, καθώς και στη μείωση του μέσου ΑΕΠ της ΕΕ έως και κατά 2 %, και ακόμη περισσότερο σε ορισμένα μέρη της ΕΕ.* Από το 1997 έως το 2011, χάθηκαν παγκοσμίως περίπου 3,5-18,5 τρισ. ευρώ σε υπηρεσίες οικοσυστήματος λόγω της μεταβολής της εδαφοκάλυψης, ενώ εκτιμάται ότι ετησίως χάνονται 5,5-10,5 τρισ. ευρώ λόγω της υποβάθμισης του εδάφους. Η απώλεια της βιοποικιλότητας έχει επίσης ως αποτέλεσμα τη μείωση της απόδοσης των καλλιεργειών και των αλιευμάτων και την απώλεια δυνητικών νέων πηγών φαρμάκων.

Προκειμένου να τεθεί η βιοποικιλότητα σε πορεία ανάκαμψης, η στρατηγική θέτει μια σειρά στόχων και δεσμεύσεων προς εκπλήρωση το αργότερο έως το 2030, στους εξής τέσσερις τομείς.

1. Ένα συνεκτικό δίκτυο προστατευόμενων περιοχών.

Το δίκτυο:

- προστατεύει νόμιμα τουλάχιστον το 30% των χερσαίων και το 30% των θαλάσσιων εκτάσεων της ΕΕ, και ενσωματώνει οικολογικούς διαδρόμους, στο πλαίσιο ενός διευρωπαϊκού δικτύου για τη φύση·
- προστατεύει αυστηρά τουλάχιστον το 30% των προστατευόμενων περιοχών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων όλων των πρωτογενών* και παλαιών δασών*·
- διαχειρίζεται αποτελεσματικά όλες τις προστατευόμενες περιοχές, με τον καθορισμό σαφών στόχων και μέτρων διατήρησης και την κατάλληλη παρακολούθησή τους·

Σε συνεργασία με τις χώρες της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα καθορίσει και θα συμφωνήσει σχετικά με τα κριτήρια και την καθοδήγηση για την κατοχύρωση πρόσθετων προστατευόμενων και αυστηρά προστατευόμενων περιοχών έως το τέλος του 2021.

Οι χώρες της ΕΕ θα έχουν στη συνέχεια περιθώριο έως το τέλος του 2023 να επιδείξουν σημαντική πρόοδο όσον αφορά τη νομική κατοχύρωση νέων προστατευόμενων περιοχών και την ενσωμάτωση οικολογικών διαδρόμων.

Η Επιτροπή θα αξιολογήσει έως το 2024 κατά πόσον η ΕΕ βρίσκεται σε καλό δρόμο για την επίτευξη των στόχων της για το 2030 ή αν χρειάζονται ισχυρότερες δράσεις, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας της ΕΕ.

2. Σχέδιο αποκατάστασης της φύσης της ΕΕ.

Το σχέδιο περιλαμβάνει τις ακόλουθες δεσμεύσεις για το 2030:

- πρόταση για νομικά δεσμευτικούς στόχους της ΕΕ για την αποκατάσταση της φύσης το 2021, με την επιφύλαξη εκτίμησης επιπτώσεων·

- αποκατάσταση σημαντικών περιοχών υποβαθμισμένων και πλούσιων σε άνθρακα οικοσυστημάτων·
- διασφάλιση ότι οι οικότοποι και τα είδη δεν παρουσιάζουν επιδείνωση, και ότι τουλάχιστον το 30 % εκείνων που βρίσκονται σε δυσμενή κατάσταση διατήρησης επιτυγχάνουν ικανοποιητική κατάσταση ή τουλάχιστον δείχνουν θετική τάση·
- αντιστροφή της μείωσης των επικονιαστών·
- μείωση του κινδύνου και της χρήσης χημικών φυτοφαρμάκων κατά 50 % και μείωση της χρήσης πιο επικίνδυνων φυτοφαρμάκων κατά 50 %·
- διαχείριση τουλάχιστον του 25 % των γεωργικών εκτάσεων βάσει βιολογικής γεωργίας και σημαντική αύξηση της υιοθέτησης αγροοικολογικών πρακτικών·
- αποκατάσταση σημαντικών περιοχών μολυσμένων εδαφών·
- φύτευση 3 δισεκατομμυρίων δέντρων για βιοποικιλότητα, σύμφωνα με τις οικολογικές αρχές·
- αποκατάσταση τουλάχιστον 25 000 χλμ. ποταμών ελεύθερης ροής·
- μείωση κατά 50 % του αριθμού των ειδών του «κόκκινου καταλόγου» που απειλούνται από χωροκατακτητικά ξένα είδη·
- μείωση των απωλειών θρεπτικών ουσιών από λιπάσματα κατά 50 %, με αποτέλεσμα τη μείωση της χρήσης λιπασμάτων κατά τουλάχιστον 20 %·
- στήριξη των πόλεων με πληθυσμό τουλάχιστον 20 000 κατοίκων για ανάπτυξη φιλόδοξων σχεδίων οικολογικού προσανατολισμού των πόλεων έως το τέλος του 2021·
- εξάλειψη ή περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων αλιείας και εξόρυξης σε ευαίσθητα είδη και οικοτόπους·
- εξάλειψη ή μείωση των παρεμπιπτόντων* θαλάσσιων ειδών σε επίπεδο που επιτρέπει την ανάκτηση και διατήρησή τους·

3. Διευκόλυνση της μετασχηματιστικής αλλαγής.

Για τη διασφάλιση της υλοποίησης των δεσμεύσεων και την προώθηση της μετασχηματιστικής αλλαγής, η Επιτροπή και οι χώρες της ΕΕ θα προβούν στις εξής ενέργειες.

- Θα καθορίσουν το νέο πλαίσιο διακυβέρνησης της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα, με υποχρεώσεις εφαρμογής και ορόσημα, για να εξασφαλιστεί η λογοδοσία και η συνυπευθυνότητα από όλους τους φορείς για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων που αφορούν τη βιοποικιλότητα. Το πλαίσιο θα ενισχύσει επίσης τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών και τη διαφανή και συμμετοχική διακυβέρνηση. Θα περιλαμβάνει μηχανισμό παρακολούθησης και επανεξέτασης, με ένα σαφές σύνολο συμφωνηθέντων δεικτών, ώστε να επιτρέπει την τακτική αξιολόγηση της προόδου και τη λήψη διορθωτικών μέτρων, εάν είναι απαραίτητο. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει την προσέγγιση το 2023 και θα εξετάσει κατά πόσον απαιτείται νομικά δεσμευτική προσέγγιση για τη διακυβέρνηση.
- Θα εντατικοποιήσουν την εφαρμογή και επιβολή της ενωσιακής περιβαλλοντικής νομοθεσίας.
- Θα αναπτύξουν περαιτέρω μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για το σύνολο της κοινωνίας όσον αφορά την προστασία της βιοποικιλότητας, τη συμμετοχή των επιχειρήσεων, την κινητοποίηση της ιδιωτικής και της δημόσιας χρηματοδότησης σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, την

καθοδήγηση των επενδύσεων προς την πράσινη ανάκαμψη και την υλοποίηση λύσεων που βασίζονται στη φύση, και την ενίσχυση των γνώσεων, της εκπαίδευσης και των δεξιοτήτων για την προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας.

4. Ένα φιλόδοξο παγκόσμιο θεματολόγιο για τη βιοποικιλότητα.

Η ΕΕ θα συνεισφέρει στο εν λόγω θεματολόγιο αναλαμβάνοντας τη δέσμευση:

- να συνεργάζεται με ομοιογενείς εταίρους σε έναν συνασπισμό υψηλής φιλοδοξίας για τη βιοποικιλότητα και να παρέχει καθοδήγηση με το παράδειγμά της για ένα φιλόδοξο παγκόσμιο πλαίσιο αναφορικά με τη βιοποικιλότητα για την περίοδο μετά το 2020.
- να χρησιμοποιεί την εξωτερική δράση για την προώθηση της προστασίας και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας, ειδικότερα σε σχέση με τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών, το εμπόριο, τη διεθνή συνεργασία, την πολιτική γειτονίας και την κινητοποίηση πόρων.

Η συγκεκριμένη στρατηγική συνδέεται με τον Σ.Σ. 1: «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων» και με τον Σ.Σ. 2: «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου» της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

4.3.3 Ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Το Ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας φιλοδοξεί να πυροδοτήσει μια αλλαγή υποδείγματος στην ελληνική οικονομία και τους θεσμούς, προς ένα πιο εξωστρεφές, ανταγωνιστικό και πράσινο οικονομικό μοντέλο, με πιο αποτελεσματικό και ψηφιοποιημένο κράτος, λιγότερο γραφειοκρατικό, με δραστικά μειωμένη παραοικονομία, με φορολογικό σύστημα φιλικό προς την ανάπτυξη και με ένα, ποιοτικό και αποτελεσματικό δίκτυο κοινωνικής προστασίας, προσβάσιμο σε όλους. Δεν πρόκειται απλώς για μια οικονομική μετάβαση. Στόχος είναι να γίνουν θεμελιώδεις οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις, που θα επηρεάσουν όχι μόνο την οικονομική δραστηριότητα, αλλά και τις τεχνολογίες, τις νοοτροπίες και τους θεσμούς. Μία μετάβαση που συνδυάζει την οικονομική αποτελεσματικότητα με την καινοτομία και τον ψηφιακό εκσυγχρονισμό με την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική συνοχή και τη δικαιοσύνη.

Το ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σκοπεύει να είναι πλήρως εναρμονισμένο με τους στόχους της ΕΕ για ταχύτερη μετάβαση της ελληνικής οικονομίας προς ένα ψηφιοποιημένο και πράσινο μοντέλο ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές ευρωπαϊκές συστάσεις για την χώρα μας, σε ό,τι αφορά τις προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις και τις αναγκαίες για την έγκαιρη ολοκλήρωσή τους επενδύσεις, και να προσθέσει ακόμη πιο φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις, οι οποίες αποτελούν μέρος της στρατηγικής ατζέντας της Ελληνικής Κυβέρνησης, πολλές από τις οποίες περιλαμβάνονται και στην έκθεση της Επιτροπής «Πισσαρίδη».

Το Ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποτελείται από τέσσερις πυλώνες: (1) Πράσινο, (2) Ψηφιακό, (3) Απασχόληση, δεξιότητες και κοινωνική συνοχή, (4) Ιδιωτικές επενδύσεις και οικονομικός και θεσμικός μετασχηματισμός.

Με οικονομικούς όρους, ο πρωταρχικός στόχος του Σχεδίου είναι να καλύψει το μεγάλο κενό σε επενδύσεις, εθνικό προϊόν και απασχόληση, κενό ενδημικό των επιδόσεων της ελληνικής οικονομίας κατά την τελευταία δεκαετία που επιδεινώθηκε λόγω της πανδημίας του COVID-19.

Σε αυτό το πλαίσιο, το ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποσκοπεί στο να κινητοποιήσει σημαντικές δυνάμεις από τον ιδιωτικό τομέα χρησιμοποιώντας: (α) σε σημαντικό βαθμό Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα για την πραγματοποίηση δημοσίων επενδύσεων, (β) Εταιρείες Παροχής Ενεργειακών Υπηρεσιών για την πραγματοποίηση έργων ενεργειακής απόδοσης στον δημόσιο τομέα και (γ) συγχρηματοδοτήσεις μέσω ποικίλων χρηματοδοτικών εργαλείων ώστε να συγκεντρώσει σημαντικότερα επιπρόσθετα ιδιωτικά κεφάλαια για τις επιλέξιμες ιδιωτικές επενδύσεις.

1. Ως προς την πράσινη μετάβαση, οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις του Σχεδίου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: διασύνδεση των ελληνικών νησιών, η οποία θα μειώσει σημαντικά το ενεργειακό κόστος νοικοκυριών και επιχειρήσεων και θα επιτρέψει την καλύτερη αξιοποίηση του δυναμικού της χώρας σε Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Εγκατάσταση εκατομμυρίων έξυπνων τηλεμετρητών ενέργειας με στόχο την ενεργειακή εξοικονόμηση. Εκτεταμένο πρόγραμμα ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών, κτιριακών υποδομών επιχειρήσεων και δημοσίων κτιρίων και υποδομών. Ανάπτυξη προσβάσιμων σταθμών φόρτισης για ηλεκτρικά οχήματα. Μεταρρύθμιση του πολεοδομικού σχεδιασμού με την εισαγωγή πολεοδομικών σχεδίων που θα πληροφορούν έγκυρα και αμέσως για τις δυνατότητες χρήσης γης για σχεδόν τα 4/5 της χώρας. Προώθηση στρατηγικών αστικών αναπλάσεων υψηλής αναπτυξιακής και περιβαλλοντικής αξίας. Μεγάλες επενδύσεις σε αρδευτικά και αντιπλημμυρικά έργα μέσω ΣΔΙΤ συνοδευόμενα από αλλαγές στην χρήση των δικτύων άρδευσης και εγκατάσταση τηλεμετρητών για τον εντοπισμό διαρροών και την έξυπνη διαχείριση του νερού. Νέο Εθνικό Σχέδιο Αναδάσωσης σε συνδυασμό με αναμόρφωση των δασικών χαρτών. Πρωτοβουλίες για προστασία της βιοποικιλότητας, οι οποίες περιλαμβάνουν την ίδρυση Εθνικού Συστήματος Μόνιμης Παρακολούθησης ειδών και βιοτόπων και επιτήρησης των προστατευόμενων περιοχών. Δημιουργία Περιφερειακών Κέντρων Πολιτικής Προστασίας μέσω ΣΔΙΤ, κ.ο.κ.

2. Για την ψηφιακή μετάβαση, οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις του Σχεδίου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: προεγκατάσταση υποδομής οπτικών ινών στα κτίρια για τη διευκόλυνση της μετάβασης στην χρήση δικτύων οπτικών ινών από επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Ανάπτυξη διαδρόμων δικτύου 5G στους ελληνικούς αυτοκινητόδρομους. Ψηφιακό μετασχηματισμό επιχειρήσεων, με απόκτηση εξοπλισμού, υπηρεσιών cloud και διαδικτυακών υπηρεσιών. Ευρείες επενδύσεις σε ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες, οι οποίες περιλαμβάνουν αναβάθμιση των ψηφιακών υπηρεσιών που παρέχουν τα υπουργεία, το ψηφιακό σύστημα κοινωνικής ασφάλισης (ΕΦΚΑ), ψηφιοποίηση πολεοδομικών δήμων, της δικαιοσύνης (e-justice), τις “έξυπνες” πόλεις (smart cities) κ.ο.κ.

3. Ως προς τον πυλώνα απασχόλησης, δεξιοτήτων και συνοχής, οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις του Σχεδίου περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας, που ενισχύει τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη διατήρησή τους σε περιόδους κρίσης. Προώθηση σύγχρονων Ενεργητικών και μη Ενεργητικών Πολιτικών για την Αγορά Εργασίας (Active and Passive Labour Market Policies), αποσκοπώντας σε ενεργοποίηση της αγοράς εργασίας, δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και δικτύου προστασίας κατά της ανεργίας. Μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού μέσω ενός ανταποδοτικού

συστήματος επικουρικών συντάξεων. Τα πλέον σύγχρονα προγράμματα κατάρτισης και επανακατάρτισης για την αύξηση της απασχόλησης που δίνουν έμφαση στην ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων, μεταρρύθμιση στα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και μαθητείας. Μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που ενισχύουν την αυτονομία των ελληνικών πανεπιστημίων, τις επιδόσεις τους στην έρευνα και την ποιότητα της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, περιλαμβανομένης και της σύνδεσής της με την αγορά εργασίας.

Μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις προς ενίσχυση της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας του συστήματος υγείας, προκειμένου να παρέχει υπηρεσίες υγείας υψηλής ποιότητας. Στις μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις αυτές συμπεριλαμβάνονται: ένα ολοκληρωμένο σύστημα πρόληψης, η αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, η εισαγωγή θεραπευτικών πρωτοκόλλων στο σύστημα ηλεκτρονικής συνταγογράφησης, καθώς και η δημιουργία ατομικού ηλεκτρονικού φακέλου υγείας για κάθε ασθενή. Τέλος, μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις που ενδυναμώνουν την κοινωνική δικαιοσύνη και το δίκτυο κοινωνικής προστασίας, μέσω προγραμμάτων ενίσχυσης της οικονομικής και κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων, που προωθούν τις ίσες ευκαιρίες και στηρίζουν τη διαφορετικότητα, ενώ θωρακίζουν το σύστημα κοινωνικών παροχών.

4. Σε ό,τι αφορά τις ιδιωτικές επενδύσεις και τον θεσμικό μετασχηματισμό, το Σχέδιο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: σημαντικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, που περιλαμβάνουν περαιτέρω ψηφιοποίηση των φορολογικών υπηρεσιών, κωδικοποίηση και εκσυγχρονισμό της φορολογικής νομοθεσίας, δράσεις κατά του λαθρεμπορίου, ηλεκτρονική διασύνδεση των ταμειακών μηχανών και των POS με τις φορολογικές αρχές και χρήση τεχνητής νοημοσύνης για τη διευκόλυνση των φορολογικών ελέγχων. Ενέργειες προς εκσυγχρονισμό του πλαισίου διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των δημοσίων επενδύσεων με δράσεις υπέρ της ενίσχυσης της διαφάνειας. Μια φιλόδοξη ατζέντα για τη βελτίωση της ταχύτητας και αποτελεσματικότητας στην απονομή της δικαιοσύνης, με μεταρρυθμίσεις, επενδύσεις και ψηφιοποίηση. Δέσμευση για περαιτέρω ανάπτυξη της ελληνικής κεφαλαιαγοράς, και νέες δράσεις για την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους.

Τομεακές πολιτικές για ενίσχυση του πολιτισμού, του τουρισμού, της έξυπνης βιομηχανικής παραγωγής, και της αγροτοδιατροφής. Τέλος, ανάπτυξη πολυμορφικών, προσαρμοσμένων στην κλιματική αλλαγή, έξυπνων και βιώσιμων υποδομών και συστημάτων μεταφορών, με βελτίωση της συνδεσιμότητας και μεταρρύθμιση του κανονιστικού πλαισίου.

Αξιοποίηση των δανείων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων. Η Ελλάδα δικαιούται να αντλήσει από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας δάνεια ύψους περίπου 13 δισ. ευρώ. Το ελληνικό Σχέδιο σκοπεύει να αξιοποιήσει το σύνολο αυτών των κεφαλαίων προκειμένου να προωθήσει και να χρηματοδοτήσει σημαντικές επιπρόσθετες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις και έτσι να περιορίσει: (α) το πολύ μεγάλο παραγωγικό κενό (output gap) της οικονομίας που το 2020 προβλέπεται να φτάσει στο 12,3%, (β) το εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο επενδύσεων που χαρακτηρίζει την ελληνική οικονομία κατά την τελευταία δεκαετία: Το 2019 οι επενδύσεις έφτασαν το 10.1% του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 22,2% του μέσου όρου της ευρωζώνης, (γ) το σημαντικά υψηλότερο κόστος δανεισμού των ελληνικών

επιχειρήσεων σε σχέση με τον μέσο όρο της ευρωζώνης. Περίπου τα 2/3 του συνολικού επενδυτικού κενού αφορούν στις επιχειρηματικές επενδύσεις, γεγονός που καταδεικνύει την ύπαρξη σημαντικών επενδυτικών ευκαιριών. Ως εκ τούτου, η αξιοποίηση των δανείων του Ταμείου για χρηματοδότηση ιδιωτικών επενδύσεων, σε συνδυασμό με κατάλληλες μεταρρυθμίσεις, μπορεί να ενισχύσει την ανάπτυξη, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική και κοινωνική συνοχή.

Γενικοί Στόχοι του Ελληνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας:

1. Πράσινη Μετάβαση
2. Ψηφιακός μετασχηματισμός
3. Απασχόληση, δεξιότητες, κοινωνική συνοχή
4. Ιδιωτικές επενδύσεις και μετασχηματισμός της οικονομίας

Υποσύνολο RRF

REACT-EU, Just Transition Fund, European Agricultural Fund for Rural Development

Το συγκεκριμένο σχέδιο συνδέεται και με τους τέσσερις Σ.Σ. της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

5. ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ – ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

5.1 ΑΝΑΛΥΣΗ - ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΞΟΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΧΕ

Στη συγκεκριμένη υποενότητα εξειδικεύονται οι Άξονες της Στρατηγικής σε προβλεπόμενες Παρεμβάσεις – Δράσεις, που αντιστοιχούν στους Ε.Σ.. Ειδικότερα περιγράφονται οι προτεινόμενες Δράσεις και Πράξεις του Σχεδίου.

Πίνακας 61. Εξειδίκευση Αξόνων Στρατηγικής και Ειδικών Στόχων σε Παρεμβάσεις – Δράσεις και Πράξεις (Έργα).

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκρών και αποτελεσμάτων)
ΑΣ 1: <i>Μετάβαση σε βελτιωμένες, βιώσιμες και ανθεκτικές υποδομές στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταΐγету</i>	ΕΣ 1.1: <i>Βελτίωση υποδομών για τη βιώσιμη διαχείριση και προστασία των φυσικών πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή</i>	Ειδικός Στόχος 2.iv: Πρώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)	Δράση 1.1.1: <i>Παρεμβάσεις ενίσχυσης βιωσιμότητας, ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας για την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων έναντι στο οικοσύστημα του Ταΐγету</i>	Πράξη 1.1.1.1: <i>Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο Καλαμάτας</i>	RCO75: <i>Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται.</i>
		Ειδικός Στόχος 2.iv: Πρώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής		Πράξη 1.1.1.2: <i>Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο</i>	RCO75: <i>Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη</i>

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκροών και αποτελεσμάτων)
		της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)		Σπάρτης	που υποστηρίζονται.
		Ειδικός Στόχος 2.iv: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση		Πράξη 1.1.1.3: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων στο Δήμο Καλαμάτας	RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται.

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
			το οικοσύστημα)			
		Ειδικός Στόχος 2.iv: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)		Πράξη 1.1.1.4: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων και μηχανημάτων έργου ΠΠ στο Δήμο Σπάρτης	RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται.
		Ειδικός Στόχος 2.iv: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας		Πράξη 1.1.1.5: Προμήθεια εξοπλισμού πολιτικής προστασίας για το Δήμο και τις εθελοντικές ομάδες στο Δήμο Καλαμάτας	RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκροών και αποτελεσμάτων)
			και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)			
		Ειδικός Στόχος 2.iv: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)		Πράξη 1.1.1.6: Προμήθεια εξοπλισμού πυροπροστασίας τμήματος πολιτικής προστασίας του Δήμου και των εθελοντικών ομάδων στο Δήμο Σπάρτης	RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται.
		Ειδικός Στόχος 2.iv: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας,	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα:		Πράξη 1.1.1.7: Σύστημα παρακολούθησης στάθμης υδάτων στις δεξαμενές πυροπροστασίας στο Δήμο Καλαμάτας	RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
		λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)			
		Ειδικός Στόχος 2.iv: Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)		Πράξη 1.1.1.8: Προμήθεια Drone και ειδικού οχήματος για την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας της ΠΠ του Δήμου Σπάρτης στην περιοχή ΟΧΕ	RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται.
		Ειδικός Στόχος 2.iv: Προώθηση της προσαρμογής στην	58: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση		Πράξη 1.1.1.9: Μικρά Ανασχετικά Φράγματα / Ταμιευτήρες στο	RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκροών και αποτελεσμάτων)
		κλιματική αλλαγή και της πρόληψης του κινδύνου καταστροφών και της ανθεκτικότητας, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγίσεις που βασίζονται στο οικοσύστημα	της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)		ρέμα Γερακάρη Δημοτικής Ενότητας Φάριδας	χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται.
		Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού		Πράξη 1.1.1.10: Ανακαίνιση και επέκταση του ορειβατικού καταφυγίου Ταϊγέτου στο Δήμο Σπάρτης	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκροών και αποτελεσμάτων)
						χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		-	-		Πράξη 1.1.1.11: Ίδρυση και Εγκατάσταση Φορέα Προστασίας και Ανάδειξης Ταΐγету - ΣΠΑΤ (διαδημοτικό)	-
	ΕΣ 1.2: Αναβάθμιση οικιστικών υποδομών για τη δημιουργία βιώσιμου και ποιοτικού δημόσιου χώρου στην περιοχή ΟΧΕ	Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	45: Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης	Δράση 1.2.1: Βελτίωση εικόνας και λειτουργικότητας δημόσιων χώρων και υποδομών με βάση τις βιοκλιματικές αρχές και αρχές ενεργειακής απόδοσης	Πράξη 1.2.1.1: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO19: Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση PSR998: Φορείς που συμμετέχουν

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
						στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	45: Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης		Πράξη 1.2.1.2: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO19: Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		-	-		Πράξη 1.2.1.3: Λοιπές Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο	-

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
		-	-		<p>Δήμο Σπάρτης</p> <p>Πράξη 1.2.1.4: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΕΖΟΔΡΟΜΗΣΗΣ – ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΟΥ & ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΩΛΗΝΩΤΩΝ ΟΧΕΤΩΝ ΠΑΡΟΡΙΟΥ-ΜΥΣΤΡΑ</p>	-
<p>ΑΣ 2: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη του οικολογικού, πολιτιστικού και τουριστικού αποθέματος στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταΐγету</p>	<p>ΕΣ 2.1: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων της περιοχής ΟΧΕ.</p>	<p>Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>	<p>166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών</p>	<p>Δράση 2.1.1: Αναβάθμιση υποδομών και υπηρεσιών για την αξιοποίηση και ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου στην περιοχή ΟΧΕ</p>	<p>Πράξη 2.1.1.1: Δημιουργία Μουσείου Εθίμου Ευετηρίας στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας</p>	<p>RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη.</p> <p>RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται.</p> <p>RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται</p> <p>PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης</p>

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
		<p>Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>	<p>166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών</p>		<p>Πράξη 2.1.1.2: Δημιουργία "Αλαγονία Ecomuseum" - Κέντρου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας</p>	<p>RC074: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RC075: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RC077: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης</p>
		<p>Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της</p>	<p>166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών</p>		<p>Πράξη 2.1.1.3: Δημιουργία Μουσείου με θέμα "Στη Σκιά του Βουνού" ("Shadow of the Mountain" Museum) στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης</p>	<p>RC074: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RC075: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη</p>

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
		<p>φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>				<p>χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης</p>
		<p>Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>	<p>166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών</p>		<p>Πράξη 2.1.1.4: Αναβάθμιση Μουσείου Φωτογραφικών μηχανών Τάκη Αϊβαλή στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης</p>	<p>RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν</p>

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
						στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών		Πράξη 2.1.1.5: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ Δήμου Σπάρτης - Υπαίθριο Μουσείο Καιάδα	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και	166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών		Πράξη 2.1.1.6: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ Δήμου Καλαμάτας	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
		<p>περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>				<p>RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης</p>
		<p>Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>	<p>166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών</p>		<p>Πράξη 2.1.1.7: Δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου Λαδά στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας</p>	<p>RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που</p>

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
						υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		-	-		Πράξη 2.1.1.8: Αναβάθμιση Βοτανολογικού και Γεωλογικού Μουσείου Ταυγέτου στο χωριό Αναβρυτή	-
		-	-		Πράξη 2.1.1.9: Μουσείο Λακωνικής Οργανοποιίας - Αφιέρωμα στον Επαμεινώνδα Σταθόπουλο	-
		-	-		Πράξη 2.1.1.10: Δημιουργία Μουσείου στο κτήριο Πατατόσπορου Αλαγονίας	-
	ΕΣ 2.2: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των τουριστικών πόρων και της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής	Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	Δράση 2.2.1: Ανάπτυξη εναλλακτικών και θεματικών μορφών τουρισμού σε σύνδεση με την αξιοποίηση, προστασία και ανάδειξη του οικοσυστήματος	Πράξη 2.2.1.1: Βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
		φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών				χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
	ΟΧΕ.	Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού	στην περιοχή ΟΧΕ του Ταΰγету	Πράξη 2.2.1.2: Βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταΰγету στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
						στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού		Πράξη 2.2.1.3: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού		Πράξη 2.2.1.4: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
		<p>περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>			<p>(περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)</p>	<p>RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης</p>
		<p>Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>	<p>165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής παρουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού</p>		<p>Πράξη 2.2.1.5: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταϊγέτου στο Δήμο Καλαμάτας</p>	<p>RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που</p>

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
						υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού		Πράξη 2.2.1.6: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταΰγετου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής		Πράξη 2.2.1.7: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
		<p>αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</p>	<p>περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού</p>		<p>Ταΰγέτου στο Δήμο Καλαμάτας</p>	<p>στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης</p>
		<p>Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε</p>	<p>165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού</p>		<p>Πράξη 2.2.1.8: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του Ταΰγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)</p>	<p>RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός</p>

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
		περιοχές πλην των αστικών				πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		Ειδικός Στόχος 5.ii: Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής παρουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού		Πράξη 2.2.1.9: Εγκατάσταση ψηφιακών σημείων πληροφόρησης (Digital Info Kiosks) στην περιοχή ΟΧΕ (διαδημοτικό)	RCO74: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RCO77: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		Ειδικός Στόχος 5.ii:	165:		Πράξη 2.2.1.10:	RCO74:

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκροών και αποτελεσμάτων)
		<p><i>Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών</i></p>	<p>Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού</p>		<p><i>Ανάπτυξη δικτύου view points στην περιοχή ΟΧΕ (διαδημοτικό)</i></p>	<p>Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη. RC075: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται. RC077: Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης</p>
		<p>Ειδικός Στόχος 5.ii: <i>Ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς,</i></p>	<p>169: Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών</p>		<p>Πράξη 2.2.1.11: <i>Υποστήριξη, παρακολούθηση πορείας υλοποίησης, προβολής, δημοσιότητας κάλυψης αναγκών Τοπικής Ομάδας της Στρατηγικής ΟΧΕ (διαδημοτικό)</i></p>	<p>RC074: Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη RC075: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη</p>

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκροών και αποτελεσμάτων)
		του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών				που υποστηρίζονται PSR998: Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης
		-	-		Πράξη 2.2.1.12: Marketing Plan, παραγωγή περιεχομένου προβολής και Διαφήμιση της ΟΧΕ	-
		-	-		Πράξη 2.2.1.13: Τουριστικό Ταϊγέτου	-
		-	-		Πράξη 2.2.1.14: Δημιουργία Βοτανικού Κήπου ανάδειξης τοπικής χλωρίδας	-
ΑΣ 3: Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και προστασίας περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου	ΕΣ 3.1: Αναβάθμιση μηχανισμών και υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης και προστασίας στην περιοχή ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου.	Ειδικός Στόχος 4.ια: Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον	160: Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαριουμένων των υποδομών)	Δράση 3.1.1: Ενίσχυση των μηχανισμών για την ισότιμη πρόσβαση των κατοίκων σε προσιτές και ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες στην περιοχή ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου	Πράξη 3.1.1.1: Κινητές Μονάδες Πρόληψης & Προαγωγής Δημόσιας Υγείας	RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκροών και αποτελεσμάτων)
		<p>άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες, βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης</p> <p>Ειδικός Στόχος 4.ια: Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά</p>				
			<p>159: <i>Μέτρα για την αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων</i></p>		<p>Πράξη 3.1.1.2: <i>Ολοκληρωμένες Υπηρεσίες Ανοιχτής Φροντίδας, Βελτίωσης της Ποιότητας Ζωής (διαδημοτικό)</i></p>	<p>RCO75: <i>Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται</i></p>

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
		<p>προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες, βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών</p>				

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκκρών και αποτελεσμάτων)
		<p>μακροχρόνιας περίθαλψης</p> <p>Ειδικός Στόχος 4.ια: Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες, βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα</p>	<p>159. Μέτρα για την αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων</p>		<p>Πράξη 3.1.1.3: Ίδρυση και Λειτουργία Δικτύου τριών (3) Κέντρων Παιδικής Δημιουργίας με μεταφερόμενο προσωπικό (περιλαμβάνεται δαπάνη για αυτοκίνητο, βελτίωση κτιρίων και εξοπλισμό)</p>	<p>RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται</p>

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκροών και αποτελεσμάτων)
		<p>άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης</p> <p>Ειδικός Στόχος 4.ια: Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, περιλαμβανομένων υπηρεσιών που προάγουν την πρόσβαση σε στέγαση και υπηρεσιών φροντίδας με επίκεντρο τον άνθρωπο, συμπεριλαμβανομένης της υγειονομικής περίθαλψης, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης</p>				
			<p>160: Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)</p>		<p>Πράξη 3.1.1.4: Δημοτικός Σταθμός Πρωτοβάθμιας Περίθαλψης στο Δήμο Καλαμάτας για τις ανάγκες της περιοχής ΟΧΕ</p>	<p>RCO75: Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται</p>

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκροών και αποτελεσμάτων)
		ς της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, με έμφαση στα παιδιά και στις μειονεκτούσες ομάδες, βελτίωση της προσβασιμότητας, μεταξύ άλλων για τα άτομα με αναπηρίες, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης				
		-	-		Πράξη 3.1.1.5: Αντιμετώπιση του Ψηφιακού Χάσματος και Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για πολίτες σε μειονεκτικές και απομακρυσμένες περιοχές μέσω της πρόσβασης τους στο διαδίκτυο (WiFi4GR)» στην περιοχή ΟΧΕ του Δήμου Καλαμάτας	-
		-	-		Πράξη 3.1.1.6:	-

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκροών και αποτελεσμάτων)
					Αντιμετώπιση του Ψηφιακού Χάσματος και Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για πολίτες σε μειονεκτικές και απομακρυσμένες περιοχές μέσω της πρόσβασης τους στο διαδίκτυο (WiFi4GR)» στην περιοχή ΟΧΕ του Δήμου Σπάρτης	
		-	-		Πράξη 3.1.1.7: Ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας και της Αυτόαπασχόλησης μέσω της προώθησης νέων επιχειρηματιών με έμφαση στους τομείς του θεματικού τουρισμού και της ΠΔΒ στο Δήμο Καλαμάτας	-
		-	-		Πράξη 3.1.1.8: Ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας και της Αυτόαπασχόλησης μέσω της προώθησης νέων επιχειρηματιών με έμφαση στους τομείς του θεματικού	-

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ / ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ (ΕΡΓΑ)	ΔΕΙΚΤΕΣ (εκροών και αποτελεσμάτων)
					τουρισμού και της ΠΔΒ στο Δήμο Σπάρτης	

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

5.1.1. Άξονας Στρατηγικής 1

ΑΣ 1: Μετάβαση σε βελτιωμένες, βιώσιμες και ανθεκτικές υποδομές στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου

ΕΣ 1.1: Βελτίωση υποδομών για τη βιώσιμη διαχείριση και προστασία των φυσικών πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Δράση 1.1.1: Παρεμβάσεις ενίσχυσης βιωσιμότητας, ανθεκτικότητας και πολιτικής προστασίας για την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνων έναντι στο οικοσύστημα του Ταυγέτου

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.1.1.1: Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η ανωτέρω δράση είναι απαραίτητη γιατί εξασφαλίζει άμεση πρόσβαση σε νερό σε διάφορα σημεία του Ταυγέτου, τα οποία θα επιλέγουν με συγκεκριμένα κριτήρια. Μειώνεται σημαντικά ο χρόνος ανταπόκρισης σε περίπτωση πυρκαγιάς και προσφέρει αυτονομία στην πυρόσβεση, ειδικά σε απομακρυσμένες περιοχές.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	300.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.1.1.1 έγκειται στην ενίσχυση της αντιπυρικής ασφάλειας του Δήμου Καλαμάτας μέσω της βελτίωσης του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης. Η Πράξη αυτή εξασφαλίζει άμεση και αποτελεσματική πρόσβαση σε νερό σε διάφορα σημεία του Ταυγέτου, μειώνοντας τον χρόνο ανταπόκρισης σε περιπτώσεις πυρκαγιάς και παρέχοντας αυτονομία στην πυρόσβεση, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες και δυσπρόσιτες περιοχές.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με

«ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και

	<p>Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.1.1.2: Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο Σπάρτης
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Η συγκεκριμένη Πράξη αφορά στην προμήθεια δεξαμενών νερού χωρητικότητας άνω των 50 τόνων. Επιτρέπουν στα ελικόπτερα να ανεφοδιάζονται σε πολύ κοντινή απόσταση, γεγονός που μειώνει το χρόνο ανεφοδιασμού κατά το ένα τρίτο και επιτρέπει εντατικότερες ρίψεις, στοιχείο κρίσιμο για την κατάσβεση της πυρκαγιών. Παράλληλα, σε περίπτωση που δεν επιχειρούν εναέρια μέσα η δεξαμενή δύναται να ανεφοδιάζει και τα οχήματα πυρόσβεσης. Περιλαμβάνονται συνοδά έργα εγκατάστασης και μηχανισμών πλήρωσης.</p>

	<p>Η ανωτέρω δράση είναι απαραίτητη γιατί εξασφαλίζει άμεση πρόσβαση σε νερό σε διάφορα σημεία του Ταυγέτου, τα οποία θα επιλεγούν με συγκεκριμένα κριτήρια και σε συνεργασία με το Δασαρχείο. Μειώνεται σημαντικά ο χρόνος ανταπόκρισης σε περίπτωση πυρκαγιάς και προσφέρει αυτονομία στην πυρόσβεση, ειδικά σε απομακρυσμένες περιοχές.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	250.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.1.1.2 έγκειται στην ταχύτερη και αποτελεσματικότερη κατάσβεση πυρκαγιών μέσω της ενίσχυσης του δικτύου δεξαμενών, εξασφαλίζοντας άμεσο ανεφοδιασμό των εναέριων μέσων και των οχημάτων πυρόσβεσης, μειώνοντας έτσι τον χρόνο αντίδρασης και ενισχύοντας την αυτονομία στην πυροπροστασία.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	<p>59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)</p>
ΆΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) &	-

<p>ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>

ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.1.1.3: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων στο Δήμο Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η ανωτέρω δράση είναι απαραίτητη γιατί αυξάνει τη δυνατότητα ταυτόχρονης κάλυψης πολλαπλών περιστατικών, βελτιώνει τους χρόνους ανταπόκρισης σε έκτακτα περιστατικά, παρέχει ευελιξία στη μεταφορά νερού σε δύσβατες περιοχές και υποστηρίζει ενεργά τις επιχειρήσεις κατάσβεσης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	450.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.1.1.3 έγκειται στην ενίσχυση της ικανότητας του Δήμου Καλαμάτας να ανταποκριθεί ταχύτερα και αποτελεσματικότερα σε έκτακτες καταστάσεις, αυξάνοντας την ταυτόχρονη κάλυψη πολλαπλών περιστατικών και παρέχοντας τη δυνατότητα ευέλικτης μεταφοράς νερού σε δύσβατες περιοχές. Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα: <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με

	βάση το οικοσύστημα)
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	RC075 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική Πηγή: ΟΠΣ
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης

	και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒
	Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.1.1.4: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων και μηχανημάτων έργου ΠΠ στο Δήμο Σπάρτης
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η Πράξη 1.1.1.4 ασχολείται με την προμήθεια υδροφόρων και μηχανημάτων έργου απαραίτητα για το Τμήμα Πολιτικής Προστασίας του Δήμου. Η ανωτέρω δράση είναι απαραίτητη γιατί αυξάνει τη δυνατότητα ταυτόχρονης κάλυψης πολλαπλών περιστατικών, βελτιώνει τους χρόνους ανταπόκρισης σε έκτακτα περιστατικά, παρέχει ευελιξία στη μεταφορά νερού σε δύσβατες περιοχές και υποστηρίζει ενεργά τις επιχειρήσεις κατάσβεσης της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	300.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ –	Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.1.1.4 έγκειται στην ενίσχυση της

<p>ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>ικανότητας του Δήμου Σπάρτης να ανταποκριθεί σε έκτακτα περιστατικά, αυξάνοντας τη δυνατότητα ταυτόχρονης κάλυψης πολλαπλών συμβάντων και παρέχοντας την απαραίτητη ευελιξία για την υποστήριξη των επιχειρήσεων κατάσβεσης και την μεταφορά νερού σε δύσβατες περιοχές.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)</p>
<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RC075 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και

	<p>ισχύει</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.1.1.5: Προμήθεια εξοπλισμού πολιτικής προστασίας για το Δήμο και τις εθελοντικές ομάδες στο Δήμο Καλαμάτας
------------------------------------	---

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η ανωτέρω δράση είναι απαραίτητη γιατί βελτιώνει την επιχειρησιακή ικανότητα των δημοτικών υπηρεσιών, ενισχύει την αποτελεσματικότητα των εθελοντικών ομάδων, εξασφαλίζει την ασφάλεια του προσωπικού κατά την επέμβαση και επιτρέπει την καλύτερη αντιμετώπιση διαφορετικών τύπων συμβάντων.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	120.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.1.1.5 έγκειται στη βελτίωση της επιχειρησιακής ικανότητας του Δήμου Καλαμάτας και των εθελοντικών ομάδων, ενισχύοντας την αποτελεσματικότητά τους, εξασφαλίζοντας την ασφάλεια του προσωπικού και επιτρέποντας την καλύτερη και πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση διαφόρων τύπων συμβάντων.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)
ΆΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-

<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p>

	οικοπέδου/ κτιρίου
	Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.1.1.6: Προμήθεια εξοπλισμού πυροπροστασίας τμήματος πολιτικής προστασίας του Δήμου και των εθελοντικών ομάδων στο Δήμο Σπάρτης
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Η παρούσα Πράξη αφορά στην προμήθεια εξοπλισμού ατομικής προστασίας στελεχών πολιτικής προστασίας του Δήμου και των εγγεγραμμένων στο Μητρώο Εθελοντικών Οργανώσεων Πολιτικής Προστασίας. Περιλαμβάνεται ενδεικτικά και όχι περιοριστικά πυρίμαχες στολές, μάσκες με φίλτρα, κράνη, υποδήματα κτλ.</p> <p>Η ανωτέρω δράση είναι απαραίτητη γιατί βελτιώνει την επιχειρησιακή ικανότητα των δημοτικών υπηρεσιών, ενισχύει την αποτελεσματικότητα των εθελοντικών ομάδων, εξασφαλίζει την ασφάλεια του προσωπικού κατά την επέμβαση και επιτρέπει την καλύτερη αντιμετώπιση διαφορετικών τύπων συμβάντων.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	100.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.1.1.6 έγκειται στην ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας του Δήμου Σπάρτης και των εθελοντικών ομάδων, εξασφαλίζοντας την ατομική προστασία του προσωπικού με την προμήθεια κατάλληλου εξοπλισμού, ώστε να μπορούν να ανταποκριθούν αποτελεσματικά και με ασφάλεια σε διάφορους τύπους συμβάντων.

	<p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	<p>59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)</p>
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης

	<p>Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.1.1.7: Σύστημα παρακολούθησης στάθμης υδάτων στις δεξαμενές πυροπροστασίας στο Δήμο Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η ανωτέρω δράση είναι απαραίτητη, ενόψει και της κλιματικής αλλαγής, γιατί προσφέρει real-time παρακολούθηση των αποθεμάτων νερού, επιτρέπει την έγκαιρη αναπλήρωση των δεξαμενών, βελτιστοποιεί τη διαχείριση των υδάτινων πόρων, παρέχει δυνατότητα άμεσης ειδοποίησης σε περίπτωση προβλήματος και διευκολύνει τον προγραμματισμό συντήρησης των δεξαμενών.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	60.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.1.1.7 έγκειται στην αποτελεσματική παρακολούθηση και διαχείριση των αποθεμάτων νερού στις δεξαμενές πυροπροστασίας, εξασφαλίζοντας έγκαιρη αναπλήρωση, άμεση ειδοποίηση σε περίπτωση προβλήματος και βελτιστοποίηση των υδάτινων πόρων, με στόχο την καλύτερη προετοιμασία και ανταπόκριση σε ανάγκες πυρόσβεσης, ειδικά ενόψει των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ	<p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p>

ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	Πηγή: ΟΠΣ
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη</p>

	<p>διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.1.1.8: Προμήθεια Drone και ειδικού οχήματος για την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας της ΠΠ του Δήμου Σπάρτης στην περιοχή ΟΧΕ
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Η παρούσα Πράξη αφορά στην προμήθεια drone βαρέως τύπου με κάμερες υψηλής ευκρίνειας, θερμική κάμερα, μεγάλη δυνατότητα zoom και υψηλή απόσταση εστίασης. Συνδυάζεται με προμήθεια φορτηγού αυτοκινήτου για την μεταφορά του ανάλογα το έκτακτο περιστατικό.</p> <p>Συγκεκριμένα, για την πληρέστερη κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών αναφορικά με την αντιμετώπιση κινδύνων και σε 24ωρη βάση, κρίνεται απαραίτητη η επιτήρηση των δασικών εκτάσεων της ευρύτερης περιοχής του Ταϊγέτου του μέσω συστήματος μη επανδρωμένου αεροσκάφους (drone) που θα συνδέεται με το επιχειρησιακό κέντρο που φιλοξενείται στο Συκαράκι Σπάρτης σε αίθουσα πρώην σχολείου.</p> <p>Η ανωτέρω δράση είναι απαραίτητη, ενόψει και της κλιματικής αλλαγής, γιατί προσφέρει real-time παρακολούθηση και επιτήρηση, επιτρέπει τον έγκαιρο εντοπισμό του κινδύνου, παρέχει δυνατότητα άμεσης ειδοποίησης σε περίπτωση προβλήματος και διευκολύνει τον προγραμματισμό των πληρωμάτων επέμβασης.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	100.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ	Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.1.1.8 έγκειται στην ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας της Πολιτικής Προστασίας του Δήμου Σπάρτης, μέσω της προμήθειας drone και ειδικού οχήματος, που επιτρέπουν την άμεση και συνεχόμενη παρακολούθηση των δασικών

<p>ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>εκτάσεων του Ταΰγету, εξασφαλίζοντας έγκαιρη ανίχνευση κινδύνων και αποτελεσματική διαχείριση των έκτακτων περιστατικών.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>59: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)</p>
<p>ΆΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RC075 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση,

	<p>έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	
ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.1.1.9: Μικρά Ανασχετικά Φράγματα / Ταμιευτήρες στο ρέμα Γερακάρη Δημοτικής Ενότητας Φάριδας

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Η Πράξη 1.1.1.9 αφορά στην κατασκευή φραγμάτων για τον εμπλουτισμό του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα, την ρύθμιση ροής και έλεγχο των υδάτων και την αντιπλημμυρική προστασία στον χείμαρρο Γερακάρη της Τ.Κ. Ποταμίας της Δ.Ε. Φάριδος.</p> <p>Στην περιοχή του χείμαρρου και στα ανάντη αυτού υπάρχει η πηγή Κεφαλόβρυσο όπου σήμερα υδροδοτεί τους οικισμούς Ποταμιάς Άρνας και Σπαρτιάς, ενώ διαθέτει σημαντική πλεονάζουσα ποσότητα νερού , η οποία μένει ανεκμετάλλευτη και καταλήγει στον Γερακάρη ακολουθώντας την πορεία αυτού Ο εν λόγω χείμαρρος επιλέχτηκε γιατί παρουσιάζει σχεδόν όλο το χρόνο απορροή , κυρίως από τις πηγές στην θέση Κεφαλόβρυσο. Οι εν λόγω πηγές χρησιμοποιούνται για την ύδρευση και την άρδευση των οικισμών αλλά υπάρχει οικολογική παροχή που οδεύει στον χείμαρρο. Σκοπό της πρότασης είναι η δημιουργία μικρών φραγμάτων μέχρι 2,5 μ. ύψος σε σημεία που εμφανίζουν δυνατότητα πρόσβασης και εκατέρωθεν της κοίτης υπάρχει κατάλληλο έδαφος που να βοηθά την κατασκευή. Η πρόταση είναι η δημιουργία αναβαθμών σε συρματοκιβώτια , κατασκευές που είναι προσαρμοσμένες στο περιβάλλον και μπορεί να χρησιμοποιήσουν και υλικά από την κοντινή περιοχή του έργου Προτείνονται τρεις θέσεις κατάντη από τις πηγές και σε απόσταση από αυτές με δυνατότητα αποθήκευσης περίπου 32.500 κ.μ.</p> <p>Τέταρτη θέση δημιουργίας προτείνεται η περιοχή συμβολής του ρέματος με τον Δημοτική δρόμο Γοράνων – Βασιλικής (Γεφύρι Γοράνων) με έκταση αποθήκευσης περίπου 7, 38 στρ και δυνατότητα αποθήκευσης περίπου 28.000 μ3 . Πέμπτη θέση δημιουργίας προτείνεται η περιοχή συμβολής του ρέματος με τον Δημοτική δρόμο Λιαντίνας – Βασιλικής , στην θέση Τσάμπηρα βρύση (Γεφύρι Λιαντίνας) με έκταση αποθήκευσης περίπου 4,25 στρ. και δυνατότητα αποθήκευσης περίπου 14.500 μ3.</p> <p>Έργο απαραίτητο λόγω των προβλημάτων της κλιματικής κρίσης και των επιπτώσεων αυτής όπως η εκτεταμένη ξηρασία και τα έντονα πλημμυρικά φαινόμενα.</p> <p>Για την ωρίμανση και υλοποίηση της παρούσας Πράξης απαιτείται η εκπόνηση μελετών ως τμήμα του προτεινόμενου προϋπολογισμού για την παρούσα Πράξη.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	320.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ /	Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.1.1.9 έγκειται στη βελτίωση της αντιπλημμυρικής προστασίας και του εμπλουτισμού του υπόγειου

<p>ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>υδροφόρου ορίζοντα μέσω της κατασκευής μικρών ανασχετικών φραγμάτων στον χείμαρρο Γερακάρη, αξιοποιώντας τη διαθέσιμη πλεονάζουσα ποσότητα νερού και εξασφαλίζοντας την αποθήκευση και ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων για την ύδρευση και άρδευση των γύρω οικισμών.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>58: Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)</p>
<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RC075 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και

	<p>ισχύει</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.1.1.10: Ανακαίνιση και Επέκταση του ορειβατικού καταφυγίου Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης
------------------------------------	---

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Ανακαίνιση και επέκταση του ορειβατικού καταφυγίου του Ελληνικού Ορειβατικού Συλλόγου Σπάρτης το οποίο χωροθετείται στη θέση «Βαρβάρα» σε ύψος 1550 μ.. Το καταφύγιο ανεγέρθη το έτος 1961, ενώ η επισκεψιμότητά του συνεχώς αυξάνεται καθιστώντας απαραίτητη την ενίσχυση της υφιστάμενης δυναμικότητάς του σε κλίνες και τον εκσυγχρονισμό της συνολικής εγκατάστασης συμπεριλαμβανομένου και του υπαίθριου χώρου αυτού.</p> <p>Σκοπός είναι η ανάδειξη του συγκεκριμένου σημείου σε κόμβο ορειβατισμού προσελκύνοντας στην περιοχή παρέμβασης επισκέπτες που εντάσσονται στο ειδικό αυτό θεματικό πεδίο του τουρισμού. Επιπλέον, θα αναβαθμιστεί ένα καταφύγιο που θα αποτελέσει σημείο ασφάλειας και ξεκούρασης στο εκτεταμένο δίκτυο πεζοπορικών διαδρομών που διασχίζουν την περιοχή παρέμβασης.</p> <p>Για την ωρίμανση και υλοποίηση της παρούσας Πράξης απαιτείται η εκπόνηση μελετών ως τμήμα του προτεινόμενου προϋπολογισμού για την παρούσα Πράξη.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	400.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.1.1.10 έγκειται στην αναβάθμιση και επέκταση του ορειβατικού καταφυγίου Ταΐγету, προκειμένου να ανταποκριθεί στην αυξανόμενη επισκεψιμότητα και να προσελκύσει επισκέπτες του ειδικού τουριστικού τομέα του ορειβατισμού, ενώ παράλληλα θα ενισχυθεί η ασφάλεια και η άνεση των επισκεπτών στις πεζοπορικές διαδρομές της περιοχής.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού

2027	
<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	-
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»

<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	

<p>ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>Πράξη 1.1.1.11: Ίδρυση και Εγκατάσταση Φορέα Προστασίας και Ανάδειξης Ταυγέτου - ΣΠΑΤ (διαδημοτικό)</p>
<p>ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ</p>
<p>ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ</p>
<p>ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ</p>
<p>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>Η Πράξη 1.1.1.11 αφορά την ίδρυση και εγκατάσταση ενός διαδημοτικού φορέα προστασίας και ανάδειξης του Ταυγέτου, ο οποίος</p>

	θα αναλάβει την οργάνωση και συντονισμό δράσεων για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και την ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων της περιοχής.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	400.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.1.1.11 έγκειται στην δημιουργία ενός ενιαίου φορέα για την αποτελεσματική προστασία, διαχείριση και ανάπτυξη του Ταυγέτου, προκειμένου να διασφαλιστεί η αειφόρος του χρήση και η βιωσιμότητα του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της περιοχής, ενισχύοντας τις διαδημοτικές συνεργασίες και την τοπική ανάπτυξη.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	-
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	ΝΑΙ
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:

	<ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	
------------------------------	--

ΕΣ 1.2: Αναβάθμιση οικιστικών υποδομών για τη δημιουργία βιώσιμου και ποιοτικού δημόσιου χώρου στην περιοχή ΟΧΕ

Δράση 1.2.1: Βελτίωση εικόνας και λειτουργικότητας δημόσιων χώρων και υποδομών με βάση τις βιοκλιματικές αρχές και αρχές ενεργειακής απόδοσης

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.2.1.1: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Οι παρεμβάσεις βιοκλιματικού σχεδιασμού ενεργειακής απόδοσης και οι αναπλάσεις σε απομακρυσμένους οικισμούς του ορεινού όγκου του Ταυγέτου προσφέρουν πολλαπλά οφέλη, ενισχύοντας την ποιότητα ζωής, την τοπική οικονομία και την προστασία του περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά το ίδιο το περιβάλλον συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος, την ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την προστασία του φυσικού τοπίου. Ως προς τον κοινωνικό τομέα, βελτιώνουν τη θερμική άνεση, ενισχύουν την κοινωνική συνοχή και συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της πληθυσμιακής συρρίκνωσης, κρατώντας τους κατοίκους στον τόπο τους. Τέλος, αποτελούν μέσο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, καθώς εξασφαλίζουν βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και ανθεκτικότητα σε νέες κλιματικές συνθήκες. Συνολικά, οι παρεμβάσεις αυτές προάγουν την αειφόρο ανάπτυξη, ενισχύοντας τόσο την καθημερινότητα των κατοίκων όσο και την ανάπτυξη των απομακρυσμένων οικισμών.</p> <p>Για την ωρίμανση και υλοποίηση της παρούσας Πράξης απαιτείται η εκπόνηση μελετών ως τμήμα του προτεινόμενου προϋπολογισμού για την παρούσα Πράξη.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	1.500.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.2.1.1 έγκειται στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στους απομακρυσμένους οικισμούς του Δήμου Καλαμάτας, μέσω της εφαρμογής βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης αναπλάσεων, οι οποίες συμβάλλουν στη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος, την ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα ενισχύουν την κοινωνική συνοχή και

	<p>την ανθεκτικότητα των κοινοτήτων στην κλιματική αλλαγή.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	<p>45: Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης</p>
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO19 - Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση Τιμή στόχου 2029: 3.750 τ.μ.</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων

	<p>Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	
------------------------------	--

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.2.1.2: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Αναπλάσεις κοινοχρήστων χώρων και εγκαταστάσεων οικισμών πλησίον σημαντικών πυλών εισόδου - εξόδου στον ορεινό όγκο και τις δραστηριότητες ή σημαντικά σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος συμπεριλαμβανομένου πλατειών, κοινόχρηστων επιφανειών κυκλοφορίας, κρηνών κτλ. (Πλατεία Ξηροκαμπίου - Πλατεία Ανωγείων - Πλατεία Παλαιοπαναγιάς - Πλατεία Καστορείου - Πλατεία Πελλάνας - Πλατεία Αγίου Ιωάννη Μυστρά κτλ.)</p> <p>Οι παρεμβάσεις βιοκλιματικού σχεδιασμού ενεργειακής απόδοσης και οι αναπλάσεις σε απομακρυσμένους οικισμούς του ορεινού όγκου του Ταΰγετου προσφέρουν πολλαπλά οφέλη, ενισχύοντας την ποιότητα ζωής, την τοπική οικονομία και την προστασία του περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά το ίδιο το περιβάλλον συμβάλλουν σημαντικά στη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος, την ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την προστασία του φυσικού τοπίου. Ως προς τον κοινωνικό τομέα, βελτιώνουν τη θερμική άνεση, ενισχύουν την κοινωνική συνοχή και συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της πληθυσμιακής συρρίκνωσης, κρατώντας τους κατοίκους στον τόπο τους.</p> <p>Τέλος, αποτελούν μέσο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, καθώς εξασφαλίζουν βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και ανθεκτικότητα σε νέες κλιματικές συνθήκες. Συνολικά, οι παρεμβάσεις αυτές προάγουν την αειφόρο ανάπτυξη, ενισχύοντας τόσο την καθημερινότητα των κατοίκων όσο και την ανάπτυξη των απομακρυσμένων οικισμών.</p> <p>Για την ωρίμανση και υλοποίηση της παρούσας Πράξης απαιτείται η εκπόνηση μελετών ως τμήμα του προτεινόμενου προϋπολογισμού για την παρούσα Πράξη.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	1.700.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή	Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.2.1.2 έγκειται στην αναβάθμιση των κοινοχρήστων χώρων και εγκαταστάσεων σε οικισμούς του Δήμου Σπάρτης, μέσω βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης αναπλάσεων,

<p>ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>ενισχύοντας την ποιότητα ζωής των κατοίκων, προάγοντας την αειφόρο ανάπτυξη και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ενώ παράλληλα ενισχύει την τοπική οικονομία και προστατεύει το φυσικό περιβάλλον, ιδιαίτερα σε περιοχές κοντά σε σημαντικά σημεία πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>45: Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα σύμφωνα με τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης</p>
<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO19 - Δημόσια κτίρια με βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση Τιμή στόχου 2029: 4.250 τ.μ.</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p>

	<p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>

ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.2.1.3: Λοιπές Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η Πράξη 1.2.1.3 αφορά λοιπές παρεμβάσεις βιοκλιματικού και ενεργειακής απόδοσης αναπλάσεων σε οικισμούς του Δήμου Σπάρτης στην περιοχή ΟΧΕ. Στο πλαίσιο αυτής της Πράξης, θα πραγματοποιηθούν διαμορφώσεις σε οικισμούς του Δήμου με στόχο την αναβάθμιση της ενεργειακής απόδοσης και την ενσωμάτωση φιλικών προς το περιβάλλον τεχνολογιών. Παράλληλα, θα εφαρμοστούν μέτρα βιοκλιματικού σχεδιασμού για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, την αισθητική του αστικού τοπίου και τη μείωση του ενεργειακού αποτυπώματος της περιοχής.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	700.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	Η σκοπιμότητα της Πράξης 1.2.1.3 έγκειται στην ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης και της βιωσιμότητας των οικισμών του Δήμου Σπάρτης, μέσω της εφαρμογής σύγχρονων βιοκλιματικών και ενεργειακών λύσεων. Οι παρεμβάσεις συμβάλλουν στην καλύτερη ποιότητα ζωής των κατοίκων, ενισχύουν την τοπική κοινωνία και οικονομία, ενώ προάγουν την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη, συμβάλλοντας επίσης στην προσαρμογή στις κλιματικές αλλαγές. Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα: <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και

	περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021- 2027	-
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021- 2027)	ΝΑΙ
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης

	<p>δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 1.2.1.4: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΕΖΟΔΡΟΜΗΣΗΣ – ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΟΥ & ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΩΛΗΝΩΤΩΝ ΟΧΕΤΩΝ ΠΑΡΟΡΙΟΥ-ΜΥΣΤΡΑ
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Σκοπός του έργου είναι η προστασία της οδού πρόσβασης από την Σπάρτη προς το Μυστρά από την πλημμυρική απορροή των ομβρίων υδάτων και την κατασκευή πεζοδρομίων και ποδηλατόδρομου.</p> <p>Τα έργα που προβλέπονται αφορούν σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανακατασκευή οδού σε μήκος 2120 m και ανακατασκευή ισόπεδου κόμβου προς Παρόρι • Κατασκευή ποδηλατόδρομου

	<ul style="list-style-type: none"> • Κατασκευή πεζοδρομίου εκατέρωθεν της οδού • Έργα ηλεκτροφωτισμού της οδού • Κατασκευή καναλιών αποχέτευσης όμβριων εκατέρωθεν της οδού και συνοδά έργα (συλλεκτήρες, φρεάτια επίσκεψης, φρεάτια εισόδου και εκβολής, φρεάτια υδροσυλλογής κλπ.) <p>Σκοπός της Δράσης είναι η δημιουργία υποδομών μικροκινητικότητας και ασφαλούς κίνησης πεζών με ασφάλεια κατά την χρήση των οδών και γενικότερα με την μηχανοκίνητη κυκλοφορία. Στόχος είναι η αρμονική λειτουργία των οδών και η ασφάλεια για όλους τους χρήστες της η ενίσχυση της οδικής ασφάλειας και η εξυπηρέτηση των πεζών και των ατόμων με κινητικά προβλήματα.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	1.800.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης έγκειται στη δημιουργία ενός ασφαλούς και φιλικού προς το περιβάλλον οδικού δικτύου, που θα ενισχύσει τη μικροκινητικότητα και την οδική ασφάλεια στην περιοχή. Η παρέμβαση αυτή συμβάλλει στην προστασία από πλημμύρες, βελτιώνει την κυκλοφορία των πεζών και των ατόμων με κινητικά προβλήματα, και ενισχύει την βιώσιμη και ασφαλή μετακίνηση, ενώ παράλληλα συντελεί στη συνολική αναβάθμιση της περιοχής.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 1 «Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	-
ΆΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	ΝΑΙ
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ	-

2029	
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒ οικοπέδου/ κτιρίου</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη</p>

	<p>διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

5.1.2 Άξονας Στρατηγικής 2

ΑΣ 2: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη του οικολογικού, πολιτιστικού και τουριστικού αποθέματος στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταΐγέτου.

ΕΣ 2.1: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων της περιοχής ΟΧΕ.

Δράση 2.1.1: Αναβάθμιση υποδομών και υπηρεσιών για την αξιοποίηση και ανάδειξη του πολιτιστικού πλούτου στην περιοχή ΟΧΕ.

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.1.1.1: Δημιουργία Μουσείου Εθίμου Ευετηρίας στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Το κτήριο του παλαιού Δημοτικού Σχολείου Νέδουσας βρίσκεται στο Δημοτικό Διαμέρισμα Νέδουσας. Πρόκειται για ένα διώροφο κεραμοσκεπές κτίσμα, έκτασης περίπου 300 τμ., στο οποίο θα πρέπει να γίνουν οι κατάλληλες επισκευές. Περιήλθε στην ιδιοκτησία της Τοπικής Κοινότητας Νέδουσας με συμβόλαιο παραχώρησης μετά δωρεάς ήδη από το 1961. Στόχος είναι η επανάχρηση του κτηρίου και η δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου ως κέντρου τεκμηρίωσης για το έθιμο της «Ευετηρίας», με σκοπό την προσθήκη του στον κατάλογο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Η σκοπιμότητα του έργου μπορεί να έχει πολλές διαστάσεις, τόσο πολιτιστικές όσο και οικονομικές. Αρχικά, υπάρχει ο κύριος στόχος της διατήρησης και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσα από το μοναδικό έθιμο στον ελλαδικό χώρο, αυτό της «Ευετηρίας», το οποίο έχει τις ρίζες του από την αρχαιότητα. Ο χώρος μπορεί να λειτουργεί ως εργαλείο εκπαίδευσης και ενημέρωσης για τους κατοίκους και τους επισκέπτες,</p>

	<p>ενώ παράλληλα μπορεί να ωφελήσει σημαντικά τον οικονομικό τομέα μέσω της ανάπτυξης τουρισμού (διοργάνωση σχολικών εκδρομών, στοχευόμενος λαογραφικός και ιστορικός τουρισμός). Επιπλέον ένα τέτοιου είδους μουσείο, ωφελεί ως προς τη δημιουργία μιας ταυτότητας για την τοπική κοινότητα και ενισχύει την υπερηφάνεια των κατοίκων για την κληρονομιά τους. Εν κατακλείδι, η χρήση του παλαιού δημοτικού σχολείου της Νέδουσας ως ένα σύγχρονο λαογραφικό μουσείο έχει τη δυνατότητα να προσφέρει πολλαπλά οφέλη, από τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς μέχρι την οικονομική ανάπτυξη μέσω του τουρισμού και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής της περιοχής.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	626.241,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Ο σκοπός του έργου είναι πολλαπλός και περιλαμβάνει την διατήρηση και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς, την ενίσχυση του τουριστικού τομέα, καθώς και την ενδυνάμωση της τοπικής κοινωνίας. Η δημιουργία του μουσείου θα προσελκύσει επισκέπτες και θα ενισχύσει τον τοπικό τουρισμό μέσω εκδηλώσεων και σχολικών εκδρομών, ενώ παράλληλα θα προσφέρει εκπαίδευση και ενημέρωση για την ιστορία του εθνίου. Επίσης, το μουσείο θα δημιουργήσει ισχυρή τοπική ταυτότητα και θα ενισχύσει την κοινωνική συνοχή, φέρνοντας τους κατοίκους πιο κοντά στην πολιτιστική τους κληρονομιά.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
ΆΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ	<p>RC074 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p>

<p>2029</p>	<p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης,

	<p>επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.</p>
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.1.1.2: Δημιουργία "Αλαγονία Ecomuseum" - Κέντρου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Το σχολικό κτήριο της Αλαγονίας, εμβαδού περίπου 350 τ.μ., επιλέχθηκε να επαναλειτουργήσει ως κέντρο περιβαλλοντικής εκπαίδευση και ευαισθητοποίησης, ενώ παράλληλα θα έχει τον χαρακτήρα του Μουσείου για την χλωρίδα και την πανίδα της περιοχής του Ταΰγετου με σκοπό την επισκεψιμότητά του από σχολεία και συλλόγους. Επιπλέον, στο κτήριο θα υπάρχει η δυνατότητα φιλοξενίας ειδικών επιστημόνων που συχνά καταφθάνουν από όλη την Ελλάδα αλλά και το εξωτερικό για την ενασχόλησή τους με την βιοποικιλότητα του Ταΰγετου, λόγω του μεγάλου ενδιαφέροντος που παρουσιάζει. Εντός των εγκαταστάσεων του κτηρίου η προβλέπεται δημιουργία εκθετηρίων βοτανικής συλλογής από τον Ταΰγετο. Η χρησιμοποίηση του ως κέντρο</p>

	<p>περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, ευαισθητοποίησης και υποδοχής εθελοντών, θα καλύψει ένα μεγάλο κενό στον τομέα αυτό και θα δώσει ώθηση σε πλήθος νέων δράσεων στην ορεινή περιοχή του Ταυγέτου. Η δημιουργία ενός τέτοιου κέντρου σε περιοχή Natura, όπως είναι ο ορεινός όγκος του Ταυγέτου, αποτελεί σημαντική επένδυση για την προστασία του περιβάλλοντος, την ανάπτυξη της τοπικής κοινότητας και την προώθηση της αειφορίας. Το κέντρο όχι μόνο προστατεύει τη φυσική κληρονομιά αλλά και κινητοποιεί πολίτες και επισκέπτες να γίνουν μέρος της λύσης για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων. Η παράλληλη χρήση του ως μουσείο θα δώσει μεγαλύτερη επισκεψιμότητα στην περιοχή με κύριο στόχο την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση μαθητών και περιβαλλοντικών ομάδων.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	450.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η δημιουργία του "Αλαγονία Ecomuseum" αποσκοπεί στην περιβαλλοντική εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των πολιτών και επισκεπτών, προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Επιπλέον, ενισχύει την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος του Ταυγέτου μέσω της ανάδειξης της βιοποικιλότητας και της ενεργοποίησης της τοπικής κοινότητας.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ	<p>RC074 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p>

<p>2029</p>	<p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης,

	<p>επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.</p>
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.1.1.3: Δημιουργία Μουσείου με θέμα "Στη Σκιά του Βουνού" ("Shadow of the Mountain" Museum) στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Δημιουργία ενός επισκέψιμου χώρου στην Δ.Ε. Ξηροκαμπίου με φυσικά και ψηφιακά μέσα για τη σχέση του Ταϊγέτου με την κοιλάδα του Ευρώτα, την Αρχαία Σπάρτη, την ποίηση και την πεζογραφία (Πλούταρχος, Καζαντζάκης, Βρεττάκος κλπ.), με προεκτάσεις στο φυσικό περιβάλλον, την χλωρίδα και πανίδα και τον τρόπο ζωής.</p> <p>Θα δοθεί βαρύτητα στον σχεδιασμό διαδραστικών εφαρμογών ώστε ο επισκέπτης να έχει μία ολοκληρωμένη εμπειρία μέσα από εντυπωσιακά βίντεο σε μεγάλες επιφάνειες και πολυμεσικές πληροφορίες σε οθόνες. Η διαδραστική εφαρμογή βοηθά τους χρήστες – επισκέπτες να αναπτύξουν μια βαθύτερη κατανόηση της ιστορίας συμμετέχοντας</p>

	ενεργά σε μια σειρά ενεργειών. Παράλληλα και αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες θα σχεδιαστούν μέσω παιδαγωγικών προσεγγίσεων ευχάριστα εκπαιδευτικά προγράμματα.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	400.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η δημιουργία του Μουσείου "Στη Σκιά του Βουνού" στη Δ.Ε. Ξηροκαμπίου στοχεύει στην ανάδειξη της σχέσης του Ταυγέτου με την κοιλάδα του Ευρώτα, την αρχαία Σπάρτη και τη λογοτεχνία, προσφέροντας μια διαδραστική και εκπαιδευτική εμπειρία στους επισκέπτες. Με την αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και πολυμεσικών εφαρμογών, το μουσείο ενισχύει την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής και προάγει την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην ενίσχυση του τουριστικού τομέα και την κοινωνική συνοχή.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
ΆΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RC074 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RC075 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RC077 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που</p>

	<p>υποστηρίζονται</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.

ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐
	Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.1.1.4: Αναβάθμιση Μουσείου Φωτογραφικών μηχανών Τάκη Αϊβαλή στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Αντικείμενο της δράσης είναι η αξιοποίηση από το Δήμο Σπάρτης των πλέον σύγχρονων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας για την περαιτέρω ανάδειξη και προβολή του Μουσείου Φωτογραφικών Μηχανών "Τάκη Αϊβαλή" της Δ.Ε Μυστρά, με την ανάπτυξη καινοτόμου ψηφιακού περιεχομένου, ψηφιακού ξεναγού, βιντεοπροβολών και λοιπων εφαρμογών που θα συμβάλλουν στον εμπλουτισμό της εμπειρίας του επισκέπτη και την ενίσχυση της διαδραστικότητας.</p> <p>Η προτεινόμενη Πράξη αφορά στην αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων και στη χρήση αναδυόμενων τεχνολογιών για την προστασία, ανάδειξη και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς στην περιοχή παρέμβασης. Με γνώμονα την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής εξωστρέφειας του πολιτιστικού περιεχομένου, στο πλαίσιο της Πράξης θα υλοποιηθούν εργασίες ψηφιοποίησης, τεκμηρίωσης και ταξινόμησης, καθώς και ανάπτυξης μιας σειράς ψηφιακών εφαρμογών.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	200.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ /	Η αναβάθμιση του Μουσείου Φωτογραφικών Μηχανών "Τάκη Αϊβαλή" έχει ως σκοπό την αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών για την ενίσχυση

<p>ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>της προβολής και της εμπειρίας του επισκέπτη. Μέσω της ψηφιοποίησης, της ανάπτυξης διαδραστικών εφαρμογών και του ψηφιακού ξεναγού, η Πράξη προάγει την πολιτιστική κληρονομιά, ενισχύει την επισκεψιμότητα του μουσείου και συμβάλλει στην ανάδειξη του πολιτιστικού περιεχομένου της περιοχής, προσφέροντας μια σύγχρονη, εκπαιδευτική και ελκυστική εμπειρία στους επισκέπτες.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταΐγету».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών</p>
<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων

	<p>Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	
------------------------------	--

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.1.1.5: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ Δήμου Σπάρτης - Υπαίθριο Μουσείο Καιάδα
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Η Δράση αφορά στον εξωραϊσμό και ανάπλαση του υπαίθριου χώρου του σπηλαιοβαράθρου του Καιάδα κατ' εφαρμογή υπάρχουσας μελέτης.. Συμπεριλαμβάνονται προμήθειες ενημερωτικών πινακίδων, infokiosk, αστικός εξοπλισμός κτλ. Σκοπός είναι ο επισκέπτης να ενημερώνεται για τα πραγματικά στοιχεία και την ιστορία του χώρου και να απολαμβάνει ταυτόχρονα το φυσικό τοπίο.</p> <p>Τα υπαίθρια μουσεία είναι χώροι όπου η ιστορία, ο πολιτισμός και η παράδοση ζωντανεύουν μέσα στο φυσικό περιβάλλον, Η βασική ιδέα είναι να "ζωντανεύει" το παρελθόν με τρόπο διαδραστικό και βιωματικό, ώστε οι επισκέπτες να μάθουν την ιστορία μέσα από εμπειρία. Σε απομακρυσμένες περιοχές, η σημασία τους είναι πολλαπλή. Καταρχάς, ενισχύουν τη διατήρηση και ανάδειξη της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς, διαφυλάσσοντας στοιχεία που αλλιώς κινδυνεύουν να χαθούν ενώ παράλληλα, λειτουργούν ως πόλος έλξης τουριστών, προάγοντας την τοπική οικονομία και ενισχύοντας την απασχόληση. Επιπλέον, προσφέρουν εκπαιδευτικές ευκαιρίες τόσο για τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες, εμπλουτίζοντας τη γνώση γύρω από την ιστορία, τα έθιμα και τον τρόπο ζωής. Τέλος, τα υπαίθρια μουσεία δημιουργούν μια αίσθηση κοινότητας και ταυτότητας, ενισχύοντας την περηφάνια των κατοίκων για την πολιτιστική τους κληρονομιά, ενώ συνδέουν το παρελθόν με το παρόν με βιωματικό και ουσιαστικό τρόπο.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	150.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 2.1.1.5 είναι η προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου Σπάρτης μέσω της δημιουργίας υπαίθριου μουσείου στον ιστορικό χώρο του Καιάδα. Η δράση αποσκοπεί στη βιωματική και διαδραστική παρουσίαση της ιστορίας του τόπου, ενισχύοντας τον τουριστικό και εκπαιδευτικό χαρακτήρα του και προάγοντας την τοπική οικονομία μέσω της ενίσχυσης της επισκεψιμότητας στην περιοχή.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα</p>

	<p>Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταύγετου».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	<p>166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών</p>
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων

	<p>Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	
------------------------------	--

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.1.1.6: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ Δήμου Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Τα υπαίθρια μουσεία είναι χώροι όπου η ιστορία, ο πολιτισμός και η παράδοση ζωντανεύουν μέσα στο φυσικό περιβάλλον, αναπαριστώντας τον τρόπο ζωής, τα επαγγέλματα και τις δραστηριότητες παλαιότερων εποχών.. Η βασική ιδέα είναι να "ζωντανεύει" το παρελθόν με τρόπο διαδραστικό και βιωματικό, ώστε οι επισκέπτες να μάθουν την ιστορία μέσα από εμπειρία, όχι απλώς βλέποντας αντικείμενα πίσω από βιτρίνες. Σε απομακρυσμένες περιοχές, η σημασία τους είναι πολλαπλή. Καταρχάς, ενισχύουν τη διατήρηση και ανάδειξη της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς, διαφυλάσσοντας στοιχεία που αλλιώς κινδυνεύουν να χαθούν ενώ παράλληλα, λειτουργούν ως πόλος έλξης τουριστών, προάγοντας την τοπική οικονομία και ενισχύοντας την απασχόληση. Επιπλέον, προσφέρουν εκπαιδευτικές ευκαιρίες τόσο για τους κατοίκους όσο και για τους επισκέπτες, εμπλουτίζοντας τη γνώση γύρω από τις παραδοσιακές τεχνικές, τα έθιμα και τον τρόπο ζωής. Τέλος, τα υπαίθρια μουσεία δημιουργούν μια αίσθηση κοινότητας και ταυτότητας, ενισχύοντας την περηφάνια των κατοίκων για την πολιτιστική τους κληρονομιά, ενώ συνδέουν το παρελθόν με το παρόν με βιωματικό και ουσιαστικό τρόπο.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	150.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 2.1.1.6 είναι η διατήρηση και ανάδειξη της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου Καλαμάτας μέσω της δημιουργίας υπαίθριων μουσείων, τα οποία θα προσφέρουν μια βιωματική και διαδραστική εμπειρία στους επισκέπτες. Μέσα από την αναπαράσταση του τρόπου ζωής, των επαγγελμάτων και των δραστηριοτήτων παλαιότερων εποχών, τα υπαίθρια μουσεία προάγουν την εκπαίδευση, ενισχύουν την τουριστική ανάπτυξη και συμβάλλουν στην τοπική οικονομία, ενώ παράλληλα ενισχύουν την αίσθηση κοινότητας και πολιτιστικής ταυτότητας για τους κατοίκους της περιοχής.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταΐγету».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και

	<p>ισχύει</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.1.1.7: Δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου Λαδά στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Το σχολικό κτήριο στο Λαδά επιλέγει να επαναχρησιμοποιηθεί ως λαογραφικό μουσείο με ιδιαίτερη έμφαση στην τέχνη του αργαλειού. Η δημιουργία ενός λαογραφικού μουσείου με έμφαση στον αργαλειό σε απομακρυσμένες περιοχές του Ταυγέτου, αποτελεί έναν κρίσιμο πυλώνα για τη διατήρηση και την ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Ο αργαλειός, ως σύμβολο της παραδοσιακής χειροτεχνίας και της τοπικής οικονομίας, προσφέρει μοναδική ευκαιρία για τη μετάδοση γνώσεων στις νέες γενιές, αλλά και για την ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας. Ένα τέτοιο μουσείο μπορεί να λειτουργήσει ως εκπαιδευτικός και τουριστικός πόλος, συμβάλλοντας στην ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας μέσω της προσέλκυσης επισκεπτών και της ανάπτυξης δημιουργικών δραστηριοτήτων, όπως εργαστήρια υφαντικής. Παράλληλα, προάγει τη σύνδεση των κατοίκων με την πολιτιστική τους κληρονομιά, ενισχύοντας την αυτοεκτίμηση και την κοινωνική συνοχή. Σε έναν κόσμο που αλλάζει γρήγορα, η ανάγκη διατήρησης αυτών των ζωντανών παραδόσεων γίνεται πιο επίκαιρη από ποτέ, ενώ το έργο συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη και την προστασία της πολιτιστικής ταυτότητας απομακρυσμένων περιοχών.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	300.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 2.1.1.7 είναι η διατήρηση και ανάδειξη της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου Καλαμάτας μέσω της δημιουργίας ενός Λαογραφικού Μουσείου στο σχολικό κτήριο στην Τ.Κ. Λαδά που θα εστιάζει στην τέχνη του αργαλειού. Το μουσείο θα λειτουργήσει ως εκπαιδευτικός και τουριστικός πόλος, προσφέροντας τη δυνατότητα στους επισκέπτες να γνωρίσουν την παραδοσιακή χειροτεχνία και τις τεχνικές υφαντικής, ενώ θα ενισχύσει την τοπική ταυτότητα και την κοινωνική συνοχή των κατοίκων. Επιπλέον, θα συμβάλλει στην οικονομική ενίσχυση της περιοχής μέσω του τουρισμού και των δημιουργικών δραστηριοτήτων που θα αναπτυχθούν γύρω από το μουσείο.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας

	Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	166: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και

	Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.1.1.8: Αναβάθμιση Βοτανολογικού και Γεωλογικού Μουσείου Ταυγέτου στο χωριό Αναβρυτή
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Αντικείμενο της δράσης είναι η αξιοποίηση από το Δήμο Σπάρτης των

	<p>πλέον σύγχρονων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας για την επαναλειτουργία και περαιτέρω ανάδειξη και προβολή του Βοτανολογικού και Γεωλογικού Μουσείου Ταΰγετου</p> <p>Το μικρό αυτό μουσείο στεγάζεται στις ψηλοτάβανες αίθουσες του δημοτικού σχολείου Αναβρυτής, κοντά στην Σπάρτη. Περιλαμβάνει φωτογραφίες σπανίων φυτών που απαντώνται στον Ταΰγετο, πίνακες με εποπτικό υλικό, καθώς και σκίτσα. Πρόκειται για έναν σημαντικό χώρο ενημέρωσης σχετικά με όλα τα είδη ενδημικών και σπανίων φυτών της περιοχής. Εκτίθεται επίσης μια αξιόλογη συλλογή τοπικών πετρωμάτων και απολιθωμάτων.</p> <p>Η προτεινόμενη Πράξη αφορά στην αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων και στη χρήση αναδυόμενων τεχνολογιών για την προστασία, ανάδειξη και προβολή της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς στην περιοχή παρέμβασης. Με γνώμονα την εξασφάλιση της μέγιστης δυνατής εξωστρέφειας του πολιτιστικού περιεχομένου, στο πλαίσιο της Πράξης θα υλοποιηθούν εργασίες ψηφιοποίησης, τεκμηρίωσης και ταξινόμησης, καθώς και ανάπτυξης μιας σειράς ψηφιακών εφαρμογών όπως απομακρυσμένη διαχείριση εισόδου στο μουσείο. Περιλαμβάνονται δαπάνες για κτιριακές βελτιώσεις και διαμορφώσεις.</p>
<p>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</p>	<p>400.000,00 €</p>
<p>ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 2.1.1.8 είναι η ανάδειξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς του Ταΰγετου μέσω της χρήσης σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών. Η δράση αυτή θα ενισχύσει την εκπαιδευτική και τουριστική αξία του Βοτανολογικού και Γεωλογικού Μουσείου, ενώ παράλληλα θα προσφέρει διαδραστική εμπειρία στους επισκέπτες και θα συμβάλει στη διατήρηση της τοπικής φυσικής κληρονομιάς.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταΰγετου».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>-</p>
<p>ΆΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ)</p>	<p>ΝΑΙ</p>

«ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να

	ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐
	Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.1.1.9: Μουσείο Λακωνικής Οργανοποιίας - Αφιέρωμα στον Επαμεινώνδα Σταθόπουλο
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η Δράση αφορά στον προσδιορισμό του θέματος και του μουσειακού concept των χώρων, στον προσδιορισμό των εκθεμάτων και των μέσων, στην παραγωγή περιεχομένου (φυσικού κ ψηφιακού), την συλλογή πληροφοριών και ντοκουμέντων, και στην προμήθεια των εκθεμάτων και των μέσων προβολής. Επίσης, περιλαμβάνει ότι απαιτείται για την αποκατάσταση, ανακαίνιση ή επέκταση των κτιρίων και τη διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου. Δεν περιλαμβάνει δράσεις marketing.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	600.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	Η σκοπιμότητα της Πράξης 2.1.1.9 είναι η δημιουργία ενός μουσειακού χώρου αφιερωμένου στη Λακωνική Οργανοποιία και στον Επαμεινώνδα Σταθόπουλο, με σκοπό την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής, τη διατήρηση της τέχνης της οργανοποιίας και την ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας και του τουρισμού. Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:

	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταΐγету».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	-
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	ΝΑΙ
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»

<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	

<p>ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>Πράξη 2.1.1.10: Δημιουργία Μουσείου στο κτήριο Πατατόσπορου Αλαγονίας</p>
<p>ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ</p>
<p>ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ</p>
<p>ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ</p>
<p>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>Η Πράξη 2.1.1.10 αφορά στη δημιουργία ενός νέου μουσειακού χώρου</p>

	στο κτήριο Πατατόσπορου στην Αλαγονία. Το κτήριο αυτό θα ανακατασκευαστεί και θα αναβαθμιστεί για να στεγάσει εκθέματα που αφορούν την ιστορία, τον πολιτισμό και την τοπική κληρονομιά της περιοχής, με ιδιαίτερη έμφαση στην αγροτική ζωή, την καλλιέργεια πατάτας και τις παραδοσιακές μεθόδους παραγωγής. Οι επισκέπτες θα έχουν τη δυνατότητα να εξερευνήσουν την ιστορία του τόπου μέσω διαδραστικών εκθεμάτων, πληροφοριών για την καλλιέργεια πατάτας, καθώς και τη σύνδεση της τοπικής οικονομίας με την γεωργία.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	500.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η δημιουργία του Μουσείου στο κτήριο Πατατόσπορου ενισχύει τη διατήρηση και προβολή της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς, προάγοντας την αγροτική ιστορία της περιοχής. Επιπλέον, λειτουργεί ως πόλος έλξης τουριστών, ενισχύοντας την τοπική οικονομία και παρέχοντας εκπαιδευτικές ευκαιρίες για τους κατοίκους και επισκέπτες.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταΐγету».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	-
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	ΝΑΙ
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p>

ΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΕΣ 2.2: Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των τουριστικών πόρων και της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής ΟΧΕ.

Δράση 2.2.1: Ανάπτυξη εναλλακτικών και θεματικών μορφών τουρισμού σε σύνδεση με την αξιοποίηση, προστασία και ανάδειξη του οικοσυστήματος στην περιοχή ΟΧΕ του Ταϊγέτου.

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.2.1.1: Βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταϊγέτου στο Δήμο Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η Πράξη 2.2.1.1 αφορά στη βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη του δικτύου μονοπατιών στην περιοχή του Ταϊγέτου, εντός του Δήμου Καλαμάτας. Ο στόχος είναι η αποκατάσταση και συντήρηση των υφιστάμενων μονοπατιών, καθώς και η ανάπτυξη νέων διαδρομών, που θα ενισχύσουν τη σύνδεση του φυσικού περιβάλλοντος με τους επισκέπτες. Επιπλέον, η δράση περιλαμβάνει την τοποθέτηση ενημερωτικών πινακίδων, σήμανσης και άλλου απαραίτητου εξοπλισμού για την καλύτερη καθοδήγηση των περιπατητών. Η περιοχή του Ταϊγέτου, με την πλούσια φυσική και πολιτιστική κληρονομιά της, θα γίνει πιο προσβάσιμη στους επισκέπτες και θα ενισχυθεί η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	200.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η αναβάθμιση του δικτύου μονοπατιών θα συμβάλει στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και στην ενίσχυση του περιβαλλοντικού τουρισμού στην περιοχή. Παράλληλα, ενισχύεται η προσβασιμότητα σε περιοχές φυσικής και πολιτιστικής αξίας, προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη και δημιουργώντας νέες ευκαιρίες για την τοπική οικονομία μέσω του οικοτουρισμού.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας

	Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει

	<ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	

<p>ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>Πράξη 2.2.1.2: Βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)</p>
---	--

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Καθαρισμός - αποκατάσταση διάνοιξη μονοπατιών, και άλλων σχετικών δραστηριοτήτων (via feratta, canyoning κτλ.) συμπεριλαμβανομένου και προμηθειών αστικού εξοπλισμού, σήμανσης και μικρών τεχνικών έργων διαμορφώσεων οδών διέλευσης και χώρων.</p> <p>Σκοπός της Δράσης είναι:</p> <p>α) η σύνδεση όλων των οικισμών του Ταυγέτου με τα κεντρικά χαρτογραφημένα μονοπάτια.</p> <p>β) η δημιουργία κυκλικής διαδρομής από ποταμό Κνακίωνα στην Κοινότητα Μαγούλας από το βυζαντινό εκκλησάκι της Ζωοδόχου Πηγής έως Πηγές Κνακίωνα και συνέχεια από Τρύπη έως Άνω Πύλη Μυστρά και σύνδεση με υπάρχον μονοπάτι(Μυστράς – Πάνω Πύλη – Βλαχοχώρι – Πικουλιάνικα).</p> <p>Σε όλη την παραπάνω διαδρομή υπάρχουν μνημεία όπως Βυζαντινές εκκλησίες (π.χ. Αγία Ειρήνη, μοναστήρι, ασκηταριό Αγίου Νίκωνος), νερόμυλοι, νερολίτριβα, νεροτριβές, τρία(3) τοξωτά γεφύρια , οι πηγές του Κνακίωνα πλησίον μοναστηριού Αγίου Ιωάννη.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	286.741,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 2.2.1.2 είναι η συντήρηση, προστασία και ανάδειξη του φυσικού αποθέματος της περιοχής παρέμβασης</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ)	-

<p>«ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-

	<p>2027»</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.2.1.3: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η Πράξη 2.2.1.3 αφορά στην ανάπτυξη και υποδομή δικτύου ποδηλατικών διαδρομών στην περιοχή του Ταυγέτου, εντός του Δήμου Καλαμάτας. Ο στόχος είναι να δημιουργηθούν ασφαλείς και ελκυστικές διαδρομές για ποδήλατα, που θα επιτρέπουν στους επισκέπτες να εξερευνήσουν το φυσικό τοπίο και τα πολιτιστικά σημεία του Ταυγέτου με βιώσιμο και φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο. Η ανάπτυξη αυτών

	<p>των διαδρομών περιλαμβάνει την απαραίτητη σήμανση, υποδομές για την υποστήριξη των ποδηλατών, όπως σταθμούς στάθμευσης και υπηρεσίες επισκευής, καθώς και τη σύνδεση των ποδηλατικών διαδρομών με άλλες τουριστικές υποδομές της περιοχής.</p> <p>Για την ωρίμανση και υλοποίηση της παρούσας Πράξης απαιτείται η εκπόνηση μελετών και η υποστήριξη Τεχνικού Συμβούλου ως τμήμα του προτεινόμενου προϋπολογισμού για την παρούσα Πράξη.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	75.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η ανάπτυξη δικτύου ποδηλατικών διαδρομών στην περιοχή του Ταυγέτου θα ενισχύσει τον εναλλακτικό τουρισμό, παρέχοντας μια βιώσιμη και υγιεινή εναλλακτική στον παραδοσιακό τουρισμό. Ενισχύει την επισκεψιμότητα της περιοχής και την τοπική οικονομία, ενώ παράλληλα προάγει τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος μέσω της μείωσης της εξάρτησης από οδική κυκλοφορία και της προώθησης του ποδηλατικού τουρισμού.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
ΆΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p>

	<p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.

ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒
	Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.2.1.4: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Η Δράση περιλαμβάνει τον σχεδιασμό δικτύου ποδηλατικών διαδρομών στον ορεινό όγκο του Ταυγέτου αποτύπωση υπαρχόντων διαδρομών, ανάπτυξη νέων και διαδημοτική σύνδεση αυτών. Πλέον θα γίνει καταγραφή και όλων των σημείων ενδιαφέροντος (μνημείων, παραδοσιακών και αρχαίων οικισμών, γεωλογικών φαινομένων, ιδιαίτερων αρχιτεκτονικών μνημείων, σημείων ιδιαίτερου φυσικού κάλους κ.λπ.), προκειμένου να προσδιοριστεί το δίκτυο διαδρομών που εν τέλει θα υλοποιηθεί</p> <p>Το έργο περιλαμβάνει εργασίες για τη διαμόρφωση ποδηλατοδρόμου, Θα αξιοποιηθούν φυσικά ή/και φιλικά προς το περιβάλλον υλικά.</p> <p>Για την ωρίμανση και υλοποίηση της παρούσας Πράξης απαιτείται η εκπόνηση μελετών και η υποστήριξη Τεχνικού Συμβούλου ως τμήμα του προτεινόμενου προϋπολογισμού για την παρούσα Πράξη.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	75.000,00 €

<p>ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης είναι η θετική συμβολή στην ευημερία και ευζωία της τοπικής κοινωνίας, μέσα από το σεβασμό, τη διατήρηση, ανάδειξη και προστασία της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς και του τοπικού φυσικού πλούτου αλλά και τη θετική αλληλεπίδραση κατοίκων και επισκεπτών.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταΐγету».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού</p>
<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης</p>

<p>ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>Τιμή στόχου 2029: 2 φορές</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/ οικόπεδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>

	για την υλοποίηση της Δράσης;
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.2.1.5: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Στο έργο περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δράσεις ενδεικτικά:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καταγραφή και καταλογογράφηση σημείων ενδιαφέροντος όπως αρχαιολογικών χώρων, βυζαντινών μνημείων, σπηλαιωδών μοναστικών κέντρων, θέσεων φυσικού κάλους στην περιοχή παρέμβασης. • Χάραξη προτεινόμενων διαδρομών με βάση τη θεματολογία, τη βατότητα και τον τρόπο μετακίνησης. • Ανάπτυξη Προωθητικού υλικού που ήδη διαθέτουν οι Δήμοι της περιοχής παρέμβασης. • Παραγωγή ετικετών QR και τοποθέτησή τους στα σημεία ενδιαφέροντος. <p>Για την ωρίμανση και υλοποίηση της παρούσας Πράξης απαιτείται η εκπόνηση μελετών ως τμήμα του προτεινόμενου προϋπολογισμού για την παρούσα Πράξη.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	125.500,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η ανάπτυξη θεματικών τουριστικών διαδρομών έχει ως στόχο την ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής, προβάλλοντας τα μοναδικά πολιτιστικά και φυσικά σημεία του Ταυγέτου. Μέσω της καταγραφής και προβολής αυτών των σημείων, η δράση συνεισφέρει στην ανάδειξη της περιοχής, στην αύξηση της επισκεψιμότητας και στη στήριξη της τοπικής οικονομίας μέσω του τουρισμού. Επίσης, η χρήση σύγχρονων τεχνολογιών όπως οι QR κωδικοί διευκολύνει την πρόσβαση στις πληροφορίες, προσφέροντας μια σύγχρονη και διαδραστική εμπειρία στους επισκέπτες.</p>

	<p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταΐγету».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	<p>165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού</p>
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης

	<p>Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.2.1.6: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταΰγετου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ

ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Στο έργο περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δράσεις ενδεικτικά :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καταγραφή και καταλογογράφηση σημείων ενδιαφέροντος όπως αρχαιολογικών χώρων, βυζαντινών μνημείων, σπηλαιωδών μοναστικών κέντρων, θέσεων φυσικού κάλους στην περιοχή παρέμβασης. • Χάραξη προτεινόμενων διαδρομών με βάση τη θεματολογία, τη βατότητα και τον τρόπο μετακίνησης. • Ανάπτυξη Προωθητικού υλικού που ήδη διαθέτουν οι Δήμοι της περιοχής παρέμβασης. • Παραγωγή ετικετών QR και τοποθέτησή τους στα σημεία ενδιαφέροντος. <p>Για την ωρίμανση και υλοποίηση της παρούσας Πράξης απαιτείται η εκπόνηση μελετών ως τμήμα του προτεινόμενου προϋπολογισμού για την παρούσα Πράξη.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	75.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η ανάπτυξη θεματικών τουριστικών διαδρομών έχει ως στόχο την ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής, προβάλλοντας τα μοναδικά πολιτιστικά και φυσικά σημεία του Ταυγέτου. Μέσω της καταγραφής και προβολής αυτών των σημείων, η δράση συνεισφέρει στην ανάδειξη της περιοχής, στην αύξηση της επισκεψιμότητας και στη στήριξη της τοπικής οικονομίας μέσω του τουρισμού. Επίσης, η χρήση σύγχρονων τεχνολογιών όπως οι QR κωδικοί διευκολύνει την πρόσβαση στις πληροφορίες, προσφέροντας μια σύγχρονη και διαδραστική εμπειρία στους επισκέπτες.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού

2027	
<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	-
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΦΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»

<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	

<p>ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>Πράξη 2.2.1.7: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας</p>
<p>ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ</p>
<p>ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ</p>
<p>ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ</p>
<p>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>Η δράση αφορά την κατασκευή νέων αναρριχητικών πεδίων και</p>

	<p>επέκταση διαδρομών στα υπάρχοντα πεδία συμπεριλαμβανομένου και μικρών τεχνικών έργων διαμορφώσεων χώρων και προμήθειες αστικού εξοπλισμού.</p> <p>Οι αναρριχητικές εξορμήσεις στα παραπάνω αναρριχητικά πεδία μπορούν να συνδυαστούν και με άλλες δραστηριότητες όπως πεζοπορία, ποδήλατο βουνού</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	50.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 2.2.1.7 είναι η ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης μέσα από την αξιοποίηση των φυσικών χαρακτηριστικών που δημιουργούν το ιδανικό πεδίο για την ανάπτυξη τουρισμού περιπέτειας/ τουρισμού των extreme sports. Μέσα από τις δράσεις του έργου θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές και θα διαμορφωθούν οι απαραίτητες συνθήκες έτσι ώστε η περιοχή του Ταυγέτου να αποτελεί πόλο έλξης για τους λάτρεις αθλημάτων όπως η αναρρίχηση.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RC074 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RC075 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται</p>

	<p>Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης</p> <p>Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του

	Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒
	Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.2.1.8: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η δράση αφορά την κατασκευή νέων αναρριχητικών πεδίων και επέκταση διαδρομών στα υπάρχοντα πεδία συμπεριλαμβανομένου και μικρών τεχνικών έργων διαμορφώσεων χώρων και προμήθειες αστικού εξοπλισμού. Οι αναρριχητικές εξορμήσεις στα παραπάνω αναρριχητικά πεδία μπορούν να συνδυαστούν και με άλλες δραστηριότητες όπως πεζοπορία, ποδήλατο βουνού.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	50.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ	Η σκοπιμότητα της Πράξης 2.2.1.8 είναι η ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης μέσα από την αξιοποίηση των φυσικών χαρακτηριστικών που δημιουργούν το ιδανικό πεδίο για την ανάπτυξη τουρισμού περιπέτειας/ τουρισμού των extreme sports. Μέσα από τις δράσεις του έργου θα δημιουργηθούν οι

<p>ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>κατάλληλες υποδομές και θα διαμορφωθούν οι απαραίτητες συνθήκες έτσι ώστε η περιοχή του Ταυγέτου να αποτελεί πόλο έλξης για τους λάτρεις αθλημάτων όπως η αναρρίχηση.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού</p>
<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p>

	<p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>

ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.2.1.9: Εγκατάσταση ψηφιακών σημείων πληροφόρησης (Digital Info Kiosks) στην περιοχή ΟΧΕ (διαδημοτικό)
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Η Δράση αφορά στην προμήθεια ψηφιακών σημείων πληροφόρησης παραμετροποιήσιμες ανάλογα το σημείο τοποθέτησής τους και τα κοντινά σημεία πολιτισμού, φύσης και τοπικών χαρακτηριστικών</p> <p>Το info kiosk θα περιλαμβάνει διαδραστική οθόνη και θα εμπεριέχονται φωτογραφίες από διάφορα αξιοθέατα και τοπόσημα των δύο Δήμων, καθώς και πληροφορίες που ενδιαφέρουν τον επισκέπτη αναβαθμίζοντας έτσι την εμπειρία πληροφόρησης που μπορεί να έχει ο επισκέπτης της περιοχής Παρέμβασης του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου.</p> <p>Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πράξης ενδέχεται να κατανεμηθεί ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δήμος Καλαμάτας: 75.000,00 € • Δήμος Σπάρτης: 75.000,00 €
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	150.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα αυτής της δράσης έγκειται στην αναβάθμιση της εμπειρίας πληροφόρησης των επισκεπτών στην περιοχή ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου, παρέχοντας σύγχρονα ψηφιακά εργαλεία πληροφόρησης μέσω διαδραστικών οθονών. Η εγκατάσταση των ψηφιακών σημείων πληροφόρησης (Info Kiosks) θα ενισχύσει την επισκεψιμότητα, διευκολύνοντας την πρόσβαση σε πληροφορίες για τα πολιτιστικά και φυσικά αξιοθέατα της περιοχής, συμβάλλοντας έτσι στην προώθηση του τουρισμού και την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας. Επίσης, το έργο θα προσφέρει μια σύγχρονη και εύχρηστη πλατφόρμα πληροφόρησης, ενισχύοντας την εμπειρία του επισκέπτη και προάγοντας την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταΐγету».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και

	<p>ισχύει</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.2.1.10: Ανάπτυξη δικτύου view points στην περιοχή ΟΧΕ (διαδημοτικό)
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Το έργο αφορά στην υλοποίηση εργασιών για την κατασκευή ή προμήθεια εξεδρών – θέσεων θέασης σε επιλεγμένα σημεία χαραδρώσεων και μη, στον ορεινό όγκο του Ταυγέτου.</p> <p>Οι εν λόγω εξέδρες έχουν κατασκευαστεί σε διάφορα σημεία θέασης ανά τον κόσμο, προσελκύοντας χιλιάδες επισκεπτών σε ετήσια βάση. Το έργο θα συμβάλει στην ανάδειξη και βελτίωση της πρόσβασης στο πολιτιστικό και φυσικό απόθεμα της περιοχής παρέμβασης. Αναμένεται η αναβάθμιση της εμπειρίας των επισκεπτών της περιοχής, ιδιαίτερα όσων επιλέγουν τον οικοτουρισμό και τον πεζοπορικό τουρισμό.</p> <p>Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πράξης ενδέχεται να κατανεμηθεί ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δήμος Καλαμάτας: 100.000,00 € • Δήμος Σπάρτης: 100.000,00 €
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	200.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της δράσης έγκειται στην ανάδειξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του Ταυγέτου, προσφέροντας στους επισκέπτες βελτιωμένη εμπειρία μέσω σημείων θέασης σε επιλεγμένα σημεία της περιοχής. Η ανάπτυξη των σημείων θέασης θα ενισχύσει τον οικοτουρισμό και πεζοπορικό τουρισμό, προσελκύοντας τουρίστες και ενισχύοντας την τοπική οικονομία.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	165: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής

<p>ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού</p>
<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>RCO77 - Αριθμός πολιτιστικών και τουριστικών χώρων που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 χώρος</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης

	δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.2.1.11: Υποστήριξη, παρακολούθηση πορείας υλοποίησης, προβολής, δημοσιότητας κάλυψης αναγκών Τοπικής Ομάδας της Στρατηγικής ΟΧΕ (διαδημοτικό)
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ

ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Η Πράξη 2.2.1.11 αφορά την υποστήριξη και παρακολούθηση της υλοποίησης της Στρατηγικής ΟΧΕ στην περιοχή του ορεινού όγκου Ταυγέτου, παρέχοντας συνεχιζόμενη παρακολούθηση της προόδου των έργων και δράσεων, τη διασφάλιση της σωστής προώθησης και δημοσιότητας των αποτελεσμάτων, καθώς και την κάλυψη των αναγκών της Τοπικής Ομάδας Στρατηγικής.</p> <p>Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πράξης ενδέχεται να κατανεμηθεί ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δήμος Καλαμάτας: 73.259,00 € • Δήμος Σπάρτης: 73.259,00 €
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	146.518,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η Πράξη 2.2.1.11 είναι κρίσιμη για την αποτελεσματική παρακολούθηση και υποστήριξη της Στρατηγικής ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου, εξασφαλίζοντας την ορθή και έγκαιρη υλοποίηση των έργων, την ενίσχυση της δημοσιότητας των δράσεων και την αναγνώριση των επιτευγμάτων της περιοχής. Η σωστή κάλυψη των αναγκών της Τοπικής Ομάδας συμβάλλει στην επιτυχία της στρατηγικής και στην ενδυνάμωση της συνεργασίας των εμπλεκόμενων φορέων.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	169: Πρωτοβουλίες εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της προετοιμασίας εδαφικών στρατηγικών
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-

<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RCO74 - Πληθυσμός που καλύπτεται από έργα στο πλαίσιο στρατηγικών για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη Τιμή στόχου 2029: 12.295 άτομα</p> <p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>PSR998 - Φορείς που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της εταιρικής σχέσης Τιμή στόχου 2029: 2 φορείς</p> <p>Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2016) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της

	<p>παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.</p>
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.2.1.12: Marketing Plan, παραγωγή περιεχομένου προβολής και Διαφήμιση της ΟΧΕ
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Η Πράξη 2.2.1.12 αφορά την ανάπτυξη και υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου Marketing Plan για την προβολή της Στρατηγικής ΟΧΕ της περιοχής του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου, με στόχο την ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας και προσέλκυσης επισκεπτών και επενδυτών. Περιλαμβάνει την παραγωγή περιεχομένου προβολής (όπως βίντεο, φυλλάδια, διαδικτυακή παρουσία) και την εκτέλεση διαφημιστικών καμπανιών για την προώθηση των πολιτιστικών, φυσικών και τουριστικών πόρων της περιοχής. Επίσης, περιλαμβάνονται ενέργειες για την προβολή της περιοχής μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και άλλων ψηφιακών καναλιών.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	300.000,00 €

<p>ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>Η ανάπτυξη ενός Marketing Plan για τον Ορεινό Όγκο Ταυγέτου είναι απαραίτητη για την ενίσχυση της παρουσίας της περιοχής σε εγχώριο και διεθνές επίπεδο. Μέσω της στοχευμένης διαφήμισης και προβολής, επιδιώκεται η προσέλκυση επισκεπτών και η ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, ενώ παράλληλα προάγεται η αειφορία και η βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής. Η δράση θα συμβάλλει στην αύξηση της αναγνωρισιμότητας της περιοχής και την προώθηση των τουριστικών, πολιτιστικών και φυσικών της πόρων.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>-</p>
<p>ΆΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>ΝΑΙ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις

	<p>Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>

<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	
<p>ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>Πράξη 2.2.1.13: Τουριστικό Ταΰγέτου</p>
<p>ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ</p>
<p>ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ</p>
<p>ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ</p>
<p>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>Το Τουριστικό Ταΰγέτου βρίσκεται στο 34ο χιλιόμετρο της Εθνικής Οδού Καλαμάτας Σπάρτης, σε υψόμετρο 1375 μέτρων επί του ορεινού όγκου του Ταΰγέτου. Το ήδη υφιστάμενο κτήριο που χρησιμοποιείται ως τουριστικό κατάλυμα, στεγάζεται σε οικόπεδο περίπου 6800 τμ., έχει κάλυψη 410 τμ. και συνολική δόμηση 627 τμ. σύμφωνα με την 548/1995 οικοδομική άδεια. Η σκοπιμότητα του Τουριστικού, αφορά τη στρατηγική ανάδειξη και ενίσχυση της ταυτότητας της περιοχής ως τουριστικού προορισμού, διαμορφώνοντας ταυτόχρονα μια ισχυρή και ελκυστική εικόνα των πόλεων τόσο της Καλαμάτας όσο και της Σπάρτης. Ο Ταΰγετος μπορεί να επικοινωνήσει μια ενιαία τουριστική εμπειρία που θα περιλαμβάνει όλα όσα προσφέρει η Καλαμάτα, από ιστορικές περιηγήσεις μέχρι περιπατητικές δραστηριότητες στον Ταΰγετο, ενισχύοντας τη συνολική ικανοποίηση των επισκεπτών. Επιπλέον, μπορεί να στηρίξει πρωτοβουλίες για βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, προβάλλοντας οικολογικές δραστηριότητες, με σεβασμό στο περιβάλλον και τη διατήρηση της τοπικής κουλτούρας.</p>
<p>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</p>	<p>1.500.000,00 €</p>
<p>ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>Η ανάπτυξη του Τουριστικού Ταΰγέτου στοχεύει στην ενίσχυση της περιοχής ως τουριστικού προορισμού, συνδυάζοντας την πολιτιστική κληρονομιά και τη φυσική ομορφιά του Ταΰγέτου. Η Πράξη αυτή ενισχύει τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και προβάλλει δραστηριότητες που σέβονται το περιβάλλον και την τοπική κουλτούρα.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση</p>

	της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταύγετου».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021- 2027	-
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021- 2027)	ΝΑΙ
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης

	<p>δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 2.2.1.14: Δημιουργία Βοτανικού Κήπου ανάδειξης τοπικής χλωρίδας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η Πράξη 2.2.1.14 αφορά στη δημιουργία Βοτανικού Κήπου που θα αναδείξει την τοπική χλωρίδα του Ταΰγετου, με σκοπό την ενημέρωση και εκπαίδευση των επισκεπτών σχετικά με τα ενδημικά φυτά της περιοχής.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	300.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ /	Η δημιουργία του Βοτανικού Κήπου ενισχύει την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση, προάγει τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και

<p>ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>προστατεύει την τοπική χλωρίδα του Ταυγέτου, ενώ παράλληλα προσφέρει εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες στους επισκέπτες.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 2 «Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>-</p>
<p>ΆΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>ΝΑΙ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης

	<p>Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις»</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	

5.1.3 Άξονας Στρατηγικής 3

ΑΣ 3: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και προστασίας περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

ΕΣ 3.1: Αναβάθμιση μηχανισμών και υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης και προστασίας στην περιοχή ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

Δράση 3.1.1: Ενίσχυση των μηχανισμών για την ισότιμη πρόσβαση των κατοίκων σε προσιτές και ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες στην περιοχή ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 3.1.1.1: Κινητές Μονάδες Πρόληψης & Προαγωγής Δημόσιας Υγείας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Στη βάση της διαπιστωμένης ανάγκης του πληθυσμού του Δήμου Καλαμάτας, ο εν λόγω Πληθυσμός παρουσιάζει ολοένα αυξανόμενες ανάγκες φροντίδας, κυρίως λόγω επιπολασμού χρόνιων νοσημάτων, σημαντικής γεωγραφικής απόστασης για την προσέγγιση σε μονάδες Υγείας (Δημόσιες και Ιδιωτικές) και αυτό οδηγεί εν μέρει σε απομόνωση των κατοίκων των δυσπρόσιτων περιοχών και την έλλειψη της δυνατότητας έγκαιρης πρόβλεψης παθήσεων που παρουσιάζονται με αυξανόμενη συχνότητα στον πληθυσμό αυτό. Με την προτεινόμενη Δράση των ΚΙΝΗΤΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΠΡΟΛΗΨΗΣ & ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ επιτυγχάνεται η εξατομικευμένη φροντίδα των κατοίκων της Περιφέρειας, στον τόπο διαμονής τους.</p> <p>Αναλύοντας επιμέρους τις παθήσεις αυτές σημειώνεται ότι:</p> <p>Τα αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια αποτελούν μακράν τα συνηθέστερα νευρολογικά νοσήματα. Ένας στους έξι συνανθρώπους μας θα υποστεί κάποια στιγμή στη ζωή του ποικίλης αιτιολογίας και βαρύτητας εγκεφαλικό. Υπολογίζεται πως περίπου 25.000 Έλληνες νοσούν κάθε χρόνο. Σε παγκόσμια κλίμακα τα εγκεφαλικά αποτελούν πλέον την πρώτη αιτία αναπηρίας και τη δεύτερη πιο συχνή αιτία θανάτου. Είναι προφανές λοιπόν ότι το φορτίο και το κόστος που επιφέρουν τα εγκεφαλικά σε ατομικό, οικογενειακό, αλλά και ευρύτερα κοινωνικό επίπεδο είναι τεράστιο. Θεμελιώδους σημασίας για την πρόληψη εγκεφαλικών είναι η σωστή ρύθμιση των παραγόντων αγγειακού κινδύνου, με πρώτη την αρτηριακή υπέρταση. Η ρύθμιση της πίεσης σε φυσιολογικά επίπεδα ελαττώνει τον κίνδυνο εγκεφαλικού κατά 40%. Ιδιαίτερη σημασία θα πρέπει να δίδεται στη χοληστερίνη και το σάκχαρο. Η σωματική άσκηση και η απώλεια βάρους, η διακοπή του καπνίσματος, ο περιορισμός της χρήσης οινοπνεύματος και η σωστή</p>

	<p>διαχείριση του στρες αποτελούν επίσης σημαντικούς προστατευτικούς παράγοντες. Με την προτεινόμενη Δράση θα ληφθεί πρόνοια στο θέμα αυτό εξασφαλίζοντας το είδος της προληπτικών εξετάσεων που απαιτούνται στη βάση των Υπηρεσιών επαγγελματιών του Τομέα της Υγείας και στην περιοχή κατοικίας του πληθυσμού. Συγγενής πάθηση μπορεί να θεωρηθεί και όποια προκύπτει από ενδεχόμενο Καρδιαγγειακό νόσημα έτσι λοιπόν απολύτως απαραίτητη κρίνεται και η δράση πρόληψης με την παρακολούθηση των σχετικών παραμέτρων των ομάδων εκείνων του πληθυσμού οι οποίες παρουσιάζουν συχνότερα Καρδιαγγειακά Νοσήματα και δεν έχουν για τον σκοπό αυτό εξεταστεί ως προς την πιθανότητα αυτή. Σημειώνεται ότι η Δράση έχει προληπτικό σκοπό και δεν απευθύνεται σε αυτούς οι οποίοι έχουν διαπιστωμένη πάθηση, αλλά σε εκείνους που παρότι ανήκουν στις Ομάδες που στατιστικά παρουσιάζουν μεγαλύτερη πιθανότητα εμφάνισης, εντούτοις δεν έχουν προβεί στις απαραίτητες εξετάσεις.</p> <p>Σχετικά με τις παθήσεις οι οποίες σχετίζονται με την στοματική υγεία, την παχυσαρκία, τον σακχαρώδη διαβήτη, την υπέρταση την σκελετική υγεία, την οστεοπόρωση και τη ΧΑΠ, ιδιαίτερη μέριμνα θα δοθεί στην ηλικιακή διαστρωμάτωση του πληθυσμού έτσι ώστε τα παιδιά και οι έφηβοι να λάβουν πρόληψη στις περιπτώσεις εκείνες όπου η όποια θεραπεία και οι λοιπές απαραίτητες παρεμβάσεις θα αποδώσουν έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση της πάθησης.</p>
<p>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</p>	<p>280.000,00 €</p>
<p>ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>Η σκοπιμότητα της προτεινόμενης Πράξης για τις Κινητές Μονάδες Πρόληψης και Προαγωγής Δημόσιας Υγείας έγκειται στην ανάγκη για βελτίωση της πρόσβασης και της ποιότητας των προληπτικών υπηρεσιών υγείας σε περιοχές που παρουσιάζουν αυξημένες ανάγκες λόγω των γεωγραφικών αποστάσεων και των περιορισμένων πόρων. Ο πληθυσμός αυτών των περιοχών, που πλήττεται από χρόνιες παθήσεις όπως τα καρδιαγγειακά νοσήματα, ο σακχαρώδης διαβήτης, η υπέρταση, η παχυσαρκία και άλλες χρόνιες καταστάσεις, συχνά στερείται της δυνατότητας έγκαιρης διάγνωσης και παρακολούθησης, κάτι που οδηγεί σε απομόνωση και καθυστερημένη φροντίδα. Με την Πράξη αυτή, παρέχεται η δυνατότητα εξειδικευμένων και εξατομικευμένων προληπτικών υπηρεσιών υγείας στον τόπο κατοικίας των πολιτών, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής τους και μειώνοντας την επιβάρυνση των συστημάτων υγείας, ενισχύοντας ταυτόχρονα τη γενική ευημερία της κοινότητας μέσω της πρόληψης και της έγκαιρης διάγνωσης.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.

<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 4 «Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>160: Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)</p>
<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RC075 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή στόχου 2029: 1 στρατηγική Πηγή: ΟΠΣ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η πράξη θα υλοποιηθεί από το Δήμο Καλαμάτας μέσω ενιαίας διαγωνιστικής διαδικασίας σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων (Ν.4412/2016), όπως ισχύει.</p>
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η διασφάλιση της λειτουργίας της πράξης εδράζεται στη διαχειριστική ικανότητα του Δήμου Καλαμάτας καθώς και τη σημασία του αντικειμένου της για την περιοχή και τους κατοίκους της.</p>
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>

ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: 7/2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: 12/2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 30 εξάμηνα
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 3.1.1.2: Ολοκληρωμένες Υπηρεσίες Ανοιχτής Φροντίδας, Βελτίωσης της Ποιότητας Ζωής (διαδημοτικό)
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ & ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Σκοπός της δράσης είναι η ανάπτυξη ενός πλέγματος κοινωνικών υπηρεσιών στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης, που στηρίζονται στην εξατομικευμένη προσέγγιση των ωφελουμένων και των οικογενειών τους και εστιάζουν στην ενδυνάμωση των ωφελούμενων, τη συμβουλευτική, την παροχή υπηρεσιών ανοιχτής φροντίδας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής με πρόσθετες δημιουργικές δραστηριότητες, που συνδέονται με την κοινωνικοποίηση και την ενεργό υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης.</p> <p>Δικαίωμα συμμετοχής έχουν όλοι οι κάτοικοι της περιοχής παρέμβασης με προτεραιότητα όσους ανήκουν σε ευάλωτες και ειδικές ομάδες καθώς και τους δικαιούχους του Ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.</p> <p>Παρεχόμενες Υπηρεσίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διάγνωση Αναγκών σε ατομικό και οικογενειακό επίπεδο • Ατομική Συμβουλευτική • Ομαδική Συμβουλευτική • Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη και Καθοδήγηση των οικογενειών σε ειδικές καταστάσεις, περίοδοι ανάρρωσης (μετανοσοκομειακή προσαρμογή και φροντίδα), διαχείριση πένθους, λοχεία κτλ. • Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη γονέων και εκπαιδευτικών, ευαισθητοποίηση και απόκτηση δεξιοτήτων για την αποτελεσματικότερη επικοινωνία, αυτογνωσία, τη διαχείριση

συναισθημάτων και αποδοχή της διαφορετικότητας

- Ψυχοκοινωνική Υποστήριξη μαθητών
- Εργαστήρια Δημιουργικής Απασχόλησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων για παιδιά και ενήλικες
- Βιωματικά Εργαστήρια για την ενθάρρυνση της δημιουργικότητας και την κοινωνική ενδυνάμωση των νέων
- Βιωματική Ενδυνάμωση των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ) με την αξιοποίηση των εκφραστικών-εικαστικών μέσων με στόχο την κοινωνική μάθηση και ψυχική ανθεκτικότητα
- Δραστηριότητες άθλησης και πολιτισμού
- Προώθηση της ενεργού γήρανσης (προκλήσεις που συνδέονται με τη γήρανση μετατρέπονται σε ευκαιρίες μέσω εξειδικευμένων υπηρεσιών)
- Υπηρεσίες ανίχνευσης, έγκαιρης διάγνωσης και υποστήριξης ηλικιωμένων και ατόμων με διαταραχές μνήμης
- Υπηρεσίες Λογοθεραπείας για ενήλικες και άτομα με αναπηρία (ΑΜΕΑ)
- Υπηρεσίες Κινησιοθεραπείας για ηλικιωμένους, άτομα με χρόνιες παθήσεις και άτομα με αναπηρία (ΑΜΕΑ)
- Υπηρεσίες Φυσικοθεραπείας και αποκατάστασης για ενήλικες και ηλικιωμένους
- Υπηρεσία Προσωποποιημένων «ραντεβού» για την κατ' οίκον φροντίδα ηλικιωμένων ατόμων με κινητικά ή άλλα προβλήματα και χρονίως πασχόντων
- Υπηρεσίες εξυπηρέτησης και στήριξης κατ' οίκον των ατόμων με αναπηρία (ΑΜΕΑ) με κινητικά ή άλλα προβλήματα προσαρμοστικότητας, καθώς και αντίστοιχη στήριξη των εμποδιζόμενων ατόμων

Η παροχή εξατομικευμένων υπηρεσιών κοινωνικής ένταξης συμπληρώνει καταλυτικά το προσφερόμενο μίγμα κοινωνικών υπηρεσιών με στοχευμένες δράσεις, εξειδικευμένες υπηρεσίες και στελέχη / επιστημονικές ειδικότητες που δεν διαθέτουν (Κοινωνικοί Λειτουργοί, Ψυχολόγοι, Παιδοψυχολόγοι, Coaches, Φυσικοθεραπευτές Λογοθεραπευτές, Εργοθεραπευτές, Επισκέπτες Υγείας, Νοσηλευτές, Διαιτολόγοι /Διατροφολόγοι, Εικαστικοί, Οργανωτές Βιωματικών Εργαστηρίων, Γυμναστές).

	<p>Επιπλέον συμβάλλει στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου δικτύου κοινωνικής ένταξης με έμφαση την εξατομικευμένη και ολιστική προσέγγιση των ωφελουμένων και των οικογενειών τους.</p> <p>Κατηγορία Δράσης: Δράσεις Στρατηγικών Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ)</p> <p>Ο συνολικός προϋπολογισμός της Πράξης ενδεικτικά θα κατανεμηθεί ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δήμος Καλαμάτας: 400.000,00 € • Δήμος Σπάρτης: 500.000,00 €
<p>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</p>	<p>900.000,00 €</p>
<p>ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>Σκοπός της δράσης είναι η ανάπτυξη ενός πλέγματος κοινωνικών υπηρεσιών στο σύνολο της περιοχής παρέμβασης, που στηρίζονται στην εξατομικευμένη προσέγγιση των ωφελούμενων και των οικογενειών τους και εστιάζουν στην ενδυνάμωση των ωφελούμενων, τη συμβουλευτική, την παροχή υπηρεσιών ανοιχτής φροντίδας και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής με πρόσθετες δημιουργικές δραστηριότητες, που συνδέονται με την κοινωνικοποίηση και την ενεργό υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης.</p> <p>Η πράξη είναι απολύτως συμβατή με τη Στρατηγική της ΟΧΕ καθώς εντάσσεται στον Άξονα Στρατηγικής: ΑΣ.4 Προώθηση δράσεων κοινωνικής συνοχής με έμφαση στη στήριξη της απασχόλησής και την άρση των αποκλεισμών και αφορά κάλυψη των ομάδων στόχου με υπηρεσίες φροντίδας, βελτίωσης της ποιότητας ζωής & κοινωνικής ένταξης.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Συνοπτική τεκμηρίωση συμβολής της Πράξης στην επίτευξη του Ειδικού Στόχου της Στρατηγικής</p> <p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 4 «Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ</p>	<p>159: Μέτρα για την αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε</p>

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021- 2027	επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021- 2027)	
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή Στόχου 2029: 1 στρατηγική
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	Η πράξη θα υλοποιηθεί από τους δύο Δήμους μέσω ενιαίας διαγωνιστικής διαδικασίας σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων (Ν.4412/2016), όπως ισχύει.
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	Η διασφάλιση της λειτουργίας της πράξης εδράζεται στη διαχειριστική ικανότητα των δύο Δήμων και συνολικά της Χωρικής Αρχής καθώς και τη σημασία του αντικειμένου της για την περιοχή και τους κατοίκους της
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒
	Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜ ΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: 7/2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: 12/2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 30 Μήνες
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 3.1.1.3: Ίδρυση και Λειτουργία Δικτύου τριών (3) Κέντρων Παιδικής Δημιουργίας με μεταφερόμενο προσωπικό (περιλαμβάνεται δαπάνη για αυτοκίνητο, βελτίωση κτιρίων και εξοπλισμό)
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Το έργο αφορά την ίδρυση και λειτουργία τριών κέντρων παιδικής δημιουργίας (ένα σε κάθε Δημοτική Ενότητα της περιοχής ΟΧΕ) που θα λειτουργήσουν πιλοτικά με σκοπό την δημιουργική απασχόληση παιδιών σε περιοχές αποκλεισμένες από τέτοιες υπηρεσίες και χωρίς εύκολη πρόσβαση σε αυτές. Το απαραίτητο προσωπικό θα μεταφέρεται με όχημα σε κάθε Κέντρο για προκαθορισμένες ημέρες λειτουργίας. Επιλέξιμες Δαπάνες είναι το μισθολογικό κόστος προσωπικού τεσσάρων (4) ατόμων (οδηγός, ειδικοί εκπαιδευτικοί). Περιλαμβάνεται η αγορά οχήματος μεταφοράς προσωπικού και οι δαπάνες διαμόρφωσης και εξοπλισμού των χώρων.</p> <p>Σκοπός των ΚΠΔ είναι η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του κάθε παιδιού, με τρόπο που θα βοηθήσει να εκφραστεί, να εξελιχθεί, και να αναπτύξει τη δημιουργικότητα και την φαντασία του.</p>
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	680.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 3.1.1.3 είναι η δημιουργία τριών Κέντρων Παιδικής Δημιουργίας σε περιοχές με περιορισμένη πρόσβαση σε τέτοιες υπηρεσίες, προσφέροντας δημιουργική απασχόληση και ανάπτυξη της φαντασίας των παιδιών, μέσω της μεταφοράς εξειδικευμένου προσωπικού και εξοπλισμού για την υποστήριξή τους.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 4 «Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής».</p>
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	159: Μέτρα για την αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων

<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>RCO75 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή Στόχου 2029: 1 στρατηγική</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων

	<p>σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.</p>
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 3.1.1.4: Δημοτικός Σταθμός Πρωτοβάθμιας Περιθαλψης στο Δήμο Καλαμάτας για τις ανάγκες της περιοχής ΟΧΕ
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Το σχολικό κτήριο της Αρτεμισίας αποτελεί έργο του ευεργέτη της περιοχής Πέτρου Δημάκη. Σήμερα δεν λειτουργεί ως σχολείο σαν συνέπεια της μη ύπαρξης μαθητών και προορίζεται για άλλες χρήσεις. Προτείνεται η χρήση του ως χώρος υπηρεσιών πρωτοβάθμιας περιθαλψης, λαμβανομένης υπόψη της σύνθεσης του πληθυσμού και της λειτουργίας κατασκηνώσεων στην περιοχή. Το κτήριο είναι νομίμως υφιστάμενο προ του 1955 σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 8989/3004 απόφαση Διεύθυνσης ΠΕ.ΧΩ.ΠΟ της Ν.Α. Μεσσηνίας. Η έκταση του κτηρίου είναι περίπου 400 τμ. ενώ υπάρχει επαρκής χώρος στάθμευσης οχημάτων στον προαύλιο χώρο του. Το πρώην δημοτικό σχολείο Αρτεμισίας επιλέγει ως χώρος υπηρεσιών πρωτοβάθμιας περιθαλψης λόγω της κεντροβαρικότητας της θέσης του οικισμού προς όλα τα Τοπικά διαμερίσματα και την οδική σύνδεση που υπάρχει με τα αστικά κέντρα. Η μέγιστη χρονική απόσταση για την προσπέλαση και του</p>

	<p>τελευταίου Διαμερίσματος, της ευρύτερης περιοχής κυμαίνεται από είκοσι έως είκοσι πέντε λεπτά της ώρας. Σημαντικό στοιχείο ακόμα αποτελεί ότι βρίσκεται κοντά στις υφιστάμενες κατασκηνώσεις ενώ η επιλεγμένη χρήση θα ωφελήσει και τους επισκέπτες της περιοχής, ιδίως τους καλοκαιρινούς μήνες. Σε γενικές γραμμές, η δημιουργία ενός χώρου πρωτοβάθμιας περίθαλψης σε μια ορεινή κοινότητα όπως αυτή της Αρτεμισίας, εκτός του ότι ενισχύει τη δημόσια υγεία, έχει τον ρόλο να προάγει την κοινωνική ευημερία καθώς και να υποστηρίζει τη βιωσιμότητα και την ανάπτυξη των τοπικών κοινοτήτων της ευρύτερης περιοχής.</p> <p><u>ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</u></p> <p>Στο πλαίσιο της λειτουργίας τους ενδεικτικά οι δραστηριότητες που δύνανται να παρέχονται ανάλογα την εποχή , η καθ όλη τη διάρκεια του έτους είναι:</p> <p>Δημιουργική απασχόληση, Εργαστήριο Μουσικής-Μουσικοκινητική αγωγή, Θεατρικό εργαστήρι, Εκμάθηση παραδοσιακών, μοντέρνων χορών, Εικαστικό εργαστήρι (ζωγραφική, πηλός, κοπτική ραπτική), Δράσεις φιλιαναγνωσίας, Περιβαλλοντική εκπαίδευση ,προγράμματα ευαισθητοποίησης(ασφαλή πλοήγηση στο διαδίκτυο, ρατσισμός, αναπηρία, συναισθηματική αγωγή, ενσυναίσθηση, κοινωνικές δεξιότητες κ.α.), Διοργάνωση Πολιτιστικών Εκδηλώσεων, Λειτουργία Δανειστική Βιβλιοθήκης, Εποχιακή και θεματική διοργάνωση δράσεων κτλ.</p>
<p>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</p>	<p>500.000,00 €</p>
<p>ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 3.1.1.4 είναι η μετατροπή του πρώην σχολικού κτηρίου Αρτεμισίας σε Δημοτικό Σταθμό Πρωτοβάθμιας Περίθαλψης, με στόχο την ενίσχυση της δημόσιας υγείας στην περιοχή ΟΧΕ. Η δημιουργία αυτού του χώρου θα εξυπηρετήσει τις ανάγκες των τοπικών κοινοτήτων και των επισκεπτών, παρέχοντας εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες, και υποστηρίζοντας τη βιωσιμότητα και ανάπτυξη της περιοχής.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 4 «Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-</p>	<p>160: Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)</p>

2027	
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	RC075 - Στρατηγικές για ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη που υποστηρίζονται Τιμή Στόχου 2029: 1 στρατηγική
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης,

	<p>επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.</p>
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☒ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☐</p>
	<p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p>
	<p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 3.1.1.5: Αντιμετώπιση του Ψηφιακού Χάσματος και Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για πολίτες σε μειονεκτικές και απομακρυσμένες περιοχές μέσω της πρόσβασης τους στο διαδίκτυο (WiFi4GR)» στην περιοχή ΟΧΕ του Δήμου Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	<p>Αντικείμενο της Δράσης είναι η ανάπτυξη δημοσίων σημείων ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Στο πλαίσιο αυτό, το έργο "Ανάπτυξη Δημόσιων Σημείων Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο" αφορά στην προμήθεια, εγκατάσταση, παραμετροποίηση, σύνδεση και θέση σε λειτουργία σημείων ασύρματης πρόσβασης WiFi (Hotspots) στο Διαδίκτυο σε διάφορες περιοχές πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος, αλλά και απομακρυσμένους δημόσιους χώρους οικισμών - περιοχών της ΟΧΕ Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας. Το σύστημα, το οποίο θα αναπτυχθεί, θα διαθέτει κεντρικό σύστημα παρακολούθησης και διαχείρισης, το</p>

	οποίο καθιστά δυνατή την παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο όλων των δομικών στοιχείων του δικτύου.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	150.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 3.1.1.5 είναι η αντιμετώπιση του ψηφιακού χάσματος και η καταπολέμηση του ψηφιακού αποκλεισμού σε μειονεκτικές και απομακρυσμένες περιοχές της ΟΧΕ Ταΰγέτου στο Δήμο Καλαμάτας, μέσω της ανάπτυξης δημόσιων σημείων ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο (WiFi4GR). Το έργο επιδιώκει την ενίσχυση της προσβασιμότητας στο διαδίκτυο σε περιοχές πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος, καθώς και σε απομακρυσμένους οικισμούς, προάγοντας την κοινωνική και οικονομική ένταξη των πολιτών.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 4 «Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	-
ΆΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	ΝΑΙ
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p>

ΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 3.1.1.6: Αντιμετώπιση του Ψηφιακού Χάσματος και Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για πολίτες σε μειονεκτικές και απομακρυσμένες περιοχές μέσω της πρόσβασης τους στο διαδίκτυο (WiFi4GR)» στην περιοχή ΟΧΕ του Δήμου Σπάρτης
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Αντικείμενο της Δράσης είναι η ανάπτυξη δημοσίων σημείων ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Στο πλαίσιο αυτό, το έργο "Ανάπτυξη Δημόσιων Σημείων Ασύρματης Ευρυζωνικής Πρόσβασης στο Διαδίκτυο" αφορά στην προμήθεια, εγκατάσταση, παραμετροποίηση, σύνδεση και θέση σε λειτουργία σημείων ασύρματης πρόσβασης WiFi (Hotspots) στο Διαδίκτυο σε διάφορες περιοχές πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος, αλλά και απομακρυσμένους δημόσιους χώρους οικισμών - περιοχών της ΟΧΕ Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης. Το σύστημα, το οποίο θα αναπτυχθεί, θα διαθέτει κεντρικό σύστημα παρακολούθησης και διαχείρισης, το οποίο καθιστά δυνατή την παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο όλων των δομικών στοιχείων του δικτύου.
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	150.000,00 €
ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	<p>Η σκοπιμότητα της Πράξης 3.1.1.5 είναι η αντιμετώπιση του ψηφιακού χάσματος και η καταπολέμηση του ψηφιακού αποκλεισμού σε μειονεκτικές και απομακρυσμένες περιοχές της ΟΧΕ Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης, μέσω της ανάπτυξης δημοσίων σημείων ασύρματης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο (WiFi4GR). Το έργο επιδιώκει την ενίσχυση της προσβασιμότητας στο διαδίκτυο σε περιοχές πολιτιστικού και τουριστικού ενδιαφέροντος, καθώς και σε απομακρυσμένους οικισμούς, προάγοντας την κοινωνική και οικονομική ένταξη των πολιτών.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας

	Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 4 «Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	-
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	ΝΑΙ
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ	Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	<ul style="list-style-type: none"> ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ιδιοκτησία γης/ οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒
	Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.
	Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒
ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025 Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027 Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	

ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	Πράξη 3.1.1.7: Ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας και της Αυτόαπασχόλησης μέσω της προώθησης νέων επιχειρηματιών με έμφαση στους τομείς του θεματικού τουρισμού και της ΠΔΒ στο Δήμο Καλαμάτας
ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ	Η Δράση αφορά στην παροχή «μίγματος κινήτρων» για τη δημιουργία

	<p>νέων επιχειρήσεων με έμφαση στους τομείς θεματικού τουρισμού και της ΠΔΒ, αλλά και σε τομείς όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αγροδιατροφή • Πράσινη οικονομία • Τουρισμός κ.α.. <p>Οι υποψήφιοι θα πρέπει να έχουν «περάσει» το πρόγραμμα εξατομικευμένης καθοδήγησης και να έχουν καταρτίσει ένα Ατομικό Σχέδιο Δράσης για την υλοποίηση της επιχειρηματικής τους ιδέας με την υποστήριξη εξειδικευμένου συμβούλου (μέντορα).</p> <p>Συνολικά θα χρηματοδοτηθούν 20 άνεργοι για τη δημιουργία της δικής τους επιχείρησης στους προαναφερόμενους τομείς με το ποσό των 17.000,00 ευρώ.</p> <p>Οι παρεχόμενες ενισχύσεις τύπου de minimis μέσω του ΕΚΤ+ εντάσσονται σε ένα Business Plan και μπορεί, πέραν αυτού, να αφορούν αρχικό κεφάλαιο κίνησης, αγορά εξοπλισμού, έξοδα εγκατάστασης, έξοδα απόκτησης λογισμικού και πρόσβαση ή αγορά τεχνογνωσίας, ενίσχυση εξωστρέφειας κ.ο.κ.</p> <p>Η Δράση θα υλοποιηθεί ως άμεση ενίσχυση του Κανόνα de minimis στο πλαίσιο του ισχύοντος Περιφερειακού Χάρτη Κρατικών Ενισχύσεων και των χρηματοδοτήσεων μέσω του ΕΚΤ.</p> <p>Ωφελούμενοι είναι 20 άνεργοι από την περιοχή παρέμβασης της ΟΧΕ Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας.</p> <p>Στόχος της προτεινόμενης παρέμβασης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της νεανικής και νεοφυούς Επιχειρηματικότητας ιδίως στους τομείς της Αγροδιατροφής και Θεματικού Τουρισμού. • Δυνατότητες ανάπτυξης της Επιχειρηματικότητας μέσω της προώθησης του θεματικού τουρισμού και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την προβολή και επισκεψιμότητα περιοχής παρέμβασης (προσέλκυση, αλληλεπίδραση, διαχείριση, εξατομίκευση κ.λπ.). • Ύπαρξη δυναμικού νεανικού επιχειρηματικού ανθρώπινου κεφαλαίου με δραστηριότητες του αγροδιατροφικού τομέα. • Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας με σκοπό την αντιστροφή του φαινομένου της ερημοποίησης της υπαίθρου.
<p>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</p>	<p>150.000,00 €</p>
<p>ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<p>Η σκοπιμότητα της Δράσης είναι η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή ΟΧΕ Ταυγέτου του Δήμου Καλαμάτας, παρέχοντας υποστήριξη και χρηματοδότηση σε ανέργους για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων στους τομείς του θεματικού τουρισμού, αγροδιατροφής και πράσινης οικονομίας, με στόχο τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την τοπική ανάπτυξη.</p> <p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 3 «Στήριξη της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης στη βάση της πράσινης οικονομίας και της ψηφιακής μετάβασης».
ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027	-
ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)	ΝΑΙ
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029	-
ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»

<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	

<p>ΚΩΔΙΚΟΣ & ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>Πράξη 3.1.1.8: Ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας και της Αυτάπασχόλησης μέσω της προώθησης νέων επιχειρηματιών με έμφαση στους τομείς του θεματικού τουρισμού και της ΠΔΒ στο Δήμο Σπάρτης</p>
<p>ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ</p>
<p>ΚΥΡΙΟΣ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ</p>
<p>ΦΟΡΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ</p>	<p>ΔΗΜΟΣ ΣΠΑΡΤΗΣ</p>

<p>ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΑΞΗΣ</p>	<p>Η Δράση αφορά στην παροχή «μίγματος κινήτρων» για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων με έμφαση στους τομείς θεματικού τουρισμού και της ΠΔΒ, αλλά και σε τομείς όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αγροδιατροφή • Πράσινη οικονομία • Τουρισμός κ.α.. <p>Οι υποψήφιοι θα πρέπει να έχουν «περάσει» το πρόγραμμα εξατομικευμένης καθοδήγησης και να έχουν καταρτίσει ένα Ατομικό Σχέδιο Δράσης για την υλοποίηση της επιχειρηματικής τους ιδέας με την υποστήριξη εξειδικευμένου συμβούλου (μέντορα).</p> <p>Συνολικά θα χρηματοδοτηθούν 20 άνεργοι για τη δημιουργία της δικής τους επιχείρησης στους προαναφερόμενους τομείς με το ποσό των 17.000,00 ευρώ.</p> <p>Οι παρεχόμενες ενισχύσεις τύπου de minimis μέσω του ΕΚΤ+ εντάσσονται σε ένα Business Plan και μπορεί, πέραν αυτού, να αφορούν αρχικό κεφάλαιο κίνησης, αγορά εξοπλισμού, έξοδα εγκατάστασης, έξοδα απόκτησης λογισμικού και πρόσβαση ή αγορά τεχνογνωσίας, ενίσχυση εξωστρέφειας κ.ο.κ.</p> <p>Η Δράση θα υλοποιηθεί ως άμεση ενίσχυση του Κανόνα de minimis στο πλαίσιο του ισχύοντος Περιφερειακού Χάρτη Κρατικών Ενισχύσεων και των χρηματοδοτήσεων μέσω του ΕΚΤ+.</p> <p>Ωφελούμενοι είναι 20 άνεργοι από την περιοχή παρέμβασης της ΟΧΕ Ταυγέτου και ειδικότερα των Δ.Ε. Ξηροκαμπίου Μυστρά, Πελλάνας και ΤΚ Καλυβίων Σοχάς.</p> <p>Στόχος της προτεινόμενης παρέμβασης είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της νεανικής και νεοφυούς Επιχειρηματικότητας ιδίως στους τομείς της Αγροδιατροφής και Θεματικού Τουρισμού. • Δυνατότητες ανάπτυξης της Επιχειρηματικότητας μέσω της προώθησης του θεματικού τουρισμού και των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την προβολή και επισκεψιμότητα περιοχής παρέμβασης (προσέλκυση, αλληλεπίδραση, διαχείριση, εξατομίκευση κ.λπ.). • Ύπαρξη δυναμικού νεανικού επιχειρηματικού ανθρώπινου κεφαλαίου με δραστηριότητες του αγροδιατροφικού τομέα. • Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας με σκοπό την αντιστροφή του φαινομένου της ερημοποίησης της υπαίθρου.
<p>ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ</p>	<p>500.000,00 €</p>
<p>ΣΚΟΠΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ / ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑ ή ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ</p>	<p>Η συγκεκριμένη Πράξη παρουσιάζει συνέργειες με τα ακόλουθα Προγράμματα:</p>

<p>ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ / ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027, • Περιφερειακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΠΠΑ) της Περιφέρειας Πελοποννήσου 2021-2025.
<p>ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ</p>	<p>Η προτεινόμενη Πράξη συμβάλλει στην επίτευξη του Σ.Σ. 3 «Στήριξη της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης στη βάση της πράσινης οικονομίας και της ψηφιακής μετάβασης».</p>
<p>ΠΕΔΙΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027</p>	<p>-</p>
<p>ΑΛΛΗ ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ (ΕΚΤΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027)</p>	<p>ΝΑΙ</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΠΟΣΟΤΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΠΡΑΞΗΣ (ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ) & ΤΙΜΕΣ ΣΤΟΧΟΣ 2029</p>	<p>-</p>
<p>ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ / ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ (ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)</p>	<p>Η ανάθεση και εκτέλεση της Δράσης διέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτής εκδοθείσες κανονιστικές πράξεις, όπως ισχύουν, και ιδίως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Το Ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/08.08.2026) περί Δημοσίων Συμβάσεων Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει • Το Ν. 4782/09.03.2021 (ΦΕΚ 36/Α/09.03.2021) • Το Ν. 4914/19.03.2022 (ΦΕΚ 61/Α/21.03.2022) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων ΑΕ» και άλλες διατάξεις» • Την ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027»

<p>ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ</p>	<p>Η Δράση θα υλοποιηθεί με βάση τις προβλέψεις των:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ΑΠ 114947/ΕΥΘΥ/29.11.2022 (ΦΕΚ 6132/Β') ΥΑ «Εθνικοί Κανόνες επιλεξιμότητας Δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» • ΥΑ 114274/28.11.2022 (ΦΕΚ 6131/Β'/01.12.2022) «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021- 2027» • Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027, όπως ισχύει, για τη διασφάλιση της νόμιμης, επιλέξιμης και εύρυθμης υλοποίησης και λειτουργίας της παρέμβασης, παράλληλα με την άσκηση των απαραίτητων σχετικών ελέγχων από τον ΕΦΔ σε συνεργασία με την ΕΥΔ και τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Για τη συνέχιση της λειτουργίας της δράσης, ο υπεύθυνος της πρότασης θα οφείλει να ορίσει φορέα υπεύθυνο για τη συντήρηση και λειτουργία.
<p>ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ιδιοκτησία γης/οικοπέδου/ κτιρίου ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ Δεν απαιτείται ☒</p> <p>Στην περίπτωση της επιλογής «ΟΧΙ» αναφέρετε τον τρόπο, τη διαδικασία, το στάδιο και το χρονοδιάγραμμα απόκτησης.</p> <p>Έχουν εκπονηθεί όλες οι μελέτες και έχουν εκδοθεί όλες οι απαραίτητες εγκρίσεις/βεβαιώσεις/άδειες για την υλοποίηση της Δράσης; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☒</p>
<p>ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ</p>	<p>Ημερομηνία Έναρξης Πράξης: Α' εξάμηνο 2025</p> <p>Ημερομηνία Λήξης Πράξης: Β' εξάμηνο 2027</p> <p>Χρονική Διάρκεια Πράξης: 6 εξάμηνα</p>
<p>ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ</p>	

5.2 ΩΡΙΜΟΤΗΤΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζεται η ωριμότητα των προτεινόμενων Πράξεων, Έργων Δημόσιων Επενδύσεων/ΕΤΠΑ του Σχεδίου Δράσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

Πίνακας 62. Πίνακας ωριμότητας Προτεινόμενων Πράξεων/Έργων Δημόσιων Επενδύσεων/ ΕΤΠΑ στο Σχέδιο Δράσης.

ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ Υ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΚΩΔ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ						ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
					1	2	3	4	5	6	
1	Πράξη 1.1.1.1: Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο Καλαμάτας	1.1.1.1	300.000,00 €	1.1.1							
2	Πράξη 1.1.1.2: Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο Σπάρτης	1.1.1.2	250.000,00 €	1.1.1							
3	Πράξη 1.1.1.3: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων στο Δήμο Καλαμάτας	1.1.1.3	450.000,00 €	1.1.1							
4	Πράξη 1.1.1.4: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων και μηχανημάτων έργου	1.1.1.4	300.000,00 €	1.1.1							

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ Υ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΚΩΔ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ						ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
					1	2	3	4	5	6	
	ΠΠ στο Δήμο Σπάρτης										
5	Πράξη 1.1.1.5: Προμήθεια εξοπλισμού πολιτικής προστασίας για το Δήμο και τις εθελοντικές ομάδες στο Δήμο Καλαμάτας	1.1.1.5	120.000,00 €	1.1.1							
6	Πράξη 1.1.1.6: Προμήθεια εξοπλισμού πυροπροστασίας τμήματος πολιτικής προστασίας του Δήμου και των εθελοντικών ομάδων στο Δήμο Σπάρτης	1.1.1.6	100.000,00 €	1.1.1							
7	Πράξη 1.1.1.7: Σύστημα παρακολούθησης στάθμης υδάτων στις δεξαμενές πυροπροστασίας στο Δήμο Καλαμάτας	1.1.1.7	60.000,00 €	1.1.1							

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ Υ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΚΩΔ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ						ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
					1	2	3	4	5	6	
8	Πράξη 1.1.1.8: Προμήθεια Drone και ειδικού οχήματος για την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας της ΠΠ του Δήμου Σπάρτης στην περιοχή ΟΧΕ	1.1.1.8	100.000,00 €	1.1.1							
9	Πράξη 1.1.1.9: Μικρά Ανασχετικά Φράγματα / Ταμιευτήρες στο ρέμα Γερακάρη Δημοτικής Ενότητας Φάριδας	1.1.1.9	320.000,00 €	1.1.1							
10	Πράξη 1.1.1.10: Ανακαίνιση και επέκταση του ορειβατικού καταφυγίου Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης	1.1.1.10	400.000,00 €	1.1.1							
11	Πράξη 1.2.1.1: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής	1.2.1.1	1.500.000,00 €	1.2.1							

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ Υ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΚΩΔ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ						ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
					1	2	3	4	5	6	
	απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας										
12	Πράξη 1.2.1.2: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης	1.2.1.2	1.700.000,00 €	1.2.1							
13	Πράξη 2.1.1.1: Δημιουργία Μουσείου Εθίμου Ευετηρίας στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας	2.1.1.1	626.241,00 €	2.1.1							
14	Πράξη 2.1.1.2: Δημιουργία "Αλαγονία Ecomuseum" -	2.1.1.2	450.000,00 €	2.1.1							

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΚΩΔ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ						ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
					1	2	3	4	5	6	
	Κέντρου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας										
15	Πράξη 2.1.1.3: Δημιουργία Μουσείου με θέμα "Στη Σκιά του Βουνού" ("Shadow of the Mountain" Museum) στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης	2.1.1.3	400.000,00 €	2.1.1							
16	Πράξη 2.1.1.4: Αναβάθμιση Μουσείου Φωτογραφικών μηχανών Τάκη Αϊβαλή στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης	2.1.1.4	200.000,00 €	2.1.1							
17	Πράξη 2.1.1.5: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ	2.1.1.5	150.000,00 €	2.1.1							

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ Υ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΚΩΔ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ						ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
					1	2	3	4	5	6	
	Δήμος Σπάρτης - Υπαίθριο Μουσείο Καιάδα										
18	Πράξη 2.1.1.6: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ Δήμου Καλαμάτας	2.1.1.6	150.000,00 €	2.1.1							
19	Πράξη 2.1.1.7: Δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου Λαδά στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας	2.1.1.7	300.000,00 €	2.1.1							
20	Πράξη 2.2.1.1: Βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	2.2.1.1	200.000,00 €	2.2.1							
21	Πράξη 2.2.1.2: Βελτίωση,	2.2.1.2	286.741,00 €	2.2.1							

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ Υ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΚΩΔ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ						ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
					1	2	3	4	5	6	
	αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)										
22	Πράξη 2.2.1.3: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	2.2.1.3	75.000,00 €	2.2.1							
23	Πράξη 2.2.1.4: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο	2.2.1.4	75.000,00 €	2.2.1							

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ Υ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΚΩΔ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ						ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
					1	2	3	4	5	6	
	Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)										
24	Πράξη 2.2.1.5: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	2.2.1.5	125.500,00 €	2.2.1							
25	Πράξη 2.2.1.6: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά	2.2.1.6	75.000,00 €	2.2.1							

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ Υ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΚΩΔ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ						ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
					1	2	3	4	5	6	
	τεχνικά έργα κτλ.)										
26	Πράξη 2.2.1.7: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	2.2.1.7	50.000,00 €	2.2.1							
27	Πράξη 2.2.1.8: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)	2.2.1.8	50.000,00 €	2.2.1							
28	Πράξη 2.2.1.9: Εγκατάσταση ψηφιακών σημείων πληροφόρησης (Digital Info Kiosks) στην περιοχή ΟΧΕ	2.2.1.9	150.000,00 €	2.2.1							

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΚΩΔ	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ Υ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΚΩΔ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ						ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
					1	2	3	4	5	6	
	(διαδημοτικό)										
29	Πράξη 2.2.1.10: Ανάπτυξη δικτύου view points στην περιοχή ΟΧΕ (διαδημοτικό)	2.2.1.10	200.000,00 €	2.2.1							
30	Πράξη 2.2.1.11: Υποστήριξη, παρακολούθηση πορείας υλοποίησης, προβολής, δημοσιότητας κάλυψης αναγκών Τοπικής Ομάδας της Στρατηγικής ΟΧΕ (διαδημοτικό)	2.2.1.11	146.518,00 €	2.2.1							
ΣΥΝΟΛΟ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ			9.310.000,00 €								

Πηγή: Επεξεργασία *ιδία*

Στάδιο/ φάση ωριμότητας *:

1. Σε εξέλιξη εκτέλεσης
2. Με συμβάσεις **

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

3. Με τεύχη δημοπράτησης **
4. Με οριστικές μελέτες/ μελέτες εφαρμογής **
5. Με προμελέτες **
6. Χωρίς προμελέτες

* Κάθε πράξη/ έργο σε ένα στάδιο/ φάση ωριμότητας

** Κατ' ελάχιστο το κύριο υποέργο

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις Πράξεις της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου που χρηματοδοτούνται από το ταμείο ΕΤΠΑ ανάλογα με το στάδιο/φάση ωριμότητας που βρίσκονται, τον προϋπολογισμό κ.λπ.

Πίνακας 63. Πίνακας Ωριμότητας Προτεινομένων Ομαδοποιημένων Πράξεων/Εργων Δημόσιων Επενδύσεων / ΕΤΠΑ.

Α/ Α	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ/ΕΡΓΑ		ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ ΣΧΟΛΙΑ
		ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)	ΠΟΣΟ (€)	ΠΟΣΟΣΤΟ (%)	
1	Σε εξέλιξη εκτέλεσης					
2	Με συμβάσεις *					
3	Με τεύχη δημοπράτησης *					
4	Με οριστικές μελέτες/ μελέτες εφαρμογής *					
5	Προμελέτες *	30	100,0%	9.310.000,00 €	100,0%	
6	Χωρίς προμελέτες					
	ΣΥΝΟΛΟ	30	100,0%	9.310.000,00 €	100,0%	

* Το κύριο υποέργο (κατ' ελάχιστο)

5.3 ΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ

Στην ενότητα 5.3 παρουσιάζονται δύο πίνακες, όπου ο πρώτος αφορά στην τεκμηρίωση της κοστολόγησης των μη συμβασιοποιημένων και χωρίς οριστική μελέτη Πράξεων που βρίσκονται στη φάση ωριμότητας 5 ή 6 ενώ ο δεύτερος αφορά στην τεκμηρίωση της κοστολόγησης των έργων κατηγοριών δράσεων ΕΚΤ+ και κατηγοριών δράσεων κρατικών ενισχύσεων ΕΤΠΑ.

Πίνακας 64. Πίνακας Τεκμηρίωσης της Κοστολόγησης των μη Συμβασιοποιημένων και χωρίς οριστική μελέτη Πράξεων / Έργων / Δημόσιων Επενδύσεων ΕΤΠΑ (Στάδιο / Φάση Ωριμότητας 5 και 6).

Α/ Α	ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΑΠΤοΚ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ ¹	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
				(5 ή 6)	(€)	Ο Π/Υ υπολογίστηκε βάσει αντίστοιχων ομοειδών υλοποιηθέντων έργων στην περίοδο 2014 - 2020 (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	
1	Πράξη 1.1.1.1: Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο Καλαμάτας	1.1.1.1	1.1.1	5	300.000,00 €	ΝΑΙ	
2	Πράξη 1.1.1.2: Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο Σπάρτης	1.1.1.2	1.1.1	5	250.000,00 €	ΝΑΙ	
3	Πράξη 1.1.1.3: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων στο Δήμο Καλαμάτας	1.1.1.3	1.1.1	5	450.000,00 €	ΝΑΙ	
4	Πράξη 1.1.1.4: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων και μηχανημάτων έργου ΠΠ στο Δήμο Σπάρτης	1.1.1.4	1.1.1	5	300.000,00 €	ΝΑΙ	
5	Πράξη 1.1.1.5: Προμήθεια εξοπλισμού πολιτικής προστασίας για το Δήμο και τις εθελοντικές ομάδες στο Δήμο Καλαμάτας	1.1.1.5	1.1.1	5	120.000,00 €	ΝΑΙ	
6	Πράξη 1.1.1.6: Προμήθεια εξοπλισμού	1.1.1.6	1.1.1	5	100.000,00 €	ΝΑΙ	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

Α/ Α	πυροπροστασίας τμήματος πολιτικής προστασίας του Δήμου και των εθελοντικών ομάδων στο Δήμο Σπάρτης ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ		ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ	
				ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ ¹	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
7	Πράξη 1.1.1.7: Σύστημα παρακολούθησης στάθμης υδάτων στις δεξαμενές πυροπροστασίας στο Δήμο Καλαμάτας	1.1.1.7	1.1.1	5	60.000,00 €	NAI	
8	Πράξη 1.1.1.8: Προμήθεια Drone και ειδικού οχήματος για την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας της ΠΠ του Δήμου Σπάρτης στην περιοχή ΟΧΕ	1.1.1.8	1.1.1	5	100.000,00 €	NAI	
9	Πράξη 1.1.1.9: Μικρά Ανασχετικά Φράγματα / Ταμιευτήρες στο ρέμα Γερακάρη Δημοτικής Ενότητας Φάριδας	1.1.1.9	1.1.1	5	320.000,00 €	NAI	
10	Πράξη 1.1.1.10: Ανακαίνιση και Επέκταση του ορειβατικού καταφυγίου Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης	1.1.1.10	1.1.1	5	400.000,00 €	NAI	
11	Πράξη 1.2.1.1: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας	1.2.1.1	1.2.1	5	1.500.000,00 €	NAI	
12	Πράξη 1.2.1.2: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης	1.2.1.2	1.2.1	5	1.700.000,00 €	NAI	
13	Πράξη 2.1.1.1: Δημιουργία Μουσείου Εθίμου Ευετηρίας στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας	2.1.1.1	2.1.1	5	626.241,00 €	NAI	
14	Πράξη 2.1.1.2: Δημιουργία "Αλαγονία Ecomuseum" - Κέντρου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας	2.1.1.2	2.1.1	5	450.000,00 €	NAI	
15	Πράξη 2.1.1.3: Δημιουργία Μουσείου με	2.1.1.3	2.1.1	5	400.000,00 €	NAI	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

						ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ	
		ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ					
A/A	Θέμα "Στη Σκιά του Βουνού" ("Shadow of the Mountain" Museum) στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ	ΩΡΙΜΟΤΗΤΑΣ ¹	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
16	Πράξη 2.1.1.4: Αναβάθμιση Μουσείου Φωτογραφικών μηχανών Τάκη Αϊβαλή στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης	2.1.1.4	ΤΑΠΤοΚ 2.1.1	5	200.000,00 €	NAI	
17	Πράξη 2.1.1.5: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ Δήμου Σπάρτης - Υπαίθριο Μουσείο Καιάδα	2.1.1.5	2.1.1	5	150.000,00 €	NAI	
18	Πράξη 2.1.1.6: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ Δήμου Καλαμάτας	2.1.1.6	2.1.1	5	150.000,00 €	NAI	
19	Πράξη 2.1.1.7: Δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου Λαδά στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας	2.1.1.7	2.1.1	5	300.000,00 €	NAI	
20	Πράξη 2.2.1.1: Βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	2.2.1.1	2.2.1	5	200.000,00 €	NAI	
21	Πράξη 2.2.1.2: Βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)	2.2.1.2	2.2.1	5	286.741,00 €	NAI	
22	Πράξη 2.2.1.3: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	2.2.1.3	2.2.1	5	75.000,00 €	NAI	
23	Πράξη 2.2.1.4: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού	2.2.1.4	2.2.1	5	75.000,00 €	NAI	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

Α/Α	εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.) ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΡΑΞΗΣ/ΕΡΓΟΥ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΤΑΠΤοΚ	ΣΤΑΔΙΟ/ΦΑΣΗ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ	
				ΟΡΙΜΟΤΗΤΑΣ ¹			ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ΣΧΟΛΙΑ
24	Πράξη 2.2.1.5: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	2.2.1.5	2.2.1	5	125.500,00 €	NAI	
25	Πράξη 2.2.1.6: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)	2.2.1.6	2.2.1	5	75.000,00 €	NAI	
26	Πράξη 2.2.1.7: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	2.2.1.7	2.2.1	5	50.000,00 €	NAI	
27	Πράξη 2.2.1.8: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)	2.2.1.8	2.2.1	5	50.000,00 €	NAI	
28	Πράξη 2.2.1.9: Εγκατάσταση ψηφιακών σημείων πληροφόρησης (Digital Info Kiosks) στην περιοχή ΟΧΕ (διαδημοτικό)	2.2.1.9	2.2.1	5	150.000,00 €	NAI	
29	Πράξη 2.2.1.10: Ανάπτυξη δικτύου view points στην περιοχή ΟΧΕ (διαδημοτικό)	2.2.1.10	2.2.1	5	200.000,00 €	NAI	
30	Πράξη 2.2.1.11: Υποστήριξη, παρακολούθηση πορείας υλοποίησης, προβολής, δημοσιότητας κάλυψης αναγκών Τοπικής Ομάδας της Στρατηγικής ΟΧΕ (διαδημοτικό)	2.2.1.11	2.2.1	5	146.518,00 €	NAI	
ΣΥΝΟΛΟ					9.310.000,00 €		

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

1 Στάδιο/ φάση ωριμότητας:

- 5. Με προμελέτες *
- 6. Χωρίς προμελέτες

* Κατ' ελάχιστο το κύριο υπόεργο

Αντίστοιχα, ακολουθεί πίνακας τεκμηρίωσης που αφορά την κοστολόγηση των έργων κατηγοριών Δράσεων ΕΚΤ+ και Κατηγοριών Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων ΕΤΠΑ.

Πίνακας 65. Πίνακας Τεκμηρίωσης της Κοστολόγησης των έργων κατηγοριών Δράσεων ΕΚΤ+ & Κατηγοριών Δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων ΕΤΠΑ.

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΟΥ ΕΚΤ+	ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΟΥ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΗΣ (ΕΚΤ+ ή ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ)	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ Ο Π/Υ υπολογίστηκε βάσει αντίστοιχων ομοειδών υλοποιηθέντων έργων στην περίοδο 2014 - 2020 (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ ΣΧΟΛΙΑ
1	Πράξη 3.1.1.1: Κινητές Μονάδες Πρόληψης & Προαγωγής Δημόσιας Υγείας (Καλαμάτα)	3.1.1.1	3.1.1	ΕΚΤ+	280.000,00 €	ΝΑΙ	
2	Πράξη 3.1.1.2: Ολοκληρωμένες Υπηρεσίες Ανοιχτής Φροντίδας, Βελτίωσης της Ποιότητας Ζωής (διαδημοτικό)	3.1.1.2	3.1.1	ΕΚΤ+	900.000,00 €	ΝΑΙ	
3	Πράξη 3.1.1.3: Ίδρυση και Λειτουργία Δικτύου τριών (3)	3.1.1.3	3.1.1	ΕΚΤ+	680.000,00 €	ΝΑΙ	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ /ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΗΣ	ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΡΓΟΥ ΕΚΤ+	ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΟΥ / ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ ΔΡΑΣΗΣ (ΕΚΤ+ ή ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ)	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (€)	ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ Ο Π/Υ υπολογίστηκε βάσει αντίστοιχων ομοειδών υλοποιηθέντων έργων στην περίοδο 2014 - 2020 (ΝΑΙ/ΟΧΙ)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ/ ΣΧΟΛΙΑ
	Κέντρων Παιδικής Δημιουργίας με μεταφερόμενο προσωπικό (περιλαμβάνεται δαπάνη για αυτοκίνητο, βελτίωση κτιρίων και εξοπλισμό)						
4	Πράξη 3.1.1.4: Δημοτικός Σταθμός Πρωτοβάθμιας Περίθαλψης στο Δήμο Καλαμάτας για τις ανάγκες της περιοχής ΟΧΕ	3.1.1.4	3.1.1	ΕΚΤ+	500.000,00 €	ΝΑΙ	
ΣΥΝΟΛΟ					2.360.000,00 €		

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

5.4 ΧΡΟΝΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΩΝ

Η συγκεκριμένη υποενότητα αποτελεί παρουσίαση του συνολικού χρονοπρογραμματισμού των Δράσεων και των Πράξεων της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου ανά Άξονα και Ειδικό Στόχο της Στρατηγικής.

Πίνακας 66. Χρονοπρογραμματισμός Δράσεων – Πράξεων.

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΑΞΗ	Ε = έναρξη, Π = περάτωση																					
				2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029									
				A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B										
1	1.1	1.1.1	Πράξη 1.1.1.1: Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο Καλαμάτας																						
			Πράξη 1.1.1.2: Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο Σπάρτης																						
			Πράξη 1.1.1.3: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων στο Δήμο Καλαμάτας																						
			Πράξη 1.1.1.4: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων και μηχανημάτων έργου ΠΠ στο Δήμο Σπάρτης																						
			Πράξη 1.1.1.5: Προμήθεια εξοπλισμού πολιτικής προστασίας για το Δήμο και τις εθελοντικές ομάδες στο Δήμο Καλαμάτας																						

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΑΞΗ	Ε = έναρξη, Π = περάτωση															
				2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029			
				A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B				
			Πράξη 1.1.1.6: Προμήθεια εξοπλισμού πυροπροστασίας τμήματος πολιτικής προστασίας του Δήμου και των εθελοντικών ομάδων στο Δήμο Σπάρτης																
			Πράξη 1.1.1.7: Σύστημα παρακολούθησης στάθμης υδάτων στις δεξαμενές πυροπροστασίας στο Δήμο Καλαμάτας																
			Πράξη 1.1.1.8: Προμήθεια Drone και ειδικού οχήματος για την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας της ΠΠ του Δήμου Σπάρτης στην περιοχή ΟΧΕ																
			Πράξη 1.1.1.9: Μικρά Ανασχετικά Φράγματα / Ταμιευτήρες στο ρέμα Γερακάρη Δημοτικής Ενότητας Φάριδας																
			Πράξη 1.1.1.10: Ανακαίνιση και Επέκταση του ορειβατικού καταφυγίου Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης																

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΑΞΗ	Ε = έναρξη, Π = περάτωση																
				2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029				
				A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B					
			Πράξη 1.1.1.11: Ίδρυση και Εγκατάσταση Φορέα Προστασίας και Ανάδειξης Ταυγέτου - ΣΠΑΤ (διαδημοτικό)																	
	1.2	1.2.1	Πράξη 1.2.1.1: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας																	
			Πράξη 1.2.1.2: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης																	
			Πράξη 1.2.1.3: Λοιπές Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης																	
			Πράξη 1.2.1.4: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΕΖΟΔΡΟΜΗΣΗΣ – ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΟΥ & ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΩΛΗΝΩΤΩΝ ΟΧΕΤΩΝ ΠΑΡΟΡΙΟΥ-																	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΑΞΗ	Ε = έναρξη, Π = περάτωση																
				2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029				
				A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B					
			ΜΥΣΤΡΑ																	
2	2.1	2.1.1	Πράξη 2.1.1.1: Δημιουργία Μουσείου Εθίμου Ευετηρίας στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας																	
			Πράξη 2.1.1.2: Δημιουργία "Αλαγονία Ecomuseum" - Κέντρου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας																	
			Πράξη 2.1.1.3: Δημιουργία Μουσείου με θέμα "Στη Σκιά του Βουνού" ("Shadow of the Mountain" Museum) στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης																	
			Πράξη 2.1.1.4: Αναβάθμιση Μουσείου Φωτογραφικών μηχανών Τάκη Αϊβαλή στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης																	
			Πράξη 2.1.1.5: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ Δήμου Σπάρτης - Υπαίθριο Μουσείο Καιάδα																	
			Πράξη 2.1.1.6: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ Δήμου																	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΑΞΗ	Ε = έναρξη, Π = περάτωση													
				2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029	
				A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B		
			Καλαμάτας														
			Πράξη 2.1.1.7: Δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου Λαδά στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας														
			Πράξη 2.1.1.8: Αναβάθμιση Βοτανολογικού και Γεωλογικού Μουσείου Ταυγέτου στο χωριό Αναβρυτή														
			Πράξη 2.1.1.9: Μουσείο Λακωνικής Οργανοποιίας - Αφιέρωμα στον Επαμεινώνδα Σταθόπουλο														
			Πράξη 2.1.1.10: Δημιουργία Μουσείου στο κτήριο Πατατόσπορου Αλαγονίας														
	2.2	2.2.1	Πράξη 2.2.1.1: Βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας														
			Πράξη 2.2.1.2: Βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης														

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΑΞΗ	Ε = έναρξη, Π = περάτωση																				
				2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029								
				A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B									
			(περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)																					
			Πράξη 2.2.1.3: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας																					
			Πράξη 2.2.1.4: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)																					
			Πράξη 2.2.1.5: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας																					
			Πράξη 2.2.1.6: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά																					

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΑΞΗ	Ε = έναρξη, Π = περάτωση														
				2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		
				A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B			
			έργα κτλ.)															
			Πράξη 2.2.1.7: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας															
			Πράξη 2.2.1.8: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)															
			Πράξη 2.2.1.9: Εγκατάσταση ψηφιακών σημείων πληροφόρησης (Digital Info Kiosks) στην περιοχή ΟΧΕ (διαδημοτικό)															
			Πράξη 2.2.1.10: Ανάπτυξη δικτύου view points στην περιοχή ΟΧΕ (διαδημοτικό)															
			Πράξη 2.2.1.11: Υποστήριξη, παρακολούθηση πορείας υλοποίησης, προβολής, δημοσιότητας κάλυψης															

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΑΞΗ	Ε = έναρξη, Π = περάτωση														
				2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		
				A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B			
			αναγκών Τοπικής Ομάδας της Στρατηγικής ΟΧΕ (διαδημοτικό)															
			Πράξη 2.2.1.12: Marketing Plan, παραγωγή περιεχομένου προβολής και Διαφήμιση της ΟΧΕ															
			Πράξη 2.2.1.13: Τουριστικό Ταΐγету															
			Πράξη 2.2.1.14: Δημιουργία Βοτανικού Κήπου ανάδειξης τοπικής χλωρίδας															
3	3.1	3.1.1	Πράξη 3.1.1.1: Κινητές Μονάδες Πρόληψης & Προαγωγής Δημόσιας Υγείας (Καλαμάτα)															
			Πράξη 3.1.1.2: Ολοκληρωμένες Υπηρεσίες Ανοιχτής Φροντίδας, Βελτίωσης της Ποιότητας Ζωής (διαδημοτικό)															
			Πράξη 3.1.1.3: Ίδρυση και Λειτουργία Δικτύου τριών (3) Κέντρων Παιδικής Δημιουργίας με μεταφερόμενο προσωπικό (περιλαμβάνεται δαπάνη για αυτοκίνητο, βελτίωση κτιρίων και															

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΑΞΗ	Ε = έναρξη, Π = περάτωση																		
				2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029						
				A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B							
			εξοπλισμό)																			
			Πράξη 3.1.1.4: Δημοτικός Σταθμός Πρωτοβάθμιας Περίθαλψης στο Δήμο Καλαμάτας για τις ανάγκες της περιοχής ΟΧΕ																			
			Πράξη 3.1.1.5: Αντιμετώπιση του Ψηφιακού Χάσματος και Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για πολίτες σε μειονεκτικές και απομακρυσμένες περιοχές μέσω της πρόσβασης τους στο διαδίκτυο (WiFi4GR)» στην περιοχή ΟΧΕ του Δήμου Καλαμάτας																			
			Πράξη 3.1.1.6: Αντιμετώπιση του Ψηφιακού Χάσματος και Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για πολίτες σε μειονεκτικές και απομακρυσμένες περιοχές μέσω της πρόσβασης τους στο διαδίκτυο (WiFi4GR)» στην περιοχή ΟΧΕ του Δήμου Σπάρτης																			

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΠΡΑΞΗ	Ε = έναρξη, Π = περάτωση													
				2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029	
				A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B		
			Πράξη 3.1.1.7: Ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας και της Αυτόαπασχόλησης μέσω της προώθησης νέων επιχειρηματιών με έμφαση στους τομείς του θεματικού τουρισμού και της ΠΔΒ στο Δήμο Καλαμάτας					Ε	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε				
			Πράξη 3.1.1.8: Ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας και της Αυτόαπασχόλησης μέσω της προώθησης νέων επιχειρηματιών με έμφαση στους τομείς του θεματικού τουρισμού και της ΠΔΒ στο Δήμο Σπάρτης					Ε	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε				

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

6. ΣΧΕΔΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

Στο συγκεκριμένο Κεφάλαιο παρατίθεται ο Χρηματοδοτικός Πίνακας της Στρατηγικής ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

Πίνακας 67. Χρηματοδοτικός Πίνακας της Στρατηγικής.

ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ	Π/Υ (€) Δ.Δ	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΔΙΟΥ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
						Πρόγραμμα/Πηγή Χρηματοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος	
1	1.1	1.1.1	Πράξη 1.1.1.1: Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο Καλαμάτας	300.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	2.iv	59
			Πράξη 1.1.1.2: Ενίσχυση του δικτύου δεξαμενών πυρόσβεσης στο Δήμο Σπάρτης	250.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	2.iv	59
			Πράξη 1.1.1.3: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων στο Δήμο Καλαμάτας	450.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	2.iv	59
			Πράξη 1.1.1.4: Ενίσχυση του στόλου υδροφόρων και μηχανημάτων έργου ΠΠ στο Δήμο Σπάρτης	300.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	2.iv	59
			Πράξη 1.1.1.5: Προμήθεια εξοπλισμού πολιτικής προστασίας για το Δήμο και τις εθελοντικές ομάδες στο Δήμο Καλαμάτας	120.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	2.iv	59
			Πράξη 1.1.1.6: Προμήθεια εξοπλισμού πυροπροστασίας	100.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-	2.iv	59

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ	Π/Υ (€) Δ.Δ	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΔΙΟΥ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
						Πρόγραμμα/Πηγή Χρηματοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος	
			τμήματος πολιτικής προστασίας του Δήμου και των εθελοντικών ομάδων στο Δήμο Σπάρτης				27	
			Πράξη 1.1.1.7: Σύστημα παρακολούθησης στάθμης υδάτων στις δεξαμενές πυροπροστασίας στο Δήμο Καλαμάτας	60.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	2.iv	59
			Πράξη 1.1.1.8: Προμήθεια Drone και ειδικού οχήματος για την ενίσχυση της επιχειρησιακής ικανότητας της ΠΠ του Δήμου Σπάρτης στην περιοχή ΟΧΕ	100.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	2.iv	59
			Πράξη 1.1.1.9: Μικρά Ανασχετικά Φράγματα / Ταμιευτήρες στο ρέμα Γερακάρη Δημοτικής Ενότητας Φάριδας	320.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	2.iv	58
			Πράξη 1.1.1.10: Ανακαίνιση και επέκταση του ορειβατικού καταφυγίου Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης	400.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	165
			Πράξη 1.1.1.11: Ίδρυση και Εγκατάσταση Φορέα Προστασίας και Ανάδειξης Ταυγέτου - ΣΠΑΤ	400.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ	Π/Υ (€) Δ.Δ	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΔΙΟΥ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
						Πρόγραμμα/Πηγή Χρηματοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος	
			(διαδημοτικό)					
	1.2	1.2.1	Πράξη 1.2.1.1: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας	1.500.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	45
Πράξη 1.2.1.2: Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης			1.700.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	45	
Πράξη 1.2.1.3: Λοιπές Παρεμβάσεις - βιοκλιματικών και ενεργειακής απόδοσης - αναπλάσεων σε οικισμούς της περιοχής ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης			700.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-	
Πράξη 1.2.1.4: ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΕΖΟΔΡΟΜΗΣΗΣ – ΠΟΔΗΛΑΤΟΔΡΟΜΟΥ & ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΣΩΛΗΝΩΤΩΝ ΟΧΕΤΩΝ ΠΑΡΟΡΙΟΥ-ΜΥΣΤΡΑ			1.800.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-	

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ	Π/Υ (€) Δ.Δ	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΔΙΟΥ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
						Πρόγραμμα/Πηγή Χρηματοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος	
2	2.1	2.1.1	Πράξη 2.1.1.1: Δημιουργία Μουσείου Εθίμου Ευετηρίας στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας	626.241,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	166
			Πράξη 2.1.1.2: Δημιουργία "Αλαγονία Ecomuseum" - Κέντρου Περιβαλλοντικής Ευαισθητοποίησης στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας	450.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	166
			Πράξη 2.1.1.3: Δημιουργία Μουσείου με θέμα "Στη Σκιά του Βουνού" ("Shadow of the Mountain" Museum) στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης	400.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	166
			Πράξη 2.1.1.4: Αναβάθμιση Μουσείου Φωτογραφικών μηχανών Τάκη Αίβαλή στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Σπάρτης	200.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	166
			Πράξη 2.1.1.5: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ Δήμου Σπάρτης - Υπαίθριο Μουσείο Καιάδα	150.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	166
			Πράξη 2.1.1.6: Δημιουργία Υπαίθριων Μουσείων στην περιοχή ΟΧΕ Δήμου Καλαμάτας	150.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	166

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ	Π/Υ (€) Δ.Δ	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΔΙΟΥ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
						Πρόγραμμα/Πηγή Χρηματοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος	
			Πράξη 2.1.1.7: Δημιουργία Λαογραφικού Μουσείου Λαδά στην περιοχή ΟΧΕ στο Δήμο Καλαμάτας	300.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	166
			Πράξη 2.1.1.8: Αναβάθμιση Βοτανολογικού και Γεωλογικού Μουσείου Ταΰγέτου στο χωριό Αναβρυτή	400.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-
			Πράξη 2.1.1.9: Μουσείο Λακωνικής Οργανοποιίας - Αφιέρωμα στον Επαμεινώνδα Σταθόπουλο	600.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-
			Πράξη 2.1.1.10: Δημιουργία Μουσείου στο κτήριο Πατατόσπορου Αλαγονίας	500.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-
	2.2	2.2.1	Πράξη 2.2.1.1: Βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταΰγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	200.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	165
			Πράξη 2.2.1.2: Βελτίωση, αποκατάσταση και ανάδειξη Δικτύου Μονοπατιών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταΰγέτου στο	286.741,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	165

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ	Π/Υ (€) Δ.Δ	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΔΙΟΥ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
						Πρόγραμμα/Πηγή Χρηματοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος	
			Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)					
			Πράξη 2.2.1.3: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	75.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	165
			Πράξη 2.2.1.4: Ανάπτυξη Δικτύου Ποδηλατικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)	75.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	165
			Πράξη 2.2.1.5: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	125.500,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	165
			Πράξη 2.2.1.6: Ανάπτυξη Θεματικών τουριστικών Διαδρομών στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)	75.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	165

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ	Π/Υ (€) Δ.Δ	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΔΙΟΥ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
						Πρόγραμμα/Πηγή Χρηματοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος	
			Πράξη 2.2.1.7: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Καλαμάτας	50.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	165
			Πράξη 2.2.1.8: Ανάπτυξη Αναρριχητικών Πεδίων στην περιοχή ΟΧΕ του Ταυγέτου στο Δήμο Σπάρτης (περιλαμβάνονται προμήθειες αστικού εξοπλισμού, πινακίδες, μικρά τεχνικά έργα κτλ.)	50.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	165
			Πράξη 2.2.1.9: Εγκατάσταση ψηφιακών σημείων πληροφόρησης (Digital Info Kiosks) στην περιοχή ΟΧΕ (διαδημοτικό)	150.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	165
			Πράξη 2.2.1.10: Ανάπτυξη δικτύου view points στην περιοχή ΟΧΕ (διαδημοτικό)	200.000,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	165
			Πράξη 2.2.1.11: Υποστήριξη, παρακολούθηση πορείας υλοποίησης, προβολής, δημοσιότητας κάλυψης αναγκών Τοπικής Ομάδας της Στρατηγικής ΟΧΕ (διαδημοτικό)	146.518,00 €	ΕΤΠΑ	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	5.ii	169

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ	Π/Υ (€) Δ.Δ	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΔΙΟΥ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
						Πρόγραμμα/Πηγή Χρηματοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος	
			Πράξη 2.2.1.12: Marketing Plan, παραγωγή περιεχομένου προβολής και Διαφήμιση της ΟΧΕ	300.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-
			Πράξη 2.2.1.13: Τουριστικό Ταϊγέτου	1.500.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-
			Πράξη 2.2.1.14: Δημιουργία Βοτανικού Κήπου ανάδειξης τοπικής χλωρίδας	300.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-
3	3.1	3.1.1	Πράξη 3.1.1.1: Κινητές Μονάδες Πρόληψης & Προαγωγής Δημόσιας Υγείας (Καλαμάτα)	280.000,00 €	ΕΚΤ+	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	4.ια	160
			Πράξη 3.1.1.2: Ολοκληρωμένες Υπηρεσίες Ανοιχτής Φροντίδας, Βελτίωσης της Ποιότητας Ζωής (διαδημοτικό)	900.000,00 €	ΕΚΤ+	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	4.ια	159
			Πράξη 3.1.1.3: Ίδρυση και Λειτουργία Δικτύου τριών (3) Κέντρων Παιδικής Δημιουργίας με μεταφερόμενο προσωπικό (περιλαμβάνεται δαπάνη για αυτοκίνητο, βελτίωση κτιρίων και εξοπλισμό)	680.000,00 €	ΕΚΤ+	Πόροι για ΟΧΕ - Πελοπόννησος 21-27	4.ια	159
			Πράξη 3.1.1.4: Δημοτικός Σταθμός	500.000,00 €	ΕΚΤ+	Πόροι για ΟΧΕ -	4.ια	160

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ	Π/Υ (€) Δ.Δ	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΔΙΟΥ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
						Πρόγραμμα/Πηγή Χρηματοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος	
			Πρωτοβάθμιας Περίθαλψης στο Δήμο Καλαμάτας για τις ανάγκες της περιοχής ΟΧΕ			Πελοπόννησος 21-27		
			Πράξη 3.1.1.5: Αντιμετώπιση του Ψηφιακού Χάσματος και Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για πολίτες σε μειονεκτικές και απομακρυσμένες περιοχές μέσω της πρόσβασης τους στο διαδίκτυο (WiFi4GR)» στην περιοχή ΟΧΕ του Δήμου Καλαμάτας	150.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-
			Πράξη 3.1.1.6: Αντιμετώπιση του Ψηφιακού Χάσματος και Καταπολέμηση του Ψηφιακού Αποκλεισμού για πολίτες σε μειονεκτικές και απομακρυσμένες περιοχές μέσω της πρόσβασης τους στο διαδίκτυο (WiFi4GR)» στην περιοχή ΟΧΕ του Δήμου Σπάρτης	150.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-
			Πράξη 3.1.1.7: Ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας και της Αυτόαπασχόλησης μέσω της	500.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΑΞΟΝΑΣ	ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ	ΔΡΑΣΕΙΣ	ΠΡΑΞΕΙΣ	Π/Υ (€) Δ.Δ	ΤΑΜΕΙΟ	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ		ΚΩΔΙΚΟΣ ΠΕΔΙΟΥ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
						Πρόγραμμα/Πηγή Χρηματοδότησης	Ειδικός Στόχος Προγράμματος	
			προώθησης νέων επιχειρηματιών με έμφαση στους τομείς του θεματικού τουρισμού και της ΠΔΒ στο Δήμο Καλαμάτας					
			Πράξη 3.1.1.8: Ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας και της Αυτόαπασχόλησης μέσω της προώθησης νέων επιχειρηματιών με έμφαση στους τομείς του θεματικού τουρισμού και της ΠΔΒ στο Δήμο Σπάρτης	500.000,00 €	-	Άλλοι πόροι	-	-
ΣΥΝΟΛΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΧΕ από πόρους «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 21-27				11.670.000,00 €				
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ – ΟΛΕΣ ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ				19.470.000,00 €				
ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ				7.800.000,00 €				
				43,8%				
ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ				του συνολικού Π/Υ του Ειδικού Στόχου 5.ii του Προγράμματος Πελοποννήσου 21-27				

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

7. ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ – ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

7.1 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

Το Κεφάλαιο αυτό περιγράφει συνοπτικά τη διοικητική οργάνωση του φορέα που προτείνεται ως Χωρική Αρχή της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου. Ειδικότερα, αναλύεται η διοίκηση, η διάρθρωση, το αντικείμενο και η στελέχωση των υπηρεσιών του.

Για την υλοποίηση της ΟΧΕ Ταυγέτου της ΠΠ 2021-2027 ως Χωρική Αρχή ορίζεται η σύμπραξη των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης. Οι αρμοδιότητες τους αναφορικά με την εκπόνηση Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης καθώς και το περιεχόμενο αυτής σε επίπεδο δράσεων και έργων απορρέουν από τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν.3463/2006-Β.3.π1) καθώς και το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» (Ν.3852/2010-Β3.π2). Η διάρθρωση των υπηρεσιών του Δήμων, το οργανόγραμμα και οι αρμοδιότητες κάθε οργανικής μονάδας περιγράφονται αναλυτικά στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου.

Αναλυτικά, το αντικείμενο και η στελέχωση των υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας περιγράφονται στην υπ. αρ. 176360/22-08-2017 απόφαση Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου (ΦΕΚ 3072/Β'/6-9-2017) με την οποία εγκρίθηκε η με αρ. 364/2017 Απόφαση Δ.Σ. Καλαμάτας αναφορικά με την τροποποίηση του ΟΕΥ του Δήμου και στην υπ. αρ. 27117/18-2-2019 (ΦΕΚ 634/Β'/27-2-2019) με την οποία εγκρίθηκε η 4/2019 απόφαση Δ.Σ. Καλαμάτας αναφορικά με την μερική τροποποίηση του ΟΕΥ του Δήμου.

Αναφορικά με το Δήμο Σπάρτης, το αντικείμενο και η στελέχωση των υπηρεσιών του Δήμου περιγράφονται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Σπάρτης (ΦΕΚ 2982/τ.Β'/30-8-2017) όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Να σημειωθεί πως με την Απόφαση με ΑΔΑ: 6ΜΞΑΩ1Ν-ΧΧ7 του Δημάρχου, συγκροτήθηκε ομάδα εργασίας για την τροποποίηση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου.

Ένας Δήμος διοικείται από το Δημοτικό Συμβούλιο, τα Τοπικά Συμβούλια, την Οικονομική Επιτροπή, την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής, την Εκτελεστική Επιτροπή, την Επιτροπή Διαβούλευσης, την Επιτροπή Τουριστικής Ανάπτυξης, την Επιτροπή Εμπορίου και Επιχειρηματικότητας, την Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και το Δήμαρχο. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις. Όργανα διοίκησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, των Δημοτικών Κοινοτήτων και των Τοπικών Κοινοτήτων του Δήμου είναι, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του συμβουλίου της Δημοτικής Κοινότητας ή το Συμβούλιο και ο Πρόεδρος του συμβουλίου της Τοπικής Κοινότητας (ή ο Εκπρόσωπος της Τοπικής Κοινότητας) αντίστοιχα. Οι αρμοδιότητες των οργάνων αυτών ορίζονται από τις κείμενες διατάξεις. Το Δήμαρχο επικουρούν οι Αντιδήμαρχοι που ορίζει ο Δήμαρχος και στους οποίους μεταβιβάζει την άσκηση αρμοδιοτήτων καθ' ύλην (π.χ άσκηση εποπτείας συγκεκριμένων δημοτικών υπηρεσιών) και κατά τόπο (εποπτεία αποκεντρωμένων υπηρεσιών και ζητημάτων που αφορούν συγκεκριμένες Δημοτικές Ενότητες).

Στο Γενικό Διευθυντή υπάγονται οι Διευθύνσεις του Δήμου με τις οποίες συνεργάζεται και συντονίζει τις ενέργειές τους. Όλες οι υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με τη Διεύθυνση Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Ευρωπαϊκών Θεμάτων κατά το σχεδιασμό και την παρακολούθηση εφαρμογής των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, των ετησίων προγραμμάτων και γενικά των προγραμμάτων δράσης του Δήμου. Όλες οι κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου συνεργάζονται με τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες και τα Αυτοτελή Γραφεία Κ.Ε.Π προκειμένου αυτά (α) να ενημερώνουν και να πληροφορούν τους πολίτες για τις ενέργειες που απαιτούνται για τη διεκπεραίωση διοικητικών υποθέσεων σχετικών με τις κεντρικές δημοτικές υπηρεσίες, (β) να παραλαμβάνουν αιτήσεις πολιτών για τη διεκπεραίωση υποθέσεων τους από τις κεντρικές υπηρεσίες και να διαβιβάζουν πλήρεις τους φακέλους των υποθέσεων των πολιτών στην αρμόδια για τη διεκπεραίωσή τους δημοτική υπηρεσία και (γ) να παραλαμβάνουν από τις αρμόδιες κεντρικές υπηρεσίες τα τελικά έγγραφα που έχουν ζητηθεί από τους πολίτες και να μεριμνούν για την παράδοσή τους στους πολίτες.

Οι αρμοδιότητες των επί μέρους οργανικών μονάδων και των Προϊσταμένων τους θεωρούνται ως η γενική περιγραφή του ρόλου τους και αποτελούν το βασικό πλαίσιο λειτουργίας τους. Λεπτομερέστερες περιγραφές αρμοδιοτήτων, μπορούν να γίνουν με τη σύνταξη κανονισμών ή εγχειριδίων λειτουργίας των διοικητικών μονάδων, στο πλαίσιο της πιστοποίησης των κρίσιμων διαδικασιών μεταξύ όλων των υπηρεσιών του Δήμου. Ο λεπτομερής τρόπος λειτουργίας της κάθε μονάδας, η διάρθρωση των Τμημάτων, οι θέσεις εργασίας της κάθε οργανικής μονάδας, οι περιγραφές καθηκόντων, καθώς και οι διαδικασίες διοίκησης και λειτουργίας της μονάδας, ορίζονται με αποφάσεις του Δημάρχου ή καθορίζονται με ειδικούς κανονισμούς λειτουργίας που συντάσσονται με απόφαση του Δημάρχου μετά από εισήγηση των αρμόδιων Προϊσταμένων.

Οι αποκεντρωμένες υπηρεσίες στις έδρες των Δημοτικών Ενοτήτων εποπτεύονται συνολικά από τον αντίστοιχο Αντιδήμαρχο που ορίζεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Κάθε αποκεντρωμένη υπηρεσία υπάγεται διοικητικά και ακολουθεί κατά την άσκηση των θεματικών αρμοδιοτήτων της, τις οδηγίες και κατευθύνσεις της αντίστοιχης υπερκείμενης θεματικής διοικητικής ενότητας. Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα δημοτικών ενοτήτων, εξυπηρετούν τις δημοτικές/τοπικές κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες, οι οποίες υπάγονται διοικητικά στη Δ/ση Εξυπηρέτησης Πολιτών και έχουν τις αρμοδιότητες των αντίστοιχων σχετικών τμημάτων της Διεύθυνσης.

7.1.1 Διοικητική Οργάνωση του Δήμου Καλαμάτας

Οι Κεντρικές Υπηρεσίες είναι εγκατεστημένες στην έδρα του Δήμου Καλαμάτας και περιλαμβάνουν τις παρακάτω οργανικές μονάδες ομαδοποιημένες σε ενότητες συναφούς σκοπού και αντικειμένου:

1) ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ:

- 1) Γενικός Γραμματέας
- 2) Γραφείο Δημάρχου & Αιρετών
- 3) Γραφείο Επικοινωνίας, Δημοσίων Σχέσεων & Εθιμοτυπίας

- 4) Γραφείο Ειδικών Συμβούλων & Επιστημονικών Συνεργατών
- 5) Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας & Εξυπηρέτησης Πολιτών
- 6) Νομική Υπηρεσία
- 7) Αυτοτελές Γραφείο Πολιτικής Προστασίας
- 8) Γραφείο Διασφάλισης Ποιότητας, Εσωτερικού Ελέγχου & Διαφάνειας

II) ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

A) ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

B) ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ-ΤΜΗΜΑΤΑ

- 1) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ: 1.1) Διευθυντής, 1.2) Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης Συλλογικών Οργάνων και Νομικών Προσώπων, 1.3) Τμήμα Προσωπικού, Διοίκησης και Πρωτοκόλλου, 1.4) Τμήμα Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης, 1.5) Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης και Ληξιαρχείου
- 2) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ: 2.1) Διευθυντής Τμήμα Λογιστηρίου και Μισθοδοσίας, 2.2) Τμήμα Προσόδων, Περιουσίας και Κοιμητηρίων, 2.3) Τμήμα Ταμείου Τμήμα Προμηθειών και Αποθήκης
- 3) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ: 3.1) Διευθυντής, 3.2) Τμήμα Προγραμματισμού και Ευρωπαϊκών Θεμάτων, 3.3) Τμήμα Διαγωνισμών και Συμβάσεων, 3.4) Τμήμα Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 3.5) Τμήμα Τουρισμού
- 4) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ: 4.1) Διευθυντής, 4.2) Τμήμα Μελετών, Τοπογραφικών Αποτυπώσεων και Εφαρμογών, 4.3) Τμήμα Εκτέλεσης Έργων, 4.4) Τμήμα Συντήρησης και Αυτεπιστασίας, 4.5) Τμήμα Συγκοινωνιών, Κυκλοφορίας, Σήμανσης, Διοικητικής Υποστήριξης και Αδειών – Εγκαταστάσεων
- 5) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ: 5.1) Διευθυντής, 5.2) Τμήμα Έκδοσης Οικοδομικών Αδειών και Διοικητικής Υποστήριξης, 5.3) Τμήμα ΧΩΠΣ, 5.4) Τμήμα Ελέγχου Νομιμότητας Κατασκευών και Αυθαιρέτων
- 6) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΝΟΙΑΣ: 6.1) Διευθυντής Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Εποπτείας, Ελέγχων, 6.2) Τμήμα Κοινωνικής Αρωγής, 6.3) Τμήμα Προσχολικής Αγωγής
- 7) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ: 7.1) Διευθυντής, 7.2) Τμήμα Γεωτεχνικών Έργων, 7.3) Τμήμα Αγροτικής Ανάπτυξης και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος, 7.4) Τμήμα Πάρκων, Αλσουλίων και Παιδικών Χαρών
- 8) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ & ΟΧΗΜΑΤΩΝ: 8.1) Διευθυντής, 8.2) Τμήμα Αποκομιδής και Καθαριότητας, 8.3) Τμήμα Οχημάτων, 8.4) Τμήμα Ανακύκλωσης
- 9) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΕΠ: 9.1) Διευθυντής ΚΕΠ Καλαμάτας (260), 9.2) Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών-Υπηρεσία Ενιαίου Κέντρου Εξυπηρέτησης (Ε.Κ.Ε.), 9.3) Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης Γραφείο ΚΕΠ Αριος (299), 9.4) Γραφείο ΚΕΠ Αρφαρών (455), 9.5) Γραφείο ΚΕΠ Θουρίας (296), 9.6) Γραφείο ΚΕΠ Βέργας (580)

10) ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ: 10.1) Διευθυντής, 10.2) Τμήμα Αστυνόμευσης και Φύλαξης, 10.3) Τμήμα Ελέγχων και Αδειοδοτήσεων

- Διάρθρωση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών:

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα των Δημοτικών Ενοτήτων, εξυπηρετούν τις Δημοτικές/Τοπικές Κοινότητες της Ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες, οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες μονάδες των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου. Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι οι ακόλουθες:

I) ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΑΡΙΟΣ:

- 1) Γραφείο ΚΕΠ (299)
- 2) Γραφείο γενικών θεμάτων (Διοικητικών, Τεχνικών, Πρασίνου, Καθαριότητας κ.λπ.)

II) ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΑΡΦΑΡΩΝ:

- 1) Γραφείο ΚΕΠ (455)
- 2) Γραφείο γενικών θεμάτων (Διοικητικών, Τεχνικών, Πρασίνου, Καθαριότητας κ.λπ.)

III) ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΘΟΥΡΙΑΣ:

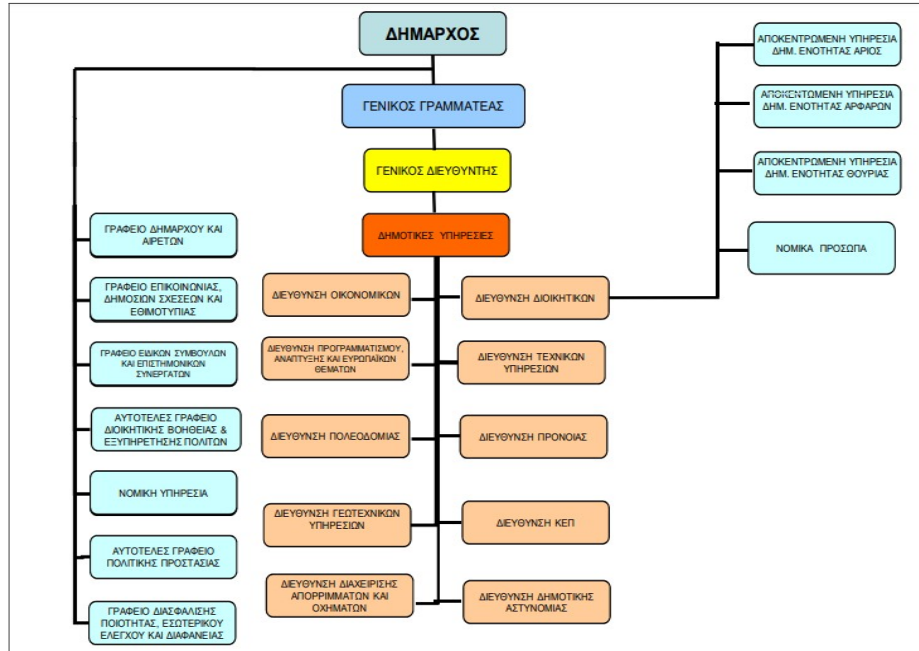
- 1) Γραφείο ΚΕΠ (296)
- 2) Γραφείο γενικών θεμάτων (Διοικητικών, Τεχνικών, Πρασίνου, Καθαριότητας κ.λπ.)

IV) ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ:

- 1) Γραφείο ΚΕΠ Δημοτικής Κοινότητας Βέργας (580)

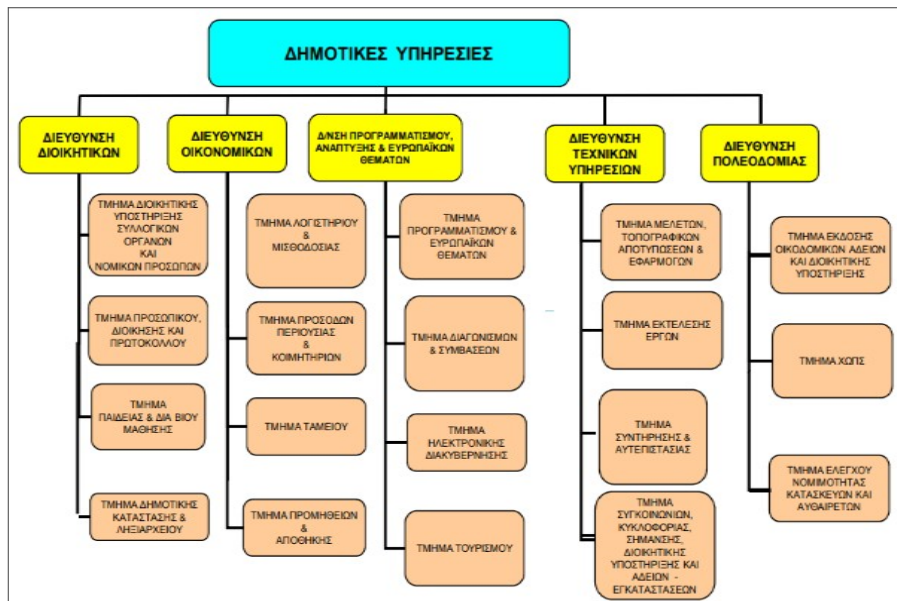
Η Εικόνα 5 παρουσιάζει το οργανόγραμμα των υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας. Στις Εικόνες 6 και 7 περιγράφεται το οργανόγραμμα των Δημόσιων Υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας.

Εικόνα 6. Το Οργανόγραμμα των υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας

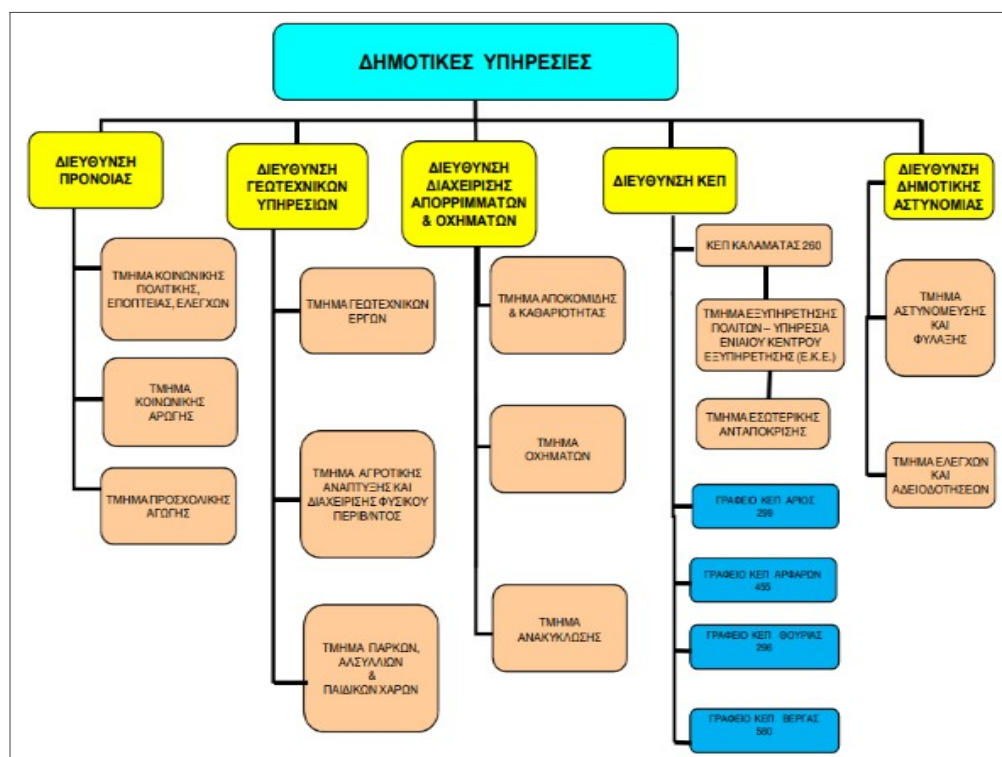
Πηγή: Απόφαση 364/2017 Δ.Σ. Καλαμάτας, 2017

Εικόνα 7. Το Οργανόγραμμα των Δημοτικών Υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας (Α)

Πηγή: Απόφαση 364/2017 Δ.Σ. Καλαμάτας, 2017

Εικόνα 8. Το Οργανόγραμμα των Δημοτικών Υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας (Β)

Πηγή: Απόφαση 364/2017 Δ.Σ. Καλαμάτας, 2017

Για την τεκμηρίωση των θέσεων του, ο φορέας μπορεί να επισυνάψει τα χρήσιμα κατά την κρίση του έγγραφα, όπως το Οργανόγραμμα της Χωρικής Αρχής, διάφορες Αποφάσεις, κ.ά.

Με το υπ. αρ. 3136/2022 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου της Περιφέρειας Πελοποννήσου του Ειρηνοδικείου Καλαμάτας συντάχθηκε στις 22/6/2022 η πράξη (καταστατικό) σύστασης της Ανώνυμης Εταιρείας Ειδικού Σκοπού του Αναπτυξιακού Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Δήμου Καλαμάτας. Η επωνυμία του αναπτυξιακού οργανισμού είναι «Αναπτυξιακός Οργανισμός Δήμου Καλαμάτας Μονοπρόσωπη Α.Ε.» και ο διακριτός τίτλος «Αειφόρος Πόλη». Η Εταιρεία διέπεται από τις διατάξεις του αρ. 2 του ν.4674/2020 «Στρατηγική Αναπτυξιακή Προοπτική των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, ρύθμιση ζητημάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών και άλλες διατάξεις», από τις διατάξεις του Κ.Ν. 4548/2018 περί Ανώνυμων Εταιρειών, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καθώς επίσης και από κάθε άλλη διάταξη αναγκαστικού δικαίου που αφορά το σκοπό και τη λειτουργία της Εταιρείας.

Η Εταιρεία λειτουργεί υπέρ του δημόσιου συμφέροντος, συμπράττει με το Δήμο Καλαμάτας και τα Νομικά του Πρόσωπα και επιχειρήσεις του ή και με άλλους ΟΤΑ για την υλοποίηση αναπτυξιακής πολιτικής στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σκοπό της Εταιρείας αποτελούν:

1. Η επιστημονική, διοικητική, συμβουλευτική και τεχνική υποστήριξη του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων και επιχειρήσεων (αποτελεί, δηλαδή, το θεσμοθετημένο σύμβουλο του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων για θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων τους), με στόχο

τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των βασικών υποδομών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων, προκειμένου να καταστεί εφικτή η βιώσιμη ανάπτυξη και να προωθηθεί η ασφάλεια και η ποιότητα ζωής των πολιτών και η αξιοποίηση και υλοποίηση διεθνών, ευρωπαϊκών και εθνικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων.

2. Η σύνοψη, εποπτεία και επίβλεψη δημόσιων συμβάσεων μελετών και έργων κατ' αρ. 3 του ν.4674/2020, η εκπόνηση επιχειρησιακών, εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων και των επιχειρήσεων (αρ. 7 ν.4674/2020), με τους οποίους μπορεί να συμβάλλεται με προγραμματική σύμβαση για τη διοικητική τους υποστήριξη σε θέματα που άπτονται των υπολοίπων αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών αυτών. Στην περίπτωση αυτή, η αρμοδιότητα έκδοσης της τελικής διοικητικής πράξης ασκείται από τον Προϊστάμενο της Τεχνικής Υπηρεσίας και σε περίπτωση έλλειψης αυτού για οποιονδήποτε λόγο, από το Δήμαρχο.
3. Η υποστήριξη του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων και των επιχειρήσεων κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους (συμβατικές αναθέσεις υποστήριξης και την άσκησης των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ κατ' αρθ. 8 παρ. 2 του ν.4674/2020).
4. Η ωρίμανση έργων κατά την περίοδο της προπαρασκευής του έργου, που καλύπτει χρονικά όλο το φάσμα σχεδιασμού, της σύνταξης μελετών, τη λήψη απαιτούμενων αδειοδοτήσεων, την εξασφάλιση πόρων κ.α., η οποία ξεκινάει από τον γενικό προγραμματισμό και καταλήγει στη διακήρυξη της δημοπρασίας.
5. Η διοικητική υποστήριξη των Τεχνικών Υπηρεσιών και των Υπηρεσιών Δόμησης του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων και των επιχειρήσεων.
6. Η υλοποίηση πολιτικών κοινωνικής συνοχής, όπως ενδεικτικά δράσεων μετριασμού ή άρσης του κοινωνικού αποκλεισμού, όπως λειτουργία κοινωνικών παντοπωλείων και φαρμακείων, δράσεων κοινωνικής ένταξης ευπαθών ομάδων και μεταναστών κ.α.
7. Η υλοποίηση πολιτικών ψηφιακής σύγκλισης, όπως η αναζήτηση, επιλογή και εφαρμογή, διαχείριση, λειτουργία, ανάπτυξη, ολοκληρωμένων λύσεων και υπηρεσιών στους τομείς της ηλεκτρονικής, των τηλεπικοινωνιών, της πληροφορικής, του διαδικτύου, καθώς και ο σχεδιασμός, εκτέλεση και διαχείριση αναπτυξιακών προγραμμάτων ψηφιακής σύγκλισης.
8. Η Βιώσιμη ανάπτυξη, ήτοι η υλοποίηση σχεδίων βιώσιμης αστικής κινητικότητας μέσα από συστήματα μεταφορών χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών ρύπων, η αξιοποίηση ΑΠΕ, η εφαρμογή αναπτυξιακών σχεδίων νέων τεχνολογιών και διαδικασιών για τη βιοοικονομία, η εναλλακτική διαχείριση βιολογικών αποβλήτων – βιοενέργεια.
9. Η επιμόρφωση των στελεχών του Δήμου και των Νομικών του Προσώπων και επιχειρήσεων του και η ανάπτυξη συνεργασιών με εκπαιδευτικά και ερευνητικά κέντρα και πανεπιστημιακά ιδρύματα, η χρήση εφαρμογών καινοτομίας και νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, καθώς και η ανάπτυξη δράσεων έρευνας και ανάπτυξης.

10. Η σύναψη προγραμματικών Συμβάσεων σύμφωνα με τον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006).
11. Η διερεύνηση, μελέτη και συντονισμός διαδικασιών και μηχανισμών για την παραγωγή, ενημέρωση και παροχή πληροφοριών, διανομή και παροχή τεχνογνωσίας προς το Δήμο Καλαμάτας και τα Νομικά Πρόσωπα και τις επιχειρήσεις του.
12. Η παροχή υπηρεσιών επιστημονικού χαρακτήρα (διενέργεια ερευνών και απογραφικών μελετών) και η διαμεσολάβηση προς παροχή των υπηρεσιών αυτών από αντίστοιχα εξειδικευμένους επιστημονικούς και μελετητικούς φορείς και φυσικά ή νομικά πρόσωπα προς το Δήμο Καλαμάτας και τα Νομικά Πρόσωπα και τις επιχειρήσεις του.
13. Η ανάπτυξη, εγκατάσταση και λειτουργία υποδομών κατάλληλων για την επίτευξη των σκοπών της Εταιρείας.
14. Η χάραξη και η εφαρμογή περιβαλλοντικών πολιτικών με στόχο την ορθή αξιοποίηση των φυσικών πόρων, την προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, όπως και η ανάληψη δράσεων για την αναστροφή των συνεπειών στο ανθρωπογενές, το φυσικό και το οικονομικό περιβάλλον από τελεσθείσες φυσικές καταστροφές και πρόληψη για τυχόν επιγενόμενες.
15. Η χάραξη και η εφαρμογή πολιτικών δημόσιας υγείας και η ενίσχυση καλών πρακτικών για την προαγωγή και πρόληψη της υγείας και της δημόσιας υγείας με γνώμονα την βιώσιμη ανάπτυξη και την ποιότητα ζωής.
16. Η ανάπτυξη δραστηριοτήτων για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας.
17. Η μελέτη, καταγραφή, έρευνα και αξιολόγηση των υφιστάμενων δομών και προβλημάτων σχετικά με την οικονομική και τουριστική δραστηριότητα, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή αποτελεσματικών μεθόδων και δράσεων για την αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος και τον εμπλουτισμό της τουριστικής εμπειρίας, την ανάδειξη του ιστορικού πλούτου, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής ταυτότητας της οικονομικής δραστηριότητας και απασχόλησης, την προσέλκυση επενδύσεων και τη βελτίωση των υποδομών, καθώς και η ανάπτυξη νέων μορφών εναλλακτικού τουρισμού.
18. Η στήριξη και ανάπτυξη της αγροτικής οικονομίας και συγκεκριμένα η ενίσχυση επενδύσεων και η στήριξη της επιχειρηματικότητας και ιδίως η ανάπτυξη δράσεων αγροτικού τουρισμού και ΜμΕ και συνακόλουθα, η στήριξη και αξιοποίηση των τοπικά παραγόμενων προϊόντων και η ενίσχυση της προσπάθειας μεταποίησης τους σε επώνυμα τοπικά προϊόντα, καθώς και η σύνδεση τοπικού παραγόμενου προϊόντος και τουριστικής υπηρεσίας.
19. Η επικοινωνία, ενημέρωση και προβολή πληροφοριών, δράσεων και ενεργειών δημοσίου ενδιαφέροντος για την πληροφόρηση του κοινού, καθώς και η σχετική αξιοποίηση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας.

20. Η διοργάνωση εκδηλώσεων πολιτιστικού και αθλητικού χαρακτήρα, καθώς και η διοργάνωση ή συνδιοργάνωση συνεδρίων, σεμιναρίων και άλλων εκδηλώσεων.
21. Η συμμετοχή σε προγραμματικές συμβάσεις, όπως και ο ορισμός της ως Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης για την υλοποίηση επιχειρησιακών προγραμμάτων και η ανάληψη κάθε συναφούς ρόλου, σύμφωνα με τους όρους και περιορισμούς της ισχύουσας νομοθεσίας.
22. Η συμμετοχή ως δυνητικής δικαιούχου σε ειδικά προγράμματα ενίσχυσης του υπουργείου Εσωτερικών.
23. Η υποβολή προτάσεων σχεδίων χωρικών στρατηγικών και να υλοποιεί ως ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) προς τους αρμόδιους φορείς, για λογαριασμό του Δήμου Καλαμάτας και των Νομικών του Προσώπων και επιχειρήσεων, υπό την επιφύλαξη των ειδικών προϋποθέσεων του ισχύοντος συστήματος διαχείρισης και ελέγχου (ΣΔΕ) του εκάστοτε προγράμματος.
24. Κάθε άλλος σκοπός που σχετίζεται με τη λειτουργία του Αναπτυξιακού Οργανισμού, εφόσον δεν έρχεται σε αντίθεση προς την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

Η Εταιρεία διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ), το οποίο εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, κατά τις διατάξεις του ν.4548/2018. Το ΔΣ αποτελείται από πέντε μη εκτελεστικά μέλη και δύο εκτελεστικά μέλη. Μεταξύ των εκτελεστικών μελών ορίζεται υποχρεωτικά και ο Διευθύνων Σύμβουλος. Από τα επτά μέλη μόνο τα τρία μπορεί να είναι αιρετοί, συμπεριλαμβανομένου και του προέδρου που θα είναι μέλος του ΔΣ εκλεγμένο με την παράταξη της Δημοτικής Αρχής. Τα υπόλοιπα μη εκτελεστικά μέλη προέρχονται από το Δημοτικό Συμβούλιο και συγκεκριμένα από την παράταξη της Δημοτικής Αρχής και ένα από τις λοιπές Παρατάξεις, ενώ οι υπόλοιποι τρεις είναι φερέγγυα και αξιόχρεα φυσικά πρόσωπο με αποδεδειγμένη σχέση με το αντικείμενο της Εταιρείας. Αναλυτικότητα:

- Πρόεδρος: Αιρετός, Εκτελεστικό Μέλος από τη Δημοτική Αρχή,
- Διευθύνων Σύμβουλος: Μη Αιρετός, Εκτελεστικό Μέλος, ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση,
- Μέλος Μη Εκτελεστικό: Δημοτικός Σύμβουλος από τη Δημοτική Αρχή,
- Μέλος Μη Εκτελεστικό: Δημοτικός Σύμβουλος από τις λοιπές Παρατάξεις,
- Μέλος Μη Εκτελεστικό: Φυσικό Πρόσωπο Φερέγγυο και Αξιόχρεο,
- Μέλος Μη Εκτελεστικό: Φυσικό Πρόσωπο Φερέγγυο και Αξιόχρεο,
- Μέλος Μη Εκτελεστικό: Φυσικό Πρόσωπο Φερέγγυο και Αξιόχρεο.

Επίσης, κατά την εκλογή του ΔΣ εκλέγονται και τρία αναπληρωματικά μέλη.

7.1.2 Διοικητική Οργάνωση του Δήμου Σπάρτης

Η διοικητική οργάνωση του Δήμου Σπάρτης αναπτύσσεται σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις τοπικές ανάγκες της περιοχής. Η διοικητική οργάνωση του Δήμου Σπάρτης αποτελείται από τις εξής αρμόδιες θέσεις και επιτροπές:

- Δήμαρχος
- Αντιδήμαρχοι
- Δημοτικό Συμβούλιο
- Οικονομική Επιτροπή
- Επιτροπή Ποιότητας Ζωής
- Εκτελεστική Επιτροπή
- Επιτροπή Διαβούλευσης
- Συμβούλια Κοινοτήτων
- Γενικός Γραμματέας

Πιο αναλυτικά:

Οικονομική Επιτροπή

Όργανο παρακολούθησης και ελέγχου της οικονομικής λειτουργίας του δήμου. Ειδικότερα έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) συντάσσει τον προϋπολογισμό του δήμου,

β) ελέγχει την υλοποίηση του προϋπολογισμού και υποβάλλει ανά τρίμηνο έκθεση προς το δημοτικό συμβούλιο, στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων και εξόδων του δήμου. Η έκθεση αυτή στην οποία καταχωρούνται και τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας, δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου,

γ) προελέγχει τον απολογισμό,

δ) αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού, εκτός από εκείνες που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις αποφασίζει το δημοτικό συμβούλιο, καθώς επίσης αποφασίζει αιτιολογημένα και για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις,

ε) με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του παρόντος, καταρτίζει τους όρους, συντάσσει τη διακήρυξη, διεξάγει και κατακυρώνει όλες τις δημοπρασίες σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Για τη διεξαγωγή των δημοπρασιών και την αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να συγκροτεί επιτροπές, από μέλη της, δημοτικούς ή δημόσιους υπαλλήλους ή ειδικούς επιστήμονες,

στ) μελετά την ανάγκη συνάψεως δανείων, καταρτίζει τους όρους τους και εισηγείται σχετικά στο δημοτικό συμβούλιο,

- ζ) εισηγείται προς το δημοτικό συμβούλιο την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών,
- η) αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών,
- θ) εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο ετήσιο σχέδιο διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας του δήμου. Παρακολουθεί την υλοποίηση του εν λόγω σχεδίου και ενημερώνει το δημοτικό συμβούλιο,
- ι) αποφασίζει για ζητήματα διαφάνειας και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης,
- ια) εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια κανονιστικών αποφάσεων του δήμου, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 73 παρ.1B ν) και παρακολουθεί την υλοποίησή τους,
- ιβ) αποφασίζει για την υποβολή προσφυγών στις διοικητικές αρχές,
- ιγ) αποφασίζει για την άσκηση όλων των ενδίκων βοηθημάτων και των ενδίκων μέσων,
- ιδ) αποφασίζει για το δικαστικό συμβιβασμό και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο για τον εξώδικο συμβιβασμό ή την κατάργηση δίκης που έχουν αντικείμενο μέχρι ποσού τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ,
- ιε) αποφασίζει για την πρόσληψη πληρεξουσίου δικηγόρου και για την ανάκληση της πληρεξουσιότητάς του, σε όσους δήμους, είτε δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία, είτε αυτοί που έχουν προσληφθεί δεν έχουν δικαίωμα να παρίστανται σε ανώτατα δικαστήρια.

Μπορεί, επίσης, να αναθέτει την παροχή γνωμοδοτήσεων, μόνο εφόσον δεν έχουν προσληφθεί δικηγόροι, με μηνιαία αντιμισθία. Με απόφασή της είναι δυνατή, κατ' εξαίρεση, η ανάθεση σε δικηγόρο, εξώδικου ή δικαστικού χειρισμού, ανά υπόθεση, ζητημάτων, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία για τα συμφέροντα του δήμου και απαιτούν εξειδικευμένη γνώση ή εμπειρία. Στις περιπτώσεις αυτές η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 281 του Κ.Δ.Κ.

Επιτροπή Ποιότητας Ζωής

Συνιστάται σε δήμους άνω των δέκα χιλιάδων (10.000) κατοίκων, είναι αποφασιστικό και εισηγητικό όργανο άσκησης των σχετικών με την ποιότητα ζωής, τη χωροταξία, την πολεοδομία και την προστασία του περιβάλλοντος αρμοδιοτήτων του δήμου. Κατά την άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων της λαμβάνει ειδική μέριμνα για το σχεδιασμό δράσεων που αποβλέπουν στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και εν γένει την εξυπηρέτηση των ατόμων με αναπηρίες. Ειδικότερα:

Εκτελεστική Επιτροπή

Η εκτελεστική επιτροπή ασκεί τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α) Παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου.
- β) Συντονίζει την κατάρτιση και παρακολουθεί την εκτέλεση του επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο.
- γ) Καταρτίζει και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου και έχει την ευθύνη της υλοποίησής του.

δ) Συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και εισηγείται το προσχέδιο του προϋπολογισμού και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης προς την οικονομική επιτροπή.

ε) Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού.

στ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια: i) Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, ii) Κανονισμού μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών κατά την ισχύουσα νομοθεσία.

ζ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το Σχέδιο Χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δημοτών και κατοίκων και μεριμνά για την έκδοση, ενημέρωση και διακίνηση του Οδηγού του Δημότη, στον οποίο περιγράφονται οι διαδικασίες, οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των υπηρεσιών του δήμου σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

η) Εισηγείται το σχέδιο του κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και του κανονισμού διαβούλευσης.

θ) Εισηγείται τα σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών, σε εναρμόνιση με τα αντίστοιχα σχέδια της Περιφέρειας και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

ι) Παρακολουθεί, αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των νομικών προσώπων και υπηρεσιών του δήμου και ενημερώνει σχετικά το δημοτικό συμβούλιο.

Επιτροπή Διαβούλευσης

1. Στους δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους συγκροτείται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του και εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, δημοτική επιτροπή διαβούλευσης ως όργανο με συμβουλευτικές αρμοδιότητες. Η διάρκεια της θητείας της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης δεν υπερβαίνει τα δύο έτη. Δημοτική επιτροπή διαβούλευσης μπορεί να συγκροτηθεί και σε μικρότερους δήμους, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης αποτελείται από εκπροσώπους των φορέων της τοπικής κοινωνίας, όπως:

α) των τοπικών εμπορικών και επαγγελματικών συλλόγων και οργανώσεων

β) των επιστημονικών συλλόγων και φορέων

γ) των τοπικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών

δ) των εργαζομένων στο δήμο και τα νομικά του πρόσωπα

ε) των ενώσεων και συλλόγων γονέων

στ) των αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων και φορέων

ζ) των εθελοντικών οργανώσεων και κινήσεων πολιτών

η) άλλων οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών

θ) εκπρόσωποι των τοπικών συμβουλίων νέων και

ι) δημότες

7.2 ΠΡΟΤΑΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Τεκμηρίωση των διαδικασιών που θα εφαρμόσει και τις υπηρεσίες/στελέχη που θα εμπλέξει η Χωρική Αρχή στο σχεδιασμό και την παρακολούθηση υλοποίησης της ΟΧΕ. Αφορά στον τρόπο οργάνωσης των λειτουργιών, τη διάταξη των υπηρεσιών και την εσωτερική κατανομή εργασιών, τις προβλέψεις για την επαρκή στελέχωση και τον τρόπο κάλυψης όλων των αναγκών που σχετίζονται με τις λειτουργίες Διακυβέρνησης της Στρατηγικής, όσον αφορά τον σχεδιασμό, την παρακολούθηση και το συντονισμό της προτεινόμενης Στρατηγικής.

Περιγραφή/σύνθεση της Ομάδας Χωρικής Αρχής/αρμοδιότητες κατά τα αναφερόμενα στην Α.Π. 124143/ΕΥΣΣΑ /21-12-2022 Εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τις «Κατευθύνσεις για την επιλογή και σχεδιασμό των στρατηγικών στο πλαίσιο των ΟΧΕ -ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ».

Καλύπτονται με συγκεκριμένες απαντήσεις κάθε ένα από τα ακόλουθα ζητήματα:

- Ποιος είναι υπεύθυνος για κάθε λειτουργία;
- Πώς εξασφαλίζεται η νομιμότητα των εσωτερικών λειτουργιών;
- Πόσα στελέχη και σε ποιες ειδικότητες κρίνονται απαραίτητα;
- Ποιος επικοινωνεί με τη Διαχειριστική Αρχή και αναλαμβάνει την ευθύνη κάθε λειτουργίας που επιβάλλει τη συνεργασία με τη Διαχειριστική Αρχή;
- Άλλα σχετικά θέματα κατά την κρίση της υποψήφιας Χωρικής Αρχής;

7.2.1 Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης σε Επίπεδο Χωρικής Αρχής

Με την υπ. αριθμ. πρωτ. 26116/8-3-2024 Πρόσκληση της ΕΥΔ του ΠεΠ «Πελοπόννησος» 2021-2027 καλείται η Χωρική Αρχή των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης, ως υπεύθυνες για την υλοποίηση της Στρατηγικής με τίτλο «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση στον Ορεινό όγκο Ταυγέτου» στην Πελοπόννησο, να υποβάλλει επικαιροποιημένη πρόταση Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης στο πλαίσιο του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027.

Στο πλαίσιο της υποβολής της ανωτέρω επικαιροποιημένης πρότασης, και για την υποστήριξη της διακυβέρνησης της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου, απαιτείται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σχετική Πρόσκληση να συγκροτηθεί μια Συνεκτική Ομάδα σε επίπεδο Χωρικής Αρχής με στόχο:

- Το συντονισμό του σχεδιασμού της Στρατηγικής και τη διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς και τοπική κοινωνία.
- Τη διαμόρφωση του σχεδίου δράσης για την ωρίμανση των έργων και υλοποίηση της Στρατηγικής.
- Την παρακολούθηση της πορείας ωρίμανσης και υλοποίησης των πράξεων της Στρατηγικής.

- Την επίλυση προβλημάτων στην πορεία υλοποίησης.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στη με Α.Π. 124143/ΕΥΣΣΑ/21-12-2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τις «Κατευθύνσεις για την επιλογή και σχεδιασμό των στρατηγικών στο πλαίσιο των ΟΧΕ -ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ», η εν λόγω Ομάδα δύναται να αποτελείται από:

- Στελέχη των αρμόδιων Χωρικών Αρχών που αποδεδειγμένα διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία στο σχεδιασμό και υλοποίηση των χωρικών στρατηγικών και πράξεων
- Εκπροσώπους φορέων που μετέχουν στο σχήμα υποβολής του φορέα και που αποδεδειγμένα διαθέτουν την απαιτούμενη εμπειρία και τεχνογνωσία στο σχεδιασμό και υλοποίηση των χωρικών στρατηγικών και πράξεων
- Εξωτερικούς Εμπειρογνώμονες.

Πιο συγκεκριμένα, με βάση τις Οδηγίες και το είδος των ΟΧΕ και ΟΧΕ/ΒΑΑ που έχουμε στο Ε.Π. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ 2021-2027, για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ (ΔΗΜΟΙ ΣΠΑΡΤΗΣ-ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ) όπου η ΟΧΕ εφαρμόζεται εντός ορίων δύο Δήμων (Διαδημοτική) μια ενδεικτική σύνθεση Τοπικής Ομάδας μπορεί να έχει την παρακάτω μορφή:

- 1 εκπρόσωπος Επικεφαλής Φορέα (αιρετός επικεφαλής φορέα, ως σύνδεσμος με Χωρικό Φορέα).
- 2 - 3 στελέχη υπηρεσιών του Επικεφαλής φορέα
- 1 στέλεχος κάθε συμμετέχοντα Δήμου (μη Επικεφαλής φορέα, κατά προτίμηση από Δ/ση Προγραμματισμού ή Δ/ση Τεχνικής Υπηρεσίας).
- 0-3 εκπροσώπους ή εμπειρογνώμονες λοιπών φορέων εταιρικού σχήματος με επαρκή σχετική εμπειρία (υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων έργων, περιφερειακή ανάπτυξη, διαχείριση υποδομών, ενίσχυση επιχειρηματικότητας, περιβάλλον κ.λπ.) και λοιπών φορέων της τοπικής κοινωνίας των πολιτών.
- 0-1 στέλεχος της οικίας ΕΥΔ (κατόπιν συνεννόησης με την ΕΥΔ).
- 0-2 εμπειρογνώμονες (Αναπτυξιακός Οργανισμός, ΑΕΙ ή άλλος φορέας).

Η Συνεκτική Ομάδα σε επίπεδο Χωρικών Αρχών ανά ΟΧΕ, θα πρέπει να έχει συγκροτηθεί από τις αρμόδιες Χωρικές Αρχές πριν την έγκριση της Στρατηγικής και θα αποτελεί τμήμα της Απόφασης Έγκρισης της Στρατηγικής από την ΕΥΔ του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά τη σύμπραξη των δύο Δήμων, συνίσταται να υπάρχει εκπροσώπηση των Δ.Ε. και των Δ.Κ. της Περιοχής Παρέμβασης.

Με βάση τα ανωτέρω, σύμφωνα με την Απόφαση 93/2024 (Α.Π. 30099/20-03-2024 και ΑΔΑ: 6ΓΙΞΩΕΕ-ΓΛΤ) της Συνεδρίασης 7/2024 του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας με θέμα «Διακυβέρνηση της Ο.Χ.Ε. Ταΐγету (Δήμοι Σπάρτης – Καλαμάτας) – Έγκριση συγκρότησης Τοπικής Ομάδας Υποστήριξης», και λαμβάνοντας υπόψη την υπ' αριθμ. πρωτ. 27930/13-3-2024 εισήγηση του Τμήματος Προγραμματισμού & Ευρωπαϊκών Θεμάτων της Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Ευρωπαϊκών Θεμάτων του Δήμου Καλαμάτας και την αρ. 34/15-02-2024 Απόφαση Δημοτικού

Συμβουλίου του Δήμου Σπάρτης (αρ. πρωτ. 3309/20-02-2024), η Χωρική Αρχή των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης αποφασίζει και εγκρίνει τη συγκρότηση Συνεκτικής Ομάδας σε επίπεδο Χωρικής Αρχής με σκοπό τη Διακυβέρνηση της Στρατηγικής ΟΧΕ Ταυγέτου για την περίοδο 2021-2027, η οποία αποτελείται από τους/τις κάτωθι:

I. Δήμος Καλαμάτας

1. Στελέχη της Χωρικής αρχής που εκπροσωπούν το Δήμο Καλαμάτας:

- Παπαευσταθίου Βασίλειος, Αντιδήμαρχος Στρατηγικού Σχεδιασμού και Κλιματικής Ουδετερότητας, ως **Πρόεδρος**
- Κουτραφούρης Βασίλειος, Αντιδήμαρχος Νέων Έργων και Πολεοδομίας, ως **Αναπληρωτής Πρόεδρος**

ο Τακτικά Μέλη:

- Κουράκλη Παναγιώτα, Διευθύντρια Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Ευρωπαϊκών Θεμάτων
- Λυκουργιά Χριστίνα, Αναπληρώτρια Διευθύντρια Τεχνικών Υπηρεσιών
- Λιοντήρης Ιωάννης, Διευθυντής Γεωτεχνικών Υπηρεσιών

ο Αναπληρωματικά Μέλη:

- Μπουρίκα Σοφία, Προϊσταμένη Τμήματος Προγραμματισμού & Ευρωπαϊκών Θεμάτων της Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Ευρωπαϊκών Θεμάτων
- Μπουμποπούλου Αγγελική, Προϊσταμένη Τμήματος Εκτέλεσης Έργων
- Σταματελοπούλου Αγγελική, Προϊσταμένη Τμήματος Πάρκων, Αλσουλίων & Παιδικών χαρών της Διεύθυνσης Γεωτεχνικών Υπηρεσιών

2. Εκπρόσωποι φορέων που μετέχουν στο σχήμα υποβολής:

- Γκρέκης Πάυλος, Μέλος Δ.Σ. Επιμελητηρίου Μεσσηνίας, ως Τακτικό Μέλος
- Κυριακόπουλος Νικόλαος, Μέλος Δ.Σ. Επιμελητηρίου Μεσσηνίας, ως Αναπληρωματικό Μέλος (σύμφωνα με το με αρ. πρωτ. 256/5-2-2024 έγγραφο του Επιμελητηρίου Μεσσηνίας)
- Ένας εκπρόσωπος ΤΕΕ με τον αναπληρωτή του (ορισμός από τον Φορέα)
- Κωνσταντίνος Φύκιρης, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ορειβατικού Συλλόγου Καλαμάτας

3. Εξωτερικοί εμπειρογνώμονες:

- Ζαχαριάς Νίκος, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Καθηγητής ΤΙΑΔΠΑ, Διευθυντής Εργαστηρίου Αρχαιομετρίας
- Βαρελάς Σωτήρης, Επικ. Καθηγητής Πανεπιστημίου Πειραιά, εμπειρογνώμων σε θέματα τουριστικής στρατηγικής

4. Εκπρόσωπος μειοψηφίας

- Χανδρινός Σπυρίδων, Δημοτικός Σύμβουλος, ως Τακτικό Μέλος

II. Δήμος Σπάρτης

- 1) Παναγιώτης Τριτάκης, Αντιδήμαρχος Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, με αναπληρωματικό τον κο Παυλή Παναγιώτη , Αντιδήμαρχο Τεχνικών Υπηρεσιών Χωροταξίας και Υπηρεσιών Δόμησης Δήμου Σπάρτης
- 2) Τσίντολας Θεόδωρος, Προϊστάμενος Τμήματος Προγραμματισμού και Οργάνωσης Δήμου Σπάρτης, ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή του την κα Βαρζακάκου Μαρία, υπάλληλο Δήμου Σπάρτης ΠΕ Αρχιτέκτων.
- 3) Από τον Ορειβατικό Σύλλογο Σπάρτης τον κο Λαγανά Κωνσταντίνο ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή του τον κο Γεώργιο Πουλοκέφαλο.
- 4) Από το Ινστιτούτο Σπάρτης την κα Κανελλοπούλου Αναστασία ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή της τον κο Γεώργιο Κωστάκο
- 5) Από το Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας/Περιφερειακό Τμήμα Νοτιοανατολικής Πελοποννήσου τον κο Κρητικό Παναγιώτη, ως τακτικό μέλος, με αναπληρωτή του τον κο Τσέτσεκα Παναγιώτη.
- 6) Από εκπροσώπους Αναπτυξιακής Εταιρίας -την Αναπτυξιακή Εταιρεία Πάρνωνα Α.Ε., τον κο Σιδηρόπουλο Κοσμά Οικονομολόγο, με αναπληρώτρια του την κα Καλαθά Χριστίνα, Δασολόγο.
- 7) Ως εξωτερικούς εμπειρογνώμονες τον κο Γκόννη Γεώργιο, Τοπογράφο μηχ. ΕΜΠ-ΜΒΑ. Εμπειρία σε συγκοινωνιακά, υδραυλικά έργα και κυκλοφοριακές-πολεοδομικές μελέτες. Ειδικευση στην χρηματοοικονομική των επενδύσεων και δημοσίων συμβάσεων για έργα υποδομών

III. Ένα (01) στέλεχος της Ε.Υ.Δ. Προγράμματος Πελοπόννησος (κατόπιν συνεννόησης με την ΕΥΔ)

Τέλος, με την ίδια απόφαση ορίζεται ως εκπρόσωπος του Δήμου Καλαμάτας στην Ομάδα Υποστήριξης της Διακυβέρνησης των Στρατηγικών ΟΧΕ και ΟΧΕ/ΒΑΑ σε Περιφερειακό Επίπεδο για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, το μέλος της Τοπικής Ομάδας κ. Βασίλειος Παπαευσταθίου, που ορίστηκε να ασκεί τα καθήκοντα του Προέδρου της Επιτροπής με αναπληρωτή του τον κ. Βασίλειο Κουτραφούρη που ορίστηκε να ασκεί τα καθήκοντα του αναπληρωτή Προέδρου της Επιτροπής.

7.2.2 Εκπόνηση Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης

Η Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης (Συνεκτική Ομάδα) επιδιώκει την ανοιχτή επικοινωνία και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των Δημοτικών Αρχών, της Περιφερειακής αρχής και των υπηρεσιών της ΕΥΔ του ΠεΠ Πελοποννήσου, όπως και των Δικαιούχων των δράσεων/πράξεων που συνθέτουν τη στρατηγική ΟΧΕ, με στόχο την πλήρη επίτευξη των στόχων της.

Οι κύριοι άξονες της Στρατηγικής που εφαρμόζει η Συνεκτική Ομάδα είναι οι εξής:

- **Συνεργασία.** Υποστηρίζει τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος εργασίας όπου οι συμμετέχοντες μοιράζονται τις διαθέσιμες πληροφορίες και συνεργάζονται για την επίτευξη των στόχων της ΟΧΕ
- **Ανοικτή Επικοινωνία.** Δημιουργεί σαφείς διαύλους επικοινωνίας, διασφαλίζοντας ότι όλα τα μέλη είναι ενημερωμένα για την πρόοδο της Στρατηγικής. Αυτό περιλαμβάνει την οργάνωση τακτικών συναντήσεων και την προώθηση εργαλείων για συζήτηση και σχόλια. Επιπλέον προβλέπει για τη κυκλοφορία αναφορών προόδου για την πορεία υλοποίησης της

Στρατηγικής προς όλα εμπλεκόμενα μέρη. Για το σκοπό αυτό αξιοποιούνται ψηφιακά εργαλεία όπως email, λογισμικό διαχείρισης έργου ή ψηφιακές πλατφόρμες επικοινωνίας.

- **Αξιολόγηση.** Η υλοποίηση της Στρατηγικής αξιολογείται τακτικά ώστε να διασφαλίζεται ότι ακολουθεί τους εγκεκριμένους ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους. Κεντρικό σημείο της αξιολόγησης αποτελεί η έγκαιρη διαπίστωση τυχόν προβλημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν.
- **Διαχείριση Κινδύνων.** Επεξεργάζεται, επικαιροποιεί και εξειδικεύει το εγκεκριμένο Σύστημα Διαχείρισης Κινδύνων.
- **Υποστήριξη Δικαιούχων.** Η Συνεκτική Ομάδα αναπτύσσει στρατηγικές για να υποστηρίξει και να βελτιώσει τη διαχειριστική ικανότητα και αποτελεσματικότητα των Δικαιούχων όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο και εφικτό.
- **Διαχείριση συγκρούσεων.** Διαχειρίζεται αποτελεσματικά τις συγκρούσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών με τρόπο που να προωθεί αποδοτικά και δίκαια την υλοποίηση της Στρατηγικής.
- **Ευελιξία.** Η Συνεκτική Ομάδα είναι προετοιμασμένη να τροποποιήσει τη εγκεκριμένη Στρατηγική εφόσον οι συνθήκες στο εξωτερικό/εσωτερικό περιβάλλον αλλάζουν, βάσει και της πορείας υλοποίησης και των αποτελεσμάτων της εν εξελίξει διαβούλευσης.

Ειδικότερα, η Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης (Συνεκτική Ομάδα) κατά τη φάση σχεδιασμού της Στρατηγικής παρέχει και τις παρακάτω υποστηρικτικές ενέργειες:

- Παροχή κατευθύνσεων προς τη Χωρική Αρχή για θέματα που αφορούν τον προσδιορισμό της περιοχής παρέμβασης, το μείγμα των προβλεπόμενων δράσεων, τη στοχοθεσία και το χρονο-προγραμματισμό.
- Διασφάλιση της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών και της τοπικής κοινωνίας τόσο στις διαδικασίες σχεδιασμού όσο και στις προβλεπόμενες διαδικασίες υλοποίησης.
- Συντονισμό σε τοπικό επίπεδο με άλλες χωρικές στρατηγικές που υλοποιούνται με γεωγραφική επικάλυψη ή στην περιοχή άμεσης επιρροής.

Επιπλέον, η Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης (Συνεκτική Ομάδα) συνδράμει στην επίσπευση της υλοποίησης των έργων της Στρατηγικής μέσα από την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη της Χωρικής Αρχής και των Δικαιούχων, την καθοδήγησή τους και την παροχή τεχνογνωσίας και εμπειρίας.

Η επίσπευση και ο συντονισμός της υλοποίησης του συνόλου της Στρατηγικής σχετίζεται με την παρακολούθηση και την καλή γνώση των ζητημάτων και των κινδύνων που αντιμετωπίζει συνολικά το Σχέδιο, αλλά και χωριστά το κάθε έργο, καθώς και των δυνατοτήτων παρέμβασης και αντιμετώπισης αυτών.

7.2.3 Παρακολούθηση Υλοποίησης Πράξεων

Η Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης (Συνεκτική Ομάδα) συνεργάζεται με τη Χωρική Αρχή και τις υπηρεσίες της ΕΥΔ του ΠεΠ για την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης της Στρατηγικής και των Πράξεων του Σχεδίου Δράσης. Ειδικότερα:

- Συμβάλλει στην καταλληλότητα και την εγκυρότητα του προτεινόμενου συστήματος δεικτών και διατυπώνει απόψεις προς τον χωρικό φορέα για βελτίωση του συστήματος παρακολούθησης.
- Υποστηρίζει το χωρικό φορέα στη διασφάλιση στοιχείων που εξυπηρετούν το βέλτιστο σχεδιασμό (evidence based).
- Διαμεσολαβεί στις σχετικές υπηρεσίες των δικαιούχων και των ωφελούμενων για τη συλλογή ποσοτικής και ποιοτικής πληροφορίας που θα αξιοποιηθεί για την παρακολούθηση (εκτός δεδομένων ΟΠΣ που παραλαμβάνει από την Περιφερειακή Ομάδα ή απ'ευθείας από την ΕΥΔ).
- Τα μέλη δύναται να παρέχουν ποσοτική και ποιοτική πληροφόρηση σχετικά με τον τομέα αναφοράς τους.
- Κινητοποιεί στο μέτρο του εφικτού την κοινωνία των πολιτών και την τοπική κοινωνία και διασφαλίζει τη συμμετοχή τους σε όλο το φάσμα του σχεδιασμού, υλοποίησης και παρακολούθησης της Στρατηγικής. Δύναται να καταστρώσει τοπικό σχέδιο δράσης για την κινητοποίηση των τοπικών φορέων και των πολιτών στην περιοχή της ΟΧΕ.
- Αποτελεί το σημείο επαφής (focal point) σε τοπικό επίπεδο.

Παρακολουθεί την εξέλιξη της Στρατηγικής καθ' όλη τη διάρκεια και όπου απαιτείται διαμορφώνει προτάσεις προς τη Χωρική Αρχή για την προσαρμογή της Στρατηγικής ή / και τη λήψη μέτρων επίστευσης.

7.2.4 Διαδικασίες διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ανασχεδιασμού της Στρατηγικής

Η Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης (Συνεκτική Ομάδα) συνεργάζεται με τη Χωρική Αρχή και τις υπηρεσίες της ΕΥΔ του ΠεΠ για τη διαχείριση, παρακολούθηση, αξιολόγηση και ανασχεδιασμό της Στρατηγικής ΟΧΕ.

Το Σχέδιο Δράσης αποτελεί τη βάση για την αποτελεσματική παρακολούθηση και υλοποίηση της Στρατηγικής. Αφετηρία του Σχεδίου Δράσης είναι η Στρατηγική και τροφοδοτείται περαιτέρω από τις Εκθέσεις Παρακολούθησης της Πορείας Υλοποίησης και περιεχόμενό του είναι οι προτάσεις ενεργειών ωρίμανσης και επίστευσης της υλοποίησης των έργων στο πλαίσιο της Στρατηγικής. Η λογική του Σχεδίου Δράσης επικεντρώνεται στην επίλυση των προβλημάτων της στρατηγικής. Για τον λόγο αυτό εστιάζει στη χαρτογράφηση του προβλήματος που έχει ανατρέψει τον αρχικό σχεδιασμό και την αποτύπωση μιας σαφούς στρατηγικής για την απεμπλοκή του.

Η Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης (Συνεκτική Ομάδα) συνδράμει στην επίσπευση της υλοποίησης των έργων της Στρατηγικής μέσα από την επιστημονική και τεχνική υποστήριξη της Χωρικής Αρχής και των Δικαιούχων, την καθοδήγησή τους και την παροχή τεχνογνωσίας και εμπειρίας.

Η επίσπευση και ο συντονισμός της υλοποίησης του συνόλου της Στρατηγικής σχετίζεται με την παρακολούθηση και την καλή γνώση των ζητημάτων και των κινδύνων που αντιμετωπίζει συνολικά το Σχέδιο, αλλά και χωριστά το κάθε έργο, καθώς και των δυνατοτήτων παρέμβασης και αντιμετώπισης αυτών. Για την άσκηση του ρόλου αυτού οφείλει να γνωρίζει το «χάρτη» εμπλεκόμενων φορέων στη διαχείριση, την υλοποίηση και την υποστήριξη της ΟΧΕ, περιλαμβανομένων και των φορέων και μέσων παροχής Τεχνικής Βοήθειας.

Στο πλαίσιο των τακτικών συναντήσεων της Τοπικής Ομάδας Διακυβέρνησης:

(α) Αξιολογείται η πρόοδος της Στρατηγικής, ανά πράξη και συνολικά, με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης που παρουσιάστηκαν προηγουμένως σε συνδυασμό με το βαθμό επίτευξης των εγκεκριμένων επιμέρους ειδικών στόχων. Διαπιστώνονται τα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

(β) Χαρακτηρίζεται η πρόοδος της Στρατηγικής, ανά πράξη και συνολικά, είτε ως ικανοποιητική είτε ως χαμηλού ή υψηλού κινδύνου.

(γ) Όταν ο χαρακτηρισμός είναι χαμηλού κινδύνου, ενεργοποιείται από τη Χωρική Αρχή το εγκεκριμένο σχέδιο διαχείρισης κινδύνου που εξειδικεύεται ανά περίπτωση σε συνεργασία με τους Δικαιούχους και την ΕΥΔ.

(δ) Όταν ο χαρακτηρισμός αλλάξει σε υψηλού κινδύνου εφαρμόζεται το εξειδικευμένο σχέδιο διαχείρισης κινδύνου. (ε) Η Χωρική Αρχή με την υποστήριξη της Τοπικής Ομάδας Διακυβέρνησης εξασφαλίζει ότι η υλοποίηση των απαραίτητων ενεργειών είναι σύμφωνη με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου Συγχρηματοδοτούμενων Πράξεων 2021-2027 καθώς και με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζει κατά περίπτωση η Διαχειριστική Αρχή.

Για την τεκμηρίωση των θέσεων του, ο Φορέας μπορεί να επισυνάψει τα χρήσιμα κατά την κρίση του έγγραφα.

7.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Η Χωρική Αρχή περιγράφει και ιεραρχεί τα είδη των κινδύνων (επιχειρησιακών, οικονομικών, νομικών, τεχνικών προβλημάτων, στελέχωσης, θεσμικών) κατά την ανάπτυξη των Παρεμβάσεων - Δράσεων του Σχεδίου Δράσης και παρουσιάζει τον τρόπο αντιμετώπισής τους.

Πίνακας 68. Η αναγνώριση και ιεράρχηση κινδύνων.

ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΙΝΥΝΟΥ	ΔΡΑΣΕΙΣ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ Α ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλός, Μεσαίος, Υψηλός)
Ορίμανση Έργων	Καθυστερήσεις στα προπαρασκευαστικά στάδια για την υλοποίηση έργων (π.χ. τεχνικές μελέτες, αποφάσεις εγκρίσεων, αδειοδοτήσεις, τεύχη δημοπράτησης)	Ιδιαίτερα δράσεις που αφορούν ενεργειακές αναβαθμίσεις του κτιριακού αποθέματος του Δήμου.	ΧΑΜΗΛΗ	Καθυστερήσεις στην ένταξη των έργων.	ΧΑΜΗΛΗ	Μη δυνατότητα έγκαιρης έκδοσης απαιτούμενων αδειοδοτήσεων στον προκαθορισμένο χρόνο όπως ορίζεται στην πρόσκληση.	ΧΑΜΗΛΟΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΔΡΑΣΕΙΣ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ Α ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ Α ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλός, Μεσαίος, Υψηλός)
	Συχνές επανυποβολές Τεχνικών Δελτίων εκ μέρους των δικαιούχων μέχρι την ένταξη της πράξης.	Όλες οι δράσεις.	ΜΕΣΑΙΑ	Επίπτωση στον ετήσιο προγραμματισμό του, καθώς τίθενται συγκεκριμένοι ετήσιοι στόχοι ενεργοποίησης και απορρόφησης του ΠΕΠ	ΜΕΣΑΙΑ	Χαμηλός βαθμός ωριμότητας των πράξεων που υποβάλλονται.	ΜΕΣΑΙΟΣ
Εκκλήρωση Απαιτήσεων Χρηματοδότησης	Χαμηλή απορροφησιμότητα των διαθέσιμων κονδυλίων.	Όλες οι δράσεις και ιδιαιτέρως αυτές που αφορούν ενεργειακές αναβαθμίσεις και ανακαινίσεις κτιρίων και δημόσιων υποδομών	ΧΑΜΗΛΗ	Ενδεχόμενες καθυστερήσεις στην έναρξη των προγραμματισμένων παρεμβάσεων.	ΧΑΜΗΛΗ	Απλούστευση διαδικασιών.	ΧΑΜΗΛΟΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΙΝΥΝΟΥ	ΔΡΑΣΕΙΣ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΠΙΘΑΝΟΤΗΤ Α ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤ Α ΕΠΙΠΤΩΣΕΩ Ν (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλός, Μεσαίος, Υψηλός)
	Μη ανταπόκριση με τους όρους και της προϋποθέσεις συμμετοχής στη χρηματοδότηση του έργου.	Όλες οι δράσεις και ιδιαιτέρως αυτές που αφορούν ενεργειακές αναβαθμίσεις και ανακαινίσεις κτιρίων.	ΧΑΜΗΛΗ	Καθυστερήσεις στον χρονοπρογραμματισμό/ υλοποίηση των πράξεων.	ΧΑΜΗΛΗ	Απλούστευση διαδικασιών.	ΧΑΜΗΛΟΣ
Δημοπρατήσεις Έργων	Καθυστερήσεις στις δημοπρατήσεις των έργων.	Μη ώριμες δράσεις, νέα σχεδιαζόμενα έργα/ πράξεις.	ΜΕΣΑΙΑ	Καθυστέρηση υλοποίησης προγραμματισμένων δράσεων. Κίνδυνος μειωμένης απορρόφησης κονδυλίων από το Πρόγραμμα.	ΜΕΣΑΙΑ	Ελλιπής προετοιμασία και προπαρασκευή τους πριν τη φάση της Δημοπράτησης. Σφάλματα του φορέα κατά την κατάρτιση της μελέτης και των τευχών δημοπράτησης.	ΜΕΣΑΙΟΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΙΝΥΝΟΥ	ΔΡΑΣΕΙΣ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΠΙΘΑΝΟΤΗΤ Α ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤ Α ΕΠΙΠΤΩΣΕΩ Ν (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλός, Μεσαίος, Υψηλός)
	Μη τήρηση του θεσμικού πλαισίου περί δημοσίων συμβάσεων (Ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα).	Όλες οι δράσεις	ΧΑΜΗΛΗ	Καθυστερήσεις στο χρονοπρογραμματισμό των έργων/ πράξεων λόγω ενδεχόμενων προβλημάτων στη νομιμότητα των ενεργειών.	ΧΑΜΗΛΗ	Ανεπαρκής γνώση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.	ΧΑΜΗΛΟΣ
Υλοποίηση Δράσεων	Μη παρακολούθηση των δικαιούχων των έργων.	Όλες οι δράσεις	ΜΕΣΑΙΑ	Πιθανές καθυστερήσεις στην έναρξη και υλοποίηση πράξεων.	ΜΕΣΑΙΑ	Μη τήρηση των ορόσημων που έχουν προγραμματιστεί, κάτι που δύναται να προκαλέσει καθυστερήσεις στην υλοποίηση του προγράμματος.	ΜΕΣΑΙΟΣ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΔΡΑΣΕΙΣ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΑ Α ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	ΠΙΘΑΝΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	ΣΟΒΑΡΟΤΗΤΑ Α ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ (Χαμηλή, Μεσαία, Υψηλή)	ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΣΗ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλός, Μεσαίος, Υψηλός)
	Μη κάλυψη των προβλεπόμενων από το οργανόγραμμα, θέσεων εργασίας της Χωρικής Αρχής .	Όλες οι δράσεις	ΜΕΣΑΙΑ	Μη έγκαιρη ή πλημμελής υλοποίηση καθηκόντων της Χωρικής Αρχής και προβλήματα στην ομαλή υλοποίηση του Προγράμματος	ΜΕΣΑΙΑ	Μη τήρηση των ορόσημων που έχουν προγραμματιστεί, κάτι που δύναται να προκαλέσει καθυστερήσεις στην υλοποίηση του προγράμματος.	ΜΕΣΑΙΟΣ

Πηγή: Ιδία επεξεργασία.

Πίνακας 69. Η διαχείριση κινδύνων.

ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλό, Μεσαίο, Υψηλό)	ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΔΡΑΣΗΣ	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΔΡΑΣΗΣ
Ωρίμανση Έργων	Καθυστερήσεις στα προπαρασκευαστικά στάδια για την υλοποίηση έργων (π.χ. τεχνικές μελέτες, αποφάσεις εγκρίσεων, αδειοδοτήσεις, τεύχη δημοπράτησης).	Ιδιαίτερα δράσεις που αφορούν ενεργειακές αναβαθμίσεις του κτιριακού αποθέματος του Δήμου.	ΧΑΜΗΛΗ	Αξιοποίηση του Αναπτυξιακού Οργανισμού της Περιφέρειας και των πόρων της τεχνικής βοήθειας σε περιφερειακό και τομεακό επίπεδο	Σωστός χρονοπρογραμματισμός και τήρηση των ρητρών των συμβάσεων των έργων.
	Συχνές επανυποβολές Τεχνικών Δελτίων εκ μέρους των δικαιούχων μέχρι την ένταξη της πράξης.	Όλες οι δράσεις.	ΜΕΣΑΙΑ	Συντονισμός και προγραμματισμός της διαδικασίας σχεδιασμού και ένταξης έργων.	Θέσπιση ανώτατου ορίου υποβολής Τεχνικών Δελτίων.
Εκπλήρωση Απαιτήσεων Χρηματοδότησης	Χαμηλή απορροφησιμότητα των διαθέσιμων κονδυλίων.	Όλες οι δράσεις και ιδιαιτέρως αυτές που αφορούν ενεργειακές αναβαθμίσεις και ανακαινίσεις κτιρίων.	ΧΑΜΗΛΗ	Μείωση του χρόνου ωρίμανσης των έργων (με την αξιοποίηση της Τεχνικής Βοήθειας του Προγράμματος).	Απλούστευση των διαδικασιών (μείωση της γραφειοκρατίας).
	Μη ανταπόκριση με τους όρους και τις προϋποθέσεις συμμετοχής στη χρηματοδότηση του έργου.	Όλες οι δράσεις και ιδιαιτέρως αυτές που αφορούν ενεργειακές αναβαθμίσεις και ανακαινίσεις κτιρίων.	ΧΑΜΗΛΗ	Αυστηρή παρακολούθηση και τήρηση των όρων και προϋποθέσεων χρηματοδότησης των έργων/ πράξεων.	Απλούστευση των διαδικασιών (μείωση της γραφειοκρατίας).

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλό, Μεσαίο, Υψηλό)	ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΔΡΑΣΗΣ	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΔΡΑΣΗΣ
Δημοπρατήσεις Έργων	Καθυστερήσεις στις δημοπρατήσεις των έργων.	Μη ώριμες δράσεις, νέα έργα/ πράξεις.	ΜΕΣΑΙΑ	Λεπτομερής προ-δημοπρασιακός έλεγχος των δικαιούχων.	Νομική και διαχειριστική ενίσχυση/ υποστήριξη της αρμόδιας Μονάδας της Χωρικής Αρχής για την επιτυχή και αποτελεσματική υλοποίηση του προ-δημοπρασιακού ελέγχου.
	Μη τήρηση του θεσμικού πλαισίου περί δημοσίων συμβάσεων (Ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα).	Όλες οι δράσεις	ΧΑΜΗΛΗ	Εφαρμογή διαδικασιών ελέγχου και αξιολόγησης για τον περιορισμό του κινδύνου παρέκκλισης από το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο.	Σε περίπτωση που διαπιστωθούν αστοχίες στη τήρηση του θεσμικού πλαισίου, προτείνεται η ακύρωση της σύμβασης και η προκήρυξη νέου διαγωνισμού για την ανάληψη του έργου/ πράξης από άλλον δικαιούχο.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

ΣΤΑΔΙΟ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ – ΤΥΠΟΙ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΑ Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ	ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΙΝΔΥΝΟΥ (Χαμηλό, Μεσαίο, Υψηλό)	ΤΡΟΠΟΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΔΡΑΣΗΣ	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑ ΤΥΠΟ ΔΡΑΣΗΣ
Υλοποίηση Δράσεων	Μη παρακολούθηση των δικαιούχων των έργων.	Όλες οι δράσεις	ΜΕΣΑΙΑ	Για την αξιολόγηση και τον συστηματικό έλεγχο των δικαιούχων, προτείνεται ο καταμερισμός της εν λόγω διαδικασίας σε ομάδες εργασίας της Χωρικής Αρχής .	Αξιοποίηση της Τεχνικής Βοήθειας για υποστήριξη μέσω Τεχνικού Συμβούλου, ο οποίος εξειδικεύεται στην παρακολούθηση πράξεων.
	Μη κάλυψη των προβλεπόμενων από το οργανόγραμμα, θέσεων εργασίας της Χωρικής Αρχής	Όλες οι δράσεις	ΜΕΣΑΙΑ	Ενίσχυση της Χωρικής Αρχής με εξειδικευμένα στελέχη.	Χρήση Τεχνικής Βοήθειας για την υποστήριξη του έργου της Χωρικής Αρχής .

Πηγή: Ιδία επεξεργασία.

8. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ – ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

8.1 ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΟΧΕ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ ΤΗΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2014-2020

Σε αυτή την υποενότητα αποτυπώνονται οι ενέργειες διαβούλευσης που είχαν λάβει χώρα στο πλαίσιο της διερεύνησης ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και συγκεκριμένα το 2020.

Η ιδέα της προετοιμασίας και εφαρμογής της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету είχε χρονικό σημείο εκκίνησης και αποτέλεσε βασικό θέμα συζήτησης στην τηλεδιάσκεψη της 24/04/2020, με πρωτοβουλία του Περιφερειάρχη της Πελοποννήσου. Στην τηλεδιάσκεψη συμμετείχαν οι Δήμαρχοι Καλαμάτας και Σπάρτης, οι Αντιπεριφερειάρχες Μεσσηνίας και Λακωνίας, στελέχη της ΕΥΔ του ΠΕΠ Πελοποννήσου 2014-2020 και εκπρόσωποι του Συμβούλου σχεδιασμού της εν λόγω χωρικής παρέμβασης. Από την σταχυολόγηση των πρακτικών της διάσκεψης, παρουσιάζονται παρακάτω τα βασικά σημεία που διατυπώθηκαν, όσον αφορά στην αποτύπωση των αναγκών και προτεραιοτήτων για την περιοχή παρέμβασης:

- Έγινε πρόταση η περιοχή παρέμβασης να περιλαμβάνει τα χωριά της Αλαγονίας από την Μεσσηνία και την περιοχή μέχρι την Άρνα από την Λακωνία, επίσης υπάρχουν πολύ σημαντικά γεφύρια κι εκκλησίες, και γενικά εγκαταλειμμένα κτίρια πολιτιστικού χαρακτήρα, η περιοχή χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη γερασμένου πληθυσμού, ερημοποίηση πολύ όμορφων χωριών που εξαιτίας της μετανάστευσης έχουν μείνει όπως είναι εδώ και 50 χρόνια
- Το μέλλον του τουρισμού στην περιοχή οφείλει να συνδέεται με το περιβάλλον και τη φυσική ζωή.
- Η περιοχή απαξιώνεται όταν δεν υπάρχει ανθρώπινη παρουσία, υπάρχουν μελέτες για μονοπάτια στην Μεσσηνία, υπάρχει ήδη ενδιαφέρον από επιμελητήρια και συλλόγους μονοπατιών για την αναπτυξιακή παρέμβαση στον Ταΐγετο.
- Έμφαση σε δράσεις φυσιολατρίας, trekking, προώθηση κοινωνικών δράσεων στην περιοχή του Καιάδα, αξιοποίηση του αποθέματος βοτάνων στην περιοχή, μετατροπή της περιοχής από cost center σε profit center.
- Κρίσιμη παράμετρος η διασύνδεση τουριστικών και μικρών μεταποιητικών επιχειρήσεων.
- Στήριξη σε τουριστικές και μεταποιητικές μονάδες, όπως και να προωθηθούν ήπιες παρεμβάσεις για διαμόρφωση μονοπατιών, στοχευμένων αναπλάσεων και βελτίωση της προσβασιμότητας.
- Να καθοριστούν τα κριτήρια επιλογής της περιοχής παρέμβασης και τα κριτήρια επιλεξιμότητας των έργων.

Στην συνέχεια, από την πλευρά του Δήμου Καλαμάτας, οργανώθηκε συνεδρίαση της επιτροπής διαβούλευσης του Δήμου την 22α Ιουνίου 2020 με θέμα συζήτησης: «Ενημέρωση επί του προγράμματος «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Ταϊγέτου». Στην συνεδρίαση παρευρέθηκαν:

- Ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Καλαμάτας κ. Πολίτης Δημήτριος, ως Πρόεδρος της Επιτροπής Διαβούλευσης
- και από τα μέλη της Επιτροπής Διαβούλευσης οι εκπρόσωποι των Φορέων 1) Πολιτιστικού Συλλόγου «Οι Φίλοι του Παμίσου» κα Μπελογιάννη Αναστασία, 2) Σωματείου Εργαζομένων Ο.Τ.Α Ν. Μεσσηνίας κα Τούντα Ειρήνη, 3) Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων 22ου Δημοτικού Σχολείου Καλαμάτας κ. Βλαχόπουλος Νικόλαος, 4) Επιμελητηρίου Μεσσηνίας κ. Γκραϊκής Παύλος και 5) Αγροτικού Ελαιουργικού Συνεταιρισμού Καλαμάτας κ. Αντωνόπουλος Μιχαήλ
- οι δημότες (τακτικά μέλη) κ.κ. 1) Πατσαρίνος Νικόλαος και 2) Σπαράγγης Ευάγγελος,
- οι δημότες, κ.κ. α) τακτικά μέλη: 1) Αλλοίμονος Σωτήρης, 2) Αντωνόπουλος Παναγιώτης, 3) Βούλγαρη Ευγενία, 4) Μαντούβαλου Μαρία, 5) Μπαγατέλας Σταύρος–Δρακούλης και 6) Σκούρας Γεώργιος β) αναπληρωματικά μέλη: 1) Κλημεντίδης Ηλίας, 2) Παρασκευόπουλος Ευάγγελος, 3) Πολυμενέα Ουρανία και 4) Τσώλης Ηλίας

Επίσης στη συνεδρίαση συμμετείχαν:

- ο Δήμαρχος Καλαμάτας, κ. Βασιλόπουλος Αθανάσιος,
- ο Περιφερειακός Σύμβουλος Πελοποννήσου και επικεφαλής του συνδυασμού «Αγωνιστική Συνεργασία Πελοποννήσου» και πρώην Βουλευτής Μεσσηνίας, κ. Πετράκος Θανάσης,
- ο Αντιδήμαρχος Καλαμάτας, κ. Μαρινάκης Σαράντος,
- οι Επικεφαλής των Δημοτικών Παρατάξεων «ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΔΗΜΟΣ» κ. Τζαμουράνης Βασίλειος, «ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΤΟΠΟΣ ΖΩΗΣ» κα Κουζή Αντωνία (Τόνια) και «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ» κ. Αντωνόπουλος Μιχαήλ (συμμετέχει ως Πρόεδρος του Αγροτικού Ελαιουργικού Συνεταιρισμού Καλαμάτας),
- οι Πρόεδροι Συμβουλίων και οι Πρόεδροι Κοινοτήτων: Αλαγονίας κ. Καζάκος Γεώργιος, Άμφειας κ. Μαλαπάνης Νικόλαος, Αρτεμισίας κ. Διονυσόπουλος Παναγιώτης, Αρφαρών κ. Ματθαίος Αριστοτέλης, Βελανιδιάς κ. Μπαρούνης Παναγιώτης, Βέργας κ. Κουρεντζής Γεώργιος, Βρομόβρυσης κ. Αλιφέρης Κων/νος, Ελαιοχωρίου κ. Μάλαμας Ευάγγελος, Καλαμάτας κ. Λύρας Παναγιώτης, Λαδά κ. Αντωνόπουλος Μιχαήλ, Νέδουσας κ. Βαρελάς Αριστείδης, Πηγών κ. Μαρκόπουλος Απόστολος, Πολιανής κ. Μουτσιούλας Ιωάννης, Σταματινού κ. Μπούρας Σωτήριος,
- οι δημοτικοί σύμβουλοι κ.κ. Μαλαπάνη Μαρία, Σωφρονάς Γεώργιος και Τσαπόγας Κων/νος,
- εκπρόσωποι Συλλόγων κ.κ. Παπαδέα Γιώτα (Πηγιωτών), Μασουρίδου Αθηνά (Λαδαίων), Καζάκος Αντώνης (Αλαγονίων), Αργύρης Ιωάννης (Καρβελιωτών), Πατσιλίβας Παναγιώτης (Αρτεμισίων),

- από την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Πελοποννήσου και την Α/θμια Εκπαίδευση Μεσσηνίας ο κ. Σαρρής Δημήτριος,
- από το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καλαμάτας η κα Ραβάνη Ιωάννα,
- η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Ευρωπαϊκών Θεμάτων του Δήμου Καλαμάτας, κα Κουράκλη Παναγιώτα,
- καθώς και δημότες.

Σημειώνεται ότι εστάλη πρόσκληση και σε μια σειρά εκπροσώπων φορέων που δεν κατέστη εφικτό να παρευρεθούν.

Από την πλευρά των πέντε (5) κοινοτήτων Αλαγονίας, Αρτεμισίας, Καρβελίου, Πηγών και Νέδουσας, κατατέθηκε έγγραφο με μια σειρά αναπτυξιακών προτάσεων που αφορούσαν:

Πρωτογενής Τομέας – Μεταποίηση

- Δημιουργία Μελισσοκομικού Πάρκου στον ορεινό όγκο τουλάχιστον εκατό (100) στρεμμάτων.
- Διαχείριση Δάσους – Δασεργατική Εκπαίδευση
- Καλλιέργεια αρωματικών – φαρμακευτικών φυτών
- Κτηνοτροφία.
- Μεταποίηση παραγωγή τοπικών προϊόντων

Πολιτισμός, Μουσεία, Εκπαίδευση

- Εκπαιδευτικά κέντρα και χώροι υποδοχής κοινού
- Οικοτουρισμός – Αγροτουρισμός
- Δίκτυο διασύνδεσης – ενοποίησης των ιστορικών κέντρων των χωριών με τις αγροτικές – μονάδες προς τουριστική – εκπαιδευτική εκμετάλλευση
- Προστασία παραδοσιακών κατοικιών
- Δίκτυο διασύνδεσης των έξι χωριών μέσα από ένα ενοποιημένο δίκτυο μονοπατιών – περιβαλλοντικών – πολιτιστικών διαδρομών, δημιουργώντας έναν πεζοπορικό κύκλο
- Εναλλακτικός τουρισμός: Μηχανοκίνητα, ποδήλατο βουνού, αναρρίχηση

Αθλητισμός

- Χώροι Άθλησης
- «Ο Ταΰγετος στην πόλη: Από την πλατεία ... στον Ταΰγετο

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας Πολιανής κατέθεσε έγγραφο με αίτημα την συμπερίληψη της Κοινότητας στην περιοχή παρέμβασης της ΟΧΕ.

Οι εισαγωγικές παρατηρήσεις της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης ως προς τις βασικές επιδιώξεις και τους στόχους της ΟΧΕ περιλάμβαναν τα παρακάτω:

- Τη διατήρηση στοιχείων του φυσικού περιβάλλοντος που είναι μοναδικά σε διεθνές, εθνικό και τοπικό επίπεδο.
- Τη διατήρηση στοιχείων και χαρακτηριστικών του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος που χαρακτηρίζουν την ταυτότητα της περιοχής.
- Την υποστήριξη της ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο.
- Την ανταπόκριση της Ελλάδας σε διεθνείς δεσμεύσεις όσον αφορά την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Ειδικότερα, οι βασικές κατευθυντήριες γραμμές της εθνικής και κοινοτικής πολιτικής αφορούν στην ανάγκη για προστασία, τόσο του φυσικού όσο και του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος, με:

- αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων
- οικιστική αναδιάρθρωση και σχεδιασμό των οικισμών
- διαμόρφωση των κατάλληλων συνθηκών για την ενδυνάμωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Η αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων, η φυσική εξέλιξη των οικοσυστημάτων, η οικονομικότητα και η ευελιξία των μέτρων αποτελούν ένα σύνολο αρχών που θα πρέπει να διέπουν το διαχειριστικό σχέδιο της περιοχής. Οι γενικοί αυτοί στόχοι αποτελούν το πλαίσιο δράσης και δίνουν τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση της περιοχής σε μακροπρόθεσμη βάση. Εκτός από τους παραπάνω στόχους, οι ευκαιρίες για συνεχή έρευνα και περιβαλλοντική εκπαίδευση στην περιοχή θεωρούνται επίσης σημαντικές. Γενικά, η ορθολογική διαχείριση της περιοχής πρέπει να στηρίζεται στην αξιολόγηση των πραγματικών δυνατοτήτων της ως προς τις λειτουργίες που επιτελούν σήμερα οι επιμέρους βιότοποι. Πρέπει, επίσης, να συμπεριλάβει τις αυξανόμενες ανάγκες και προσδοκίες του κοινωνικού συνόλου για βιώσιμη ανάπτυξη. Επιχειρείται η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των προοπτικών της περιοχής, που στηρίζεται στην ορθολογική αξιολόγηση των πραγματικών δυνατοτήτων της και υλοποιείται με βάση σύγχρονες αρχές και πρότυπα διαχείρισης. Ταυτόχρονα η ολοκληρωμένη αυτή προσέγγιση ελαχιστοποιεί την εμφάνιση κινδύνων και απειλών για την υποβάθμιση των αξιών της περιοχής συνολικά.

- Η προστασία, διατήρηση και ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της περιοχής του ορεινού όγκου Ταυγέτου από την άποψη του φυσικού περιβάλλοντος (βιότοποι, είδη, κ.λπ.), των πολιτιστικών στοιχείων, του τοπίου και του χαρακτήρα της περιοχής.
- Η οργάνωση της περιοχής για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών (ανάδειξη αξιών, δημιουργία υποδομών, περιβαλλοντική εκπαίδευση και ενημέρωση κ.λπ.).
- Η βελτίωση της ποιότητας ζωής στην περιοχή και η άνοδος του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων, με την ενίσχυση των έργων υποδομής, την πληρέστερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της και την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, σε συμφωνία με την διατήρηση των αξιών της.
- Η οργάνωση της διοίκησης, διαχείρισης και λειτουργικής οργάνωσης της προστατευόμενης περιοχής.

Στις 15/05/2020 η Διεύθυνση Γεωτεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Καλαμάτας απέστειλε έγγραφο στο Δήμο με προτάσεις της Διεύθυνσης για την ΟΧΕ Ταΐγέτου. Ειδικότερα αναφέρονται:

- **ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΑ:** Δημιουργία Μελισσοκομικού Πάρκου σε μια έκταση τουλάχιστον εκατό (100) στρεμμάτων στον ορεινό όγκο. Στο πάρκο θα υπάρχουν εγκαταστάσεις για την εξαγωγή του μελιού, ψυγεία για την διατήρηση της γύρης καθώς και χώρος για εκπαιδευτικά μαθήματα μελισσοκομίας.
- **ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΑΣΟΥΣ – ΔΑΣΕΡΓΑΤΕΣ:** Η παραγωγή ξύλου είναι μια βασική οικονομική δραστηριότητα του Ταΐγέτου. Τόσο η Μαύρη Πεύκη όσο και η Κεφαλληνιακή Ελάτη είναι είδη που συντήρησαν μέρος του πληθυσμού των χωριών το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα. Σήμερα η υλοτομία και η όποια καλλιέργεια του δάσους γίνεται από Δασικό Συνεταιρισμό βάσει νόμου και έχει ετήσια παραγωγή από 1.500 έως και 4.000 κυβικά μέτρα στρογγυλής ξυλείας.
- **ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΑΡΩΜΑΤΙΚΩΝ-ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΦΥΤΩΝ:** Εκπαίδευση των κατοίκων για την σωστή καλλιέργεια και επεξεργασία αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών. Τα φυτά αυτά σε σχέση με τα κηπευτικά δεν έχουν περιορισμούς στον χρόνο διάθεσης γιατί μπορούν να πωληθούν νωπά ή αποξηραμένα ή αποστάγματά τους σαν αιθέρια έλαια.
- **ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ:** Η εκτατική κτηνοτροφία είναι μία ασχολία που θα μπορούσε να στηρίξει οικονομικά μεγάλο μέρος του πληθυσμού. Η δημιουργία ενός θεματικού πάρκου με εγκαταστάσεις τυροκόμησης, αποθήκες εφοδίων και ψυγεία είναι βασικό έργο για να ξεκινήσει οποιαδήποτε άλλη σκέψη για την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας στην περιοχή. Το επόμενο στάδιο είναι η μετατροπή των εκτατικών και ημικτατικών μορφών σε βιολογικές.
- **ΜΟΥΣΕΙΑ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ – ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ:** Στον τομέα της βιοποικιλότητας ο Ταΐγετος έχει χαρακτηριστεί σαν " hot spot ", 196 σημαντικά ενδημικά φυτά από τα οποία τα 20 στενότερα ενδημικά. Αυτός ο πλούτος της χλωρίδας θα μπορούσε να αναδειχθεί σε μικρά εκθετήρια μέσα στα χωριά, προφανώς αίθουσες σχολείων ή άλλα εγκαταλειμμένα δημόσια κτήρια. Ταυτόχρονα θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένας μικρός βοτανικός κήπος στο εγκαταλειμμένο φυτώριο της Δασικής Υπηρεσίας στην κοινότητα Αλαγονίας μετά από παραχώρηση χρήσης στο Δήμο Καλαμάτας. Στο χώρο αυτό θα μπορούσαν να γίνονται μαθήματα αναγνώρισης αλλά και συναντήσεις μαγειρικής με θέμα όπως τα "άγρια μανιτάρια Ταΐγέτου". Ο Οικοτουρισμός προφανώς και προϋποθέτει τα προηγούμενα και μπορεί να συμπληρωθεί από χώρους κάμπινγκ στα όρια των χωριών, κοντά δηλαδή στον δομημένο χώρο κάθε χωριού όπου θα εξασφαλίζεται νερό, ηλεκτρικό ρεύμα και αποχέτευση αλλά και αποκομιδή των σκουπιδιών χωρίς να υπάρχει ο κίνδυνος πυρκαγιάς τους επικίνδυνους μήνες του χρόνου. Τους χώρους αυτούς θα τους διαχειρίζονται οι Τοπικές Κοινότητες και θα έχουν σαν στόχο την μείξη των τουριστών με τους κατοίκους και την αύξηση της κατανάλωσης στα τοπικά καφενεία, παντοπωλεία και ταβέρνες.

Στις 20/05/2020 η ΕΥΔ ΠΕΠ Πελοποννήσου 2014-2020, απέστειλε ηλεκτρονική επιστολή στους Δήμους Καλαμάτας και Σπάρτης για συμβολή στη διακασία σχεδιασμού της ΟΧΕ, ως οι αρμόδιες τοπικές αυτοδιοικήσεις που θα εμπλέκονται στην υλοποίηση, με αίτημα για προτάσεις σχετικά με την περιοχή

παρέμβασης, τους τομείς παρέμβασης, την πρόταση έργων και δράσεων με το βαθμό ωριμότητας τους και τα τεχνικά προγράμματα των Δήμων για το έτος 2020. Οι δύο Δήμοι ανταποκρίθηκαν στο παραπάνω αίτημα με χρήσιμο υλικό για το Φορέα Σχεδιασμού που είναι η Περιφέρεια Πελοποννήσου.

Στις 07/06/2020, η πρωτοβουλία κατοίκων Βέργας – Καλαμάτας "Φίλοι της Βέργας" για την οικολογία - το περιβάλλον & τον πολιτισμό, απέστειλε ηλεκτρονική επιστολή στην Περιφέρεια Πελοποννήσου με σκοπό την εκδήλωση ενδιαφέροντος συμμετοχής και υποστήριξης στις παρακάτω προτεινόμενες ενέργειες:

- Αποκατάσταση – Ανάπλαση – Αξιοποίηση παλαιών παραδοσιακών ξερολιθικών κατασκευών
- Αποτύπωση – Ανάδειξη Ορεινών Πεζοπορικών Διαδρομών και παρόδιων Μνημείων
- Φωτογραφική – Χαρτογραφική Τεκμηρίωση παλαιών λιθόκτιστων Μύλων – Αρδευτικών κατασκευών
- Αποτύπωση – Ανάδειξη – Αναβίωση Ορεινών Οικισμών
- Αποτύπωση και Χαρτογράφηση Βιογεωγραφίας και Βιοποικιλότητας του Ταυγέτου
- Επιστημονική (εργαστηριακή, ιστορική) χρονολόγηση Καλντεριμιών κ.ά. Κτισμάτων – Μνημείων
- Καταγραφή σπάνιων ειδών της τοπικής Χλωρίδας – Πανίδας Ταυγέτου, αντιδιαβρωτικές – καλλιεργητικές Αναβαθμίσεις και Ξερολιθικές αντιστήριξης οριοθέτησης
- Συμμετοχή Σπουδαστών των ΑΕΙ στα ανωτέρω, με συναφείς Διπλωματικές Εργασίες
- Εργαστήρια (Workshops) και Σεμινάρια στην Τέχνη της Ξερολιθιάς και των Πέτρινων Κτισμάτων
- Τεκμηρίωση και Διάδοση στοιχείων Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Ημερίδες, Συνέδρια, Διαλέξεις κ.λπ. εκδηλώσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης Κατοίκων
- Υποστήριξη στη σύνταξη Προτάσεων Χρηματοδότησης για το Πρόγραμμα και τις Δράσεις του.

Επιπρόσθετα, στις 19/06/2020, η Περιφερειακή Διεύθυνση πρωτοβάθμιας & δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Πελοποννήσου έστειλε επιστολή στο Δήμο Καλαμάτας, όπου ανέφερε την πρόθεση για τη διάθεση των δομών και προγραμμάτων της δικαιοδοσίας της, για την συμβολή από την πλευρά της στην υλοποίηση της ΟΧΕ Ταυγέτου. Συγκεκριμένα παρέθεσε τα παρακάτω:

1. Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Καλαμάτας. Η καινοτόμος αυτή δομή που δραστηριοποιείται και στον Ταυγέτο με εκπαιδευτικά προγράμματα παρέχει μεγάλες δυνατότητες συνεργασίας με προγράμματα εκπαίδευσης στον Ταυγέτο μέσα από φιλοξενία μαθητών από όλη τη χώρα και με δυνατότητα δημιουργίας υποδομών και στον Ταυγέτο σε συνεργασία με το Δήμο Καλαμάτας και άλλων φορέων. Το Κέντρο Περιβαλλοντικής

Εκπαίδευσης είναι από τις πλέον δυναμικές δομές που μπορεί να συνεισφέρει με πολλούς τρόπους στον επικείμενο σχεδιασμό σας.

2. Εκπαιδευτικός Δρυμός Ταυγέτου. Είναι καινοτόμο πρόγραμμα δημιουργίας προγραμμάτων, εκδόσεων και άλλων εκπαιδευτικών μέσων για τους μαθητές και το κοινό που επισκέπτεται τον Ταυγέτο. Έχει αναπτύξει πολλές καλές πρακτικές ανάδειξης του «Εκπαιδευτικού Ταυγέτου». Το επιτελείο του προγράμματος μπορεί να συνεισφέρει σε κάθε εγχείρημα σχεδιασμού με βάση την Εκπαίδευση τυπική ή άτυπη.
3. Εθνικό Επιστημονικό Δίκτυο για τον Ήχο στην Εκπαίδευση. Πρόκειται για πρόγραμμα με επιστημονική επιτροπή από πλέον των πενήντα επιστημόνων σε περισσότερα από δέκα πανεπιστήμια που μελετά μεταξύ άλλων τα ηχητικά τοπία. Προσφέρεται για ουσιαστική βοήθεια προς την κατεύθυνση της ανάδειξης των τοπίων του Ταυγέτου μέσα από στοχευμένα καινοτόμα αλλά και ώριμα προγράμματα δράσεων για το τοπίο. Η βιωσιμότητα του Ταυγέτου είναι άμεσα συναρτώμενη με τη βιωσιμότητα των τοπίων και των ήχων τους. Μπορείτε να αντλήσετε τεχνογνωσία και εμπειρία μέσα από το Δίκτυο αυτό ώστε να παρέχετε στον σχεδιασμό σας τα οφέλη της προτεραιότητας στον περιβαλλοντικό ήχο. Ο ποιοτικός περιβαλλοντικός ήχος είναι αδιάψευστο σημάδι υψηλών προδιαγραφών υγείας, πολιτισμικής και περιβαλλοντικής αξίας.
4. Θερινή Ακαδημία. Οι Διευθύνσεις Εκπαίδευσης της Μεσσηνίας παρέχουν τη δυνατότητα διοργάνωσης θερινών ακαδημιών σε θεματικές που άπτονται του Ταυγέτου σε σχέση με το Περιβάλλον και τον Πολιτισμό, δεδομένου ότι διαθέτουν μακροχρόνια πείρα στη διοργάνωση τέτοιων σεμιναρίων σε διεθνές επίπεδο. Μάλιστα οι δράσεις αυτές κρίνονται πολύ αποτελεσματικές στο πεδίο του Εκπαιδευτικού Τουρισμού. Η Περιφέρειά μας στηρίζει και θα στηρίξει κάθε προσπάθεια επιμορφωτικών δραστηριοτήτων για Εκπαιδευτικούς και Επιστήμονες με τη μορφή Θερινών Ακαδημιών.
5. Μουσεία Εκπαιδευτικής Κληρονομιάς. Έχει αναπτυχθεί και είναι στη διάθεση των ενδιαφερομένων η σχετική τεχνογνωσία διοργάνωσης Μουσείων με επίκεντρο την Εκπαίδευση. Υπάρχει η δυνατότητα αξιοποίησης των τοπικών σχολείων του Ταυγέτου για μουσειακούς σκοπούς και στη συνέχεια για την δυναμική σύνδεσή τους με εκπαιδευτικά προγράμματα.

Αντίστοιχα την ίδια ημερομηνία, στις 19/06/2020, η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης Πελοποννήσου έστειλε επιστολή στο Δήμο Καλαμάτας προς ενημέρωση των δυνατοτήτων συνεργασίας στο πλαίσιο της ΟΧΕ Ταυγέτου προτείνοντας τα παρακάτω:

- Εκπαιδευτικό Δρυμός Ταυγέτου: πρόγραμμα ανάδειξης της εκπαιδευτικής αξίας του Ταυγέτου,
- Εθνικό Δίκτυο για τον Ήχο στην Εκπαίδευση: αξιοποίηση του προνομιακού ηχητικού περιβάλλοντος του Ταυγέτου,
- Θερινή Ακαδημία: διοργάνωση θερινών επιμορφωτικών προγραμμάτων,

- Μουσείο Εκπαιδευτικής Κληρονομιάς: βάσει του Μουσείου Γραμματισμού να διοργανωθούν τοπικά σχολικά μουσεία.

Από την πλευρά του Δήμου Σπάρτης, ο Δήμος σύστησε Ομάδα Εργασίας στην οποία συμμετείχαν στελέχη των αρμοδίων υπηρεσιών (Τμήμα Προγραμματισμού, Τεχνική Υπηρεσία), αρμόδιοι Αντιδήμαρχοι, ενώ εκπροσωπούντο και όσες Δημοτικές Παρατάξεις το επιθυμούσαν. Κατά τη διαδικασία διαβούλευσης έλαβαν χώρα τα εξής :

Η Ομάδα Εργασίας διενήργησε έρευνα και διαβουλευθήκε με όλους τους κρατικούς φορείς των οποίων οι αρμοδιότητες αφορούν στην προτεινόμενη Περιοχή Παρέμβασης, ήτοι, τις υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού, τη Διεύθυνση Δασών, το Δασαρχείο, την Πυροσβεστική Υπηρεσία, τη Δ.Ε.Υ.Α.Σ. κ.λπ..

- Η Ομάδα Εργασίας ενημέρωσε το Δημοτικό Συμβούλιο για τη φύση και το περιεχόμενο του προγράμματος (συννημένο).
- Ο Δήμος απέστειλε ψηφιακό ενημερωτικό υλικό σε όλους του Προέδρους των Κοινοτήτων οι οποίες χωροθετούνται εντός της προτεινόμενης Περιοχής Παρέμβασης και ανήρτησε το σχετικό υλικό στην ιστοσελίδα του Δήμου.
- Ο Δήμος διοργάνωσε και πραγματοποίησε τρεις εκδηλώσεις, με φυσική παρουσία, με ειδική πρόσκληση στους Προέδρους των Κοινοτήτων και ανοικτή πρόσκληση προς λοιπούς φορείς. Οι εκδηλώσεις είχαν ενημερωτικό και διαβουλευτικό χαρακτήρα και πραγματοποιήθηκαν στις τρεις «πρωτεύουσες» των Δ.Ε. οι οποίες χωροθετούνται εντός της προτεινόμενης Περιοχής Παρέμβασης, εκτός Δ.Ε. Σπάρτης.
- Με ειδική πρόσκληση προς τους Προέδρους των Κοινοτήτων και ανοικτή πρόσκληση προς όλους τους φορείς και δημότες (μέσω της ιστοσελίδας του Δήμου), ζητήθηκε η συμπλήρωση εντύπου για την κατάθεση των προτάσεών τους. Οι ανωτέρω αναφερθέντες συμμετείχαν στη διαδικασία με φυσικό ή ψηφιακό τρόπο.

Στις 10/06/2020 εστάλη ενημερωτική ηλεκτρονική επιστολή στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και στην ΕΥΔ, δηλώνοντας ότι ο Δήμος Σπάρτης έχει ως στόχο την σύνθεση ενός συνόλου επιθυμητών παρεμβάσεων οι οποίες, με την αλληλοσυμπληρωματικότητα τους, θα προσφέρουν άρτιες και συνολικές εμπειρίες στους επισκέπτες του τόπου, αλλά και θα εντάξουν αυτόν (τον τόπο) στη σύγχρονη κοινωνικοοικονομική συγκρότηση του Δήμου, με περαιτέρω επιθυμητά στοιχεία την παραγωγική εκμετάλλευση όλων των υλικών και άυλων πόρων του και τη συνάφεια, χώρου και περιεχομένου, με το σχεδιασμό του όμορου Δήμου Καλαμάτας. Οι επιθυμητές δράσεις από το Δήμο Σπάρτης κατηγοριοποιούνται στους εξής τομείς:

- Διαχείριση και προστασία φυσικού περιβάλλοντος
- Ψηφιακές Υπηρεσίες
- Υποδομές
- Διαχείριση άυλων πολιτιστικών πόρων

- Διαχείριση και αποκατάσταση υπό προστασία πολιτιστικών αγαθών του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
- Ενίσχυση Επιχειρήσεων
- Ενίσχυση δραστηριοτήτων εντάσεως εργασίας
- Προβολή/Παραγωγή περιεχομένου
- Αναμενόμενα αποτελέσματα της Στρατηγικής για το Δήμο Σπάρτης είναι:
- Η αύξηση του αριθμού των επισκεπτών του ορεινού όγκου και των εγγύς οικισμών
- Η οργάνωση και εκσυγχρονισμός του αγροδιατροφικού τομέα και η διασύνδεσή του με τον τουρισμό
- Η ενίσχυση της απασχολησιμότητας
- Η περαιτέρω θωράκιση του ορεινού όγκου από φυσικές καταστροφές
- Η βελτίωση της προσβασιμότητας και της διασύνδεσης μεταξύ τοποσημών, σημείων ενδιαφέροντος, πολιτιστικών αγαθών κλπ.
- Η περαιτέρω ένταξη του ορεινού όγκου στην καθημερινή ζωή των Δημοτών

Ο Δήμος Σπάρτης, στο πλαίσιο προώθησης των διαδικασιών διαβούλευσης στην περιοχή ευθύνης του, απέστειλε την 22α Σεπτεμβρίου 2020 επιστολή στους Προέδρους Κοινοτήτων και Συμβουλίων Κοινοτήτων του Δήμου, ενημερώνοντας για τη διοργάνωση συναντήσεων διαβούλευσης, εντός Οκτωβρίου 2020, στις Δημοτικές Ενότητες Πελλάνας, Μυστρά και Φάριδος, με βάση την υπ' αριθ. 131/13-7-2020 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου με θέμα: 'Ενημέρωση για το σχέδιο Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) στον Ταΐγετο'.

Κατόπιν της ενημέρωσης του Δήμου Σπάρτης για τις προτάσεις του παρόντος Παραδοτέου, σχεδιάζει την υλοποίηση νέας διαδικασίας διαβούλευσης, η οποία θα περιλαμβάνει επισκέψεις στο πεδίο, σε όλες τις χωρικά συναφείς Κοινότητες και διενέργεια νέας έρευνας μέσω ερωτηματολογίου με περισσότερο στοχευμένο χαρακτήρα.

Τέλος, οι εξελίξεις και η πορεία σχεδιασμού και προετοιμασίας της ΟΧΕ Ταΐγέτου συζητήθηκαν στην τεχνική συνάντηση της 30ης Σεπτεμβρίου 2020 που αφορούσε στην πορεία εξέλιξης των Ολοκληρωμένων Χωρικών Προγραμμάτων σε όλη την Περιφέρεια, με την παρουσία του Περιφερειάρχη, του Προϊστάμενου της ΕΥΔ και στελέχη της υπηρεσίας και εκπροσώπων των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης. Στην τεχνική συνάντηση επισημάνθηκε κυρίως η αναγκαιότητα επιτάχυνσης των διαδικασιών διαβούλευσης των Δήμων με τους επαγγελματικούς και κοινωνικούς εταίρους στην περιοχή ευθύνης τους, όπως και η κατάθεση συγκεκριμένων προτάσεων για επιθυμητά έργα και δράσεις, όπως θα προκύψουν από τη διαβούλευση, βάσει και των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων των Δημοτικών αρχών, σε συνεργασία με την Περιφερειακή αρχή.

8.2 ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΟΧΕ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2021-2027

Η διαβούλευση με τους φορείς και τους πολίτες της Περιοχής Παρέμβασης αποτελεί μια πολύ ουσιαστική παράμετρο για την εκπόνηση και την υλοποίηση μιας επιτυχημένης στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ). Οι διαδικασίες διαβούλευσης αποτελούν τμήμα της εκπόνησης του Σχεδίου Δράσης και βασίζονται στους Στόχους και τους Άξονες Προτεραιότητάς του.

Σε αυτό το πλαίσιο, η επιλογή και ιεράρχηση των Δράσεων και Πράξεων καθορίζεται από έναν ολοκληρωμένο σχεδιασμό, που λαμβάνει υπόψιν του τις ανάγκες και τις αναπτυξιακές προοπτικές του Ορεινού Όγκου Ταΐγету, καθώς και τις διαθέσιμες πηγές χρηματοδότησης. Οι διαδικασίες διαβούλευσης έχουν συνήθως δύο μορφές, μια εσωτερική και μια εξωτερική.

Η εσωτερική διαβούλευση περιγράφει τον ουσιαστικό συν-σχεδιασμό της Στρατηγικής με τις υπηρεσίες των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης. Η εσωτερική διαβούλευση έχει ήδη εκκινήσει μέσα από τη συνεργασία των Δήμων και των Υπηρεσιών τους για τη διαμόρφωση του Οράματος, των Αξόνων Προτεραιότητας και του Σχεδίου Δράσεως της ΟΧΕ. Στόχος της εσωτερικής διαβούλευσης είναι να αξιοποιήσει τις προτάσεις που απορρέουν από τις γνώσεις και την εμπειρία των εμπλεκόμενων υπηρεσιών των Δήμων, ανάλογα με την ωριμότητα και τη σχέση τους με τους αντίστοιχους Άξονες Προτεραιότητας. Επιπλέον, στόχο αποτελεί η αξιολόγηση και η ιεράρχηση των προτεινόμενων παρεμβάσεων σε ένα ενιαίο προγραμματικό στρατηγικό και επιχειρησιακό σχεδιασμό, όπως επίσης και η ένταξη αυτών των παρεμβάσεων στο χρηματοδοτικό πλαίσιο.

Στόχος της εξωτερικής διαβούλευσης είναι να κάνει την τοπική κοινωνία συμμετοχο στην αναπτυξιακή διαδικασία για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Να καταγράψει τα προβλήματα και τις ανάγκες, καθώς και τις προτάσεις, τόσο των φορέων της Περιοχής Παρέμβασης, όσο και των ίδιων δημοτών και στη συνέχεια να συλλέξει και να αξιολογήσει πιθανές προτάσεις για Δράσεις και Έργα.

8.2.1 Εσωτερική Διαβούλευση

A. Πρώτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στο Τουριστικό Περίπτερο Ταΐγету (19/12/2023)

Στο πλαίσιο της διεξαγωγής της εξωτερικής διαβούλευσης, την Τρίτη 19 Δεκεμβρίου 2023 και ώρα 12:00 μ.μ. στο Τουριστικό Περίπτερο Ταΐγету, έλαβε χώρα η πρώτη συνάντηση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету για την ΠΠ 2021-2027 που αφορούσε στην «Ευαισθητοποίηση των συμμετεχόντων φορέων και την έναρξη της Διαβούλευσης για την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (Ο.Χ.Ε.) στο Όρος Ταΐγету».

Η εκδήλωση στόχευε στην παρουσίαση όλων των προδρόμων ενεργειών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι το τέλος του 2023 από την Ε.Υ.Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ και στην ενημέρωση των συμμετεχόντων σχετικά με τα βασικά σημεία διερεύνησης της Ο.Χ.Ε. Ταΐγету που είχαν συγκεντρωθεί μέχρι εκείνη τη χρονική στιγμή. Η συνάντηση αυτή σηματοδότησε την έναρξη της διαβούλευσης μεταξύ των χωρικών αρχών του Δήμου Σπάρτης και Δήμου Καλαμάτας και των εκπροσώπων των κατοίκων της Περιοχής Παρέμβασης.

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν ο τέως Περιφερειάρχης Πελοποννήσου κ. Νίκας Παναγιώτης, ο Προϊστάμενος Ε.Υ.Δ. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» κ. Ψαράκης Αντώνης, ο ανερχόμενος Δήμαρχος Σπάρτης κ. Βακαλόπουλος Μιχάλης, ο Αντιδήμαρχος του Δήμου Καλαμάτας κ. Καραγιάννης Ανδρέας, και λοιποί εκπρόσωποι και των δύο Δήμων ή φορέων τους. Ακόμα, ήταν παρόντες Πρόεδροι ή/και εκπρόσωποι των Δημοτικών Κοινοτήτων της Περιοχής Παρέμβασης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου, καθώς και εκπρόσωποι διάφορων εθελοντικών ομάδων και συλλόγων, οι οποίοι είναι ιδιαίτερα ενεργοί και υλοποιούν πολύ σημαντικό έργο στην περιοχή.

Εικόνα 9. Στιγμιότυπα από την πρώτη εκδήλωση διαβούλευσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 στο Περίπτερο Ταυγέτου (19/12/2023).

Ο εκπρόσωπος του Τεχνικού Συμβούλου στην παρούσα ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 έκανε εισαγωγική παρουσίαση για το πλαίσιο σχεδιασμού της ΟΧΕ, ξεκινώντας μια συζήτηση με τους παραβρισκόμενους εκπροσώπους των Χωρικών Αρχών.

Εικόνα 10. Στιγμιότυπο από την πρώτη εκδήλωση διαβούλευσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 στο Περίπτερο Ταυγέτου (19/12/2023)

Οι εκπρόσωποι των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης, εξέφρασαν την αισιοδοξία τους και απαρίθμησαν τις επιτακτικές ανάγκες της περιοχής μελέτης, των οποίων η επίλυση πρέπει να τεθεί ως προτεραιότητα στην ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου. Ορισμένες από αυτές είναι οι εξής:

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων,
- Βελτίωση των υποδομών οδικού δικτύου και γενικότερα της προσβασιμότητας από και προς τον Ταυγέτο,
- Συγκράτηση του μόνιμου πληθυσμού και προσέλκυση νέου ανθρώπινου δυναμικού,
- Ενίσχυση της Πρωτοβάθμιας Υγείας,
- Συντήρηση των υποδομών εκπαίδευσης,
- Προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου,
- Προώθηση του εναλλακτικού τουρισμού,
- Αναζωογόνηση των «επαγγελματών του βουνού» (π.χ. ξυλεία, υλοτομία κ.λπ.),

- Ενίσχυση δημόσιων και ιδιωτικών έργων (π.χ. αποκαταστάσεις τουριστικών καταλυμάτων, ενδυνάμωση επιχειρήσεων εστίασης κ.λπ.)
- Δημιουργία ενός τοπικού φορέα με εκπροσώπους από τους δύο Δήμους, τους συλλόγους και τους φορείς που δραστηριοποιούνται στον Ταΰγετο, που θα ασχολείται αποκλειστικά με ζητήματα της Περιοχής κ.α.

Τέλος, οι παραβρισκόμενοι συμφώνησαν στην αναζήτηση μιας κοινής και ολοκληρωμένης στρατηγικής που θα έχει ως αποτέλεσμα την ολιστική ανάπτυξη της περιοχής, με σεβασμό στη φύση και τον πολιτισμό, την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των δημοτικών αρχών και στην ενεργή συμμετοχή των πολιτών στις διαβουλεύσεις και γενικότερα στον σχεδιασμό της ΟΧΕ.

Εικόνα 11. Στιγμιότυπο από την πρώτη εκδήλωση διαβούλευσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΰγετου 2021-2027 στο Περίπτερο Ταΰγετου (19/12/2023).

B. Δεύτερη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στο Ξηροκάμπι, Δ.Ε. Φαρίδος (1/4/2024)

Σύμφωνα με το Πρακτικό Συνάντησης Διαβούλευσης για τις Στρατηγικές Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων στο Δήμο Σπάρτης, στο Ξηροκάμπι (αίθουσα ΚΑΠΗ) της Δ.Ε. Φαρίδος Δήμου Σπάρτης τη Δευτέρα 01 Απριλίου και ώρα 17:00, πραγματοποιήθηκε ανοιχτή συνάντηση δημόσιας διαβούλευσης, που διοργανώθηκε στα πλαίσια του σχεδιασμού της Στρατηγικής για Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (Ο.Χ.Ε.) Ταΰγετου, της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027.

Παρόντες κατά τη συνάντηση διαβούλευσης ήταν οι:

- Κ. Τριτάκης Παναγιώτης, Αντιδήμαρχος Προγραμματισμού & Ανάπτυξης,
- Κ. Παυλής Παναγιώτης, Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών,
- Κα Βαγιακάκου – Δογαντζή Αδαμαντία, Αντιδήμαρχος Διοικητικών Υπηρεσιών, με χωρική αρμοδιότητα Δ.Ε. Φαρίδος,

- Κ. Κοκκορός Ευστράτιος, Αντιδήμαρχος Αγροτικής Ανάπτυξης Άρδευσης, Πράσινου και κοιμητηρίων,
- Κα Κανελλοπούλου Αναστασία, Δημοτική Σύβουλος και μέλος της Τοπικής Ομάδας Διαβούλευσης,
- Κ. Γκολέμης Αναστάσιος, Δημοτικός Σύμβουλος,
- Κ. Τσίνοτας Θεόδωρος, προϊστάμενος Τμήματος Προγραμματισμού Δήμου Σπάρτης

Παρευρέθηκαν, επίσης, οι κατωτέρω:

- Πιερρουτσάκος Αριστομένης, Πρόεδρος Κοινότητας Ξηροκαμπίου,
- Γεωργακάκος Νικόλαος, Πρόεδρος Κοινότητας Ανωγείων,
- Λαμπριανάκος Παναγιώτης, Πρόεδρος Κοινότητας Άρνας,
- Διαμαντάκος Οδυσσέας, Πρόεδρος Κοινότητας Γοράνων,
- Μπέρδου Αγλαΐα, Πρόεδρος Κοινότητας Παλαιοπαναγιάς,
- Αποστολάκος Ηλίας, Πρόεδρος Κοινότητας Καμινίων,
- Λεονταΐνης Μιχαήλ, Πρόεδρος Κοινότητας Ποταμιάς,
- Μπατσάκη Πολυξένη, Πρόεδρος Κοινότητας Τραπεζοντής,
- Γάβαρης Κωνσταντίνος, Πρόεδρος Κοινότητας Βασιλικής,
- Νικολακάκου Καλιόπη, Πρόεδρος Κοινότητας Λιαντίνας,
- Γκολέμης Νικόλαος, Πρόεδρος Συλλόγου νέων Παλαιοπαναγιάς,
- Κωστάκος Γεώργιος, σύμβουλος Κλιματικής Αλλαγής – κάτοικος,
- Αθανασάκος Βασίλειος, κάτοικος Άρνας,
- Δρογκάρη Σταυρούλα, κάτοικος Άρνας.

Κατά τη διάρκεια της Διαβούλευσης, διεξήχθη εκτενή διαλογική συζήτηση μεταξύ των παρευρισκόμενων, όπου αρχικά τα μέλη της επιτροπής ενημέρωσαν τους συμμετέχοντες για τη σημασία και το σκοπό της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (Ο.Χ.Ε.) Ταΐγету. Υπενθύμισαν αναλυτικά τις προτάσεις των κοινοτήτων που είχαν υποβληθεί κατά την προηγούμενη διαβούλευση (2020) ενώ ταυτόχρονα έδωσαν την δυνατότητα επικαιροποίησης και συμπλήρωσης αυτών. Στη συνέχεια, δόθηκε ο λόγος στους συμμετέχοντες και καταγράφηκαν συνοπτικά πρόσθετες προτάσεις, όπως:

- > Επέκταση αρδευτικών δικτύων για τον πρωτογενή τομέα,
- > Υδατοδεξαμενή στην περιοχή Μοναστηράκι,
- > Έρευνα για δημιουργία λιμνοδεξαμενών και μικροφραγμάτων (Ρέμα Παναγιάς και Φαράγγι Βάρδα Ανωγείων, Χείμαρρος Γερακάκη και Ρασίνας Ποταμιάς),
- > Διάνοιξη ή συντήρηση δρόμων για ποδηλατικές διαδρομές,
- > Πρόσβαση σε δάση και προστασία από πυρκαγιές και
- > Πεζοδρόμηση δίπλα στο δρόμο Παλαιοπαναγιά – Ανώγεια – Καμίνια.

Ως προς τη σημαντικότητα και προτεραιοποίηση των αναγκών, τονίστηκε και συμφωνήθηκε ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι πλέον εμφανείς σε κάθε τομέα και η κοινή αντίληψη όλων των παρευρισκόμενων αφορούσε:

- > την ανάγκη ορθής διαχείρισης των υδάτινων πόρων,
- > την αντιμετώπιση των φαινομένων λειψυδρίας στα χωριά και σε δυνητικές επενδύσεις στην περιοχή,
- > την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Επιπλέον, τονίστηκε:

- > η ανάγκη εμπλουτισμού των δικτύων μονοπατιών, των αναρριχητικών διαδρομών και
- > η ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος μέσω αυτών ή άλλων δράσεων.

Εικόνα 12. Στιγμιότυπα από τη δεύτερη Διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου 2021-2027 στο Ξηροκάμπι, Δ.Ε. Φάριδος (01/04/2024).

Γ. Τρίτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στο Μυστρά, Δ.Ε. Μυστρά (2/4/2024)

Σύμφωνα με το Πρακτικό Συνάντησης Διαβούλευσης για τις Στρατηγικές Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων στο Δήμο Σπάρτης, στο Μυστρά (δημοτικό κατάστημα) της Δ.Ε. Μυστρά, Δήμου Σπάρτης, την Τρίτη 2 Απριλίου, 2024 και ώρα 12.00 μ.μ. πραγματοποιήθηκε ανοιχτή συνάντηση δημόσιας διαβούλευσης, που διοργανώθηκε στα πλαίσια του σχεδιασμού της Στρατηγικής για Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (Ο.Χ.Ε.) Ταΐγету, της Προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

Παρόντες κατά τη συνάντηση διαβούλευσης ήταν:

- Κ. Τριτάκης Παναγιώτης, Αντιδήμαρχος Προγραμματισμού & Ανάπτυξης,
- Κ. Λάζαρης Θεοφάνης, Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Προστασίας, με χωρική αρμοδιότητα ΔΕ Μυστρά,
- Κα Κανελλοπούλου Αναστασία, Δημοτική Σύμβουλος και μέλος της Τοπικής Ομάδας Διαβούλευσης,
- Κ. Μπαρέλος Παναγιώτης, Δημοτικός Σύμβουλος,
- Κ. Τσίντολας Θεόδωρος, Προϊστάμενος Τμήματος Προγραμματισμού Δήμου Σπάρτης.

Παρευρέθηκαν, επίσης, οι κατωτέρω εκπρόσωποι:

- Τσάκωνα Μαρία, Πρόεδρος Κοινότητας Σουσιάνων,
- Σουλτάνης Ανδρέας, Πρόεδρος Κοινότητας Λογγάστρας,
- Βασιλείου Γεώργιος, Πρόεδρος Κοινότητας Μαγούλας,
- Ρασιιάς Αθανάσιος, Πρόεδρος Κοινότητας Αγίου Ιωάννη,

- Μαυρακάκος Χρήστος, Πρόεδρος Κοινότητας Τρύπης,
- Σούπος Γεώργιος, Πρόεδρος Κοινότητας Αγίας Ειρήνης,
- Σκρουμπέλος Δημήτριος, Πρόεδρος Κοινότητας Μυστρά,
- Μακελλαράκη Δ., Πρόεδρος Κοινότητας Παρορίου,
- Καλαμαράς Ηλίας, Πρόεδρος Κοινότητας Αναβρυτής,
- Καλαματιανός Θεόδωρος, Τοπικός Σύμβουλος Παρορίου,
- Σταυράκος Περικλής, τέως Πρόεδρος Κοινότητας Παρορίου,
- Ζορμπάς Παναγιώτης, κάτοικος

Κατά τη διάρκεια της Διαβούλευσης, διεξήχθη εκτενή διαλογική συζήτηση μεταξύ των παρευρισκόμενων, όπου τα μέλη της επιτροπής αρχικά ενημέρωσαν τους παρευρισκόμενους για τη σημασία και το σκοπό της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (Ο.Χ.Ε.) Ταϊγέτου. Υπενθύμισαν αναλυτικά τις προτάσεις των Κοινοτήτων που είχαν υποβληθεί κατά την προηγούμενη διαβούλευση, η οποία έλαβε χώρα το 2020, ενώ ταυτόχρονα έδωσαν τη δυνατότητα επικαιροποίησης και συμπλήρωσης αυτών. Στη συνέχεια, δόθηκε ο λόγος στους συμμετέχοντες στη συνάντηση, κατά την οποία, καταγράφηκαν συνοπτικά και πρόσθετες προτάσεις, όπως:

- > Μετατροπή ανοικτών αρδευτικών δικτύων σε κλειστά,
- > Χάραξη νέων αναρριχητικών διαδρομών σε υφιστάμενα πάρκα και δημιουργία νέων στις θέσεις Λαγκαδιώτισσα Παρορίου και Σπηλιά Λογγάστρας,
- > Δημιουργία γέφυρας για τη σύνδεση Αγίας Ειρήνης με Τρύπη στην περιοχή Αγίου Σώστη.

Ως προς την σημαντικότητα και προτεραιότητα των αναγκών τονίστηκε και συμφωνήθηκε ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι πλέον εμφανείς σε κάθε τομές και κοινή αντίληψη όλων των παρευρισκόμενων ήταν ανάγκη ορθής διαχείρισης των υδάτινων πόρων και η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Επιπλέον, τονίστηκε:

- η ανάγκη εμπλουτισμού των δικτύων μονοπατιών, των αναρριχητικών διαδρομών και
- η ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος μέσω αυτών ή άλλων δράσεων.

Εικόνα 13. Στιγμιότυπα από την τρίτη Διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταύγετου 2021-2027 στο Μυστρά, Δ.Ε. Μυστρά (02/04/2024).

Δ. Τέταρτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στο Καστόρειο, Δ.Ε. Πελλάνας (2/4/2024)

Σύμφωνα με το Πρακτικό Συνάντησης Διαβούλευσης για τις Στρατηγικές Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων στο Δήμο Σπάρτης, στο Καστόρειο (αίθουσα παλαιού Δημαρχείου) της Δ.Ε. Πελλάνας, Δήμου Σπάρτης, την Τρίτη 2 Απριλίου και ώρα 18:30, πραγματοποιήθηκε ανοιχτή συνάντηση δημόσιας διαβούλευσης, η οποία διοργανώθηκε στο πλαίσιο του σχεδιασμού της Στρατηγικής για Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (Ο.Χ.Ε.) Ταυγέτου, της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027.

Παρόντες κατά τη συνάντηση της διαβούλευσης ήταν:

- Κ. Τριτάκης Παναγιώτης, Αντιδήμαρχος Προγραμματισμού & Ανάπτυξης,
- Κ. Παυλής Παναγιώτης, Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών,
- Κα. Βαγιακάκου – Δογαντζή Αδαμαντία, Αντιδήμαρχος Διοικητικών Υπηρεσιών, με χωρική αρμοδιότητα Δ.Ε. Φάριδος,
- Κ. Μαλλιαρός Δημήτριος, Αντιδήμαρχος με χωρική αρμοδιότητα Δ.Ε. Πελλάνας,
- Κα Κανελλοπούλου Αναστασία, Δημοτική Σύμβουλος και μέλος της Τοπικής Ομάδας Διαβούλευσης,
- Κ. Κουρεμπής Γεώργιος, Δημοτικός Σύμβουλος,
- Κ. Ρεστέμης Ευστάθιος, γενικός γραμματέας Δήμου Σπάρτης,
- Κ. Τσίντολας Θεόδωρος, Προϊστάμενος Τμήματος Προγραμματισμού Δήμου Σπάρτης.

Παρευρέθηκαν, επίσης, οι κατωτέρω:

- Βασιλείου Χρήστος, Πρόεδρος Κοινότητας Καστορείου,
- Σιγαλού Βασιλική, Πρόεδρος Κοινότητας Πελλάνας,
- Σμυρνιός Νικόλαος, Πρόεδρος Κοινότητας Περιβολίων,
- Ψαθάς Δημήτριος, Πρόεδρος Κοινότητας Αγόριανης,
- Βέργαδος Νίκος, Πρόεδρος Κοινότητας Λογγανίκου,
- Ρούμπος Γεώργιος, Πρόεδρος Κοινότητας Αγίου Κωνσταντίνου,
- Πατσιλίβα – Γκλέκα Άννα, Πρόεδρος Κοινότητας Γεωργιτσίου,
- Αγγάνης Χρήστος, Τοπικός Σύμβουλος,
- Ρασισιάς Ιωάννης, Τοπικός Σύμβουλος Πελλάνας,
- Λαγανάς Βασίλειος, Τοπικός Σύμβουλος Καστορείου,
- Σκρουμπέλος Βασίλειος, τέως Δημοτικός Σύμβουλος.
- Βλαχογιάννη Ελένη, Εκπρόσωπος Πολιτιστικού Συλλόγου Καστορείου «Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»,
- Λιακόπουλος Γεώργιος, μέλος Πολιτιστικού Συλλόγου Καστορείου «Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»,
- Λαγανάς Κωνσταντίνος, Εκπρόσωπος Συλλόγου Φίλων Ταυγέτου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ»,
- Τσερωτάς Ηλίας, κάτοικος.
- Βασιλείου Χρήστος, Πρόεδρος Κοινότητας Καστορείου,
- Σιγαλού Βασιλική, Πρόεδρος Κοινότητας Πελλάνας,
- Σμυρνιός Νικόλαος, Πρόεδρος Κοινότητας Περιβολίων,
- Ψαθάς Δημήτριος, Πρόεδρος Κοινότητας Αγόριανης,

- Βέργαδος Νίκος, Πρόεδρος Κοινότητας Λογγανίκου,
- Ρουμπός Γεώργιος, Πρόεδρος Κοινότητας Αγίου Κωνσταντίνου,
- Πατσιλίβα – Γκλέκα Άννα, Πρόεδρος Κοινότητας Γεωργιτσίου,
- Αγγάνης Χρήστος, Τοπικός Σύμβουλος,
- Ρασσιάς Ιωάννης, Τοπικός Σύμβουλος Πελλάνας,
- Λαγανάς Βασίλειος, Τοπικός Σύμβουλος Καστορείου,
- Σκρουμπέλος Βασίλειος, τέως Δημ. Σύμβουλος,
- Βλαχόγιαννη Ελένη, Εκπρόσωπος Πολιτιστικού Συλλόγου Καστορείου «Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»,
- Λιακόπουλος Γεώργιος, μέλος Πολιτιστικού Συλλόγου Καστορείου «Ο ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ»,
- Λαγανάς Κωνσταντίνος, Εκπρόσωπος Συλλόγου Φίλων Ταυγέτου «Η ΛΟΥΣΙΝΑ»,
- Τσερωτάς Ηλίας, κάτοικος.

Κατά τη διάρκεια της Διαβούλευσης, διεξήχθη εκτενή συζήτηση μεταξύ των παρευρισκόμενων, όπου αρχικά τα μέλη της επιτροπής ενημέρωσαν τους συμμετέχοντες για τη σημασία και το σκοπό της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (Ο.Χ.Ε.) Ταυγέτου. Υπενθύμισαν αναλυτικά τις προτάσεις των κοινοτήτων που είχαν υποβληθεί κατά την προηγούμενη διαβούλευση (2020) ενώ ταυτόχρονα έδωσαν την δυνατότητα επικαιροποίησης και συμπλήρωσης αυτών. Στη συνέχεια δόθηκε ο λόγος στους συμμετέχοντες στη συνάντηση και καταγράφηκαν συνοπτικά πρόσθετες προτάσεις, όπως:

- > Ενίσχυση ποιότητας νερού άρδευσης για τον πρωτογενή τομέα από λιμνοδεξαμενή στο Καστόρι,
- > Πρόσβαση σε δάση και προστασία από πυρκαγιές με αξιοποίηση των υδάτινων πόρων και
- > Επέκταση μονοπατιών Γεωργιτσίου (ξύλινο μονοπάτι).

Ως προς τη σημαντικότητα και προτεραιοποίηση των αναγκών, τονίστηκε και συμφωνήθηκε ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι πλέον εμφανείς σε κάθε τομέα και κοινή αντίληψη όλων των παρευρισκόμενων ήταν:

- > η ανάγκη ορθής διαχείρισης των υδάτινων πόρων,
- > η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος,
- > η ανάγκη αύξησης των αρδευόμενων στρεμμάτων και
- > η ανάγκη υλοποίησης αναπλάσεων κοινόχρηστων χώρων ή σημείων φυσικού κάλλους.

Επιπλέον, τονίστηκε:

- > η ανάγκη εμπλουτισμού των δικτύων μονοπατιών, των αναρριχητικών διαδρομών και
- > η ανάδειξη του πολιτιστικού αποθέματος μέσω αυτών ή άλλων δράσεων.

Εικόνα 14. Στιγμιότυπα από την τέταρτη Διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету 2021-2027 στο Καστόρειο, Δ.Ε. Πελλάνας (02/04/2024).

Ε. Πέμπτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στην Καλαμάτα (26/4/2024) ⁷²

Συνάντηση εργασίας του Δημάρχου Σπάρτης, κ. Μιχάλη Βακαλόπουλου με τον Περιφερειάρχη, κ. Δημήτρη Πτωχό για ΟΧΕ και ΒΑΑ

Οι χωρικές αναπτυξιακές στρατηγικές του Δήμου Σπάρτης, δηλαδή το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης της Σπάρτης και το Σχέδιο Χωρικών Επενδύσεων Ταυγέτου, βρέθηκαν στο επίκεντρο συνάντησης εργασίας που είχαν την Παρασκευή 26 Απριλίου, ο Δήμαρχος Σπάρτης, κ. Μιχάλης Βακαλόπουλος με τον Περιφερειάρχη Πελοποννήσου, κ. Δημήτρη Πτωχό, παρουσία του Αντιπεριφερειάρχη Λακωνίας, κ. Θεόδωρου Βερούτη, του Αντιδημάρχου Προγραμματισμού και Επιχειρηματικότητας Σπάρτης, κ. Παναγιώτη Τριτάκη και υπηρεσιακών στελεχών.

Η σύσκεψη, που έγινε στο γραφείο του Περιφερειάρχη στην Καλαμάτα, διεξήχθη σε πολύ καλό κλίμα, επιβεβαιώνοντας τις άριστες σχέσεις και το κοινό αναπτυξιακό όραμα του Δήμου Σπάρτης και της Περιφέρειας.

Υπενθυμίζεται ότι στο πλαίσιο της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου 2021-2027 και ειδικότερα του εγκεκριμένου προγράμματος «Πελοπόννησος 2021-2027», αλλά και κατόπιν σειράς διαβουλεύσεων με τους αρμόδιους φορείς, ο Δήμος Σπάρτης είναι στο τελικό στάδιο εκπόνησης συγκεκριμένου πλέγματος στρατηγικών, δηλαδή του Σχεδίου Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) και Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων-Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΟΧΕ-ΒΑΑ).

Εικόνα 15. Στιγμιότυπα από την πέμπτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ Ταυγέτου 2021-2027 (26/4/2024).

⁷² Ανακτήθηκε από: <https://www.sparta.gov.gr/index.php/deltia/item/1021133-synantisi-ergasias-tou-dimarxou-spartis-k-mixali-vakalopoulou-me-ton-perifereiarxi-k-dimitri-ptoxo-gia-oxe-kai-vaa>

Πηγή: <https://www.sparta.gov.gr/index.php/deltia/item/1021133-synantisi-ergasias-tou-dimarchou-spartis-k-mixali-vakalopoulou-me-ton-perifereiarxi-k-dimitri-ptoxo-gia-oxe-kai-vaa>

ΣΤ. Έκτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΥΓΕΤΟΥ 2021-2027 (2^η Διαδικτυακή Συνάντηση, 29/04/2024)

Η 2^η Διαδικτυακή Συνάντηση της Τοπικής Ομάδας Διαβούλευσης για την ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 έλαβε χώρα στις 29 Απριλίου, 2024 και ώρα 14:30-16:30. Συμμετείχαν αξιότιμα μέλη και από τους δύο Δήμους της ΟΧΕ Ταυγέτου, δηλαδή του Δήμου Καλαμάτας και του Δήμου Σπάρτης. Τον συντονισμό της συνάντησης ανέλαβαν ο κ. Παπαευσταθίου Βασίλειος, Αντιδήμαρχος Στρατηγικού Σχεδιασμού και Κλιματικής Ουδετερότητας του Δήμου Καλαμάτας, ο κ. Κουτραφούρης Βασίλειος, Αντιδήμαρχος Νέων Έργων και Πολεοδομίας του Δήμου Καλαμάτας, και η κα Κουράκλη Παναγιώτα, Διευθύντρια Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Ευρωπαϊκών Θεμάτων του Δήμου Καλαμάτας.

Στην συνάντηση παρέστη, επίσης, ο τεχνικός σύμβουλος Σωτήρης Παυλέας και οι:

- Παναγιώτης Τριτάκης, Αντιδήμαρχος Προγραμματισμού και Ανάπτυξης Δήμου Σπάρτης
- Παύλος Γκράικης, Μέλος Δ.Σ. Επιμελητηρίου Μεσσηνίας,
- Βάγια Παναγιωτίδη, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- Σωτήρης Βαρελάς, καθηγητής Τμήματος Τουρισμού, Πανεπιστημίου Πειραιώς
- Σπύρος Χανδρινός, δημοτικός σύμβουλος, πολιτικός μηχανικός
- Γιώργος Χρονόπουλος, διαχειριστής ΚοινΣΕΠ Νόστος
- Νίκος Παπαδόπουλος, σύμβουλος Μεσογειακού Κέντρου Περιβάλλοντος
- Γιώργος Γκόνης, Τοπογράφος μηχ. ΕΜΠ-ΜΒΑ.
- Ολύνα Παπαϊωάννου, τεχνικός σύμβουλος.

Μετά το καλωσόρισμα και τους χαιρετισμούς από τους συντονιστές, ο κ. Παυλέας παρουσίασε το χρονοδιάγραμμα της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 καθώς και το Σχέδιο Δράσης (τους Άξονες Προτεραιότητας. Τους Ειδικούς Στόχους και τις Δράσεις) που είχαν επιλεγεί μέχρι την ημερομηνία της συνάντησης, με βάση τις ανάγκες του ορεινού όγκου Ταυγέτου και τα επιλεγόμενα πεδία παρέμβασης που έχουν οριστεί για τις ΟΧΕ της Περιφέρειας Πελοποννήσου στο πλαίσιο του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027.

Στη συνέχεια, ο κ. Τριτάκης, Αντιδήμαρχος Προγραμματισμού και Ανάπτυξης Δήμου Σπάρτης, μοιράστηκε με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες την μέχρι τότε πρόοδο του Δήμου Σπάρτης όσον αφορά την ΟΧΕ Ταυγέτου και τις Δράσεις/Πράξεις που θεωρεί ο Δήμος ότι πρέπει να τεθούν σε προτεραιότητα, καθώς θα καλύψουν τις σημαντικότερες ανάγκες του και θα ενισχύσουν τα μοναδικά πλεονεκτήματα που διαθέτει ο Ταυγέτος. Οι προτάσεις αυτές παρουσιάζονται παρακάτω:

- Ανάδειξη περιπατητικού τουρισμού μέσω της ανάπτυξης Μονοπατιών, τα οποία θα διαπερνούν από σημαντικής ιστορικής, θρησκευτικής, πολιτιστικής και περιβαλλοντικής αξίας μνημεία (για παράδειγμα ανάπτυξη διαδρομής που θα ξεκινάει από το Μυστρά και θα καταλήγει στην Πελλάνα),
- Ενίσχυση της ανθεκτικότητας του Ταυγέτου μέσω της τοποθέτησης μικροφραγμάτων και μικροδεξαμενών όπου υπάρχει ανάγκη,

- Παρεμβάσεις στην οδοποιία και βελτίωση των δρόμων στον ορεινό όγκο Ταυγέτου. Συγκεκριμένα, αυτή η πρόταση έχει ως απώτερο σκοπό την ενίσχυση της ασφάλειας στη δασική έκταση Ταυγέτου και τη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων, τα οποία θα επιτευχθούν μέσω της ανάπτυξης του οδικού δικτύου έτσι ώστε σε περίπτωση ανάγκης, η πρόσβαση να είναι εφικτή και άμεση (Αξίζει να σημειωθεί ότι ο κ. Παυλέας διευκρίνισε ότι η οδοποιία δεν είναι επιλέξιμο πεδίο της ΟΧΕ),
- Ενίσχυση των υδάτινων πόρων και βελτίωση της διαχείρισης αυτών, για παράδειγμα μέσω της αντιτυρικής χρήσης υδάτων για την προστασία των δασικών εκτάσεων του Ταυγέτου,
- Προστασία του περιβάλλοντος,
- Προστασία του αποθέματος της βιόσφαιρας,
- Προσέλκυση και ενίσχυση ιδιωτικών επενδύσεων,
- Σημειακή ανάπλαση πλατείας και τέλος,
- Επισήμανε την σημαντικότητα του να συνεχίσει να υπάρχει αντικείμενο και μετά την ολοκλήρωση της Στρατηγικής ΟΧΕ 2021-2027.

Στη συνέχεια, το λόγο πήρε ο κ. Γραίκης Παύλος, Μέλος Δ.Σ. Επιμελητηρίου Μεσσηνίας, ο οποίος εξήγησε το πόσο σημαντικό είναι να αξιοποιηθούν σωστά οι εθνικοί και οι ευρωπαϊκοί πόροι που προορίζονται για τον ορεινό όγκο Ταυγέτου και να επενδυθούν με τέτοιο τρόπο ώστε να παραχθεί περισσότερος πλούτος στην περιοχή. Επίσης, τόνισε ότι παρόλο που η οδοποιία χρήζει αποκατάστασης, δεν είναι επιλεγμένο πεδίο στην ΟΧΕ, οπότε προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στις παρακάτω δράσεις:

- Αποκατάσταση των εδαφών που έχουν υποχωρήσει,
- Διακράτηση πληθυσμού και στους δύο Δήμους (Ανέφερε ότι υπάρχει σχετική επικοινωνία και συνεργασία με τα οικεία Επιμελητήρια),
- Διατήρηση της παράδοσης και του πολιτιστικού πλούτου που πρέπει να είναι συνυφασμένη και με την τοπική οικονομία. Ο Κ. Γραίκης υπογράμμισε τα θετικά αποτελέσματα που συνοδεύουν την επένδυση πόρων στον πολιτισμό, καθώς τον θεωρεί ένα σχετικά ασφαλή τρόπο για την παραγωγή πλούτου στην περιοχή,
- Αναβάθμιση Πολιτιστικού Κέντρου Αλαγονίας (το Επιμελητήριο έχει επιδοτήσει το σύστημα ασφαλείας),
- Ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας, για παράδειγμα μέσω της ενδυνάμωσης της παραγωγής τοπικών προϊόντων, της μεταποίησής τους ή μέσω της στήριξης επιχειρηματιών που θέλουν να δημιουργήσουν επισκέψιμους χώρους στην περιοχή μελέτης. Συγκεκριμένα, ο κ. Γραίκης εξήγησε ότι πλέον ένας τουρίστας δεν ενδιαφέρεται μόνο για τα καταλύματα ή για τους χώρους εστίασης αλλά δίνει έμφαση στην αποκόμιση εμπειριών από το μέρος που επισκέπτεται, και ο Ταυγέτος έχει να προσφέρει μοναδικές εμπειρίες σε πολλά επίπεδα,
- Προώθηση Βιωματικού Τουρισμού,
- Ενίσχυση επισκέψιμων ιδιωτικών χώρων,
- Προστασία οικιστικού αποθέματος.

- Πρόταση για ίδρυση Επιτροπής Παρακολούθησης της ΟΧΕ και μετά την ολοκλήρωση της κατάθεσης της Στρατηγικής. Με αυτόν τον τρόπο, θα υπάρξει επίγνωση της υπάρχουσας κατάστασης και καλύτερη οργάνωση για το μέλλον του Ταΐγету,
- Ενίσχυση της τηλεϊατρικής σε τουλάχιστον δύο κεντρικούς οικισμούς του Ταΐγету.

Ακούστηκε, επιπλέον, η ιδέα της ενίσχυσης και της προώθησης διαδραστικών πακέτων για τουρίστες, κυρίως του εξωτερικού, οι οποίοι επιθυμούν να βιώσουν την εμπειρία της καθημερινότητας ενός κάτοικου του Ταΐγету. Συγκεκριμένα, αναφέρθηκε ότι υπάρχουν επιχειρήσεις ειδικού τουρισμού, οι οποίες αναλαμβάνουν τους ενδιαφερόμενους από το αεροδρόμιο και περνούν τις πρώτες και τις τελευταίες μέρες του ταξιδιού τους στην Καλαμάτα και την Σπάρτη ενώ την ενδιάμεση περίοδο, στον Ταΐγету. Εκεί, επισκέπτονται σημεία φυσικού και πολιτισμικού κάλλους, δοκιμάζουν τοπικά προϊόντα, κάνουν πεζοπορία και βιώνουν την καθημερινότητα ως ντόπιοι.

Στη συνέχεια, το λόγο πήρε ο κ. Χονδρινός Σπύρος, Δημοτικός Σύμβουλος του Δήμου Καλαμάτας, ο οποίος επισήμανε ότι προτεραιότητα πρέπει να δοθεί στις περιοχές του ορεινού όγκου Ταΐγету και στο πώς αυτές θα γίνουν πιο «ανθρώπινες», φιλικές, βιώσιμες και ελκυστικές για να επιλεγθούν ως περιοχή κατοικίας. Για να επιτευχθεί αυτό, εξήγησε ότι πρέπει να εμπλουτιστούν με κοινωνικές δομές, δομές υγειονομικής περίθαλψης κ.α. και το κομμάτι του τουρισμού να ακολουθήσει σε δεύτερο χρόνο. Είναι σημαντικό να υλοποιηθούν δράσεις συγκράτησης του υπάρχοντος πληθυσμού και να δοθούν κίνητρα για να προσελκύσουν νέους κατοίκους, είτε από την Ελλάδα είτε από το εξωτερικό. Οι ορεινές περιοχές θα πρέπει να εξελιχθούν σε περιοχές ισότιμες με την Καλαμάτα και τη Σπάρτη, έτσι ώστε οι κάτοικοι να μην αισθάνονται «πολίτες δεύτερης κατηγορίας», ειδικά όσον αφορά στην πρωτοβάθμια περίθαλψη. Επιπλέον, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί το κομμάτι της τηλεϊατρικής για τα έκτακτα περιστατικά, και, όπως ανέφερε, μόνο τότε θα μπορούσε να ενισχυθεί και ο τουρισμός.

Κλείνοντας, πρότεινε οι δράσεις και οι πράξεις που θα επιλεγθούν, να είναι συγκεκριμένες, με καθορισμένο χρονοδιάγραμμα και κοστολόγηση, να είναι υλοποιήσιμες και να βρίσκονται σε επίπεδο ωριμότητας, έτσι ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος της μη υλοποίησης/ολοκλήρωσής τους. Πρόσθεσε, επίσης, ότι είναι σημαντικό τα έργα που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της ΟΧΕ να θέσουν τα σωστά θεμέλια έτσι ώστε τα μελλοντικά έργα να έχουν αυτά ως βάση ή ως πρότυπα. Τέλος, επισήμανε ότι τα έργα πρέπει να είναι διαμορφωμένα με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι σε θέση οι κάτοικοι να τα στηρίξουν και να μην είναι μεμονωμένα αλλά να έχουν μια προοπτική/συνέχεια/σύνδεση μεταξύ τους.

Έπειτα, ο κ. Παυλέας, Τεχνικός Σύμβουλος, ενθάρρυνε τους συμμετέχοντες να επιλέξουν Δράσεις κοινωνικής μέριμνας, καθώς η Περιφέρεια εξασφαλίζει υψηλούς πόρους μέσω ΕΚΤ+ για την προώθηση και την ενίσχυση κοινωνικών δράσεων που αφορούν την πρωτοβάθμια υγεία, την πρόσβαση στην απασχόληση για τη διατήρηση του πληθυσμού, τη χρηματοδότηση κοινωνικών επιχειρήσεων ή τη σύσταση νεοφυών και πολλά άλλα. Πρότεινε, επίσης, τη δημιουργία από κοινού δράσεων, οι οποίες θα παρέχουν βοήθεια στους ανέργους των δύο Δήμων, θα προωθούν την επιχειρηματική δραστηριότητα στην περιοχή μελέτης κ.λπ.

Στη συνέχεια, το λόγο πήρε η κα Παναγιωτίδη από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, η οποία υποστηρίζει ότι η ανάδειξη πολιτιστικών διαδρομών/μονοπατιών και η μετατροπή της περιοχής

παρέμβασης σε ένα πιο ζωντανό και «ανθρώπινο» μέρος που θα προσελκύει ανθρώπους απ' όλο τον κόσμο, θα αναζωογονήσει σε μεγάλο βαθμό τον ορεινό όγκο Ταυγέτου. Επίσης, πρόσθεσε ότι η περιοχή μελέτης διαθέτει πληθώρα σπουδαίων πολιτισμικών μνημείων ενώ έχουν αρχίσει να θεσμοθετούνται δίκτυα πολιτιστικών και ιστορικών μνημείων μέσω ΦΕΚ, το οποίο είναι πολύ ενθαρρυντικό για την αναγνώριση και την ανάδειξή τους. Ακόμα, επισήμανε την ανάγκη ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών για την ενίσχυση της πληροφορίας και την ανάδειξη της εμπειρίας, όπου το Πανεπιστήμιο θα μπορούσε να συμβάλλει με την τεχνογνωσία του.

Επίσης, κατά τη διάρκεια της συζήτησης μεταξύ των συμμετεχόντων, προτάθηκε η διατύπωση νέων οριζόντιων δράσεων και για τους δύο Δήμους (Καλαμάτα και Σπάρτη), που θα αφορούν στην επαγγελματική εξειδίκευση/εκπαίδευση των κατοίκων σε διάφορους κομβικούς τομείς. Για παράδειγμα, σε μια πρόσφατη εκδήλωση του Δήμου Καλαμάτας, αναφέρθηκε ότι η Πυροσβεστική και το Δασαρχείο διαθέτουν πολλές ιδέες διαχείρισης αγροτικών δράσεων για την αντιτυρική προστασία της περιοχής ενώ φάνηκε σημαντική η ανάγκη της εκπαίδευσης αγροτών για την προστασία των δασικών εκτάσεων του Ταυγέτου. Ενδεικτικά, αναφέρθηκαν και άλλες ιδέες, όπως η εγκατάσταση grs σε λιμνοδεξαμενές, η δημιουργία σχεδίου εκκένωσης ευάλωτου πληθυσμού σε περίπτωση πυρκαγιάς στις δασικές εκτάσεις του Ταυγέτου και η βελτίωση των υφιστάμενων καταφυγίων για την προστασία των πολιτών.

Ο κ. Βαρελάς Σωτήρης, καθηγητής Τμήματος Τουρισμού, Πανεπιστημίου Πειραιώς, εμπλούτισε τη συζήτηση προτείνοντας τα παρακάτω:

- Οι προτάσεις και των δύο Δήμων να έχουν μια κοινή κατεύθυνση και να διακρίνονται από την ομοιογένειά τους, την βιωσιμότητα του έργου και την συνέχειά του,
- Δημιουργία φορέα με σύγχρονους όρους, έχοντας ως παράδειγμα το μοντέλο της Βαμβακούς, έτσι ώστε να διασφαλιστεί η συνέχεια των έργων και να ενταχθούν νέα προγράμματα,
- Αποφυγή φαραωνικών έργων. Τα έργα να έχουν συνεργασία/συνέργεια/αλληλοσυμπλήρωση μεταξύ τους και να λειτουργούν και μετά την ολοκλήρωση της Στρατηγικής ΟΧΕ,
- Δημιουργία φορέα Ορεινής Επιχειρηματικότητας,
- Βελτίωση των οικιστικών υποδομών, καθώς με την κλιματική αλλαγή, αναμένεται να αυξηθεί ο πληθυσμός των ορεινών όγκων, όπως και του Ταυγέτου,
- Σήμανση μονοπατιών.

Έπειτα, ο κ. Χρονόπουλος Γιώργος, διαχειριστής της ΚοινΣΕπ «ΝΟΣΤΟΣ εκ φύσεως», συμπλήρωσε τους προλαλήσαντες αρχικά εκφράζοντας το πόσο σημαντική θεωρεί για την περιοχή παρέμβασης την παραγωγή τοπικών προϊόντων στα πρότυπα του Μαγγανιακού. Στη συνέχεια, παρουσίασε τρεις άξονες προτεραιότητες που θεωρεί τους πιο σημαντικούς για την ανάπτυξη του Ταυγέτου:

1. Δημιουργία Οικοσυστήματος Κοινωνικής Οικονομίας για την ανάπτυξη της περιοχής σε θέματα βιωσιμότητας (παρέχοντας βοήθεια μέσω μικροχρηματοδοτήσεων για την προσέλκυση ενδιαφερόμενων) και ανάδειξη μονοπατιών από ΚοινΣΕπ ντόπιων που θα γνωρίζουν την περιοχή και θα συνεργάζονται με τους κατοίκους,
2. Ανάπτυξη τουρισμού με βιώσιμες πρακτικές, π.χ. διοργάνωση πολιτιστικών φεστιβάλ κ.λπ.,

3. Προστασία Ταΰγέτου – Κινητοποίηση πολιτών για την αύξηση της ανθεκτικότητας της περιοχής μελέτης και δημιουργία εθελοντικής ομάδας πυρόσβεσης.

Στη συνέχεια, το λόγο πήρε ο κ. Γκόνης, Τοπογράφος μηχανικός, ο οποίος έστρεψε την προσοχή των προσκεκλημένων στις παρακάτω προτάσεις:

- Ενίσχυση της μικροεπιχειρηματικότητας στους ορεινούς οικισμούς με την δημιουργία θέσεων εργασίας και την δημιουργία μιας αλυσίδας αξίας (μείωση εξόδων, όπως των εξόδων συντήρησης, αύξηση εσόδων),
- Να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις περιοχές που θα σχεδιαστούν τα Μονοπάτια έτσι ώστε να μην υπάρχει αυξημένο κόστος συντήρησης (όπως στα Απάτητα Βουνά),
- Προσέλκυση εταιριών με αντικείμενο την Έρευνα και Ανάπτυξη για την αναζήτηση προϊόντων που θα μπορούσαν να παραχθούν στον Ταΰγετο,
- Προσδιορισμός μιας Κεντρικής Περιοχής Αναφοράς (με δραστηριότητες εκπαίδευσης, έρευνας, R&D),
- Ενίσχυση Κοινωνικών Δράσεων – Στήριξη της υγείας των ανθρώπων που διαμένουν στις ορεινές περιοχές, ειδικά των κατοίκων που βρίσκονται σε προχωρημένη ηλικία και προσέλκυση των «παιδιών» τους, έτσι ώστε να επιστρέψουν πίσω στον τόπο τους. Επίσης, σημαντικό ρόλο παίζει και η χωροθέτηση των δομών υγείας, όπου προτείνεται να τοποθετηθούν σε περιοχές εισόδου/εξόδου, έτσι ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμες σε κατοίκους και επισκέπτες,
- Εντοπισμός των κενών στην αγορά εργασίας της περιοχής παρέμβασης και συμπλήρωσή τους από κατοίκους ή από άτομα που ενδιαφέρονται να μετακομίσουν μόνιμα στους ορεινούς οικισμούς.

Ο κ. Παπαδόπουλος Νίκος, σύμβουλος Μεσογειακού Κέντρου Περιβάλλοντος, εξέφρασε τους δικούς του προβληματισμούς και συνεισέφερε στη συζήτηση που πραγματοποιήθηκε για την ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΰγέτου παρουσιάζοντας τους τομείς, που κατά την άποψή του, πρέπει να δοθεί προτεραιότητα:

- Ανάδειξη και ενίσχυση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς του Ταΰγέτου,
- Ενίσχυση της αγροτικής παραγωγής, της μελισσοκομίας, των αρωματικών φαρμακευτικών φυτών,
- Δημιουργία ενοποιημένης ταυτότητας για το σύνολο της περιοχής παρέμβασης,
- Δημιουργία και προώθηση ενός Mountain Label (προστιθέμενη αξία στα προϊόντα) – Σημαντικό το branding, η εκπόνηση μελετών και η συνεργασία με τα Πανεπιστήμια.

Ο κ. Γκόνης, σχολίασε ότι η δημιουργία ενός ενιαίου branding στο πλαίσιο της συνεργασίας των δύο δήμων είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα ιδέα καθώς και ένας καλός τρόπος εξωστρέφειας.

Τέλος, ο κ. Παπαδόπουλος εγκωμίασε τη μοναδική και ασύγκριτη αξία που διαθέτει ο Ταΰγετος σε παγκόσμια κλίμακα και εξέφρασε το πόσο σημαντικό είναι για τους ίδιους τους κατοίκους αλλά και για τις μελλοντικές γενιές, να συνειδητοποιήσουν την ιδιαιτερότητα του.

Κλείνοντας, οι συντονιστές ευχαρίστησαν θερμά τους παραβρισκόμενους για την εύφορη συζήτηση και τις εύστοχες προτάσεις που μοιράστηκαν, ελπίζοντας να αποφέρουν ανάπτυξη και αναζωογόνηση στην περιοχή μελέτης της ΟΧΕ Ταυγέτου.

Εικόνα 16. Στιγμιότυπα από τη 2^η Διαδικτυακή Διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 (29/4/2024).

Ζ. Έβδομη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στην Καλαμάτα (8/5/2024) ⁷³

Την Τετάρτη 8 Μαΐου 2024 και ώρα 20.00, στην αίθουσα συνεδριάσεων «Δημάρχου Χρ. Μαλαπάνη» στον 1ο όροφο του Ιστορικού Δημαρχείου Καλαμάτας (Αριστομένους 28) διοργανώθηκε εκδήλωση με αντικείμενο τον Ταΐγετο στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης για την ΟΧΕ 2021-2027. Στη συνάντηση συμμετείχαν αιρετοί, εκπρόσωποι φορέων και πολιτών.

Σε σύντομη παρέμβασή του, ο Δήμαρχος Καλαμάτας Θανάσης Βασιλόπουλος τόνισε ότι η ανάπτυξη του Ταΐγετου περνά μέσα από μια ολιστική στρατηγική προσέγγιση όπως είναι η ΟΧΕ.

Ο κ. Βασιλόπουλος, αναφέρθηκε στο θέμα της ΟΧΕ που έρχεται από το παρελθόν, επισημαίνοντας την αναγκαιότητα της συνεργασίας μεταξύ Περιφέρειας και των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης, αλλά και το άνοιγμα μιας ουσιαστικής συζήτησης για τη δημιουργία ενός Φορέα Διαχείρισης με επίκεντρο τον Ταΐγετο.

«Αναγνωρίζουμε τις ανάγκες. Γνωρίζουμε την κατεύθυνση που επιθυμούμε για τον Ταΐγετο. Μια περιοχή με ξεχωριστή φυσιογνωμία, πλούσιο φυσικό κάλλος αλλά και μια περιοχή λαβωμένη από πυρκαγιές, συνέπεια των οποίων είναι τα προβλήματα σε επίπεδο υποδομών που διαρκώς αντιμετωπίζουμε. Υπό την έννοια αυτή, η βούληση υπάρχει, όπως και οι τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης του Ταΐγετου» σημείωσε ο κ. Βασιλόπουλος και κατέληξε: «Κοινή η προσπάθεια, για την παρακολούθηση, την υποστήριξη της εκπόνησης και την υλοποίησης της ΟΧΕ Ταΐγετου και στο πλαίσιο αυτό ως αναγκαιότητα φαντάζει και το άνοιγμα μιας ουσιαστικής συζήτησης για τη δημιουργία ενός Φορέα Διαχείρισης με επίκεντρο φυσικά τον Ταΐγετο. Ενός Φορέα που θα διασφαλίσει ότι δεν θα μένουμε σε μελέτες και προτάσεις, αλλά θα δούμε στην πράξη αυτά να υλοποιούνται. Και φυσικά προς

⁷³ Ανακτήθηκε από: <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26348-dimosia-diavoylefsi-gia-tin-o-x-e-taygetou> & <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26362-dimosia-diavoylefsi-gia-tin-oxe-taygetou>.

αυτή την κατεύθυνση κομβικός θα είναι ο ρόλος και του Δήμου Καλαμάτας αλλά και των συνεργασιών που θα αναπτύξουμε όλα τα μέρη, Περιφέρεια Πελοποννήσου και Δήμος Σπάρτης».

Βασικά στοιχεία για την ΟΧΕ Ταυγέτου, παρουσίασε κατά την εισήγησή της η Γενική Διευθύντρια του Δήμου, Παναγιώτα Κουράκλη, εστιάζοντας μεταξύ άλλων στα παρακάτω:

Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις (ΟΧΕ) αποτελούν εργαλείο ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης για την εφαρμογή αναπτυξιακών στρατηγικών συγκεκριμένων χωρικών ενοτήτων. Οι περιοχές αυτές, είτε παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν με συνολικό τρόπο, είτε διακρίνονται από σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν και να μεγιστοποιηθούν με βάση ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο.

Σε ό,τι αφορά την ΟΧΕ Ταυγέτου, συμπίπτουν ταυτόχρονα στην περιοχή αυτή και τα δύο χαρακτηριστικά που αναφέρθηκαν πριν, δηλαδή ότι «έχουμε να αντιμετωπίσουμε πολύ σημαντικά προβλήματα εγκατάλειψης, αλλά ταυτόχρονα να ασχοληθούμε με μια περιοχή η οποία έχει πάρα πολύ σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες. Και αυτές απορρέουν από τα ίδια τα χαρακτηριστικά της περιοχής, δεδομένου ότι ο ορεινός όγκος του Ταυγέτου είναι μία από τις σημαντικότερες περιοχές, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο που συνδυάζει με μοναδικό τρόπο το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον, δηλαδή χλωρίδα – πανίδα, βλάστηση, τοπίο και τα πολιτιστικά και ιστορικά του στοιχεία».

Στο πλαίσιο αυτό, οι βασικές προκλήσεις της ΟΧΕ είναι η προώθηση της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας με τελικό στόχο την επίτευξη απασχόλησης, κοινωνικής συνοχής και διατήρησης των πόρων. Επίσης, η καταπολέμηση των ανισοτήτων που σχετίζονται με τα ειδικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά/μειονεκτήματα, η αντιμετώπιση των δημογραφικών προκλήσεων, η ανάσχεση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Η εκπόνηση της ΟΧΕ από κοινού τόσο για τον Μεσσηνιακό όσο και για τον Λακωνικό Ταυγέτο σε μία ενιαία περιοχή, της δίνει μία ιδιαίτερη δυναμική, διότι θα μπορέσουν να αναπτυχθούν συνέργειες που θα κατατείνουν στην ευόδωση, με τον καλλίτερο δυνατό τρόπο, της ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης.

Εξετάζοντας τα δημογραφικά στοιχεία της εξέλιξης του πληθυσμού και την μεταβολή του ανά τοπική κοινότητα από το 1961 μέχρι το 2021 που είναι και η τελευταία απογραφή, φαίνεται χαρακτηριστικά η δραματική συρρίκνωση του πληθυσμού και η εγκατάλειψη των ορεινών αυτών οικισμών, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Εξίσου χαρακτηριστικά είναι τα στοιχεία των κενών κατοικιών που εύγλωττα μας δίνουν και το μέγεθος του προβλήματος. Οι ζημιές από τις φωτιές του 2007 ήταν τεράστιες, αφού μόνο στην περιοχή του Δήμου Καλαμάτας κήκαν 75.000 στρέμματα, γύρω στα 111.000 ελαιόδεντρα, το 33,6% του συνόλου των ελαιόδεντρων του Δήμου και επίσης το 36% του συνόλου της ζωικής παραγωγής του Δήμου.

Η περιοχή που έχει ανάγκη άμεσων παρεμβάσεων για την αναστροφή της οικονομικής της εγκατάλειψης είναι η περιοχή των ορεινών οικισμών που βρίσκονται σε υψομετρική στάθμη 450 με 500 μέτρα και πάνω, και περιλαμβάνει τους οικισμούς Νέδουσα, Αλαγονία, Μαχαλά, Θεοτόκο, Αρτεμισία,

Καρβέλι, Λαδά, Πηγές, Ελαιοχώρι, Περιβολάκια και την άνω Βέργα. Τα όρια της γεωγραφικής αυτής περιοχής έχουν προσδιοριστεί σε χάρτη με όλα τα χαρακτηριστικά στοιχεία (μνημεία, σημαντικά κτήρια, μονοπάτια, κ.λπ.). Στην οριοθέτηση της περιοχής περιλαμβάνεται και το φαράγγι του Νέδοντα λόγω της ιδιαίτερης περιβαλλοντικής και αισθητικής του αξίας.

Αναφορικά με τις περαιτέρω αναπτυξιακές δυνατότητες της περιοχής της ΟΧΕ, έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις χωροταξικού χαρακτήρα για τον ορεινό όγκο που έχουν θεσμοθετηθεί μέσα από το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο του 2011, ώστε να υπάρχει η δυνατότητα της βιώσιμης ανάπτυξης και αειφορίας. Έτσι λοιπόν στον ορεινό Ταΐγετο, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά του, ορίζονται οι περιοχές απόλυτης προστασίας, πρόκειται για δασικές εκτάσεις όπου οι επιτρεπόμενες χρήσεις έχουν να κάνουν μόνο με την ήπια και αειφόρα διαχείριση των δασών, οι ημιορεινές περιοχές στις οποίες υπάρχουν κάποιες δυνατότητες περαιτέρω χρήσεων, και οι περιοχές όπου επιτρέπονται οι κύριες δυνατότητες αναπτυξιακού χαρακτήρα, όπως, ο ήπιος αγροτουρισμός, τα καταλύματα, καταστήματα, ταβέρνες, κ.λπ.

Στόχευσή μας μέσα από την ΟΧΕ δεν μπορεί παρά να είναι η αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων, η οικιστική αναδιάρθρωση των οικισμών, η κοινωνική συνοχή και η διαμόρφωση των συνθηκών που θα συμβάλουν στην ενδυνάμωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Απαιτείται ένα διαχειριστικό σχέδιο για όλα αυτά τα θέματα, ώστε οι παρεμβάσεις να μην είναι αποσπασματικές δράσεις ανεξάρτητες, αλλά να υπάρξει ένα ολιστικό σχέδιο ανάπτυξης της περιοχής, ως ο μόνος τρόπος που αντιμετωπίζονται πλέον αυτά τα θέματα. Σήμερα επιχειρείται η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων και των προοπτικών της περιοχής, που στηρίζεται στην ορθολογική αξιολόγηση των πραγματικών δυνατοτήτων της και υλοποιείται με βάση σύγχρονες αρχές και πρότυπα διαχείρισης. Ταυτόχρονα η ολοκληρωμένη αυτή προσέγγιση ελαχιστοποιεί την εμφάνιση κινδύνων και απειλών για την υποβάθμιση των αξιών της περιοχής συνολικά.

Συνοπτικά οι άξονες των παρεμβάσεων που μπορούν να επιτευχθούν μέσα από την ΟΧΕ, είναι η προστασία, διατήρηση και ανάδειξη των αρχιτεκτονικών στοιχείων τα οποία συνθέτουν την ταυτότητα της περιοχής, αλλά και όλα τα πολιτισμικά και ιστορικά στοιχεία που αποτελούν την άυλη κληρονομιά αυτών των οικισμών.

Άλλα ουσιαστικά πεδία παρεμβάσεων είναι η αξιοποίηση όλων των δημόσιων και δημοτικών κτηρίων, η βελτίωση των βασικών υποδομών και της ποιότητας ζωής, οι δράσεις για την πληθυσμιακή συγκράτηση και την κοινωνική συνοχή, η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας μέσα από την αξιοποίηση του αγροτοδιατροφικού τομέα με την ενσωμάτωση τεχνολογικών καινοτομιών και φυσικά την αξιοποίηση των τοπικών πόρων, η προώθηση τουριστικών υποδομών που θα αξιοποιούν το οικιστικό απόθεμα και η υλοποίηση έργων τουριστικής προβολής για την περιοχή, την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών και του θεματικού τουρισμού, τη σύνδεση των εμπειριών των επισκεπτών με τον πολιτισμό, την ιστορία και τις παραδοσιακές δραστηριότητες των κατοίκων της.

Κατά τη διάρκεια της ανοιχτής εκδήλωσης στο πλαίσιο της διαβούλευσης, εισήγηση πραγματοποιήσε, επίσης, ο αρμόδιος Αντιδήμαρχος Στρατηγικού Σχεδιασμού και Κλιματικής Ουδετερότητας Βασίλης Παπαευσταθίου. Εκ μέρους της Περιφέρειας Πελοποννήσου, που είναι και η αρμόδια Αρχή για την

υλοποίηση της ΟΧΕ Ταΐγету, τοποθετήθηκε ο Αντιπεριφερειάρχης Μεσσηνίας Στάθης Αναστασόπουλος.

Απόψεις, προτάσεις, προβληματισμούς και ιδέες είχαν τη δυνατότητα, επίσης, να καταθέσουν αιρετοί της Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, εκπρόσωποι φορέων, συλλόγων και πολίτες, μεταξύ των οποίων και ο τέως Περιφερειάρχης. Τον συντονισμό είχε ο Αντιδήμαρχος Βασίλης Κουτραφούρης.

Τέλος, έγινε υπενθύμιση σε κάθε ενδιαφερόμενο ότι όποιος επιθυμούσε, έχει τη δυνατότητα να καταθέσει και διαδικτυακά τις προτάσεις του στην πλατφόρμα δημόσιας διαβούλευσης για την ΟΧΕ Ταΐγету στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://oxe-taygetoy.espa2127.gr/>

Η Όγδοη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στην Δ.Κ. Αλαγονίας (28/5/2024)⁷⁴

Την Τρίτη 28 Μαΐου και ώρα 11:00 π.μ., στην Αίθουσα του Κοινοτικού Καταστήματος Αλαγονίας, ο Δήμος Καλαμάτας διοργάνωσε εκδήλωση με αντικείμενο την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) για τον Ταΐγету, καλώντας κατοίκους και φορείς να καταθέσουν προτάσεις και ιδέες στο πλαίσιο της διαβούλευσης.

Η ενημερωτική εκδήλωση, στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης, πραγματοποιήθηκε παρουσία του Δημάρχου Καλαμάτας Θανάση Βασιλόπουλου, του Αντιπεριφερειάρχη Μεσσηνίας Στάθη Αναστασόπουλου, Αντιδημάρχων, Προέδρων Κοινοτήτων του Ταΐγету, αιρετών, υπηρεσιακών στελεχών του Δήμου, εκπροσώπων φορέων και συλλόγων και κατοίκων της περιοχής.

Εκεί κατατέθηκαν προτάσεις, ιδέες και απόψεις που συμπληρώνουν καταληκτικά την τρίμηνη δουλειά που εκπονεί ο Δήμος Καλαμάτας για την οργάνωση του ορεινού όγκου Ταΐγету, μαζί με τις προτάσεις και την προεργασία που έχουν γίνει σχετικά τα τελευταία χρονιά.

Ο Δήμαρχος τόνισε για ακόμα μια φορά ότι η ΟΧΕ Ταΐγету φιλοδοξεί από τη μία να απαντήσει στις ανάγκες για την αειφόρο ανάπτυξη των οικισμών του Ταΐγету, και από την άλλη, να δώσει απαντήσεις ως προς την αντιμετώπιση των προβλημάτων στις περιοχές του σε Μεσσηνία και Λακωνία. Εστίασε σε μία σειρά από τομείς και δράσεις που περιγράφονται στον υπό εκπόνηση σχεδιασμό του Δήμου και επανέλαβε την ανάγκη να ανοίξει μία ουσιαστική συζήτηση, μέσω συνεργασίας των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης με την Περιφέρεια Πελοποννήσου, για τη δημιουργία ενός Φορέα Διαχείρισης με επίκεντρο τον Ταΐγету.

⁷⁴ Ανακτήθηκε από: <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26468-stin-alagonia-oloklirothikan-oi-dimosies-diavouleyseis-gia-tin-oxe-taygetou> & <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26449-oxe-taygetou-dimosia-diavoylefsi-tin-triti-28-maiou-stin-alagonia> & <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26456-dimosia-diavoylefsi-gia-tin-oxe-taygetou-stin-alagonia-tin-triti-28-maiou>.

Εικόνα 17. Στιγμιότυπα από την όγδοη Διαβούλευση για την ΟΧΕ Ταυγέτου 2021-2027 (28/5/2024).

Πηγή: <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26468-stin-alagonia-oloklirothikan-oi-dimosies-diavouleyseis-gia-tin-oxe-taygetou>

Θ. Ένατη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στην Καλαμάτα (17/9/2024)⁷⁵

Στις 17 Σεπτεμβρίου 2024 πραγματοποιήθηκε σύσκεψη εργασίας στο Δημαρχείο στις Καλαμάτας με αντικείμενο την ΟΧΕ Ταϊγέτου μεταξύ στελεχών των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης.

Στη συνάντηση μετείχαν ο Αντιδήμαρχος Στρατηγικού Σχεδιασμού και Κλιματικής Ουδετερότητας Βασίλης Παπαευσταθίου, η Διευθύντρια Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Ευρωπαϊκών Θεμάτων του Δήμου Καλαμάτας Παναγιώτα Κουράκλη, ο Αντιδήμαρχος Προγραμματισμού και Επιχειρηματικότητας Σπάρτης Παναγιώτης Τριτάκης και ο Γενικός Γραμματέας του Δήμου Σπάρτης, Ευστάθιος Ρεστέμης, ενώ στην συνάντηση συμμετείχε και τεχνικός σύμβουλος της Περιφέρειας.

Σκοπός ήταν η οργάνωση των τελικών βημάτων ενόψει της ολοκλήρωση του Σχεδίου Δράσεων για την ΟΧΕ Ταϊγέτου και ο προγραμματισμός των επόμενων δράσεων, ενώ επιβεβαιώθηκε η σύμπνοια και συναντίληψη που έχουν οι δύο Δήμοι στην περαιώση ενός φιλόδοξου στρατηγικού σχεδιασμού.

⁷⁵ Ανακτήθηκε από: <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/27033-synantisi-ergasias-sto-dimarxeio-gia-tin-oxe-taygetou>

Εικόνα 18. Στιγμιότυπο από την ένατη Διαβούλευση στο πλαίσιο της ΟΧΕ Ταΐγету 2021-2027 (17/9/2024).

Πηγή: <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/27033-synantisi-ergasias-sto-dimarxeio-gia-tin-oxe-taigetou>

I. Δέκατη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 (20/11/2024)⁷⁶

Σημαντική συνάντηση πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη, 20 Νοεμβρίου, με πρωτοβουλία του Περιφερειάρχη Πελοποννήσου, Δημήτρη Πτωχού, και τη συμμετοχή του Δημάρχου Καλαμάτας, Θανάση Βασιλόπουλου, του Δημάρχου Σπάρτης, Μιχάλη Βακαλόπουλου, και υπηρεσιακών παραγόντων. Αντικείμενο της συνάντησης ήταν ο σχεδιασμός και η επιλογή των έργων που θα προταθούν προς ένταξη στην Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) Ταΐγету, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Πελοπόννησος 2021-2027».

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, οι συμμετέχοντες εξέτασαν προτάσεις έργων που βασίζονται σε αναπτυξιακά κριτήρια, στη συμπληρωματικότητα με άλλες χρηματοδοτικές πηγές και στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών. Η συνεργασία Περιφέρειας και Δήμων επικεντρώθηκε στην επίτευξη συντονισμένων δράσεων για την ενίσχυση της περιοχής, την υποστήριξη της τοπικής οικονομίας και την καλύτερη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών πόρων.

⁷⁶ Ανακτήθηκε από: <https://www.ppel.gov.gr/sinantisi-gia-tin-oxe-taigetou-prochora-o-schediasmos-gia-anaptixiaka-erga/> &

«Η ΟΧΕ Ταυγέτου είναι ένα κρίσιμο εργαλείο για τη στρατηγική ανάπτυξη της περιοχής. Εστιάζουμε σε έργα που φέρνουν πραγματική αξία και ανταποκρίνονται στις ανάγκες των κατοίκων. Η συνεργασία μας με τους Δήμους Καλαμάτας και Σπάρτης είναι καθοριστική για την υλοποίηση των στόχων μας», τόνισε ο Περιφερειάρχης Δημήτρης Πτωχός.

Εικόνα 19. Στιγμιότυπα από την δέκατη Διαβούλευση στο πλαίσιο της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου (20/11/2024).

Κ. Ενδέκατη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΥΓΕΤΟΥ 2021-2027 (3^η Διαδικτυακή Συνάντηση, 03/01/2025)

Την Παρασκευή 3 Ιανουαρίου 2025 και ώρα 12.00 πραγματοποιήθηκε η 11^η διαβούλευση και 3^η διαδικτυακή συνάντηση στο πλαίσιο της ΟΧΕ Ορεινού όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

Στη συνάντηση παρευρέθηκαν τα μέλη της Τοπικής Ομάδας της ΟΧΕ από το Δήμο Καλαμάτας και οι τεχνικοί σύμβουλοι της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027. Τον συντονισμό της συνάντησης ανέλαβαν ο κ. Παπαευσταθίου Βασίλειος, Αντιδήμαρχος Στρατηγικού Σχεδιασμού και Κλιματικής Ουδετερότητας του Δήμου Καλαμάτας και η κα Κουράκλη Παναγιώτα, Διευθύντρια Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Ευρωπαϊκών Θεμάτων του Δήμου Καλαμάτας.

Στην συνάντηση παρέστησαν, επίσης, οι τεχνικοί σύμβουλοι κ. Σωτήρης Παυλέας και κα. Ολύνα Παπαϊωάννου. Αναλυτικά, οι συμμετέχοντες της συνάντησης ήταν οι:

- Πάυλος Γκραιίκης, Μέλος Δ.Σ. Επιμελητηρίου Μεσσηνίας,
- Βάγια Παναγιωτίδη, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
- Σωτήρης Βαρελάς, καθηγητής Τμήματος Τουρισμού, Πανεπιστημίου Πειραιώς
- Καλφακάκος Ηλίας, Επίκουρος Καθηγητής Παν. Πελοποννήσου

Εικόνα 20. Στιγμιότυπα από την ενδέκατη διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 (03/01/2025).

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, συζητήθηκαν όλα τα έργα που επέλεξε ο Δήμος Καλαμάτας για να υλοποιηθούν στο πλαίσιο της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету 2021-2027, οι παρευρισκόμενοι συμφώνησαν και έκαναν εποικοδομητικά σχόλια πάνω σε αυτά. Ο σύμβουλος, κ. Παυλέας Σωτήρης, παρείχε πολύτιμη βοήθεια και καθοδήγηση σχετικά με τα προτεινόμενα έργα και ό,τι άλλο χρειάζεται να γνωρίζουν οι παρευρισκόμενοι σχετικά με τα πεδία παρέμβασης του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027, τους δείκτες κ.λπ. Η συμβολή του υπήρξε καθοριστική για την αποσαφήνιση κρίσιμων ζητημάτων, καθώς και για τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης και στοχευμένης προσέγγισης ως προς τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Λ. Δωδέκατη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 (4^η Διαδικτυακή Συνάντηση, 20/01/2025)

Την Δευτέρα 20 Ιανουαρίου 2025 και ώρα 11.50 πραγματοποιήθηκε η 12^η διαβούλευση και 4^η στη σειρά διαδικτυακή συνάντηση στο πλαίσιο της ΟΧΕ Ορεινού όγκου Ταΐγету 2021-2027.

Στη συνάντηση παρευρέθηκαν μέλη της Τοπικής Ομάδας της ΟΧΕ από το Δήμο Καλαμάτας, ο κ. Παπαευσταθίου Βασίλειος, Αντιδήμαρχος Στρατηγικού Σχεδιασμού και Κλιματικής Ουδετερότητας του Δήμου Καλαμάτας και η κα Κουράκλη Παναγιώτα, Διευθύντρια Προγραμματισμού, Ανάπτυξης & Ευρωπαϊκών Θεμάτων του Δήμου Καλαμάτας ενώ συμμετείχαν και οι τεχνικοί σύμβουλοι της Στρατηγικής, κ. Παυλέας Σωτήρης και κα Παπαϊωάννου Ολύνα.

Εικόνα 21. Στιγμιότυπα από την δωδέκατη διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету 2021-2027 (20/01/2025).

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, συζητήθηκε αναλυτικά το Σχέδιο Δράσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου για την περίοδο 2021-2027, καθώς και οι προτεινόμενες πράξεις που περιλαμβάνονται σε αυτό. Ο σύμβουλος, κ. Παυλέας Σωτήρης, παρείχε σημαντική καθοδήγηση σχετικά με τα επιλεγμένα έργα, ενώ προχώρησε σε χρήσιμες παρατηρήσεις όσον αφορά το ύψος των προϋπολογισμών, τις δυνατότητες χρηματοδότησης και άλλες κρίσιμες παραμέτρους. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην ανάγκη ευθυγράμμισης των προτάσεων με τους στόχους του σχεδίου και το Πρόγραμμα «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα και την αποτελεσματικότητα των προγραμματισμένων δράσεων.

Μ. Δέκατη τρίτη Διαβούλευση για την ΟΧΕ ΤΑΪΓΕΤΟΥ 2021-2027 στην Τρίπολη (22/01/2025)⁷⁷

Συνάντηση εργασίας υπό τον Περιφερειάρχη Πελοποννήσου, Δημήτρη Πτωχό, με τη συμμετοχή του Δημάρχου Καλαμάτας, Θανάση Βασιλόπουλου, του Δημάρχου Σπάρτης, Μιχάλη Βακαλόπουλου, Αντιπεριφερειάρχων, Αντιδημάρχων και υπηρεσιακών παραγόντων, πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 22 Ιανουαρίου 2025, στην Τρίπολη.

Η σύσκεψη είχε ως αντικείμενο τον σχεδιασμό και την προώθηση έργων στο πλαίσιο της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) Ταυγέτου του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Πελοπόννησος 2021-2027».

Οι συμμετέχοντες επικεντρώθηκαν στη διαμόρφωση προτάσεων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών, βασίζονται σε αναπτυξιακά κριτήρια και αξιοποιούν τη συμπληρωματικότητα με άλλες χρηματοδοτικές πηγές.

⁷⁷ Ανακτήθηκε από: <https://kalamata.gr/el/enimerosi/news/27569-synantisi-ergasias-stin-perifereia-peloponnisou-gia-tin-oxe-taygetou>

Στόχος της συνεργασίας Περιφέρειας και Δήμων είναι η εφαρμογή συντονισμένων δράσεων για την ενίσχυση της περιοχής του Ταυγέτου, τη στήριξη της τοπικής οικονομίας και τη βέλτιστη αξιοποίηση των διαθέσιμων ευρωπαϊκών πόρων.

Η συνάντηση ανέδειξε τη σημασία της συνεργασίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ώστε να εξασφαλιστεί η υλοποίηση έργων με ουσιαστική προστιθέμενη αξία για την περιοχή και τους κατοίκους της.

Εικόνα 22. Στιγμιότυπα από την δέκατη τρίτη διαβούλευση της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027 (22/01/2025).

Πηγή: <https://kalamata.gr/el/enimerosi/news/27569-synantisi-ergasias-stin-perifereia-peloponnisou-gia-tin-oxe-taygetou>

8.2.2 Εξωτερική Διαβούλευση

Ο Δήμος Καλαμάτας και ο Δήμος Σπάρτης προωθούν την από κοινού ενεργό συμμετοχή των κατοίκων και των φορέων στο έργο του, καθώς και της διαφάνειας των διαδικασιών του. Για το λόγο αυτό, οι δύο Δήμοι προωθούν την ηλεκτρονική ιστοσελίδα (<https://oxe-taygetoy.espa2127.gr/>) ως βασικό εργαλείο διάχυσης και ενημέρωσης και προώθησης της Στρατηγικής ΟΧΕ, στην οποία έχει ενσωματωθεί ένα ερωτηματολόγιο.

Το εν λόγω ερωτηματολόγιο έχει αναρτηθεί στην επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Καλαμάτας (<https://kalamata.gr/el/>), του Δήμου Σπάρτης (<https://www.sparti.gov.gr/>), της Περιφέρειας Πελοποννήσου (<https://www.ppel.gov.gr/>) και της ΕΥΔ. του Προγράμματος «ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ» 2021-2027 (<https://eydpelop2127.gr/basiki-selida/ohesbaa>).⁷⁸

⁷⁸ Προώθηση της πλατφόρμας δημόσιας διαβούλευσης στην επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Καλαμάτας: 1. <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26188-platformas-dimosias-diavoylefsis-gia-tin-oxe-taygetou>, 2. <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26348-dimosia-diavoylefsi-gia-tin-o-x-e-taygetou>, 3. <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26351-apopse-sto-istoriko-dimarxeio-i-dimosia-diavoylefsi-gia-tin-o-x-e-taygetou>, 4. <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26362-dimosia-diavoylefsi-gia-tin-oxe-taygetou>, 5. <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26424-dimosia-diavoylefsi-gia-tin-o-x-e-taygetou-stin-alagonia>, 6. <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26449-oxe-taygetou-dimosia-diavoylefsi-tin-triti-28-maiou-stin->

Όλοι οι όροι και οι αρχές διαφάνειας τηρήθηκαν βάσει της σχετικής νομοθεσίας, κατά την υλοποίηση της εσωτερικής διαβούλευσης και την προετοιμασία της εξωτερικής διαδικασίας διαβούλευσης.

Οι ενότητες της ιστοσελίδας «Πύλη Ενημέρωσης και Διαβούλευσης για τη Στρατηγική ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης» και το περιεχόμενο αυτών παρουσιάζονται ακολούθως:

Οι ενότητες της ιστοσελίδας και το περιεχόμενο αυτών παρουσιάζονται ακολούθως:

Πύλη Ενημέρωσης και Διαβούλευσης για τη Στρατηγική ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης

Σας καλωσορίζουμε στον ηλεκτρονικό χώρο Ενημέρωσης και Δημόσιας Διαβούλευσης, για την επικαιροποίηση της Στρατηγικής ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης την περίοδο 2021 - 2027.

Η εφαρμογή της ΟΧΕ στον Ορεινό Όγκο Ταϊγέτου εντάσσεται στο Περιφερειακό Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027.

Η εσωτερική διαβούλευση έχει ήδη εκκινήσει μέσα από τη συνεργασία των Δήμων και των Υπηρεσιών τους για τη διαμόρφωση του Οράματος, των Αξόνων Προτεραιότητας και του Σχεδίου Δράσεως της ΟΧΕ και συνεχίζει ανοίγοντας δημόσια τη συζήτηση για τους πολίτες και τους φορείς. Στόχος της διαβούλευσης, είναι να κάνει την τοπική κοινωνία συμμετέχουσα στην αναπτυξιακή διαδικασία για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

ΛΑΒΕΤΕ ΜΕΡΟΣ ΣΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΧΕ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Με το παρόν ερευνηματολόγιο καλούνται κάτοικοι, φορείς, επιχειρήσεις, να καταθέσουν την συμβολή τους, σε μια σειρά από αναπτυξιακά ζητήματα, η οποία καθίσταται απαραίτητη και πολύτιμη για τη διαμόρφωση μιας ισχυρής εταιρικής σχέσης κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση της στρατηγικής ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου.

[ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ](#)

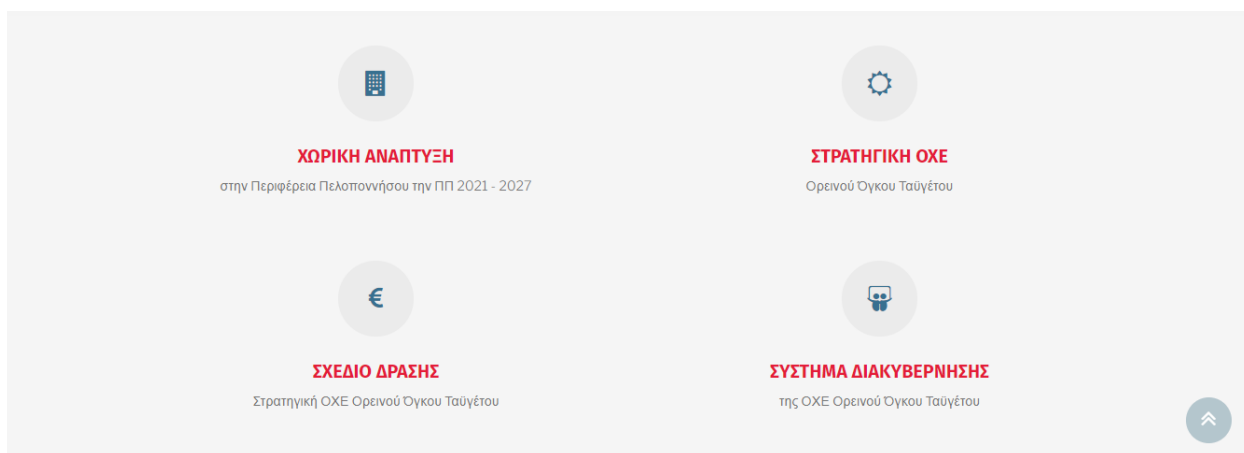
ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΟΧΕ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Η διαβούλευση με τους φορείς και τους πολίτες της Περιοχής Παρίκλισης αποτελεί μια πολύ ουσιαστική παράμετρο για την οκτόνηση και την υλοποίηση μιας επιτυχημένης στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ). Οι διαδικασίες διαβούλευσης αποτελούν τμήμα της απάντησης του Σχεδίου Δράσης και βασίζονται στους Στόχους και τους Άξονες Προτεραιότητας του.

[ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ](#)

alagonia, 7. <https://www.kalamata.gr/el/enimerosi/news/26456-dimosia-diavoylefsi-gia-tin-oxe-taygetou-stin-alagonia-tin-triti-28-maiou> και στην επίσημη ιστοσελίδα του Δήμου Σπάρτης: 1. <https://www.sparti.gov.gr/index.php/news/item/1021067-erotimatologio-gia-symmetoxi-ton-topikon-foreon-sti-diavoylefsi-gia-ekponisi-tis-stratigikis-gia-tis-olokliromenes-xorikes-ependyseis-kai-viosimi-astiki-anaptyksi-sto-dimo-spartis-tis-programmatikis-periodou-2021-2027>, 2. <https://www.sparti.gov.gr/index.php/deltia/item/1021009-ekkinisi-diadikasias-diavoylefsis-gia-tis-olokliromenes-xorikes-ependyseis-sto-dimo-spartis-kai-synedriasi-tis-topikis-omadas-ypostirikis-svaa-spartis>.

∇ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΤΗΝ ΠΠ 2021-2027

Τα Χωρικά Εργαλεία στην Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 συγχρηματοδοτούνται κυρίως από το Στόχο Πολιτικής (ΣΠ) 5 «Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και των τοπικών πρωτοβουλιών» των ΠεΠ και των ειδικών στόχων:

- **5.i** για την ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές
- **5.ii** για την ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη μέσω των χωρικών Εργαλείων ΟΧΕ, ΟΧΕ-ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ στηρίζεται στις κάτωθι κανονιστικές προβλέψεις για την ΠΠ 2021-2027:

- Άρθρα 28 - 34 του Καν 1060/22 Κανονισμού Κοινών Διατάξεων
- Άρθρα 3 , 9, 10 και 11 Κανονισμού 1058/22 για το ΕΤΠΑ/ΤΑ
- Προϊμίο (23) Κανονισμού 1059/22 για το ΕΚΤ+
- Άρθρο 4.2 Κανονισμού 1059/22 για το ΕΚΤ+
- ΕΣΠΑ 2021-2027

Η Πολιτική Συνοχής συμβάλλει αποφασιστικά στη σύγκλιση, όχι μόνο μέσω των απαραίτητων πόρων, αλλά και με τη δημιουργία κινήτρων για μια περισσότερο αποτελεσματική διακυβέρνηση, βασισμένη

στην εταιρική σχέση, στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και στην ολοκληρωμένη τοπική χωρική προσέγγιση (place based approach).

Σύμφωνα με τη Στρατηγική του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027 για την υλοποίηση ΟΧΕ στο πλαίσιο του Ειδικού στόχου 5ii, οι στρατηγικές ΟΧΕ θα σχεδιασθούν στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων αξιολόγησης, με κυρίαρχο κριτήριο τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των παρεμβάσεων και τη συμμετοχική διαδικασία κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή των στρατηγικών, των τοπικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών.

Επισημαίνεται ότι οι στρατηγικές ΟΧΕ που θα εφαρμοσθούν θα απαντούν ολιστικά σε συγκεκριμένες προκλήσεις των Περιοχών Παρέμβασης που θα επιλεγούν και θα εστιάσουν στην:

- Ολοκληρωμένη αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων, ιδίως ως προς τη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη τοπική οικονομία μέχρι και το 2030 ή/και
- Ολοκληρωμένη στήριξη της ανάπτυξης της Περιοχής Παρέμβασης μέσω της αξιοποίησης του δυναμικού των ψηφιακών τεχνολογιών για σκοπούς καινοτομίας.

Πρόσθετα, προβλέπεται η αξιοποίηση Πεδίων Παρέμβασης και εκτός του Στόχου Πολιτικής 5, ιδίως των πεδίων παρέμβασης των Στόχων Πολιτικής 1, 2 και 4. Οι στρατηγικές θα εγκριθούν το ταχύτερο δυνατόν, ενώ ειδικότερα αυτές της ΠΠ 2014 – 2020 που επικαιροποιούνται για την ΠΠ 2021-2027 θα εγκριθούν το αργότερο 18 μήνες μετά την έγκριση των Περιφερειακών Προγραμμάτων. Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα μελέτης της ΕΥΔΕΠ Πελοποννήσου, προγραμματίζεται να εφαρμοστούν οι ακόλουθες 4 Στρατηγικές ΟΧΕ:

- Περιοχή Παρέμβασης Δήμων Ξυλόκαστρου -Ευρωστίνης, Σικυωνίων και Νεμέας,
- Περιοχή Παρέμβασης Δήμων Ναυπλίου, Επιδαύρου και Ερμιονίδας,
- **Περιοχή Παρέμβασης Ορεινού Όγκου Ταΐγету και**
- Περιοχή Παρέμβασης Μεγαλόπολης, σε συνέργεια και πλήρη συντονισμό με το ΠΔΑΜ και με θεματική στόχευση τους τομείς τουρισμού και πολιτισμού ως εναλλακτικούς μοχλούς ανάπτυξης της περιοχής.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στρατηγική ΟΧΕ Ορεινού
Όγκου Ταυγέτου

Προετοιμασία της Στρατηγικής ΟΧΕ 2021 - 2027

Χωρική ανάπτυξη στην Περιφέρεια Πελοποννήσου την ΠΠ 2021 - 2027

Τα Χωρικά Εργαλεία στην Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 συγχρηματοδοτούνται κυρίως από το Στόχο Πολιτικής (ΣΠ) 5 «Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των εδαφικών τύπων και των τοπικών πρωτοβουλιών» των ΠΕΠ και των ειδικών στόχων:

- 5.i για την ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές
- 5.ii για την ενίσχυση της ολοκληρωμένης και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, του πολιτισμού, της φυσικής κληρονομιάς, του βιώσιμου τουρισμού και της ασφάλειας σε περιοχές πλην των αστικών

Η Ολοκληρωμένη Χωρική Ανάπτυξη μέσω των χωρικών Εργαλείων ΟΧΕ, ΟΧΕ-ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ στηρίζεται στις κάτωθι κανονιστικές προβλέψεις για την ΠΠ 2021-2027:

- Άρθρα 28 - 34 του Καν 1060/22 Κανονισμού Κοινών Διατάξεων
- Άρθρα 3 , 9, 10 και 11 Κανονισμού 1058/22 για το ΕΤΠΑ/ΤΑ
- Προοίμιο (23) Κανονισμού 1059/22 για το ΕΚΤ+
- Άρθρο 4.2 Κανονισμού 1059/22 για το ΕΚΤ+
- ΕΣΠΑ 2021-2027

Η Πολιτική Συνοχής συμβάλλει αποφασιστικά στη σύγκλιση, όχι μόνο μέσω των απαραίτητων πόρων, αλλά και με τη δημιουργία κινήτρων για μια περισσότερο αποτελεσματική διακυβέρνηση, βασισμένη στην εταιρική σχέση, στην πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και στην ολοκληρωμένη τοπική χωρική προσέγγιση (place based approach).

Σύμφωνα με τη Στρατηγική του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027 για την υλοποίηση ΟΧΕ στο πλαίσιο του Ειδικού στόχου 5ii, οι στρατηγικές ΟΧΕ θα σχεδιασθούν στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων αξιολόγησης, με κυρίαρχο κριτήριο τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα των παρεμβάσεων και τη συμμετοχική διαδικασία κατά το σχεδιασμό και την εφαρμογή των στρατηγικών, των τοπικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών.

Επισημαίνεται ότι οι στρατηγικές ΟΧΕ που θα εφαρμοσθούν θα απαντούν ολιστικά σε συγκεκριμένες προκλήσεις των Περιοχών Παρέμβασης που θα επιλεγούν και θα εστιάσουν στην:

- Ολοκληρωμένη αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων, ιδίως ως προς τη μετάβαση προς μια κλιματικά ουδέτερη τοπική οικονομία μέχρι και το 2030 ή/και
- Ολοκληρωμένη στήριξη της ανάπτυξης της Περιοχής Παρέμβασης μέσω της αξιοποίησης του δυναμικού των ψηφιακών τεχνολογιών για σκοπούς καινοτομίας.

Πρόσθετα, προβλέπεται η αξιοποίηση Πεδίων Παρέμβασης και εκτός του Στόχου Πολιτικής 5, ιδίως των πεδίων παρέμβασης των Στόχων Πολιτικής 1, 2 και 4. Οι στρατηγικές θα εγκριθούν το ταχύτερο δυνατόν, ενώ ειδικότερα αυτές της ΠΠ 2014 - 2020 που επικαιροποιούνται για την ΠΠ 2021-2027 θα εγκριθούν το αργότερο 18 μήνες μετά την έγκριση των Περιφερειακών Προγραμμάτων. Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα μελέτης της ΕΥΔΕΠ Πελοποννήσου, προγραμματίζεται να εφαρμοστούν οι ακόλουθες 4 Στρατηγικές ΟΧΕ:

- Περιοχή Παρέμβασης Δήμων Ξυλόκαστρου -Ευρωσίνης, Σικυωνίων και Νεμέας,
- Περιοχή Παρέμβασης Δήμων Ναυπλίου, Επιδαύρου και Ερμιονίδας,
- Περιοχή Παρέμβασης Ορεινού Όγκου Ταυγέτου και
- Περιοχή Παρέμβασης Μεγαλόπολης, σε συνέργεια και πλήρη συντονισμό με το ΠΔΑΜ και με θεματική στόχευση τους τομείς τουρισμού και πολιτισμού ως εναλλακτικούς μοχλούς ανάπτυξης της περιοχής.

▽ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΧΕ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ (ΣΥΝΟΨΗ)

Η εφαρμογή της ΟΧΕ στον Ορεινό Όγκο Ταυγέτου εντάσσεται στο Περιφερειακό Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027.

Το όραμα της ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου στο πλαίσιο της περιόδου 2021-2027 διαμορφώνεται ως εξής:

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

«Η συνολική αναβάθμιση του ορεινού όγκου του Ταυγέτου, μέσα από την ενδυνάμωση της παραγωγικής ικανότητας στην αγροδιατροφή και τουρισμό, με στοιχεία βάσης την εξωστρέφεια, τη δικτύωση και την ενσωμάτωση καινοτομίας, σε άρρηκτη σύνδεση με τη διασφάλιση των κατάλληλων υποδομών προστασίας και ανάδειξης του οικολογικού και πολιτιστικού πλούτου, με οριζόντιο γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικοοικονομικής συνοχής και της υποστήριξης της καθημερινότητας των ανθρώπων».

Ως Στρατηγικοί Στόχοι (ΣΣ) της προτεινόμενης Στρατηγικής ΟΧΕ για την Περιοχή Παρέμβασης τίθενται οι κατωτέρω:

- **ΣΣ 1:** Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων.
- **ΣΣ 2:** Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.
- **ΣΣ 3:** Στήριξη της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης στη βάση της πράσινης οικονομίας και της ψηφιακής μετάβασης.
- **ΣΣ 4:** Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στρατηγική ΟΧΕ Ορεινού
Όγκου Ταυγέτου
Προετοιμασία της Στρατηγικής ΟΧΕ 2021 - 2027

Στρατηγική ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου

Η εφαρμογή της ΟΧΕ στον Ορεινό Όγκο Ταυγέτου εντάσσεται στο Περιφερειακό Πρόγραμμα «Πελοπόννησος» 2021-2027.

Το όραμα της ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου στο πλαίσιο της περιόδου 2021-2027 διαμορφώνεται ως εξής:

«Η συνολική αναβάθμιση του ορεινού όγκου του Ταυγέτου, μέσα από την ενδυνάμωση της παραγωγικής ικανότητας στην αγροδιατροφή και τουρισμό, με στοιχεία βάσης την εξωστρέφεια, τη δικτύωση και την ενσωμάτωση καινοτομίας, σε άρρηκτη σύνδεση με τη διασφάλιση των κατάλληλων υποδομών προστασίας και ανάδειξης του οικολογικού και πολιτιστικού πλούτου, με οριζόντιο γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικοοικονομικής συνοχής και της υποστήριξης της καθημερινότητας των ανθρώπων».

Ως Στρατηγικοί Στόχοι (ΣΣ) της προτεινόμενης Στρατηγικής ΟΧΕ για την Περιοχή Παρέμβασης τίθενται οι κατωτέρω:

- **ΣΣ 1:** Αναβάθμιση των υποδομών και οικιστικών λειτουργιών στη βάση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ενσωμάτωσης έξυπνων και περιβαλλοντικά φιλικών προσεγγίσεων.
- **ΣΣ 2:** Προστασία, ανάδειξη και ολοκληρωμένη διαχείριση του φυσικού περιβάλλοντος και του πολιτιστικού και τουριστικού κεφαλαίου με παράλληλη ενίσχυση της ταυτότητας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.
- **ΣΣ 3:** Στήριξη της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης στη βάση της πράσινης οικονομίας και της ψηφιακής μετάβασης.
- **ΣΣ 4:** Στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού και ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών για την ενίσχυση της συμπεριληπτικότητας, της κοινωνικής ένταξης και συνοχής.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

▽ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΟΧΕ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Οι Στρατηγικοί Στόχοι εξειδικεύονται σε Άξονες Στρατηγικής (ΑΣ) και Ειδικούς Στόχους (ΕΣ) του Σχεδίου Δράσης. Ειδικότερα, το Σχέδιο Δράσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγету για την ΠΠ 2021-2027 διαρθρώνεται σε τέσσερις Άξονες Στρατηγικής που αναφέρονται κατωτέρω, οι οποίοι με τη σειρά τους εξειδικεύονται σε Ειδικούς Στόχους (ΕΣ):

ΑΣ 1: Μετάβαση σε βελτιωμένες, βιώσιμες και ανθεκτικές υποδομές στην περιοχή του Ορεινού Όγκου Ταΐγету

- ΕΣ 1.1: Βελτίωση υποδομών για τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
- ΕΣ 1.2: Αναβάθμιση οικιστικών υποδομών με έμφαση στην ενεργειακή απόδοση και τη δημιουργία ποιοτικού δημόσιου χώρου στην περιοχή ΟΧΕ.

ΑΣ 2: Προστασία και ανάδειξη του οικολογικού, πολιτιστικού και τουριστικού αποθέματος του Ορεινού Όγκου Ταΐγету

- ΕΣ 2.1: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων της περιοχής ΟΧΕ.
- ΕΣ 2.2: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής ΟΧΕ.
- ΕΣ 2.3: Προώθηση μιας ολοκληρωμένης αναπτυξιακής στρατηγικής για το πολιτιστικό και φυσικό απόθεμα που να στοχεύει στην ενίσχυση της εικόνας του Ορεινού Όγκου Ταΐγету.

ΑΣ 3: Στήριξη της τοπικής οικονομίας και της απασχόλησης με αξιοποίηση των δυναμικών πεδίων πλεονεκτήματος στην περιοχή ΟΧΕ

- ΕΣ 3.1: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή ΟΧΕ στη βάση της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης.
- ΕΣ 3.2: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση στην περιοχή ΟΧΕ.

ΑΣ 4: Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και προστασίας στην περιοχή ΟΧΕ

- ΕΣ 4.1: Αναβάθμιση μηχανισμών και υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης και συμπερίληψης στην περιοχή ΟΧΕ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στρατηγική ΟΧΕ Ορεινού
Όγκου Ταΐγέτου
Προετοιμασία της Στρατηγικής ΟΧΕ 2021 - 2027

Σχέδιο Δράσης Στρατηγικής ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγέτου

Οι Στρατηγικοί Στόχοι εξειδικεύονται σε Άξονες Στρατηγικής (ΑΣ) και Ειδικούς Στόχους (ΕΣ) του Σχεδίου Δράσης. Ειδικότερα, το Σχέδιο Δράσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγέτου για την ΠΠ 2021-2027 διαρθρώνεται σε τέσσερις Άξονες Στρατηγικής που αναφέρονται κατωτέρω, οι οποίοι με τη σειρά τους εξειδικεύονται σε Ειδικούς Στόχους (ΕΣ):

ΑΣ 1: ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΣΕ ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΕΣ, ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

- ΕΣ 1.1: Βελτίωση υποδομών για τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
- ΕΣ 1.2: Αναβάθμιση οικιστικών υποδομών με έμφαση στην ενεργειακή απόδοση και τη δημιουργία ποιοτικού δημόσιου χώρου στην περιοχή ΟΧΕ.

ΑΣ 2: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ, ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

- ΕΣ 2.1: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων της περιοχής ΟΧΕ.
- ΕΣ 2.2: Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής ΟΧΕ.
- ΕΣ 2.3: Προώθηση μιας ολοκληρωμένης αναπτυξιακής στρατηγικής για το πολιτιστικό και φυσικό απόθεμα που να στοχεύει στην ενίσχυση της εικόνας του Ορεινού Όγκου Ταΐγέτου.

ΑΣ 3: ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΙΚΩΝ ΠΕΔΙΩΝ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΧΕ

- ΕΣ 3.1: Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή ΟΧΕ στη βάση της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης.
- ΕΣ 3.2: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση στην περιοχή ΟΧΕ.
- ΕΣ 3.3: Στήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας στον άξονα σύνδεσης Πολιτισμός – Τουρισμός – Φυσικό περιβάλλον – Αγροδιατροφή.

ΑΣ 4: ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΟΧΕ

- ΕΣ 4.1: Αναβάθμιση μηχανισμών και υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης και συμπερίληψης στην περιοχή ΟΧΕ.

∇ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΤΗΣ ΟΧΕ ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Η αποτελεσματικότητα των στρατηγικών ΟΧΕ και ΟΧΕ/ΒΑΑ συνδέεται στενά με τη διακυβέρνηση και την παρακολούθηση.

Για την υλοποίηση της προτεινόμενης στρατηγικής ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταΐγέτου ως Χωρική Αρχή ορίζεται η σύμπραξη των οργανισμών των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης.

Στο πλαίσιο της υποβολής της πρότασης ΟΧΕ και για την υποστήριξη της διακυβέρνησης της Στρατηγικής ΟΧΕ των δύο Δήμων απαιτείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στη με ΑΠ 124143/ΕΥΣΣΑ/21.12.2022 Εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τις «Κατευθύνσεις για την επιλογή και σχεδιασμό των στρατηγικών στο πλαίσιο των ΟΧΕ-ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ» να συγκροτηθεί μια Συνεκτική Ομάδα σε επίπεδο Χωρικής Αρχής με στόχους:

- Το συντονισμό του σχεδιασμού της Στρατηγικής και τη διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς και την τοπική κοινωνία

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

- Τη διαμόρφωση του Σχεδίου Δράσης για την ωρίμανση των έργων και την υλοποίηση της Στρατηγικής
- Την παρακολούθηση της πορείας ωρίμανσης και υλοποίησης των πράξεων της Στρατηγικής
- Την επίλυση προβλημάτων στην πορεία υλοποίησης

Η Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης (Συνεκτική Ομάδα) επιδιώκει την ανοιχτή επικοινωνία και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ της Δημοτικής Αρχής, της Περιφερειακής Αρχής και των υπηρεσιών της ΕΥΔ του ΠεΠ Πελοποννήσου, όπως και των Δικαιούχων των δράσεων/πράξεων που συνθέτουν τη Στρατηγική ΟΧΕ, με στόχο την πλήρη επίτευξη των στόχων της.

Η Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης (Συνεκτική Ομάδα) συνεργάζεται με τη Χωρική Αρχή και τις υπηρεσίες της ΕΥΔ του ΠεΠ για την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης της Στρατηγικής, των Πράξεων του Σχεδίου Δράσης, όπως και την αξιολόγηση και ανασχεδιασμό της Στρατηγικής ΟΧΕ, εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Η Συνεκτική Ομάδα σε επίπεδο Χωρικών Αρχών ανά ΟΧΕ συγκροτείται από τις αρμόδιες Χωρικές Αρχές πριν την έγκριση της Στρατηγικής και αποτελεί τμήμα της Απόφασης Έγκρισης της Στρατηγικής από την ΕΥΔ του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στρατηγική ΟΧΕ Ορεινού
Όγκου Ταυγέτου
Προετοιμασία της Στρατηγικής ΟΧΕ 2021 - 2027

Σύστημα Διακυβέρνησης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου

Η αποτελεσματικότητα των στρατηγικών ΟΧΕ και ΟΧΕ/ΒΑΑ συνδέεται στενά με τη διακυβέρνηση και την παρακολούθηση.

Για την υλοποίηση της προτεινόμενης στρατηγικής ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου ως Χωρική Αρχή ορίζεται η σύμπραξη των οργανισμών των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης.

Στο πλαίσιο της υποβολής της πρότασης ΟΧΕ και για την υποστήριξη της διακυβέρνησης της Στρατηγικής ΟΧΕ των δύο Δήμων απαιτείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στη με ΑΠ 124143/ΕΥΣΣΑ/21.12.2022 Εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τις «Κατευθύνσεις για την επιλογή και σχεδιασμό των στρατηγικών στο πλαίσιο των ΟΧΕ - ΒΑΑ και ΤΑΠΤΟΚ» να συγκροτηθεί μια Συνεκτική Ομάδα σε επίπεδο Χωρικής Αρχής με στόχους:

- Το συντονισμό του σχεδιασμού της Στρατηγικής και τη διαβούλευση με τους τοπικούς φορείς και την τοπική κοινωνία
- Τη διαμόρφωση του Σχεδίου Δράσης για την ωρίμανση των έργων και την υλοποίηση της Στρατηγικής
- Την παρακολούθηση της πορείας ωρίμανσης και υλοποίησης των πράξεων της Στρατηγικής
- Την επίλυση προβλημάτων στην πορεία υλοποίησης

Η Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης (Συνεκτική Ομάδα) επιδιώκει την ανοιχτή επικοινωνία και αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ της Δημοτικής Αρχής, της Περιφερειακής Αρχής και των υπηρεσιών της ΕΥΔ του ΠεΠ Πελοποννήσου, όπως και των Δικαιούχων των δράσεων/πράξεων που συνθέτουν τη Στρατηγική ΟΧΕ, με στόχο την πλήρη επίτευξη των στόχων της.

Η Τοπική Ομάδα Διακυβέρνησης (Συνεκτική Ομάδα) συνεργάζεται με τη Χωρική Αρχή και τις υπηρεσίες της ΕΥΔ του ΠεΠ για την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης της Στρατηγικής, των Πράξεων του Σχεδίου Δράσης, όπως και την αξιολόγηση και ανασχεδιασμό της Στρατηγικής ΟΧΕ, εφόσον κριθεί απαραίτητο.

Η Συνεκτική Ομάδα σε επίπεδο Χωρικών Αρχών ανά ΟΧΕ συγκροτείται από τις αρμόδιες Χωρικές Αρχές πριν την έγκριση της Στρατηγικής και αποτελεί τμήμα της Απόφασης Έγκρισης της Στρατηγικής από την ΕΥΔ του Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021-2027.

∇ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΡΟΣ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Ερωτηματολόγιο Διαβούλευσης για το σχεδιασμό της Στρατηγικής ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου Σκοπιμότητα και Αντικείμενο Διαβούλευσης

Η παρούσα διαδικασία Διαβούλευσης αφορά στη συμβολή των πολιτών, δημόσιων και ιδιωτικών φορέων για την προετοιμασία της **Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου**.

Η «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση» (ΟΧΕ) αποτελεί χρηματοδοτικό και προγραμματικό εργαλείο υλοποίησης συνεκτικών αναπτυξιακών σχεδίων στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021- 2027.

Η Περιοχή Παρέμβασης στην οποία θα υλοποιηθεί η Στρατηγική ΟΧΕ περιλαμβάνει το κοινό όριο μεταξύ των Δήμων Σπάρτης και Καλαμάτας και τη ζώνη Natura Ταυγέτου. Η περιοχή αποτελεί ουσιαστικά το ανατολικό τμήμα του Ταυγέτου και τους ορεινούς και ημιορεινούς οικισμούς δυτικά της κοιλάδας του Ευρώτα, οι οποίοι ταυτόχρονα αποτελούν τις βασικές πύλες εισόδου στον κυρίως ορεινό όγκο.

Η διαβούλευση αποτελεί ένα κρίσιμο στάδιο για την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η περιοχή. Τα συμπεράσματα αυτά θα

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

αξιοποιηθούν για τη χάραξη της καταλληλότερης Στρατηγικής για την περιοχή παρέμβασης, δηλαδή τον ορεινό όγκο Ταυγέτου.

Με το παρόν ερωτηματολόγιο καλούνται **κάτοικοι, φορείς, επιχειρήσεις**, να καταθέσουν την συμβολή τους, σε μια σειρά από αναπτυξιακά ζητήματα, η οποία καθίσταται απαραίτητη και πολύτιμη για τη διαμόρφωση μιας ισχυρής εταιρικής σχέσης κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση της **Στρατηγικής ΟΧΕ** του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

Τονίζεται ότι η συμβολή στα ερωτήματα των συμμετεχόντων ΔΕΝ θα δημοσιοποιηθεί, θα αξιοποιηθεί ΜΟΝΟ για στατιστική επεξεργασία και την εξαγωγή συμπερασμάτων επί του συνόλου του δείγματος. Θα τηρηθούν όλοι οι όροι και οι αρχές εμπιστευτικότητας βάσει της σχετικής νομοθεσίας.

Η έρευνα δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί χωρίς τη δική σας συμβολή. Σας παρακαλούμε να αφιερώσετε λίγο από το χρόνο σας στη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου.

Ιδιότητα (κάτοικος, φορέας, επιχείρηση)	
Τόπος διαμονής/έδρας (υποχρεωτικό)	

1) Γνωρίζετε τι είναι η Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου;

Ναι

Όχι

Αν ναι, πώς ενημερωθήκατε γι' αυτό;

2) Αξιολογίστε τη Σπουδαιότητα των παρακάτω δυνητικών ΑΝΑΓΚΩΝ/ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ στην περιοχή (κυκλώστε την επιλογή σας):

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ/ ΑΝΑΓΚΕΣ	1=χαμηλότερη 5=υψηλότερη				
Μειωμένη παραγωγικότητα στον πρωτογενή τομέα	1	2	3	4	5
Ανταγωνισμός με άλλες ορεινές περιοχές που εμφανίζουν παρόμοια συγκριτικά πλεονεκτήματα (π.χ. Πάρνωνας)	1	2	3	4	5
Έλλειψη επιχειρηματικού πνεύματος και αδυναμία ενσωμάτωσης καινοτομίας, λόγω ελλιπούς ενημέρωσης και κατάρτισης	1	2	3	4	5
Διαρροή πληθυσμού/παραγωγικού δυναμικού στα μεγαλύτερα αστικά κέντρα ή στο εξωτερικό - Εγκατάλειψη αγροτικών ή ορεινών περιοχών	1	2	3	4	5
Οικονομική εσωστρέφεια	1	2	3	4	5
Αυξανόμενη ανεργία	1	2	3	4	5
Έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού	1	2	3	4	5
Έλλειψη τουριστικών υποδομών, χαμηλής ποιότητας προσφερόμενο τουριστικό προϊόν, καθώς και περιορισμένη προβολή τουριστικού προϊόντος και πόλων έλξης	1	2	3	4	5

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Ανεπαρκής προστασία και ανάδειξη του φυσικού/οικολογικού πλούτου, πχ των ορεινών χωριών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους	1	2	3	4	5
Ανεπαρκής προστασία και ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων (μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι, κτλ.)	1	2	3	4	5
Δυσκολίες προσβασιμότητας & κινητικότητας (οδικό δίκτυο, κίνηση πεζών, ποδηλάτων κ.λπ.)	1	2	3	4	5
Γήρανση πληθυσμού	1	2	3	4	5
Ανάγκη ενσωμάτωσης έξυπνων προσεγγίσεων στον τομέα του τουρισμού	1	2	3	4	5
Ανεπάρκεια περιβαλλοντικών υποδομών για απορρίμματα, ανακύκλωση, απόβλητα, ύδρευση κτλ.	1	2	3	4	5
Χαμηλή ποιότητα και επάρκεια οικιστικών υποδομών (πεζοδρόμια, πλατείες, πάρκα, κτλ.)	1	2	3	4	5
Έλλειψη γνώσης νέων τεχνολογιών και καινοτομίας στις επιχειρήσεις και εργαζομένους	1	2	3	4	5
Ανεπαρκή συστήματα πολιτικής προστασίας από φυσικές καταστροφές (πυρκαγιές, πλημμύρες, κτλ.) και προσαρμογή και διαχείριση των φαινομένων κλιματικής αλλαγής	1	2	3	4	5
Ανεπαρκείς υποδομές παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (υγείας, φροντίδας, στήριξη οικογένειας, παιδιών, ηλικιωμένων, ευάλωτων ομάδων κτλ.)	1	2	3	4	5
Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο – έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού	1	2	3	4	5
Φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού και φτώχειας	1	2	3	4	5
Ελλιπείς υποδομές κτηνοτροφικής παραγωγής και αγροδιατροφής	1	2	3	4	5
Μικρός αριθμός καταλυμάτων στον ορεινό όγκο σε σχέση με το παραλιακό μέτωπο – Χαμηλή προώθηση εναλλακτικού- ειδικού τουριστικού προϊόντος	1	2	3	4	5
Αναφέρατε άλλη Ανάγκη/Πρόκληση:.....	1	2	3	4	5

3) Αξιολογείστε τη Σπουδαιότητα των παρακάτω δυνητικών ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ/ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ στην περιοχή (κυκλώστε την επιλογή σας):

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ/ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	1=χαμηλότερη 5=υψηλότερη				
Δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών τουριστικών δραστηριοτήτων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού με βάση τα τοπικά πλεονεκτήματα	1	2	3	4	5
Δυνατότητες ανάπτυξης αγροτικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων με σύγχρονη αντίληψη οργάνωσης και διαχείρισης των εκμεταλλεύσεων	1	2	3	4	5
Στήριξη και ανάπτυξη μεταποιητικών δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας κατάλληλες για την περιοχή	1	2	3	4	5
Ανάπτυξη προϊόντων αγροδιατροφής ΠΟΠ	1	2	3	4	5

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΥΓΕΤΟΥ

Αξιοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων για την πολυδιάστατη ανάπτυξη των ορεινών περιοχών	1	2	3	4	5
Αξιοποίηση και ανάδειξη φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι, δασικοί πόροι, κ.λπ.)	1	2	3	4	5
Αξιοποίηση, προστασία και ανάδειξη του σημαντικού πολιτιστικού αποθέματος (αρχαιολογικοί χώροι, αρχαιολογικές διαδρομές, μοναστήρια, βυζαντινές εκκλησίες και παραδοσιακοί οικισμοί)	1	2	3	4	5
Ενσωμάτωση καινοτομίας και ψηφιακών εργαλείων στη λειτουργία των επιχειρήσεων	1	2	3	4	5
Ενσωμάτωση ψηφιακών/έξυπνων εργαλείων στη λειτουργία των Δήμων και της περιοχής για την εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων	1	2	3	4	5
Αξιοποίηση βιομάζας από την αγροτική παραγωγή και τα δάση	1	2	3	4	5
Αναβάθμιση των οικιστικών υποδομών και των πράσινων υποδομών (πεζοδρόμια, πλατείες, πάρκα, χώροι πρασίνου, κτλ.) με βιοκλιματικούς όρους	1	2	3	4	5
Βελτίωση των υποδομών και συστημάτων πολιτικής προστασίας έναντι φυσικών καταστροφών	1	2	3	4	5
Βελτίωση της ενεργειακής εξοικονόμησης σε δημόσια κτίρια και υποδομές	1	2	3	4	5
Ενίσχυση του τουρισμού με βάση τις ορεινές διαδρομές, το φυσικό πλούτο και τα πολιτιστικά μνημεία	1	2	3	4	5
Διασύνδεση της αγροδιατροφής και γαστρονομίας με τις τουριστικές δραστηριότητες	1	2	3	4	5
Ενδυνάμωση της τοπικής απασχόλησης και προγράμματα κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού	1	2	3	4	5
Ενδυνάμωση της κοινωνικής ένταξης για ευάλωτες ομάδες	1	2	3	4	5
Βελτίωση της προσβασιμότητας σε κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων	1	2	3	4	5
Βελτίωση της οργάνωσης και της προβολής της πολιτιστικής/τουριστικής ταυτότητας του Ορεινού όγκου Ταυγέτου μέσω νέων τεχνολογιών	1	2	3	4	5
Ενίσχυση της εξωστρέφειας της περιοχής και της δικτύωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων	1	2	3	4	5
Αναφέρατε άλλο Πλεονέκτημα/Δυνατότητα:	1	2	3	4	5

4) Αξιολογείστε τους τομείς που θεωρείτε ότι πρέπει να επικεντρωθεί περισσότερο η Στρατηγική της Ολοκληρωμένης Χωρικής Παρέμβασης (ΟΧΕ) στον ορεινό όγκο του Ταυγέτου:

ΤΟΜΕΙΣ	1=χαμηλότερη 5=υψηλότερη				
Οικονομική ευημερία και κοινωνική συνοχή	1	2	3	4	5
Προστασία του φυσικού πλούτου και της βιοποικιλότητας	1	2	3	4	5
Προστασία του πολιτιστικού αποθέματος	1	2	3	4	5
Ανάπτυξη υποδομών κοινής ωφέλειας για τους οικισμούς	1	2	3	4	5

Άλλο:.....	1	2	3	4	5
------------	---	---	---	---	---

5) Επιλέξτε (X) τους πιο σημαντικούς Ειδικούς στόχους της Ολοκληρωμένης Χωρικής Παρέμβασης (ΟΧΕ) του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου (μέχρι 3 επιλογές);

Βελτίωση υποδομών για τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	
Αναβάθμιση οικιστικών υποδομών με έμφαση στην ενεργειακή απόδοση και τη δημιουργία ποιοτικού δημόσιου χώρου στην περιοχή ΟΧΕ	
Προστασία, ανάπτυξη και προβολή των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων της περιοχής ΟΧΕ	
Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής ΟΧΕ	
Πρώθηση μιας ολοκληρωμένης αναπτυξιακής στρατηγικής για το πολιτιστικό και φυσικό απόθεμα που να στοχεύει στην ενίσχυση της εικόνας του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου	
Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή ΟΧΕ στη βάση της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης	
Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση στην περιοχή ΟΧΕ	
Στήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας στον άξονα σύνδεσης Πολιτισμός – Τουρισμός – Φυσικό περιβάλλον - Αγροδιατροφή	
Αναβάθμιση μηχανισμών και υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης και συμπερίληψης στην περιοχή ΟΧΕ	

6) Αξιολογείστε τις παρακάτω κατηγορίες Δράσεων βάσει της σπουδαιότητας τους για την Ολοκληρωμένη Χωρική Παρέμβαση (ΟΧΕ) στον ορεινό όγκο του Ταυγέτου:

ΔΡΑΣΕΙΣ	1=χαμηλότερη 5=υψηλότερη				
Βελτίωση και επέκταση υποδομών για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας	1	2	3	4	5
Παρεμβάσεις ενίσχυσης βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων φαινομένων της κλιματικής αλλαγής	1	2	3	4	5
Δημιουργία υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης στην Περιοχή Παρέμβασης και προαγωγή στη βιώσιμη διαχείριση νερού	1	2	3	4	5
Βελτίωση εικόνας και λειτουργικότητας δημόσιων, ανοικτών χώρων και χώρων πρασίνου με βάση τις βιοκλιματικές αρχές για την ενίσχυση της επισκεψιμότητας και τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών	1	2	3	4	5
Επέκταση και αναβάθμιση δημόσιων υποδομών με βάση τις αρχές της βιώσιμης απόδοσης	1	2	3	4	5
Αναβάθμιση των υποδομών και λειτουργιών μέσω βελτίωσης της προσβασιμότητας και της βιώσιμης κινητικότητας	1	2	3	4	5

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.) ΟΡΕΙΝΟΥ ΟΓΚΟΥ ΤΑΪΓΕΤΟΥ

Αναβάθμιση υποδομών για την ανάδειξη των πολιτιστικών στοιχείων υψηλής ιστορικής σημασίας και μοναδικής αρχιτεκτονικής	1	2	3	4	5
Εκσυγχρονισμός υποδομών και υπηρεσιών για τη βελτίωση της ελκυστικότητας των τουριστικών πόρων της Περιοχής Παρέμβασης	1	2	3	4	5
Ολοκληρωμένη προβολή της τουριστικής ταυτότητας της Περιοχής Παρέμβασης	1	2	3	4	5
Βελτίωση των υφιστάμενων υποδομών που αφορούν στον ορεινό εναλλακτικό τουρισμό και δημιουργία καινούριων με βάση τις αρχές της βιώσιμης απόδοσης (μονοπάτια, καταλύματα κ.λπ.)	1	2	3	4	5
Ενισχυμένη και αποτελεσματική προστασία του φυσικού αποθέματος της Περιοχής Παρέμβασης	1	2	3	4	5
Προώθηση του πολιτιστικού και φυσικού αποθέματος της Περιοχής Παρέμβασης με τη δημιουργία θεματικών διαδρομών	1	2	3	4	5
Ενίσχυση της λειτουργίας των ΜμΕ για ανάπτυξη διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον και αποδοτικής χρήσης των πόρων	1	2	3	4	5
Δράσεις προώθησης της κοινωνικής συνοχής και ένταξης στην Περιοχή Παρέμβασης	1	2	3	4	5
Δράσεις ενεργητικής ένταξης και βελτίωσης των δυνατοτήτων απασχόλησης ειδικών και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού	1	2	3	4	5
Βελτίωση πρόσβασης των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας	1	2	3	4	5
Δράσεις ενίσχυσης της απασχόλησης στους ακμάζοντες κλάδους της Περιοχής Παρέμβασης (Πολιτισμός – Τουρισμός – Φυσικό περιβάλλον - Αγροδιατροφή)	1	2	3	4	5
Ενίσχυση των μηχανισμών για την ισότιμη πρόσβαση στο πλέγμα κοινωνικών υπηρεσιών των Δήμων της ΟΧΕ	1	2	3	4	5

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΑΣ!

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στρατηγική ΟΧΕ Ορεινού
Όγκου Ταυγέτου
Προετοιμασία της Στρατηγικής ΟΧΕ 2021 - 2027

Ερωτηματολόγιο διαβούλευσης Στρατηγικής ΟΧΕ

Η παρούσα διαδικασία Διαβούλευσης αφορά στη συμβολή των πολιτών, δημόσιων και ιδιωτικών φορέων για την προετοιμασία της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

Η «Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση» (ΟΧΕ) αποτελεί χρηματοδοτικό και προγραμματικό εργαλείο υλοποίησης συνεκτικών αναπτυξιακών σχεδίων στο πλαίσιο του Περιφερειακού Προγράμματος «Πελοπόννησος» 2021- 2027.

Η Περιοχή Παρέμβασης στην οποία θα υλοποιηθεί η Στρατηγική ΟΧΕ περιλαμβάνει το κοινό όριο μεταξύ των Δήμων Σπάρτης και Καλαμάτας και τη ζώνη Natura Ταυγέτου. Η περιοχή αποτελεί ουσιαστικά το ανατολικό τμήμα του Ταυγέτου και τους ορεινούς και ημιορεινούς οικισμούς δυτικά της κοιλάδας του Ευρώτα, οι οποίοι ταυτόχρονα αποτελούν τις βασικές πύλες εισόδου στον κυρίως ορεινό όγκο.

Η διαβούλευση αποτελεί ένα κρίσιμο στάδιο για την εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων για τις ανάγκες, τα προβλήματα και τις προκλήσεις που καλείται να αντιμετωπίσει η περιοχή. Τα συμπεράσματα αυτά θα αξιοποιηθούν για τη χάραξη της καταλληλότερης Στρατηγικής για την περιοχή παρέμβασης, δηλαδή τον ορεινό όγκο Ταυγέτου.

Με το παρόν ερωτηματολόγιο καλούνται κάτοικοι, φορείς, επιχειρήσεις, να καταθέσουν την συμβολή τους, σε μια σειρά από αναπτυξιακά ζητήματα, η οποία καθίσταται απαραίτητη και πολύτιμη για τη διαμόρφωση μιας ισχυρής εταιρικής σχέσης κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση της Στρατηγικής ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

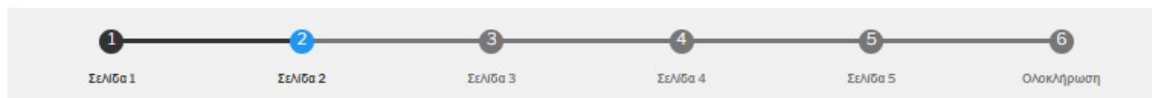

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στρατηγική ΟΧΕ Ορεινού
Όγκου Ταΐγету
Προετοιμασία της Στρατηγικής ΟΧΕ 2021 - 2027

Ερωτηματολόγιο διαβούλευσης Στρατηγικής ΟΧΕ

2. Αξιολογήστε τη Σπουδαιότητα των παρακάτω δυνητικών ΑΝΑΓΚΩΝ/ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ στην περιοχή (1=χαμηλότερη 5=υψηλότερη):

	1	2	3	4	5
Μειωμένη παραγωγικότητα στον πρωτογενή τομέα	☐	☐	☐	☐	☐
Ανταγωνισμός με άλλες ορεινές περιοχές που εμφανίζουν παρόμοια συγκριτικά πλεονεκτήματα (π.χ. Πάρνωνας)	☐	☐	☐	☐	☐
Έλλειψη επιχειρηματικού πνεύματος και αδυναμία ενσωμάτωσης καινοτομίας, λόγω ελλιπούς ενημέρωσης και κατάρτισης	☐	☐	☐	☐	☐
Διαρροή πληθυσμού/παραγωγικού δυναμικού στα μεγαλύτερα αστικά κέντρα ή στο εξωτερικό - Εγκατάλειψη	☐	☐	☐	☐	☐

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στρατηγική ΟΧΕ Ορεινού
Όγκου Ταΐγεται
Προετοιμασία της Στρατηγικής ΟΧΕ 2021 - 2027

Ερωτηματολόγιο διαβούλευσης Στρατηγικής ΟΧΕ

3. Αξιολογίστε τη Σπουδαιότητα των παρακάτω δυνατικών ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ/ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ στην περιοχή (1=χαμηλότερη 5=υψηλότερη):

	1	2	3	4	5
Δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών τουριστικών δραστηριοτήτων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού με βάση τα τοπικά πλεονεκτήματα	☐	☐	☐	☐	☐
Δυνατότητες ανάπτυξης αγροτικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων με σύγχρονη αντίληψη οργάνωσης και διαχείρισης των εκμεταλλεύσεων	☐	☐	☐	☐	☐
Στήριξη και ανάπτυξη μεταποιητικών δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας κατάλληλες για την περιοχή	☐	☐	☐	☐	☐
Ανάπτυξη προϊόντων αγροδιατροφής ΠΟΠ	☐	☐	☐	☐	☐

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στρατηγική ΟΧΕ Ορεινού
Όγκου Ταύγετου
Προετοιμασία της Στρατηγικής ΟΧΕ 2021 - 2027

Ερωτηματολόγιο διαβούλευσης Στρατηγικής ΟΧΕ

4. Αξιολογήστε τους τομείς που θεωρείτε ότι πρέπει να επικεντρωθεί περισσότερο η Στρατηγική της Ολοκληρωμένης Χωρικής Παρέμβασης (ΟΧΕ) στον ορεινό όγκο του Ταύγετου (1=χαμηλότερη 5=υψηλότερη);

	1	2	3	4	5
Οικονομική ευημερία και κοινωνική συνοχή	☐	☐	☐	☐	☐
Προστασία του φυσικού πλούτου και της βιοποικιλότητας	☐	☐	☐	☐	☐
Προστασία του πολιτιστικού αποθέματος	☐	☐	☐	☐	☐
Ανάπτυξη υποδομών κοινής ωφέλειας για τους οικισμούς	☐	☐	☐	☐	☐

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Στρατηγική ΟΧΕ Ορεινού
Όγκου Ταυγέτου
Προετοιμασία της Στρατηγικής ΟΧΕ 2021 - 2027

Ερωτηματολόγιο διαβούλευσης Στρατηγικής ΟΧΕ

6. Αξιολογείστε τις παρακάτω κατηγορίες Δράσεων βάσει της σπουδαιότητας τους για την Ολοκληρωμένη Χωρική Παρέμβαση (ΟΧΕ) στον ορεινό όγκο του Ταυγέτου

	1	2	3	4	5
Βελτίωση και επέκταση υποδομών για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας	☐	☐	☐	☐	☐
Παρεμβάσεις ενίσχυσης βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων φαινομένων της κλιματικής αλλαγής	☐	☐	☐	☐	☐
Δημιουργία υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης στην Περιοχή Παρέμβασης και προαγωγή στη βιώσιμη διαχείριση νερού	☐	☐	☐	☐	☐

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί ότι ο Δήμος Σπάρτης δημιούργησε ένα ακόμα ερωτηματολόγιο στο πλαίσιο της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027, το οποίο δημοσιεύτηκε στην παρακάτω ιστοσελίδα: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSch1eTzhJlFily5u2V6RwhbhWnaSEAWExsTr8BI7MvPzjX-LQ/formResponse> και προσκάλεσε τους ενδιαφερόμενους τοπικούς φορείς να συμμετέχουν.⁷⁹

Συγκεκριμένα, επειδή ο Δήμος Σπάρτης θεωρεί ιδιαίτερα εποικοδομητική και χρήσιμη τη συμμετοχή και την εξειδικευμένη συμβολή των τοπικών φορέων, στο πλαίσιο της διαβούλευσης και σχεδιασμού της Στρατηγικής ΟΧΕ Ταυγέτου 2021-2027, διαμορφώθηκε ένα σύντομο ερωτηματολόγιο, προκειμένου ο Δήμος να αποκτήσει καλύτερη εικόνα της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής καθώς και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και δυνατοτήτων που εντοπίζουν ως τοπικοί φορείς στο ειδικότερο αντικείμενό τους.

⁷⁹ Ανακτήθηκε από: <https://www.sparta.gov.gr/index.php/news/item/1021067-erotimatologio-gia-symmetoxi-ton-topikon-foreon-sti-diavoylefsi-gia-ekponisi-tis-stratigikis-gia-tis-olokliromenes-xorikes-ependyseis-kai-viosimi-astiki-anaptyksi-sto-dimo-spartis-tis-programmatikis-periodou-2021-2027>

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

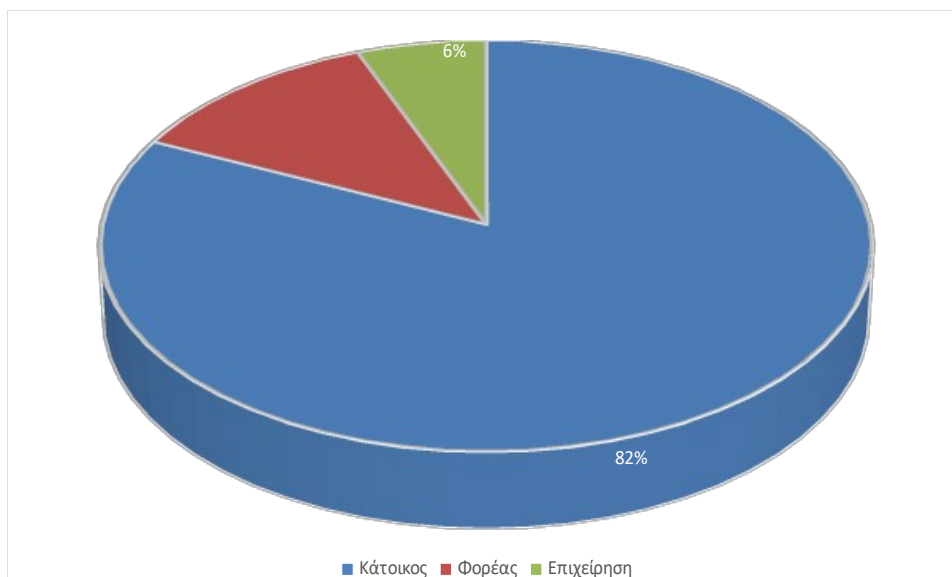
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

8.2.2.1 Αποτελέσματα εξωτερικής διαβούλευσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου

Στη διαδικασία ηλεκτρονικής διαβούλευσης, η οποία πραγματοποιείται στο πλαίσιο της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027, έλαβαν μέρος 50 ερωτηθέντες, απαντώντας στο ερωτηματολόγιο σχετικά με τη φύση και τη φιλοσοφία της Στρατηγικής. Τα αποτελέσματα της Διαβούλευσης παρουσιάζονται ακολούθως:

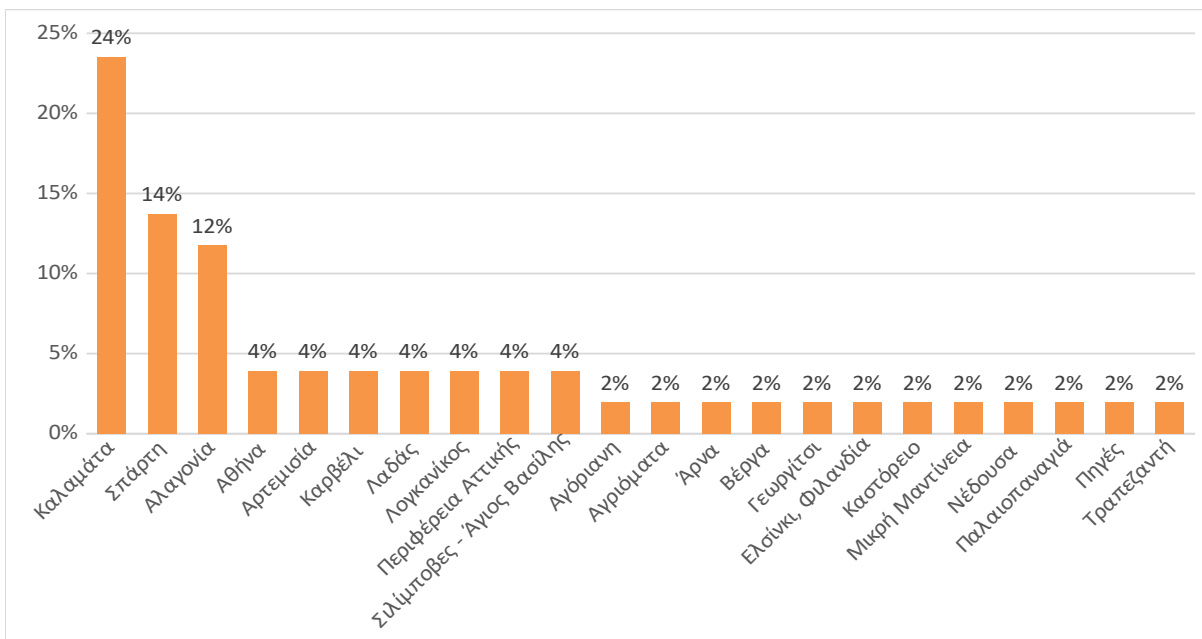
Αρχικά, από τους 50 συμμετέχοντες, η πλειοψηφία, και συγκεκριμένα το 82%, ήταν κάτοικοι, το 12% ήταν εκπρόσωποι φορέων ενώ μόλις το 6% ήταν εκπρόσωποι επιχειρήσεων.

Διάγραμμα 79. Ιδιότητα των συμμετεχόντων στην ηλεκτρονική διαβούλευση της ΟΧΕ Δήμου Μεγαλόπολης 2021-2027.

Στη συνέχεια, οι περισσότεροι ερωτηθέντες δήλωσαν ως τόπο διαμονής τους την Καλαμάτα (24%), τη Σπάρτη (14%) και την Αλαγονία της ΠΕ Μεσσηνίας (12%). Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζεται η έδρα του υπόλοιπου 51% των συμμετεχόντων ενώ αξίζει να αναφερθεί ότι μέρος στην ηλεκτρονική διαβούλευση πήρε ένας κάτοικος του Ελσίνκι (Φιλανδία) που έχει καταγωγή από την Καλαμάτα καθώς και κάποιοι κάτοικοι της Περιφέρειας Αττικής.

Διάγραμμα 80. Τόπος διαμονής/έδρας των συμμετεχόντων στην ηλεκτρονική διαβούλευση της ΟΧΕ Δήμου Μεγαλόπολης 2021-2027.

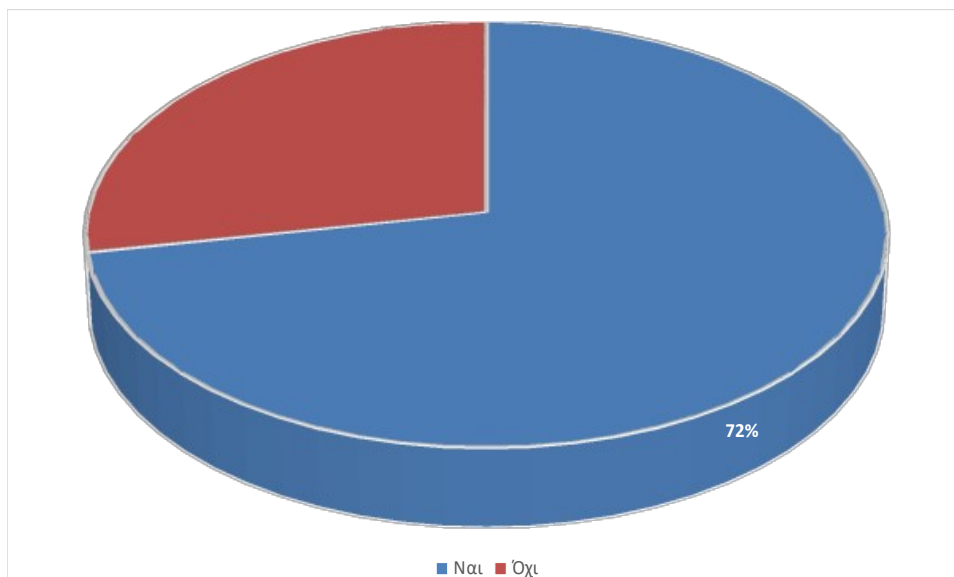

Ακολουθούν αναλυτικά οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις του ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο διαβούλευσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταυγέτου 2021-2027.

1. Γνωρίζετε τι είναι η Στρατηγική Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου;

Το 72% ισχυρίζεται ότι γνωρίζει τι είναι η Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου ενώ το υπόλοιπο 28% δεν είναι ενήμερο.

Διάγραμμα 81. Ποσοστό (%) συμμετεχόντων σχετικά με το αν είναι ενημερωμένοι για την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση (ΟΧΕ) του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου.

1.1 Αν ναι, πως ενημερωθήκατε για αυτό;

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν για τη Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ) του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου από:

- Διαδίκτυο/Τύπο (34%)
- ΜΜΕ (24%)
- Προσωπικό ενδιαφέρον (11%)
- Επαγγελματική ιδιότητα (5%)
- Ενημέρωση από Τοπική Κοινότητα/Δήμο (8%)
- Ενασχόληση με τα κοινά (5%)
- Ακαδημαϊκή έρευνα (3%)
- Φορείς (3%)
- Κοινωνικό κύκλο και συζητήσεις με συντοπίτες (3%)
- Ενημερωτική συνάντηση (3%)
- Σύλλογο (3%)

2. Αξιολογήστε τη Σπουδαιότητα των παρακάτω δυνητικών ΑΝΑΓΚΩΝ/ΠΡΟΚΛΗΣΕΩΝ στην περιοχή (1=χαμηλότερη 5=υψηλότερη).

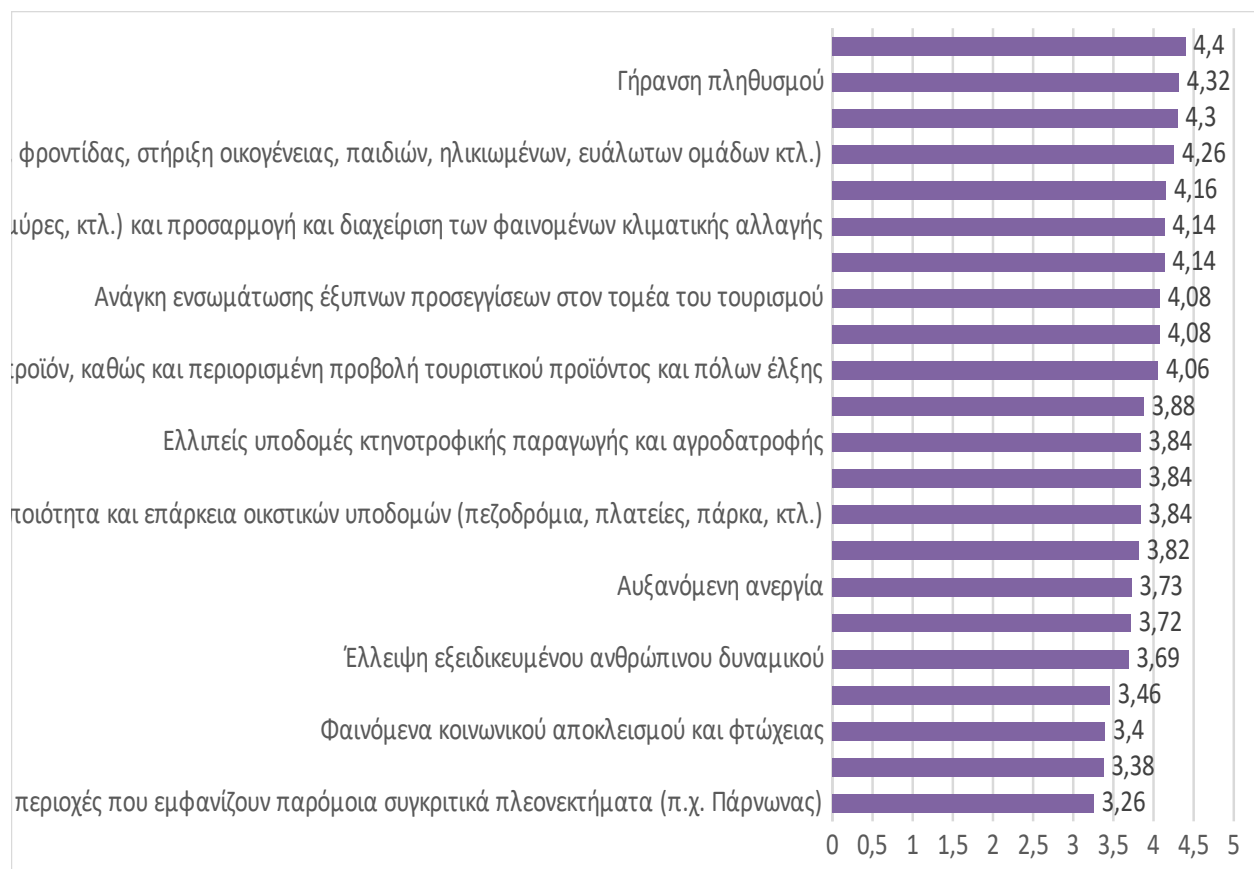
ΑΝΑΓΚΕΣ/ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
Μειωμένη παραγωγικότητα στον πρωτογενή τομέα	3,88

ΑΝΑΓΚΕΣ/ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
Ανταγωνισμός με άλλες ορεινές περιοχές που εμφανίζουν παρόμοια συγκριτικά πλεονεκτήματα (π.χ. Πάρνωνας)	3,26
Έλλειψη επιχειρηματικού πνεύματος και αδυναμία ενσωμάτωσης καινοτομίας, λόγω ελλιπούς ενημέρωσης και κατάρτισης	3,82
Διαρροή πληθυσμού/παραγωγικού δυναμικού στα μεγαλύτερα αστικά κέντρα ή στο εξωτερικό - Εγκατάλειψη αγροτικών ή ορεινών περιοχών	4,40
Οικονομική εσωστρέφεια	3,46
Αυξανόμενη ανεργία	3,73
Έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού	3,69
Έλλειψη τουριστικών υποδομών, χαμηλής ποιότητας προσφερόμενο τουριστικό προϊόν, καθώς και περιορισμένη προβολή τουριστικού προϊόντος και πόλων έλξης	4,06
Ανεπαρκής προστασία και ανάδειξη του φυσικού/οικολογικού πλούτου, πχ των ορεινών χωριών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους	4,14
Ανεπαρκής προστασία και ανάδειξη των πολιτιστικών πόρων (μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι, κτλ.)	4,16
Δυσκολίες προσβασιμότητας & κινητικότητας (οδικό δίκτυο, κίνηση πεζών, ποδηλάτων κ.λπ.)	4,08
Γήρανση πληθυσμού	4,32
Ανάγκη ενσωμάτωσης έξυπνων προσεγγίσεων στον τομέα του τουρισμού	4,08
Ανεπάρκεια περιβαλλοντικών υποδομών για απορρίμματα, ανακύκλωση, απόβλητα, ύδρευση κτλ.	3,72
Χαμηλή ποιότητα και επάρκεια οικιστικών υποδομών (πεζοδρόμια, πλατείες, πάρκα, κτλ.)	3,84
Έλλειψη γνώσης νέων τεχνολογιών και καινοτομίας στις επιχειρήσεις και εργαζομένους	3,84
Ανεπαρκή συστήματα πολιτικής προστασίας από φυσικές καταστροφές (πυρκαγιές, πλημμύρες, κτλ.) και προσαρμογή και διαχείριση των φαινομένων κλιματικής αλλαγής	4,14
Ανεπαρκείς υποδομές παροχής κοινωνικών υπηρεσιών (υγείας, φροντίδας, στήριξη οικογένειας, παιδιών, ηλικιωμένων, ευάλωτων ομάδων κτλ.)	4,26
Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο – έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού	3,38
Φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού και φτώχειας	3,40
Ελλιπείς υποδομές κτηνοτροφικής παραγωγής και αγροδοτροφής	3,84
Μικρός αριθμός καταλυμάτων στον ορεινό όγκο σε σχέση με το παραλιακό μέτωπο – Χαμηλή προώθηση εναλλακτικού- ειδικού τουριστικού προϊόντος	4,30
Αναφέρατε άλλη Ανάγκη/Πρόκληση	
Υποδομές και Βασικές Υπηρεσίες	5

ΑΝΑΓΚΕΣ/ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
<ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση υδρευτικών υποδομών και διασφάλιση πόσιμου νερού • Εγκατάσταση βιολογικού καθαρισμού • Βελτίωση τηλεπικοινωνιακής κάλυψης (κινητή τηλεφωνία, διαδίκτυο) • Παροχή δωρεάν ασύρματου δικτύου (Wi-Fi) • Εγκατάσταση συστημάτων ασφαλείας (CCTV) • Κατασκευή δημόσιων εγκαταστάσεων υγιεινής 	
<p>Συγκοινωνιακό Δίκτυο και Προσβασιμότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση και συντήρηση οδικού δικτύου • Ασφαλτόστρωση δρόμων • Βελτίωση οδικής σήμανσης και κατευθύνσεων • Ανάπτυξη δημόσιων συγκοινωνιών • Δημιουργία χώρων στάθμευσης • Διασύνδεση με αστικά κέντρα (Καλαμάτα-Σπάρτη) 	5
<p>Εκπαίδευση και Πολιτισμός</p> <ul style="list-style-type: none"> • Λειτουργία και συντήρηση σχολικών μονάδων • Δημιουργία λαογραφικών μουσείων • Ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς • Διατήρηση τοπικών ηθών και εθίμων • Αξιοποίηση δημόσιων κτιρίων για πολιτιστικές χρήσεις 	5
<p>Τουριστική Ανάπτυξη και Αναψυχή</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων • Ανάπτυξη δικτύου πεζοπορικών και ποδηλατικών διαδρομών • Εγκατάσταση υποδομών για ηλεκτρικά ποδήλατα (e-bikes) • Κατασκευή παιδικών χαρών • Μετατροπή δημοσίων κτιρίων σε ξενώνες • Αξιοποίηση κατασκηνώσεων για ετήσια λειτουργία 	5
<p>Οικονομική και Τεχνολογική Ανάπτυξη</p> <ul style="list-style-type: none"> • Φορολογικά κίνητρα για μόνιμους κατοίκους • Εκσυγχρονισμός αγροτοδιατροφικού τομέα • Ενίσχυση τουριστικής προβολής • Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών 	5
<p>Ασφάλεια και Πολιτική Προστασία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία χώρων ασφαλούς συνάθροισης • Σχεδιασμός οδών διαφυγής σε περίπτωση πυρκαγιάς • Ενίσχυση συστημάτων πυρασφάλειας 	5

Ακολουθεί διάγραμμα που απεικονίζει τα προβλήματα και τις ανάγκες σε σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με τη βαθμολογία που έδωσαν οι συμμετέχοντες.

Διάγραμμα 82. Μέσος όρος επίδοσης στις δυνητικές ανάγκες/προκλήσεις στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ.

3. Αξιολογήστε τη Σπουδαιότητα των παρακάτω δυνητικών ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΩΝ/ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ στην περιοχή (1=χαμηλότερη 5=υψηλότερη).

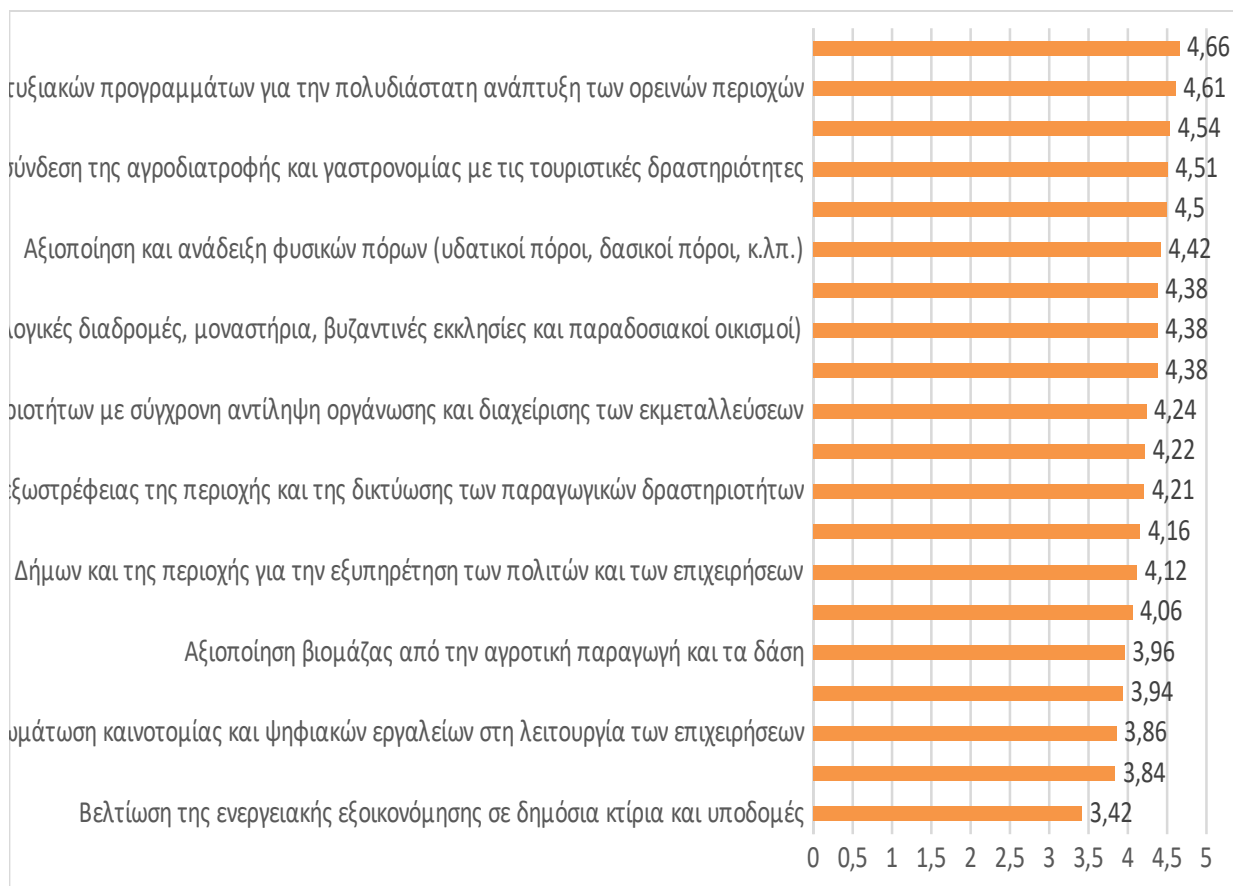
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ/ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
Δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών τουριστικών δραστηριοτήτων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού με βάση τα τοπικά πλεονεκτήματα	4,50
Δυνατότητες ανάπτυξης αγροτικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων με σύγχρονη αντίληψη οργάνωσης και διαχείρισης των εκμεταλλεύσεων	4,24
Στήριξη και ανάπτυξη μεταποιητικών δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας κατάλληλες για την περιοχή	4,22
Ανάπτυξη προϊόντων αγροδιατροφής ΠΟΠ	4,38
Αξιοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων για την πολυδιάστατη ανάπτυξη των ορεινών περιοχών	4,61

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ/ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
Αξιοποίηση και ανάδειξη φυσικών πόρων (υδατικοί πόροι, δασικοί πόροι, κ.λπ.)	4,42
Αξιοποίηση, προστασία και ανάδειξη του σημαντικού πολιτιστικού αποθέματος (αρχαιολογικοί χώροι, αρχαιολογικές διαδρομές, μοναστήρια, βυζαντινές εκκλησίες και παραδοσιακοί οικισμοί)	4,38
Ενσωμάτωση καινοτομίας και ψηφιακών εργαλείων στη λειτουργία των επιχειρήσεων	3,86
Ενσωμάτωση ψηφιακών/έξυπνων εργαλείων στη λειτουργία των Δήμων και της περιοχής για την εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων	4,12
Αξιοποίηση βιομάζας από την αγροτική παραγωγή και τα δάση	3,96
Αναβάθμιση των οικιστικών υποδομών και των πράσινων υποδομών (πεζοδρόμια, πλατείες, πάρκα, χώροι πρασίνου, κτλ.) με βιοκλιματικούς όρους	3,94
Βελτίωση των υποδομών και συστημάτων πολιτικής προστασίας έναντι φυσικών καταστροφών	4,54
Βελτίωση της ενεργειακής εξοικονόμησης σε δημόσια κτίρια και υποδομές	3,42
Ενίσχυση του τουρισμού με βάση τις ορεινές διαδρομές, το φυσικό πλούτο και τα πολιτιστικά μνημεία	4,66
Διασύνδεση της αγροδιατροφής και γαστρονομίας με τις τουριστικές δραστηριότητες	4,51
Ενδυνάμωση της τοπικής απασχόλησης και προγράμματα κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού	4,16
Ενδυνάμωση της κοινωνικής ένταξης για ευάλωτες ομάδες	3,84
Βελτίωση της προσβασιμότητας σε κοινωνικές υπηρεσίες των Δήμων	4,06
Βελτίωση της οργάνωσης και της προβολής της πολιτιστικής/τουριστικής ταυτότητας του Ορεινού όγκου Ταυγέτου μέσω νέων τεχνολογιών	4,38
Ενίσχυση της εξωστρέφειας της περιοχής και της δικτύωσης των παραγωγικών δραστηριοτήτων	4,21
Άλλο Πλεονέκτημα/Δυνατότητα	
Ψηφιακή Καινοτομία και Επιχειρηματικότητα	5
<ul style="list-style-type: none"> Προσέλκυση ψηφιακών νομάδων από το εξωτερικό και τα μεγάλα 	

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ/ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
<p>αστικά κέντρα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία ζώνης καινοτομίας στην Αλαγονία για νεοφυείς επιχειρήσεις (startups) • Ανάπτυξη ψηφιακών εφαρμογών για πυροπροστασία και παρακολούθηση 	
<p>Αγροδιατροφικός Τομέας και Τοπική Παραγωγή</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δημιουργία εργαστηρίων επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων • Κατασκευή οικολογικών σφαγείων για πιστοποίηση βιολογικής κτηνοτροφίας • Καλλιέργεια και τυποποίηση αρωματικών φυτών • Πιστοποίηση τοπικών αγροτικών προϊόντων • Αξιοποίηση άγριων μανιταριών 	5
<p>Οινοποιία και Αμπελουργία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναβίωση παραδοσιακού αμπελώνα Ταυγέτου • Διάσωση και ανάδειξη τοπικής ποικιλίας ΔΕΝΘΙΣ • Αποχαρακτηρισμός παλαιών αμπελώνων από δασικές εκτάσεις • Πειραματική καλλιέργεια αυτόχθονων ποικιλιών • Προώθηση τοπικών οίνων στη διεθνή αγορά 	5
<p>Υποδομές και Προσβασιμότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση εθνικής οδού Ε82 • Βελτίωση επαρχιακού οδικού δικτύου • Συστηματική συντήρηση και σήμανση δρόμων • Δημιουργία υπαίθριων χώρων άθλησης 	5
<p>Οικονομικά Κίνητρα και Επιδοτήσεις</p> <ul style="list-style-type: none"> • Φορολογικές ελαφρύνσεις για επισκευή κατοικιών και καταστημάτων • Δωρεάν παραχώρηση δημοτικών εκτάσεων • Κίνητρα για δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων • Επιδοτήσεις αγροτικής παραγωγής 	5
<p>Εκπαίδευση και Προβολή</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διοργάνωση μεταπτυχιακών σεμιναρίων για τοπική χλωρίδα και πανίδα • Εκθέσεις γευσιγνωσίας τοπικών προϊόντων • Σεμινάρια μυκητολογίας • Πανελλαδική προβολή και διαφήμιση τοπικών προϊόντων 	5

Ακολουθεί διάγραμμα που απεικονίζει τα πλεονεκτήματα και τις δυνατότητες της ευρύτερης περιοχής του ορεινού όγκου Ταϊγέτου σε σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με τη βαθμολογία που έδωσαν οι συμμετέχοντες.

Διάγραμμα 83. Μέσος όρος επίδοσης στα δυνητικά πλεονεκτήματα/δυνατότητες στην περιοχή παρέμβασης ΟΧΕ.

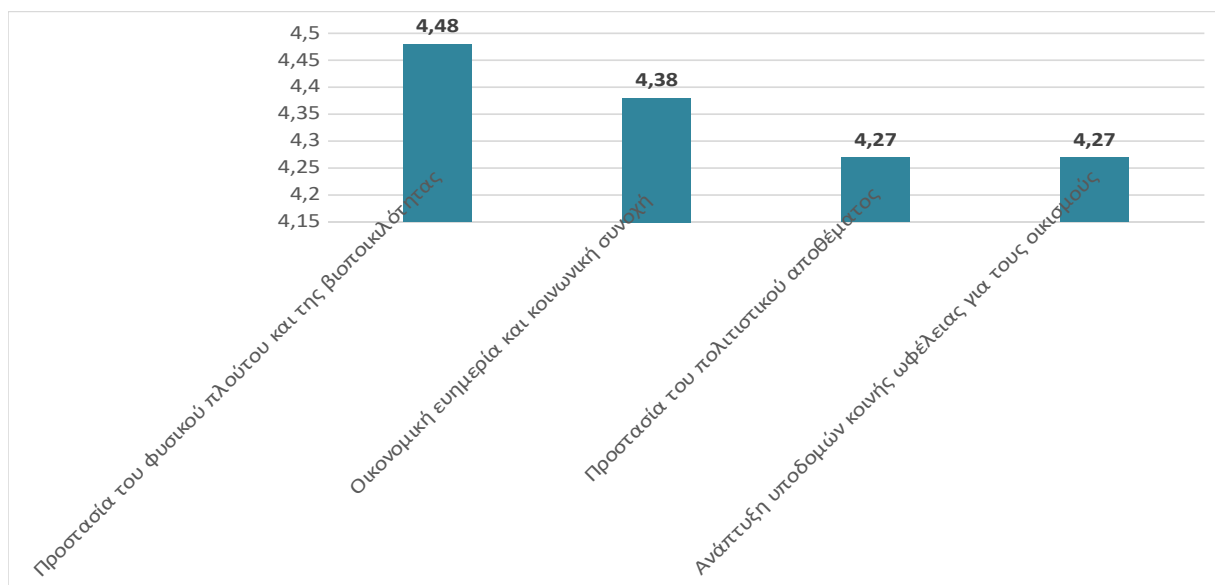
4. Αξιολογείστε τους τομείς που θεωρείτε ότι πρέπει να επικεντρωθεί περισσότερο η Στρατηγική της Ολοκληρωμένης Χωρικής Παρέμβασης (ΟΧΕ) στον ορεινό όγκο του Ταϊγέτου (1=χαμηλότερη 5=υψηλότερη).

ΤΟΜΕΙΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
Οικονομική ευημερία και κοινωνική συνοχή	4,38
Προστασία του φυσικού πλούτου και της βιοποικιλότητας	4,48
Προστασία του πολιτιστικού αποθέματος	4,27
Ανάπτυξη υποδομών κοινής ωφέλειας για τους οικισμούς	4,27
Άλλος Τομέας	

ΤΟΜΕΙΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
Τουριστική Ανάπτυξη <ul style="list-style-type: none"> • Σχεδιασμός και υλοποίηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού • Ανάπτυξη δραστηριοτήτων ειδικού ενδιαφέροντος • Στοχευμένη προσέλκυση επισκεπτών 	5
Διοικητική και Θεσμική Υποστήριξη <ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη αναπτυξιακών φορέων • Διευκόλυνση διαδικασιών υλοποίησης έργων • Συντονισμός εμπλεκόμενων φορέων 	5
Υποδομές και Ενέργεια <ul style="list-style-type: none"> • Συστηματική συντήρηση οδικού άξονα Ε82 (Αρτεμισία-Καλαμάτα) • Τακτικός εκχιονισμός και καθαρισμός οδικού δικτύου • Προώθηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας • Οικονομική ενίσχυση για μετάβαση σε πράσινες ενεργειακές λύσεις 	5

Ακολουθεί διάγραμμα που απεικονίζει τους τομείς που θεωρούν οι συμμετέχοντες ότι πρέπει να επικεντρωθεί περισσότερο η Στρατηγική Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου σε σειρά προτεραιότητας, ανάλογα με τη βαθμολογία που τους δόθηκε.

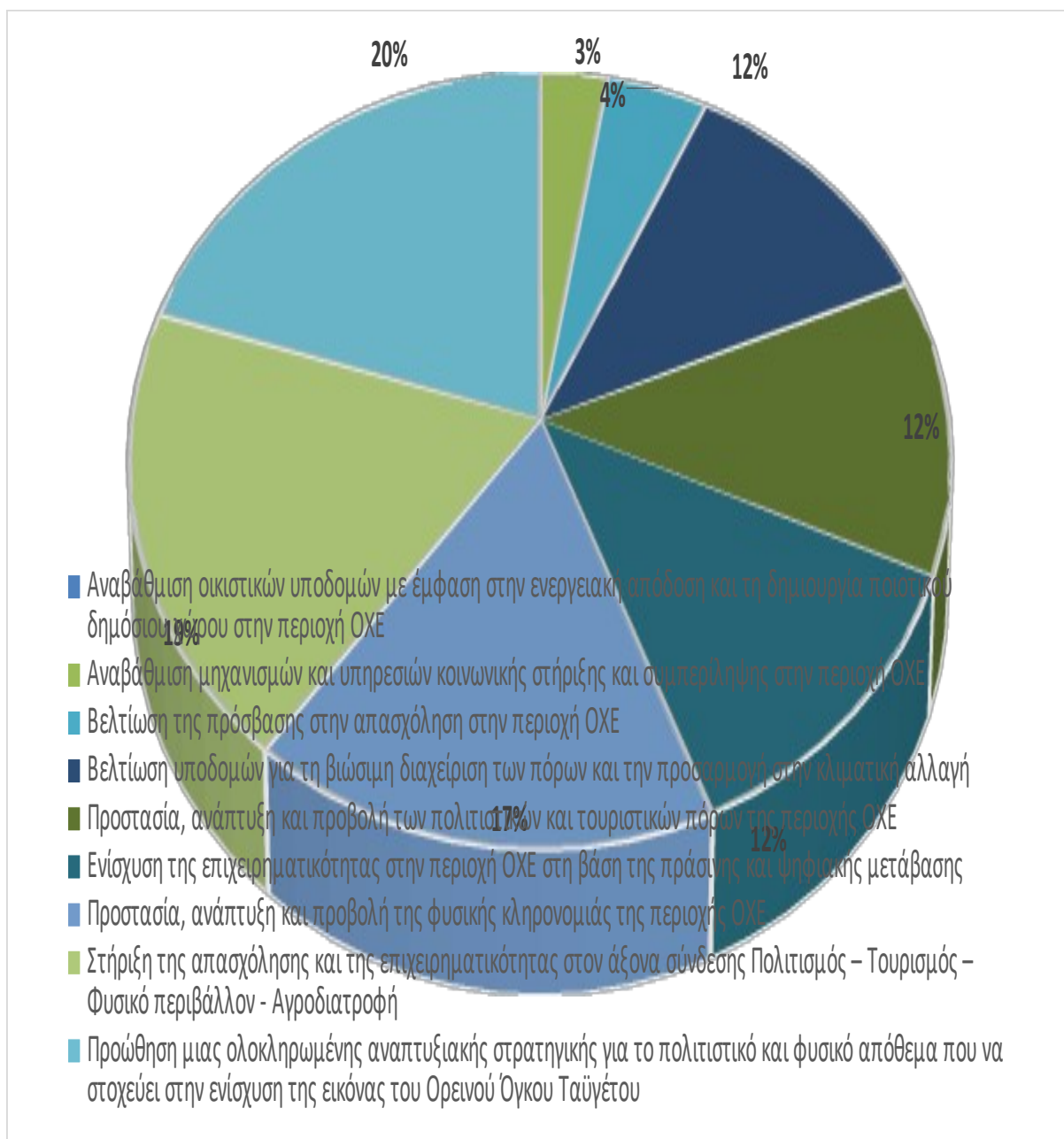
Διάγραμμα 84. Τομείς που πρέπει να επικεντρωθεί περισσότερο η Στρατηγική Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση του Ορεινού Όγκου Ταυγέτου σύμφωνα με τους συμμετέχοντες.

5. Επιλέξτε (X) τους πιο σημαντικούς Ειδικούς στόχους της Ολοκληρωμένης Χωρικής Παρέμβασης (ΟΧΕ) του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου (μέχρι 3 επιλογές).

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (%)
Βελτίωση υποδομών για τη βιώσιμη διαχείριση των πόρων και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή	12%
Αναβάθμιση οικιστικών υποδομών με έμφαση στην ενεργειακή απόδοση και τη δημιουργία ποιοτικού δημόσιου χώρου στην περιοχή ΟΧΕ	0%
Προστασία, ανάπτυξη και προβολή των πολιτιστικών και τουριστικών πόρων της περιοχής ΟΧΕ	12%
Προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς της περιοχής ΟΧΕ	17%
Προώθηση μιας ολοκληρωμένης αναπτυξιακής στρατηγικής για το πολιτιστικό και φυσικό απόθεμα που να στοχεύει στην ενίσχυση της εικόνας του Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου	20%
Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στην περιοχή ΟΧΕ στη βάση της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης	12%
Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση στην περιοχή ΟΧΕ	4%
Στήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας στον άξονα σύνδεσης Πολιτισμός – Τουρισμός – Φυσικό περιβάλλον - Αγροδιατροφή	19%
Αναβάθμιση μηχανισμών και υπηρεσιών κοινωνικής στήριξης και συμπερίληψης στην περιοχή ΟΧΕ	3%

Διάγραμμα 85. Ειδικόί Στόχοι της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου βάσει της σημαντικότητάς τους σύμφωνα με τους συμμετέχοντες.

6. Αξιολογήστε τις παρακάτω κατηγορίες Δράσεων βάσει της σπουδαιότητάς τους για την Ολοκληρωμένη Χωρική Παρέμβαση (ΟΧΕ) στον ορεινό όγκο του Ταϊγέτου.

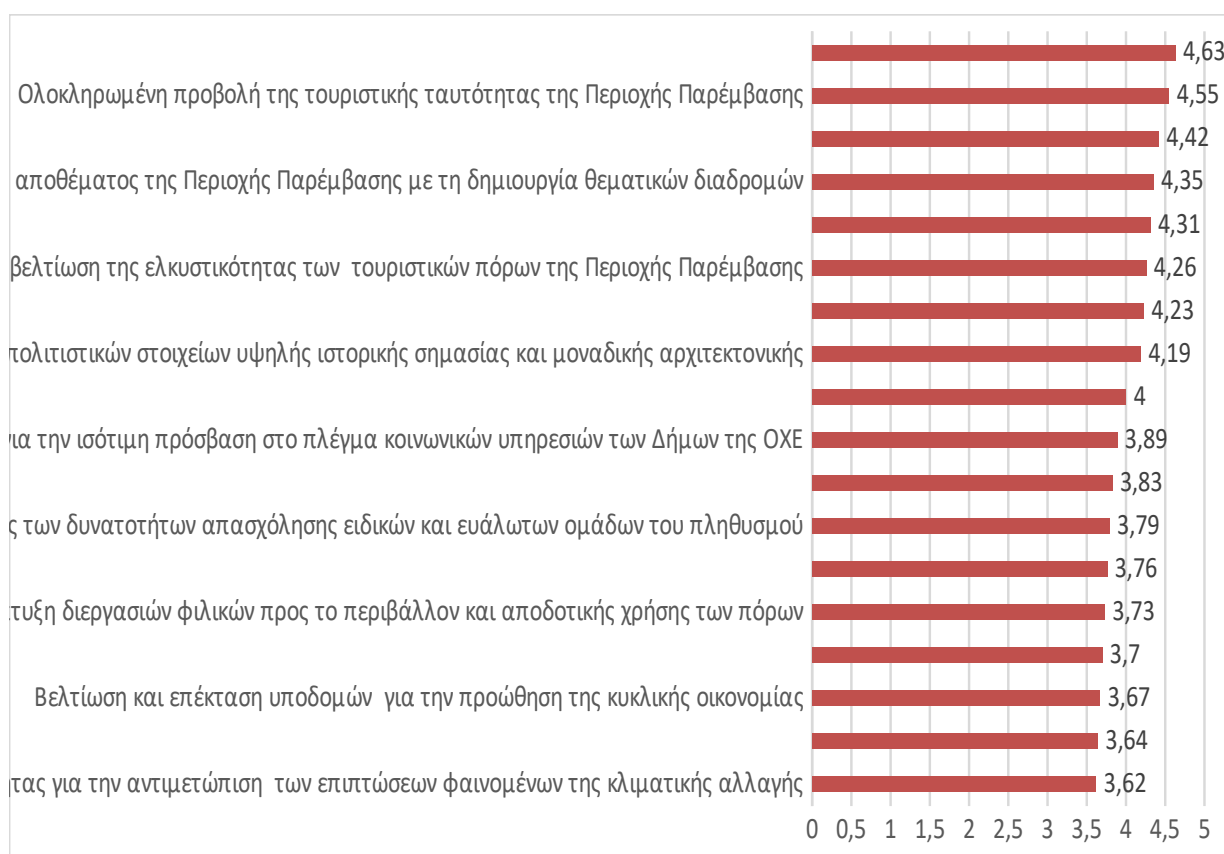
ΔΡΑΣΕΙΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
Βελτίωση και επέκταση υποδομών για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας	3,67
Παρεμβάσεις ενίσχυσης βιωσιμότητας και ανθεκτικότητας για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων φαινομένων της κλιματικής αλλαγής	3,62

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
Δημιουργία υποδομών ύδρευσης και αποχέτευσης στην Περιοχή Παρέμβασης και προαγωγή στη βιώσιμη διαχείριση νερού	4,23
Βελτίωση εικόνας και λειτουργικότητας δημόσιων, ανοικτών χώρων και χώρων πρασίνου με βάση τις βιοκλιματικές αρχές για την ενίσχυση της επισκεψιμότητας και τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών	3,70
Επέκταση και αναβάθμιση δημόσιων υποδομών με βάση τις αρχές της βιώσιμης απόδοσης	3,64
Αναβάθμιση των υποδομών και λειτουργιών μέσω βελτίωσης της προσβασιμότητας και της βιώσιμης κινητικότητας	3,76
Αναβάθμιση υποδομών για την ανάδειξη των πολιτιστικών στοιχείων υψηλής ιστορικής σημασίας και μοναδικής αρχιτεκτονικής	4,19
Εκσυγχρονισμός υποδομών και υπηρεσιών για τη βελτίωση της ελκυστικότητας των τουριστικών πόρων της Περιοχής Παρέμβασης	4,26
Ολοκληρωμένη προβολή της τουριστικής ταυτότητας της Περιοχής Παρέμβασης	4,55
Βελτίωση των υφιστάμενων υποδομών που αφορούν στον ορεινό εναλλακτικό τουρισμό και δημιουργία καινούριων με βάση τις αρχές της βιώσιμης απόδοσης (μονοπάτια, καταλύματα κ.λπ.)	4,63
Ενισχυμένη και αποτελεσματική προστασία του φυσικού αποθέματος της Περιοχής Παρέμβασης	4,42
Πρωώθηση του πολιτιστικού και φυσικού αποθέματος της Περιοχής Παρέμβασης με τη δημιουργία θεματικών διαδρομών	4,35
Ενίσχυση της λειτουργίας των ΜμΕ για ανάπτυξη διεργασιών φιλικών προς το περιβάλλον και αποδοτικής χρήσης των πόρων	3,73
Δράσεις προώθησης της κοινωνικής συνοχής και ένταξης στην Περιοχή Παρέμβασης	3,83
Δράσεις ενεργητικής ένταξης και βελτίωσης των δυνατοτήτων απασχόλησης ειδικών και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού	3,79
Βελτίωση πρόσβασης των μακροχρόνια ανέργων στην αγορά εργασίας	4,00
Δράσεις ενίσχυσης της απασχόλησης στους ακμάζοντες κλάδους της Περιοχής Παρέμβασης (Πολιτισμός – Τουρισμός – Φυσικό περιβάλλον - Αγροδιατροφή)	4,31

ΔΡΑΣΕΙΣ	ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
Ενίσχυση των μηχανισμών για την ισότιμη πρόσβαση στο πλέγμα κοινωνικών υπηρεσιών των Δήμων της ΟΧΕ	3,89

Ακολουθεί σχετικό διάγραμμα με τις κατηγορίες Δράσεων βάσει της σπουδαιότητας τους για τη Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης στην περιοχή παρέμβασης, σύμφωνα με τη βαθμολογία που έδωσαν οι συμμετέχοντες.

Διάγραμμα 86. Κατηγορίες Δράσεων βάσει της σπουδαιότητας τους για τη Στρατηγική Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης στην περιοχή παρέμβασης σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων.

Συμπεράσματα της εξωτερικής διαβούλευσης της ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου 2021-2027

Με βάση τα αποτελέσματα της εξωτερικής διαβούλευσης για την ΟΧΕ Ορεινού Όγκου Ταϊγέτου 2021-2027, στην οποία συμμετείχαν 50 άτομα (82% κάτοικοι, κυρίως από Καλαμάτα, Σπάρτη και Αλαγονία), αναδεικνύονται σημαντικά ευρήματα για το σχεδιασμό της αναπτυξιακής στρατηγικής. Το υψηλό ποσοστό γνώσης της ΟΧΕ (72%) υποδηλώνει την επιτυχή ενημέρωση της τοπικής κοινωνίας μέσω διαδικτύου και ΜΜΕ.

Οι συμμετέχοντες αναγνώρισαν ως κυριότερες προκλήσεις τη διαρροή πληθυσμού προς τα αστικά κέντρα (4,40/5), τη γήρανση του πληθυσμού (4,32/5) και την περιορισμένη τουριστική υποδομή και προώθηση στον ορεινό όγκο (4,30/5). Παράλληλα, εντόπισαν σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες στην ενίσχυση του εναλλακτικού τουρισμού με βάση τις ορεινές διαδρομές, το φυσικό πλούτο και τα πολιτιστικά μνημεία (4,66/5), την αξιοποίηση αναπτυξιακών προγραμμάτων για την πολυδιάστατη ανάπτυξη των ορεινών περιοχών (4,61/5) και τη βελτίωση των υποδομών πολιτικής προστασίας έναντι φυσικών καταστροφών (4,54/5). Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε, επίσης, στην προστασία του φυσικού πλούτου και της βιοποικιλότητας (4,48/5), καθώς και στην οικονομική ευημερία και κοινωνική συνοχή της περιοχής μελέτης (4,38/5).

Η διαδικασία διαβούλευσης ανέδειξε την προτίμηση των συμμετεχόντων για μια ολοκληρωμένη αναπτυξιακή στρατηγική που συνδυάζει την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού αποθέματος που να στοχεύει στην ενίσχυση της εικόνας του Ορεινού Όγκου Ταΐγέτου (20%) και τη στήριξη της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας στον άξονα Πολιτισμός-Τουρισμός-Φυσικό περιβάλλον-Αγροδιατροφή (19%).

Η έμφαση στη βελτίωση των υποδομών εναλλακτικού τουρισμού (4,63/5) και στην προβολή της τουριστικής ταυτότητας της περιοχής (4,55/5) υποδεικνύει τη σαφή κατεύθυνση για την αναπτυξιακή στρατηγική του Ταΐγέτου.

Η συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία διαβούλευσης για την ΟΧΕ του Ορεινού Όγκου Ταΐγέτου 2021-2027 υπήρξε καθοριστική και εξαιρετικά χρήσιμη για τη διαμόρφωση της Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης. Η ενεργός συμμετοχή κατοίκων, επιχειρήσεων και φορέων προσέφερε πολύτιμη γνώση και εμπειρία για τις πραγματικές ανάγκες της περιοχής, συμβάλλοντας καθοριστικά στην ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και στον προσδιορισμό των αναγκαίων παρεμβάσεων. Η διαδικασία της διαβούλευσης επιβεβαίωσε τη σημασία της συμμετοχικής προσέγγισης στο σχεδιασμό αναπτυξιακών στρατηγικών, καθώς οι προτάσεις και οι απόψεις των συμμετεχόντων εμπλούτισαν ουσιαστικά το περιεχόμενο της στρατηγικής ΟΧΕ και συνέβαλαν στην καλύτερη στόχευση των προτεινόμενων παρεμβάσεων.

9. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Σε αυτήν την Ενότητα, παρατίθενται αναλυτικά οι ενέργειες Δημοσιότητας – Επικοινωνίας της Στρατηγικής και των Δράσεων/Πράξεων αυτής.

Πρόκειται για την περιγραφή Δράσεων για τη δημοσιοποίηση του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της διάδοσης των αποτελεσμάτων της Στρατηγικής. Οι Δράσεις θα περιγράφονται και θα καταγράφονται τα μέσα για την υλοποίηση του Σχεδίου, οι διαδικασίες που θα ακολουθηθούν, καθώς και ο ενδεικτικός προϋπολογισμός. Απαιτείται η κάλυψη των εξής προϋποθέσεων:

- Στοχευμένη επικοινωνία και πληροφόρηση του συνόλου των Ομάδων Στόχου και δικαιούχων της Στρατηγικής
- Αξιοποίηση έντυπων και ψηφιακών εργαλείων ενημέρωσης και επικοινωνίας
- Ενέργειες που δίνουν έμφαση στη διάδραση με το κοινό των Ομάδων Στόχου και τους δικαιούχους
- Ένταξη της διάστασης της αναπηρίας και προσβασιμότητας των ΑμεΑ στο επικοινωνιακό σχέδιο
- Πληρότητα και σαφήνεια του προτεινόμενου επικοινωνιακού σχεδίου

Η Στρατηγική Επικοινωνίας και Προβολής της Χωρικής Αρχής των Δήμων Καλαμάτας και Σπάρτης για τη δημοσιότητα και επικοινωνία των δράσεων της Στρατηγικής Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης που συγχρηματοδοτείται από το ΠΕΠ «Πελοπόννησος» 2021-2027, λαμβάνει υπόψη τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων COM(2018) 375, τα άρθρα 17(3), 35-37 και 41-45, καθώς και τις Οδηγίες που δόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Εθνική Αρχή Συντονισμού.

Η **Στρατηγική Επικοινωνίας** στοχεύει στη δημιουργία σαφούς εικόνας για τις υλοποιούμενες δράσεις, τις ευκαιρίες συμμετοχής και τις θετικές επιπτώσεις που δημιουργούν. Επιπλέον, καθορίζει τον τρόπο και τα μέσα προβολής ώστε να αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σύνολο δραστηριοτήτων που αντιστοιχίζονται με τους Άξονες Στρατηγικής της ΟΧΕ της Χωρικής Αρχής και το κοινό στο οποίο απευθύνεται.

Βασικός στόχος της Στρατηγικής Επικοινωνίας είναι η ανάδειξη και προβολή της συμβολής των αποτελεσμάτων και της προστιθέμενης αξίας των Στόχων Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Προτεραιοτήτων του Περιφερειακού Προγράμματος της Πελοποννήσου που επιτυγχάνονται μέσω της υλοποίησης της προτεινόμενης ΟΧΕ, με κεντρικό σημείο αναφοράς την ενεργοποίηση των πολιτών κατά την εφαρμογή του.

Οι ειδικοί στόχοι Επικοινωνίας είναι:

- Έγκυρη/άμεση ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων για τις ευκαιρίες και διαδικασίες χρηματοδότησης

- Ενημέρωση του κοινού για τα επιτεύγματα της Πολιτικής Συνοχής μέσω του Προγράμματος και των ΕΔΕΤ
- Σύνδεση του Προγράμματος με τις επιμέρους Ευρωπαϊκές, Εθνικές και Περιφερειακές Στρατηγικές
- Διασφάλιση της μέγιστης διαφάνειας ως προς τη διαχείριση/υλοποίηση του ΠΠ και της εμπιστοσύνης στις ευκαιρίες που παρέχει η Ε.Ε.
- Υποστήριξη των Δικαιούχων ώστε να επικοινωνήσουν αποτελεσματικά τις δράσεις τους με βάση τα προαπαιτούμενα των Κανονισμών.

9.1 Κοινό Στόχο

Με βάση τη γνώση και την εμπειρία που έχει σωρευθεί από την υλοποίηση Στρατηγικών Επικοινωνίας κατά τις προηγούμενες προγραμματικές περιόδους, παρουσιάζεται παρακάτω μία κατηγοριοποίηση των ομάδων κοινού, με μία στρατηγική προσέγγιση των μέσων/μέτρων και μεθόδων επικοινωνίας ανά κατηγορία κοινού και ανά κατηγορία παρεμβάσεων του Προγράμματος:

9.1.1 Δυνητικοί Δικαιούχοι & Δικαιούχοι

Η Χωρική Αρχή με την υποστήριξη της Τοπικής Ομάδας Διακυβέρνησης, εξασφαλίζει την ευρεία διάδοση στους δυνητικούς δικαιούχους και σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη της ΟΧΕ, των στόχων και των ευκαιριών χρηματοδότησης που προσφέρει η χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα με αναλυτικά στοιχεία της χρηματοδοτικής συνδρομής από τα οικεία Ταμεία.

Σε ό,τι αφορά τους δικαιούχους, η Χωρική Αρχή τους ενημερώνει ότι η αποδοχή χρηματοδότησης συνιστά αποδοχή της εγγραφής τους στον κατάλογο των πράξεων που δημοσιεύονται σύμφωνα με το άρθρο 49, παρ. 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 2021/1060. Επιπλέον, υποστηρίζει τους δικαιούχους στην τήρηση των υποχρεώσεών τους για την ενημέρωση και επικοινωνία, την έγκαιρη και σωστή υλοποίηση των πράξεων.

Οι Δυνητικοί Δικαιούχοι & Δικαιούχοι είναι οι εξής:

- Οι Δήμοι και οι Εποπτευόμενοι φορείς των Δήμων
- Ο Αναπτυξιακός Οργανισμός της Περιφέρειας
- Οργανισμοί του Δημοσίου (ΝΠΔΔ & ΝΠΙΔ)
- Οικονομικοί & Κοινωνικοί Εταίροι (επιμελητήρια, κλαδικοί φορείς, επαγγελματικές ενώσεις, κ.ά.)

9.1.2 Ειδικές Κοινωνικές Ομάδες

Οι δράσεις ΕΚΤ+ παρουσιάζουν ιδιαιτερότητα της άμεσης σύνδεσης της αποτελεσματικότητας της επικοινωνίας με την αποτελεσματικότητα στην υλοποίηση των παρεμβάσεων. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δράσεων του ΕΚΤ+ επιτάσσουν έναν ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα στις ενέργειες επικοινωνίας που τις συνοδεύουν καθώς έχουν άμεσο και προσωπικό αντίκτυπο στη ζωή των πολιτών.

Αφορούν στις ειδικές ομάδες κοινού όπως κοινωνικά ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, μακροχρόνια άνεργοι, άστεγοι, ΑμεΑ κ.α.

9.1.3 Ευρύ κοινό

Η Χωρική Αρχή με την υποστήριξη της Τοπικής Ομάδας Διακυβέρνησης μεριμνά για την ισότιμη πρόσβαση των πολιτών στην ενημέρωση σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης στο πλαίσιο του Προγράμματος αλλά και στη δημοσιοποίηση του τρόπου με τον οποίο επενδύονται οι δημοσιονομικοί πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το κοινό-στόχος αφορά στους πολίτες των Δήμων, αλλά και της Περιφέρειας.

9.2 Μέσα Διάδοσης και Ενημέρωσης

Τα μέσα διάδοσης και ενημέρωσης των κοινών στόχων είναι τα ΜΜΕ, οι Διαμορφωτές Κοινής Γνώμης στο διαδίκτυο και στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (bloggers, αρθρογράφοι, influencers), καθώς επίσης και τα επικοινωνιακά εργαλεία φορέων (αναπτυξιακών, οικονομικών, κοινωνικών). Για τη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων επικοινωνίας, οι στόχοι και οι τρόποι επικοινωνίας θα διαμορφώνονται ανάλογα με το στοχοθετούμενο – κάθε φορά- κοινό.

9.2.1 Επιλογή Μέσων Επικοινωνίας

Τα βασικά μέσα επικοινωνίας που προγραμματίζεται να αξιοποιηθούν κατά την εφαρμογή της Επικοινωνιακής Στρατηγικής προκειμένου να δημοσιοποιηθούν ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η διάδοση των αποτελεσμάτων της Στρατηγικής ΟΧΕ της Χωρικής Αρχής είναι τα παρακάτω:

9.2.2 Internet/Ιστοσελίδα

Το διαδίκτυο αποτελεί το βασικό επικοινωνιακό εργαλείο. Για τους δικαιούχους αποτελεί το βασικό αγωγό παροχής πληροφορίας, υποδειγμάτων και οδηγιών, ενώ για τους δυνητικούς δικαιούχους αποτελεί εύκολη και γρήγορη μέθοδο παροχής «χρηστικής» πληροφόρησης με στόχο την αξιοποίηση των χρηματοδοτικών ευκαιριών που προσφέρει η ΟΧΕ. Για τους κατοίκους της πόλης, τις ειδικές ομάδες πληθυσμού και τις επιχειρήσεις αποτελεί την έγκαιρη και έγκυρη πηγή πληροφόρησης σχετικά με τις ευκαιρίες που τους δίνονται από ΟΧΕ για χρηματοδότηση, την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε ειδικές ανάγκες τους, καθώς και για τις αναπτυξιακές δράσεις. Επιπλέον, για το ευρύ κοινό, αποτελεί αποτελεσματικό μέσο ενημέρωσης για την πορεία υλοποίησης της ΟΧΕ. Παράλληλα δε αποτελεί σημαντική πηγή άντλησης πληροφοριών για τα ΜΜΕ.

Η διαδικτυακή πύλη αποτελεί βασικό επικοινωνιακό εργαλείο, θα περιλαμβάνει μηχανή αναζήτησης προσκλήσεων για όλες τις κατηγορίες δυνητικών δικαιούχων, τις εντάξεις έργων, πληροφορίες για δικαιούχους κ.λπ.. Η οργάνωση του περιεχομένου θα είναι κατανοητή και η πλοήγηση στις ενότητες της ιστοσελίδας εύκολη. Η ιστοσελίδα θα είναι προσβάσιμη για ΑμεΑ σε επίπεδο προσβασιμότητας τουλάχιστον «ΑΑ» δίνοντας τη δυνατότητα για την επικοινωνία του συνόλου της πληροφορίας στα άτομα με αναπηρία.

9.2.3 Ενημερωτικές Εκδηλώσεις, Ημερίδες

Οι ενημερωτικές εκδηλώσεις και η διοργάνωση ημερίδων, εξασφαλίζουν την προσωπική επαφή με το στοχοθετούμενο κοινό και λειτουργούν συμπληρωματικά στις υπόλοιπες δράσεις επικοινωνίας, ως προωθητικές και υποστηρικτικές ενέργειες. Στην περίπτωση των δικαιούχων, οι πάσης φύσεως ενημερωτικές εκδηλώσεις είναι καίριας σημασίας, διότι προσφέρουν την ευκαιρία στο κοινό στόχο να διατυπώσει τους προβληματισμούς και τις απορίες του, στις οποίες δίνονται απαντήσεις άμεσα και κατανοητά. Επιπλέον, οι εκδηλώσεις αυτές είναι εξαιρετικά χρήσιμες στην περίπτωση των πολλαπλασιαστών πληροφόρησης δεδομένου ότι καλούνται στη συνέχεια να μεταδώσουν οι ίδιοι την πληροφορία προς τα κοινά της ευθύνης τους.

9.2.4 Συναντήσεις εργασίας

Αποτελούν ένα εργαλείο διάχυσης της πληροφόρησης που λειτουργεί με τον ίδιο τρόπο που λειτουργούν οι ενημερωτικές εκδηλώσεις, ημερίδες κ.λπ.. όταν απευθύνεται στους δικαιούχους.

Οι συναντήσεις εργασίας είναι κρίσιμης σημασίας όταν απευθύνονται στα μέλη των δικτύων, για την ορθή λειτουργία τους, με στόχο τη μεγιστοποίηση της επικοινωνίας και την εγκυρότητά της. Οι συναντήσεις εργασίας προτείνεται να λαμβάνουν χώρα μια φορά το χρόνο μεταξύ Χωρικής αρχής και δικαιούχων ώστε να συζητείται η πρόοδος των έργων και να τίθενται ερωτήματα και τυχόν δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζουν οι δικαιούχοι στην υλοποίηση των έργων (επιλεξιμότητα, οικονομική διαχείριση, δημοσιότητα κ.α.). Επιπλέον, οι συναντήσεις αυτές και τα συμπεράσματα που προκύπτουν μπορούν να συνδεθούν και με τη Συνεκτική Ομάδα της Χωρικής Αρχής.

9.2.5 Ενημερωτικό Υλικό

Το ενημερωτικό υλικό, ηλεκτρονικά φυλλάδια/οδηγοί, παρέχουν εξειδικευμένες οδηγίες προς τους δυνητικούς δικαιούχους για τον τρόπο συμμετοχής τους στις δράσεις της ΟΧΕ και στους δικαιούχους στη συνέχεια ως υποστηρικτικό υλικό στην υλοποίηση των έργων τους. Επιπλέον, παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη συνολική πορεία υλοποίησης του Προγράμματος

9.2.6 Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Η λειτουργία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (Ραδιόφωνο, Τηλεόραση, Έντυπος και Ηλεκτρονικός τύπος) ως πολλαπλασιαστές πληροφόρησης και διαμορφωτές κοινής γνώμης αποτελεί ένα εργαλείο μέσω του οποίου επιδιώκεται η ευρεία ενημέρωση σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο με βάση τον κατάλληλο επικοινωνιακό και διαφημιστικό προγραμματισμό. Η προβολή του Προγράμματος μέσω των ΜΜΕ έχει ως κύριους στόχους, την εξασφάλιση ακρίβειας, αξιοπιστίας και σαφήνειας για πληροφορίες που αφορούν στη ΟΧΕ και την προβολή των αποτελεσμάτων από την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων δράσεων.

9.2.7 Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Social Media)

Τα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης (Facebook, LinkedIn, YouTube, Instagram) αποτελούν ένα εξαιρετικό επικοινωνιακό εργαλείο για τη δημοσιότητα της ΟΧΕ αφού είναι προσαρμοσμένο στη σύγχρονη τάση επικοινωνίας και ταυτόχρονα συνδυάζει στοχευμένη προβολή και ποιοτικά αποτελέσματα. Η χρήση

των Social Media ενθαρρύνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό των χρηστών δραστηριοποιείται μέσω των κοινωνικών δικτύων.

Η μέθοδος επικοινωνίας αποτελεί συνάρτηση του κοινού στόχου, των γενικών και ειδικών στόχων επικοινωνίας και βασίζεται πάνω στις στρατηγικές επιλογές. Περιλαμβάνει τα βασικά μέτρα ενημέρωσης και επικοινωνίας που θα λάβει η Χωρική Αρχή για την ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων, των δικαιούχων/ωφελούμενων και των πολλαπλασιαστών ενημέρωσης και των πολιτών.

Στο πλαίσιο αυτό, η μεγιστοποίηση του επικοινωνιακού αποτελέσματος εξασφαλίζεται μέσα από τη συνέργεια, τη συμπληρωματικότητα, τη συνεκτικότητα και τη μέγιστη δυνατή ομοιογένεια, λαμβάνοντας υπόψη τις παρακάτω γενικές στρατηγικές κατευθύνσεις της Διαχειριστικής Αρχής και της της Εθνικής Αρχής Συντονισμού:

- Την ενιαία σηματοδότηση με τη χρήση μιας ενιαίας οπτικής ταυτότητας σε όλες τις εφαρμογές και ενέργειες προβολής, διαφάνειας και επικοινωνίας που συμβάλει στην αναγνωρισιμότητα των έργων και των δράσεων από τον πολίτη
- Την αξιοποίηση της αναγνωρισιμότητας του ΕΣΠΑ με τη διατήρηση ίδιου ονόματος, καθώς αποτελεί πλέον ισχυρό brandname
- Τον περιορισμό των λογοτύπων με στόχο τη δημιουργία μιας εύκολα αναγνωρίσιμης εικόνας και την αποφυγή σύγχυσης στο κοινό
- Την απλοποίηση της γλώσσας που χρησιμοποιείται. Οι πληροφορίες που δημοσιοποιούνται στο πλαίσιο των ενεργειών επικοινωνίας των Προγραμμάτων θα πρέπει να γίνονται εύκολα αντιληπτές από όλους τους πολίτες. Για το σκοπό αυτό να επιδιώκεται η χρήση απλής και κατανοητής γλώσσας αποφεύγοντας τους εξειδικευμένους όρους διαχείρισης
- Τις φωτογραφίες και τα βίντεο με αξιοποίηση της δύναμης της εικόνας
- Το αφήγημα (storytelling) - Εκπαίδευση του κοινού με την παρουσίαση εννοιών, στόχων, έργων και δράσεων με τη μορφή αφηγημάτων, συμπεριλαμβανομένων μαρτυριών και παραδειγμάτων, τα οποία το κοινό μπορεί να κατανοήσει και να συσχετίσει με τη δική του πραγματικότητα. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα να διαδοθεί το αναπτυξιακό όραμα.

9.2.8 Η Διάσταση της Αναπηρίας και της Προσβασιμότητας στην Επικοινωνία

Με βάση το άρθρο 9, παρ.3 του Καν ΕΕ 2021/1060 κάθε ΕΠ κατά την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 πρέπει να διασφαλίζει την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία ή/και ειδικές δυσκολίες στην πληροφόρηση για το ρόλο των Ταμείων και τις δυνατότητες χρηματοδότησης που παρέχουν.

Η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία στα μέσα πληροφόρησης, λαμβάνοντας υπόψη τις προτάσεις της ΕΣΑμΕΑ μπορεί να διασφαλιστεί με τους εξής τρόπους:

Κατά τη διοργάνωση πάσης φύσεως εκδηλώσεων θα πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για τα ακόλουθα:

- Η πρόσκληση της κάθε εκδήλωσης να αποστέλλεται στα συλλογικά όργανα εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία, ενδεχομένως και σε περιφερειακό/τοπικό επίπεδο, προς διανομή στα μέλη τους
- Η επιλογή των χώρων πραγματοποίησης των εκδηλώσεων θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης στους χώρους εκδηλώσεων μέσω ραμπών, ανελκυστήρων ή αναβατορίων, θυρών ικανού πλάτους. Επίσης θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη προσβάσιμων χώρων υγιεινής και θέσεων στάθμευσης οχημάτων ΑμεΑ πλησίον του χώρου εκδηλώσεων,
- Σε περίπτωση διοργάνωσης εκθέσεων, τα εκθέματα θα τοποθετούνται σε τέτοια ύψη και θέσεις ώστε να είναι δυνατή αφενός η πρόσβαση σ' αυτά από χρήστες αναπηρικών αμαξιδίων, αφετέρου η ανεμπόδιση διακίνηση ατόμων με κινητικές αναπηρίες ή συνοδευόμενων ατόμων, δια μέσου των εκθεμάτων.
- Θα εξασφαλίζεται η διερμηνεία στην ελληνική νοηματική γλώσσα και κράτηση θέσεων κωφών και βαρήκοων ατόμων, ώστε να εξασφαλίζεται η ορατότητα προς τον διερμηνέα νοηματικής.
- Πρόβλεψη παροχής έντυπου ενημερωτικού υλικού σε προσβάσιμες μορφές (π.χ. ηλεκτρονικά αρχεία, CDs, έντυπα με μεγάλους χαρακτήρες, έντυπα σε γραφή Braille κ.λπ.) Εναλλακτικά, το ενημερωτικό υλικό θα διατίθεται ηλεκτρονικά σε προσβάσιμη ιστοσελίδα.
- Πρόβλεψη ανεμπόδισης συνοδείας τυφλών και ατόμων με αναπηρία.

Κατά τη μετάδοση των ραδιοφωνικών μηνυμάτων, ενδείκνυται να επιλέγεται τουλάχιστον ένας ραδιοφωνικός σταθμός που διαθέτει σύστημα ραδιοπληροφόρησης (Radio Data System - RDS), ώστε να μεταδώσει ένα κρίσιμο για την πρόσβαση στην πληροφόρηση τμήμα του ραδιοφωνικού μηνύματος π.χ. Προγράμματα απασχόλησης Τηλ. 19999 ή www.....gr ώστε να είναι προσβάσιμο στα κωφά και βαρήκοα άτομα.

Κατά τον σχεδιασμό και την παραγωγή τηλεοπτικών μηνυμάτων λαμβάνεται μέριμνα ώστε αυτά να είναι προσβάσιμα και στους κωφούς, ή βαρήκοους/τυφλούς, ή άτομα με προβλήματα όρασης, με χρήση υποτιτλισμού, αφήγησης, διερμηνείας στη νοηματική κ.λπ..

Οι ιστοσελίδες που απευθύνονται στο ευρύ κοινό πρέπει να συμμορφώνονται πλήρως με τις Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού έκδοση 2.0 σε επίπεδο προσβασιμότητας τουλάχιστον «AA» (WCAG 2.0 Level AA και Υ-ΑΠ/Φ.40.4/1/989 «Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης», Παράρτημα Ι – Ενότητα 7 «Προσβασιμότητα», ΚΥ. 49 και ΚΠ. 27).

Το ενημερωτικό υλικό παράγεται κατά περίπτωση και σε προσβάσιμες μορφές (π.χ. ηλεκτρονικά αρχεία, CDs, έντυπα με μεγάλους χαρακτήρες, έντυπα σε γραφή Braille κ.λπ.) και διατίθεται στους συλλογικούς φορείς των ατόμων με αναπηρία ή κατόπιν αιτήματος απευθείας στα ίδια τα άτομα με αναπηρία. Εναλλακτικά, το υλικό διατίθεται ηλεκτρονικά σε προσβάσιμη ιστοσελίδα και η ανάρτηση γνωστοποιείται στους συλλογικούς φορείς.